

Poznań 2016

Sytuacja społeczno-gospodarcza

.....

Poznań 2016

Sytuacja społeczno-gospodarcza

POZnań*

Z satysfakcją przekazuję Państwu najnowsze sprawozdanie o sytuacji społeczno-gospodarczej Poznania. Przedstawia ono wszystkie aspekty składające się na współczesne oblicze miasta, jego otwartość i dynamiczny rozwój. Poznań staje się miastem coraz bardziej przyjaznym dla mieszkańców, bezpiecznym, wspierającym przedsiębiorczość i kreatywność. Zdobywa sobie coraz większą rozpoznawalność w kraju i za granicą, coraz lepiej korzysta z bogatego dziedzictwa historycznego i kulturowego. To właśnie w Poznaniu odbyły się główne obchody jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski oraz początków polskiej państwowości, w trakcie których po raz pierwszy w historii Zgromadzenie Narodowe obradowało poza Warszawą. Z kolei do najnowszej historii odwoływały się obchody 60. rocznicy Powstania Poznańskiego Czerwca 1956 roku – wydarzenia te zapoczątkowały proces przemian ustrojowych w Polsce, zakończony ponad 30 lat później.

Nie zapominając o bogatej przeszłości miasta, chcemy wraz z mieszkańcami budować przyszłość. W 2016 roku, po ponad roku prac w szerokim gronie mieszkańców, naukowców i praktyków, powstała Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+, odpowiadająca na potrzeby i oczekiwania społeczne oraz biznesowe. Aktywne włączenie się poznaników w proces współdecydowania o przyszłości Poznania jest dla mnie zobowiązaniem do budowy miasta dla ludzi, w którym mieszkańcy spełniają swoje życiowe i zawodowe aspiracje.

Serdecznie zapraszam do lektury niniejszego wydawnictwa i bliższego poznania naszego miasta.

**Prezydent Miasta Poznania
Jacek Jaśkowiak**

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

Spis treści

SPOŁECZEŃSTWO \13

Struktura demograficzna \18

Dzieci \24

Edukacja \28

Aktywność społeczna i obywatelska \36

Pomoc społeczna oraz wspieranie rodzin, osób z niepełnosprawnościami i seniorów \41

GOSPODARKA \59

Przedsiębiorczość \63

Praca \73

Atrakcyjność inwestycyjna \79

Rozwój kluczowych sektorów gospodarczych \86

Szkolnictwo wyższe oraz badania i rozwój \91

JAKOŚĆ ŻYCIA \101

Mieszkalnictwo \107

Infrastruktura \118

Bezpieczeństwo \131

Usługi i zakupy w przestrzeni miejskiej \140

Ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna \141

Poznań dla turystów \146

Sport i rekreacja \156

Kultura \164

Środowisko i jego ochrona \174

ZARZĄDZANIE MIASTEM \191

Nowoczesne zarządzanie miastem \196

Budżet i finanse miasta \208

Planowanie rozwoju miasta \220

Wizerunek i promocja miasta \233

Współpraca krajowa i międzynarodowa \236

ZAŁĄCZNIKI \247

POZNAŃ 2016. SOCIAL

AND ECONOMIC SITUATION \301

PRZYPISY \316

WSTĘP

Poznań, jedno z najstarszych i największych miast Polski, jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, w którym przed 1000 lat narodziło się państwo polskie. Dziś Poznań stanowi ważny ośrodek gospodarczy, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki. Należy również do wiodących pod względem ekonomicznym miast w Polsce.

Poznań, jako jedyne polskie miasto poza Warszawą, leży na skrzyżowaniu 2 bazowych korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Morze Północne – Bałtyk oraz Bałtyk – Adriatyk, pełniąc rolę bazowego miasta – węzła. Leży w połowie drogi pomiędzy Berlinem i Warszawą, 160 km od granicy polsko-niemieckiej. Stanowi ważne skrzyżowanie siedmiu dróg o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym. Przez Poznań przebiega odcinek autostrady A2 z Konotopy k. Warszawy do Świecka (z 26 km obwodnicą autostradową w południowej części miasta). Będzie ona docelowo prowadzić od granicy polsko-niemieckiej, przez Poznań i Warszawę, do granicy z Białorusią w Terespolu. W mieście znajduje się międzynarodowy port lotniczy Poznań-Ławica z dwoma nowoczesnymi terminalami pasażerskimi, terminalem cargo oraz dla ruchu general aviation. Lotnisko zapewnia regularne połączenia z miastami europejskimi, w tym z największymi metropoliami, takimi jak: Londyn, Madryt, Paryż, Rzym, Barcelona, Monachium, Sztokholm, Frankfurt nad Menem. Rocznie korzysta z niego ponad 1,7 mln pasażerów. Na terenie miasta znajduje się także wojskowe lotnisko Krzesiny z bazą samolotów wielozadaniowych F-16.

Poznań zaliczany jest do miast zurbanizowanych. Prawie 44% jego powierzchni, wynoszącej 262 km², stanowią tereny zabudowane. W Poznaniu zamieszkuje 542 tys. osób, a gęstość zaludnienia wynosi

2 tys. mieszkańców na km². Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. Ponad 90% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a ponad 80% z gazowej. W mieście znajduje się 254 tys. mieszkań. Przeciętne mieszkanie zajmuje powierzchnię blisko 65 m² i zamieszkuje w nim średnio mniej niż 2,5 osób.

Poznań, tak jak i cała Wielkopolska, znany jest w Polsce z tradycji dobrej gospodarki, wysokiej dyscypliny pracy oraz oszczędności. Skutecznie wykorzystuje sprzyjające warunki zaistniałe po transformacji ustrojowej i gospodarczej w Polsce. W mieście dynamicznie rozwinął się instytucjonalny system otoczenia biznesu, który stanowią: sieć instytucji finansowych, firm konsultingowych, organizacji zrzeszających przedsiębiorców, uczelni i szkół o biznesowym profilu kształcenia. Coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców cieszą się inicjatywy klastrowe oraz oferta podstrefy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dobry rozwój gospodarczy miasta, o czym świadczy najwyższy w Polsce (po Warszawie) poziom produktu krajowego brutto, jest wynikiem restrukturyzacji dużych zakładów przemysłowych oraz, w znacznym stopniu, rosnącej roli sektora małych i średnich przedsiębiorstw. W gospodarce dominuje, podobnie jak w rozwiniętych miastach europejskich, sektor usług. Silny jest także sektor produkcyjny, szczególnie przemysł motoryzacyjny, farmaceutyczny, elektromaszynowy, chemiczny i spożywczy. Do czołowych w skali kraju producentów należą w swoich branżach: Apator Powogaz SA, Bridgestone Poznań sp. z o.o., Exide Technologies SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, H. Cegielski-Poznań SA, Nivea Polska sp. z o.o., Polska Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska SA, Volkswagen Poznań sp. z o.o., Wrigley Poland sp. z o.o. W Poznaniu działa ponad 110 tys. podmiotów

gospodarczych, a liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego jest jedną z największych w Polsce. Poziom bezrobocia w Poznaniu należy od lat do najniższych w kraju i nie przekracza 2%.

W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa innowacyjność i sektory kreatywne, w tym silne środowisko startupów. W mieście funkcjonuje Concordia Design – pierwsze w Polsce centrum designu i kreatywności dla biznesu oraz nowoczesna uczelnia projektowania School of Form. Powstają nowe platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i nowoczesnych technologii.

Poznań jest, mimo wzrastającej konkurencji, niekwestionowaną stolicą handlową Polski. Corocznie na powierzchni 150 tys. m² organizowanych jest blisko 100 różnicowanych tematycznie krajowych i międzynarodowych imprez i wystaw targowych, w których uczestniczy 11 tys. wystawców z 70 krajów świata. Międzynarodowe Targi Poznańskie (MTP) są niezaprzeczalnym liderem wśród polskich wystawców; posiadają ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad 1/3 rynku wystawców. Są także największym organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej, zajmują 25. miejsce pod względem wielkości posiadanej infrastruktury w Europie. Jako jedyny ośrodek w Polsce, Poznań jest ujęty w światowym rankingu miast targowych AUMA.

Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Kluczowe atuty Poznania, które decydują o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej, to: potencjał kapitału ludzkiego, wysokie kwalifikacje i poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców, wysoka jakość życia, rozwinięta sieć krajowych i międzynarodowych połączeń komunikacyjnych, dostępność nowoczesnej powierzchni

biurowej najwyższej klasy. Od 1990 r. zainwestowano w mieście ponad 9 mld USD. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszy się produkcja przemysłowa, przede wszystkim motoryzacyjna, spożywcza i farmaceutyczna oraz handel i usługi. Szczególnie dynamicznie rozwija się rynek nieruchomości na wynajem oraz zewnętrznych usług biznesowych, głównie ITO i F&A. Około 2/3 kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Japonii i USA, a do największych inwestorów należą: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Veolia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Volkswagen, Unilever oraz Von der Heyden Group. W Poznaniu działa także blisko 80 centrów usług informatycznych, projektowych i finansowo-księgowych oraz B+R tak znanych firm, jak m.in.: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnite, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, Genpact, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, IKEA, Itella, Jeronimo Martins, Kennametal, Kleffmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Rockwool, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia Energia Poznań, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Na rozwój Poznania duży wpływ ma także możliwość korzystania z funduszy unijnych. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej (UE) Miasto Poznań oraz firmy i organizacje działające w Poznaniu pozyskały z UE ponad 4 mld zł. Najwięcej środków przeznaczono na rozbudowę infrastruktury transportowej i technicznej, bazy naukowo-akademickiej oraz realizację programów naukowo-badawczych i dydaktycznych.

Poznań jest znaczącym ośrodkiem konferencyjnym. Rocznie w mieście odbywa się kilka tysięcy konferencji, kongresów i spotkań. Powstają nowe centra biurowo-konferencyjne, a pobudowane gmachy Poznańskiego Centrum Finansowego, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Malta Office Park, Malta House, Skalar Office Center, Globis Center, PGK Centrum, Delta Center, Omega Center, Maraton Business Center, Nowe Garbary Office Center, Business Garden Poznań stały się jedną z wizytówek miasta.

Poznań stanowi również silny ośrodek akademicki i naukowy, należący do ścisłej czołówki w kraju. W mieście działa 25 szkół wyższych, w tym 8 publicznych, kształcących ponad 115 tys. studentów. Największą uczelnią miasta jest Uniwersytet im. A. Mickiewicza, w którym kształci się co trzeci poznański student. Chętni do studiowania mają do wyboru ponad 250 kierunków nauczania. Działalność naukową uczelni uzupełniają 40 placówek naukowo-badawczych i rozwojowych. Środowisko naukowo-akademickie aktywnie uczestniczy w budowaniu w Poznaniu gospodarki opartej na wiedzy. Działają interdyscyplinarne międzyuczelniane ośrodki naukowo-badawcze, takie jak m.in.: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne, Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii, Bio-Centrum, Krajowe Centrum Innowacji w Logistyce i e-Gospodarce, Centrum Biologii Medycznej, Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego, Centrum Innowacji PCSS-Huawei, a także Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe – jedno z największych w Polsce centrum komputerów dużej mocy. Współpraca gospodarki i nauki rozwija się także dzięki działalności poznańskich parków technologicznych – Poznańskiego Parku

Naukowo-Technologicznego (PPNT), Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego (PPTP), Centrum Zaawansowanych Technologii Nobel Tower oraz Inkubatora Biznes i Nauka.

Krajowe i zagraniczne badania jakości życia w Poznaniu potwierdzają, że miasto oferuje dobre warunki do życia. Także mieszkańcy wysoko oceniają możliwości, jakie oferuje miasto. Coraz większe znaczenie w rozwoju miasta ma przemysł czasu wolnego i kultura, które przyczyniają się do ożywienia rozwoju społeczno-gospodarczego i polepszenia jakości życia. W mieście działa 21 teatrów, grup teatralnych i instytucji muzycznych (w tym filharmonia), 29 muzeów z rezerwatem archeologicznym Genius Loci oraz odbudowanym Zamkiem Królewskim, ponad 40 galerii i salonów wystawowych, 13 kin, także z technologią 3D, Biblioteka Raczyńskich z nowoczesnym gmachem głównym, Centrum Kultury ZAMEK oraz Brama Poznania ICHOT. W Poznaniu odbywają się znaczące festiwale i konkursy muzyczne. Do najważniejszych z nich zaliczają się Międzynarodowe Konkursy im. H. Wieniawskiego (skrzypcowy i lutniczy), Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat” oraz festiwale muzyki dawnej „Muzyka dawna – persona grata” i Festiwal Poznań Baroque. W mieście organizowane są także inne festiwale i wydarzenia artystyczne, jak m.in. „Malta Festival”, Enter Music Festival oraz Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”.

Poznań to duży ośrodek ruchu turystycznego. Miasto dysponuje ponad 9 tys. miejsc noclegowych w 94 obiektach turystycznych, w tym 55 hotelach. Przyciąga turystów licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej, reprezentującymi wszystkie style i epoki historyczne. Do najcenniejszych zabytków należy unikatowy w Europie

zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem, znajdujący się na obszarze historycznego zespołu miasta Poznania uznanego w 2008 r. za Pomnik Historii.

Atrakcyjne turystycznie są tereny zielone miasta z rezerwatem Meteoryt Morasko oraz otoczoną zabytkowym parkiem Wilsona jedną z największych w Europie Palmiarnią Poznańską. W mieście znajdują się 4 jeziora, umożliwiające uprawianie sportów wodnych i rekreację. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu m.in. całoroczny sztuczny stok narciarski, tor saneczkowy, kompleks sportowo-rekreacyjny „Termy Maltańskie” oraz tor kolejki górskiej „Adrenaline”. Przez Poznań przebiega szlak Warty, prowadzący z Konina do Santoka odcinek blisko 700 km szlaku wodnego „Wielka Pętla Wielkopolski” z ogólnodostępną przystanią dla kajaków i łodzi motorowych. Wytyczone szlaki turystyczne, trasy rekreacyjne i rowerowe zachęcają do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej, rozwija się infrastruktura dla wodniaków i nadbrzeżna a bogata infrastruktura sportowa umożliwia uprawianie różnych dyscyplin sportowych oraz organizację dużych imprez.

Miasto Poznań aktywnie współpracuje na arenie międzynarodowej. Jest członkiem 10 organizacji i platform współpracy zrzeszającej miasta i regiony: EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznan – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities, WHO Healthy Cities Network – VI Phase oraz Open & Agile Smart Cities.

Poznań utrzymuje stałą współpracę, obejmującą wymianę doświadczeń w zakresie samorządności, kultury, oświaty, sportu, gospodarki komunalnej i pomocy społecznej, z 12 miastami partnerskimi i hrabstwem, takimi jak: Assen w Holandii, Győr na Węgrzech, Hanower w Niemczech, Pozuelo de Alarcón w Hiszpanii, Rennes we Francji, Shenzhen w Chinach, Toledo w USA oraz z hrabstwem Nottinghamshire w Wielkiej Brytanii.

Poznań – jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego – jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Urzędują tutaj także władze powiatu poznańskiego ziemskiego. W Poznaniu siedzibę swoją mają Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski. Miasto Poznań jest ponadto członkiem Stowarzyszenia Metropolia Poznań, którego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru liczącej 1 mln mieszkańców aglomeracji poznańskiej.

Poznań posiada najwyższą możliwą do uzyskania przez samorząd lokalny w kraju ocenę wiarygodności kredytowej A- z prognozą stabilną, nadaną przez międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings.

SPOŁECZEŃSTWO

.....

„Drugi rok kadencji Prezydenta Miasta Poznania Jacka Jaśkowiaka był rokiem rozpoczęcia realizacji inwestycji zaplanowanych w roku wcześniejszym. Istotne z punktu widzenia mieszkańców było rozpoczęcie realizacji inwestycji oświatowych, między innymi – budowa przedszkola na Strzeszynie, rozbudowa szkoły podstawowej na Szczepankowie, budowa wielofunkcyjnej sali gimnastycznej na Smochowicach oraz przygotowania do rozpoczęcia budowy szkoły na Umultowie. Dla podniesienia jakości życia mieszkańców istotne było skuteczne pozyskanie środków unijnych na rewitalizację centrum miasta oraz poprawa jakości substancji zabytkowej. Duży nacisk położony był także na aktywizację terenów nadwarciańskich oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, między innymi poprzez utworzenie Centrum Zarządzania Kryzysowego”.

Mariusz Wiśniewski
Zastępca Prezydenta Miasta Poznania

.....

Poznań jest piątym miastem w Polsce pod względem liczby ludności. W połowie 2016 r. mieszkało w nim 542 tys. osób, czyli o 3 tys. mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. Według prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) stolica Wielkopolski znajduje się w grupie polskich miast, w których do 2050 r. spadek liczby ludności będzie skompensowany wzrostem ich liczby w gminach sąsiednich, do których wyprowadzają się mieszkańcy Poznania. Powoduje to, że liczba mieszkańców całej aglomeracji poznańskiej ulegnie zwiększeniu.

Poznań to miasto prężnie działających organizacji pozarządowych, które współpracują przy rozwiązywaniu problemów społecznych, poprawianiu warunków życia czy aktywizacji mieszkańców miasta i stymulowaniu ich zaangażowania w sprawy publiczne. W 2016 r. w Poznaniu działało 9 Centrów Inicjatyw Lokalnych, a liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 8,7. Do Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego (PBO) zgłoszono 234 projekty.

W Poznaniu podejmowane są działania w celu poszerzenia rozwiązań przyjaznych najmłodszym poznaniakom. Dzięki kontynuowanemu „Poznańskiemu programowi opieki nad dziećmi do lat 3 na lata 2016-2020” z roku na rok zwiększa się oferta miejsc w placówkach żłobkowych oraz podnosi jakość sprawowanej opieki. Miasto dofinansowuje miejsca w żłobkach niepublicznych oraz pozyskuje dodatkowe środki z programów resortowych i unijnych z przeznaczeniem na utworzenie nowych miejsc w żłobkach. Choć wskaźnik objęcia dzieci opieką żłobkową rocznie rośnie (w ubiegłym roku wyniósł 17%),

to nie osiągnął jeszcze 30%, czyli poziomu wskazywanego przez UE za optymalny. Poprawiła się również dostępność miejsc w poznańskich przedszkolach i proces ten będzie kontynuowany, gdyż Miasto Poznań realizuje budowę nowych przedszkoli. Powstają 2 nowe obiekty czyli Zespół Szkolno-Przedszkolny w rejonie Naramowic, Umultowa, Moraska i Radojewa oraz 10-oddziałowe przedszkole na Strzeszynie.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych Miasta. Do jego zadań należy także dostosowywanie oferty szkół do potrzeb edukacyjnych uczniów z różnych grup wiekowych. Ponad połowa poznańskich uczniów uczęszczała do szkół podstawowych i gimnazjalnych. W szkołach miejskich kształciło się 85,5% uczniów w wieku szkoły podstawowej i gimnazjalnej oraz 59,8% na poziomie ponadgimnazjalnym. Obok zapewnienia odpowiednich warunków do efektywnego kształcenia, polegającego nie tylko na przekazaniu wiedzy przedmiotowej, ważne szczególnie w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych, jest również zapewnienie młodym, wykształconym osobom miejsc pracy odpowiadającym ich oczekiwaniom. W ostatnich latach większą uwagę zwrócono na promocję szkolnictwa zawodowego. Efektem tego jest wzrost zainteresowania młodych osób zdobyciem umiejętności zawodowych. Wciąż jednak dużą popularnością wśród młodzieży kontynuującej naukę cieszyły się licea ogólnokształcące.

Dobra dostępność oraz odpowiednio wysoki standard obiektów szkolnych i bazy sportowej wpływają na zapewnienie optymalnych warunków edukacji. W 2016 r. kontynuowano budowę nowych placówek oświatowych oraz szkolnych obiektów sportowych, jak również prowadzono

.....

„Rok 2016 to większe wsparcie seniorów, nie tylko finansowe, a także programy im dedykowane takie jak Złota Rączka, Pudełko życia czy też Akademia bezpieczeństwa. Dla Miasta ważni są młodzi rodzice, stąd też powstanie Centrum Inicjatyw Rodzinnych czy też wzrost dofinansowania opieki nad dzieckiem w żłobkach niepublicznych do 700 złotych oraz efektywna realizacja Programu 500+. Poznań stawia również na inwestycje w służbie zdrowia, czego przykładem jest między innymi Poznański Ośrodek Specjalistycznych Usług Medycznych. Miasto wspiera młodych przedsiębiorców poprzez utworzenie Przestrzeni Pracy Wspólnej. Więcej pieniędzy przeznaczono również dla pozarządowej kultury, bo aż 12 milionów złotych, na przykład na program „Dobry adres dla Kultury”, a dla mieszkańców na wspaniałe spektakle na Wolnym Dziedzińcu z udziałem Krystyny Jandy”.

Jędrzej Solarski
Zastępca Prezydenta Miasta Poznania

.....

prace modernizacyjne i remontowe. W Poznaniu wyniki egzaminów zewnętrznych na wszystkich szczeblach edukacji nie należą do najwyższych w skali kraju i wśród największych polskich miast. Niezależnie od formuły przeprowadzanych egzaminów na wszystkich poziomach nauczania uczniowie lepiej radzą sobie z testami z wiedzy humanistycznej, w tym z języków obcych, niż z nauk ścisłych. Pomimo nie najwyższych wyników z egzaminów końcowych poznańskie szkoły kształcą wiele wybitnie uzdolnionych osób, co pokazują zestawienia rankingowe.

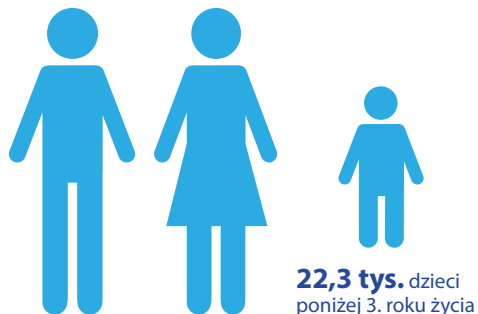
Jednym z priorytetów Miasta jest polepszanie warunków funkcjonowania i rozwoju rodzin. Nowym miejskim projektem skierowanym do rodzin jest uruchomione w 2016 r. Centrum Inicjatyw Rodzinnych – pierwsza taka jednostka w Polsce. Jego celem jest promowanie rodziny, wspieranie jej rozwoju oraz budowanie przestrzeni do dialogu i integracji lokalnych społeczności. W ubiegłym roku przyjęto program Polityki Prorodzinnej dla Miasta Poznania na lata 2016-2020. Jej wdrożenie, poprzez zbudowanie optymalnego systemu wsparcia dla poznańskich rodzin we wszystkich fazach ich rozwoju, przyczyni się do poprawy ich stabilizacji i socjalnego bezpieczeństwa oraz zatrzymania niekorzystnych trendów demograficznych. Program zakłada podjęcie działań związanych z: ochroną i promocją zdrowia, warunkami mieszkaniowymi, swobodą wyboru formy opieki oraz dostępem do wysokiej jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Wsparcie wszystkim grupom społecznym zmagającym się z różnego rodzaju trudnościami życiowymi zapewniał w Poznaniu rozbudowany system instytucji pomocy społecznej obejmujący jednostki miejskie oraz liczne stowarzyszenia

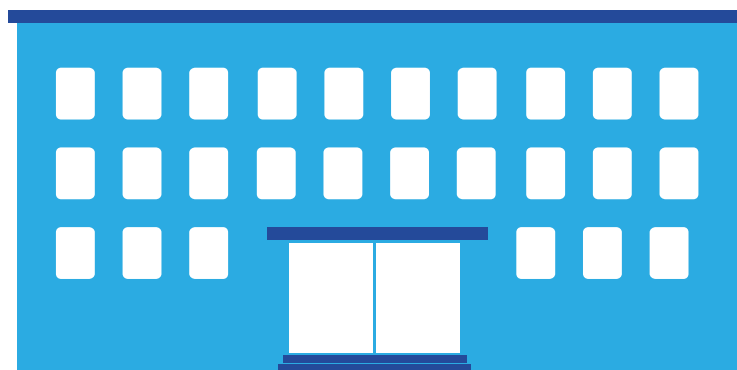
i zgromadzenia zakonne, korzystające z dofinansowania z budżetu Miasta. Z pomocy społecznej korzysta 4,5% mieszkańców Poznania i poziom ten się nie zmienia. Do tych osób kierowana była pomoc w formie zasiłków oraz różnego rodzaju programów wspierających. Szczególną grupą wsparcia były osoby z niepełnosprawnościami, wymagające integracji społecznej i zawodowej. Pomoc kierowano także do osób bezdomnych i trudniących się żebractwem. Polegała ona przede wszystkim na zaspokojeniu ich podstawowych potrzeb życiowych, czyli zapewnieniu doraźnego schronienia, posiłku, odzieży czy pomocy medycznej. Wiele osób niezależnie od wieku i sytuacji życiowej dotyka problem wykluczenia społecznego. Jest on ściśle powiązany z wykluczeniem na rynku pracy. Miasto Poznań realizowało projekty mające na celu przeciwdziałanie wszelkim przejawom wykluczenia, szczególnie wśród rodziców małych dzieci i osób w starszym wieku. Dużą uwagę poświęcano także przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu z powodu pochodzenia i uprzedzeń rasowych. Realizacją miejskiej polityki w zakresie równego traktowania, w tym przeciwdziałaniu dyskryminacji, zajmuje się powołana w 2016 r. Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Poznania ds. Przeciwdziałania Wykluczeniom.

Miasto Poznań, które od 10 lat podejmuje różnorodne inicjatywy wspierające politykę senioralną, jest jednym z liderów i prekursorów takiej polityki w Polsce. W 2016 r. Poznań dołączył, jako drugie miasto w Polsce obok Gdyni, do Sieci Miast Przyjaznych Starzeniu Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Prezydent Miasta Poznania powołał Zespół ds. polityki senioralnej, którego celem będzie wypracowanie kompleksowych założeń polityki senioralnej Miasta Poznania na lata 2017-2021.

Spadek liczby ludności o 3 tys. osób
544,6 tys. (VI 2015 r.) – **541,6 tys.** (VI 2016 r.)

80 954 łączna liczba uczniów
szkół podstawowych, gimnazjalnych,
ponadgimnazjalnych i policealnych

4 712 liczba miejsc w żłobkach, w tym:
1 262 miejsca w 14 żłobkach publicznych
3 450 miejsc w żłobkach niepublicznych, klubach dziecięcych
i u dziennych opiekunów

313 liczba placówek wychowania przedszkolnego, w tym:
232 przedszkola ogólnodostępne
10 przedszkoli specjalnych
13 punktów przedszkolnych
58 szkół prowadzących oddziały przedszkolne

397 łączna liczba szkół podstawowych, gimnazjalnych,
ponadgimnazjalnych i policealnych

79 070 426 zł kwota świadczeń udzielonych
przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

746 153 zł kwota przeznaczona na działania
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie realizowane
w ramach Programu Wsparcia Rodziny

12 792 355 zł kwota wydatków na pomoc
żywnościową w ramach programu „Pomoc Państwa
w zakresie dożywiania”

14 070 liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej

746 liczba osób (w tym 353 dzieci) objętych działaniami
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie realizowanymi w ramach
Programu Wsparcia Rodziny

13 550 liczba osób (w tym 5 589 dzieci i młodzieży), którym
udzielono pomocy żywnościowej w ramach programu „Pomoc
Państwa w zakresie dożywiania”

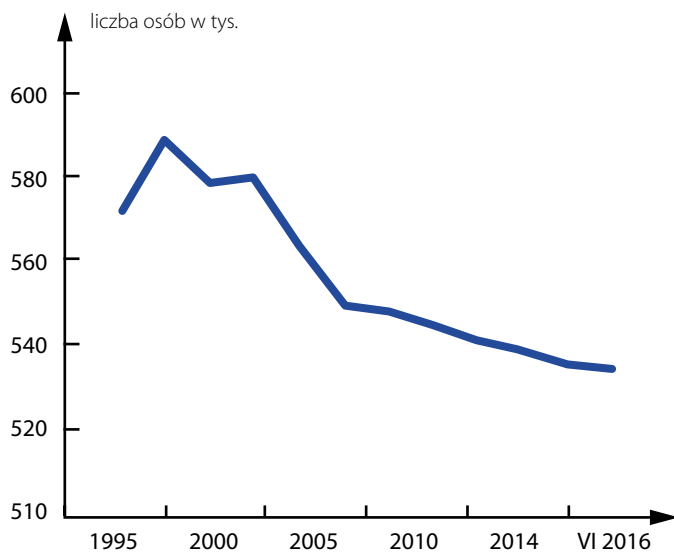
STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Ludność, prognoza demograficzna

Poznaniacy stanowią 15,6% mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz 1,4% kraju – oznacza to, że statystycznie 14 na 1000 Polaków jest poznaniakami. W połowie ubiegłego roku na 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało 640 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym.

Poznań zajmuje 5. pozycję wśród miast w Polsce pod względem liczby mieszkańców (po Warszawie, Krakowie, Łodzi i Wrocławiu) i jako stolica

Liczba ludności Poznania

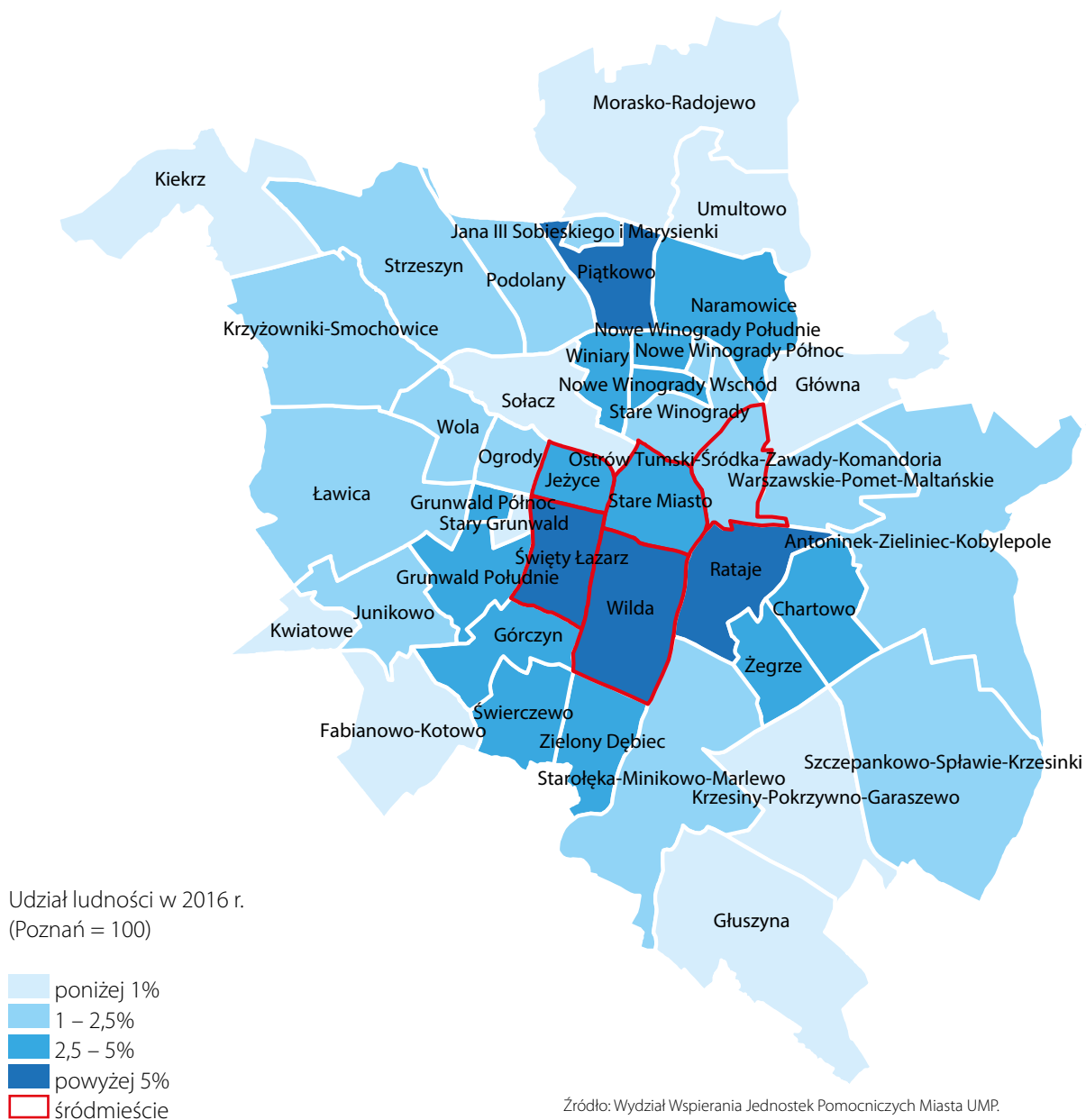

Źródło: GUS.

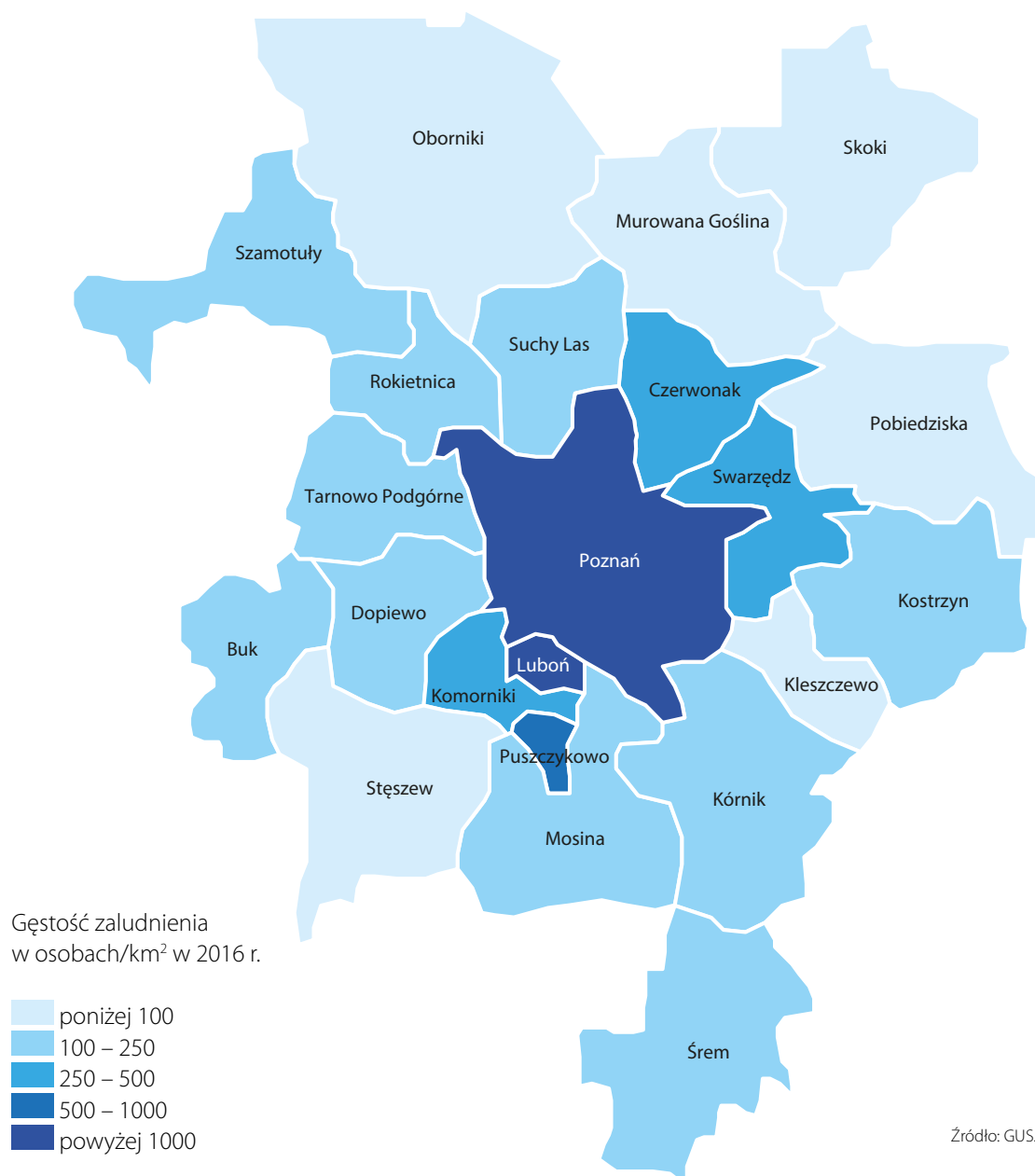
Wielkopolski skupia największy potencjał demograficzny regionu. Poznaniacy stanowią 15,6% mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz 1,4% ludności kraju. W 2016 r. utrzymała się, trwająca od 1990 r., spadkowa tendencja zaludnienia. Na koniec czerwca w Poznaniu mieszkało 542 tys. osób, tj. o 3 tys. mniej niż rok wcześniej. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 2 tys. osób. W ostatnich latach przyrost naturalny w Poznaniu oscyluje wokół 0 (w 2015 r. wyniósł -0,3‰, w 2014 r. - 0,2‰, w pierwszej połowie 2016 r. - 0,3‰), co jest spowodowane stosunkowo niskim poziomem urodzeń oraz rosnącą liczbą zgonów. Głównym czynnikiem wpływającym na zmniejszanie się liczby mieszkańców Poznania pozostał ubytek migracyjny, wynoszący w 2015 r. -3,5‰ (w pierwszej połowie 2016 r. -3,2‰), który jednak w okresie ostatnich kilku lat uległ poprawie. Większość osób, które wyemigrowały z Poznania, wybrało na swoje nowe miejsce zamieszkania obszar powiatu poznańskiego. Według badań Urzędu Statystycznego w Poznaniu na 1 poznaniaka dojeżdżającego do pracy do innej miejscowości, przypadały blisko 4 osoby przyjeżdżające do pracy do stolicy Wielkopolski. Do pracy w Poznaniu dojeżdża najwięcej osób mieszkających głównie w gminach sąsiadujących, tj.: Swarzędzu, Czerwonaku, Luboniu, Mosinie, Komornikach, Kórniku, Dopiewie, Tarnowie Podgórnym, Kostrzynie Wlkp., Suchym Lesie, Pobiedziskach, Rokietnicy, Murowanej Goślinie, a także w położonych dalej gminach województwa wielkopolskiego: Gnieźnie, Wrześni, Kościanie, Obornikach, Jarocinie, Szamotułach, Pile.

Pomimo iż liczba zameldowanych w Poznaniu cudzoziemców (także na czas określony) zwiększa się, ich udział jest nadal niewielki. W 2016 r. w Poznaniu mieszkało ok. 2,4 tys. obywateli innych

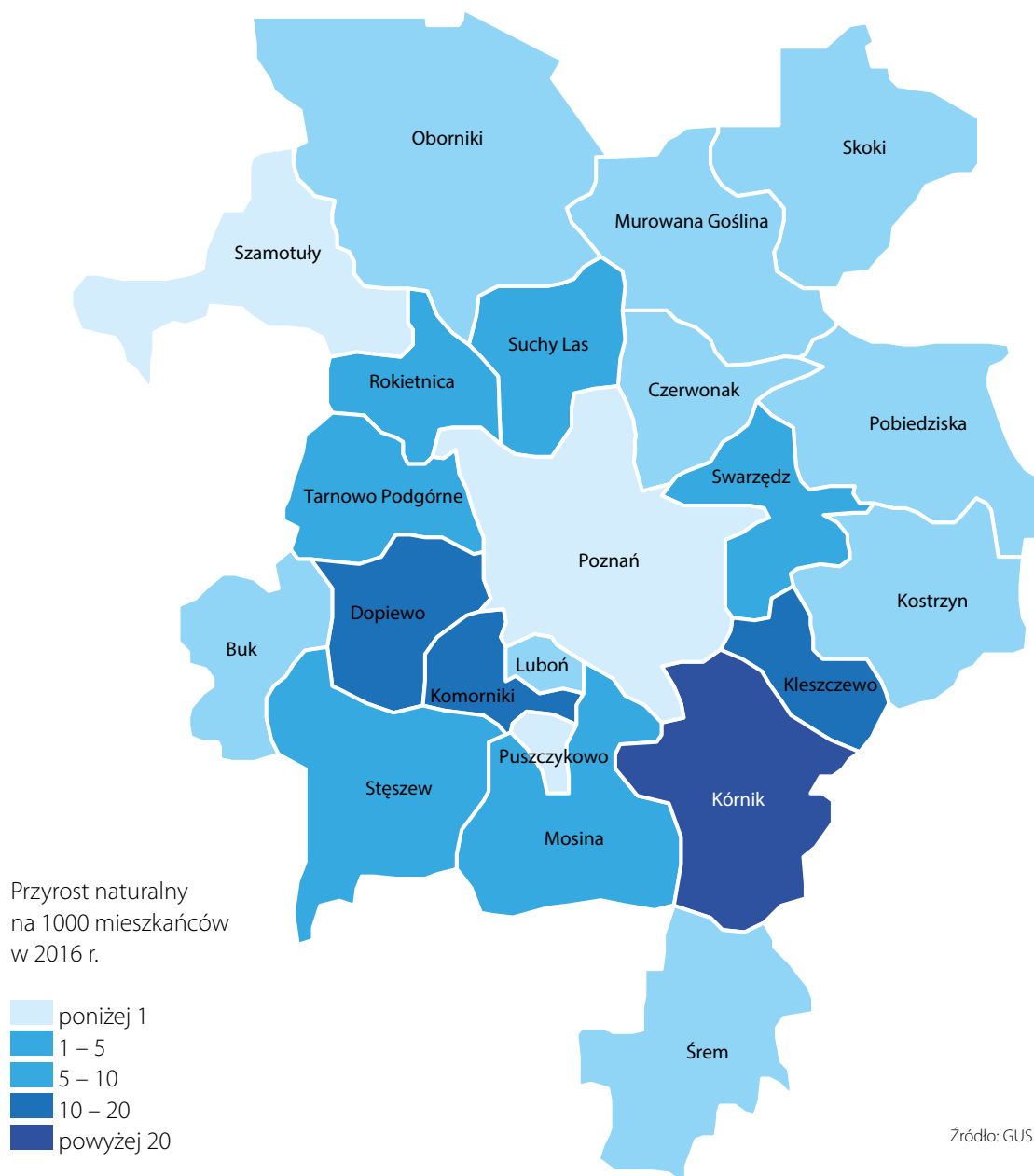
Ludność w Poznaniu

Gęstość zaludnienia w metropolii Poznań

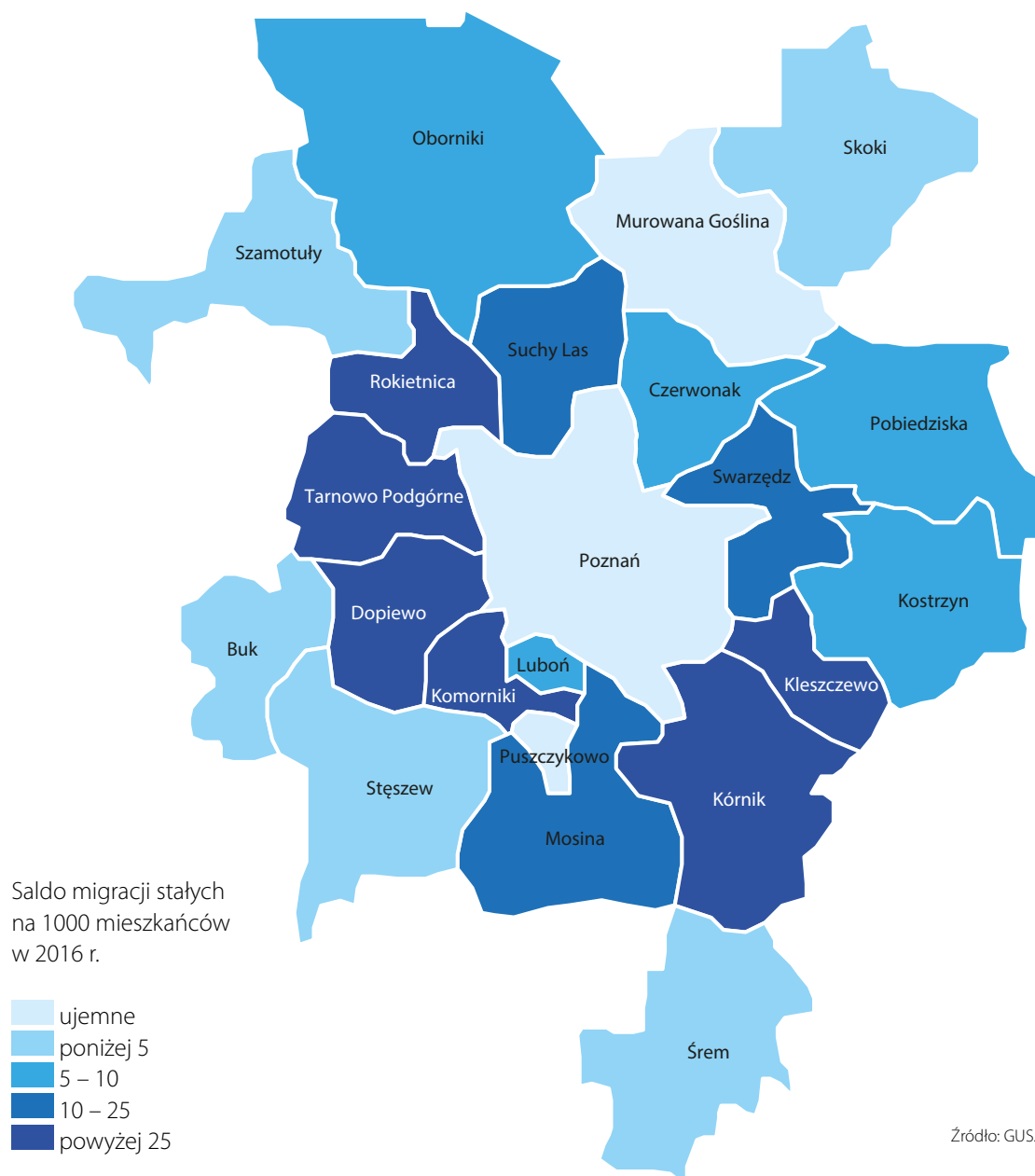

Przyrost naturalny w metropolii Poznań

Migracje w metropolii Poznań

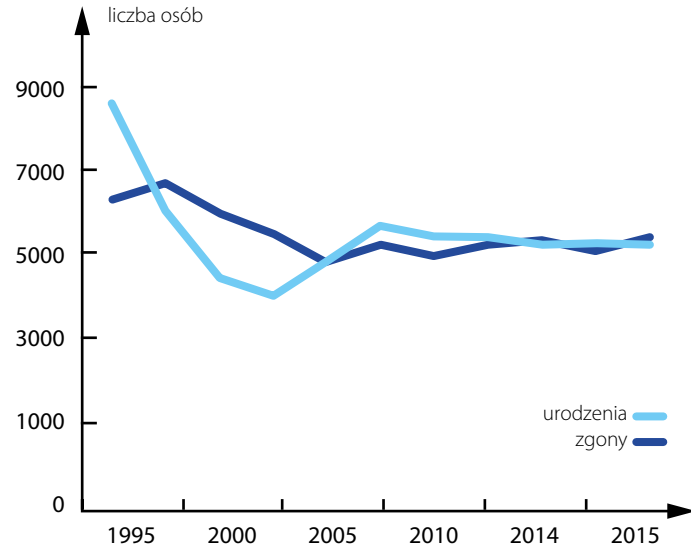
państw, pochodzących z ponad 100 krajów. Ponad 70% imigrantów pochodziło z Europy, w tym blisko 1/3 z krajów UE. Najliczniej reprezentowaną grupą byli obywatele Ukrainy, następnie Niemiec, Białorusi i Rosji.

Następują zmiany w strukturze wiekowej ludności. Ubytkowi mieszkańców w wieku produkcyjnym towarzyszył niewielki wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz szybki wzrost osób w wieku emerytalnym. Przyrost dzieci w wieku do 12 lat, był wynikiem wzrostu liczby urodzeń (mini wyżu), notowanego w ostatnich kilku latach. Był to rezultat wchodzenia w okres najwyższej rozrodzności roczników wyżu demograficznego z przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Proces ten może wpłynąć na przejściowe odwrócenie niekorzystnych trendów demograficznych z ostatnich lat, nie zatrzyma jednak procesu starzenia się mieszkańców. Udział osób w wieku 65+ wynosił w 2015 r. 18,4%, wobec 14,8% w 2010 r. Od 20 lat w Poznaniu notuje się stały wzrost średniej długości życia. W 2015 r. średnia długość życia mężczyzn wynosiła 75,1 lat, a kobiet – 81,3 lat.

Według danych ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (2011 r.), w strukturze ludności Poznania dominują osoby z wykształceniem średnim i policealnym (37%) oraz wyższym (30%). Zmniejszył się natomiast udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (do 15%). Ponad połowa poznaniaków (51,4%) pozostawała w związku małżeńskim, blisko 1/3 stanowili kawalerowie lub panny, a 1/10 – wdowy lub wdowcy.

Prognoza demograficzna opracowana przez GUS przewiduje, charakterystyczny dla większości dużych polskich miast, postępujący spadek liczby

Urodzenia i zgony w Poznaniu

Źródło: GUS.

ludności w Poznaniu. W latach 2015-2050 zaludnienie w Poznaniu zmniejszy się o 140 tys. osób (tj. o 25,9%), do 402,1 tys. osób. Spadek liczby mieszkańców dotyczyć będzie wszystkich grup wiekowych, jednak najwyższy ubytek nastąpi w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym (o 33,8%) i produkcyjnym (o 31,9%). Odwrotny trend GUS prognozuje dla powiatu poznańskiego, w którym do 2050 r. liczba ludności zwiększy się o 189 tys. osób (tj. o 51,5%) i wyniesie 555 tys. osób, czyli będzie o 153 tys. osób większa niż liczba ludności w Poznaniu. W rezultacie w 2050 r. ludność zamieszkująca obszar aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański, wzrośnie o 5,3% i wyniesie 957 tys. osób.

System Nabór

rekrutacja dzieci do poznańskich żłobków od 2011 r. odbywa się przy pomocy internetowego systemu „Nabór”; objęto nim wszystkie żłobki publiczne oraz większość placówek niepublicznych; system zapewnia rodzicom większą wygodę i znacznie usprawnia proces rekrutacji

---

1 304 zł

wysokość przeciętnego miesięcznego kosztu utrzymania 1 miejsca w żłobku publicznym

---

905 zł

wysokość przeciętnej miesięcznej dotacji przekazanej przez Miasto Poznań na utrzymanie 1 miejsca w żłobku publicznym

---

337 zł

wysokość przeciętnej miesięcznej dopłaty rodziców za opiekę dziecka w żłobku publicznym, co stanowiło 29,5% kosztów utrzymania 1 miejsca w żłobku

DZIECI

Wiek żłobkowy

Realizacja „Poznańskiego programu opieki nad dziećmi do lat 3 na lata 2016-2020” ma na celu wdrożenie przez Miasto Poznań rozwiązań i instrumentów przyjaznych dla najmłodszych poznania-ków. W efekcie tych działań z roku na rok poszerza się oferta miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi.

„Poznański program opieki nad dziećmi do lat 3 na lata 2016-2020” określa zakres udziału Miasta Poznań w rozwijaniu form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz działania ukierunkowane na wspieranie rodzin i podmiotów prowadzących placówki opieki żłobkowej. Głównym celem programu jest zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi w różnych formach określonych w przepisach prawa. W programie ujęto także działania edukacyjne. W ubiegłym roku zorganizowano seminarium „Mądre wychowanie – jak zadbać o rozwój i wychowanie małego dziecka?” oraz szkolenia dla opiekunek dotyczące podnoszenia jakości opieki nad dziećmi. W celu realizacji programu Miasto będzie aplikować o środki finansowe w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Pozyskane środki ze źródeł zewnętrznych wpłyną na ułatwienie rodzicom godzenia życia rodzinnego z zawodowym. Rozpoczęto także prace nad opracowaniem standardów opieki w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3.

Publiczna i niepubliczna opieka żłobkowa

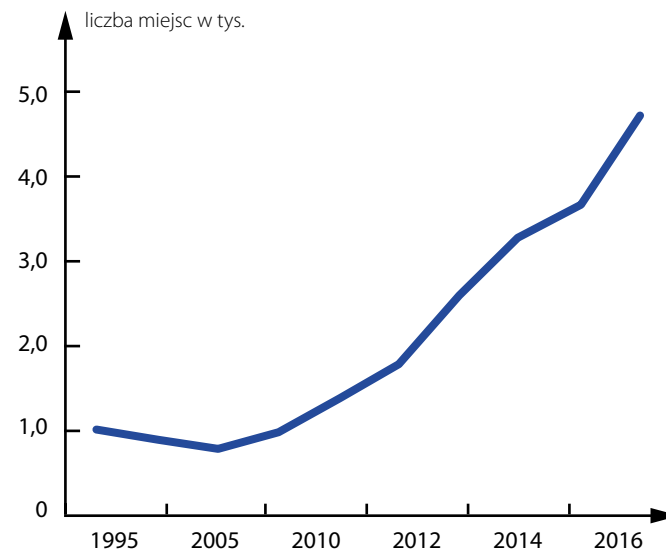
Opiekę żłobkową zapewniają żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie oraz nianie. W 2016 r.

w Poznaniu funkcjonowało 14 żłobków publicznych, 89 żłobków niepublicznych, 11 klubów dziecięcych, 78 dziennych opiekunów oraz 410 niań. Łącznie zapewniały one miejsca opieki dla ponad 5,1 tys. dzieci¹, w tym 1,3 tys. miejsc znajdowało się w żłobkach publicznych, 2,9 tys. w żłobkach niepublicznych. Wśród nowych miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi, które utworzono w ubiegłym roku, był zlokalizowany na terenie MTP Żłobek Fundacji Familijny Poznań, który został uruchomiony dzięki dofinansowaniu z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

W stolicy Wielkopolski było zameldowanych 22,3 tys. dzieci poniżej 3. roku życia². Wskaźnik objęcia dzieci opieką żłobkową kształtował się na poziomie 17%. Choć rokrocznie wskaźnik objęcia dzieci opieką żłobkową rośnie (w 2010 r. wynosił on 4,1%), to wciąż znajduje się on poniżej normy UE, która wskazuje, iż opieką instytucjonalną powinno być objętych co najmniej 30% dzieci w tej grupie wiekowej.

W 2016 r. Miasto Poznań dofinansowało 1,7 tys. miejsc w 59 żłobkach niepublicznych (w wysokości 700 zł miesięcznie na 1 miejsce). Zostały one wykorzystane w 97%. Pozyskano także dotację z resortowego programu „Maluch – edycja 2017” oraz utrzymano system zróżnicowanej odpłatności w żłobkach publicznych, będący wsparciem dla rodzin w trudnej sytuacji finansowej. Miasto, składając wniosek o dofinansowanie z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego Zintegrowane Inwestycje Terytorialne dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania, podjęło także kolejne starania o utworzenie nowych miejsc (plan zakłada ich 109) opieki dla dzieci w wieku żłobkowym³.

Miejsca w żłobkach w Poznaniu

Źródło: GUS, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMP.

Wychowanie przedszkolne

W 2016 r. poprawiła się dostępność miejsc w poznańskich przedszkolach. Dzięki budowie nowych obiektów przedszkolnych trend ten utrzyma się w kolejnych latach.

Wychowanie przedszkolne dzieciom w wieku od 3 do 6 lat w Poznaniu zapewniało łącznie 313 placówek przedszkolnych, czyli o 11 więcej niż w 2015 r. Były one prowadzone przez Miasto Poznań (173 placówki) oraz podmioty niesamorządowe (m.in. fundacje i stowarzyszenia). Udział miejskich placówek

1,09

liczba dzieci na 1 miejsce w poznańskich przedszkolach

45%

udział ogólnodostępnych oddziałów przedszkolnych z liczbą dzieci mniejszą niż 25 w oddziale

24,8%

udział trzylatków uczęszczających do poznańskich przedszkoli

0,80 gr

kwota, którą uiszczają rodzice za każdą godzinę pobytu dziecka w przedszkolu ponad limit 5 godzin bezpłatnych

8 965 000 zł

tyłe wyniosą łączne nakłady finansowe planowane w latach 2015-2017 na budowę 10-oddziałowego przedszkola na Strzeszynie

30 700 000 zł

tyłe wyniosą łączne nakłady finansowe planowane w latach 2015-2018 na budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie Naramowic, Umultowa, Moraska i Radojewa

wychowania przedszkolnego, który w 2016 r. wyniósł 55,3%, w ogólnej ich liczbie z każdym kolejnym rokiem się zmniejsza. Prowadzące przedszkola podmioty niesamorządowe otrzymywały na swoją działalność dofinansowanie z budżetu Miasta. Miasto Poznań dotowało 6,1 tys. miejsc w ogólnodostępnych przedszkolach niesamorządowych, co stanowiło 31% miejsc w przedszkolach ogólnodostępnych.

Podczas przeprowadzonej rekrutacji do poznańskich przedszkoli zgłoszono blisko 4,2 tys. wniosków o przyjęcie dziecka. Najchętniej wybieranymi przez rodziców placówkami były przedszkola na:

- os. B. Chrobrego – nr 148 „Mali Europejczycy”, nr 163 „Baśniowy Zamek”
- os. J. III Sobieskiego – nr 174 „Królewna Śnieżka”, nr 182 „Król Elfów”
- Grunwaldzie – nr 46 (ul. Księżycowa), nr 8 (ul. Bosa), nr 38 „Orle Gniazdo” (ul. Junikowska)
- Starym Mieście – nr 74 „Misia Uszatka” (ul. Kazimierza Wielkiego), nr 75 „Przyjaciele Włóczykija” (ul. Sporna)
- Jeżycach – nr 30 „Mały Olimpijczyk” (ul. Szamotulska)
- Nowym Mieście – nr 21 „Akademia Pana Kleksa” (os. Orła Białego), nr 144 „Wesoła Gromada” (os. Czecha)
- Wildzie – nr 87 „Jacusia i Agatki” (ul. św. Czesława), nr 188 „Dębowe Ludki” (ul. Dębina)

Wychowaniem przedszkolnym objęto w Poznaniu łącznie blisko 22 tys. dzieci. Było to o 8,5% więcej niż w 2015 r., przy czym kilkuprocentowe różnice w większej lub mniejszej liczbie dzieci w przedszkolach występowały również we wcześniejszych latach. Udziały dzieci w poszczególnych grupach wiekowych w ogólnej liczbie przedszkolaków rozkładały się dość równomiernie i wynosiły: 24,8% trzylatków,

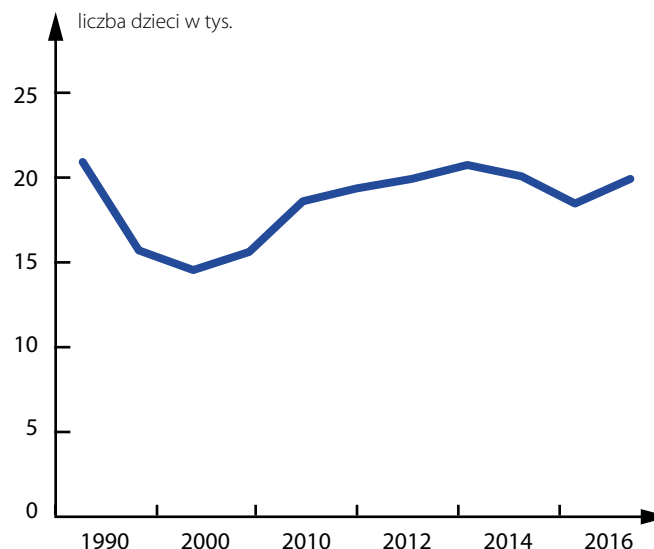
27% czterolatków, 27,6% pięciolatków i 19,6% sześciolatków. Najwięcej dzieci uczęszczało do przedszkoli ogólnodostępnych (90%). Oddziały przedszkolne funkcjonujące przy szkołach podstawowych zapewniały wychowanie dla 7,9% łącznej liczby poznańskich przedszkolaków, punkty przedszkolne – dla 1,5% dzieci, a specjalne przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – dla niecałego 1% dzieci. Podobnie jak zmniejsza się liczba placówek prowadzonych przez Miasto Poznań na rzecz wzrostu udziału liczby placówek niesamorządowych, również zmniejsza się udział dzieci uczęszczających do miejskich przedszkoli. W 2016 r. miejskie przedszkola zajmowały się wychowaniem 73,4% ogólnej liczby przedszkolaków.

Miasto Poznań dofinansowuje zajęcia dodatkowe w placówkach wychowania przedszkolnego. O przeznaczeniu tych środków decyduje dyrektor przedszkola najczęściej w porozumieniu z rodzicami. W roku szkolnym 2016/2017 obok, organizowanych we wszystkich przedszkolach, zajęciach z rytmiki i języka obcego nowożytnego, dzieci mogły wziąć udział również w wielu innych zajęciach takich, jak: teatralne, muzyczne, plastyczne, taniec, taekwondo, judo, filmowe, ekologiczne, z logopedii, balet, kynoterapia, sportowe, informatyczne.

Opowiadając na wzrost zapotrzebowania na miejsca w placówkach przedszkolnych, wynikający ze zmian demograficznych oraz intensywnego rozwoju mieszkalnictwa w niektórych rejonach Poznania, regularnie rozszerza się bazę lokalową o nowe obiekty oraz rozbudowuje się lub dostosowuje obiekty już istniejące. W 2016 r. kontynuowano działania związane z budową Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie Naramowic, Umultowa, Moraska i Radojewa oraz 10-oddziałowego przedszkola na Strzeszynie. Ponadto na os. W. Łokietka

.....

Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w Poznaniu

.....

Źródło: GUS, Wydział Oświaty UMP.

.....

zaadaptowano pomieszczenia na potrzeby uruchomienia dodatkowych oddziałów w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1.

Ze środków rad osiedli, przekazanych z budżetu Miasta w ramach tzw. „grantów”, wybudowano place zabaw przy przedszkolach nr 82 i nr 30 „Mały Olimpijczyk”, gdzie dodatkowo powstała bieżnia i mini boisko, oraz zmodernizowano place przy przedszkolach nr: 39, 44, 48, 89, 90. Rozpoczęto także realizację „Programu modernizacji i rozbudowy placów zabaw w przedszkolach” przewidzianego na lata 2016-2020. Modernizacja obejmuje m.in. wymianę wyeksploatowanych urządzeń zabawowych oraz nawierzchni.

EDUKACJA

Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji publicznej należy do zadań własnych Miasta. Do jego zadań należy także dostosowywanie oferty szkół do potrzeb edukacyjnych uczniów z różnych grup wiekowych. W ubiegłym roku w szkołach miejskich kształciło się 85,5% uczniów w wieku szkoły podstawowej i gimnazjalnej.

Funkcjonujące w 2016 r. szkoły podstawowe (112) i gimnazja (90) stanowiły połowę szkół na wszystkich poziomach nauczania w Poznaniu. Uczęszczało do nich 46,2 tys. uczniów (w tym również dorośli), czyli ponad połowa wszystkich poznańskich uczniów. Miasto Poznań prowadziło większość szkół na poziomach podstawowym i gimnazjalnym (68,3%), zapewniając kształcenie 85,5% uczniów w wieku szkoły podstawowej i gimnazjalnej.

Oferta szkół podstawowych i gimnazjalnych jest tak przygotowywana, żeby jak najlepiej odpowiadała na potrzeby edukacyjne uczniów. Stąd uczniom, którzy z uwagi na stan zdrowia i/lub niepełnosprawność nie mogli uczęszczać do placówek ogólnodostępnych, kształcenie zapewniały szkoły specjalne. Uczęszczało do nich ponad 1 tys. uczniów na obu poziomach. Ponadto gimnazja umożliwiały naukę w oddziałach dwujęzycznych, w których dla 1,5 tys. uczniów zajęcia odbywały się w wybranym języku obcym. Spośród możliwych do wyboru języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego

---

„Rok 2016 różnił się znacząco od lat ubiegłych. Wydział Oświaty podobnie jak w latach poprzednich sumiennie wykonywał powierzone mu obowiązki związane z nadzorem sprawowanym nad podległymi mu placówkami. Istotne też było kontynuowanie procesu rozwoju i usprawniania mechanizmów funkcjonowania. Największym jednak zadaniem okazały się przygotowania, planowanie, konsultacje i inne czynności związane z transformacją systemu oświaty. Przygotowania te zaowocują w roku 2017 sprawnym wdrożeniem zmian w życie”.

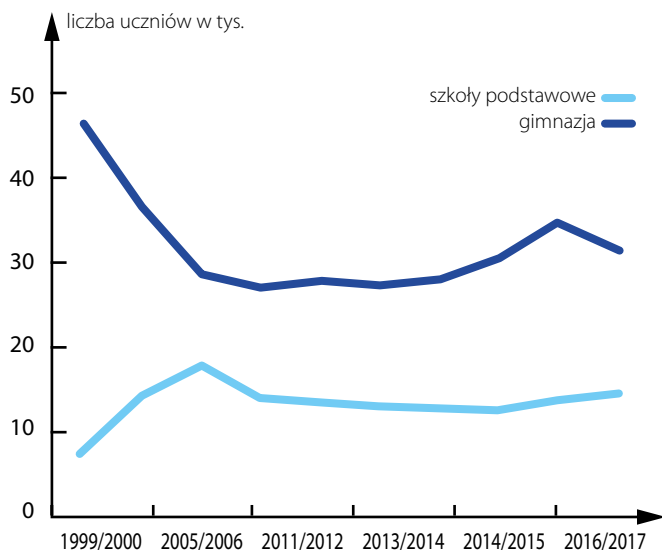
Przemysław Foligowski
Dyrektor Wydziału Oświaty

---

i rosyjskiego najwięcej gimnazjalistów (899 osób) uczęszczało do dwujęzycznych oddziałów z językiem angielskim. Funkcjonowały również szkoły sportowe, mistrzostwa sportowego oraz z oddziałami sportowymi, w których rokrocznie swoje umiejętności sportowe rozwija kilka tysięcy młodych osób. Artystyczne kształcenie dzieci i młodzieży umożliwiały 3 szkoły muzyczne I stopnia, w których naukę pobierało 634 uczniów. Ponadto podmioty niepubliczne prowadziły szkoły międzynarodowe, w których językiem wykładowym był angielski. Były to International School of Poznań oraz Poznań British International School.

Uczniowie w szkołach podstawowych i gimnazjach w Poznaniu

Źródło: GUS, Wydział Oświaty UMP.

W ubiegłym roku naukę w szkołach podstawowych i gimnazjalnych ukończyło 9,4 tys. uczniów, w tym 4,4 tys. uzyskało świadectwo ukończenia gimnazjum. Wybór dalszej ścieżki edukacyjnej ułatwiają gimnazjalistom organizowane w Poznaniu Targi Edukacyjne, podczas których swoje stoiska przygotowały szkoły oraz podmioty z branży edukacyjnej. Ponadto gimnazjaliści i ich rodzice mogli skorzystać z pomocy doradców zawodowych.

283

średnia liczba uczniów przypadających na 1 szkołę podstawową

19

średnia liczebność oddziału w szkole podstawowej

162

średnia liczba uczniów przypadających na 1 gimnazjum

21

średnia liczebność oddziału w gimnazjum

412

liczba uczniów, którym udzielono pomocy w formie dofinansowania zakupu podręczników w ramach Rządowego Programu Pomocy Uczniom „Wyprawka szkolna”

4 661

liczba etatów pedagogicznych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych

24%

udział szkół, w których zmianowość jest większa niż 1 zmiana

7%

udział oddziałów, w których liczba uczniów odbiega od optymalnej liczby uczniów w oddziale dla danego typu placówki

1 851

liczba porad udzielonych przez 8 poznańskich poradni psychologiczno-pedagogicznych

566

liczba uczniów korzystających z noclegu w 4 internatach i 2 bursach

1 601

liczba uczniów, którzy otrzymali wsparcie finansowe w formie wypłacanego co miesiąc stypendium szkolnego w wysokości 100/120 zł na osobę (1 579 uczniów) lub w formie jednorazowego zasiłku przyznawanego na skutek zdarzenia losowego (22 uczniów)

Szkolnictwo ponadgimnazjalne, w tym zawodowe

Obok zapewnienia odpowiednich warunków do efektywnego kształcenia, polegającego nie tylko na przekazaniu wiedzy przedmiotowej, ważne szczególnie w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych, jest również zapewnienie młodym, wykształconym osobom miejsc pracy odpowiadającym ich oczekiwaniom oraz możliwości do samorozwoju.

Poziom ponadgimnazjalny obejmuje szkoły przysposabiające do pracy, szkoły zasadnicze zawodowe, technika, licea ogólnokształcące oraz szkoły policealne. W ubiegłym roku w Poznaniu kształciły one łącznie 34,7 tys. uczniów, z tego 59,8% uczęszczało do szkół prowadzonych przez Miasto Poznań.

Choć obserwuje się wzrost zainteresowania młodych osób zdobyciem umiejętności zawodowych (w 2016 r. szkoły kształciły w 62 zawodach) oferowanych przez szkoły ponadgimnazjalne (zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły policealne), to wciąż dużą popularnością wśród młodzieży kontynuującej naukę cieszyły się licea ogólnokształcące. Licea kształciły 16,3 tys. osób, czyli prawie co drugiego ucznia szkoły ponadgimnazjalnej. Co czwarty uczeń kontynuował naukę w technikum, do którego łącznie uczęszczało 8,4 tys. osób. Prawie 1,8 tys. osób, tj. ok. 5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, zdobywało wykształcenie w szkołach zasadniczych zawodowych. Pomimo notowanego z roku na rok spadku liczby uczniów, nadal ponad 8,1 tys. osób (czyli co czwarty uczeń szkoły ponadgimnazjalnej), doksztalało się w szkołach policealnych.

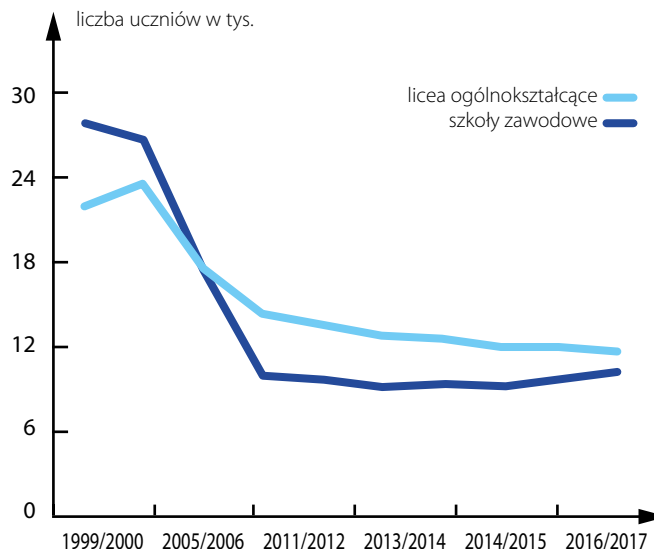
Szkoły ponadgimnazjalne kształciły także dorosłych. Zainteresowanie nauką w szkołach dla dorosłych rokrocznie się zmniejsza. W 2016 r. do placówek dla dorosłych uczęszczało 11,8 tys. uczniów, co stanowiło 1/3 ogólnej liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Poznaniu. Dorośli uczniowie korzystali przede wszystkim z oferty szkół policealnych, które kształciły 62% osób dorosłych oraz liceów ogólnokształcących, edukujących 32% dorosłych uczniów.

W ubiegłym roku edukację na poziomie ponadgimnazjalnym ukończyło 9,3 tys. uczniów, w tym 5,4 tys. uzyskało świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, 1,5 tys. – technikum, 621 osób – zasadniczej szkoły zawodowej oraz 1,7 tys. – szkoły policealnej.

Wsparciem dla szkolnictwa zawodowego, a zarazem jego promocją wśród młodych osób wybierających swoją ścieżkę zawodową były podejmowane m.in. następujące działania:

- projekt „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania” – projekt partnerski realizowany wspólnie przez Miasto Poznań i Powiat Śremski; głównym celem projektu jest podniesienie kwalifikacji zawodowych uczniów szkół zawodowych poprzez staże zawodowe u przedsiębiorców, doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz doposażenie pracowni szkolnych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne; projekt otrzymał dofinansowanie z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020; projekt będzie realizowany do 2019 r.; jego całkowita wartość wynosi 10,8 mln zł

Uczniowie w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży w Poznaniu

Źródło: GUS, Wydział Oświaty UMP.

- kampania „Szacun dla Zawodowców” – zorganizowano 2. edycję tego wydarzenia, zachęcającego młode osoby do kontynuowania nauki w szkole zawodowej; w ramach kampanii przeprowadzono akcję informacyjną w poznańskich gimnazjach oraz zorganizowano „Arenę Zawodów”, podczas której fachowcy – nauczyciele prowadzący praktyki w szkołach zawodowych zapoznawali uczniów gimnazjów ze specyfiką wykonywanych lub nauczanych przez siebie zawodów; „Arena” przyciągnęła kilkuset uczniów gimnazjów; zachęceniu młodzieży do wyboru szkoły zawodowej służył także cykl artykułów prezentujący osoby z wykształceniem zawodowym, które odniosły sukces

- porozumienie pomiędzy Wielkopolską Izbą Rzemieślniczą a Miastem Poznań – podpisane w 2016 r. porozumienie dotyczyło podjęcia współpracy, żeby zapewnić młodym ludziom jak najlepsze warunki do nauki wybranego zawodu

Funkcjonowanie i zarządzanie oświatą w Poznaniu usprawniają rozwijane cyfrowe formy edukacji, do których należy wprowadzony system e-edukacji PABS. Funkcjonalność tego systemu rozszerzana jest o nowe moduły, co przyczynia się do ułatwiania codziennej pracy placówek oświatowych.

Inwestycje i modernizacje w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Dobra dostępność oraz wysoki standard obiektów szkolnych i bazy sportowej jest jednym z czynników wpływających na zapewnienie optymalnych warunków edukacji. Ubiegły rok był kolejnym, w którym cel ten osiągnano poprzez zarówno budowę nowych placówek oświatowych oraz szkolnych obiektów sportowych, jak również prowadzone prace modernizacyjne i remontowe.

Prowadzone działania w zakresie podnoszenia standardów obiektów oświatowych oraz terenów wokół nich obejmowały budowę nowych placówek, rozbudowę już istniejących, modernizację budynków, w tym termorenowacje, remonty oraz budowę i modernizację obiektów sportowych, przede wszystkim boisk i sal gimnastycznych. Część zadań realizowana była przez rady osiedli, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Miasta w ramach tzw. „grantów” oraz w wyniku ujęcia zadania w PBO.

Do największych inwestycji w infrastrukturę oświatową zakończonych w 2016 r. należały:

- budowa sali gimnastycznej z łącznikiem dla Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Leśnowolskiej (nakłady finansowe w latach 2015-2016 to 4,9 mln zł)
- adaptacja zespołu budynków przy ulicach Cegielskiego i Garbary na potrzeby VIII Liceum Ogólnokształcącego (nakłady finansowe w latach 2015-2016 to 4,1 mln zł)
- modernizacja budynku III Liceum Ogólnokształcącego przy ul. Strzeleckiej (nakłady finansowe w latach 2015-2017 to 3,7 mln zł)

W ubiegłym roku Miasto Poznań rozpoczęło także kolejne inwestycje, jak:

- rozbudowa Zespołu Szkół nr 6 w Szczepankowie o część dydaktyczną i salę sportową (nakłady finansowe w latach 2015-2017 to 8,1 mln zł)
- budowa sali gimnastycznej dla Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Rawickiej (nakłady finansowe w latach 2015-2017 to 3,6 mln zł)
- budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1 na os. Pod Lipami (nakłady finansowe w latach 2016-2018 to 5,2 mln zł)
- modernizacja budynku przy ul. Kanclerskiej na potrzeby Zespołu Szkół Specjalnych nr 103 (nakłady finansowe w latach 2016-2018 to 9,9 mln zł)
- rozbudowa Zespołu Szkół z Klasami Integracyjnymi i Specjalnymi nr 1 na os. J. III Sobieskiego (nakłady finansowe w latach 2015-2019 to 6,2 mln zł)

W efekcie zakończonych modernizacji, na które wydatkowano łącznie 9,5 mln zł, w 2016 r. podniesiono standard obiektów i terenów takich placówek, jak:

- Zespołu Szkół Specjalnych nr 105, który przeniesiono do zmodernizowanego budynku przy ul. Nieszawskiej
- Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi nr 2 przy ul. Prądyńskiego, gdzie zmodernizowano dachy zabytkowych budynków
- Szkoły Podstawowej nr 15 na os. J. III Sobieskiego, gdzie przeprowadzono modernizację pomieszczeń w związku z utworzeniem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6
- Szkoły Podstawowej nr 87 przy ul. Leszka, gdzie przeprowadzono modernizację w związku z utworzeniem Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7
- Zespołu Szkół nr 1 przy ul. Leśnowolskiej, gdzie zmodernizowano pomieszczenia oraz zagospodarowano teren wraz z wydzieleniem placu zabaw i boiska sportowego
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 przy ul. Łozowej, gdzie zmodernizowano dziedziniec
- Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II Stopnia przy ul. Solnej, gdzie odnowiono fasadę zachodnią budynku

Do poprawy warunków nauczania przyczynia się także realizowany przez Miasto Poznań program termorenowacji. Zakres prac termorenowacyjnych w budynkach oświatowych obejmował wymianę stolarki okiennej, modernizację kotłowni, instalacji centralnego ogrzewania oraz ocieplenie ścian i dachów. Wartość wszystkich inwestycji przeprowadzonych w ramach tego programu w ubiegłym roku wyniosła 2,7 mln zł. Najbardziej kompleksowa termomodernizacja o wartości 848,6 tys. zł dotyczyła budynku Zespołu Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 5 przy ul. Głuszyna.

Pracami modernizacyjnymi objęto także boiska sportowe. Polegały one przede wszystkim na wymianie wyeksploatowanych nawierzchni z trawy syntetycznej na poliuretanowe. Ulepszone w takim zakresie boiska zyskały szkoły podstawowe nr: 10, 20, 23, 38, 77, 84 oraz Zespół Szkół Gimnazjalno-Zawodowych nr 42 i Zespół Szkół Łączności. Ponadto nowe boisko z nawierzchnią poliuretanową wykonano w XII Liceum Ogólnokształcącym, a przy Szkole Podstawowej nr 6 na os. Rusa zrealizowano kolejny etap budowy zespołu boisk sportowych „Orlik Open”. Z kolei Zespół Szkół Ogólnokształcącym nr 4 zyskał zmodernizowaną bieżnię. Działania poprawiające infrastrukturę sportową podejmowały także rady osiedli, które w konkursie tzw. „grantów” uzyskały dofinansowanie z budżetu Miasta. Dzięki „grantom” wybudowano obiekt sportowo-rekreacyjny „Wicherek” przy Szkole Podstawowej nr 11 na os. Wichrowe Wzgórze, przebudowano boisko i teren wokół budynków Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 na os. Kosmonautów oraz zmodernizowano boiska przy Szkole Podstawowej nr 19 na os. Oświecenia. W ramach „grantów” wybudowano także osiedlowy amfiteatr przy Szkole Podstawowej nr 74 przy ul. Trybunalskiej oraz utworzono placówkę wsparcia dziennego „Piątkowo” przy Szkole Podstawowej nr 17 na os. B. Chrobrego. Wpływ na podniesienie standardu szkolnej bazy sportowej mieli również sami mieszkańcy, którzy w ramach PBO wybrali do realizacji takie zadania, jak rewitalizacja ogólnodostępnych boisk sportowych dla Szkoły Podstawowej nr 62 przy ul. Druskiennickiej czy budowy i modernizacji obiektów sportowych dla Gimnazjum nr 58 przy ul. Małoszyńskiej.

„Potęga Matematyki”

to projekt realizowany przez Poznańską Fundację Matematyczną, która otrzymała na jego realizację dofinansowanie z budżetu Miasta Poznania; podjęte działania obejmowały całoroczne zajęcia w kołach zainteresowań, zajęcia w Kole Olimpijskim Matematyki, konkursy matematyczne, konferencję popularnonaukową, stypendia dla 3 uczniów, wyposażenie pracowni matematycznych, warsztaty dla nauczycieli, konkurs na Nauczyciela Roku 2016, matematyczne koncerty naukowe, Festiwal Matematyki, wsparcie funkcjonowania Centrum Edukacyjnego Enigma, utworzenie Portalu Matematycznego

---

145

liczba zrealizowanych projektów dotyczących organizacji zajęć dodatkowych w 153 szkołach prowadzonych przez Miasto Poznań; większość projektów (tj. 72) dotyczyła zajęć humanistyczno-językowych; pozostałe projekty obejmowały zajęcia matematyczno-przyrodnicze (45 projektów), techniczno-zawodowe (26 projektów) i wspierające działania antydyskryminacyjne (2 projekty)

198

liczba uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nagrodzonych w konkursie Miasta Poznania za wybitne osiągnięcia edukacyjne, społeczne, artystyczne czy sportowe

---

38,1

średnia liczba punktów uzyskanych na maturze międzynarodowej zdawanej przez uczniów II Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 12; był to wynik powyżej średniej światowej – 30,03; jedna z uczennic tego liceum uzyskała maksymalny wynik 45 punktów – dotychczas tylko 146 uczniów uzyskało taki wynik na 150 tys. zdających

Efektywność nauczania

W Poznaniu wyniki egzaminów zewnętrznych na wszystkich szczeblach edukacji nie należą do najwyższych w skali kraju i wśród największych polskich miast. Niezależnie od formuły przeprowadzanych egzaminów na wszystkich poziomach nauczania uczniowie lepiej radzą sobie z testami z wiedzy humanistycznej, w tym z języków obcych, niż z nauk ścisłych. Pomimo nie najwyższych wyników z egzaminów końcowych poznańskie szkoły kształcą wiele wybitnie uzdolnionych osób, co pokazują zestawienia rankingowe.

Według raportu opublikowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu uczniowie poznańskich szkół przystępujący w 2016 r. do sprawdzianu szóstoklasistów zarówno z języka polskiego i matematyki, jak również z języka angielskiego uzyskali wyższe wyniki niż przeciętnie w województwie wielkopolskim oraz kraju. W 2016 r. podobnie jak w roku wcześniejszym poznańscy szóstoklasiści lepiej poradzili sobie z językami obcymi, zwłaszcza z językiem niemieckim, z którego uzyskali średnio 90,8%, i językiem angielskim – 78,8%, niż z językiem polskim – 72,9% oraz matematyką – 60,3%. Matematyka ponownie wypadła najsłabiej. W porównaniu z wynikami z 2015 r. jedynie z języka niemieckiego poznańscy uczniowie uzyskali wyższe wyniki. Pod względem wyników ze sprawdzianu, podobnie jak w latach poprzednich, Poznań zajął dalsze pozycje na tle innych dużych miast⁴, tj. 5. w przypadku języka polskiego i angielskiego oraz 4. w przypadku matematyki. Jedynie uzyskany przez poznańskich uczniów wynik z języka niemieckiego uplasował stolicę Wielkopolski na 1. pozycję.

Przeciętne wyniki z egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w poznańskich szkołach wahały się od 55% (z matematyki) do 69,7% (z języka polskiego),

zaś w części językowej na poziomie podstawowym od 62,7% (z języka niemieckiego) do 97,5% (z języka francuskiego), a na poziomie rozszerzonym od 56,2% (z języka angielskiego) do 93,1% (z języka francuskiego). Najczęściej zdawanym językiem był angielski. W 2016 r. w porównaniu do 2015 r. poznańscy gimnazjaliści lepiej napisali testy z większości przedmiotów. W ubiegłym roku niższe wyniki niż w roku wcześniejszym uczniowie uzyskali jedynie z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz języka angielskiego zdawanego na obu poziomach. Porównując średnie wyniki procentowe uzyskane z poszczególnych przedmiotów, w ubiegłym roku Poznań zajął na tle innych dużych polskich miast najczęściej 4. miejsce, przy czym z języka polskiego uplasował się na ostatniej 6. pozycji, a z języka niemieckiego na poziomie podstawowym na przedostatniej 5. pozycji. Na najwyższej, 3. pozycji, stolica Wielkopolski uplasowała się w zestawieniu wyników z języka niemieckiego zdawanego na poziomie rozszerzonym.

Analizując wyniki matur w poznańskich szkołach na poziomie podstawowym najsłabiej wypadł egzamin z matematyki, z którego uczniowie uzyskali średnio 58,8% punktów. Nieco wyższy średni wynik, tj. 61,5%, poznańscy maturzyści uzyskali z języka polskiego. Wysokie wyniki uczniowie uzyskali z języków obcych nowożytnych, przy czym niezależnie od wybranego języka słabiej wypadła matura rozszerzona niż podstawowa. Na poziomie podstawowym wyniki z języków obcych wahały się od 75,6% z rosyjskiego do 99% z włoskiego, natomiast na poziomie rozszerzonym od 50,9% z hiszpańskiego do 81% z włoskiego. Porównując średnie wyniki procentowe uzyskane przez maturzystów z poszczególnych przedmiotów, Poznań w ubiegłym roku zajął na tle innych dużych polskich miast dalsze miejsca. Z matematyki i języka angielskiego była to ostatnia pozycja, z języka niemieckiego przedostatnia pozycja,

a z języka polskiego 4. miejsce. Na najwyższej, 2. pozycji, stolica Wielkopolski uplasowała się w zestawieniu wyników z języka rosyjskiego.

O poziomie nauczania świadczyć mogą także osiągnięcia uczniów w ogólnopolskich olimpiadach. Uwzględniając ten aspekt, miesięcznik „Perspektywy” i dziennik „Rzeczpospolita” sporządziły po raz kolejny Ranking Szkół Ponadgimnazjalnych „Perspektywy 2016”. W gronie najlepszych polskich szkół, ujętych w tym rankingu, znalazły się 24 licea i technika z Poznania, z których 10 uhonorowano tytułem „Złotej Szkoły”. Na wysokim 5. miejscu w zestawieniu Rankingu Techników „Perspektywy 2016” uplasowało się poznańskie Technikum Komunikacji. Od kilku lat rokrocznie należy ono do ścisłej 10 najlepszych techników w kraju. Na miano „Złotej Szkoły”, zajmując miejsce w pierwszej 100 rankingu, zasłużyły także: Technikum Łączności, Technikum Ekonomiczno-Administracyjne nr 1, Technikum Budowlane oraz Technikum Budowlano-Drzewne. Wśród liceów najwyższą pozycję w Rankingu Liceów Ogólnokształcących „Perspektywy 2016” zajęło, zdobywając jednocześnie „Złotą tarczę, Liceum Ogólnokształcące św. Marii Magdaleny – 36. miejsce. Pozostałe „Złote” licea z terenu Poznania to: II Liceum Ogólnokształcące, VIII Liceum Ogólnokształcące, XVI Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi oraz I Liceum Ogólnokształcące.

Portal Edukacyjny „Perspektywy” corocznie przygotowuje również Ranking Szkół Olimpijskich. W zestawieniu opublikowanym w 2016 r. wśród 200 szkół sklasyfikowanych w tym rankingu znalazło się 8 poznańskich placówek, w tym od lat zajmujące najwyższe miejsca, posiadające największą liczbę laureatów i finalistów olimpiad II Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące św. Marii Magdaleny, VIII Liceum Ogólnokształcące czy I Liceum Ogólnokształcące.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA

Dialog obywatelski i partycypacja obywatelska

Kapitał społeczny odgrywa istotną rolę w rozwoju każdej społeczności, w tym również miasta i obok finansów oraz dobrego zarządzania jest kluczową determinantą sukcesu metropolii. Zaangażowanie mieszkańców w sprawy miasta, ich aktywność i działanie we wspólnej sprawie, a także wzajemne zaufanie znacząco wpływają na rozwój miasta.

W Poznaniu funkcjonują 42 jednostki pomocnicze – osiedla, którymi zarządzają rady osiedli. W 2016 r. dysponowały one środkami finansowymi w wysokości blisko 24,3 mln zł, w tym środki naliczone zgodnie z uchwałą Rady Miasta Poznania wyniosły ponad 20 mln zł, środki na konkurs grantowy – 3,5 mln zł, PBO 2016 – ponad 470 tys. zł. Otrzymane środki rady osiedli przeznaczyły na działania związane z następującymi obszarami: drogi, chodniki, ścieżki rowerowe (36,4%), oświata (20%), tereny zielone (16,6%), sport i rekreacja (15,3%), kultura (4,5%), administracja (2,9%), porządek i bezpieczeństwo (2,6%) oraz pomoc społeczna, zdrowie (1,7%). Oprócz tego rady osiedli decydują o przeznaczeniu środków celowych na prace remontowe w gimnazjach, szkołach podstawowych, przedszkolach, remonty chodników i dróg wewnętrznych oraz konserwację zieleńców wraz z małą architekturą (kwota ponad 12 mln zł). Na lata 2016-2019 jednostki pomocnicze otrzymały również 32 mln zł na zadania z zakresu budowy, przebudowy, modernizacji dróg i oświetlenia.

.....

„Zrealizowaliśmy zapowiedź Prezydenta Jacka Jaśkowiaka i zwiększyliśmy środki finansowe dla jednostek pomocniczych o 32 miliony złotych. Pieniądze przeznaczone są na budowę, przebudowę, modernizację dróg w latach 2016-2019. Ważnym osiągnięciem było także przygotowanie projektów nowych statutów osiedlowych i odświeżonych zasad konkursu grantowego, które poddane zostały szerokim konsultacjom społecznym”.

Arkadiusz Bujak
Dyrektor Wydziału Wspierania Jednostek
Pomocniczych Miasta

.....

Chcąc zwiększyć swój zasięg oddziaływania, wspólnie rozwiązywać problemy lokalne oraz wzmacniać znaczenie wspólnot lokalnych, poznańskie osiedla zawiązują porozumienia. Funkcjonują Porozumienie Osiedli Samorządowych, które zrzesza większość jednostek pomocniczych Miasta Poznania, oraz Koalicja Osiedli Śródmiejskich.

Radni osiedlowi we współpracy z Miastem zainicjowali projekt „Łazarskie, Staromiejskie i Wildeckie Inicjatywy Osiedlowe”, mający wesprzeć i zachęcić mieszkańców do tworzenia i uczestnictwa w wydarzeniach o charakterze społecznym poprzez zgłoszenie wniosku na organizację projektu lub wydarzenia na swoim osiedlu. Wnioski oceniła komisja konkursowa, a autorzy zwycięskich projektów

otrzymali środki na ich realizację – maksymalnie 8 tys. zł. Łączna kwota na realizację 49 inicjatyw na 3 osiedlach wyniosła 199 tys. zł.

W ramach współpracy z radami osiedli prowadzono prace nad aktualizacją Mapy Potrzeb Lokalnych Śródmieścia, która w układzie przestrzennym pokazuje potrzeby i problemy wskazane przez społeczność śródmiejskich osiedli: Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródka-Zawady-Komandoria, Stare Miasto, Św. Łazarz, Wilda. W zmodyfikowanym procesie zgłaszania potrzeb i problemów, mieszkańcy najpierw za pomocą geoankiety zgłaszali swoje pomysły i uwagi do mapy potrzeb, a następnie podczas warsztatów, odbywających się na terenie każdego z osiedli, zgłaszali pomysły oraz propozycje inwestycji. W badaniu geoankietą udział wzięło 709 osób, a w warsztatach – 45. Zaangażowanie dużej liczby mieszkańców pozwala na identyfikację najpilniejszych oczekiwań społeczności lokalnych.

Podejmowano również działania wspierające aktywizację społeczności lokalnej na rzecz dobra publicznego i spraw lokalnych. W ramach podpisanego porozumienia o współpracy z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Poznaniu kontynuowano w 2016 r. realizację projektu „Odmień swoje podwórko”, mającego na celu wypracowanie pomysłów na ożywienie podwórek, aby stały się przyjazną i atrakcyjną przestrzenią integrującą mieszkańców. Poprzez zakup elementów małej architektury urządzono przestrzeń podwórek przy Zespole Szkół z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 oraz ul. Św. Marcin 61 i 69. W efekcie współpracy z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Poznaniu zorganizowano także szereg wydarzeń, w tym w ramach projektu z PBO „Św. Marcin – Re-Animacja!”, m.in.: cykl koncertów EKS-PRESJA, zwiedzanie z przewodnikiem

521

inicjatyw aktywizujących mieszkańców zgłosiły rady osiedli

111 zł

tyły wynosiły wydatki na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi na 1 mieszkańca

2,4%

budżetu Miasta przeznaczono na współpracę z organizacjami pozarządowymi

9

Centrów Inicjatyw Lokalnych działało w Poznaniu, a kwota przyznanej dotacji na realizację projektów wyniosła 400 tys. zł

234

projekty zgłoszono do Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego

38,9 tys.

osób głosowało w Poznańskim Budżecie Obywatelskim

24

inwestycje z udziałem mieszkańców zrealizowano w mieście

balkonów budynków przy ul. Św. Marcin, warsztaty ze studentami Mood for wood w celu stworzenia mebli miejskich, „Kobiety na Św. Marcinie”, „Przedsiębiorcy Św. Marcina”, „Poznański Pub Obywatelski”. Ponadto kontynuowano wsparcie dla koalicjantów z Chwaliszewa i Śródki poprzez organizację cyklicznych akcji np. przechadzek Kino, kawiarnia i spacer.

W ubiegłym roku odbyła się kolejna edycja programu „Przyjazne podwórko”, którego celem jest polepszenie warunków techniczno-funkcjonalnych otoczenia budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych znajdujących się na terenie Śródmieścia. Zagospodarowano 3 podwórka, przeznaczając na to kwotę ponad 90 tys. zł, w tym środki z budżetu Miasta wyniosły ponad 42 tys. zł.

Aktywność organizacji pozarządowych

Poznań to miasto prężnie działających organizacji pozarządowych, których rolą jest m.in. rozwiązywanie problemów społecznych, proponowanie rozwiązań służących poprawie warunków życiowych czy aktywizacja mieszkańców miasta i stymulowanie ich zaangażowania w sprawy publiczne. Liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych w mieście Poznaniu w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 8,72.

Współpraca Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi

Przedmiotem współpracy Miasta Poznania i organizacji pozarządowych jest wspólne wykonywanie zadań publicznych, w celu zaspokajania

.....

„W 2016 roku udało się po raz pierwszy przygotować uchwałę Wieloletni Program Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi. Dokument ten jest deklaracją ze strony Miasta Poznania chęci dalszej współpracy z organizacjami pozarządowymi, jest też niejako gwarancją ciągłości realizacji zadań publicznych przez trzeci sektor. W 2016 roku dzięki pracy Wydziału, Urząd Miasta Poznania zakupił internetowe narzędzie Witkac.pl, które służy do kompleksowej obsługi dotacji. Narzędzie ułatwia organizacjom składanie ofert realizacji zadań publicznych oraz rozliczanie się z wykorzystanych środków publicznych”.

Magdalena Pietrusik-Adamska
Dyrektor Wydziału Zdrowia
i Spraw Społecznych

.....

istniejących potrzeb społecznych mieszkańców Poznania. Miasto wspiera działalność organizacji finansowo oraz organizacyjnie, w oparciu o uchwalany cyklicznie Roczny Program Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi.

W ubiegłym roku liczba organizacji pozarządowych, które złożyły oferty na realizację zadań publicznych wzrosła o 149 organizacji i wynosiła 752, a wydatki na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi na 1 mieszkańca wyniosły 111 zł. W 2016 r. Rada Miasta Poznania podjęła uchwałę nr XXXVI/612/VII/2016 w sprawie Wieloletniego

Programu Współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi na lata 2017-2020. Wieloletni Program Współpracy został w Poznaniu uchwalony po raz pierwszy i podlega ewaluacji po 2 latach obowiązywania.

Jednym z narzędzi wspierania organizacji pozarządowych, a tym samym wspierania w sposób pośredni rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i zaangażowania mieszkańców w życie społeczne jest funkcjonujące od 2012 r. Poznańskie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, znane również jako „Centrum Bukowska”.

Centrum jest prowadzone przez 3 organizacje pozarządowe, wyłonione w konkursie, które od lat aktywnie działają na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Poznaniu (Wielkopolską Radę Koordynacyjną Związków Organizacji Pozarządowych, Wielkopolskie Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Na Tak). Do najważniejszych zadań centrum należą:

- zwiększenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych, działających na terenie Poznania z zakresu ich funkcjonowania oraz profesjonalizacja poznańskich organizacji pozarządowych
- zwiększenie aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców Poznania
- rozwój inicjatyw obywatelskich i zaangażowania poznaniaków w wolontariat
- promocja i rozwój partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz wewnątrz środowiska organizacji pozarządowych

W 2016 r. prowadzenie działań mających na celu promocję i organizację wolontariatu realizowane było przez Stowarzyszenie Ambito.

Centra Inicjatyw Lokalnych

W celu tworzenia i wzmocnienia w mieście odpowiednich warunków do społecznej aktywności społeczności lokalnej, a także umocnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie polityk publicznych i realizacji zadań publicznych w 2016 r. wdrażany był na terenie Poznania regranting, dotyczący powołania Centrów Inicjatyw Lokalnych. Regranting przynosi korzyści zarówno Miastu, jak i organizacjom pozarządowym oraz mieszkańcom poprzez:

- pomnożenie środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych dzięki potencjalnemu wkładowi finansowemu, osobowemu lub rzeczowemu ze strony operatora i grantobiorców
- zmniejszenie obciążenia dla Miasta, które przekazuje organizacji – operatorowi część zadań do wykonania związanych z przekazywaniem dotacji
- uzyskanie nowych, innowacyjnych sposobów realizacji zadań i rozwiązywania problemów społeczności lokalnych
- lepsze rozpoznanie indywidualnych potrzeb i zasobów społeczności lokalnych oraz dostosowanie do nich realizowanych działań
- skuteczniejsze dotarcie z ofertą konkursów do różnych organizacji i środowisk, realizację projektów w nowych obszarach, dotychczas nieobjętych otwartymi konkursami ofert
- budowę partnerstwa międzysektorowego i wzajemnego zaufania
- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych
- zwiększenie liczby dobrych projektów służących mieszkańcom
- większe wsparcie przy składaniu ofert i rozliczaniu przyznanych dotacji oraz przy realizacji dofinansowanych projektów

Dotacje dla organizacji pozarządowych w 2016 r.

Nazwa obszaru pożytku publicznego	Kwota w zł przyznana w drodze uchwały RMP nr XX/258/VII/2015
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	32,3 mln
Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	4,9 mln
Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	100 tys.
Działalność na rzecz integracji cudzoziemców	171 tys.
Ochrona i promocja zdrowia	506 tys.
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	3,4 mln
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	1 mln
Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	120 tys.
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	760 tys.
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	800 tys.
Działalność na rzecz dzieci i młodzieży	30 tys.
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	10 mln
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	7,3 mln
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	150 tys.
Turystyka i krajoznawstwo	128 tys.
Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększenie świadomości prawnej społeczeństwa	659 tys.
Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	50 tys.
Promocja i organizacja wolontariatu	50 tys.
Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	313 tys.
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	7,2 mln
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 w zakresie określonym w pkt. 1-32	100 tys.

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMP.

- zwiększenie aktywności społecznej beneficjentów realizowanego zadania

W ubiegłym roku w Poznaniu działało 9 Centrów Inicjatyw Lokalnych, które otrzymały na realizację projektów dotację w łącznej wysokości 400 tys. zł.

Pozarządowe organy konsultacyjne i opiniotwórcze

Istotną rolę w budowaniu oraz realizacji programów miejskich odgrywa współpraca z miejskimi społecznymi organami konsultacyjnymi i opiniotwórczymi. Dają one mieszkańcom możliwość współuczestnictwa w ważnych dla ich życia decyzjach. Miasto Poznań kontynuowało i wzmacniało współpracę z organami konsultacyjnymi oraz opiniotwórczymi. Rady i komisje inicjowały oraz wzmacniały dialog i aktywność obywatelską, a także prowadziły działalność konsultacyjną dotyczącą projektów aktów prawnych.

Działo 10 zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, w skład których wchodziłi przedstawiciele organizacji pozarządowych – były to Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Rada Seniorów, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Rodziny Dużej, Młodzieżowa Rada Konsultacyjna przy Prezydencie Miasta Poznania oraz 5 komisji dialogu obywatelskiego. Innym narzędziem służącym do adekwatnego odpowiadania na potrzeby mieszkańców są konsultacje społeczne. W 2016 r. Miasto Poznań przeprowadziło 99 konsultacji społecznych z mieszkańcami, w których uczestniczyło średnio 40 osób, w tym przeprowadzono 6 konsultacji z organizacjami pozarządowymi, a liczba organizacji biorących w nich udział wyniosła 9.

Dużym zainteresowaniem poznańskich aktywistów cieszy się również możliwość finansowania inicjatyw w ramach PBO. W 2016 r. zgłoszono 234 projekty, a liczba osób głosujących w ramach PBO wynosiła blisko 39 tys.

POMOC SPOŁECZNA ORAZ WSPIERANIE RODZIN, OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I SENIORÓW

Placówki pomocy społecznej i wspierania rodziny

Wszystkim grupom społecznym zmagającym się z różnego rodzaju trudnościami życiowymi służy rozbudowany system instytucji pomocy społecznej i wsparcia rodziny.

Podstawowym celem działań podejmowanych w obszarach pomocy społecznej i wspierania rodziny jest zapewnienie niezbędnej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, przezwyciężenie tych kryzysów, wyrównywanie ich szans w funkcjonowaniu w społeczeństwie oraz zapewnienie szeroko rozumianego wsparcia rodzinom i dzieciom w nich przebywającym. W Poznaniu różnego rodzaju wsparcia mieszkańcom w obszarze pomocy społecznej lub odpowiadającego na potrzeby konkretnych grup społecznych udzielały jednostki miejskie oraz liczne stowarzyszenia i zgromadzenia zakonne, których działalność w tym zakresie została dofinansowana przez Miasto w ramach umów wieloletnich, jednorocznych lub małych grantów. Należą do nich:

od 3 073 zł do 4 158 zł

tyle kosztowało miesięcznie utrzymanie 1 mieszkańca w domach pomocy społecznej w Poznaniu

---

od 1 801 zł do 8 447 zł

tyle kosztowało miesięcznie utrzymanie 1 wychowanka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Poznaniu

---

1 243

liczba zgłoszeń przyjętych przez specjalistów dyżurujących przy Telefonie Zaufania w Miejskim Centrum Interwencji Kryzysowej

---

926

liczba udzielonych porad telefonicznych podczas dyżurów pełnionych przy Telefonie Zaufania dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin

---

5

w tylu lokalizacjach na terenie Poznania mieszkańcy mogli składać wnioski o świadczenie w ramach Programu Rodzina 500+

- centra pomocy – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR), Poznańskie Centrum Świadczeń (PCS), Centrum Inicjatyw Senioralnych (CentrumIS), Centrum Inicjatyw Rodzinnych
- Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej – zapewniało krótkoterminowe schronienie w Hostelu Interwencji Kryzysowej, Hostelu Drugi Dom, Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Mieszkanium Integracji Środowiskowej oraz prowadziło Punkt Interwencji Kryzysowej, Telefon Zaufania, Telefon Zaufania dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin
- domy pomocy społecznej – 4 jednostki miejskie przy ulicach: Bukowskiej, Ugory, Niedziałkowskiego, Konarskiego (z oddziałem przy ul. Zamenhoffa) oraz prowadzone przez organizacje 3 jednostki publiczne przy ulicach: Św. Rocha, Pokrzywno, Sielskiej; w domach pomocy społecznej przebywały łącznie 664 osoby, w tym 343 osoby w domach dla przewlekle somatycznie chorych
- dzienne domy pomocy – miejski Zespół Dziennych Domów Pomocy Społecznej z 5 filiami: Filia nr 1 „Klub Centrum”, Filia nr 2 „Klub Ogrody”, Filia nr 3 „Klub Promień”, Filia nr 4 „Klub Starówka”, Filia nr 5 „Klub Winogrody” oraz „Słoneczna Przystań” prowadzona przez Polski Komitet Pomocy Społecznej; z ich pomocy skorzystało 341 osób
- środowiskowe domy samopomocy – 9 placówek prowadzonych przez stowarzyszenia; objęły one pomocą 383 osoby z niepełnosprawnością intelektualną lub w kryzysie psychicznym
- Dzienny Ośrodek Adaptacyjny – objął opieką 35 dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym
- ośrodki dla bezdomnych⁵
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 9 miejskich, tj. placówka opiekuńczo-wychowawcza w Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”, Dom

Dziecka nr 2, Dom Dziecka nr 3 i 6 rodzinnych domów oraz 4 działające na zlecenie Miasta, tj. 2 placówki socjalizacyjne: Dom Opiekuńczo-Wychowawczy dla Dziewcząt im. bł. Marii Karłowskiej i Ochronka „Jurek”; 2 placówki wielofunkcyjne: Dom Młodzieży im. bł. Laury Vicuni, Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio; placówki te całodobową opieką i wychowaniem otoczyły 188 dzieci i młodzieży, w tym 78 dzieci przyjęto w 2016 r.

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz rodziców – miejska jednostka organizacyjna Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Klub” oraz 19 placówek (świetlice, kluby itp.) prowadzonych przez inne podmioty; placówki te objęły wsparciem 760 osób

Pomoc dziecku i rodzinie

Dzięki miejskim inicjatywom i zmianom otoczenia prawnego z każdym rokiem poprawiają się warunki do funkcjonowania i rozwoju rodzin. Wśród nowych, miejskich propozycji wspierających poznańskie rodziny należy wymienić uruchomienie Centrum Inicjatyw Rodzinnych – pierwszej tego rodzaju jednostki w Polsce.

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne

Rodziny uzyskujące dochody poniżej wysokości wskazanych w przepisach prawa, mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia przyznawanego przez PCŚ. Nową formą pomocy oferowanej przez PCŚ były świadczenia wychowawcze przyznawane na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowywaniem dziecka oraz świadczenia rodzicielskie. Przysługiwały one matkom, które urodziły dziecko, a nie otrzymywały zasiłku lub uposażenia

.....

„Wśród największych osiągnięć Centrum w 2016 roku na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców chciałbym wskazać efektywne wdrożenie Programu Rodzina 500+ oraz udostępnienie dla mieszkańców kolejnej lokalizacji bezpośredniej obsługi klienta przy ulicy Małachowskiego. Wśród sukcesów sprzyjających rozwojowi Poznania w mojej ocenie jest również uruchomienie Centrum Inicjatyw Rodzinnych – jako pierwszej tego typu instytucji w Polsce”.

Grzegorz Karolczyk
Dyrektor Poznańskiego Centrum Świadczeń

.....

macierzyńskiego. Realizowanymi przez PCŚ formami wsparcia, z których najliczniej skorzystali mieszkańcy Poznania były:

- świadczenia wychowawcze (w ramach Programu Rodzina 500+), których udzielono 363,2 tys.
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, których udzielono 234,4 tys.

Do pozostałych wypłacanych świadczeń rodzinnych należały: świadczenia opiekuńcze (udzielono ich 90,5 tys.), dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (udzielono ich 24,4 tys.), świadczenia rodzicielskie (udzielono ich 8,6 tys.), jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia

dziecka (udzielono ich 3,8 tys.), zasiłki dla opiekuna (udzielono ich 1,9 tys.). Obok świadczeń rodzinnych PCS wypłacało także świadczenia alimentacyjne, które otrzymywało ok. 1,5 tys. rodzin.

Programy wspierające rodziny

Pomoc kierowana do poznańskich rodzin opierała się na miejskim Programie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2014-2016. Elementem tego programu był Program Wspierania Rodziny, skierowany do wszystkich osób opiekujących się własnymi dziećmi, w szczególności tych, które były lub mogły być zagrożone trudnościami wpływającymi na sprostanie podstawowym funkcjom rodziny. Zadania zrealizowane w 2016 r. w ramach tego programu polegały m.in. na zapewnieniu: pomocy w ośrodkach wsparcia dla rodzin i dzieci, specjalistycznego poradnictwa i terapii rodzinnej, pomocy małym dzieciom w ich rozwoju i edukacji, pomocy dzieciom w formie placówek wsparcia dziennego, w tym wsparcia oferowanego przez Centrum Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Klub” czy Klub Dobrych Rodziców w Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda”. Projekty w ramach Programu Wspierania Rodziny realizował także MOPR. Były to: „Poradnictwo specjalistyczne i terapia”, „Dziecko pod parasolem prawa”, „Akademia Lidera Klasowego”. Projekty MOPR-u objęły pomocą łącznie ok. 750 osób, w tym blisko połowę stanowiły dzieci.

Wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przywróceniu tych zdolności służył realizowany przez MOPR projekt „Asystentura rodziny”. Dzięki zatrudnieniu 12 asystentów zapewniono wsparcie 188 rodzinom. Polegało ono na rozwiązywaniu problemów wychowawczych, zdrowotnych

czy dnia codziennego. Asystenci podejmowali także działania motywujące i edukujące rodziny oraz pomagali w załatwianiu spraw urzędowych oraz w kontaktach z instytucjami.

Miasto tworzy także optymalne warunki do rozwoju dzieci i młodzieży oraz w ramach pieczy zastępczej zapewnia im opiekę i wychowanie w sytuacji częściowego lub całkowitego pozbawienia opieki rodzicielskiej. Obok instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej w formie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych⁶, pomoc zapewniało 509 rodzin zastępczych, opiekujących się 716 dziećmi. Rodziny zastępcze mogły korzystać ze wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i prawnego udzielanego przez Klub Dla Rodzin Zastępczych w Centrum Wspierania Rodzin „Swoboda” oraz z pomocy 38 koordynatorów pieczy zastępczej. Współpracę z koordynatorami podjęły 492 rodziny oraz 94 pełnoletnich ich wychowanków.

Rozpoczęto prace nad wprowadzeniem wsparcia finansowego dla rodzin z dziećmi w wieku do lat 3. W tym celu powołano zespół, którego zadaniem jest analiza sytuacji demograficzno-ekonomicznej poznańskich rodzin oraz wskazanie grupy wsparcia, warunków i kryteriów jego przyznawania.

Poznańskie rodziny mogły ponadto wziąć udział w ciekawych imprezach kulturalno-rozrywkowo-edukacyjnych, wśród których warto wymienić:

- IV edycję Poznańskich Dni Rodziny, które trwając 18 dni proponowały aż 300 wydarzeń
- festyn „Rodzina po wakacjach”, podczas którego dzieci i młodzież mogły skorzystać z wielu atrakcji, a rodzice mieli okazję porozmawiać

z różnymi specjalistami z zakresu rozwoju i wychowania dziecka oraz zapoznać się z ofertą zajęć pozaszkolnych

- festyn „Bezpieczne wakacje”, odbywający się w ramach „Lata na Targach” miał na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży, jak również ich rodzicom, jak bezpiecznie korzystać z letnich atrakcji

Karta Rodziny Dużej i inne ulgi

Formą pomocy rodzinom wielodzietnym, funkcjonującą od 2013 r. w Poznaniu, jest Karta Rodziny Dużej wydawana w ramach miejskiego projektu „Poznań PRO-Rodzina – Karta Rodziny Dużej”. Do końca 2016 r. wydano łącznie ok. 18 tys. kart, w tym 3,9 tys. wydano w ubiegłym roku. Z możliwości jakie daje Karta korzystało w Poznaniu 3,7 tys. rodzin posiadających przynajmniej 3 dzieci. Uprawniała ona do ulg u 193 partnerów oferujących m.in. możliwość skorzystania z oferty sportowo-rekreacyjnej czy kulturowej miasta. Poza miejską Kartą Rodziny Dużej poznańskie rodziny wielodzietne mogły ubiegać się o Kartę Dużej Rodziny, funkcjonującą w ramach programu ogólnopolskiego (w 2016 r. wydano ich 4,4 tys., a łącznie od początku istnienia programu – 18,1 tys.), oraz Wielkopolską Kartę Rodziny (4,2 tys. kart wydano w 2016 r., a od początku istnienia programu – 16,5 tys.).

Ułatwieniem dla poznaniaków były bezpłatne lub ulgowe bilety na przejazdy komunikacją miejską. Do zniżek uprawniali także Bilet dla rodzin 4+ oraz Bilet Seniora dla osób powyżej 65 lat.

Dożywianie dzieci, młodzieży oraz dorosłych

Korzystając z możliwości krajowego programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego

Polityka Prorodzinna dla Miasta Poznania na lata 2016-2020

Dokument został przyjęty w ubiegłym roku przez Radę Miasta Poznania. Jej wdrożenie, poprzez zbudowanie optymalnego systemu wsparcia dla poznańskich rodzin we wszystkich fazach ich rozwoju, przyczyni się do poprawy ich stabilizacji i socjalnego bezpieczeństwa oraz zatrzymania niekorzystnych trendów demograficznych. Program zakłada podjęcie szczególnych działań związanych z: ochroną i promocją zdrowia, warunkami mieszkaniowymi, swobodą wyboru formy opieki oraz jej dostępności, dostępem do wysokiej jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Za priorytetowe w polityce rodzinnej uznaje się zarówno działania na rzecz rodzin z dziećmi, jak również zapewnienie skutecznej integracji międzypokoleniowej.

Centrum Inicjatyw Rodzinnych

Nowo powstała placówka rozpoczęła działalność w grudniu 2016 r. jako pierwsza tego rodzaju w Polsce. Jej ideą jest zarówno promowanie rodziny oraz wspieranie jej rozwoju, jak również budowanie przestrzeni do dialogu oraz integracji lokalnych społeczności. Centrum, prowadząc punkt informacyjno-doradczy, jest miejscem skupiającym całą wiedzę niezbędną dla rodzin. Do zadań Centrum należy m.in. wydawanie kart dla rodzin 3+ i certyfikatów „Miejsce Przyjazne Rodzinie”, poradnictwo prorodzinne, organizacja wydarzeń dla rodzin oraz realizacja projektów z zakresu polityki prorodzinnej.

Funduszu Najbardziej Potrzebującym, pomoc w formie artykułów spożywczych lub posiłków zapewniono 1,2 tys. najuboższym mieszkańcom Poznania. Działanie to zrealizował MOPR w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Poznańskiej.

Ponadto z budżetu Miasta Poznania oraz dotacji z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” sfinansowano posiłki: dla dzieci i młodzieży w szkole, dowożone do miejsca zamieszkania, w punktach gastronomicznych oraz zasiłki celowe na żywność. Obok dzieci, również tych najmłodszych, które jeszcze nie rozpoczęły edukacji w szkole podstawowej, oraz starszych dzieci i młodzieży pomoc w formie dożywiania skierowana była przede wszystkim do osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i z niepełnosprawnościami. Łącznie pomocą w formie dożywiania w 2016 r. objęto 13,6 tys. poznaniaków, w tym 5,6 tys. dzieci i młodzieży.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Rodziny doświadczające przemocy domowej mogły liczyć na pomoc pracowników społecznych MOPR oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Podejmowane działania w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą obejmowały zarówno przeciwdziałanie występowaniu przemocy poprzez edukację, jak również zapewnienie kompleksowego wsparcia ofiarom przemocy i podjęcie pracy korekcyjnej wobec sprawców przemocy. Zespół podjął działania dotyczące ok. 1,3 tys. procedur dokumentujących występowanie przemocy, w tym wszczęto 881 procedur „Niebieskiej Karty” wypełnianych w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego

przez członka rodziny lub świadka przemocy. Po-
zostałe 405 procedur było kontynuacją działań
z lat poprzednich. W 2016 r. udało się zakończyć
644 procedury, w tym w 250 przypadkach z po-
wodu ustania przemocy.

Schronienia ofiarom przemocy udzielał w sytuacji
kryzysowej Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla
Ofiar Przemocy w Rodzinie funkcjonujący w struk-
turze Miejskiego Centrum Interwencji Kryzysowej.
Ośrodek zapewnił schronienie i wsparcie terapeu-
tyczne 72 osobom.

Pomoc osobom z niepełnosprawnościami

**Szczególną grupą wsparcia były osoby z niepeł-
nosprawnościami, wymagające integracji spo-
łecznej i zawodowej.**

Integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami

W odpowiedzi na potrzeby poznaniaków dotknię-
tych różnymi niepełnosprawnościami kontynu-
owano realizację założeń zawartych w programie
„Kierunki działań i zadania Miasta Poznania na
rzecz integracji społecznej osób niepełnospraw-
nych na lata 2012-2020”. Podstawą do działania
były także wypracowane rekomendacje wynikające
z przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji tego
programu. Rekomendacje te dotyczyły m.in. wdro-
żenia standardów dostępności obiektów Urzędu
Miasta Poznania (UMP) oraz przestrzeni miejskiej
dla osób z niepełnosprawnościami, realizacji kon-
cepcji systemu opieki nad osobami zależnymi w sy-
tuacjach kryzysowych czy przeprowadzania badań
pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W ramach tego programu w ubiegłym roku zre-
alizowano następujące zadania, sfinansowane ze
środków PFRON:

- zapewnienie 311 osobom uczestnictwa
w 9 warsztatach terapii zajęciowej
- przekazanie dofinansowania 522 osobom
z przeznaczeniem na zakup sprzętu rehabilita-
cyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środ-
ków pomocniczych
- pomoc dla 162 osób w zlikwidowaniu barier
architektonicznych w mieszkaniach, technicz-
nych i komunikowaniu się
- zapewnienie 631 osobom uczestnictwa w tur-
nusach rehabilitacyjnych
- zapewnienie 542 osobom udziału w wyda-
rzeniach sportowych, rekreacyjnych i tury-
stycznych
- przekazanie dofinansowania 419 osobom w ra-
mach programu „Aktywny Samorząd” z prze-
znaczeniem na zmniejszenie barier ograni-
czających uczestnictwo w życiu społecznym,
zawodowym i dostępie do edukacji
- dofinansowanie zakupu samochodów w ra-
mach programu „Wyrównywanie różnic między
regionami III” dla 3 stowarzyszeń prowadzących
warsztaty terapii zajęciowej

Wypracowano koncepcję rozwoju mieszkalnic-
twa wspomaganego, która zostanie wdrożona
w ramach realizacji Programu mieszkalnictwa
wspomaganego osób z niepełnosprawnością
intelektualną z terenu miasta Poznania. W celu
zniwelowania barier komunikacyjnych prze-
prowadzono audyt dostępności stron internet-
owych miejskich jednostek organizacyjnych,
zaś powstawaniu barier architektonicznych
i funkcjonalnych ma zapobiegać opiniowa-
nie projektów architektonicznych inwestycji

Program mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu miasta Poznania

Głównym celem tego programu jest zwiększenie dostępu dorosłym poznaniakom z niepełnosprawnością intelektualną do mieszkalnictwa wspomaganego poprzez udostępnienie 11 miejsc w 4 nowo utworzonych mieszkaniach oraz zapewnienie wsparcia ich opiekunom. Program wpłynie pozytywnie na otoczenie osób niepełnosprawnych intelektualnie, czego przejawem będzie przełamanie oporu rodzin przed zmianą, zmniejszenie zakresu koniecznej opieki, wzmocnienie kompetencji rodzin do wspomagania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych intelektualnie. Nowo utworzone miejsca będą istniały po zakończeniu programu, które nastąpi w 2019 r. W efekcie realizacji programu 210 osób zwiększy poziom samodzielności. Program otrzymał dofinansowanie z WRPO 2014 +.

drogowo-komunikacyjnych oraz modernizowanie sygnalizacji akustycznych. Dla osób z niepełnosprawnościami wydano Poznański Informator dla Rodziców Dzieci z Niepełnosprawnościami. Środowisko osób z niepełnosprawnościami wspierają także Komisja Dialogu Obywatelskiego przy Pełnomocniku Prezydenta Miasta ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Działania na rzecz zwiększania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami

Działania wspierające rehabilitację zawodową osób z niepełnosprawnościami realizowane były w ramach Programu Integracji i Aktywizacji Zawodowej Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2016-2020. W ubiegłym roku z pomocy oferowanej w programie skorzystało łącznie 269 osób.

Zrealizowane w 2016 r. w ramach tego programu poszczególne zadania sfinansowane ze środków PFRON obejmowały:

- utworzenie 27 nowych stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami
- zatrudnienie 25 pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy
- udzielenie 7 osobom jednorazowych dofinansowań na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- sfinansowanie 7 osobom kosztów szkoleń oraz wydatków na instrumenty i usługi rynku
- pomoc 116 osobom w formie staży, szkoleń, kursów, prac społeczno-użytecznych

Ponadto osoby z niepełnosprawnościami mogły uzyskać pomoc w Poznańskim Centrum Wspierania Rozwoju Zawodowego Osób Niepełnosprawnych.

W odnalezieniu się na rynku pracy pomagała także Agencja Zatrudnienia Wspomaganego „Bizon” – jedna z placówek działająca przy Stowarzyszeniu Na Tak – oraz Stowarzyszenie Eko Salus.

Seniorzy

Zjawisko starzenia się społeczeństwa powoduje, że miasta coraz częściej, również w Polsce, podejmują działania na rzecz budowania i systematyzowania polityki senioralnej w przestrzeni miejskiej.

Zadaniem polityki senioralnej jest przełamywanie negatywnych stereotypów dotyczących starości jako przeciwieństwa aktywności i wigoru oraz systematyczne budowanie oferty edukacyjnej, rekreacyjnej i sportowej dla osób powyżej 60. roku życia. Miasto Poznań już od 10 lat podejmuje różnorodne inicjatywy, stając się jednym z liderów i prekursorów tego typu polityki w Polsce.

Od 2007 r. w mieście funkcjonuje Miejska Rada Seniorów. Pełni ona funkcję opiniodawczą, doradczą i inicjatywną. Celem rady jest reprezentowanie interesów osób starszych wobec władz miejskich, w tym m.in.:

- przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetowych zadań w perspektywie krótko- i długookresowej oraz inicjowanie działań na rzecz seniorów
- monitorowanie potrzeb poznańskich seniorów
- wydawanie opinii i formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów
- zgłaszanie uwag do aktów prawa miejscowego

Od 2010 r. działalność w Poznaniu prowadzi Centrum Inicjatyw Senioralnych (CentrumIS), które podejmuje inicjatywy aktywizujące środowisko osób starszych oraz prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną ukierunkowaną na integrację społeczną i dialog międzypokoleniowy. Jest to jedna z pierwszych tego typu jednostek w Polsce. CentrumIS, wraz z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu i Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym realizowało projekt „Przepis na wielkopolską innowację społeczną”, prowadziło pilotażowy program Poznańska Akademia Zdrowia oraz koordynowało proces przystąpienia Miasta Poznania do sieci Miast i Gmin Przyjaznych Starzeniu WHO.

CentrumIS prowadziło szeroką działalność informacyjno-promocyjną, m.in.:

- przygotowanie projektów i zorganizowanie dystrybucji Tytki Seniora – 1 tys. egzemplarzy miesięcznie przez 11 miesięcy
- przygotowanie materiałów promujących imprezę „Senioralni.Poznań”
- przygotowanie Poznańskiego Przewodnika Seniorki i Seniora
- redagowanie rubryki „Centrum Inicjatyw Senioralnych poleca” w cotygodniowym prasowym oraz internetowym wydaniu Głosu Wielkopolskiego
- udział w audycjach radiowych informujących o działaniach CentrumIS (Radio Merkur, Radio Emaus, Radio Pogoda)
- obsługa profilu CentrumIS na Facebooku
- współpraca przy tworzeniu telewizyjnych newsletterów – regularnych informatorów o działaniach adresowanych do seniorów, nagrywanych w siedzibie CentrumIS lub Miejscach Przyjaznych Seniorom

48

liczba klubów seniora zarejestrowanych w Poznaniu

61

liczba organizacji w Poznaniu działających na rzecz seniorów

Sieć Miast Przyjaznych Starzeniu

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zaaprobowała wniosek Miasta Poznania o dołączenie do Sieci Miast Przyjaznych Starzeniu; tym samym, Poznań został drugim miastem w Polsce, obok Gdyni, które stało się członkiem Sieci; do Sieci należy ponad 300 miast i gmin z 33 krajów; przyjęcie Poznania do Sieci oznacza zauważenie dotychczasowych działań Miasta na rzecz seniorów oraz oczekiwanie, że nastąpi integracja działań na rzecz poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców, aby miasto stawało się coraz bardziej przyjazne starzeniu; w związku z powyższym Prezydent Miasta Poznania powołał Zespół ds. polityki senioralnej, którego celem będzie wypracowanie kompleksowych założeń polityki senioralnej Miasta Poznania na lata 2017-2021

CentrumIS rozwijało także współpracę z jednostkami działającymi na rzecz seniorów. W 2016 r. w Poznaniu było zarejestrowanych 48 klubów seniora oraz 61 organizacji działających na rzecz seniorów, które pomagały w realizacji m.in. takich przedsięwzięć jak:

- „Senior w formie” – kampania skierowana do seniorów oraz organizatorów zajęć rekreacyjnych, w celu zachęcenia do tworzenia oferty z uwzględnieniem możliwości, potrzeb i oczekiwań osób starszych. Kampania była objęta patronatem Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu.
- Poznańska Akademia Zdrowia – CentrumIS wraz z Centrum Medycznym Synexus, zorganizowało cykl wydarzeń, których celem była edukacja i profilaktyka zdrowotna skierowana do najstarszych poznaniaków i poznanianek.
- Letnia Akademia Zdrowia 2016 – akcja miała na celu promocję plenerowych wydarzeń o tematyce zdrowotnej, przygotowanych przez różnych organizatorów.
- Poznańska Akademia Bezpieczeństwa – celem projektu, realizowanego z Komendą Miejską Policji w Poznaniu, było uczulenie najstarszych mieszkańców Poznania na sposoby oszustw, z jakimi mogą się spotkać, m.in. wyłudzeń metodą „na wnuczka”, czy „na legendę” oraz poinformowania o tym, jak się przed nimi bronić i jak postępować, jeśli dojdzie do przestępstwa.
- Targi Viva Seniorzy! – na terenie MTP odbyła się VII edycja targów senioralnych, po raz pierwszy pod nazwą Viva Seniorzy! (dawniej Aktywni 50+), zorganizowana przez CentrumIS, Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz MTP. W ciągu 2 dni targi odwiedziło blisko 4 tys.

osób. W targach uczestniczyło ok. 100 wystawców (organizacje pozarządowe, kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku, firmy komercyjne), w 31 warsztatach wzięło udział ok. 405 osób, w pokazach sportowych ok. 2 tys. osób, a z oferty kulturalnej skorzystało ok. 2,1 tys. osób.

- „Senioralni.Poznań” – 6. edycja imprezy, której celem jest umożliwienie seniorom uczestnictwa w wydarzeniach edukacyjnych na najwyższym, akademickim poziomie, mającej pokazać obecność i potencjał osób starszych. Wszystkie wydarzenia miały charakter otwarty i zakładały bezpłatny udział. W trwającej miesiąc imprezie we wszystkich wydarzeniach udział wzięło ok. 3,5 tys. osób. Odbyło się m.in. 20 warsztatów rozwojowych, wykłady otwarte oraz 200 innych wydarzeń (zajęcia pokazowe, drzwi otwarte), które zostały zorganizowane przez 75 organizacji i podmiotów.
- „Miejsce przyjazne seniorom” – głównym celem akcji było wyróżnienie i promowanie miejsc otwartych na potrzeby seniorów, w których osoby starsze czują się swobodnie i są uprzejmie traktowane oraz obsługiwane, w których widoczne jest dostosowanie architektury oraz oferowanych produktów, usług i zniżek specjalnie do tej grupy. W 2016 r. wpłynęło 12 wniosków o przyznanie Certyfikatu „Miejsca Przyjaznego Seniorom”, pozytywnie rozpatrzono 6 wniosków.

Aktywizacja poznańskich seniorów następowała także poprzez prowadzone centrum wolontariatu 60+. W Poznaniu funkcjonują różnorodne formy wolontariatu, np. wolontariat informacyjny, wolontariat kompetencyjny „Iańcuszek komputerowy”, wolontariat fotograficzny. Jednym z zadań realizowanych przez CentrumIS jest prowadzenie przez wolontariuszy w ramach poradnictwa

i rzecznictwa dla seniorów i ich rodzin poradnictwa psychologicznego i prawnego.

Miasto wsparło finansowo realizację zadania publicznego pn. „Działania mające na celu poprawę jakości życia i poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego osób 60+”, z których skorzystało 3,3 tys. osób. W ramach zadania zrealizowano projekty takie jak: „Senior Fit”, „Sprawne dla Zdrowia”, „Retinopatia cukrzycowa – wiem i zapobiegam”. Koszt projektu wyniósł 150 tys. zł.

Poznańscy seniorzy korzystali z oferty kilkudziesięciu Klubów Seniora, funkcjonujących w mieście. Są to nieformalne grupy prowadzone przez samych seniorów, najczęściej działające przy organizacjach pozarządowych, ośrodkach kultury, parafiach, spółdzielniach mieszkaniowych i radach osiedli, które są dla osób starszych przede wszystkim miejscem spotkań i rozwijania pasji. Pobudzaniu aktywności seniorów sprzyjała oferta tzw. uniwersytetów trzeciego wieku, funkcjonujących najczęściej przy szkołach wyższych. Uniwersytety te oferowały, poza możliwością wzięcia udziału w wykładach, seminariach, warsztatach, zajęciach ruchowych, także naukę języków obcych, uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, spotkaniach i wycieczkach.

Urząd Miasta Poznania współuczestniczył w organizacji w Poznaniu obrad samorządowego Trójkąta Weimarskiego i pobytu delegacji z Rennes i Hannoveru. Przedstawiciele Miasta brali udział w debacie na temat działań na rzecz osób starszych oraz zorganizowali wizyty studyjne w instytucjach działających na rzecz najstarszych mieszkańców Poznania. Spotkania były okazją do zapoznania się z podejmowanymi działaniami w poszczególnych miastach oraz wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie polityki senioralnej.

Świadczenia emerytalno-rentowe

W 2016 r. wzrosła liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Otrzymywał je co czwarty poznanianin. Wysokość przeciętnego świadczenia emerytalno-rentowego stanowiła mniej niż połowę przeciętnej płacy w poznańskich firmach, czyli podobnie jak rok wcześniej.

Świadczenia emerytalno-rentowe Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu (ZUS) w 2016 r. wypłacał 130,4 tys. mieszkańcom Poznania, czyli co czwartemu poznanianinowi. Było to o 18,5% więcej niż w roku wcześniejszym. Wśród korzystających ze świadczeń ZUS najliczniejszą grupę stanowili emeryci, których było 93,4 tys. osób (tj. 71,6% w ogólnej liczbie świadczeniobiorców ZUS). Znaczną grupę stanowiły także osoby pobierające renty rodzinne – ok. 20 tys. osób (15,3% ogółu świadczeniobiorców ZUS) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy⁷ – ok. 13,4 tys. osób (10,3% świadczeniobiorców ZUS).

W 2016 r. wysokość przeciętnego miesięcznego świadczenia emerytalno-rentowego wyniosła ok. 2,2 tys. zł. Stanowiło to 45,9% przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw w Poznaniu. Relacja ta ukształtowała się na podobnym poziomie jak rok wcześniej i nie odbiegła od obserwowanego w ostatnich kilkunastu latach poziomu wskaźnika oscylującego w granicach ponad 40%. Obserwuje się jednak dość duże wahania w wysokości pobieranego świadczenia w zależności od jego rodzaju. Średnia wysokość świadczenia oscylowała od 709 zł w przypadku rent socjalnych do 2,5 tys. zł w przypadku rent wypadkowych.

Udogodnieniem dla korzystających ze świadczeń ZUS był całodobowy dostęp do internetowej Platformy Usług Elektronicznych. Umożliwia ona załatwianie spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi bez konieczności wychodzenia z domu. Poznańskie oddziały ZUS obok wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych m.in. popularyzowały wiedzę na temat ubezpieczeń społecznych oraz prewencji wypadkowej. Oddział I ZUS dla osób prowadzących własną działalność gospodarczą przeprowadzał seminaria dotyczące zapobiegania wypadkom przy pracy oraz chorobom zawodowym. Z kolei II Oddział ZUS, m.in. współpracując ze szkołami gimnazjalnymi, ponadgimnazjalnymi i wyższymi, dotarł z wiedzą o ubezpieczeniach społecznych do 2 tys. uczniów. Prowadził też Klasę Patronacką ZUS w X Liceum Ogólnokształcącym w Poznaniu.

Pomoc społeczna

Udział mieszkańców Poznania korzystających z pomocy społecznej i wymagających wsparcia od lat utrzymuje się na stabilnym poziomie. W ubiegłym roku wyniósł on 4,5%. Do tych osób kierowana była pomoc w formie zasiłków oraz różnego rodzaju programów wspierających.

Świadczenia pomocy społecznej

W 2016 r. MOPR różnymi formami pomocy materialnej (pieniężnej i niepieniężnej) objął 14,1 tys. rodzin (w tym ok. 3% stanowili nowi świadczeniobiorcy) liczących łącznie 24,6 tys. osób. Oznacza to, że ze wsparcia MOPR skorzystało 4,5% mieszkańców Poznania. Wskaźnik ten od lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Od kilku lat nie ulegają zasadniczej

.....

„W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu konsekwentnie realizował kierunek partycypacyjnego modelu pomocy społecznej polegający między innymi na wykorzystaniu potencjału i możliwości klientów pomocy społecznej w wychodzeniu z różnorodnych dysfunkcji społecznych oraz na aktywizacji społecznej. Wspierano najstarszych i najbardziej potrzebujących poprzez różnego rodzaju formy asekuracji czy kompensacji”.

Włodzimierz Kałek
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Rodzinie

.....

zmianie najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy społecznej. Głównymi powodami wsparcia udzielanego przez MOPR były:

- długotrwała lub ciężka choroba – 11,5 tys. osób (7,8 tys. rodzin)
- ubóstwo – 9,5 tys. osób (5,4 tys. rodzin)
- bezrobocie – 6 tys. osób (2,9 tys. rodzin)
- niepełnosprawność – 5,9 tys. osób (4 tys. rodzin)
- bezradność w sprawach życiowych – 5,5 tys. osób (1,9 tys. rodzin)
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 3 tys. osób (700 rodzin)

- bezdomność – 1,3 tys. osób (1,1 tys. rodzin)
- Nieco ponad 99% wydatków poniesionych przez MOPR z kwoty 79,1 mln zł na świadczenia pomocy społecznej wynikało z zadań własnych gminy. Wydatki te związane były głównie z dofinansowaniem opieki w domach pomocy społecznej i rodzinnych domach pomocy (25,2% łącznych wydatków), usługami opiekuńczymi (23,4%), wypłacaniem zasiłków: celowych i w naturze (18,7%), okresowych (11,8%), stałych (11,1%) czy posiłkami (7,5%). W porównaniu do 2015 r. łączne wydatki na świadczenia pomocy społecznej wzrosły o 4,8%, głównie z powodu zwiększonej liczby osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, korzystających z pobytu w domach pomocy społecznej oraz zasiłku stałego. Rodziny najliczniej korzystały z: zasiłków celowych i w naturze, które wypłacono 7,8 tys. rodzin⁸, zasiłków okresowych, które otrzymywało 5,6 tys. rodzin, usług opiekuńczych, którymi objęto 3,2 tys. rodzin oraz posiłków dla 2,9 tys. rodzin.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

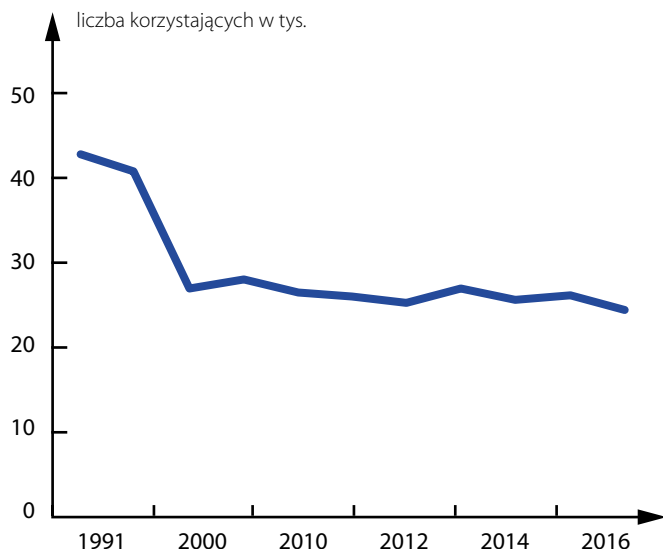
Wykluczenie społeczne, które jest ściśle powiązane z wykluczeniem na rynku pracy, dotyka wiele osób niezależnie od wieku i sytuacji życiowej. Ważne jest zatem przeciwdziałanie lub szybkie reagowanie na wszelkie jego przejawy.

Wspieranie osób bezdomnych i żebrzących

Pomoc osobom bezdomnym polegała przede wszystkim na zaspokojeniu ich podstawowych potrzeb życiowych, czyli zapewnieniu doraźnego schronienia w ośrodkach, noclegowniach i ogrzewalniach, posiłku, odzieży lub pomocy medycznej.

Korzystający z pomocy społecznej w Poznaniu

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Miasto Poznań dofinansowało miejsca w 7 ośrodkach znajdujących się w granicach miasta oraz w 4 ośrodkach pozamiejskich (Gościejewie, Rożnowicach i Błońsku). W 2016 r. z miejsc w ośrodkach skorzystało łącznie 781 bezdomnych, w tym 526 osób w ośrodkach poznańskich. Dostępne miejsca w ośrodkach zostały wykorzystane w 99%. Najwięcej osób bezdomnych (ok. 1/3) skorzystało z pomocy placówek prowadzonych przez Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne, które dysponowały 224 miejscami. Pozostałe ośrodki prowadzone były przez:

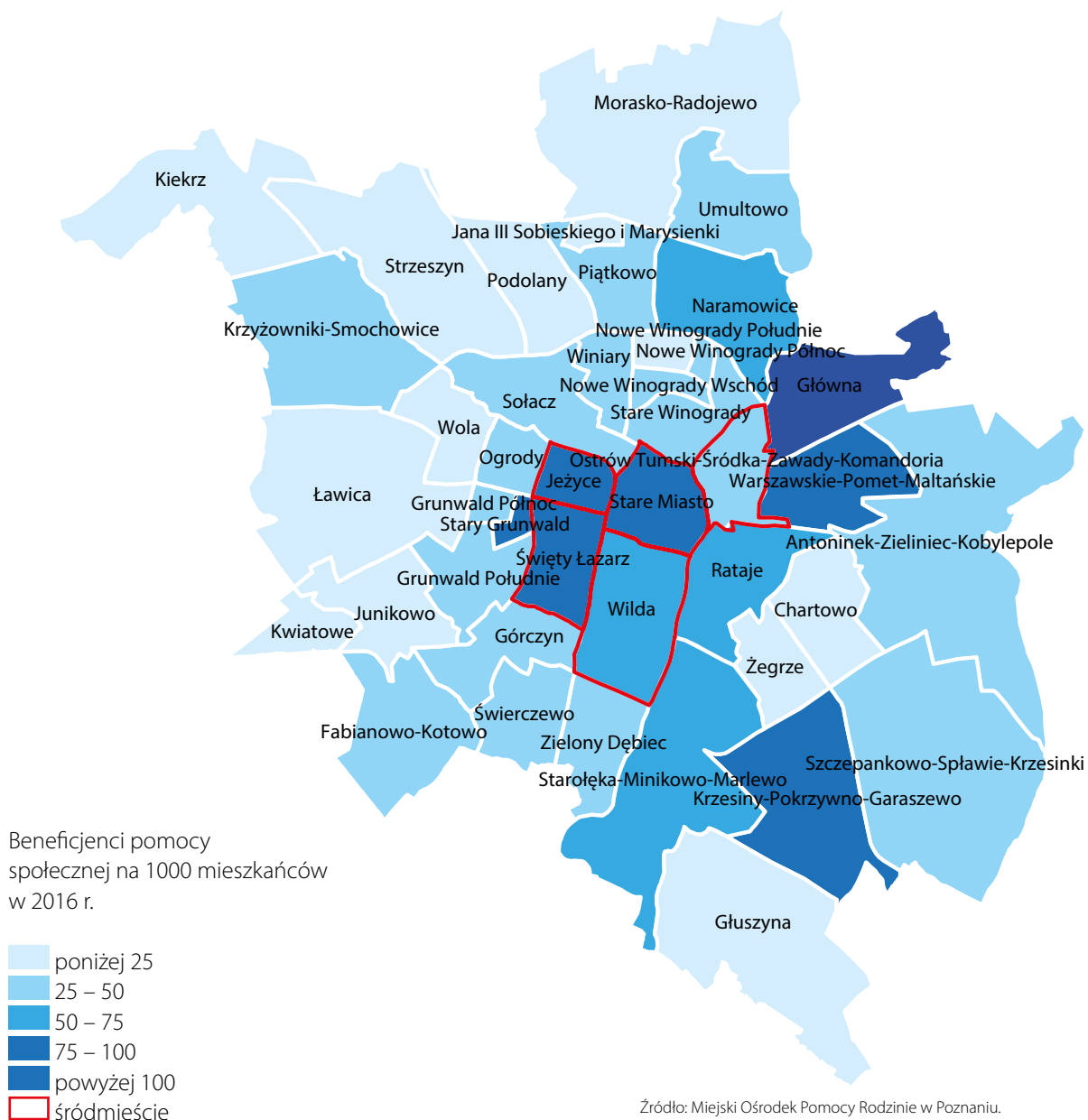
- Miasto Poznań – Ośrodek dla Bezdomnych nr 1 (95 miejsc)

- Stowarzyszenie Monar – Dom Readaptacji Społecznej oraz Noclegownia dla Osób Bezdomnych (90 miejsc), Dom Readaptacji Społecznej dla Osób i Rodzin Objętych Eksmisją (60 miejsc), Dom dla Ludzi Bezdomnych (28 miejsc), Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych w Gościejewie (75 miejsc), Dom Readaptacji Społecznej dla Osób Bezdomnych, Uzależnionych i Niepełnosprawnych w Rożnowicach (99 miejsc)
- Towarzystwo Brata Alberta – Schronisko św. Brata Alberta (26 miejsc)
- Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia – Dom Samotnej Matki (9 miejsc)
- Stowarzyszenie Dom Pomocna Dłoń – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Błońsku (85 miejsc)

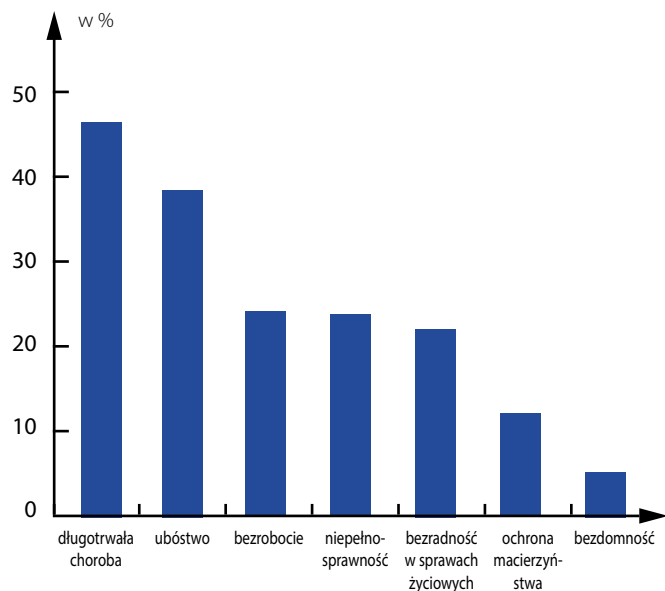
Ponadto Caritas Archidiecezji Poznańskiej prowadziło ogrzewalnię dla bezdomnych „Przytulisko”, z pomocy której w ubiegłym roku skorzystało 647 osób. Posiłki bezdomnym zapewniały Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim, prowadzące całoroczną jadłodajnię wydającą posiłki dla ok. 300 osób dziennie, Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK, z pomocy którego korzystało ok. 120-140 osób dziennie oraz Caritas Archidiecezji Poznańskiej wydająca dziennie 100-150 porcji posiłków.

Działania wszystkich instytucji działających na rzecz osób bezdomnych koordynował MOPR. Funkcjonował także Specjalistyczny Zespół Pracy Socjalnej z Osobami Bezdomnymi, który świadczeniami np. w formie wskazania miejsca w placówce czy zapewnienia posiłku, objął 1,3 tys. osób. Zespół monitorował także miejsca, gdzie przebywali bezdomni, udzielał im odpowiedniego wsparcia oraz opracowywał indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.

Pomoc społeczna w Poznaniu

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w Poznaniu w 2016 r.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu.

Jedną z form pomocy osobom bezdomnym są mieszkania chronione. W 2016 r. utworzono 3 nowe mieszkania, zwiększając ich liczbę do 14, a liczbę miejsc znajdujących się w ich dyspozycji z 52-58 do 73-83. Mieszkania chronione przeznaczone są nie tylko dla osób bezdomnych, ale też seniorów, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze.

W celu ograniczenia zjawiska żebractwa w Poznaniu w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Procederowi Żebractwa na terenie Poznania monitorowano jego skalę wśród osób dorosłych i dzieci oraz podejmowano działania

zapobiegawcze skierowane przede wszystkim do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem. Wśród nich należy wymienić kampanię Komendy Miejskiej Policji „Żebractwo to wybór – nie konieczność”, pracę streetworkerów czy prowadzenie infolinii „Stop żebractwu”.

Wykluczenie z rynku pracy

Szczególnie narażeni na wykluczenie zawodowe są rodzice małych dzieci, którzy znalazłszy się w nowej sytuacji niejednokrotnie są po przerwie zmuszeni do powrotu na rynek pracy. Trudności w odnalezieniu się na rynku pracy dotyczą także osób w wieku starszym.

Wsparcia w problemach związanych z podjęciem aktywności zawodowej udzielał Klub Integracji Społecznej. Klub realizował następujące programy dedykowane osobom z grup problemowych: „Warsztaty dla Młodych”, „Być aktywną mamą”, „Spadochron – kurs dla osób planujących karierę, szukających pracy i zmieniających zawód”, „Warsztaty aktywizacji 40 plus”. Odbudowanie i podtrzymanie zdolności do podjęcia i utrzymania pracy było także celem prowadzonych przez organizacje pozarządowe 4 centrów integracji społecznej (CIS).

Osoby mające problemy z podjęciem zatrudnienia i regulowaniem opłat czynszowych mogły także uzyskać wsparcie w Spółdzielni Socjalnej „Poznanianka”. Spółdzielnia, działająca od 2013 r., wspierała osoby zadłużone w opłatach za czynsz w mieszkaniach komunalnych oraz zapewniała im reintegrację społeczną poprzez pomoc prawną, psychologiczną czy spotkania. W 2016 r. Spółdzielnia zatrudniała 21 osób.

Formą pomocy osobom wymagającym wzmocnienia swojej aktywności i samodzielności życiowej

oraz zawodowej był kontrakt socjalny. Był on zawierany i realizowany przez pracownika socjalnego oraz osobę pragnącą przezwyciężyć własne trudności. Dzięki tej umowie podejmowane były wspólne, celowe, planowane i usystematyzowane działania mające na celu poprawę sytuacji życiowej klienta pomocy społecznej. Jednym z najczęstszych przyczyn zawarcia kontraktu było pozostawanie bez pracy, które dotyczyło 171 osób.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu z powodu pochodzenia i uprzedzeń rasowych

Realizacją polityki Miasta Poznania w zakresie równego traktowania, w tym przeciwdziałaniem dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, światopogląd, wiek, narodowość, religię czy orientację seksualną zajmuje się, powołana w ubiegłym roku, Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Poznania ds. Przeciwdziałania Wykluczeniom. Pełnomocniczka m.in. koordynowała wsparcie dla społeczności romskiej zamieszkującej teren byłych ogrodów działkowych przy ul. Lechickiej. Osiedlonym tam osobom zapewniono dostęp do wody pitnej, sanitariatów przenośnych oraz kontenerów na odpady. Pomagano także w rejestracji w urzędzie pracy czy udzielano wsparcia socjalnego.

Wsparcia obcokrajowcom udzielono również w dostępie do edukacji. Uczniom pochodzenia romskiego m.in. zapewniono pomoc asystentów edukacji romskiej w szkole podstawowej a uczący się w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej otrzymali także wsparcie finansowe w postaci wyprawki szkolnej. Dla uczniów obcokrajowców, kształcących się w poznańskich szkołach, uruchamiano dodatkowe godziny nauki języka polskiego oraz innych przedmiotów. Największą grupę uczniów z zagranicy, z łącznej liczby 154, stanowili Ukraińcy.

1300

szacunkowa liczba osób bezdomnych

36

liczba osób zebrzących ujawnionych przez patrole pracowników socjalnych

111

liczba osób objętych wsparciem Klubu Integracji Społecznej

296

liczba osób uczestniczących w zajęciach organizowanych przez 4 Centra Integracji Społecznej

237

liczba osób, które zawarły kontrakt socjalny

W 2016 r. Miasto Poznań zaprosiło rodziny z ogarniętego wojną ukraińskiego Mariupola. Z oferty skorzystało 8 rodzin liczących 26 osób, w tym 9 dzieci. Zostały one otoczone kompleksową pomocą w osiedleniu się i zaaklimatyzowaniu w nowym środowisku. Każda z przybyłych do Poznania rodzin otrzymała specjalnego opiekuna z MOPR, który pomagał nie tylko w załatwieniu wszelkich formalności urzędowych, ale także w odnalezieniu się w nowej rzeczywistości. Rodzinom zapewniono mieszkania, które we współpracy ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym „Polska – Ukraina” wyposażono i przystosowano do ich potrzeb. Udzielono także wsparcia w zakresie zapewnienia opieki zdrowotnej, dzieciom w zapewnieniu edukacji, a dorosłym w znalezieniu pracy.

Z pomocy MOPR w procesie integracji skorzystało także 7 osób posiadających status uchodźcy. Udzielona pomoc obejmowała wypłatę świadczeń na utrzymanie oraz naukę języka polskiego.

Wszechstronną pomoc cudzoziemcy mogli uzyskać w biurze Migrant Info Point działającym przy Fundacji Centrum Badań Migracyjnych. Biuro prowadziło portal informacyjny dla cudzoziemców w Poznaniu oraz podejmowało na ich rzecz wiele ciekawych inicjatyw obejmujących warsztaty, kursy języka polskiego, pomoc w integracji czy doradztwo prawne i zawodowe.

GOSPODARKA

Poznań to jeden z najlepiej rozwijających się ośrodków miejskich w Polsce. Miasto jest liderem wśród miast wojewódzkich w tworzeniu korzystnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, posiada kompleksowy system wspierania i promocji przedsiębiorczości. Swoim potencjałem zachęca firmy do lokalizowania i prowadzenia działalności. W 2016 r. odnotowano rekordową liczbę 178 nowych, zarejestrowanych w Poznaniu spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego. Miasto Poznań zajęło 2. miejsce w rankingu dużych miast atrakcyjnych dla biznesu miesięcznika Forbes. Na 1000 mieszkańców przypadały 204 firmy. Jest to jeden z najwyższych wskaźników w kraju i z roku na rok wykazuje tendencję wzrostową. Poznań wysoko sytuje się wśród miast wojewódzkich pod względem poziomu wskaźników – relacji ekonomicznych osiągniętych przez firmy sektora przedsiębiorstw.

W grudniu 2016 r. została otwarta strefa co-workingowa Przestrzeń Pracy Wspólnej „Plus Jeden” przy ul. Za Bramką. Jest to wspólne przedsięwzięcie Miasta Poznania i spółki z udziałem Miasta Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. W strefie znajduje się tzw. „Hot desk” czyli bezpłatne, publicznie dostępne miejsce pracy wspólnej dla ok. 30 osób. Przestrzeń „Plus Jeden” ma być powszechnie dostępnym miejscem spotkań, pracy oraz wymiany wiedzy i doświadczeń dla osób planujących podjęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorców, freelancerów, osoby pracujące w modelu pracy zdalnej. Ponadto z miejsca tego będą mogli korzystać organizatorzy i beneficjenci inicjatyw społecznych realizowanych w mieście. Zespół Przestrzeni „Plus Jeden” wspólnie z poznańską społecznością startupową oraz wybranymi partnerami tworzyć będą codzienną działalność strefy oraz organizować wydarzenia specjalne

w formie konkursów, hackathonów, spotkań mentorskich i innych.

W 2016 r. z usług doradczo-informacyjnych i szkoleniowych dla osób planujących założenie działalności gospodarczej oraz małych przedsiębiorców sfinansowanych ze środków budżetu Miasta Poznania skorzystało łącznie 10,2 tys. osób. Z porad i szkoleń na temat prowadzenia działalności w Polsce, udzielonych przez pracowników UMP skorzystało łącznie ok. 100 obcokrajowców, głównie obywateli Ukrainy, ale także Białorusi, Rosji, UE oraz państw Bliskiego Wschodu i Ameryki Łacińskiej.

Stolica Wielkopolski cieszy się też dużym zainteresowaniem zagranicznych przedsiębiorstw. Poznań na swoją siedzibę wybrało 3,8 tys. firm z udziałem kapitału zagranicznego, co plasuje miasto na 4. miejscu w Polsce, za Warszawą, Krakowem i Wrocławiem. Ponad 1/3 kapitału zainwestowanego w Poznaniu pochodzi z Niemiec. Krajami będącymi znaczącym źródłem pochodzenia kapitału są też: USA, Francja, Wielka Brytania i Japonia. Miasto jest atrakcyjnym ośrodkiem biznesowym dla firm świadczących nowoczesne usługi biznesowe, także największych globalnych korporacji. Poznań inwestuje w inteligentne wsparcie dla biznesu za pośrednictwem e-usług, posiada jeden z najbardziej rozbudowanych internetowych systemów informacyjno-usługowych wspierających biznes, umożliwiających m.in. zamieszczanie ofert usług i produktów oraz szukanie partnerów do projektów biznesowych.

Poznań od lat należy do miast z najniższym poziomem bezrobocia w skali kraju. Stopa bezrobocia jest najniższa w Polsce, a pod koniec ubiegłego roku wynosiła jedynie 1,9%. W strukturze mieszkańców Poznania wg wieku, większość stanowią

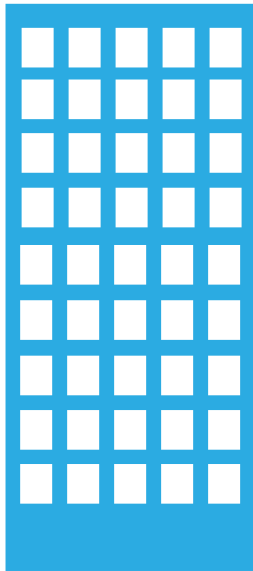
osoby w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata), do których należy 61% populacji miasta. W Poznaniu w 2015 r. pracowało 239,1 tys. osób. Oznacza, to, że na 1 tys. mieszkańców przypadało 441 pracujących, co plasuje Poznań na drugim miejscu wśród największych miast w kraju (za Warszawą). Po okresie zmian strukturalnych udział sektora prywatnego ustabilizował się na poziomie ok. 65%. W sektorze usług pracuje, podobnie jak w miastach Europy Zachodniej, blisko 80% mieszkańców Poznania, najwięcej w usługach rynkowych. W sektorze przemysłu i budownictwa zatrudnionych jest 21% ogółu pracujących, a w sektorze rolnictwa – niespełna 1% pracujących.

W celu wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej Miasto Poznań co roku inwestuje w infrastrukturę, modernizację i rozbudowę sieci dróg i transportu publicznego oraz działania informacyjno-promocyjne. Stolica Wielkopolski jest miejscem o szczególnie silnej koncentracji centrów usług biznesowych, głównie IT, oraz centrów badawczo-rozwojowych. Równocześnie miasto znalazło się w czołówce aglomeracji Europy Środkowo-Wschodniej, które mają najlepsze perspektywy dla inwestorów poszukujących większych zysków w nowych lokalizacjach geograficznych oraz są przyjazne biznesowi. Poznań jest także najlepszym miejscem w kraju dla lokalizacji firm outsourcingowych oraz znajduje się w czołówce polskich miast przyjaznych dla inwestorów zagranicznych. Posiada duży potencjał, aby stać się czołowym ośrodkiem usług biznesowych w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.

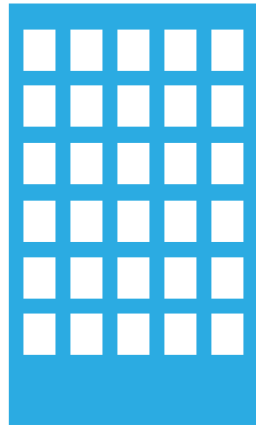
Poznań posiada rozbudowany system inteligentnych rozwiązań, których realizacja wynikała zarówno z inicjatywy władz, jak i oddolnych przedsięwzięć środowiska biznesu i społeczeństwa. Dzięki

inteligentnym systemom informacji oferowano ponad 80 e-usług.

Poznań należy do najsilniejszych ośrodków o znaczącym potencjale naukowo-badawczym w kraju. Pod względem liczby uczelni stolica Wielkopolski zajmuje 3. miejsce w Polsce. W mieście działa 25 szkół wyższych, w tym 8 publicznych, kształcących 116,5 tys. studentów. Badania B+R prowadzi 40 placówek naukowo-badawczych, w tym 18 placówek Polskiej Akademii Nauk (PAN), szkoły wyższe oraz podmioty prywatne. W jednostkach B+R zatrudnionych jest ponad 5 tys. osób, w tym 1,1 tys. z tytułem profesora. Roczne nakłady na działalność badawczo-rozwojową wynoszą blisko 800 mln zł.

8 826
firmy nowo zarejestrowane

6 499
firmy wyrejestrowane

3 822
liczba spółek handlowych
z udziałem kapitału
zagranicznego z siedzibą
w Poznaniu

ponad **1/3 kapitału** zainwestowanego w Poznaniu
pochodzi z Niemiec; krajami będącymi znacznym
źródłem pochodzenia kapitału są też: USA, Francja,
Wielka Brytania i Japonia

Główne obszary nowych działalności to:

- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna

- informacja i komunikacja

- obsługa rynku nieruchomości

- administrowanie i działalność wspierająca

- ochrona zdrowia i pomoc społeczna

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Warunki prowadzenia działalności gospodarczej

Poznań jest liderem wśród miast wojewódzkich w tworzeniu warunków do zakładania i rozwijania działalności gospodarczej. Miasto poszerzyło korzystne warunki i przyjazne środowisko dla rozwoju firm.

W ostatnich lat Poznań był jednym z miejsc w kraju, w którym najszybciej rozwijała się gospodarka lokalna, z utrzymującymi się tendencjami wzrostowymi liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych, zatrudnionych oraz relacji ekonomicznych przedsiębiorstw.

Łatwość zakładania własnej firmy oraz warunki otoczenia biznesu sprzyjające i ułatwiające prowadzenie biznesu przełożyły się na wzrost liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Według danych GUS w 2016 r. w rejestrze Regon na koniec grudnia znajdowało się 110,5 tys. podmiotów gospodarczych, tj. o 1,7 tys. więcej niż w 2015 r. (wzrost o 1,6%). Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów (8,8 tys.) jest większa niż wyrejestrowanych (6,5 tys.).

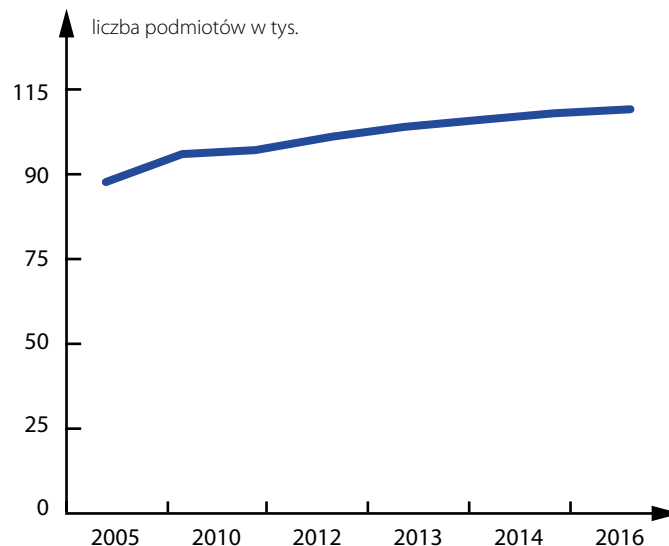
Najwięcej nowych firm przybyło w sekcjach:

- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Informacja i komunikacja
- Obsługa rynku nieruchomości
- Administrowanie i działalność wspierająca

Zmniejszyła się liczba firm w sekcjach:

- Handel i naprawa pojazdów
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Podmioty gospodarcze w Poznaniu

Źródło: GUS.

- Przetwórstwo przemysłowe
- Transport i gospodarka magazynowa

W ubiegłym roku w UMP wprowadzono nowe udogodnienia dla przedsiębiorców. Uruchomiono m.in.:

- stanowiska obsługi Wydziału Finansowego (podatki od nieruchomości) oraz Wydziału Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych (rejestracja pojazdów i dowody osobiste) w siedzibie Wydziału Działalności Gospodarczej i Rolnictwa przy ul. 28 Czerwca 1956 r.
- we współpracy z Biurem Prawnym UMP oraz Krajową Izbą Doradców Podatkowych w Ośrodku Doradczo-Szkoleniowym Wydziału Działalności

2. miejsce

dla Poznania w dorocznym rankingu Miast Atrakcyjnych dla Biznesu, który miesięcznik „Forbes” przygotowuje wspólnie z Centralnym Ośrodkiem Informacji Gospodarczej, ranking opiera się na analizie wskaźnika przyrostu liczby firm w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

---

95,5%

udział mikrofirm (1-9 osób zatrudnionych) w ogólnej liczbie przedsiębiorstw działających w Poznaniu

---

60,2%

udział jednoosobowych firm w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Poznaniu

---

4%

spadek udziału jednoosobowych firm w stosunku do 2015 r.; było to spowodowane niską stopą bezrobocia poniżej 2%

Gospodarczej i Rolnictwa cykliczne dyżury radców prawnych oraz doradców podatkowych, w trakcie których udzielane są bezpłatne porady klientom Wydziału

- w ramach miejskiego programu „Eksportowy Poznań” we współpracy z Polską Izbą Gospodarczą Importerów, Eksporterów i Kooperacji oraz Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową cykliczne warsztaty oraz indywidualne sesje doradcze wspierające internacjonalizację firm poznańskiego sektora MŚP

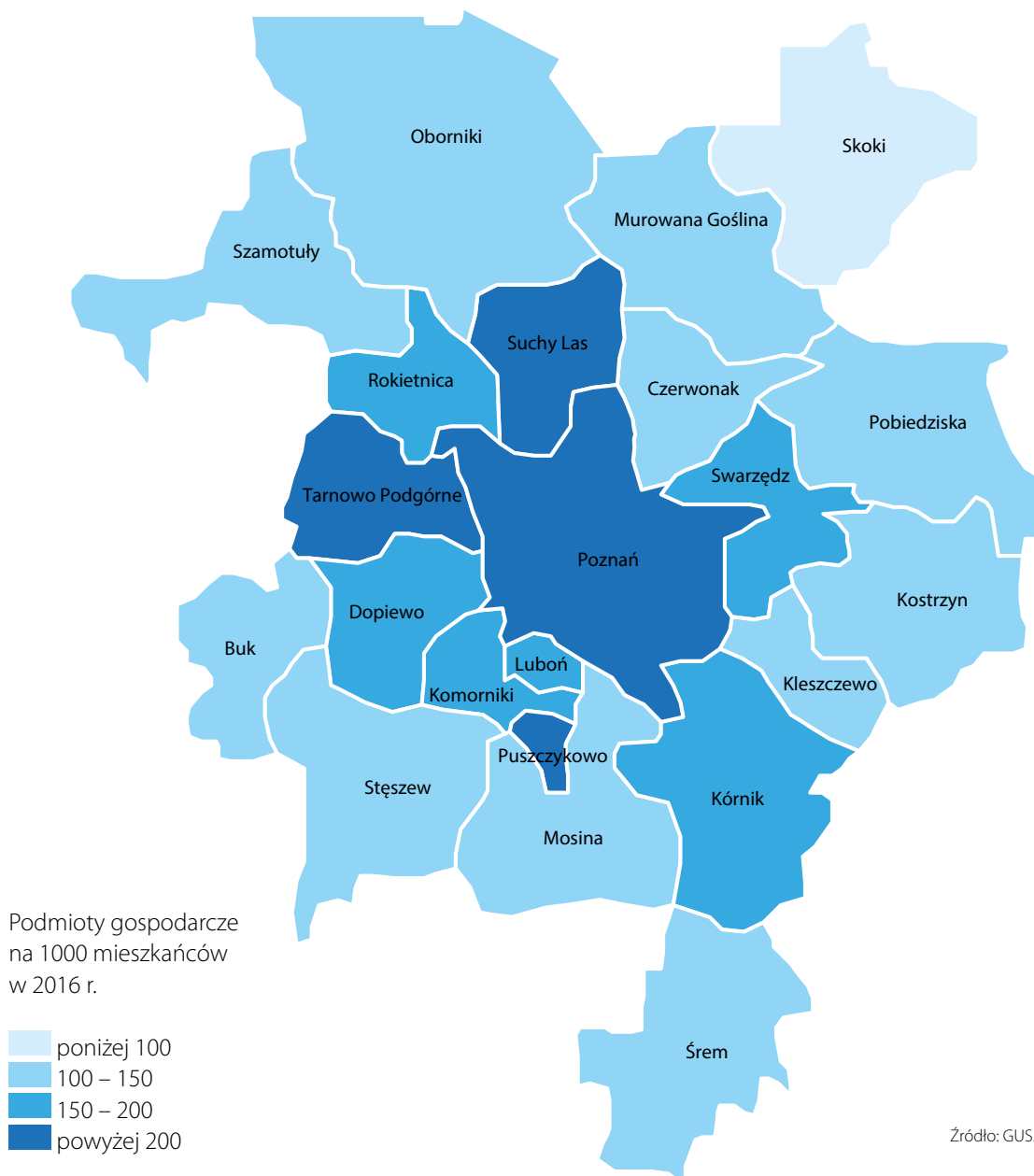
Miasto Poznań cieszy się dużym zainteresowaniem zagranicznych inwestorów. Poznań jako miejsce swojej siedziby wybrało 3,8 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego, co sytuuje miasto na 4. miejscu w Polsce, za Warszawą, Wrocławiem i Krakowem. W 2016 r. nastąpił 5% wzrost liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

Gospodarka Poznania oparta jest na działalności mikro- i małych przedsiębiorstwach, które stanowiły 99,2% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w systemie Regon.

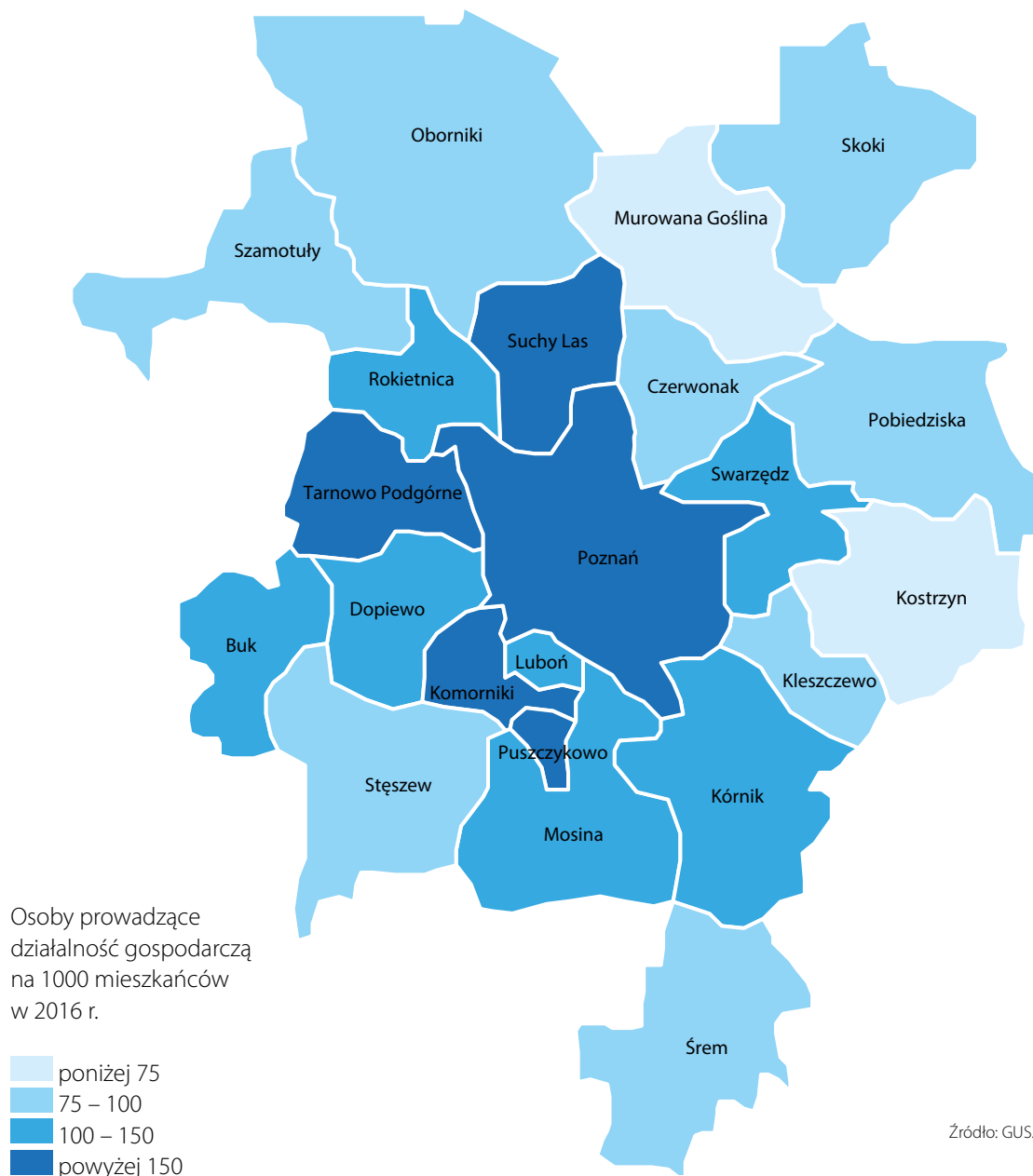
Poziom podstawowych relacji ekonomicznych w gospodarce miasta

Poznań dysponuje dużym potencjałem do wytworzenia produktów i świadczenia usług. Ze wskaźnikiem 3,3 tys. podmiotów na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zajmuje 2. miejsce (po Warszawie) pod względem możliwości wytwórczych. Pod koniec 2016 r. na terenie Poznania działało 110,5 tys. firm. Łączne przychody z całokształtu działalności firm sektora przedsiębiorstw w 2016 r.⁹ osiągnęły poziom 74,8 mld zł, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 138,1 tys. zł. W porównaniu w innymi dużymi miastami Polski uplasowało to Poznań na 2. miejscu.

Aktywność gospodarcza w metropolii Poznań

Przedsiębiorczość w metropolii Poznań

DNI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI POZNAŃ

Wydarzenie Poznań Biznes Partner

To miejsce spotkań instytucji publicznych i otoczenia biznesu oraz przedsiębiorców świadczących usługi dla biznesu, ciekawe warsztaty i wykłady prowadzone przez doświadczonych trenerów i praktyków życia gospodarczego, możliwość nawiązania nowych, ciekawych kontaktów i wymiany doświadczeń.

Program Poznań Biznes Partner obejmował 3 bloki tematyczne:

- Fundusze unijne = rozwój firmy;
- Elementarz eksportera;
- Poznań – moja Ziemia Obiecana.

Forum Gospodarcze Metropolii Poznań

To platforma debaty nad kierunkami gospodarczego rozwoju dużych ośrodków miejskich. Program IX Forum poświęcony został ocenie aktualnej sytuacji gospodarczej regionu metropolii poznańskiej i możliwościom zwiększenia konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw w branży turystyczno-rekreacyjnej.

Targi pracy Career EXPO

To najskuteczniejsze wydarzenie rekrutacyjne w Polsce. W Career EXPO wzięły udział firmy głównie z sektorów: inżynierii, IT, finansów, sprzedaży, BPO/SSC, FMCG, marketingu, logistyki, konsultingu i obsługi klienta. Targi skierowane były przede wszystkim do absolwentów i specjalistów, choć znalazła się na nich również oferta dla mniej doświadczonych zawodowo – studentów. Podczas wydarzenia odbyły się spotkania z prezesami największych firm oraz prelekcje ludzi mediów, kultury i sportu. W ubiegłym roku na targach o swojej ścieżce kariery opowiadał mistrz olimpijski i wielokrotny mistrz świata, i Europy w rzucie młotem Szymon Ziółkowski.

Job Spot – targi pracy na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu

To jedno z największych wydarzeń skierowanych do poznańskiej społeczności akademickiej. Targi te stwarzają przedsiębiorcom niepowtarzalną okazję bezpośredniego dotarcia do studentów każdej uczelni i pozyskania kandydatów do pracy spełniających ich oczekiwania. Podczas Job spot 2016 studenci mogli zapoznać się z ofertą blisko 50 firm. Organizatorzy przygotowali też szereg spotkań, wykładów i warsztatów. Podczas wydarzenia studenci mogli skonsultować swoje CV i listy motywacyjne z ekspertami, dowiedzieć się jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, poznać zasady rekrutacyjnego dress codu lub też wykonać profesjonalne zdjęcie do CV.

Lean Management

To wydarzenie kierowano do dyrektorów, managerów i specjalistów pracujących nad ciągłą poprawą wyników w firmach. Podczas trzydniowej konferencji odbyło się kilkadziesiąt wystąpień, warsztatów i profesjonalnych szkoleń, a to wszystko w celu zawodowego doskonalenia i wymiany wiedzy. W trakcie wydarzenia swoim doświadczeniem podzielili się przedstawiciele takich firm jak: Toyota, Grupa Paradyż czy HC Cargo.

Gala Finałowa Konkursu o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości

Celem Konkursu jest pomaganie wyróżniającym się przedsiębiorstwom, zaliczanym do sektora MŚP oraz startupów, w budowaniu trwałej pozycji na rynku, poprzez stwarzanie możliwości prezentowania ich oferty szerokiemu gronu partnerów i potencjalnych klientów oraz promocja i upowszechnianie przykładów udanych wdrożeń innowacyjnych produktów, usług lub technologii opracowanych w wielkopolskich ośrodkach naukowych. W dotychczasowych 13 edycjach konkursu wzięło udział łącznie ponad 550 firm z terenu powiatu poznańskiego oraz miasta Poznania. Tytułem Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości uhonorowano 85 firm, przyznano 103 wyróżnienia.

Przychody te osiągnięte zostały przy poziomie kosztów 93,6%, który w porównaniu do innych miast był najbardziej korzystny. Odnotowano także najwyższą dynamikę wzrostu przychodów z całokształtu działalności sektora przedsiębiorstw wśród dużych miast Z danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu wynika, że Poznań zajął wysoką pozycję także w zakresie wskaźnika rentowności brutto (6,4%), jak i wskaźnika rentowności netto (5,3%). Dane makroekonomiczne wskazują na wzrost potencjału gospodarczego miasta i zdolności wytwórczych gospodarki. Uzyskane w 2016 r. wyższe przychody z całokształtu działalności w sektorze przedsiębiorstw Poznania osiągnięto przy wyższej rentowności i niższym poziomie kosztów wytworzenia.

Zakres i formy wspierania przedsiębiorczości przez miejskie instytucje

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jest jednym z priorytetów Miasta Poznania, które podjęło szereg działań mających na celu pomoc w prowadzeniu działalności gospodarczej zarówno właścicielom małych i średnich przedsiębiorstw, jak i osobom zamierzającym założyć własną firmę. Wśród nich warto wyróżnić program Startup Poznań, Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy dla małych przedsiębiorstw oraz program wsparcia aktywności gospodarczej eksporterów.

Działania Miasta Poznania oraz instytucji miejskich wspierających przedsiębiorczość w Poznaniu były ukierunkowane na: wspieranie powstawania i rozwoju przedsiębiorstw, promowanie przedsiębiorczości i aktywności oraz promowanie rozwoju przedsiębiorstw innowacyjnych.

.....

„W 2016 roku została otwarta dla mieszkańców Przestrzeń Pracy Wspólnej „Plus Jeden” przy ulicy Za Bramką 1. Jest to wspólne przedsięwzięcie Miasta Poznania i miejskiej spółki Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. Przestrzeń „Plus Jeden” ma posłużyć jako powszechnie dostępne miejsce spotkań, pracy oraz wymiany wiedzy i doświadczeń. Przestrzeń ukierunkowana będzie na wsparcie osób planujących podjęcie działalności gospodarczej, przedsiębiorców, freelancerów, osoby pracujące w modelu pracy zdalnej, a także organizatorów i beneficjentów inicjatyw społecznych realizowanych w mieście. Organizowane tam będą wydarzenia specjalne w formie konkursów, hackathonów, spotkań mentorskich i innych”.

Joanna Jajus
Dyrektor Wydziału Działalności
Gospodarczej i Rolnictwa

.....

Instrumenty wspierania przedsiębiorczości swoim zakresem i formami obejmowały m.in.:

- usługi doradczo-szkoleniowe dla osób podejmujących działalność gospodarczą

(w tym studentów) oraz małych przedsiębiorców, oferowane przez Oddział Wspierania Przedsiębiorczości – Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy (OWP-ODS) i Oddział Działalności Rolniczej Wydziału Działalności Gospodarczej i Rolnictwa UMP oraz Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, działający w strukturze Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu (PUP) współfinansowanego z budżetu Miasta

- prowadzenie miejskiego portalu informacyjnego dla MŚP „Poznań Biznes Partner”
- promocję przedsiębiorczości w ramach imprez, takich jak Dni Przedsiębiorczości Poznań, Konkurs o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości
- wspieranie startupów w ramach programów Startup Poznań oraz Przestrzeni Pracy Wspólnej „Plus Jeden”
- uruchomienie nowoczesnej przestrzeni biurowej oferowanej przez PPTP
- ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do kredytów bankowych poprzez Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o.
- pomoc przedsiębiorcom imigrantom – współpraca z Migrant Info Point UAM

Działaniom na rzecz obniżenia kosztów i ryzyka oraz zwiększenia bezpieczeństwa podejmowania działalności sprzyjały bezpłatne szkolenia oferowane przez Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa, bezpłatne usługi informacyjno-doradczo-edukacyjne Poznańskiego Ośrodka Wspierania Przedsiębiorczości oraz projekty i usługi realizowane przez Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. w PPTP. Działania objęły również pomoc finansową w zakresie: poręczeń kredytowych Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o.,

Inkubator Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego

był całkowicie wynajęty przez 30 firm, w większości z branży IT. W ramach prowadzonego tam inkubatora w 2016 r. przedsiębiorstwa miały możliwość realizacji nowatorskich projektów:

Infobaza sp. z o.o.

firma tworząca specjalistyczne oprogramowanie m.in. dla administracji rządowej

GLIP

firma produkująca multimedialny stół dotykowy Gliptale

Soltech

firma realizująca projekty w branży energii odnawialnej

Mixed Reality

firma tworząca aplikację będącą odpowiednikiem Power Point dla Wirtualnej Rzeczywistości

Creaholics

firma prowadząca prace wdrożeniowe nad autorskim systemem „e-voda” wspomagającym pracę i komunikację wewnątrz organizacji

dotacji na działalność gospodarczą udzielanych przez PUP, zwolnień od podatku nieruchomości, programu Czynsz się nie liczy.

Z różnych form szkoleń i doradztwa zorganizowanych przez Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa skorzystało 6 tys. osób. Z usług Poznańskiego Ośrodka Wspierania Przedsiębiorczości tj.: informacyjnych, doradztwa podstawowego oraz doradztwa specjalistycznego skorzystało 4,2 tys. osób. Ośrodek prowadził doradztwo specjalistyczne we współpracy z: ZUS, poznańskimi urzędami skarbowymi, Państwową Inspekcją Pracy, Starostwem Powiatowym, Krajową Izbą Doradców Podatkowych Oddział Wielkopolski oraz z doradcami indywidualnymi (księgowymi, specjalistami ds. marketingu oraz ds. sprzedaży i pozyskiwania klientów).

Jednym z kluczowych projektów jest PPTP, który pełni funkcje instytucji otoczenia biznesu i jest wiodącym ośrodkiem innowacji. Istniejący na jego terenie Inkubator wspiera poprzez inkubacje młode perspektywiczne przedsiębiorstwa. Korzystają one z preferencyjnych stawek czynszu najmu, kompleksowego wyposażenia biur, dostępu do łączny internetowych, porad prawnych, doradztwa biznesowego oraz organizacji spotkań i konferencji przeznaczonych dla firm Inkubatora.

Promowanie przedsiębiorczości oraz najlepszych przedsiębiorstw z różnych branż miała na celu XIII edycja konkursu o tytuł Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości. Podczas uroczystej Gali Finałowej odbywającej się na terenie MTP tytuły Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości wręczono 4 firmom w kategoriach średni, mały i mikroprzedsiębiorca oraz „Startup”. Przyznano również 15 wyróżnień.

Laureatami w poszczególnych kategoriach zostali:

- startup – IC Solutions sp. z o.o.; to nowoczesna firma specjalizująca się w dostarczaniu kompleksowych i innowacyjnych środowisk informatycznych
- mikroprzedsiębiorca – Przemysław Marciniak M40; właściciel agencji interaktywnej, oferującej: budowę i pozycjonowanie stron sklepów internetowych, budowę, audyty i optymalizację stron internetowych, E-marketing, consulting IT, RWD (dostosowanie stron do wyświetlania na urządzeniach mobilnych), budowę CRM-ów i Landing Page; firma wprowadza na rynek nowe produkty dostosowane do potrzeb klienta: zarządzanie klientami zakładów optycznych, rezerwacja wizyt u lekarza, zarządzanie bazą maszyn
- mały przedsiębiorca – Grupa TENSE sp. z o.o. sp. k. to zespół kilkudziesięciu ambitnych i kreatywnych osób, które specjalizują się w pozycjonowaniu, tworzeniu i modyfikowaniu stron internetowych; firma przeprowadza oraz optymalizuje skuteczne kampanie linków sponsorowanych
- średni przedsiębiorca – Modertrans Poznań sp. z o.o.; podstawą działalności firmy jest szczególna dbałość o jakość usług i obsługę klienta; wprowadza innowacje w procesy napraw jak i modernizacji, zarówno pojazdów szynowych jak i autobusów

Miasto Poznań jest współzałożycielem i udziałowcem spółki Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o., której celem jest wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie aglomeracji poznańskiej i województwa wielkopolskiego poprzez udzielanie poręczeń spłaty kredytów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W 2016 r. udzielono 464 poręczenia na łączną wartość 84,8 mln zł.

Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu udzielił 470 dotacji osobom bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej (w tym 268 mieszkańcom Poznania).

Łączne wydatki na wspieranie przedsiębiorczości (z wyłączeniem dotacji dla Powiatu Poznańskiego na utrzymanie PUP w Poznaniu) wyniosły 408,1 tys. zł.

System współpracy między biznesem a nauką jako czynnik wzmacniający innowacyjność

Współczesna gospodarka oparta na wiedzy wymusza poszukiwanie nowych rozwiązań w badaniach naukowych i biznesie, co sprowadza się przede wszystkim do wdrażania innowacji.

Program Wspierania Projektów Innowacyjnych (PWPI) jest instrumentem skupiającym działania, których nadrzędnym celem jest tworzenie środowiska gospodarczo-naukowego przyjaznego rozwiązaniom innowacyjnym. Jednym z projektów PWPI jest portal Wielkopolska Platforma Innowacyjna (WPI). Począwszy od 2008 r. portal ten był prowadzony przez Miasto Poznań w partnerstwie z poznańskimi uczelniami oraz instytucjami. Misją portalu było wsparcie transferu wiedzy i technologii z jednostek naukowych do praktyki gospodarczej. W ramach WPI powstała baza ofert, w której gromadzone są informacje na temat dorobku jednostek naukowych, który może zostać wykorzystany w gospodarce. Baza dostępna jest w formie elektronicznej na stronie projektu. Baza zawierała oferty zgrupowane w 3 kategoriach: usługi pomiarowe, usługi badawcze oraz wyniki prac badawczych.

W zależności od zapotrzebowania przedsiębiorca mógł przy użyciu wyszukiwarki znaleźć właściwą ofertę. W projekt zaangażowano 7 publicznych poznańskich szkół wyższych, w których działali tzw. Promotorzy Przedsiębiorczości Akademickiej. W ubiegłych latach uczelnie nie posiadały jeszcze struktur odpowiedzialnych za promocję oferty nauki dla gospodarki oraz za transfer wiedzy i technologii. W chwili obecnej na uczelniach oraz w instytutach badawczych funkcjonują już centra transferu technologii w formie wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych lub spółek celowych, które rozwijają własne kontakty z gospodarką. Wobec powyższego uznano, że portal Wielkopolska Platforma Innowacyjna wypełnił swoje zadanie. W efekcie podjęto decyzję o jego wygaszeniu z końcem stycznia 2017 r.

W celu kontynuowania inicjatyw służących rozwijaniu i zacieśnianiu kontaktów pomiędzy światem nauki i biznesu, w miejsce portalu Wielkopolska Platforma Innowacyjna utworzono miejski serwis Innowacyjny Poznań. Na jego łamach znajdują się informacje o ważnych wydarzeniach, inicjatywach, projektach oraz sukcesach w sektorze gospodarki opartej na wiedzy. Adres internetowy serwisu to www.poznan.pl/innowacyjnypoznan.

Promowanie przedsiębiorczości i postaw przedsiębiorczych

Kreowaniu pozytywnego klimatu dla przedsiębiorczości w wymiarze lokalnym, regionalnym i międzynarodowym służą Poznańskie Dni Przedsiębiorczości. Wydarzenie to jest wspólną inicjatywą Miasta Poznania i Powiatu Poznańskiego oraz środowisk gospodarczych i naukowych Poznania reprezentowanych przez MTP, Wielkopolską Izbę

Przemysłowo-Handlową oraz Fundację Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Poznańskie Dni Przedsiębiorczości są adresowane w szczególności do osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przedsiębiorców z różnym stażem działalności i z różnych branż, inwestorów poszukujących nowych obszarów współpracy oraz do naukowców i innowatorów zainteresowanych praktyczną współpracą z gospodarką. W ubiegłorocznej 6. edycji udział wzięło łącznie około 4 tys. uczestników. Zorganizowano 6 różnych wydarzeń: Forum Gospodarcze Metropolii Poznań, Konferencja Lean Management, Job Spot – Targi Pracy UE, Career Expo – Targi Pracy, Poznań Biznes Partner oraz galę finałową konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”.

W 2016 r. w ramach działań informacyjnych i promujących przedsiębiorczość redagowano i aktualizowano miejskie serwisy informacyjne dla przedsiębiorców:

- Poznań Biznes Partner – najbogatsze i najbardziej aktualne źródło informacji dla każdego przedsiębiorcy – 112,8 tys. unikatowych gości
- Internetowa Giełda Małego Biznesu – 57 tys. unikatowych gości, ok. 1,2 stałych użytkowników oraz ponad 500 ofert biznesowych
- Serwis Dni Przedsiębiorczości Poznań – 5, 8 tys. unikatowych gości
- Serwis Poznański Lider Przedsiębiorczości – 14 tys. unikatowych gości
- Portal Wielkopolska Platforma Innowacyjna – 9,6 tys. unikatowych gości
- portale społecznościowe – Facebook: Poznań Biznes Partner – 3,3 tys. polubień, Plus Jeden Poznań – 455 polubień

Beneficjenci działań wspierających przedsiębiorczość w 2016 r.

Działanie	Liczba beneficjentów
Usługi szkoleniowo-doradcze: WDGR, POWP PUP, PFPK	10 224
Promocja przedsiębiorczości: uczestnicy Konkursu Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości, Dni Przedsiębiorczości Poznań, konferencja w Przestrzeni „Plus Jeden”	689
Dotacje na rozpoczęcie działalności przez bezrobotnych	470
Lokatorzy PPTP	73
Poręczenia kredytowe PFPK	464
Program ZKZL – Czyny się nie liczy	7
Zwolnienia parków technologicznych z podatku od nieruchomości	2
Użytkownicy Przestrzeni „Plus Jeden”	90
Portale informacyjne dla przedsiębiorców (unikalni użytkownicy + FB) w 2016 r.	203 096

Źródło: Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa UMP.

PRACA

Pracujący

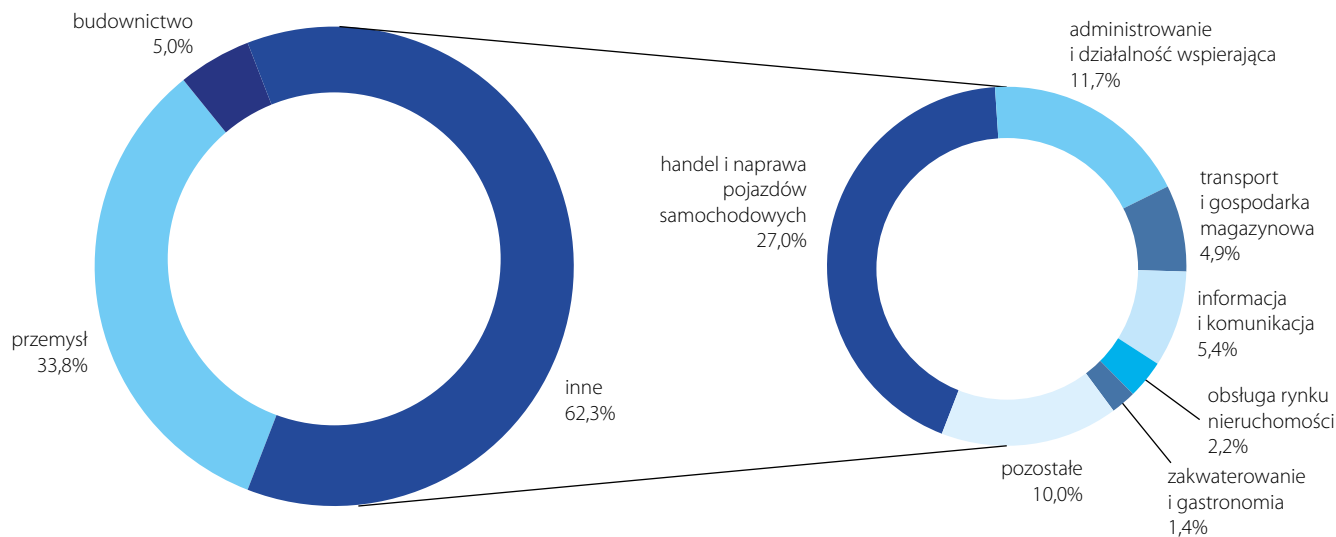
W 2015 r. w Poznaniu w sektorze przedsiębiorstw pracowało 239,1 tys. osób.

Większość mieszkańców Poznania to osoby w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata), które stanowią 61% populacji miasta. W 2015 r. w Poznaniu pracowało 239,1 tys. osób. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców przypadało 441 pracujących, co plasuje Poznań na 2. miejscu wśród największych

miast w kraju (za Warszawą). Po okresie zmian strukturalnych udział sektora prywatnego ustabilizował się na poziomie ok. 65%. W sektorze usług pracuje, podobnie jak w miastach Europy Zachodniej, blisko 80% mieszkańców Poznania, najwięcej w usługach rynkowych. W sektorze przemysłu i budownictwa zatrudnionych jest 21% ogółu pracujących, a w sektorze rolnictwa – niespełna 1% pracujących.

Najwięcej osób pracuje w firmach działających w sekcjach „Przetwórstwo przemysłowe”, „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” oraz „Edukacja”. Największy wzrost udziału pracujących

Struktura zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw wg sekcji PKD w 2016 r. w Poznaniu

Źródło: GUS.

Do zawodów najbardziej deficytowych w Poznaniu należały

m. in.: specjalista ds. rekrutacji pracowników, specjalista ds. sprzedaży, inżynier mechanik, technik mechanik, przedstawiciel handlowy, spedytor, logistyk, kucharz, rzeźnik-wędliniarz, szwaczka, mechanik samochodowy, ślusarz, ochroniarz, spawacz, robotnik budowlany

---

Wśród zawodów nadwyżkowych znaleźli się

nauczyciele szkół podstawowych, operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych, mechanicy precyzyjni, tapiczerzy, operatorzy wprowadzania danych, jubilerzy, położne bez specjalizacji, artyści plastycy, gospodarze budynków, pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne, drukarze

---

147,5 tys.

tyle wynosiło przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.; w stosunku do wcześniejszego roku wzrosło o 2,4%

8,5 tys.

osób otrzymało zasiłki dla bezrobotnych na kwotę 23,3 mln zł

27,2 tys.

tyle ofert pracy zamieścił PUP w 2016 r.; tj. o 5,7 tys. więcej niż rok wcześniej

---

8 tys.

osób zarejestrowanych w PUP podjęło pracę

1,4 tys.

osób zarejestrowanych w PUP skierowano na szkolenie zawodowe

odnotowano w sekcjach „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” oraz „Administrowanie i działalność wspierająca”. Miasto Poznań uczestniczy w pracach Powiatowej Rady Zatrudnienia, która pełni rolę opiniodawczo-doradczą w sprawach polityki rynku pracy.

Poziom bezrobocia

W Poznaniu notuje się najniższy poziom bezrobocia w skali kraju. W końcu grudnia ubiegłego roku stopa bezrobocia w Poznaniu wyniosła 1,9%.

Od kilku lat w Polsce obserwuje się spadek liczby bezrobotnych. Także w stolicy Wielkopolski poziom bezrobocia obniża się i na koniec 2016 r. stopa bezrobocia wyniosła już tylko 1,9% (wobec 2,4% rok wcześniej) i była najniższa w Polsce¹⁰. W ciągu roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się aż o 1,4 tys. osób (do 6,6 tys.), a liczba dostępnych ofert pracy zwiększyła się o 26%. Zwolnień grupowych obejmujących 400 pracowników dokonało 20 zakładów pracy. Co piąty bezrobotny posiadał uprawnienia do pobierania zasiłku, a blisko co drugi zarejestrowany, zaliczany był do kategorii długotrwale bezrobotnych. Pracodawcy oferowali zatrudnienie głównie w handlu detalicznym i hurtowym, usługach administracyjno-finansowych oraz w przetwórstwie przemysłowym. Z analizy rynku pracy wynika, że problem braku stałej pracy dotyczył przede wszystkim osób w wieku 25-44 lata. Stanowili oni ponad połowę poszukujących pracy. Blisko 30% bezrobotnych to osoby bez stażu pracy lub pracujące krócej niż rok. Nadal blisko połowę osób pozostających bez pracy stanowią długotrwale bezrobotni.

Na koniec 2016 r. najwięcej bezrobotnych legitymowało się wykształceniem najniższym (gimnazjalnym i poniżej – 25%) oraz wyższym (28%). Choć absolwenci szkół wyższych znajdowali pracę najszybciej, często nie przystawała ona do ich kwalifikacji. Świadczy to o niedopasowaniu programów kształcenia na uczelniach do potrzeb rynku pracy.

Pomoc bezrobotnym

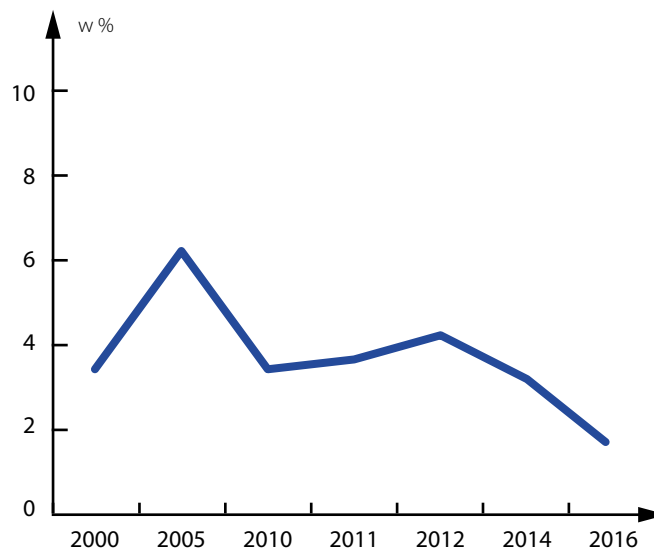
W ramach pomocy bezrobotnym PUP w Poznaniu, oprócz pośredniczenia w procesie poszukiwania zatrudnienia, kierował na szkolenia zawodowe, pośredniczył w zatrudnieniu do prac interwencyjnych oraz robót publicznych, dofinansowywał przedsięwzięcia związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej, prowadził bezpłatne poradnictwo zawodowe, a także dofinansowywał koszty egzaminów i licencji.

Kursy i szkolenia zawodowe – łączna liczba uczestników szkoleń prowadzonych przez poznański PUP wyniosła 1,4 tys. osób, w tym 168 osób skorzystało ze szkoleń indywidualnych. Ponadto 7 osób skorzystało z finansowania kosztów egzaminów lub licencji zawodowych. Najwięcej szkoleń dotyczyło zarządzania i administrowania, rachunkowości, księgowości, bankowości a także sprzedaży i marketingu.

Poradnictwo zawodowe – w 2016 r. 1 tys. osób skorzystało z indywidualnych porad zawodowych, 3,7 tys. osób skorzystało z indywidualnych informacji zawodowych, natomiast z grupowych informacji zawodowych skorzystało 199 osób.

Prace interwencyjne oraz roboty publiczne – zawarto 64 umowy z pracodawcami o organizację

Stopa bezrobocia w Poznaniu

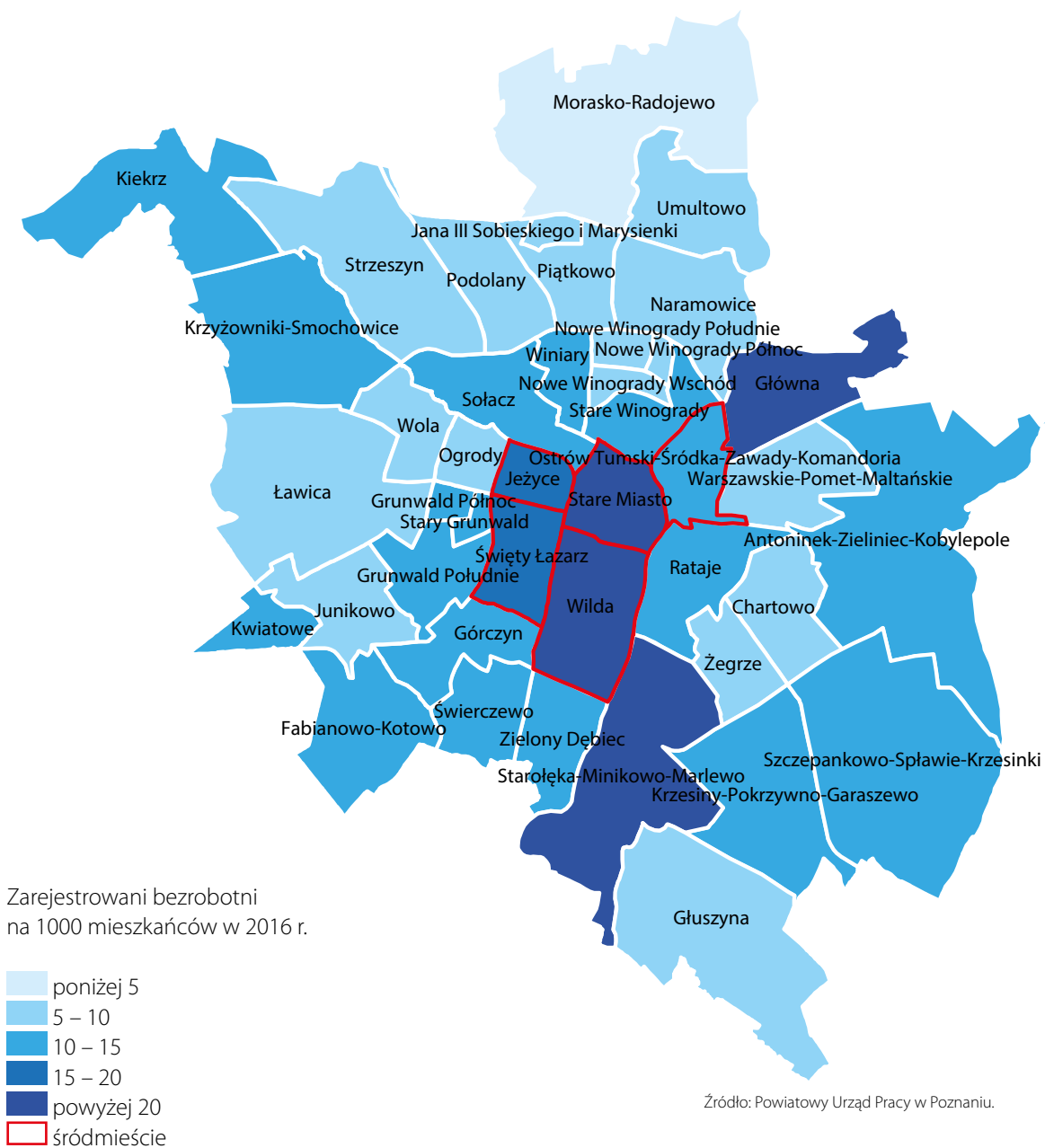

Źródło: GUS.

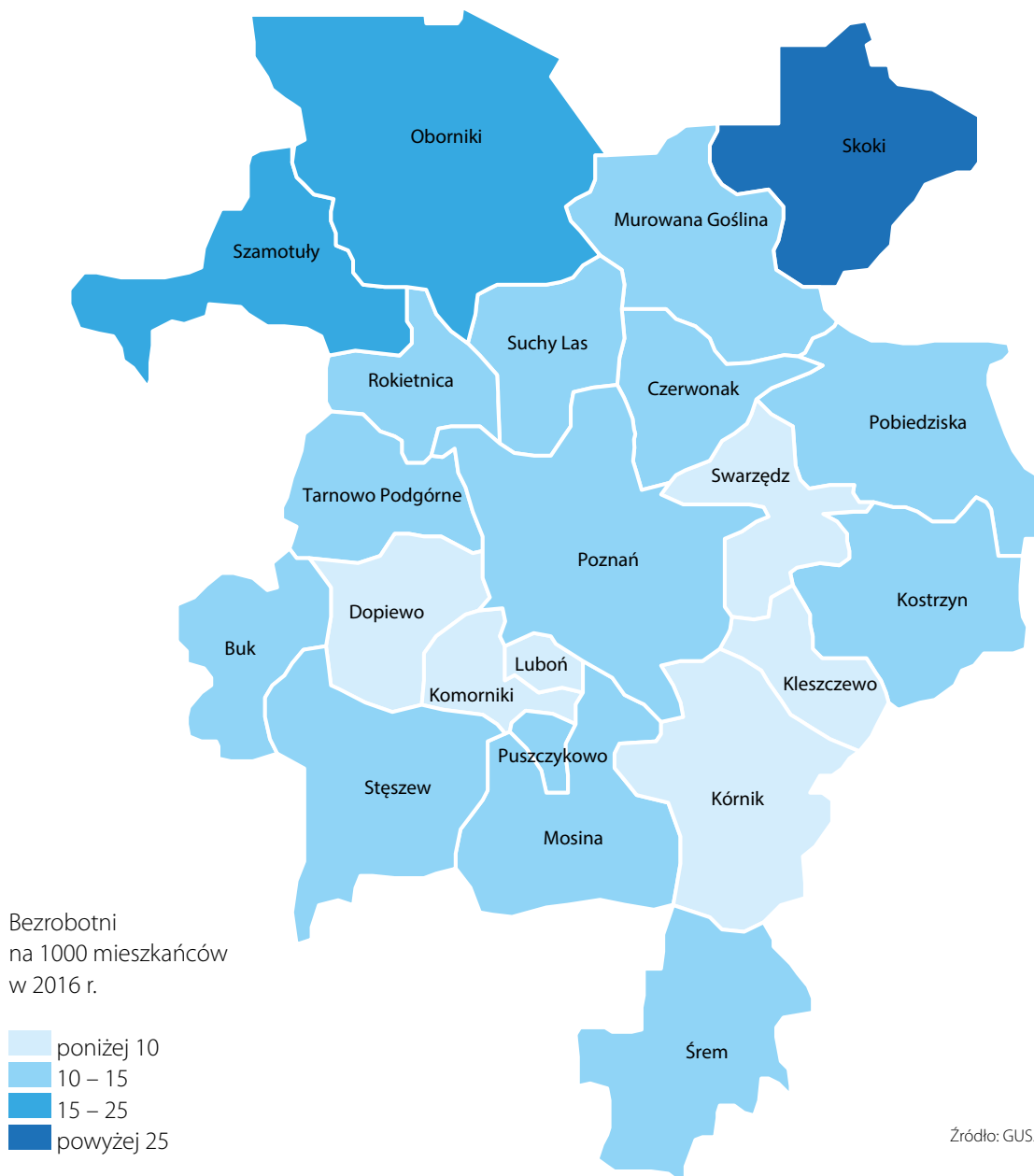
prac interwencyjnych, w wyniku których zostało zatrudnionych 68 osób, podpisano także 3 umowy o organizację robót publicznych m.in. z UMP, które objęły 17 osób.

Specjalne bony finansowe (głównie dla osób do 30. roku życia) – przekazano 43 bony szkoleniowe (do 100% kosztów szkolenia), 12 bonów stażowych (dla pracodawców, którzy zatrudnili stażystów), 5 bonów zatrudnieniowych (wyplacanych pracodawcy w wysokości zasiłku dla bezrobotnych) oraz 23 bony na zasiedlenie (jednorazowa wypłata do 200% przeciętnego wynagrodzenia).

Bezrobocie w Poznaniu

Bezrobocie w metropolii Poznań

Pośrednictwo pracy – pomoc w poszukiwaniu pracy, również za granicą, za pośrednictwem systemu wsparcia europejskich służb zatrudnienia – z pośrednictwa i poradnictwa zawodowego skorzystało 4,9 tys. osób.

Stypendia dla bezrobotnych podejmujących naukę – finansowanie studiów (do 100% zasiłku dla bezrobotnych) przez 12 miesięcy dla osób bez kwalifikacji potwierdzonych dyplomem, świadectwem czy certyfikatem (świadczanie udzielono 27 osobom).

Refundacje kosztów przejazdu oraz kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną – zwrot kosztów przejazdu do pracodawcy otrzymało 6 osób, a z refundacji kosztów opieki nad dzieckiem skorzystało 89 osób.

Refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy – dla pracodawcy, który utworzy stanowisko pracy i zatrudni na nim osobę bezrobotną na okres min. 24 miesięcy (19 refundacji).

Dodatki aktywizacyjne dla osób bezrobotnych, które podjęły pracę, ale ich zarobki były poniżej progu pensji minimalnej (w 2016 r. wydana alokacja na dodatki stanowiła 2,2% rozchodów z Funduszu Pracy).

Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu prowadził usługi pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, w zakresie przekazywania informacji o wolnych miejscach zatrudnienia na terenie UE i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Działaniami informacyjnymi dotyczącymi ofert pracy za granicą, warunków życia i pracy w państwach UE/EOG objęto 112 osób. Osobom zainteresowanym udzielano porad przygotowujących do rekrutacji za granicą oraz dotyczących stosowanych procedur administracyjnych w kraju zatrudnienia.

Projekty na rzecz zatrudnienia

Miasto Poznań i jednostki z nim powiązane realizują spójną politykę rynku pracy, obejmującą szereg programów i projektów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia.

Projekty, w tym finansowane ze środków UE, realizowane przez PUP ukierunkowane były na pomoc najbardziej zagrożonym grupom bezrobotnych. Osoby poszukujące zatrudnienia mogły uczestniczyć w takich projektach, jak:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie poznańskim”, którego głównym celem było objęcie wsparciem oraz zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych, poniżej 30. roku życia. Wsparciem objęto blisko 1 tys. osób – wszyscy beneficjenci zostali objęci pośrednictwem pracy i indywidualnym planem działania (projekt dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego).
- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie poznańskim”, który dotyczył wsparcia oraz zwiększenia możliwości zatrudnienia osób powyżej 29. roku życia. Wsparciem objęto 600 osób w zakresie pośrednictwa pracy, w tym indywidualnego planu działania oraz skierowania na staże zawodowe do pracodawców (projekt dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego).
- Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w ramach środków Funduszu Pracy, który dotyczył zwiększenia możliwości podjęcia zatrudnienia lub otwarcia działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne

zarejestrowane w PUP. Wsparciem objęto 1,3 tys. osób m.in.: 600 osób w zakresie szkolenia, 300 osób w zakresie staży, 134 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, 48 osób skierowano do prac interwencyjnych, 51 osób w zakresie dofinansowania dla pracodawcy za zatrudnienie bezrobotnych po 50. roku życia.

- Programy „Pomysł – Aktywizacja – Przedsiębiorczość”, „Twój Biznes” oraz „Powrót na rynek pracy”, które dotyczyły osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy po 30. roku życia. Wsparciem objętych zostało 108 osób, głównie w zakresie środków na podjęcie działalności gospodarczej (programy finansowane z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).
- Program „Praca dla Młodych”, który polegał na refundacji dla pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne dla zatrudnionej przez nich osoby bezrobotnej do 30. roku życia. Program objął 506 osób bezrobotnych (projekt finansowany z Funduszu Pracy).

Osoby poszukujące zatrudnienia, planujące rozpocząć działalność gospodarczą lub prowadzące małe firmy, wspierał także Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości świadczący usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe. W rozwiązywaniu problemów osób szukających pracy (także z niepełnosprawnością) włączały się również inne instytucje czy organizacje pozarządowe, m.in. Biuro Pośrednictwa Pracy Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych. Cykliczne targi pracy przygotowywali m.in. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, biura karier lub studenckie organizacje samorządowe poznańskich szkół wyższych.

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA

Miasto przyjazne inwestycjom

Poznań jest miastem atrakcyjnym dla inwestorów, ujmowanym regularnie w prestiżowych rankingach i badaniach, m.in.: atrakcyjności inwestycyjnej Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, „The European Regional Growth Index (E-REGI)” agencji JonesLaSalle, „European Cities&Regions of the Future” oraz „Polish Cities of the Future” publikowanymi przez „Financial Times Business”. Miasto Poznań zostało także po raz kolejny wyróżnione tytułem „City Outsourcing Star” nadawanym przez Fundację Pro Progressio najszybciej rozwijającym się podmiotom outsourcingowym oraz organizacjom osiągającym najlepsze wyniki w branży i jej bezpośrednim otoczeniu biznesowym.

Strategia pozyskiwania inwestorów dla Poznania została ukierunkowana na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną oraz generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy. Priorytetowymi dla Miasta sektorami gospodarki są przede wszystkim: produkcja zaawansowana technologicznie, nowoczesne usługi biznesowe oraz badania i rozwój. Sektory te rozwijają się szczególnie dynamicznie w ciągu ostatnich 5 lat. Na koniec 2016 r. w Poznaniu funkcjonowało 76 centrów usług outsourcingowych, usług wspólnych, ITO oraz badawczo-rozwojowych świadczących usługi w językach obcych, zatrudniających łącznie ponad 13 tys. osób¹¹. Daje to Poznaniowi 7. pozycję wśród ośrodków usług biznesowych w Polsce oraz 13. w Europie

Środkowo-Wschodniej. Większość miejsc pracy (81%) utworzyły centra z kapitałem zagranicznym, przede wszystkim z Niemiec i USA. Ponad połowa centrów świadczy usługi IT, które generują 1/3 zatrudnienia. W sektor nowoczesnych usług biznesowych inwestują przede wszystkim inwestorzy z USA, Polski i Niemiec, a do największych z nich należą m.in.: Bridgestone, Duni, Franklin Templeton Investments, GlaxoSmithKline, IKEA, Jeronimo Martins, Man, McKinsey&Company, Mars, Roche. W 2016 r. swoje centra otworzyło 10 inwestorów, w tym 6 zagranicznych, tworząc blisko 500 nowych miejsc pracy, w ponad połowie dla specjalistów z zakresu technologii informatycznych.

Największy kapitał zagraniczny został zainwestowany w produkcję przemysłową, przede wszystkim motoryzacyjną, spożywczą i farmaceutyczną, handel i rynek nieruchomości. Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Od 1990 r. w mieście zainwestowano ponad 9,5 mld USD, czyli 17,5 tys. USD na mieszkańca. Około 2/3 kapitału zagranicznego pochodzi z Francji, Japonii, Niemiec, USA i Wielkiej Brytanii, a do największych inwestorów należą: Asahi, Beiersdorf, Bridgestone, Exide Technologies, GlaxoSmithKline, Kronospan, Mars, Neinver, Unilever, Veolia, Volkswagen, Von der Heyden. Część z nich otworzyła także własne centra usług wspólnych i badawczo-rozwojowe. Na poznańskim rynku działają również inwestorzy zagraniczni zainteresowani nieruchomościami mieszkaniowymi, biurowymi, handlowymi i hotelowymi. Dużą aktywność inwestycyjną w 2016 r. prowadziły m.in.: Apsys, Budimex, Garvest Real Estate, Monday Development, REF Eastern Opportunities, Ronson Development, Skanska. Osobną grupę inwestorów zagranicznych stanowią firmy, fundusze inwestycyjne oraz osoby prywatne, które obejmują udziały w już działających

spółkach. Część inwestorów lokuje swoje przedsięwzięcia w bezpośrednim sąsiedztwie granic Poznania, na obszarze metropolii Poznań. Korzystają oni jednak z zasobów miasta, w tym poznańskiego rynku pracy i kadry naukowej.

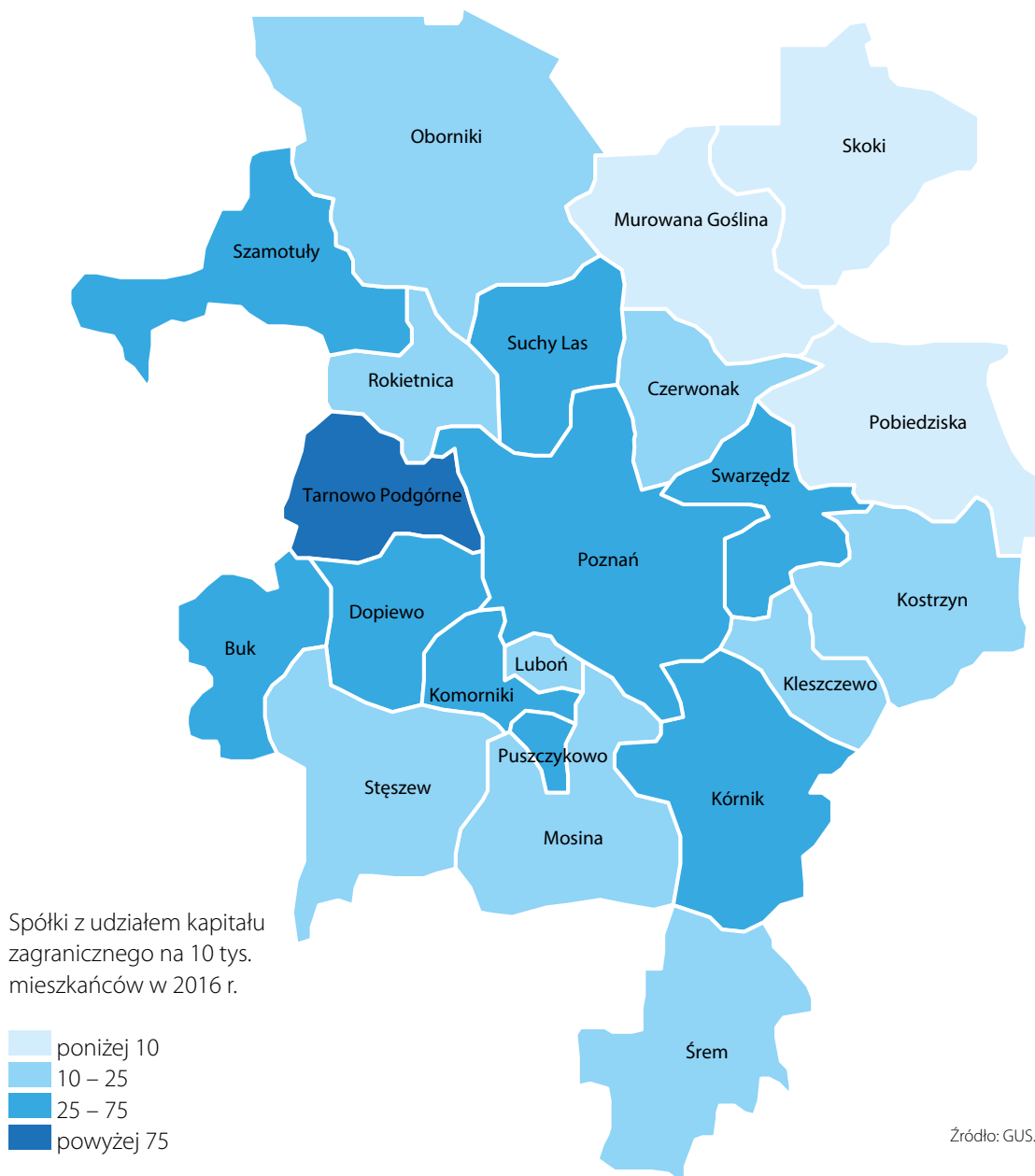
Przedsiębiorstwa mające siedzibę w Poznaniu rocznie inwestują kapitał w wysokości ponad 3 mld zł¹². Oprócz firm prywatnych, w Poznaniu angażują swe środki także firmy, organizacje i instytucje publiczne – szkoły wyższe, szpitale, instytucje kultury, samorządy lokalne i regionalne. Komerccyjni inwestorzy krajowi najczęściej lokują kapitał w powierzchni biurowe, handlowe i usługowe, zewnętrzne usługi biznesowe oraz budynki mieszkalne.

Znaczący udział w finansowaniu poznańskich inwestycji, realizowanych zarówno przez inwestorów komercyjnych, jak i publicznych, mają środki unijne. Dzięki unijnej pomocy w mieście powstała nowoczesna infrastruktura drogowa i kanalizacyjna, nowe obiekty dydaktyczno-naukowe, obiekty ochrony zdrowia, kultury i turystyki. Przy finansowaniu inwestycji Miasto Poznań i spółki z udziałem Miasta korzystają także ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Poznań staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem dla funduszy inwestycyjnych i dużych korporacji, które inwestują w dobrze prosperujące firmy i nieruchomości. W 2016 r. do dużych transakcji należała sprzedaż: Kompanii Piwowarskiej S.A. koncernowi Asahi Group; spółki Grupa Allegro sp. z o.o. konsorcjum 3 funduszy inwestycyjnych: Cinven, MidEuropa i Pereira; miejskiej nieruchomości przy ul. Szkolnej spółce MEDI-System¹³; biurowca Maraton Business Center funduszowi Union Investment TFI S.A.; biurowca Pixel spółce Globe Trade Centre S.A.

Atrakcyjność inwestycyjna metropolii Poznań

Raport „Poland. Your Place to Invest 2017”

Raport powstał przy współpracy 9 polskich miast (Poznań, Gdańsk, Gdynia, Sopot, Katowice, Kraków, Łódź, Warszawa, Wrocław) z agencjami rynku nieruchomości oraz pracy. Wysoko oceniono w nim potencjał inwestycyjny Poznania i dobry klimat dla rozwoju biznesu. Zachęcając potencjalnych inwestorów do lokowania przedsięwzięć w stolicy Wielkopolski, podkreślono bardzo dobrą europejską i krajową dostępność transportową, wysoką jakość lokalnego rynku pracy korzystającego z oferty edukacyjnej poznańskich szkół wyższych, dużą podaż nowoczesnej powierzchni biurowej, rozwiniętą infrastrukturę miejską, dużą rozpoznawalność na rynku usług konferencyjnych i kongresowych, a także najwyższą możliwą do uzyskania w kraju ocenę wiarygodności kredytowej agencji Fitch Ratings.

Do dużych komercyjnych i publicznych inwestycji budowlanych realizowanych w 2016 r. należały m.in.: Centrum Poznania, kompleks Zajezdnia Poznań, kompleks Roosevelta 22 z biurowcem Bałtyk Tower, Maraton Business Center, Quadro Office, biurowiec sieci Piotr i Paweł, biurowiec Za Bramką, gmach Sądu Apelacyjnego, Zespół Jednostek Skarbowych, rozbudowa biurowca Enea Operator sp. z o.o. z Centralną Dyspozycją Mocy, Zamek Przemysła, budynek Wydziału Architektury i Wydziału Inżynierii Zarządzania Politechniki Poznańskiej, Centrum Symulacji Medycznej Uniwersytetu Medycznego, rozbudowa terminala kontenerowego PKP Cargo na Franowie, infrastruktura kolejowo-pasażerska na Dworcu Głównym PKP, przebudowa ronda Kaponiera, a także zbudowana w ramach hybrydowego partnerstwa publiczno-prywatnego Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych.

Oferta Poznania dla inwestorów

Poznań jest miastem atrakcyjnym dla inwestorów, ujmowanym w prestiżowych rankingach i badaniach porównawczych.

Zgodnie ze strategią pozyskiwania inwestorów dla Poznania, działania Miasta nakierowane są przede wszystkim na inwestorów z branż priorytetowych, a w szczególności sektora nowoczesnych usług, badań i rozwoju oraz produkcji zaawansowanej technologicznie.

W 2016 r. Poznań uzyskał nagrodę w kategorii Miasto w konkursie „Outsourcing Stars 2015” mającym na celu nagrodzenie najlepszych podmiotów outsourcingowych oraz instytucji z ich bezpośredniego otoczenia biznesowego. Miasto zostało także ujęte

w prestiżowym rankingu European Cities&Regions of the Future 2016/17. Poznań znalazł się w TOP 10 miast z największym potencjałem gospodarczym oraz TOP 10 miast przyjaznych biznesowi. W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, podregion poznański znalazł się w grupie najwyższej atrakcyjności dla działalności zaawansowanej technologicznie, usługowej oraz przemysłowej.

Miasto oferuje podmiotom inwestującym w Poznaniu wsparcie dopasowane do potrzeb konkretnej firmy i projektu. Do najczęściej stosowanych instrumentów i zachęt należą:

- udostępnienie informacji i danych potrzebnych inwestorowi, indywidualna obsługa kluczowych projektów – wsparcie project managera dedykowanego dla danego projektu inwestycyjnego
- kompleksowe wsparcie na etapie przygotowania inwestycji: analizy lokalizacji, wyboru powierzchni biurowej, procedur związanych z zakładaniem firmy oraz poszukiwania pracowników
- wsparcie promocyjne, w szczególności w zakresie employer branding
- organizacja wydarzeń dedykowanych dla inwestorów z określonych branż
- współpraca z inwestorami po uruchomieniu projektu, tzw. aftercare

Do ciekawszych przedsięwzięć realizowanych w ubiegłym roku zaliczyć można:

- Program stypendialny na dofinansowanie staży u pracodawców – stypendia mogą być przyznane studentom poznańskich uczelni, którzy zostaną przyjęci na staż w firmie w Poznaniu.

Stypendium może być przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów stażu. Przyznawane jest maksymalnie na 6 miesięcy. Celem programu stypendialnego jest wsparcie poznańskich studentów i ułatwienie im zdobycia atrakcyjnych miejsc stażowych, a następnie miejsc pracy w poznańskich firmach oraz wsparcie dla firm pozwalające obniżyć koszty organizacji staży. W związku z wymogiem utworzenia stanowiska pracy po zakończeniu stażu, program przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy w Poznaniu.

- Stay in Poznań – odbiorcami akcji są zagraniczni studenci przebywający w Poznaniu w ramach programu Erasmus+. Odpowiadając na zapotrzebowanie inwestorów na pracowników posługujących się biegle językami obcymi, Miasto zachęca studentów Erasmusa do pozostania w Poznaniu po zakończeniu studiów.
- Tydzień BPO/SSC – akcja ma na celu zapoznanie uczniów szkół ponadgimnazjalnych z branżą BPO/SSC¹⁴. Obejmuje 2 etapy: warsztaty na temat pracy w centrach i rekrutacji prowadzone w szkołach przez przedstawicieli firm BPO/SSC oraz tzw. drzwi otwarte dla uczniów szkoły partnerskiej. W 2016 r. odbyła się 5. edycja tego wydarzenia.
- Polski Czempion – Miasto zaangażowało się w program prowadzony przez firmę PricewaterhouseCoopers (PwC) oraz Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIIIZ) mający na celu promocję dużych firm z Poznania za granicą. Przeprowadzono specjalistyczne warsztaty i spotkania, na których podejmowane były tematy związane z ekspansją zagraniczną firm. Opublikowany został folder promocyjny z wizytówkami 10 poznańskich firm z sukcesem działających na zagranicznych rynkach.

Promocja i rozwój inwestycji

Łączna kwota przeznaczona na promocję inwestycyjną miasta w ubiegłym roku wyniosła 814,5 tys. zł. Organizowane były liczne konferencje i imprezy promujące atrakcyjność inwestycyjną Poznania, wydawano publikacje merytoryczne. Miasto współpracowało w tym zakresie z instytucjami publicznymi, inwestorami obecnymi w Poznaniu oraz innymi podmiotami w kraju i za granicą.

Istotną formą promowania oferty inwestycyjnej Miasta Poznania jest udział w międzynarodowych targach branżowych oraz finansowanie firmom wyjazdów na tego typu wydarzenia. W 2016 r. Miasto Poznań uczestniczyło m.in. w Międzynarodowych Targach Nieruchomości i Inwestycji MIPIIM w Cannes – najbardziej prestiżowych targach nieruchomości na świecie, które zgromadziły ok. 19 tys. uczestników oraz wystawców z 81 krajów. Poznań był także obecny na Targach Przemysłowych Hannover Messe, największych w Europie targach przemysłowo-technologicznych, prezentujących najnowsze rozwiązania w zakresie innowacji, automatyki i robotyki.

Ponadto Miasto regularnie brało udział w wydarzeniach targowych poświęconych branży informatycznej, takich jak Polish Tech Day w ramach London Technology Week, które przeznaczone były dla sektora technologii informatycznych: producentów sprzętu, nowoczesnych rozwiązań oraz aplikacji. Polskie marki, w tym 5 developerów gier z Poznania, wystawiły się także na wspólnym stoisku na Targach Quo Vadis w Berlinie. Zaprezentowane zostały tam także targi Poznań Game Arena oraz poznańska konferencja branżowa Game Industry Conference.

.....

„W 2016 roku Poznań przyciągnęła 10 inwestycji z priorytetowego sektora usług nowoczesnych. Systematycznie docierały do nas również pozytywne informacje od obecnych w Poznaniu firm z innych branż, które decydowały się zwiększać swoje zatrudnienie. Dla powodzenia inwestycji bardzo ważne jest również zaufanie deweloperów. Nowe biurowce, takie jak Business Garden, Maraton, Inwestycja za Bramką – to dobry sygnał dla firm, które swoją przyszłość wiążą właśnie z naszym miastem”.

Marcin Przyłębski
Dyrektor Biura Obsługi Inwestorów

.....

Ambasada RP w Hiszpanii we współpracy z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji oraz Hiszpańską Konfederacją Organizacji Przedsiębiorców (CEOE) zorganizowała Forum Inwestycyjne Miast Polskich w Madrycie, z udziałem przedstawicieli Łodzi, Warszawy i Poznania. Podczas imprezy przedstawiono możliwości inwestycji oraz współpracy handlowej dla przedsiębiorców.

W 2016 r. podjęto szereg działań promocyjnych wzmacniających rozpoznawalność oraz wspierających potencjał inwestycyjny Poznania. Wydano m.in. materiały o charakterze informacyjnym i promocyjnym:

W 2016 r. Miasto Poznań pozyskało następujących inwestorów z branży usług biznesowych:

Nazwa inwestora	Kraj pochodzenia	Rodzaj działalności	Planowane zatrudnienie
Centrum Innowacji PCSS-Huawei	Chiny	R&D, IT	<50
Alphanumeric Systems Europe Sp z o. o.	USA	ITO	<50
Genpact	Indie	BPO, F&A	<200
Selvita	Polska	R&D	100
Sollers Consulting	Polska	IT	100
Seargin	Polska	ITO	200
Hicron	Polska	ITO	250
AutoVision	Niemcy	SSC, F&P, SAP	200
Payment Wall	USA	IT, ITO, digital commerce	<50
Rockwool	Dania	IT, SSC, F&A	<150

Źródło: Biuro Obsługi Inwestorów UMP.

- broszury dla inwestorów: „Business Service Sector in Poznań” w języku angielskim oraz „Poznań. Najlepsze miejsce dla biznesu” w językach francuskim i hiszpańskim
- raport dotyczący sektora usług nowoczesnych „Usługi biznesowe w Poznaniu”, przygotowany we współpracy ze Związkiem Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL), firmami doradczymi JLL i Randstad, dostępny w języku polskim i angielskim; w opracowaniu analizowane są wybrane aspekty rynku pracy, rynku nieruchomości biurowych oraz formy wsparcia dla inwestorów
- film promocyjny na temat branży nowoczesnych usług dla biznesu, nagrany w trakcie tygodnia BPO/SSC
- reklama Miasta Poznania w czasopiśmie lotniczym „Kaleidoscope” dystrybuowanym na pokładzie linii lotniczych LOT

W celu promocji potencjału inwestycyjnego w 2016 r. Miasto Poznań współpracowało także

z samorządami gospodarczymi i zrzeszeniami firm. Taką współpracę nawiązano na poziomie międzynarodowym, np. z Polsko-Niemieckim Kołem Gospodarczym DWK, Brytyjsko-Polską Izbą Handlową BPCC, Niderlandzko-Polską Izbą Gospodarczą NPCC, Polsko-Skandynawską Izbą Gospodarczą, a także na poziomie krajowym, m.in.: z Wielkopolskim Klubem Kapitału i Wielkopolską Izbą Przemysłowo-Handlową. Ważna była także współpraca z reprezentantami branży IT i usług biznesowych – stowarzyszeniem ASPIRE oraz Związkiem Liderów Sektora Usług Biznesowych ABSL. Głównym obszarem współpracy był udział Miasta w imprezach branżowych, prezentacja działań Miasta skierowanych do inwestorów, wzajemna wymiana wiedzy i dobrych praktyk dotyczących współpracy z inwestorami. Celem działań było łatwiejsze dotarcie do potencjalnych inwestorów i utrzymania z nimi dobrych relacji również dzięki indywidualnym spotkaniom.

ROZWÓJ KLUCZOWYCH SEKTORÓW GOSPODARCZYCH

Handel i usługi

Handel i usługi mają istotny udział w rozwoju gospodarki. Ich znaczenie wynika m.in. z udziału w całokształcie przychodów przedsiębiorstw, tworzeniu wartości dodanej brutto, tworzeniu miejsc pracy oraz coraz większej roli i znaczenia usług społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy.

W 2016 r. wzrósł udział handlu i usług w gospodarce miasta. Liczba pracujących w handlu i usługach zwiększyła się o 4,5%, a ich udział w ogólnej liczbie pracujących w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 62%. Wzrósł udział przychodów z całokształtu działalności handlu i usług w łącznych przychodach z całokształtu działalności sektora przedsiębiorstw¹⁵. Przychody handlu i usług stanowiły 49,8% ogółu przychodów sektora przedsiębiorstw i zwiększyły się o 10,9% w porównaniu do 2015 r. Wydajność pracy mierzona wielkością przychodów z całokształtu działalności na 1 pracującego wyniosła 383,4 tys. zł i wzrosła o 6,6% w stosunku do 2015 r.

Przemysł i budownictwo

Przemysł wygenerował w 2016 r. prawie połowę przychodów z całokształtu działalności sektora przedsiębiorstw (48,2%). W 2016 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu wyniosła 40,6 mld zł, tj. o 6,5% więcej niż w 2015 r. Produkcja sprzedana przemysłu w Poznaniu stanowiła 26,5% produkcji przemysłowej województwa wielkopolskiego

94,8%

spośród 9,6 tys. firm i przedsiębiorstw budowlanych działających na rynku Poznania zatrudnia mniej niż 9 osób

4

przedsiębiorstwa z branży budowlanej zatrudniały ponad 250 pracowników

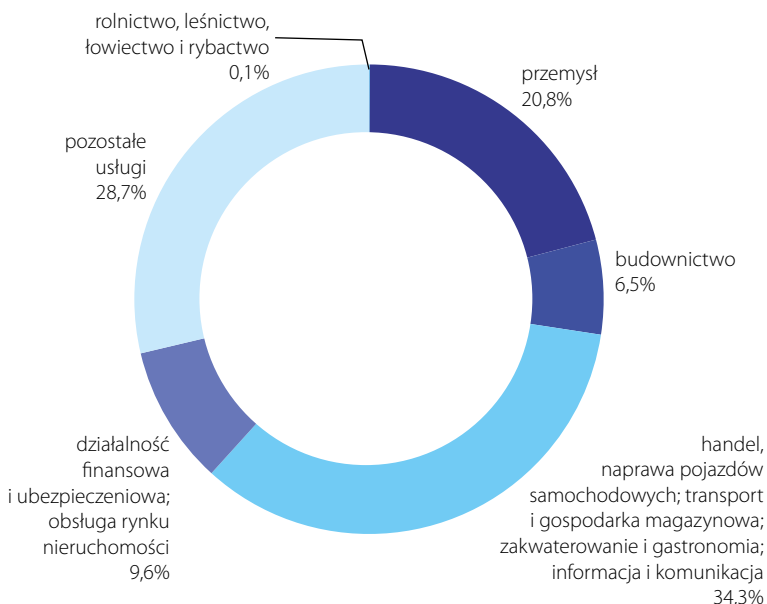
9 mld zł

wartość dodana brutto wytworzona w 2014 r. w Poznaniu przez przemysł; stanowiła 20,8% wartości dodanej brutto wytworzonej w Poznaniu

2,8 mld zł

wartość dodana brutto wytworzona w 2014 r. w Poznaniu przez budownictwo; stanowiła 6,8% wartości dodanej brutto wytworzonej w Poznaniu

Źródła wytworzenia wartości dodanej brutto w Poznaniu w 2014 r.

Źródło: GUS.

(w 2015 r. – 26,4%). W przemyśle Poznania zatrudnionych było 51,7 tys. co stanowiło 33% wszystkich pracujących w sektorze przedsiębiorstw. W 2016 r. wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z 2015 r. odnotowano w 17 (spośród 28) działach przemysłu, których udział stanowił 74,1% wartości produkcji przemysłowej ogółem. Zwiększenie sprzedaży odnotowano m.in. w produkcji urządzeń elektrycznych (o 30,1%), wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 26,4%), papieru i wyrobów z papieru (o 6,1%) oraz artykułów spożywczych (o 5,1%). Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, w 2016 r. wyniosła 815,5 tys. zł (w cenach bieżących).

Według GUS produkcja sprzedana budownictwa osiągnęła wartość 4,7 mld zł i była o 17,1% niższa od notowanej w 2015 r. W skali województwa wielkopolskiego produkcja sprzedana budownictwa w Poznaniu stanowiła 27,2% wobec 29,9% w roku wcześniejszym. W 2016 r. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej wyniosła 2,1 mld zł i stanowiła 45,2% produkcji sprzedanej budownictwa w Poznaniu (rok wcześniej 50%) oraz 29,6% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim (rok wcześniej 31,3%). W skali roku wartość produkcji budowlano-montażowej zmniejszyła się o 25% we wszystkich działach budownictwa, największe spadki odnotowano w firmach specjalizujących się w obiektach inżynierii lądowej i wodnej (o 35,8%). Wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2016 r. wyniosła 635,2 tys. zł i była o 15,9% mniejsza niż rok wcześniej.

Ekosystem inteligentnego miasta

W Poznaniu są wdrażane nowoczesne rozwiązania inteligentnego miasta przyszłości, polepszające jakość życia mieszkańców. Rozwiązania rozwijające kompleksowy system inteligentnego miasta obejmują nowoczesne systemy teleinformatyczne zarządzania infrastrukturą i usługami publicznymi oraz innowacje gospodarcze i społeczne wpływające na jakość przestrzeni miejskiej.

Cyfrowe miasto

W ramach rozwoju cyfrowego miasta rozbudowywane i unowocześniane są systemy zarządzania infrastrukturą i usługami publicznymi wykorzystujące nowoczesne technologie teleinformatyczne. Najwięcej cyfrowych rozwiązań

Portale elektronicznej obsługi klienta

W 2016 r. operatorzy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej Aquanet SA oraz sieci elektroenergetycznej ENEA Operator SA uruchomili nowe portale elektronicznej obsługi klienta umożliwiające klientom monitorowanie zużycia mediów oraz zarządzanie płatnościami i odczytami: EBOK – Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta Aquanet (www.ebok.aquanet.pl) oraz eBOK – Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta ENEA (www.ebok.operator.enea.pl).

Matematyczny model sieci kanalizacyjnej

W 2016 r. rozpoczęto prace nad wdrożeniem matematycznego modelu sieci kanalizacyjnej w Poznaniu. Zadanie będzie realizowane w 3 etapach: analiza danych do budowy modelu i przygotowanie kampanii pomiarowej, budowa modelu z przeprowadzeniem kampanii pomiarowej i kalibracją modelu, zastosowanie modelu w strukturze spółki Aquanet SA. Narzędzia obliczeniowe i prognostyczne dotyczące funkcjonowania sieci pozwolą rozwiązać problemy w obszarze eksploatacji i przepustowości, zarządzania systemem, wskazać na priorytetowe inwestycje, a także zarządzać sytuacjami kryzysowymi i zredukować uciążliwości związane z podtopieniami.

wdrożono w transporcie publicznym, w którym funkcjonują m.in.:

- inteligentny system zarządzania ruchem drogowym (z uwzględnieniem priorytetu dla komunikacji publicznej „ITS Poznań” umożliwiający dynamiczne kierowanie ruchem z uwzględnieniem aktualnej sytuacji w mieście) w tym zarządzania kryzysowego (zapewniający uczestnikom ruchu informację w czasie rzeczywistym)
- komputerowy system zarządzania taborom transportu publicznego (AVMS) umożliwiający zarządzanie pojazdami i informacją pasażerską w czasie rzeczywistym
- system automatycznego zarządzania zajezdnią tramwajową (DMS) funkcjonujący w zajezdni na Franowie
- system dynamicznej informacji pasażerskiej transportu publicznego w kluczowych punktach przesiadkowych
- system Poznańskiej Elektronicznej Karty Aglomeracyjnej (PEKA) umożliwia wprowadzenie elastycznej taryfy biletowej oraz posiada możliwość uruchomienia dodatkowych funkcjonalności¹⁶
- Poznański Rower Miejski (PRM) z systemem terminali z funkcją płatności online za pomocą karty bankowej w 88¹⁷ lokalizacjach na obszarze całego miasta
- Strefa Płatnego Parkowania (SPP) z systemem parkomatów z funkcją płatności online za pomocą karty bankowej oraz płatności mobilnych

Płatności mobilne zostały także uruchomione w pojazdach transportu publicznego oraz niektórych instytucjach miejskich m.in. Brama Poznania ICHOT, Nowe ZOO.

Inteligentne systemy są także wdrażane w Poznaniu przez operatorów mediów komunalnych.

Veolia Energia Poznań SA uruchomiła największy w Polsce system inteligentnej sieci ciepłowniczej obejmujący wszystkie obiekty sieciowe w mieście, które zostały wyposażone w nowoczesną infrastrukturę do monitorowania efektywności przesyłu ciepła oraz zintegrowanego i zdalnego zarządzania pracą całego systemu. Pozwala to na optymalne zarządzanie produkcją energii i efektywną dystrybucją oraz zarządzanie ciepłem na poziomie budynku. ENEA Operator SA prowadzi prace nad wdrożeniem systemu inteligentnego opomiarowania (AMI), opartego na specjalistycznych urządzeniach pomiarowych, telekomunikacyjnych i zabezpieczających. System ten będzie jednym z kluczowych elementów nowoczesnej i inteligentnej sieci elektroenergetycznej.

W procesach inteligentnego zarządzania i monitorowania rozwoju Miasto i miejskie jednostki organizacyjne coraz szerzej korzystają z narzędzi GIS. Źródłem danych referencyjnych i przestrzennych informacji o mieście jest System Informacji Przestrzennej (SIP). W 2016 r. Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ kontynuował prace nad nową wersją ogólnodostępnej przeglądarki danych SIP (www.sip.geopoz.pl) oraz nad utworzeniem trójwymiarowego modelu przestrzennego mapy Poznania.

Cyfrowy urząd

Stolica Wielkopolski posiada rozbudowany system inteligentnych rozwiązań dla miasta, których realizacja wynikała zarówno z inicjatywy władz, jak i oddolnych przedsięwzięć środowiska biznesu i społeczeństwa. Jednym z przykładów realizacji takiego modelu rozwoju miasta było wydarzenie Poznań Startup Weekend: Family, którego uczestnicy mieli 54 godziny, aby przy pomocy mentorów opracować projekty, które ułatwią funkcjonowanie współczesnych rodzin.

„Rok 2016 był pierwszym całym rokiem, w którym Urząd Stanu Cywilnego wszystkie zadania realizował w oparciu o nową ustawę Prawo o aktach stanu cywilnego. Dzięki odmiejscowieniu i odformalizowaniu sposobu prowadzenia większości spraw, a także utworzeniu centralnej bazy aktów stanu cywilnego klienci mogą swoje sprawy załatwić w prostszy sposób, w wybranym przez siebie urzędzie. Ustawa umożliwiła również zawieranie tak zwanych ślubów w plenerze (to znaczy poza urzędem), z czego mieszkańcy Poznania chętnie korzystają. Warto jednak mieć na uwadze, że wprowadzane zmiany spowodowały znaczny wzrost liczby załatwianych spraw w Urzędzie Stanu Cywilnego w Poznaniu”.

Mariusz Kopeć
Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego

W ramach istniejącego ekosystemu smart city w Poznaniu w 2016 r. funkcjonowały następujące rozwiązania: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, elektroniczna skrzynka podawcza UMP ESP, system otwartego dostępu do informacji i danych miasta, serwisy i aplikacje, systemowa rekrutacja oświatowa, internetowe giełdy tematyczne, WITKAC.

„Atmosfera dla Poznania”

W 2016 r. Miasto Poznań uruchomiło internetową usługę „Atmosfera dla Poznania” (www.poznan.pl/powietrze), w której prezentowane są informacje na temat prognozowanego oraz rzeczywistego stanu jakości powietrza w Poznaniu, odniesionych do obowiązujących w Polsce przepisów prawa, w tym: aktualizowanych co godzinę bieżących wyników badań jakości powietrza Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, 3-dniowej prognozy stężeń pyłów PM10 opracowywanej przez Fundację EkoPrognoza, aktualnych warunków atmosferycznych oraz 3-dniowej prognozy rozkładu na obszarze Europy pyłów mineralnych znad Sahary, pyłów PM10 oraz ozonu, opartych na informacjach Głównego Instytutu Meteorologii i Geodynamiki w Wiedniu oraz Holenderskiej Organizacji Stosowanych Badań Naukowych.

E-administracja umożliwia zdalne załatwienie spraw urzędowych dotyczących m.in. wydania duplikatu dokumentu z ewidencji działalności gospodarczej; rekrutacji ławników; składania deklaracji podatkowych, w tym dotyczące podatku od nieruchomości; sprawdzania terminów odbioru dowodów rejestracyjnych i wtórników tablic rejestracyjnych; sprawdzenia stanu realizacji wniosków o wymianę prawa jazdy, wydanie dowodu rejestracyjnego, wyrejestrowanie pojazdu; wydania lub wymiany dowodu osobistego; zameldowania lub wymeldowania; wydawania wniosków dotyczących odpisów aktów stanu cywilnego z ksiąg Urzędu Stanu Cywilnego; opiniowania lokalizacji kasyn i salonów gier.

Elektroniczny system rezerwacji wizyt umożliwia klientom UMP umówienie wizyty w Wydziałach Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych, Finansowym, Działalności Gospodarczej i Rolnictwa oraz Urzędzie Stanu Cywilnego. Potwierdzenie umówionej daty i godziny wizyty jest wysyłane do klientów za pomocą SMS-a i e-mailem.

Elektroniczna skrzynka podawcza UMP ESP to adres, gdzie klienci mogli złożyć oficjalne pismo czy dokument mający taką samą moc prawną jak ten przyniesiony osobiście. Na ESP można było przysłać pocztą elektroniczną jako załączniki dokumenty podpisane kwalifikowanym podpisem cyfrowym. Pod koniec 2016 r. została wyłączona ESP pod adresem esp@um.poznan.pl, a klienci zainteresowani elektroniczną formą kontaktu z urzędem mogą to zrobić za pośrednictwem skrzynki na ePUAP.

System otwartego dostępu do informacji i danych miasta to działający od 5 lat w Miejskim Informatorze Multimedialnym system brokera informacji umożliwiający automatyczne pobieranie treści poprzez zbiór interfejsów aplikacyjnych API

(Application Programming Interface) udostępniających otwarte dane w formatach dostępnych dla programistów tworzących aplikacje internetowe i implementowanie ich w zewnętrznych serwisach informacyjno-usługowych. Otwarte API udostępnia zasoby Miejskiego Informatora Multimedialnego www.poznan.pl (treść i usługi), Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.poznan.pl (treść) oraz Systemu Informacji Przestrzennej, prowadzonego przez Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ. Dane są wykorzystywane w ogólnodostępnych aplikacjach. Niektóre z nich powstały z inicjatywy Miasta, w organizowanych hackatonach, czyli nieformalnych warsztatach dla programistów, polegających na wspólnej pracy nad opublikowanym kodem źródłowym lub interfejsem portalu miejskiego, czy konkursach dla programistów (organizowanych we współpracy Miasta Poznania i firm zewnętrznych).

Serwisy i aplikacje umożliwiają zakup biletu transportu publicznego na przejazd świadczony przez różnych, niezależnych przewoźników działających na obszarze Poznania i powiatu poznańskiego przez telefon komórkowy (z wykorzystaniem ujednoliconego systemu płatności PEKA), płatności za parking przy użyciu telefonu (moBilet), internetowe wyszukiwanie połączeń komunikacyjnych (www.jakdojade.pl), zwiedzanie najpiękniejszych zakątków Wielkopolski (w tym m.in. elektroniczne trasy rowerowe GPS wielkopolska), udostępniają informacje o zagrożeniach przez zdalny system przekazywania ostrzeżeń na telefony komórkowe w postaci SMS-ów, zapewniają dostęp do aktualnych rozkładów lotów z lotniska Poznań-Ławica (Program Poznań Airport Guide), dane o zatłoczeniu ulic (System ITS Poznań), zwiedzanie poznańskiego Nowego Zoo z wykorzystaniem aplikacji SmartZOO oraz inne informacje dotyczące m.in. kultury oraz sportu.

„Nabór” to systemowa obsługa rekrutacji oświatowej, umożliwiająca internetową rejestrację dziecka w ramach rekrutacji do żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

WITKAC – system obsługi procedowania zadań dotacyjnych, ułatwiający organizacjom pozarządowym prawidłowe i wolne od błędów formalnych składanie ofert dotacyjnych, umożliwiający bieżącą obserwację postępu rozstrzygania konkursów ofert oraz ułatwiający procedury zawierania umów, sprawozdawczości i rozliczania dotacji.

Na stronach Miasta funkcjonują internetowe giełdy tematyczne, takie jak: giełda pracy dla pracowników oświatowych i opiekunek małych dzieci, giełda używanych podręczników, giełda rzeczy używanych dla dzieci, Internetowa Giełda Małego Biznesu, umożliwiające m.in. publikację ofert pracy.

Mieszkańcy mogą zgłaszać interwencje do Straży Miejskiej Miasta Poznania, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu sp. z o.o. (MPK) oraz Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”.

SZKOLNICTWO WYŻSZE ORAZ BADANIA I ROZWÓJ

Współpraca Miasta ze środowiskiem akademickim i naukowym

Miasto Poznań od lat znajduje się w ścisłej czołówce polskich miast akademickich. Bogate tradycje akademickie poparte są nieustającym rozwojem poznańskich szkół wyższych w zakresie prowadzonych

badań naukowych oraz zapewnienia coraz wyższego poziomu dydaktyki. Na 25 uczelniach (zaliczamy tu również Zamiejscowy Wydział Uniwersytetu SWPS) kształci się ponad 115 tys. studentów, w tym 2/3 stanowią studenci studiów stacjonarnych. Więcej niż co czwarty student (ok. 27%) rozpoczął studia w roku akademickim 2016/2017, a blisko 3 tys. osób kontynuuje naukę na studiach doktoranckich. W 2016 r. ponad 120 osób było laureatami lub finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych i zawodowych. Poznańskie uczelnie prowadziły ponad 250 kierunków studiów, w tym ponad 50 kierunków i specjalności jest prowadzonych w językach obcych. Od roku akademickiego 2016/2017 w ofercie pojawiły się takie kierunki jak: Jazz i muzyka estradowa na Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego, English studies: Literature and Culture na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Lotnictwo i kosmonautyka na Politechnice Poznańskiej, Aplikacje Internetu Rzeczy na Uniwersytecie Ekonomicznym, Analityka kryminalistyczna i sądowa na Uniwersytecie Medycznym im. K. Marcinkowskiego, czy Urban Management na Collegium Da Vinci. Poznańskie uczelnie oferowały również bogatą ofertę studiów podyplomowych na ponad 350 specjalnościach, także na poziomie Master of Business Administration (MBA). Każdego roku poznańskie uczelnie odnotowują wzrost liczby studentów zagranicznych. W 2016 r. w Poznaniu kształciło się na pełnych programach studiów blisko 3,2 tys. studentów (najwięcej z Ukrainy, Białorusi, Norwegii, Kanady oraz USA), a ok. 1,3 tys. osób studiuje w ramach okresowych wymian typu Erasmus+. Poznańskie uczelnie corocznie wypuszczają na rynek wysoko wykwalifikowane kadry mogące płynnie zasilić rynek pracy. W 2016 r. ok. 30 tys. studentów uzyskało tytuł zawodowy licencjata lub magistra, w tym 65% to absolwenci studiów stacjonarnych. Studenci mogli korzystać z 28 domów studenckich, w których przebywać może ok. 8 tys. osób. Szkoły wyższe

w Poznaniu należą do największych pracodawców w regionie. Pracuje w nich blisko 14 tys. osób, w tym prawie 6,5 tys. nauczycieli akademickich, z których ponad 1 tys. posiada tytuł profesora.

Pozycję Poznania jako silnego ośrodka akademickiego potwierdzają coroczne rankingi, nagrody oraz przyznane akredytacje. Zgodnie z rankingiem Fundacji Edukacyjnej Perspektywy w 2016 r.:

- Uniwersytet im. A. Mickiewicza jest 3. najlepszą uczelnią w Polsce
- Akademia Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego – ex equo 1. w kategorii akademii wychowania fizycznego
- Uniwersytet Ekonomiczny – 2. w kategorii uczelni ekonomicznych
- Uniwersytet Przyrodniczy – 2. w kategorii uczelni przyrodniczych
- Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego – 4. w kategorii uczelni medycznych
- Politechnika Poznańska – 6. w kategorii uczelni technicznych

Wśród uczelni niepublicznych Uniwersytet SWPS, którego oddział zamiejscowy zlokalizowany jest w Poznaniu zajmuje 2. miejsce, a Wyższa Szkoła Bankowa – 15. miejsce. Według informacji o wynikach rekrutacji na studia na rok akademicki 2016/2017 w uczelniach nadzorowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wśród najpopularniejszych uczelni wybieranych przez kandydatów na studia stacjonarne pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie – Politechnika Poznańska zajęła 2. miejsce. Wśród uczelni niepublicznych najczęściej wybieranych przez kandydatów (wg ogólnej liczby zgłoszeń kandydatów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2016/2017) na studia nie-stacjonarne Wyższa Szkoła Bankowa zajęła 2. miejsce.

Prowadzone na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza, w ramach konsorcjum 4 uniwersytetów europejskich (wspólnie z University Paris Sud 11, Porto University i Università degli Studi di Genova), międzynarodowe studia magisterskie SERP-Chem uzyskały prestiżowy status studiów Erasmus Mundus. Europejska Wyższa Szkoła Biznesu otrzymała akredytację London Metropolitan University dzięki czemu rozpoczęła współpracę w zakresie realizacji wspólnych programów nauczania oraz kursów London Metropolitan University prowadzących do uzyskania brytyjskich kwalifikacji. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu utrzymał pozycję w rankingu Eduniversal w kategorii „Top Business School with significant international influence” (4 palmy). Tytuł „Top Business School” przyznawany jest 200 najlepszym uczelniom na świecie. Do sukcesów zaliczyć należy również liczne osiągnięcia indywidualne i drużynowe studentów oraz pracowników naukowych uczelni. Siedmioro studentów Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego otrzymało za wybitne osiągnięcia stypendia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Stypendyści to zwycięzcy i laureaci międzynarodowych i ogólnopolskich konkursów muzycznych. Student Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego – Jan Szymański zdobył brązowy medal w biegu drużynowym łyżwiarzy szybkich w Pucharze Świata w Astanie, a doc. dr Jacek Adrian – trener młodzieżowej reprezentacji Polski w hokeju na trawie, poprowadził zespół do złotego medalu w Halowych Mistrzostwach Europy w Hokeju do lat 21 w Lizbonie. Srebrny medal Akademickich Mistrzostw Świata w wioślarstwie w dwójce podwójnej zajęli Dawid Grabowski (Uniwersytet Przyrodniczy) oraz Adam Wicenciak (Akademia Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego). Kolejnym sukcesem jest zajęcie przez przedstawicieli Studenckiego Koła Naukowego Grupa .NET Politechnika Poznańska 1. miejsca w Polsce i 4. w Europie podczas Night of the Living Devs 4, największego hackatonu Windows 10

w Europie Środkowo-Wschodniej oraz zwycięstwo Mariusza Pałubickiego studenta Politechniki Poznańskiej w jednej z kategorii szybkościowych Konkursu RobotChallenge w Wiedniu. Konstrukcja studenta Politechniki pokonała 80 konkurentów z Europy oraz Meksyku. Również w 2016 r., na krajowych finałach Microsoft Imagine Cup zespół studentów Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, zajął 1. miejsce w kategorii Innovation oraz otrzymał nagrodę specjalną PARP – Wspieramy e-Biznes. Podczas ISPOR Poland Chapter – XIV Międzynarodowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Farmakoeconomicznego, 1. miejsce w kategorii prac doktorskich zdobył dr n. farm. Tomasz Zaprutko, a w kategorii prac magisterskich 3 pierwsze miejsca konkursowe zdobyły prace wykonane w Katedrze i Zakładzie Farmakoeconomiki i Farmacji Społecznej Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego.

Wysoki poziom uczelni znajduje również odzwierciedlenie w prowadzonych badaniach i projektach naukowych. Na Politechnice Poznańskiej projekt „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska” został uruchomiony w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ i będzie realizowany do końca 2022 r. przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego (Departament Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego) oraz Politechnikę Poznańską we współpracy z zainteresowanymi samorządami, pracodawcami i szkołami kształcącymi zawodowo z terenu województwa wielkopolskiego. W projekcie będą rozwijane działania, które zostały zainicjowane w latach 2012-2015 w podobnym projekcie „Czas zawodowców – wielkopolskie kształcenie zawodowe”. Uniwersytet Ekonomiczny bierze udział w jednym z 5 największych w historii UE projektów badawczych w zakresie nauk społeczno-ekonomicznych i humanistycznych (FESSUD Financialisation, Economy, Society and Sustainable

Development). Projekt jest obecnie kontynuowany. Jego łączny budżet wynosi blisko 10 mln euro, w tym prawie 8 mln euro stanowi grant Komisji Europejskiej. Koordynatorem Projektu jest Uniwersytet w Leeds (łącznie 16 partnerów), natomiast Uniwersytet Ekonomiczny jest koordynatorem pakietu tematycznego „Finance, real economy and the State” oraz uczestniczy w realizacji 8 z 9 pozostałych pakietów. Przedmiotem badań w ramach Projektu FESSUD są następujące kwestie: zależność wzrostu gospodarczego i wyników osiągniętych przez gospodarkę w ciągu ostatnich 30 lat od cech procesu finansjalizacji; wpływ finansjalizacji na osiągnięcie konkretnych celów ekonomicznych, społecznych i ekologicznych; natura związku między finansjalizacją a stabilnością systemu finansowego, rozwojem gospodarczym i środowiskiem; wnioski wynikające z kryzysu odnośnie natury i wpływów finansjalizacji; wymogi, jakie powinien spełniać system finansowy zdolny do wspierania procesu trwałego i zrównoważonego rozwoju. Uniwersytet Przyrodniczy brał udział w 3 projektach w ramach Polsko-Norweskiej Współpracy Badawczej: Central European Wetland Ecosystem Feedbacks to Changing Climate – Field Scale Manipulation; Superior bio-friendly systems for enhanced wood durability; Effect of climatic changes on grassland growth, its water conditions and biomass, których łączna wartość wynosi ponad 10 mln zł. Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza nawiązał współpracę z firmą Samsung celem wspólnego prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, a większość uczelni, zarówno publicznych jak i niepublicznych realizuje wiele projektów dofinansowanych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, których celem jest przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy oraz projektów w ramach programu Erasmus+ mających na celu zwiększenie mobilności studentów

oraz pracowników administracyjnych i naukowych uczelni. Poznańskie uczelnie podpisywały również nowe umowy o współpracę z ośrodkami naukowymi na całym świecie.

Na rozwój uczelni duży wpływ mają również inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną, badawczą i bytową. Do większych inwestycji należały: rozbudowa budynku Wydziału Elektroniki i Telekomunikacji Politechniki Poznańskiej; rozpoczęcie przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza kompleksowego remontu wraz z modernizacją domu studenckiego „Hanka”; zakończenie przebudowy budynku Collegium Altum Uniwersytetu Ekonomicznego w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego; przebudowa pomieszczeń Budynku Głównego na Bloki Operacyjne i Oddziały Pooperacyjne Szpitala Klinicznego im. K. Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego.

Akademicki Poznań

Ważnym elementem rozwoju poznańskiego ośrodka akademickiego jest współpraca Miasta Poznania z uczelniami. Prowadzone projekty oraz podejmowane działania mają na celu budowę pozytywnego wizerunku poznańskiego ośrodka akademickiego w Polsce i zagranicą.

Szczególnie ważne w kontekście procesu internacjonalizacji polskiego szkolnictwa wyższego są inicjatywy, które podjęto lub rozwinięto w 2016 r. na rzecz promocji Akademickiego Poznania na rynkach zagranicznych. Utworzono zespół „Study in Poznań”, który będzie odpowiedzialny za wypracowanie wspólnej strategii rozwoju Poznania, jako międzynarodowego ośrodka akademickiego i inicjowanie działań w ramach projektu „Study in Poznań” mającego na celu zachęcenie

obcokrajowców do studiowania w naszym mieście. W pracach zespołu biorą udział przedstawiciele wszystkich poznańskich szkół wyższych. Do najważniejszych zadań zespołu w 2016 r. należały:

- ustalenie priorytetowych rynków (krajów) pozyskiwania studentów, ustalenie narzędzi promocyjnych i przebiegu rekrutacji (dostępność informacji o procesie rekrutacyjnym, jego przebieg, problemy, ograniczenia)
- ocena atrakcyjności oferty kierowanej do studentów zagranicznych (pełne programy studiów)
- inicjowanie i realizacja działań nastawionych na asymilację i integrację studentów zagranicznych już studiujących w Poznaniu

W 2016 r. rozwinęto promocję zagraniczną poprzez udział w imprezach targowych na Ukrainie, w Rosji i Kazachstanie. Na wydarzenia w Kijowie oraz w Moskwie, Miasto przygotowało i wykupiło stoisko „Study in Poznań”, na którym poznańskie uczelnie miały szansę promować się pod wspólną marką Miasta. Dodatkowo Miasto prowadziło stronę internetową w języku angielskim (www.studyin.poznan.pl), brało udział w spotkaniach powitalnych studentów zagranicznych na poznańskich uczelniach, jak również realizowało projekty mające na celu integrację obcokrajowców już studiujących i mieszkających w Poznaniu.

W ramach działań skierowanych do studentów krajowych zrealizowano: kolejną edycję konkursu „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” i „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”, przyznano stypendia dla szczególnie uzdolnionych studentów rozpoczynających studia w Poznaniu – laureatów i finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, wręczono nagrody oraz przyznano stypendia dla młodych naukowców. Wspólnie z uczelniami zorganizowano

kolejne wykłady otwarte wybitnych naukowców, zrealizowano kolejną edycję wizyt w ponad 50 szkołach ponadgimnazjalnych w 7 polskich województwach pn. „Poznań przyciąga” wraz z towarzyszącą jej kampanią internetową oraz konkursem „Weekend w Poznaniu”. Miasto wspólnie z uczelniami przygotowało stoisko Akademickiego Poznania podczas największych w Polsce Targów Edukacyjnych organizowanych na MTP oraz podczas „Salonu Maturzystów 2016” organizowanego przez Fundację „Perspektywy”. Jak corocznie, wydano folder w 2 wersjach językowych, zachęcający do studiowania w Poznaniu, dystrybuowany na imprezach targowych, uczelniach, podczas spotkań i wizyt w szkołach. Prowadzono dedykowaną studentom stronę internetową www.poznan.pl/studia. Miasto współpracowało z organizacjami studenckimi, w tym z Młodzieżową Radą Konsultacyjną oraz organizacjami pozarządowymi, realizującymi projekty dla studentów. Miasto wspierało także imprezy studenckie, takie jak Juwenalia.

W 2016 r. podejmowane były działania mające zwiększać udział przedstawicieli środowiska naukowego w rozwiązywaniu problemów miasta. Poznańscy naukowcy brali udział w pracach nad „Strategią Rozwoju Miasta Poznania 2020+”. Miasto Poznań aktywnie wspierało przedsiębiorczość akademicką. Oferowało studentom autorski program staży i praktyk w UMP, program staży absolwenckich oraz program stypendialny dla studentów na staże w firmach. Od 2005 r. realizowany jest Program Wspierania Projektów Innowacyjnych. Działała Międzyuczelniana Sieć Promotorów Przedsiębiorczości Akademickiej oraz Wielkopolska Platforma Innowacyjna. Miasto organizowało spotkania i konferencje promujące współpracę nauki i biznesu, w których uczestniczyli przedsiębiorcy i naukowcy różnych specjalności. Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy realizował takie zadania jak doradztwo i organizacja

szkoleń m.in. dla studentów poznańskich uczelni oraz planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Od 2011 r. Miasto Poznań angażowało się w organizację zajęć z przedsiębiorczości na poznańskich uczelniach, współpracując w tym zakresie z biurami karier uczelni. W 2016 r. kontynuowany był Projekt Startup Poznań, w ramach którego prowadzono serwis internetowy www.startup.poznan.pl oraz organizowano wydarzenia branżowe Start it up! Poznań. Miasto zaangażowane było we współpracę z pierwszym w Polsce parkiem naukowo-technologicznym – PPNT Fundacji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Wielkopolskim Klastrem Teleinformatycznym, które było wspólną inicjatywą Miasta Poznania, Politechniki Poznańskiej, Poznańskiego Centrum Superkomputerowo--Sieciowego oraz poznańskich firm IT. Poznańskie uczelnie uzyskały także wsparcie Miasta w rozwoju infrastruktury dydaktycznej i naukowej. Dzięki przekazaniu uczelniom gruntów nieodpłatnie lub z bonifikatą powstały takie obiekty, jak: Centrum Wykładowe Politechniki Poznańskiej, Aula Nova Akademii Muzycznej, gmach i Aula Artis Collegium Da Vinci (wcześniej Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa), gmachy Wydziału Fizyki, Wydziału Matematyki i Informatyki oraz Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, czy Międzyuczelniane Centrum Nanobiomedyczne. W latach 1990-2016 Miasto przekazało poznańskim szkołom wyższym na preferencyjnych warunkach grunty o łącznej powierzchni ponad 430 tys. m².

Instytucje naukowe i innowacyjne

Poznań jest jednym z najważniejszych miast w Polsce pod względem rozwoju innowacyjności. Badania B+R prowadzone były przez szkoły wyższe, ok. 40 placówek naukowo-badawczych, w tym

18 placówek PAN oraz jednostki resortowe, często jedyne w danej branży w skali kraju, uczestniczące w międzynarodowych projektach badawczych, jak również podmioty prywatne. Ich działalność w 2016 r. ukierunkowana była na prowadzenie prac badawczych i wdrożeniowych m.in. w takich dziedzinach, jak: chemiczne źródła energii, surowce włókiennicze, aparatura naukowo-badawcza, nowe odmiany roślin uprawnych, budownictwo, strategie logistyczne, kompatybilność elektromagnetyczna. Poznańskie placówki odnosiły sukcesy m.in. w badaniach o charakterze informatycznym, molekularnym, genetycznym, biotechnologicznym, immunologicznym, technologicznym. Placówki te pełniły istotną funkcję proinnowacyjną, a ich liczba, potencjał badawczy, oraz jakość prowadzonych badań determinowały poziom zdolności do tworzenia nowych rozwiązań technicznych i technologicznych. W 2016 r. w Poznaniu działało ok. 150 jednostek prowadzących działalność B+R, w tym ponad 80 to podmioty gospodarcze. W 2014 r. placówki B+R przeznaczyły na działalność badawczo-rozwojową ponad 779 mln zł, tj. dwukrotnie więcej niż w 2010 r., w tym 118 mln zł na prace rozwojowe.

Przy Uniwersytecie im. A. Mickiewicza działał Poznański Park Naukowo-Technologiczny. To jedyny park technologiczny w Polsce posiadający status jednostki naukowej. W 2016 r. w Parku siedzibę znalazł oddział firmy Selvita – największej innowacyjnej polskiej firmy biotechnologicznej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Na terenie Kampusu Uniwersytetu im. A. Mickiewicza na Morasku funkcjonowało Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii. Inwestycja była wspólną inicjatywą 5 poznańskich uczelni: Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Uniwersytetu Ekonomicznego, Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Medycznego, Politechniki Poznańskiej oraz PAN,

Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich. W 2016 r. celem przedsięwzięcia, koordynowanego przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza, było utworzenie multidyscyplinarnego ośrodka badawczo-technologicznego, który skupiałby w jednym miejscu najlepszych specjalistów z nauk technicznych, ścisłych oraz przyrodniczych.

Na Morasku funkcjonowało także Centrum NanoBioMedyczne, będące wspólnym przedsięwzięciem Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Politechniki Poznańskiej, Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu Przyrodniczego. Centrum współpracuje z Instytutem Fizyki Molekularnej w Poznaniu. To obecnie najnowocześniejsza placówka tego typu w Polsce. W 2016 r. Centrum zajmowało się strukturami nanometrycznymi, które pomogą tworzyć nowe leki, urządzenia elektroniczne czy materiały. Jednostka ma służyć głównie studentom studiów magisterskich i doktoranckich, gdyż podstawowym jej zadaniem jest kształcenie kadr w zakresie nowoczesnych technologii.

Miasto Poznań poprzez spółkę miejską Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o., prowadziło działalność PPTP z Inkubatorem Przedsiębiorczości. W ramach PPTP tworzone 3 powiązane ze sobą strefy: biurowa, inkubacyjna i przemysłowo-produkcyjna. Celem PPTP jest sprzyjanie efektywnemu transferowi innowacji i technologii do gospodarki przez budowanie więzi kooperacyjnych pomiędzy firmami, lokatorami PPTP a sektorem naukowo-badawczym i działającymi parkami naukowymi oraz centrami zaawansowanych technologii. W 2016 r. klientami PPTP było ok. 70 firm, w tym 28 firm w inkubatorze przedsiębiorczości. W listopadzie 2016 r. zakończono budowę obiektu przy ul. Za Bramką, będącego częścią PPTP, w którym zlokalizowano przestrzeń pracy wspólnej dla

startupów pod nazwą „Plus Jeden”. W najbliższych latach, na terenie PPTP ma powstać ostatni segment – „C”, o powierzchni ponad 5 tys. m².

W działania proinnowacyjne włączał się także sektor niepubliczny. Od 2006 r. w Złotnikach rozwija swoją działalność pierwszy w Polsce prywatny park technologiczny: YouNick Nickel Technology Park Poznań. W 2016 r. w YouNick swoją siedzibę miało blisko 60 przedsiębiorstw, zatrudniających łącznie ponad 600 osób, w tym firmy zajmujące się projektowaniem zaawansowanych systemów IT, outsourcingiem IT, biotechnologią, logistyką, konsultingiem, działalnością usługową oraz produkcyjną. W podpoznańskiej Dąbrowie funkcjonował Eureka Technology Park, a w Wysogotowie powstał Park Technologiczny INEA PARK wraz z jednym z największych w Wielkopolsce nowoczesnym Data Center. Przy ul. Dąbrowskiego w Poznaniu działało Centrum Zaawansowanych Technologii Nobel Tower z inkubatorem przedsiębiorczości, którego investorem była prywatna spółka non-profit, a przy ul. Obornickiej Inkubator Biznes i Nauka, którego celem było zapewnienie infrastruktury dla firm działających na styku nauki i biznesu.

W 2015 r. otwarte zostało Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego, które stanowi bazę dla rozwoju badań i wdrożeń w zakresie e-infrastruktury, technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich zastosowań. W 2016 r. Centrum było także siedzibą Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego (PCSS), afiliowanego przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, które było operatorem światłowodowej, krajowej sieci naukowej PIONIER, operatorem miejskiej sieci światłowodowej POZMAN, Centrum Komputerów Dużej Mocy Obliczeniowej oraz liczącym się w świecie centrum badawczo-rozwojowym w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych. W 2016 r.

w budynku Centrum Badawczego Polskiego Internetu Optycznego rozpoczęło działalność Centrum Innowacji PCSS-Huawei. Centrum dysponowało systemem komputerowym HPC „Orzeł/Eagle” firmy Huawei, jednym z najszybszych systemów tego typu na świecie. W ramach Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, przy ul. Zwierzyńskiej funkcjonuje FutureLab – Inteligentna Przestrzeń Laboratoriów Przyszłości PCSS, dzięki której poznańscy innowatorzy mogą stać się bardziej aktywni w relacjach z polskimi i zagranicznymi firmami, uczelniami i organizacjami pozarządowymi. W FutureLab znajdowały się m.in. tzw. żywe laboratoria, czyli przestrzenie wyposażone w najnowocześniejsze urządzenia teleinformatyczne, w których poznańskie firmy i organizacje będą mogły testować lub demonstrować innowacyjne rozwiązania.

W mieście powstawały także nowe centra komercyjne, związane ze sferą nowych technologii, m.in.: swój oddział w Poznaniu otworzyła spółka Seargin, działająca w sferze specjalistycznych technologii i rozwiązań IT. Firma oferuje profesjonalne usługi z zakresu zarządzania aplikacjami IT (Application Managed Services). Powstało także biuro firmy Capgemini zajmujące się programowaniem. W ubiegłym roku rozpoczęło także działalność Centrum Danych Beyond.pl, największe i najbezpieczniejsze Data Center w Europie Środkowo-Wschodniej, posiadające 12 tys. m² powierzchni technologicznej.

Osiągnięcia poznańskich naukowców

W 2016 r. poznańskie placówki badawcze i rozwojowe osiągnęły wiele sukcesów naukowych.

W Klinice Kardiochirurgii i Transplantologii w szpitalu przy ul. Długiej, przeprowadzono pierwszą

w Poznaniu operację wszczepienia pacjentowi z ostrą niewydolnością serca, nowoczesnej pompy Heart Mate 3. Tym samym Poznań został jednym z 3 miast w Polsce, w którym takie operacje się odbywają. Z kolei w Wielkopolskim Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii, przeprowadzono nowatorską, mało inwazyjną operację, ratującą życie chorych na rozedmę płuc, podczas której pacjentce wszczepiono 12 specjalnych sprężyn, które zmniejszają powierzchnię organu. W Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im. W. Degi, przeprowadzono pierwszą w Polsce operację wszczepienia specjalnej endoprotezy stawu łokciowego pacjentce uczulonej na nikiel.

W Instytucie Fizyki Molekularnej PAN, w ramach prac nad poszukiwaniem odnawialnych układów pełniących rolę elektrolitów stałych o dużej przewodności elektrycznej, otrzymano jonozele o wysokim przewodnictwie elektrycznym. Instytut Fizyki Molekularnej wspólnie z Politechniką Poznańską oraz Uniwersytetem im. A. Mickiewicza opatentowali nowy typ czujnika pola magnetycznego. W Instytucie Genetyki Człowieka PAN, w ramach prac nad wszczepianiem pacjentom macierzystych komórek genetycznie modyfikowanych, uzyskano poprawę w zużyciu tlenu w wynikach testów wysiłkowych i w żywotności mięśnia sercowego. Zespół Bioinżynierii Instytutu Genetyki Roślin PAN, we współpracy z Wielkopolskim Centrum Zaawansowanych Technologii, otrzymał superparamagnetyczne bionanocząstki, złożone z tlenku żelaza i otoczki białka HBcAg, o potencjalnych zastosowaniach w diagnostyce medycznej oraz terapii nowotworów.

Pierwszy na świecie laser polimerowy zasilany elektrycznie zbudowali naukowcy z Pracowni Fizykochemii Materiałów i Nanotechnologii Wydziału Chemii

Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Laser, który może w przyszłości zrewolucjonizować medycynę oraz elektronikę jest na etapie urządzenia laboratoryjnego, ale jego przewaga nad obecnymi rozwiązaniami to użycie zupełnie nowego rodzaju materiału aktywnego, jego niższy koszt i szybsza technologia produkcji.

W fabryce Solaris Bus & Coach S.A. powstaje pierwszy przegubowy elektrobus Solaris Urbino 18 czwartej generacji, który będzie miał podwójny sposób ładowania. Model ten może być ładowany poprzez złącze plug in (za pomocą kabla z wtyczką) lub za pomocą pantografu i ulicznej ładowarki. Na odbywających się w Hanowerze targach pojazdów użytkowych autobus Solaris Urbino 12 electric otrzymał prestiżowy tytuł najlepszego autobusu miejskiego („Bus of the Year”) 2017. Jest to pierwszy polski pojazd tego typu, który otrzymał wspomniane wyróżnienie.

W Przemysłowym Instytucie Maszyn Rolniczych powstał kombajn do czyszczenia rowów melioracyjnych. To prototyp urządzenia wielozadaniowego do regeneracyjnego kształtowania otwartych cieków wodnych. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich opatentował nowy sposób wytwarzania bioaktywnych włókien technicznych. Instytut Pojazdów Szynowych „TABOR” pracował nad lekkim autobusem szynowym do ruchu regionalnego. Instytut Metali Nieżelaznych zgłosił do opatentowania sposób otrzymywania katalizatora do wytwarzania wielościennych nanorurek węglowych, a PPNT – sposób wytwarzania oraz zastosowanie terpenowych cieczy jonowych. Instytut Logistyki i Magazynowania prowadził projekt „Platforma pośrednicząca elektronicznego fakturowania dla sfery finansów publicznych”, w celu wprowadzenia faktur elektronicznych w relacjach z administracją publiczną. Firma Zylia sp. z o.o.

Bolid Formuły Student

Studenci z Politechniki Poznańskiej skonstruowali bolid, do ścigania się na profesjonalnych torach wyścigowych w Formule Student. Głównym partnerem młodych pasjonatów jest Volkswagen Poznań.

Symulator lotów

Na Politechnice Poznańskiej uruchomiono nowoczesny symulator lotów, który będzie wykorzystywany w nauce pilotażu na nowym kierunku – „Lotnictwo i kosmonautyka”.

Laboratorium – wirtualny świat

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu otworzył laboratorium, w którym można generować wirtualny świat. Funkcjonuje tam np. tzw. wirtualna jaskinia, czyli pokój wyposażony w kamery na podczerwień i ekrany, które umożliwiają odtwarzanie na ścianach i podłodze kabiny samolotu, studia telewizyjnego, muzeum czy parku. Jest to najlepiej wyposażony obiekt tego typu w kraju.

skonstruowała „ZYLIA Portable Recording Studio”, czyli pierwsze na świecie przenośne studio nagrań, które pozwala na wielościeżkowe nagrywanie prób muzycznych i wyodrębnienie z nagrania poszczególnych instrumentów.

Dwie poznańskie firmy znalazły się w rankingu najszybciej rozwijających się firm technologicznych w Europie Środkowo-Wschodniej Deloitte Technology Fast 50. Były to: sklasyfikowana na 34. pozycji Grupa Tense sp. z o.o. sp. k. – interaktywna agencja marketingu internetowego, zatrudniająca 70 osób oraz zajmująca 50. pozycję Traffic Trends sp. z o.o. – agencja marketingu cyfrowego dedykowanego e-commerce zatrudniająca blisko 40 osób.

Instytut Chemii Bioorganicznej PAN-PCSS, uznany został przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE, za najlepszą w Polsce instytucję, w kategorii instytuty, realizującą europejskie projekty badawcze. Na Międzynarodowych Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technologii Brussels Innova 2016, które odbyły się w Brukseli, Państwowy Instytut Maszyn Rolniczych otrzymał złoty medal z wyróżnieniem za rozwiązanie „Maszyna zagregowana z ciągnikiem rolniczym do rekultywacji pól po uprawie wierzby energetycznej i krzewach owocowych”, a także złoty medal za urządzenie do sterylizacji produktów spożywczych z kaskadowym systemem schładzania oraz zintegrowany układ do wykorzystania ciepła poprocesowego. Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego zdobył złoty medal na Europejskiej Wystawie Kreatywności i Innowacji w Rumunii, za technologię jednoczesnego wytwarzania enzymatycznych modyfikatów i hydrolizatów skrobiowych.

Poznańskie środowisko naukowo-badawcze wdraża nowe inter- i multidyscyplinarne rozwiązania

organizacyjne, np. centra doskonałości, centra zaawansowanych technologii, platformy technologiczne. Uczestniczy także w realizacji krajowych i międzynarodowych projektów badawczych. Dział Nowych Mediów PCSS kontynuował wymianę informacji i współpracę badawczą z firmą SONY (dotyczącą systemów strumieniowania i nagrywania 8K) oraz z niemiecką firmą Spin Digital. Efektem tej drugiej współpracy były złożone projekty do konkursów organizowanych w ramach programu Horyzont 2020. Instytut Genetyki Człowieka PAN brał udział w pracach międzynarodowej unijnej sieci BEAT-PCD, w projekcie dotyczącym rozwoju badań nad przyczynami, diagnostyką, leczeniem oraz badaniami klinicznymi pierwotnej dyskinezy rzęsek. Instytut Logistyki i Magazynowania brał udział w projekcie unijnym Strengthening European Transport Research and Innovation Strategies – SETRIS, który jest skierowany na umożliwienie współpracy jednostek badawczych i przedsiębiorstw działających w obszarze transportu i logistyki, pod względem konkurencyjności intermodalnego transportu towarowego. Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich współpracował w ramach Polsko-Cchińskiego Centrum Nauki i Technologii Rolnej. W 2016 r. kontynuowało działalność Centrum Doskonałości Instytutu Obróbki Plastycznej, które współpracuje ze wszystkimi znaczącymi ośrodkami naukowo-badawczymi zajmującymi się zagadnieniami metalurgii proszków oraz licznymi przedsiębiorstwami w kraju i za granicą. Instytut Technologii Drewna wchodzi w skład konsorcjum, do którego należy 15 podmiotów z krajów UE, które w ramach 7. Programu Ramowego realizuje program „Ekologiczne innowacyjne, bezpieczne i energooszczędne panele ściennie i materiały do projektowania wnętrz przyjaznych dla zdrowia” (ECO-SEE). Muzeum Archeologiczne w Poznaniu prowadziło badania w Egipcie.

JAKOŚĆ ŻYCIA

.....

„Rok 2016 przejdzie do historii samorządu poznańskiego jako okres diametralnej zmiany w podejściu władz Miasta do kwestii zaspokajania potrzeb mieszkaniowych poznanian. Uruchomiono na niespotykaną dotąd skalę inwestycje budownictwa mieszkaniowego. Spółka miejska Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych realizuje nowe inwestycje mieszkaniowe w dwunastu lokalizacjach oraz przygotowuje się do kapitalnego remontu kilkunastu kamienic o najgorszym stanie technicznym. W sposób zdecydowany zmniejszono też liczbę pustostanów i okres rotowania wolnych lokali co pozwala na zwiększenie liczby zrealizowanych wniosków o pomoc mieszkaniową. Kolejna miejska spółka, to jest Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. podpisała z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym umowę, w ramach której finansowane będzie budownictwo pod najem z opcją dojścia do własności”.

*Tomasz Lewandowski
Zastępca Prezidenta Miasta Poznania*

.....

W ubiegłym roku oddano do użytku 2,9 tys. mieszkań o średniej powierzchni użytkowej 65,5 m²., co plasuje Poznań na 5. pozycji pod względem liczby oddanych do użytkowania mieszkań wśród miast wojewódzkich. Według danych Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego zgłoszono rozpoczęcie budowy 388 budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz 56 budynków mieszkalnych wielorodzinnych. W 2016 r. Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. otrzymał dotację w ramach rządowego programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego. Spółka znalazła się w gronie ponad 100 beneficjentów Funduszu Dopłat, których projekty zyskały pozytywną rekomendację Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). BGK dofinansuje budowę mieszkań komunalnych przy ulicach Bolka, Dymka oraz Zawady, w wysokości 35% kosztów inwestycji.

W 2016 r. blisko 98% mieszkańców korzystało z miejskiej sieci wodociągowej, 95% z sieci kanalizacyjnej, a 80% z sieci gazowej. Poznaniacy zużywali na cele bytowe 59,4 tys. m³ wody na dobę. Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowej spółki Aquanet SA była po uzdatnieniu dobra i nie odbiegała od obowiązujących norm. Wszystkie ścieki oczyszczano mechanicznie i biologicznie w 2 podstawowych dla Poznania oczyszczalniach: Centralnej Oczyszczalni Ścieków (COŚ) w Koźmiegłowach oraz Lewobrzeżnej Oczyszczalni Ścieków (LOŚ) przy ul. Serbskiej w Poznaniu. Łączna ilość ścieków oczyszczanych przez poznańskie oczyszczalnie wyniosła 137 tys. m³ na dobę.

Długość poznańskiej sieci ciepłowniczej wynosi 524,7 km i zwiększyła się o 8,5 km. Do miejskiej sieci ciepłej podłączono odbiorców o łącznej mocy 34,7 MW. Na Łazarzu, Wildzie oraz w centrum miasta był realizowany program KAWKA mający na

celu poprawę warunków środowiska naturalnego i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w Poznaniu poprzez włączenie do sieci ciepłowniczej budynków opalanych węglem. W ubiegłym roku Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. pobudowała nowe odcinki sieci gazowej m.in. przy ulicach Orzeszkowej, Krańcowej, Żupańskiego, Skorupki i Staszowskiej.

W Poznaniu funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa ze 120 punktami dostępowymi znajdującymi się w centrum miasta, w ciągu ulic: Głogowskiej, Roosevelta, Dąbrowskiego, Grunwaldzkiej oraz na Ostrowie Tumskim, dworcach autobusowych i na terenie Nowego ZOO. Z bezpłatnego dostępu do Internetu mogą także korzystać pasażerowie zbiorowego transportu publicznego. We wszystkich pojazdach MPK (w których dostępna jest odpowiednia infrastruktura techniczna) funkcjonują mobilne hotspoty.

Na poznańską sieć dróg składa się 918 km ulic o nawierzchni twardej, z których ponad połowa (56%) jest w stanie dobrym lub zadowalającym. Długość poznańskich dróg nie uległa w 2016 r. znaczącej zmianie, natomiast realizowano prace, których celem była poprawa istniejącej infrastruktury.

Na bezpieczeństwo w ruchu drogowym główny wpływ, oprócz jakości infrastruktury drogowej, ma zachowanie użytkowników dróg. W Poznaniu do najważniejszych przyczyn wypadków drogowych należały: wymuszanie pierwszeństwa, zbyt szybka jazda i nieprawidłowe wyprzedzanie. W 2016 r. odnotowano 429 wypadków, tj. o 122 więcej niż w 2015 r. oraz 8,1 tys. kolizji co stanowi 19% wzrost w stosunku do 2015 r.

Na koniec 2016 r. poznańska siatka dróg rowerowych obejmowała 157 km tras. W mieście funkcjonowało

.....

„W roku 2016 poznaniacy odzyskali rondo Kaponiera, północną nitkę estakady trasy Katowickiej, skrzyżowania ulic Gdyńskiej/Bałtyckiej i Dąbrowskiego/Żeromskiego. Wieloletnie przebudowy tych obiektów w większości rozpoczęte za poprzedniej kadencji zakończyły się dzięki staraniom pracowników Poznańskich Inwestycji Miejskich sp. z o.o. Przejazdy pomiędzy Dębciem a Świerczewem ułatwił tunel pod linią kolejową. W centrum miasta rozpoczęliśmy zmianę organizacji ruchu z preferencją dla transportu publicznego, pieszych i rowerów. Zmianie uległy zasady parkowania. Poznański Rower Miejski zyskał szereg nowych stacji. Dla poprawy warunków rekreacji mieszkańców rozpoczęliśmy między innymi projekt „Park Rataje” oraz rewitalizację brzegów trzech jezior czyli projekt Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego „Plażojada”. Miejska Pracownia Urbanistyczna konsultowała, rozpoczęła lub zakończyła kilkadziesiąt projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz opracowań powiązanych, między innymi analizę przestrzenną dla planu „Wolne Tory”.

Maciej Wudarski
Zastępca Prezydenta Miasta Poznania

.....

66 punktów wypożyczeń z 703 rowerami w ramach systemu PRM. Poznański Rower Miejski jest drugim po Warszawie systemem rowerowym w Polsce¹⁸. W ubiegłym roku liczba wypożyczeń rowerów miejskich wyniosła ponad 388 tys., co oznacza ponad trzykrotny wzrost liczby wypożyczeń w stosunku do 2015 r. Liczba zarejestrowanych w systemie użytkowników powiększyła się o 25 tys. osób, czyli dwukrotnie więcej niż rok wcześniej.

Publiczny transport zbiorowy obejmował 96 linii tramwajowych i autobusowych, w tym 21 linii nocnych, obsługiwanych przez 321 autobusów i 224 wozy tramwajowe. W stolicy Wielkopolski funkcjonuje nowoczesny system płatności za przejazdy transportem publicznym (tPortmonetka na Poznańskiej Elektronicznej Karcie Aglomeracyjnej), który może być także wykorzystywany do opłacania postoju w SPP (obecnie na Jeźcach oraz w wybranych parkomatkach w centrum Poznania). W ubiegłym roku przybyło 8 tramwajów niskopodłogowych typu Moderus Beta. We wrześniu 2016 r. MPK ogłosiło przetarg na zakup 50 nowych tramwajów, który wygrała poznańska spółka Modertrans. Pierwsze tramwaje Moderus Gamma będą dostarczone latem 2018 r. a ostatnie rok później. Zakup nowego taboru sfinansowany będzie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz budżetu MPK. Całkowita wartość kontraktu przekracza 462 mln zł brutto.

Miejski system parkowania obejmuje Strefę Płatnego Parkowania, w której dostępnych jest 8,9 tys. miejsc parkingowych oraz 7 parkingów buforowych znajdujących się na obrzeżach SPP, na których dostępnych jest 817 miejsc postojowych. W sierpniu 2016 r. nastąpiły zmiany w Regulaminie SPP. Dotyczą one m.in.: wprowadzenia kart abonamentowych dla samochodów ekologicznych, ulg dla pojazdów kombatanatów Poznańskiego Czerwca '56, zerowej

stawki za parkowanie pojazdów użytkowanych przez pracowników ośrodków dla osób terminalnie chorych, umożliwienia zastrzeżenia miejsca postojowego tzw. koperty dla dostaw. Zmianie uległ również podział na sektory, w których obowiązują identyfikatory mieszkańca SPP.

W Poznaniu liczba stwierdzonych przestępstw zmniejszyła się w porównaniu z 2015 r. o 9,4%. W 2016 r. na terenie Poznania odnotowano 15,5 tys. przestępstw, czyli 1/4 wszystkich przestępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim. Wskaźnik wykrywalności zwiększył się do poziomu 42,2%. Sukcesywny spadek liczby przestępstw jest rezultatem zintensyfikowanych działań podejmowanych przez władze Miasta Poznania, Komendę Miejską Policji w Poznaniu, a także mieszkańców miasta. W 2016 r. Miasto Poznań dofinansowało działania Komendy Miejskiej Policji w wysokości 2,2 mln zł, czyli o 14% więcej niż w 2015 r., w tym patrole na ulicach miasta. W ramach dofinansowania zakupiono także m.in.: 6 pojazdów, drona, wyposażenie dla grupy specjalnej, sprzęt techniki policyjnej, biurowej, łączności i informatyki.

Rozwijająca się sieć poznańskich placówek ochrony zdrowia zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej zarówno ambulatoryjnej (m.in. 574 podmioty udzielające świadczeń w ramach NFZ w 2016 r.), jak i stacjonarnej (m.in. 23 szpitale, leczące rocznie ponad 300 tys. pacjentów). W ubiegłym roku realizowano liczne inwestycje w placówkach ochrony zdrowia oraz zakupy wyposażenia i dostosowania placówek do wymaganych standardów. W szpitalach miejskich w 2016 r. prowadzono wiele działań wpływających na poprawę dostępności i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych, w tym celu rozpoczęto m.in. realizację projektu zmierzającego

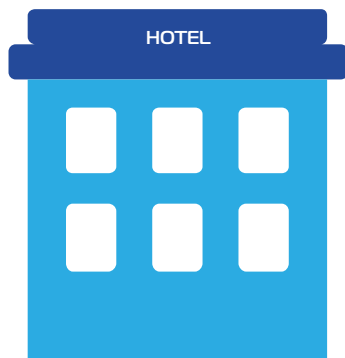
do wprowadzenia Elektronicznej Dokumentacji Medycznej w poznańskich szpitalach. W 2016 r. Miasto Poznań kontynuowało programy dotyczące profilaktyki różnych chorób. Dzięki działaniom profilaktycznym poznaniacy mogli uczestniczyć w warsztatach edukacyjnych, bezpłatnych badaniach czy zasięgnąć konsultacji u specjalistów.

Wielowiekowa historia, dobrze zagospodarowane i utrzymane tereny zieleni, jak również atrakcyjna oferta turystyczna sprawiają, iż Poznań rokrocznie staje się bardziej atrakcyjny turystycznie i przyciąga coraz liczniejsze grono zwiedzających. Turyści odwiedzający Poznań mogą korzystać z różnorodnej oferty turystycznej dostosowanej do własnych potrzeb. Należą do niej m.in.: oferta przewodników miejskich, samodzielne zwiedzanie przy pomocy 7 tematycznych tras turystycznych, możliwość opracowania osobistego miniprzewodnika przy pomocy planera turystycznego. W 2016 r. kontynuowano bezpłatne Przechadzki Traktem Krolewsko-Cesarskim oraz wycieczki po Ostrowie Tumskim. Dużą popularnością cieszyła się oferta Bramy Poznania ICHOT, czego dowodem jest zwiększenie liczby zwiedzających w 2016 r. o ok. 8,7 tys. osób (tj. o 8,9%). Liczne grono przyciągnęły także akcja „Poznań za pół ceny” – wydarzenie podczas którego w ostatniej edycji z oferty zniżkowej skorzystało 69 tys. osób oraz propozycja dla pasjonatów fortyfikacji – „Dni Twierdzy Poznań”, które w 2016 r. przyciągnęły 10 tys. zwiedzających. Rokrocznie rośnie wykorzystanie poznańskich turystycznych obiektów noclegowych. W 2016 r. z noclegów w Poznaniu skorzystało o 3,3% więcej turystów krajowych i o 4% więcej turystów zagranicznych.

Poznań jest jednym z bardziej rozpoznawalnych ośrodków turystyki biznesowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Oś turystyki biznesowej Poznania

od lat utożsamiana jest z działalnością MTP. Od kilku lat spółka jest liderem rankingów udziału w rynku targowym organizatorów targów wg całkowitej sprzedanej powierzchni targowej. W 2016 r. MTP dysponowały 441,2 tys. m² powierzchni sprzedanej, co dało im ponad 52% udziału w rynku targowym organizatorów targów wg całkowitej sprzedanej powierzchni targowej. Dzięki inwestycjom w infrastrukturę i rozwiązania technologiczne, usytuowany na terenach MTP kompleks, jakim dysponuje Poznań Congress Center (PCC), to największe i najnowocześniejsze w Polsce centrum kongresowe. PCC posiada nowoczesną, wielofunkcyjną salę plenarną – Salę Ziemi oraz 69 doskonale wyposażonych sal konferencyjnych o wysokim standardzie, z różnorodnymi możliwościami ich aranżacji. PCC w 2016 r. zorganizowało 244 wydarzenia, w których uczestniczyło ponad 200 tys. osób z całego świata.

W 2016 r. w poznańskich instytucjach kultury obchodzono jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski, wydarzenie o kluczowym znaczeniu w historii Polski i miasta. W 2016 r. kwota finansowania miejskich jednostek kultury wzrosła średnio o 12,6% w porównaniu do roku poprzedniego. W ubiegłym roku w Poznaniu obchodzono również inny ważny jubileusz jakim była 60. rocznica Poznańskiego Czerwca '56. Wiele imprez odbywających się w mieście nawiązywało do tego wydarzenia. Wydział Kultury UMP jako pierwszy ogłosił konkurs w systemie elektronicznego składania ofert Witkac.pl. Konkurs dotyczył wsparcia zadań w obszarze „Kultura, sztuka ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”, a łączna pula środków do rozdysponowania wynosiła ponad 21 mln zł. W ubiegłym roku do listy zabytków ruchomych i nieruchomych znajdujących się na terenie Poznania dołączyły 3 obiekty o szczególnych wartościach dla dziedzictwa kulturowego. Na koniec ubiegłego roku poznański rejestr zabytków obejmował 694 zabytki.

1 395 939 noclegów udzielonych w turystycznych obiektach noclegowych

846 701 turystów (w tym **198 557 zagranicznych**) korzystających w ciągu roku z turystycznych obiektów noclegowych

94 średnioroczna liczba turystycznych obiektów noclegowych (w tym **71 obiektów hotelowych**)

1 710 219 pasażerów obsłużył w 2016 r. Port Lotniczy Poznań-Ławica, co daje wzrost o **13,9%**

470 334 zarejestrowanych pojazdów w 2016 r. (wzrost o **6%** wobec 2015 r.), z tego **356 788** pojazdów osobowych

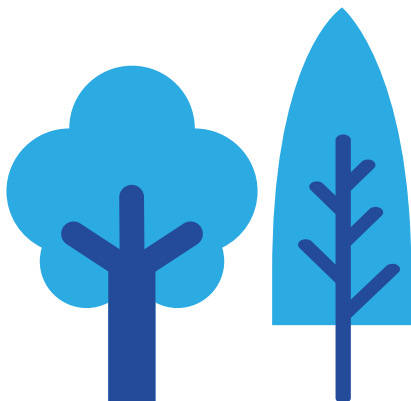
706/1000 liczba prywatnych samochodów osobowych przypadających na **1000** mieszkańców Poznania w 2016 r.

JAKOŚĆ ŻYCIA W POZNANIU

918 km długość ulic nawierzchni twardej składających się na poznańską sieć dróg, z których ponad połowa (**56%**) jest w stanie dobrym lub zadowalającym

553 ha zieleni miejskiej, w tym
330 ha – parki,
96 ha – zieleńce,
127 ha – obszarów zielonych o nieuregulowanym statusie prawnym

157 km długość ścieżek rowerowych

66 liczba punktów, w których poznaniacy i turyści mogą wypożyczyć **703 rowery**; skorzystano z nich ponad **388 tys. razy**

8 252 000 pasażerów przewiezionych przez **Koleje Wielkopolskie** na trasach dojazdowych do Poznania (wzrost o 12% wobec 2015 r.)

16 286 390 pasażerów przewiezionych przez **Wielkopolski Oddział Kolei Regionalnych**

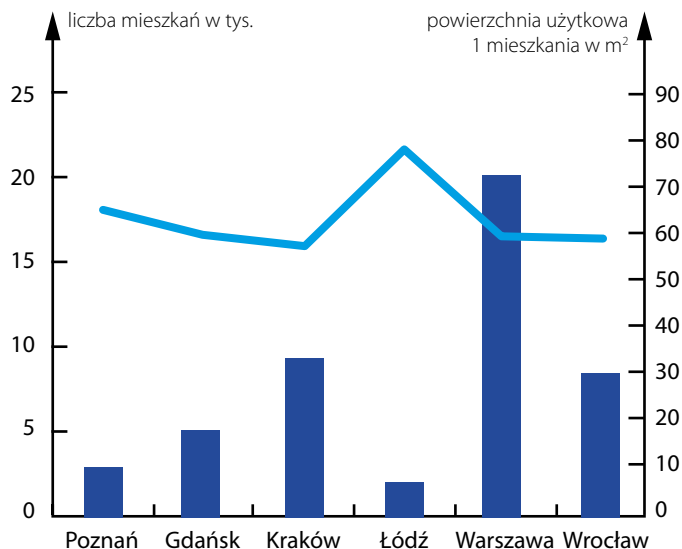
MIESZKALNICTWO

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych

Mieszkanie i warunki mieszkaniowe mają istotne znaczenie dla zaspokajania potrzeb indywidualnych i społecznych. Na koniec 2016 r. w Poznaniu w użytkowaniu było 254,2 tys. mieszkań o powierzchni łącznej 16,4 mln m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Poznaniu wyniosła 64,4 m² i należała do najwyższych wśród dużych polskich miast. Mimo wysokiego poziomu wskaźnika liczby mieszkań przeliczonych na 1000 mieszkańców (na koniec 2016 r. na 1000 mieszkańców przypadało 469 mieszkań) nadal występuje niedobór mieszkań szczególnie dostępnych dla osób najmniej zamożnych. Potrzeby wynikające tylko z zapewnienia mieszkania socjalnego dla osób z wyrokami eksmisyjnymi wynoszą blisko 2,4 tys. lokali, podczas gdy Miasto dysponuje 1,3 tys. takich mieszkań i wszystkie zostały wynajęte.

Najwięcej nowych mieszkań powstaje w Poznaniu w ramach budownictwa deweloperskiego (na sprzedaż lub wynajem) i budownictwa indywidualnego (na potrzeby własne). Na rynku mieszkaniowym działa także Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. będącą spółką z większościowym udziałem Miasta Poznania. Po udostępnieniu 143 lokali mieszkalnych w ramach miejskiego programu „Mieszkanie dla Absolwenta” (2015 r.) i podobnej liczby lokali mieszkalnych, przeznaczonych dla osób starszych w ramach programów „Środowiskowy Dom Emeryta” (2010 r.) oraz „Dom Seniora” (2009 r.), w 2016 r. spółka zakończyła realizację pilotażowego programu „Mieszkanie na wynajem z dojściem do własności”, przeznaczonego dla osób średniozamożnych, które nie

Mieszkania oddane do użytku i ich przeciętna powierzchnia użytkowa w 2016 r.

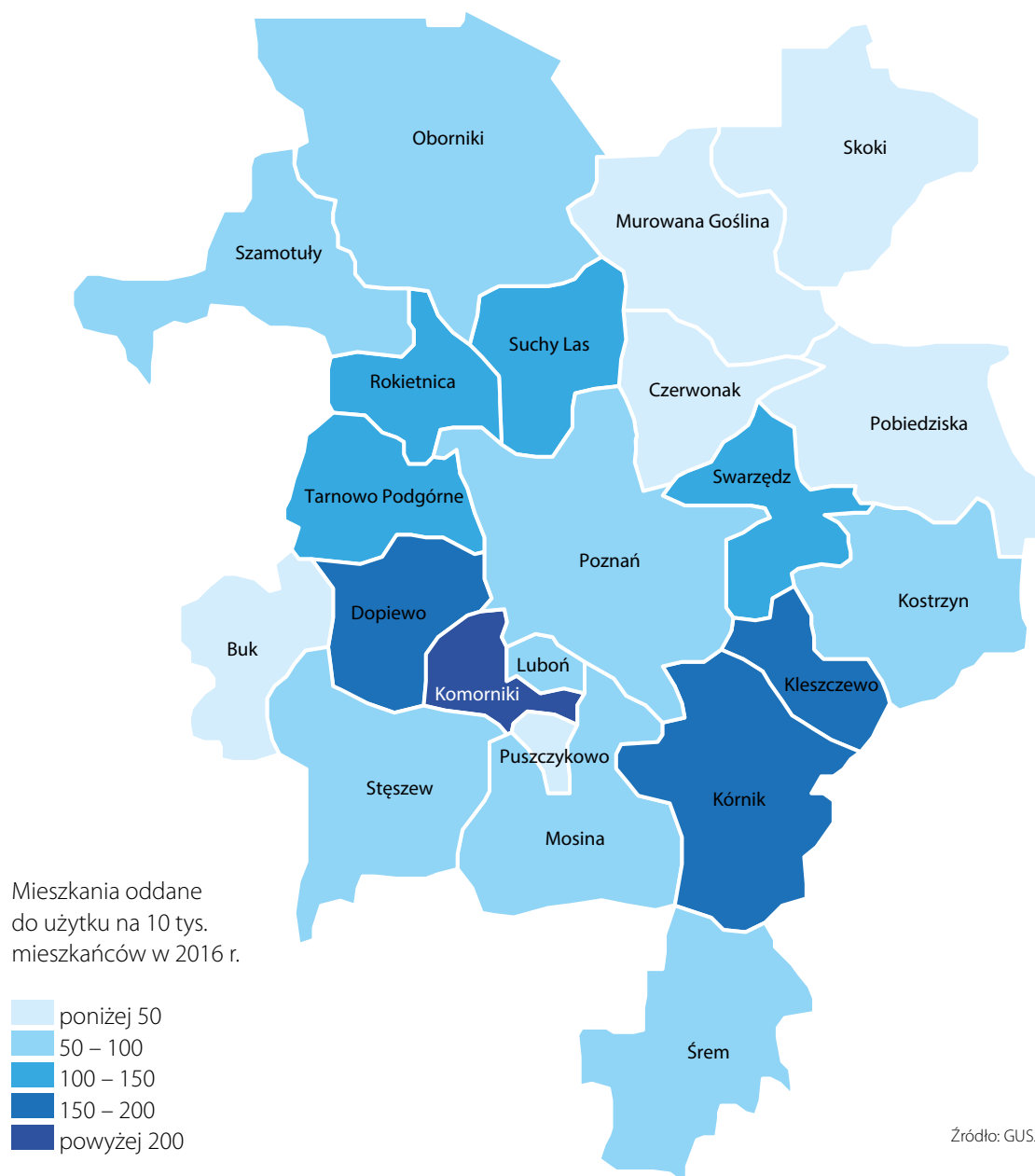

Źródło: GUS.

posiadają wystarczających środków, aby pozyskać mieszkanie na zasadach rynkowych. W ramach tego programu wybudowano i oddano do użytkowania 20 lokali mieszkalnych przy ul. Suwalskiej.

Spółka Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. we współpracy z Miastem planuje realizację inwestycji mieszkaniowych w perspektywie najbliższych 10 lat na gruntach zakupionych przez spółkę lub wniesionych w formie aportu przez Miasto Poznań. Plany inwestycyjne Spółki obejmują wybudowanie ok. 3 tys. lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych (w tym ok. 1,1 tys. lokali do 2020 r. oraz kolejne 1,8 tys. lokali do 2026 r.).

Efekty budownictwa mieszkaniowego w metropolii Poznań

W dniu 16 sierpnia 2016 r. Miasto Poznań i Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. (PTBS) zawarły umowę o współpracy, na podstawie której Miasto Poznań przysługuje prawo pierwszeństwa w obejmowaniu (po wpłacie partycypacji) lokali mieszkalnych PTBS, a następnie wskazania najemcy lub podnajmu tego lokalu osobom fizycznym.

W 2016 r. w Poznaniu zostało oddanych do użytku prawie 3 tys. mieszkań. Udział mieszkań wybudowanych po 1989 r. w ogólnej liczbie mieszkań wynosi ok. 33%.

Mieszkalnictwo komunalne: stan i perspektywy rozwoju

W Poznaniu mieszkania komunalne stanowią zaledwie niecałe 5% zasobów. Na koniec grudnia 2016 r. Miasto dysponowało 12,4 tys. mieszkań komunalnych o powierzchni 652,3 tys. m², a przeciętna powierzchnia 1 mieszkania wynosiła 52,6 m².

Zadania i funkcje właścicielskie w stosunku do zasobu lokali stanowiących własność lub pozostających w samoistnym posiadaniu Miasta Poznania wykonuje Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. Rok 2016 był pierwszym pełnym okresem funkcjonowania w strukturze organizacyjnej UMP Biura Spraw Lokalowych, które powołano w 2015 r. w celu prowadzenia koordynacji i współpracy jednostek organizacyjnych w zakresie realizacji polityki mieszkaniowej. Do zadań Biura należy inicjowanie i kreowanie polityki mieszkaniowej, opiniowanie i współtworzenie polityki czynszowej w mieszkaniowym zasobie.

Biuro współpracuje z organizacjami pozarządowymi, dysponentami środków pozabudżetowych i innymi podmiotami w celu pozyskania środków na

---

„W ciągu pierwszego roku funkcjonowania Biura, została przygotowana i uchwalona przez Radę Miasta Poznania nowa uchwała określająca zasady wynajmowania lokali z mieszkaniowego zasobu, umożliwiającą udzielenie pomocy mieszkaniowej wielu osobom, które zasługują na wsparcie i pomoc gminy, na przykład rodzinom wielodzietnym, osobom niepełnosprawnym, osobom starszym, osobom doświadczającym przemocy. Poprzednia regulacja pozwalała na udzielenie pomocy mieszkaniowej jedynie osobom i rodzinom zamieszkującym w zbyt małych lokalach, w lokalach o złych warunkach przy równoczesnym spełnianiu kryterium niskich dochodów”.

Renata Murczak
Dyrektor Biura Spraw Lokalowych

---

minimalizowanie bezdomności i wykluczenia społecznego oraz rozwiązywanie problemów mieszkaniowych. W czerwcu 2016 r. Rada Miasta Poznania podjęła uchwałę Nr XXX/443/VII/2016 w sprawie zasad wynajmowania lokali komunalnych, wprowadzającej system kwalifikacji punktowej wniosków o udzielenie pomocy mieszkaniowej. Nowy system pozwala na zwiększenie przejrzystości we wrażliwym społecznie obszarze gospodarki mieszkaniowej, ułatwia wymagane przepisami prawa sprawowania społecznej kontroli nad prowadzoną gospodarką mieszkaniową oraz umożliwia większej liczbie mieszkańców korzystanie z pomocy

Mieszkaniowe zasoby komunalne Poznania to **12,4 tys. lokali**, z tego **7 tys.** zlokalizowanych jest w budynkach wspólnot mieszkaniowych i **5,4 tys.** w budynkach będących własnością Miasta Poznania. Zasób socjalny w zasobie komunalnym to **1,3 tys. lokali socjalnych**. Przeciętna powierzchnia: lokalu w zasobie komunalnym to **52,6 m²**, lokalu socjalnego – **42,4 m²**.

Sprzedaż mieszkań komunalnych w 2016 r. prowadzono w budynkach, w których znajdowało się 5 tys. mieszkań. Sprzedano **121 mieszkań**, w tym **113 w trybie bezprzetargowym** (dotychczasowym najemcom).

Przeciętna cena 1 m² powierzchni mieszkania przeznaczonego do sprzedaży w trybie bez przetargu wg wyceny biegłego wynosiła **3,7 tys. zł**, mieszkania sprzedanego w trybie przetargu 4 tys. zł.

mieszkaniowej. Ze wsparcia w ramach zobowiązań mieszkaniowych Miasta skorzystało 616 osób i rodzin, tj. o 88 osób więcej niż w 2015 r. Lista pomocy objęła 30 umów najmu lokalu socjalnego i 58 umów najmu lokalu mieszkalnego oraz przedłużenie 528 umów najmu socjalnego.

Do Biura Spraw Lokalowych w 2016 r. wpłynęło 1016 wniosków o udzielenie pomocy mieszkaniowej (513 wniosków o lokal socjalny i 503 o lokal mieszkalny). Rozpatrzono 581 wniosków o udzielenie pomocy mieszkaniowej, z tego: 271 na lokal socjalny i 310 na lokal mieszkalny.

W 2016 r. prowadzono prace nad projektem mieszkań socjalnych ze wsparciem treningowym finansowanym z budżetu Miasta Poznania. Opracowano program funkcjonalno-użytkowy dla pierwszych 12 mieszkań, w których powstanie 39 lokali socjalnych. Docelowo planuje się utworzenie 50 mieszkań socjalnych ze wsparciem treningowym, w których powstanie ponad 150 lokali socjalnych.

W ramach programu budowy mieszkań komunalnych realizowanego Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. przygotowano budowę ponad 800 mieszkań w 10 lokalizacjach. W grudniu 2016 r. przekazano do eksploatacji 2 budynki mieszkalne z 62 mieszkaniami i 2 lokalami użytkowymi przy ul. Rubież. Trwała także budowa mieszkań przy ul. Bolka i ul. Dymka oraz przygotowywano budowę kolejnych. Nowe mieszkania powstaną także przy ul. Opolskiej, gdzie przystąpiono do likwidacji zasobu substandardowego, zlokalizowanego w barakach.

Utrzymanie komunalnych zasobów lokalowych

Administrowanie mieszkaniowym zasobem komunalnym Poznania powierzono w drodze

ogłoszonego przetargu nieograniczonego spółce Zespół Zarządców Nieruchomości WAM sp. z o.o. Umowa z firmą administrującą obowiązuje do sierpnia 2017 r. Zadania zarządcy obejmują m.in.: zapewnienie właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej nieruchomości, zapewnienie bezpieczeństwa użytkowania, właściwej eksploatacji nieruchomości i obsługi technicznej, planowanie oraz realizację remontów mieszkań i budynków, czuwanie nad ich prawidłową eksploatacją, naliczaniem czynszów oraz ich windykacją.

W komunalnym zasobie lokalowym duża część substancji wymaga remontów i modernizacji. Poniesione nakłady w tym zakresie w 2016 r. wyniosły prawie 11 mln zł, w tym 6,2 mln zł przeznaczono na remonty 250 pustostanów i 2,1 mln zł na roboty ogólnobudowlane (306 zadań). Pozostałe roboty obejmowały m.in. instalacje wodno-kanalizacyjną, gazową i elektryczną, centralne ogrzewanie, wymianę stolarki okiennej, prace dekarские, zduńskie i remonty przewodów kominowych. Celem polityki remontowej jest utrzymanie zasobów mieszkaniowych w stanie co najmniej nie pogorszonym. Koszty utrzymania zasobów mieszkaniowych powiększają odszkodowania z tytułu zasądzonych wyroków sądowych płacone przez Miasto Poznań w związku z niedostarczeniem lokalu socjalnego. W 2016 r. wystawiono 481 not księgowych na kwotę 6,4 mln zł.

Sytuację w zakresie braku odpowiednich środków na utrzymanie zasobów mieszkaniowych pogłębiają zaległości w terminowym płaceniu czynszów. Pomimo stosunkowo niedużych stawek czynszów obowiązujących w zasobach komunalnych (średnia stawka kształtowała się na poziomie 7,47 zł/m²) w stosunku do obowiązujących na rynku

i nieznacznym spadku liczby zalegających problem zadłużenia dotyczył 8,3 tys. najemców na kwotę 127,6 mln zł, w tym ponad połowa zalega z płatnościami powyżej 3 miesięcy.

Dłużnicy mogą negocjować z wierzycielem – spółką Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. warunki spłaty swoich zobowiązań. Zazwyczaj wynikiem negocjacji jest zawarcie porozumienia w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zaległych należności poprzez rozłożenie na raty lub odroczenie terminu spłaty. Każdorazowo dłużnicy informowani są o możliwości ubiegania się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, pomoc z MOPR lub możliwości zgłoszenia się do spółdzielni socjalnych lub innych właściwych placówek pomocowych. W sytuacji braku możliwości opłacenia czynszu istnieje możliwość zamiany mieszkania na mniejsze. Uczestnikom programu zamiany mieszkań w 2016 r. umożliwiono 69 zamian, w ramach których zagospodarowano 39 pustostanów. Spośród lokali odzyskanych w wyniku zamiany, 25 przeznaczono na lokale socjalne. W ciągu roku wyremontowano 250 pustostanów a zagospodarowano 392 pustostany.

Dodatki mieszkaniowe i inne formy pomocy dla lokatorów mieszkań

Formami wsparcia osób o niskich dochodach były: dodatki mieszkaniowe, obniżki czynszu, wypłaty ryczałtów na zakup opału oraz zryczałtowanego dodatku energetycznego.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla spełniających łącznie trzy warunki osób: posiadających tytuł prawny do lokalu, spełniających kryterium dochodowe i zamieszkujących lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach, stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny

W 2016 r. przyznano 58,6 tys. dodatków mieszkaniowych w kwocie 17,1 mln zł, wypłacanych z budżetu Miasta. Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego to 292,23 zł. Zakres udzielonej pomocy był o ok. 6% mniejszy niż w 2015 r.

Formą pomocy dla lokatorów zamieszkujących lokale komunalne jest obniżka czynszu. Przysługuje ona na wniosek najemcy lokalu mieszkalnego i udzielana jest na okres 12 miesięcy. Wysokość przyznanej obniżki czynszu uzależniona jest od wysokości dochodu wnioskodawcy.

W 2016 r. złożono 26 wniosków o ustalenie obniżki czynszu. Pozytywnie załatwione zostały 22 wnioski poprzez obniżenie kwoty czynszu, 2 sprawy zostały załatwione odmownie, a 2 odrzucono ze względów formalnych. Zryczałtowany dodatek energetyczny jest formą pomocy przeznaczoną dla osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy mającą na celu częściową rekompensatę kosztów zakupu energii

elektrycznej. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej i finansowane z dotacji celowej. W 2016 r. z wnioskiem o to świadczenie zwróciło się 1,3 tys. klientów.

Pomoc wypłacona na zakup opału objęła 39,9 tys. ryczałtów na kwotę 423,6 tys. zł.

Wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego w 2016 r. wynosiła:

- dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: 11,3 zł/miesiąc
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: 15,7 zł/miesiąc
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób: 18,8 zł/miesiąc

Ruch budowlany w Poznaniu

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania prowadzi rocznie 3 530 spraw co oznacza, że na każdego merytorycznego pracownika inspektoratu w 2016 r. przypadało prowadzenie prawie 200 spraw. Większość postępowań zainicjowanych było przez mieszkańców, radnych miejskich i osiedlowych. Duża jest także liczba spraw przekazanych do załatwienia przez władze Miasta Poznania i inne organy nadzoru budowlanego.

W 2016 r. nastąpił spadek liczby złożonych wniosków o ustalenie warunków zabudowy, ustalenie lokalizacji celu publicznego oraz wydanie pozwolenia budowę (w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 2%, 10% i 1%). Wydano 1 116 decyzji o warunkach zabudowy, 286 decyzji o ustaleniu celu publicznego oraz prawie 3 tys. decyzji pozwoleń na budowę. Na

realizację nowych, rozbudowę, adaptacje i remont wydano łącznie 809 decyzji pozwoleń na budowę, w tym 55% dotyczyło lokalizacji nowych obiektów. Większość (60%) wydanych decyzji dotyczyło realizacji budownictwa mieszkaniowego. Wydano także 57 decyzji pozwoleń na budowę obiektów przemysłowych oraz 50 decyzji pozwoleń na budowę budynków handlowych. Najwięcej pozwoleń uzyskali inwestorzy prywatni, w tym osoby fizyczne i spółki prawa handlowego (99% wszystkich inwestorów). Wśród nowych inwestycji dominują inwestycje mieszkaniowe. W stosunku do liczby oddanych w 2016 r. nowych mieszkań, wydano o ponad 50% więcej decyzji na ich budowę i rozpoczęto budowę o ponad 20% więcej mieszkań.

W 2016 r. wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na budowę 4,5 tys. mieszkań, rozpoczęto budowę 3,5 tys. mieszkań i ukończono budowę 2,9 tys. mieszkań.

Wszystkie decyzje pozwolenia na budowę w 2016 r. zostały wydane z zachowaniem ustawowego terminu na rozpatrzenie.

Wybrane inwestycje, dla których w 2016 r. wydano:

- decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu inwestycji celu publicznego – budowa nowego skrzydła szpitala wraz z przebudową i rozbudową budynków Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii przy ul. A. Szamarzewskiego, rozbudowa szpitala MSW przy ul. Dojazd, budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka przy ul. Wrzoska
- ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego – nadbudowa i przebudowa budynku dworca kolejowego Poznań Zachodni, budowa 3 budynków technologicznych Aqanet SA

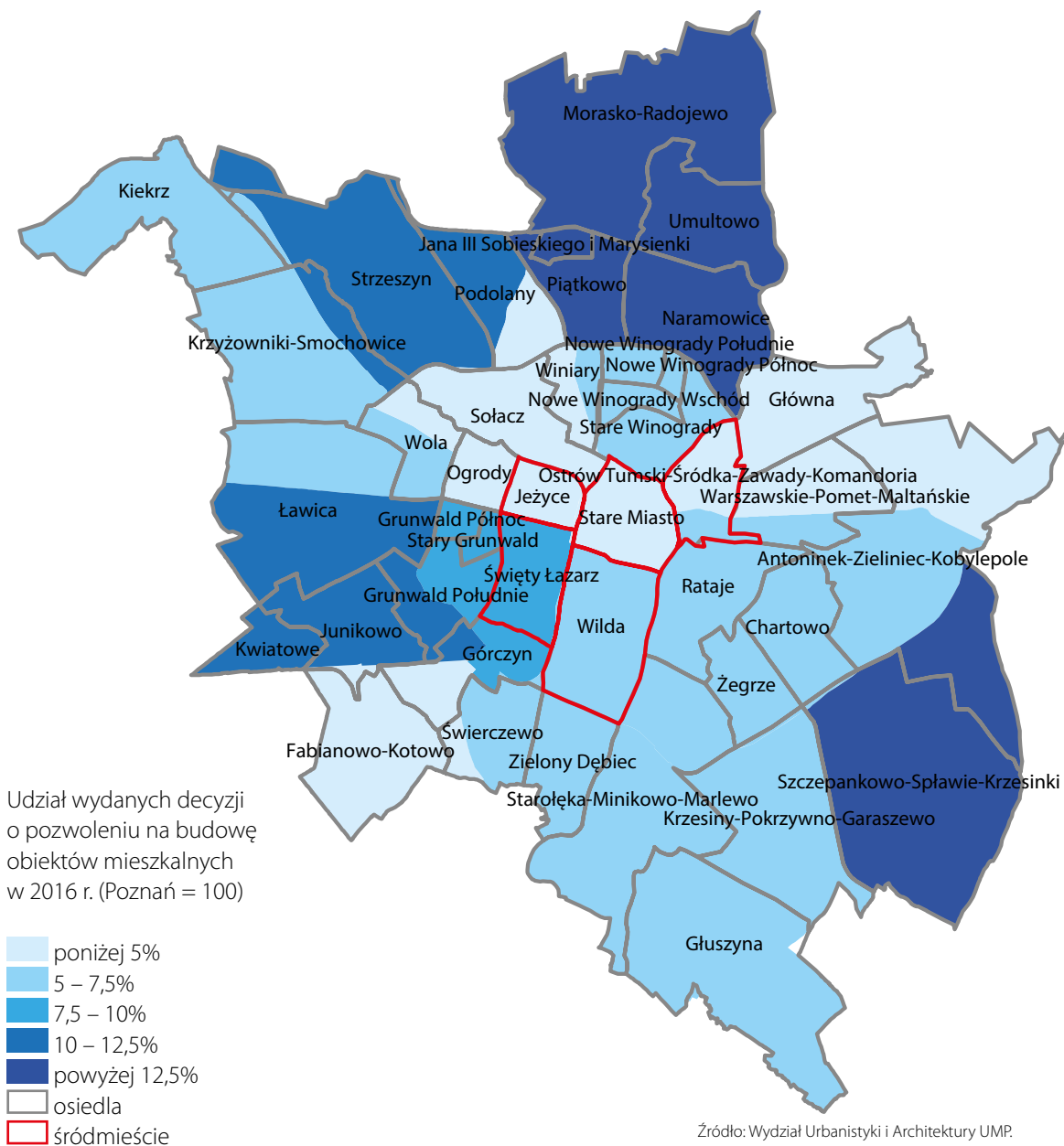
„Prowadzimy systematyczne kontrole sposobu utrzymania i stanu technicznego różnych kategorii obiektów budowlanych, a także kontrole legalności zrealizowanych robót oraz kontrole prawidłowości przebiegu prac na placach budowy. Co roku przeprowadzamy prawie 300 (średnia z lat 2010-2016) kontroli tematycznych, uwzględniających aktualne i największe budowlane problemy występujące w Poznaniu. Problemy te najczęściej dotyczą złego stanu technicznego obiektów, chaosu budowlano-urbanistycznego wywołanego plagą nielegalnie montowanych reklam oraz stawiania bez pozwolenia niewielkich obiektów gastronomicznych”.

Paweł Łukaszewski
Powiatowy Inspektor Nadzoru
Budowlanego dla Miasta Poznania

- decyzje pozwolenia na budowę – realizacja komunalnego budownictwa wielorodzinnego przy: ul. Bolka (2 budynki), ul. Dymka (2 budynki), ul. Folwarczna (2 budynki), ul. Zawady (zespół domów wielorodzinnych), remont i przebudowa części budynku Biblioteki Raczyńskich przy pl. Wolności, przebudowa i zmiana użytkowania budynku „ALFA” przy ul. Św. Marcin 40, budowa i zagospodarowanie terenu parku Rataje

Ruch budowlany w Poznaniu

Do zadań Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania należało zapobieganie negatywnym zjawiskom w budownictwie, utrzymanie prawidłowego funkcjonowania i stanu technicznego obiektów budowlanych, przestrzeganie prawidłowości prowadzenia prac budowlanych.

W 2016 r. prowadzono 4 tys. spraw, przeprowadzono 1,2 tys. kontroli. Kontrole dotyczyły m.in. sprawdzenia zakończonych inwestycji, stanów technicznych istniejących obiektów i poprawności prowadzonych robót budowlanych.

Kontrole i nadzór obiektów budowlanych w 2016 r. w Poznaniu

Kontrole obowiązkowe	297
Kontrole utrzymania i stanu technicznego obiektu	155
Kontrole sprawdzające wykonanie obowiązku	62
Kontrole poprawności wykonania robót	182
Kontrole zakończenia budowy	16
Oględziny	557

Źródło: Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania.

Wydano 774 decyzje o pozwoleniu na użytkowanie wraz z decyzjami dotyczącymi porządkowania stanu prawnego obiektów i robót budowlanych oraz 799 zaświadczeń o zakończeniu robót budowlanych.

Wyniki kontroli Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania wskazują, że właściciele i zarządcy obiektów budowlanych znajdujących się w złym stanie technicznym często prowadzą dokumentację tych obiektów niezgodnie

Ruch budowlany w Poznaniu w 2016 r.

1 056

tyle zrealizowano budynków i budowli oraz innych robót budowlanych (996 rok wcześniej), w tym dotyczących rozbudowy bądź przebudowy istniejących obiektów

545

tyle zrealizowano nowych budynków (590 rok wcześniej), w tym 39 budynków mieszkalnych wielorodzinnych (53 rok wcześniej)

47

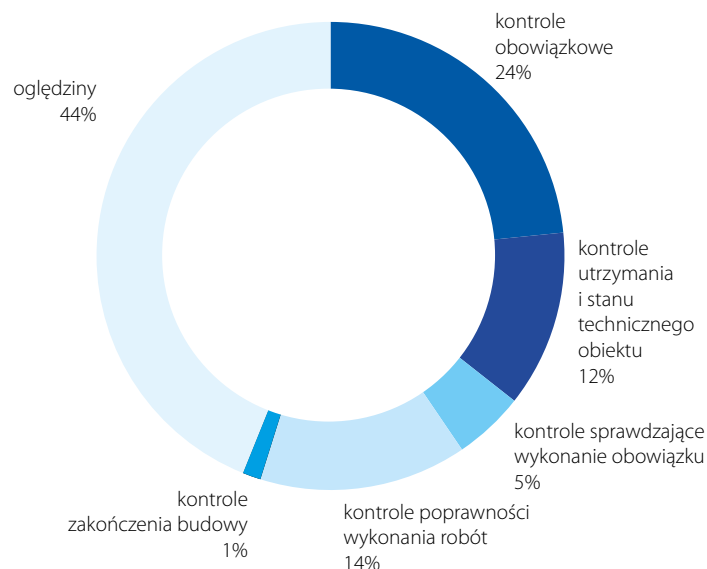
tyle zrealizowano obiektów bądź innych robót budowlanych związanych z infrastrukturą drogową (34 rok wcześniej); dotyczyły one zarówno powstania nowych odcinków dróg, jak i rozbudowy oraz przebudowy dróg istniejących

206

tyle zrealizowano inwestycji z zakresu budowy bądź przebudowy sieci uzbrojenia technicznego, tj. telekomunikacyjnych, elektroenergetycznych, gazowych, wodociągowych, kanalizacyjnych i ciepłych (109 rok wcześniej)

Struktura kontroli obiektów budowlanych w 2016 r. w Poznaniu

Źródło: Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania.

z wymaganiami prawa budowlanego, co jest jednym z czynników powodujących dalszą degradację tych obiektów. Ponadto, bardzo częstą praktyką właścicieli lub zarządców obiektów będących w złym stanie technicznym jest okresowe wykonywanie jedynie części wymaganych kontroli okresowych.

Zarządzanie przestrzenią i gospodarka nieruchomościami

Narzędziem wspierającym zarządzanie przestrzenią miasta, które dostarcza informacji niezbędnych w procesie zarządzania przestrzenią jest SIP dostępny pod adresem (www.city.poznan.pl/mapa_geopoz/).

Prace rozwojowe SIP w 2016 r. obejmowały rozbudowę zakresu informacyjnego Systemu, modernizację Centralnej Bazy Danych oraz wdrażanie przyjętych standardów wymiany danych. Kontynuowane były także prace nad utworzeniem modelu 3D miasta Poznania, nowego portalu oraz publikacji serwisów mapowych i usług informacyjnych. Opracowano m.in. następujące warstwy i usługi:

- plan urządzenia lasu dla lasów komunalnych na lata 2013-2022
- inwestycje i remonty ze środków rad osiedli na lata 2016-2019
- lokalizacje punktów do głosowania na projekty w PBO
- grunty przekazane radom osiedli
- odczyty liczników zużycia wody Aquanet SA
- budynki Ewidencji Gruntów i Budynków projektowane, w budowie i do rozbiórki

W 2016 r. Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ otrzymał unijne dofinansowanie na projekt „Cyfryzacja i modernizacja zasobu geodezyjnego i kartograficznego miasta Poznania oraz uruchomienie e-usług”. Wartość projektu 6,8 mln zł, wartość dofinansowania UE – 5,8 mln zł.

Zadania służby geodezyjnej i kartograficznej obejmowały prowadzenie ewidencji gruntów i budynków (EGiB), sieci uzbrojenia terenu (SUT), obiektów topograficznych OT500, szczegółowych osnów geodezyjnych (SOG) oraz rejestru cen i wartości nieruchomości (RCiWN).

W ramach prowadzenia spraw w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oprócz bieżącego udostępniania danych, zaktualizowano dane na podstawie informacji zawartych w ponad 6 tys. operatach technicznych przyjętych

do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zrealizowano 2 tys. wniosków o skoordynowanie usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu.

W ramach zagospodarowania terenów miejskich realizowano szereg projektów związanych z aktywizacją terenów nadrzecznych. W 2016 r. poszerzono projekt żeglugi pasażerskiej o wprowadzenie tramwaju wodnego na stałej trasie. We współpracy Miasta Poznania i prywatnych operatorów w sezonie letnim zorganizowano 4 plaże miejskie. Nowością były projekty realizowane dzięki grantom z konkursu Centrum Warte Poznania. Zasób nieruchomości Miasta Poznania powiększył się o 30 zakupionych działek o powierzchni 5,2 ha oraz o 172 skomunalizowane działki o powierzchni 31,4 ha.

Sprzedano 87 nieruchomości o powierzchni 91,9 tys. m² (postępowania zakończone aktem notarialnym), w tym 67 o powierzchni 63,7 tys. m² w trybie przetargowym. W 2016 r. zawarto 254 umowy dzierżawy lub najmu na czas oznaczony lub czas nieoznaczony. Liczba obowiązujących umów dzierżawy (wg stanu na 31 grudnia 2016 r.) wynosiła 5 352 i dotyczyła powierzchni 6,3 mln m².

W ubiegłym roku w celu rozwoju budownictwa komunalnego, do spółki Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. wniesiono aportem (wkładem niepieniężnym) prawo własności następujących nieruchomości miejskich:

- ul. Bolka – obręb Naramowice, ark. 09, dz. nr 22/26 o pow. 9,5 tys. m², wartość rynkowa nieruchomości: 4,2 mln zł
- ul. Dymka – obręb Kobylepole, ark. 09, dz. nr 13, 14, 16/3 o łącznej pow. 9,8 tys. m², wartość rynkowa nieruchomości: 4,6 mln zł

.....

„W zakresie działań aktywizujących tereny nadrzeczne po raz pierwszy uruchomiono turystyczny tramwaj wodny, ponadto zrealizowano wiele wydarzeń o charakterze kulturalnym i sportowym, jak na przykład koncert operowy, festiwal szant, czy regaty”.

Bartosz Guss
Dyrektor Wydziału Gospodarki
Nieruchomościami

.....

.....

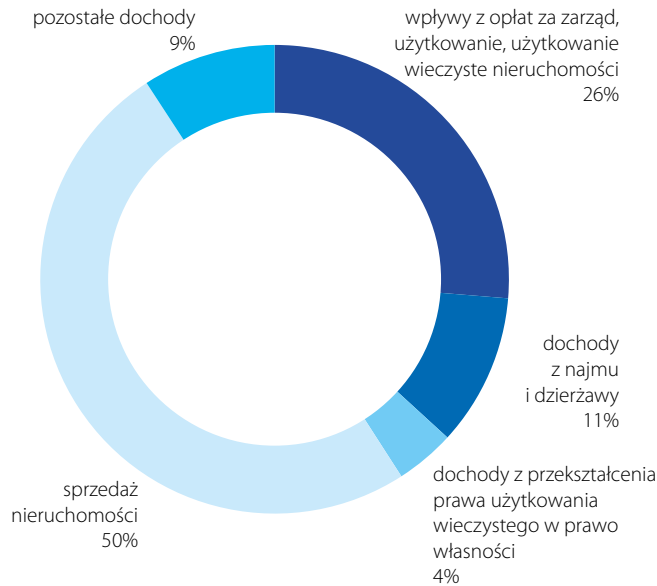
„W 2016 r. kontynuowane były prace związane z budową i podnoszeniem jakości baz danych przestrzennych powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Podejmowane były również działania zmierzające do upowszechnienia dostępu do danych przestrzennych i dotyczących ich usług. Istotne znaczenie miało również podnoszenie jakości obsługi klienta ze szczególnym uwzględnieniem klienta niepełnosprawnego”.

Andrzej Krygier
Dyrektor Zarządu Geodezji i Katastru
Miejskiego GEOPOZ

.....

INFRASTRUKTURA

Struktura dochodów z gospodarki nieruchomościami w zakresie zadań własnych Miasta Poznania w 2016 r.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

- ul. Zawady – obręb Śródka, ark. 05, dz. nr 15/3 o pow. 5,4 tys. m², wartość rynkowa nieruchomości: 2,6 mln zł

W 2016 r. dochody z gospodarki nieruchomościami Miasta Poznania w zakresie zadań własnych wyniosły 162 mln zł, w tym wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości – 42,5 mln zł, dochody z najmu i dzierżawy – 17,1 mln zł, dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 6,7 mln zł, sprzedaż nieruchomości – 80,9 mln zł, pozostałe dochody – 14,9 mln zł.

Infrastruktura techniczna

Energia elektryczna

W 2016 r. dostawca energii elektrycznej ENEA Operator sp. z o.o. odnotował spadek liczby odbiorców wśród gospodarstw domowych oraz w przemyśle, natomiast wzrost w przypadku lokali niemieszkalnych.

W 2016 r. zmniejszyło się zużycie energii elektrycznej dostarczanej przez spółkę ENEA SA i wyniosło 2 173 tys. MWh, czyli o 42 tys. MWh niż rok wcześniej.

W Poznaniu prowadzono działania mające na celu poprawę pewności zasilania aglomeracji poznańskiej. Realizowany był także program likwidacji awaryjnej i przestarzałej sieci 6kV. W celu zmniejszenia awaryjności sieci zwiększa się jej automatyzację oraz modernizuje istniejące odcinki. W 2016 r. prowadzono zabudowę łączników sterowanych zdalnie oraz telemechaniki w stacjach SN/nn, a także zmodernizowano linię wysokiego napięcia relacji Krauthofera-Junikowo. Ukończono także budowę linii kablowej relacji Bema-Nadolnik wraz z dostosowaniem pola wysokiego napięcia w stacji przy ul. Bema.

Liczba odbiorców energii elektrycznej (w tys.)

	2015 r.	2016 r.
Liczba odbiorców ogółem, w tym:	292,7	291,4
przemysł	0,7	0,6
lokale mieszkalne	265,5	263,3
lokale niemieszkalne	26,5	27,5

Źródło: ENEA Operator sp. z o.o.

Sieć ciepłownicza

Dostęp do sieci ciepłowniczej na terenie Poznania zapewnia spółka Veolia Energia Poznań S.A., należąca do francuskiej grupy kapitałowej Veolia Environnement. Rozwój miejskiego systemu ciepłowniczego jest realizowany przez włączenia zarówno nowo powstających budynków, jak i obiektów istniejących. Długość poznańskiej sieci ciepłowniczej wynosi 524,7 km i wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 8,5 km.

Na Łazarzu, Wildzie oraz w centrum miasta był realizowany program KAWKA mający na celu poprawę warunków środowiska naturalnego i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w Poznaniu poprzez włączenie do sieci ciepłowniczej budynków opalanych węglem. W 2016 r. złożono 160 wniosków na udzielanie dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi. Wypłacono łącznie 104 dotacje w kwocie 1 mln zł. Do miejskiej sieci ciepłej w Poznaniu podłączono odbiorców o łącznej mocy 34,7 MW.

W celu promowania wśród mieszkańców Poznania likwidacji źródeł niskiej emisji, Veolia zadeklarowała możliwość finansowania nowego programu dotyczącego modernizacji węzłów cieplnych. W 2017 r. planuje się podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej 25 budynków o łącznej mocy ok. 3,5 MW (w tym 9 budynków miejskich). Nadal realizowany jest, rozpoczęty ponad 10 lat temu, wspólnie z Miastem i zarządcami starych zespołów mieszkaniowych, program rewitalizacji budynków, w tym poprawy komfortu cieplnego mieszkań i jednoczesnego obniżenia kosztów ogrzewania.

W 2016 r. kontynuowano program wymiany gazowych źródeł ciepła w obiektach szkolnych

1 476 km

tyle wynosi długość sieci energetycznej obsługiwanej w Poznaniu przez Enea Operator sp. z o.o. – to prawie tyle samo, co droga lądowa z Poznania do Florencji

---

Program KAWKA

to działanie rozpoczęte w 2015 r., w którym Veolia Energia Poznań SA aktywnie uczestniczy w procesie włączenia do miejskiej sieci ciepłej obiektów opalanych węglem; w 2016 r. w UMP złożono 160 wniosków na udzielanie dotacji na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich źródłami proekologicznymi; ostatecznie wypłacono łącznie 104 dotacje w kwocie 1 mln zł

524,7 km

tyle wynosiła długość sieci ciepłej w 2016 r. i zwiększyła się ona o 8,5 km względem 2015 r.

Aquanet SA

za organizację kampanii „Nie śmieć w sieć” otrzymał nagrodę w kategorii „Kampania o tematyce ekologicznej” w Konkursie Kampania Społeczna Roku 2015

i sukcesywnego ich podłączania do sieci ciepłowniczej. W latach 2009-2016 podłączono 42 budynki szkolne o łącznej mocy 10,5 MW. Dodatkowo z każdą ze szkół Veolia podjęła współpracę w zakresie zarządzania energią, w celu zwiększenia efektywności zużycia ciepła, a tym samym obniżenia kosztów.

W ubiegłym roku spółka zawarła 118 nowych umów dotyczących dostaw ciepła z miejskiej sieci ciepłej na łączną moc około 27 MW, w tym ponad 50% związanych było z likwidacją istniejących źródeł ciepła. Kontynuowano rozpoczęty w 2015 r. projekt podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej 64 źródeł gazowych, którego efektem będzie przede wszystkim obniżenie emisji zanieczyszczeń powietrza w centrum miasta. Dodatkowo mieszkańcy podłączanych budynków będą mieli możliwość skorzystania z centralnego przygotowania ciepłej wody użytkowej. Realizację projektu zaplanowano na okres 3 lat.

W Elektrociepłowni Karolin zakończono prace modernizacyjne, polegające m.in. na uruchomieniu nowej instalacji odsiarczania spalin, dzięki którym zakłada się trzykrotnie mniejszą emisję tlenków siarki oraz dwukrotnie mniejszą emisję pyłów. Nowoczesna instalacja odsiarczania i odpylania spalin dla dwóch kotłów parowych oraz modernizacja trzeciego kotła, została zbudowana w oparciu o technologię odsiarczania metodą pól suchą NID. Łączny koszt przedsięwzięcia wyniósł ponad 120 mln zł.

Wodociągi i kanalizacja

Usługi wodociągowo-kanalizacyjne na terenie Poznania świadczy spółka Aquanet SA. Zużycie wody z wodociągów w 2016 r. wyniosło 31,5 mln m³, w tym 21,7 mln m³ zużyły gospodarstwa domowe.

.....

„Ważnym elementem współdziałania Miasta z mieszkańcami, jest podejmowanie inicjatyw lokalnych zmierzających do poprawy warunków życia w zakresie tworzenia infrastruktury technicznej. W 2016 roku zawarto 23 umowy ze stowarzyszeniami na realizację wspólnych inwestycji infrastrukturalnych, dotyczących budowy sieci wodno-kanalizacyjnych, nawierzchni dróg i chodników oraz oświetlenia ulicznego. W celu poprawy jakości dostarczanej wody, zakończono budowę pompowni wody drugiego stopnia na Stacji Uzdatniania Wody przy ulicy Wiśniowej oraz kontynuowano budowę kanalizacji sanitarnej na terenach Szczepankowa-Spławia, a także rozpoczęto prace nad skanalizowaniem osiedla Kiekrz”.

Ziemowit Borowczak
Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej

.....

W ubiegłym roku liczba przyłączy do sieci wodociągowej wzrosła o 0,3 tys., a do sieci kanalizacyjnej o 0,1 tys. Blisko 98% mieszkańców korzystało z miejskiej sieci wodociągowej a 95% z sieci kanalizacyjnej. W 2016 r. poznaniacy zużywali na cele bytowe 59,4 tys. m³ wody na dobę. Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowy spółki Aquanet SA była po uzdatnieniu dobra i nie odbiegała od obowiązujących norm. Wszystkie ścieki oczyszczano mechanicznie i biologicznie w dwóch podstawowych dla Poznania oczyszczalniach: COŚ w Koziegłowach oraz LOŚ przy ul. Serbskiej w Poznaniu. Łączna ilość ścieków oczyszczanych przez

poznańskie oczyszczalnie wyniosła 137 tys. m³ na dobę.

Poznańskie gospodarstwa domowe w 2016 r. zużywały dziennie średnio 59 tys. m³ wody. To tyle samo wody, ile mieści się w 20 basenach olimpijskich. Miasto Poznań każdego roku oczyszcza 100% ścieków.

W 2016 r. Miasto Poznań kontynuowało realizację kompleksowego projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach”. Zakończono ostatnie 3 z 5 planowanych etapów projektu, w ramach których prowadzono prace z zakresu budowy kanalizacji sanitarnej z przyłączami, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, budowy kolektorów oraz wymiany uzbrojenia. Łączna wartość prac zrealizowanych w 3 etapach projektu wyniosła 311 mln zł.

Spółka Aquanet SA realizowała prace remontowo-budowlane, których celem było zwiększenie zakresu oraz poprawa jakości usług wodno-kanalizacyjnych świadczonych dla mieszkańców miasta. Do najważniejszych prac realizowanych w 2016 r. należała modernizacja Poznańskiego Sytemu Kanalizacyjnego (PSK), przepompowni ścieków Garbary, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w rejonie Węzła Dębiec, na Sołacz, na terenie Śródmieścia, w rejonie ul. Jana Pawła II i ul. Baraniaka.

Gazownictwo

Dostawcą paliwa gazowego dla poznańskich gospodarstw domowych oraz przemysłu jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Poznań (PSG), obsługująca 181,7 tys. odbiorców, w tym 179,9 tys. odbiorców indywidualnych. W 2016 r. spółka sprzedała 232,8 mln m³ gazu, tj. o 0,4%

więcej w stosunku do roku poprzedniego. Około 60% zużycia gazu w mieście przypada na odbiorców przemysłowych, a pozostałe 40% na gospodarstwa domowe. Z sieci gazowej korzysta 80% mieszkańców. W ubiegłym roku PSG prowadziła prace remontowe i inwestycyjne na wielu odcinkach sieci gazowej w Poznaniu, m.in. przy ulicach Orzeszkowej, Krańcowej, Żupańskiego, Skorupki, Kolskiej i Staszowskiej.

Infrastruktura teleinformatyczna

W Poznaniu funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa ze 120 punktami dostępowymi znajdującymi się w centrum miasta, w ciągu ulic: Głogowskiej, Roosevelta, Dąbrowskiego, Grunwaldzkiej oraz na Ostrowie Tumskim, dworcach autobusowych i na terenie Nowego ZOO.

Z bezpłatnego dostępu do Internetu mogą także korzystać pasażerowie MPK. We wszystkich pojazdach, w których dostępna jest odpowiednia infrastruktura techniczna, funkcjonują mobilne hotspoty.

W 2016 r. Miasto Poznań prowadziło prace związane z projektem zwalczania nierówności w dostępie do informacji pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – trwałość projektu”. Projekt adresowany jest do osób i rodzin na terenie Poznania spełniających kryterium dochodowe upoważniające do wsparcia w ramach pomocy społecznej lub świadczeń rodzinnych, osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz dzieci i młodzieży uczącej się, uprawnionej do uzyskania stypendiów socjalnych, rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, samotnych rodziców, którzy spełniają kryterium dochodowe upoważniające

do korzystania ze świadczeń funduszu alimentacyjnego. Rezultatem tego działania jest zapewnienie dostępu do Internetu 3 tys. najuboższym gospodarstwom domowym.

W ubiegłym roku ukończono budowę kompleksu Centrum Badań Technologii Informatycznych (CBTI), mieszczącym 100 tys. serwerów. CBTI to największy tego typu obiekt w Polsce będący inwestycją komercyjną polskiej firmy Beyond.pl. Centrum danych pod względem technicznym jest porównywalne z najlepszymi obiektami na świecie należącymi do Google, Facebooka czy SwitchNap. Centrum Danych Beyond.pl to 12 tys. m² powierzchni technologicznej przeznaczonej pod usługi Data Center. To pierwsza i jedyna w tym rejonie Europy serwerownia certyfikowana amerykańskim standardem Rated-4/Tier-4 wg ANSI/TIA-942:2014. Rating 4 to najwyższy z możliwych stopień certyfikacji, wystawiony przez American National Standard Institute.

W 2016 r. firma Capgemini, jeden z najbardziej znanych dostawców usług informatycznych i konsultingowych na świecie, otworzyła swoje biuro w Poznaniu. Docelowo w ciągu najbliższych 3 lat firma planuje zatrudnić ok. 300 osób, przede wszystkim specjalistów z branży informatycznej. W Poznaniu Capgemini skupi się głównie na działalności w sektorze publicznym i branży motoryzacyjnej.

Otwarte w 2015 r. Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego (CBPIO), umożliwia prowadzenie działalności naukowej i badawczo-rozwojowej w dziedzinie rozwoju sieci optycznych oraz wykorzystania ich do prowadzenia specjalistycznych badań przez polskie i zagraniczne ośrodki naukowe, którym do prowadzenia prac niezbędna jest nowoczesna infrastruktura i pionierskie, eksperymentalne rozwiązania wykraczające poza

przyjęte standardy. Nowo wybudowane budynki CBPIO stały się siedzibą Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego. Na CBPIO składa się kompleks obiektów, w tym centrum danych (tzw. budynek sal technologicznych) oraz powiązany z nim obiekt laboratoryjno-biurowy. Kilkanaście specjalizowanych laboratoriów ICT zintegrowano z siecią Polskiego Internetu Optycznego i za jej pośrednictwem są one dostępne dla polskiego i zagranicznego środowiska naukowego, a także podmiotów działających w obszarze badań i innowacji ICT. CBPIO jest bowiem głównym węzłem światłowodowej krajowej naukowej sieci PIONIER, łączącej Polskę z paneuropejską siecią GEANT oraz bezpośrednio z CERN i LOFAR, a Centrum komputerów dużej mocy obliczeniowej i archiwizacji, powiązane z europejskimi inicjatywami PRACE i EUDAT, stanowi ważny element europejskiej przestrzeni badawczej. Powstanie CBPIO przyczynia się do trwałego ukształtowania inteligentnej specjalizacji Poznania i Wielkopolski w zakresie badań, edukacji i wdrożeń w obszarze informatyki.

Infrastruktura transportowa

Stan infrastruktury transportowej wpływa na jakość życia mieszkańców i wizerunek miasta.

W 2016 r. Miasto Poznań realizowało liczne działania mające na celu zwiększenie dostępności przestrzeni miejskiej.

Bezpieczeństwo drogowe w Poznaniu

W 2016 r. Komenda Miejska Policji w Poznaniu odnotowała wzrost wypadków drogowych i ofiar. Na terenie Poznania odnotowano łącznie 429 wypadków drogowych (2015 r. – 307), tj. aż o 40% więcej

niż w 2015 r. Sprawcami większości wypadków byli kierowcy samochodowi (366 tj. 85,3%). Główny powód wzrostu niebezpieczeństwa na ulicach to brama, nieszanowanie przepisów i niestosowanie się do znaków drogowych. Najważniejsze przyczyny wypadków i kolizji to wymuszanie pierwszeństwa, zbyt szybka jazda i nieprawidłowe wyprzedzanie. W ubiegłym roku częściej niż w 2015 r. dochodziło także do mniej lub bardziej groźnych kolizji i stłuczek. W 2016 r. odnotowano 8,1 tys. kolizji co stanowi 19% wzrost w stosunku do 2015 r. W wypadkach drogowych w 2016 r. śmierć poniosło 12 osób (8 na miejscu zdarzenia), rannych zostało 521 osób.

Sieć i stan dróg w Poznaniu, najważniejsze remonty i modernizacje

Na poznańską sieć dróg składa się 918 km ulic o nawierzchni twardej, z których ponad połowa (56%) jest w stanie dobrym lub zadowalającym. Długość poznańskich dróg nie uległa w 2016 r. znaczącej zmianie, natomiast realizowano prace, których celem była poprawa istniejącej infrastruktury.

Do najważniejszych realizowanych remontów i inwestycji w ubiegłym roku należały:

- przebudowa węzła komunikacyjnego ronda Kaponiera, zakres inwestycji obejmował kompleksową przebudowę obiektu inżynierskiego, w ramach której wykonano m.in. nowe przystanki tramwajowe na poziomie -2, parking podziemny, przystosowano infrastrukturę pod kątem osób niepełnosprawnych (montaż wind, schodów ruchomych), wyodrębniono pomieszczenia komercyjne zarówno na poziomie -1 i -2 oraz dokonano przebudowy mostu Uniwersyteckiego. Obiekt oddano w całości do użytku w październiku 2016 r.

.....

„Najważniejszymi dla jakości życia mieszkańców były zmiany organizacji ruchu i parkowania, w tym powstanie zatoczek dla dostawców w Centrum, uruchomienie ronda Kaponiera, północnej nitki estakady Trasy Katowickiej, skrzyżowań ulic Gdyńskiej i Bałtyckiej czy Dąbrowskiego i Żeromskiego. Podjęto działania na rzecz rewitalizacji brzegów trzech jezior (Plażojada) oraz parkingu P&R (Szymanowskiego)”.

Violetta Wabińska-Chmielewska
Dyrektor Wydziału Transportu i Zieleni

.....

- przebudowa obiektów inżynierskich nad ul. Inflancką i ul. Chartowo w ramach programu „Poznań Rataje – Franowo”. Zakończono przebudowę obiektów inżynierskich w ciągu północnej nitki ul. Krzywoustego. Rozpoczęto prace rozbiórkowe oraz palowanie na południowej nitce ww. ulicy. Nitka północna została oddana do użytku w 2016 r. Zakończenie całości inwestycji planowane w listopadzie 2017 r. Inwestycja, zgodna z miejskim planem zagospodarowania przestrzennego, przyczyni się do poprawy jakości układu komunikacyjnego – wjazdu oraz wyjazdu z Poznania na wschód oraz poprawy jakości życia mieszkańców, głównie Rataj.
- budowa węzła drogowego Dębiec, obejmująca budowę tunelu pod linią kolejową w ciągu ul. Czechosłowackiej z pełną infrastrukturą dla ruchu pieszego, rowerowego, przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tunelu zlokalizowane zostały przystanki autobusowe.

Obiekt został oddany do użytku w grudniu 2016 r.

- przebudowa trasy tramwajowej w ul. Dąbrowskiego, w ramach której wymieniono torowiska i wykonano drogę rowerową na odcinku od pętli Ogrody do ul. Żeromskiego. Przebudowano przystanki wraz z wiatami przy ul. Żeromskiego, wykonano sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ul. Dąbrowskiego i Żeromskiego oraz ścieżki dla osób niewidomych wzdłuż ul. Żeromskiego.
- budowa dróg dojazdowych do spalarni (ITPOK), w ramach zadania przebudowana została m.in. ul. Bałtycka na odcinku od mostu Lecha do ul. Syreniej oraz ul. Gdyńska od skrzyżowania z ul. Bałtycką do granic miasta. Ponadto powstała nowa ul. Do Spalarni. Zakres prac obejmował gruntowną modernizację ulic, w tym m.in. wykonanie bezkolizyjnego przejazdu przez tory kolejowe w ul. Gdyńskiej, wybudowanie nowych chodników oraz dróg rowerowych, oświetlenia ulicznego, a także kanalizacji deszczowej.
- wdrożenie systemu ITS POZNAŃ, który umożliwia wprowadzenie priorytetów (korytarzy) dla zbiorowego transportu publicznego, wprowadzenie obszarowej optymalizacji ruchu drogowego, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu (odcinkowe pomiary prędkości, system przejeżdżania pojazdów na czerwonym świetle, informowanie o wypadkach), ochronę dróg (system wstępnego ważenia, eliminacja ruchu ponadgabarytowego), informowanie uczestników ruchu (tablice zmiennej treści, portal Zarządu Dróg Miejskich). W 2016 r. zainstalowano i uruchomiono system sterowania zwrótnicami: ul. Roosevelta – PST, Rynek Jeżycki, rondo Kaponiera oraz wyposażono w tablice informacji przystankowej.

Infrastruktura kolejowa

Poznań jest dobrze skomunikowany z miejscowościami województwa wielkopolskiego, zapewniając dojazd do Poznania osobom zatrudnionym i uczącym się w mieście. Usługi transportu kolejowego na obszarze aglomeracji poznańskiej świadczą 2 spółki.

Koleje Wielkopolskie sp. z o.o. – świadczy usługi transportowe mieszkańcom wielkopolskich miejscowości z 5 kierunków (w układzie promienistym): Gniezno, Gołańcz, Kutno, Zbąszynek i Wolsztyn. Szacuje się, że tylko na trasach dojazdowych do Poznania spółka przewiozła w 2016 r. łącznie 8,3 mln pasażerów.

Przewozy Regionalne sp. z o.o. Oddział Wielkopolski – w 2016 r. spółka zrealizowała na terenie Wielkopolski 346 połączeń i przewiozła 16,3 mln pasażerów, czyli o 110 tys. pasażerów więcej niż rok wcześniej. Spółka obsługuje w regionie 3 autobusy szynowe.

W celu integracji transportowej miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, Stowarzyszenie Metropolia Poznań realizuje projekt „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Metropolia Poznań, a jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, spółki realizujące przejazdy kolejowe, organizacje pozarządowe, a także instytucje naukowe i eksperckie, są partnerami projektu. Projekt ma na celu uruchomienie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, aby możliwe było kursowanie pociągów pomiędzy gminami będącymi partnerami projektu a stacją Poznań Główny z częstotliwością co 30 minut w godzinach szczytu. Jego realizacja podniesie jakość systemu transportowego, który

jest jednym z czynników decydujących o warunkach życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego obszaru objętego działalnością Stowarzyszenia Metropolia Poznań, a także województwa wielkopolskiego.

Ruch samochodowy

Uciążliwość ruchu drogowego ma znaczący wpływ na jakość życia w mieście. Monitorowanie poziomu uciążliwości ruchu drogowego pozwala lepiej planować prace modernizacyjne oraz inwestycyjne, które odpowiedzą na potrzeby uczestników ruchu drogowego.

Do pomiaru uciążliwości ruchu drogowego wykorzystuje się wskaźniki takie, jak: wskaźnik uciążliwości korków (mierzony jako wzrost czasu potrzebnego na przejazd z centrum miasta do największych dzielnic mieszkaniowych w godzinach szczytu) oraz liczbę samochodów na kilometr kwadratowy. Według Raportu o polskich metropoliach 2015 firmy PwC Polska, przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, wskaźnik ten w Poznaniu kształtuje się na poziomie 88,5. Stawia to Poznań w grupie miast, w których uciążliwość ruchu drogowego jest znaczna (choć niższa niż w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Łodzi).

W ubiegłym roku w Poznaniu było zarejestrowanych 470,3 tys. pojazdów, w tym 356,8 tys. pojazdów osobowych – o 17,8 tys. więcej niż w rok wcześniej. Miasto Poznań uruchomiło usługę umożliwiającą sprawdzenie liczby zarejestrowanych pojazdów w wybranym rejonie miasta. Korzyścią jest możliwość indywidualnego sprawdzania liczby pojazdów, np. przez inwestorów

planujących uruchomienie w danym rejonie usług motoryzacyjnych.

W 2016 r. w Poznaniu działało 59 ośrodków szkoleniowych kierowców (OSK), o 8 mniej w porównaniu do roku wcześniejszego, co może wynikać ze wzrostu kosztów ich funkcjonowania. Przy ul. Wilczak 53 funkcjonuje Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, który w 2016 r. przeprowadził 11,2 tys. egzaminów teoretycznych oraz 19,8 tys. egzaminów praktycznych, zakończonych łącznie 5,9 tys. pomyślnie zdanymi egzaminami we wszystkich kategoriach.

Parkowanie

W lipcu 2015 r. zakończono prace nad dokumentem Spójna Polityka Parkingowa dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Poznańskiej – SPPOFAP. Głównym celem projektu jest podniesienie spójności powiązań transportowych w obszarze polityki parkingowej w ramach aglomeracji, z wzajemnym dalszym oddziaływaniem na wybrane samorzady Województwa Wielkopolskiego w perspektywie do 2030 r. Projekt ten realizowany był w odpowiedzi na zaobserwowaną w ostatnich latach konieczność integracji miejskich systemów transportowych, brak szczegółowej wiedzy dotyczącej zachowań transportowych oraz parkingowych poznańskich kierowców, a także ograniczone możliwości finansowania inwestycji parkingowych. Proces suburbanizacji występujący w aglomeracji poznańskiej powoduje, że coraz więcej problemów transportowych generowanych jest poza miastem. Efektem wprowadzenia i realizacji Polityki Parkingowej powinno być zmniejszenie ruchu samochodowego oraz zwiększenie ruchu pasażerskiego w transporcie zbiorowym. Będzie to miało pozytywny wpływ na zmniejszenie

emisji spalin i hałasu oraz lepszą efektywność transportu zbiorowego.

W 2016 r. podpisano umowę z firmą Skanska na zaprojektowanie, budowę oraz wyposażenie pierwszego parkingu typu Park&Ride na terenie Poznania, przy ul. Szymanowskiego. Realizacja robót powinna zakończyć się w drugiej połowie 2017 r. Przewiduje się powstanie ok. 130 miejsc postojowych dla samochodów. Parking wyposażony zostanie w zadane miejsca parkingowe dla rowerzystów, a cały obiekt będzie monitorowany. Przedsięwzięcie sfinansowane ma być przy współudziale środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

W sierpniu 2016 r. nastąpiły zmiany w Regulaminie SPP. Dotyczą one m.in.: wprowadzenia kart abonentowych dla samochodów ekologicznych, wprowadzenia ulg dla pojazdów kombatanatów Poznańskiego Czerwca '56, umożliwienia zastrzeżenia miejsca postojowego tzw. koperty dla dostaw, ustalenia zerowej stawki za parkowanie pojazdów użytkowanych przez pracowników ośrodków dla osób terminalnie chorych. Zmianie uległ również podział na sektory, w których obowiązują identyfikatory mieszkańca SPP. Rozszerzone zostały sektory I i IV. Znacznie zwiększono sektor VII a na ul. Północnej obowiązuje strefa zielona.

Miejski system parkowania obejmuje SPP, w której dostępnych jest 8,9 tys. miejsc parkingowych (z tego 6,8 tys. miejsc postojowych w podstrefie A czerwonej, 1,4 tys. w podstrefie B żółtej i 727 w podstrefie C zielonej), oraz 7 parkingów buforowych znajdujących się na obrzeżach SPP, na których dostępnych jest 817 miejsc postojowych.

Łącznie w Poznaniu dostępnych jest 9,7 tys. miejsc parkingowych.

Transport publiczny

Zarząd Transportu Miejskiego (ZTM) pełni funkcję organizatora w zakresie zbiorowego transportu publicznego na terenie Poznania.

Dodatkowo, realizując porozumienia międzygminne, ZTM był odpowiedzialny za organizację transportu zbiorowego w aglomeracji poznańskiej, integrując tym samym cały obszar aglomeracyjny, świadcząc usługę transportową łączącą strefę podmiejską ze stolicą Wielkopolski. Efektem prac prowadzonych w 2016 r. jest integracja transportu publicznego miasta Poznania i gminy Tarnowo Podgórne, która nastąpiła z początkiem 2017 r. Spowodowało to znaczne powiększenie obszaru, na którym ZTM organizuje transport publiczny (z 13 gmin w 2016 r. do 16 gmin w 2017 r.), liczba linii podmiejskich wzrosła natomiast z 46 w 2016 r. do 55 w 2017 r. Funkcję kluczowego operatora świadczącego usługi w zakresie przewozów autobusowych i tramwajowych na terenie Poznania w 2016 r. pełniło na zlecenie ZTM Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o.

Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna (PEKA)

Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna jest narzędziem służącym koordynacji transportu zbiorowego w aglomeracji poznańskiej i głównym elementem nowoczesnego systemu informatycznego. Ma ona za zadanie ujednoczenie systemu płatności za przejazd świadczony przez różnych, niezależnych przewoźników działających na

obszarze Poznania i powiatu poznańskiego, a tym samym ułatwienie korzystania z transportu zbiorowego oraz zwiększenie jego dostępności.

Wdrożenie systemu PEKA umożliwia jednocześnie funkcjonowanie kilku biletów komunikacyjnych. Pozwala to pasażerom korzystającym z wielu przewoźników na posiadanie biletów okresowych oraz tPortmonetki na jednej karcie. tPortmonetka umożliwia opłacanie przejechanych przystanków podczas przejazdu. Wykorzystując tPortmonetkę można opłacić przejazd także osobie towarzyszącej w podróży, korzystającej zarówno z biletu normalnego, jak i ulgowego.

System PEKA umożliwia wprowadzenie dużo bardziej elastycznej oferty biletów. Najkrótszym okresem obowiązywania biletów sieciowych oraz trasowanych jest 14 dni. Każdy pasażer ma możliwość dopasowania do własnych potrzeb dłuższy okres ważności biletu – do 366 dni dla biletów sieciowych i do 90 dni dla biletów trasowanych. Atrakcyjny cenowo Bilet Metropolitalny – to oferta specjalna dla osób, które mieszkają i płacą podatki na rzecz Miasta Poznania lub gminy objętej porozumieniem międzygminnym.

Dzięki funkcji tPortmonetki na karcie PEKA można opłacić parkowanie w SPP, korzystając z parkomatów w strefie Jeżyce oraz w części parkomatów zlokalizowanych w centrum miasta.

Liczba użytkowników PEKA na koniec 2016 r. wyniosła 498,2 tys. i była wyższa o 16,2% w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

W 2016 r. ZTM rozbudował w 2016 r. sieć sprzedaży biletów. Sukcesywnie zwiększano liczbę lokalizacji, gdzie można kupić bilet jednorazowy oraz

Efekty działań Miasta w zakresie promocji transportu publicznego, reorganizacji linii komunikacyjnych, uruchamiania nowych linii, korekty rozkładu jazdy i rozbudowy systemu PRM:

245 mln

to liczba pasażerów korzystających z linii organizowanych przez ZTM w 2016 r.

58 tys.

to liczba zarejestrowanych użytkowników PRM

3 zł

tylko kosztuje przejechanie 5-7 przystanków w taryfie czasowej oraz 11-12 przystanków w taryfie tPortmonetki

Tramwaje Moderus Gamma

To całkowicie niskopodłogowe, niespełna 32-metrowe pojazdy. Tramwaje jednokierunkowe na pokład będą mogły zabrać jednocześnie 240 pasażerów, w tym 60 na miejscach siedzących, a dwukierunkowe odpowiednio 230 i 50. Pojazdy zostaną wyposażone w klimatyzację, ładowarki do smartfonów i tabletów. W przestrzeni pasażerskiej zostanie wyznaczone specjalne miejsce dla wózka inwalidzkiego, dziecięcego, jak i dla roweru. Rozkładana platforma ułatwi wjazd do wnętrza pojazdu osobom na wózkach inwalidzkich czy przewożącym swoje dzieci w wózkach. Pojazd będzie napędzany przez 8 silników odzyskujących energię podczas hamowania. Dużą uwagę poświęcono ergonomiczności kabiny motorniczego – będzie ona w pełni klimatyzowana, wyposażona w fotel posiadający aktywne podłokietniki ułatwiające sterowanie pojazdem, gniazda 230 V i USB oraz lodówkę.

doładować kartę PEKA. Pod koniec 2016 r. do dyspozycji klientów było 295 punktów sprzedaży oraz 77 biletomatów stacjonarnych dostosowanych do obsługi nowego systemu.

Liczba sprzedanych biletów w transporcie publicznym w 2016 r. wyniosła 17,6 mln sztuk i była niższa o 11,2% w stosunku do 2015 r., natomiast liczba sprzedanych biletów bus-tramwaj-kolej wzrosła o 9,8% do 55,3 tys. sztuk.

Modernizacja taboru i infrastruktury

W celu polepszenia jakości korzystania ze zbiorowego transportu publicznego w 2016 r. prowadzono prace modernizacyjne taboru i infrastruktury w ramach projektu współfinansowanego z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Dostarczono 8 (z 70 zamówionych) nowych tramwajów typu Moderus BETA. Udział tramwajów niskopodłogowych komunikacji miejskiej w całkowitej liczbie taboru wzrósł w 2016 r. do 47%.

W 2016 r. MPK ogłosiło przetarg na zakup 50 nowych tramwajów, z tego 30 pojazdów jednokierunkowych oraz 20 dwukierunkowych. Przetarg wygrała poznańska spółka Modertrans. Pierwsze tramwaje będą dostarczone latem 2018 r. a ostatnie rok później. Zakup nowego taboru sfinansowany będzie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz budżetu spółki. Całkowita wartość kontraktu wynosi 462 mln zł brutto.

W celu poprawy stanu technicznego sieci trakcyjnej, płynności oraz bezpieczeństwa ruchu, a także stabilności zasilania MPK realizowało w 2016 r. liczne prace modernizacyjne na wybranych odcinkach tras tramwajowych. Do najważniejszych należały:

- remont sieci trakcyjnej na trasie Poznańskiego Szybkiego Tramwaju na odcinku od ul. Roosevelta do ul. Słowiańskiej
- modernizacja systemu sterowania zwrótnicami na pętli Sobieskiego wraz z wymianą napędów i zwrótnic
- remont stacji prostownikowej „Murawa”
- remont sieci trakcyjnej obejmujący także wymianę słupów trakcyjnych na ul. Murawa/Al. Solidarności od przystanku na wysokości Castoramy do pętli Połabska (włącznie)
- wymiana obwodów wtórnych w stacji prostownikowej Lechicka i Kurpińskiego
- rozbudowa stacji prostownikowej Lechicka (zadanie wykonywane w latach 2016-2017)
- remont torów oraz sieci trakcyjnej na trasie Piątkowskiej na odcinku od Bonina do Al. Solidarności
- remont studni kablowych w torowisku wzdłuż Trasy Kórnickiej
- wymiana konstrukcji torowiska na skrzyżowaniach ul. Fredry z al. Niepodległości i ul. Kościuszki
- rewitalizacja torowiska na odcinku ul. Towarowej
- wymiana zwrótnic na rondzie Starołęka od strony ronda Rataje i od strony ronda Żegrze oraz wymiana zwrótnic, napędów i sterowania w lokalizacjach: Most Dworcowy, ul. Głogowska – wjazdy do zajezdni, pętla Miłostowo, pętla Budziszynska, ul. Hetmańska-28 Czerwca 1956 r.
- remont torowych przyrządów wyrównawczych na moście św. Rocha
- remont trasy tramwajowej Kórnicka – os. Lechak-rondo Żegrze
- wymiana uszkodzonych kabli trakcyjnych ze stacji prostownikowej Słowiańska (dokończenie zadania z 2015 r.)

Przemieszczanie się rowerem

Na koniec 2016 r. poznańska siatka dróg rowerowych obejmowała 157 km tras. W mieście funkcjonowało 66 punktów wypożyczalni z 703 rowerami w ramach PRM. Poznaniacy i turyści mają w nich do dyspozycji 703 rowery. Aktualnie PRM jest drugim po Warszawie systemem rowerowym w Polsce.

W 2016 r. rowery miejskie wypożyczano ponad 388 tys. razy, co oznacza ponad trzykrotny wzrost liczby wypożyczeń w stosunku do 2015 r. a grono zarejestrowanych w systemie użytkowników powiększyło się o 25 tys. osób, czyli dwukrotnie więcej niż rok wcześniej.

W 2016 r. ofertę PRM poszerzono o nowe stacje i rowery, pojawiły się rowerki dziecięce oraz rowery z fotelikami do przewozu dzieci. Z 20 rowerów dla dzieci skorzystano łącznie 625 razy, głównie w soboty i niedziele, z 24 rowerów z fotelikami ponad 4 tys. razy. Rozbudowa systemu PRM wpłynęła na popularzację tego środka transportu. W trwającym 274 dni sezonie 2016 r. odnotowano:

- dzienna średnia wypożyczeń – 1,4 tys. (w sezonie 2015 – 455)
- częstotliwość wypożyczeń – wynajem średnio co 61 sekund (w sezonie 2015 – co 189 sekund)
- najlepszy wynik dzienny – 3,3 tys. wynajmów (w sezonie 2015 – 1,3 tys.)
- najlepszy wynik miesięczny – 75,8 tys. wynajmów we wrześniu (w sezonie 2015 – 33 tys. w sierpniu)

Średni czas wypożyczenia roweru w Poznaniu wynosił 19 minut i 49 sekund. Na blisko 400 tys. wynajmów, darmowe było około 80% (wynajmy do

20 minut). Poznaniacy najchętniej korzystali z rowerów w godzinach 15:00 – 18:00 (26% wynajmów z całego dnia).

Najpopularniejszą lokalizacją zarówno w przypadku wypożyczeń, jak i zwrotów jest stacja Półwiejska. Najpopularniejszymi trasami były:

- Rondo Rataje – Półwiejska
- Politechnika Centrum Wykładowe – Zielona
- Półwiejska – Rondo Rataje
- Zielona – Politechnika Centrum Wykładowe
- Os. Sobieskiego – Os. Łokietka

Sieć wypożyczalni rowerów PRM nadal się rozwija. W grudniu 2016 r. system został rozbudowany o 5 nowych stacji, a kolejne 21 punktów wypożyczeń powstało na początku sezonu 2017. Od 1 marca 2017 r. do dyspozycji użytkowników było łącznie 88 stacji i 923 rowery. Od początku uruchomienia PRM (15 kwietnia 2012 r.) 58,2 tys. zarejestrowanych użytkowników dokonało 671 tys. wypożyczeń.

W 2016 r. Rada Miasta Poznania zobowiązała władze Poznania do opracowania programu ruchu rowerowego. Przygotowany projekt Wieloletniego Programu Rozwoju Ruchu Rowerowego zakłada, że do 2022 r. w Poznaniu powstanie kompletna i spójna sieć tras rowerowych, a co 10. podróż będzie się odbywała rowerem, a do 2015 r. udział ruchu rowerowego zwiększy się trzykrotnie i wyniesie 12%. Podstawą do opracowania projektu były m.in. zapisy rzeczywistych przemieszczeń rowerowych zebranych w ramach wiosennej akcji European Cycling Challenge oraz badania natężenia ruchu rowerowego, przeprowadzone na przełomie maja i czerwca 2016 r. W pracach brali udział członkowie Rady Rowerowej – działającego od kwietnia zespołu

doradczego złożonego z pracowników UMP, radnych i przedstawicieli organizacji rowerowych.

W 2016 r. powiększono Strefę Tempo 30, prowadzono prace na ulicach Św. Marcin, 27 Grudnia oraz pl. Wolności. Podstawowym założeniem projektu jest uzyskanie szczególnie korzystnych warunków dla ruchu pieszego i rowerowego poprzez zmaksymalizowanie ilości dróg dostępnych dla rowerów oraz miejsc przeznaczonych na stojaki rowerowe przy ograniczeniu ruchu samochodowego do niezbędnego minimum. Strefa pozytywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa i rozwój obszaru Starego Miasta.

Sukcesywnie powstaje „Wartostrada” – system ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż rzeki Warty. Docelowo ma ona połączyć most Lecha z mostem Przemysła i mieć długość ok. 10 km. Nawierzchnia wykonana zostanie z asfaltu, a w niektórych miejscach utworzone będzie pobocze z naturalnego tłucznia dla biegaczy. Założeniem projektu jest umożliwienie uprawiania sportów w sąsiedztwie rzeki Warty oraz poprawa atrakcyjności terenów nadwarciańskich i ich dostępności.

Port Lotniczy Poznań-Ławica

Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o. zakończył w 2016 r. wiele projektów usprawniających prace poznańskiego lotniska oraz zwiększających jego możliwości.

Najważniejsze inwestycje, zakończone w 2016 r. mają na celu:

- usprawnienie systemu ochrony w Porcie Lotniczym Poznań-Ławica – zakładany rezultat projektu: czas interwencji służb ochrony lotniska 3 min, w 2015 r. wskaźnik ten wynosił 5 min.

- ułatwienie poruszania się wszystkim korzystającym z lotniska wraz z wdrożeniem systemu parkingowego i dostosowania go do obowiązujących europejskich standardów

W 2016 r. Port Lotniczy Poznań-Ławica obsługiwał tygodniowo 144 regularne połączenia lotnicze, w tym 120 międzynarodowe, w 27 kierunkach: Alicante, Barcelona, Birmingham, Bristol, Dublin, Doncaster, Düsseldorf, Edynburg, Eindhoven, Frankfurt nad Menem, Glasgow, Kopenhaga, Korfu, Liverpool, Londyn, Mediolan, Monachium, Malta, Malmö, Oslo, Paryż, Rzym, Sztokholm i Warszawa, a także połączenia czarterowe, głównie w rejonu Morza Śródziemnego i Afryki. W ubiegłym roku odprawiono 24,8 tys. samolotów, z tego w ruchu: rejsowym – 12,4 tys., General Aviation – 9,5 tys. oraz czarterowym – 2,9 tys. Z lotniska skorzystało ponad 1,7 mln pasażerów, tj. o 13,9% więcej niż rok wcześniej.

BEZPIECZEŃSTWO

Zarządzanie kryzysowe

Do najważniejszych celów w zakresie bezpieczeństwa należały działania mające na celu ograniczenie przestępczości, wzrostu skuteczności w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom, ich ochrony i poprawa skuteczności działań ratowniczych.

W celu koordynacji działań z zakresu zarządzania kryzysowego Prezydent Miasta Poznania powołał Zespół Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Poznania, który stanowi ciało kolegialne pomocne

.....

„Rok 2016 to lepsza koordynacja działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców dzięki utworzeniu całodobowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. To także inwestycje związane z dalszą rozbudową monitoringu w szczególności w obszarze osiedli ratajskich i terenów nadwarciańskich. Zapoczątkowaliśmy również duże inwestycje mające na celu poprawę bezpieczeństwa przeciwpożarowego, na przykład budowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej Głuszyna oraz aktywne wsparcie Miasta w budowę Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 4 na terenie Woli”.

Hieronim Węclewski
Dyrektor Wydziału Zarządzania
Kryzysowego i Bezpieczeństwa

.....

przy opiniowaniu i podejmowaniu przez Prezydenta kluczowych decyzji z zakresu zarządzania kryzysowego. W sytuacjach kryzysowych i wystąpienia klęsk żywiołowych zespół ten umożliwił Prezydentowi koordynację działań ratowniczych i zapewnienie tym działaniom wsparcia logistycznego. Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewnia Prezydentowi ciągłość procesu decyzyjnego, monitorowanie zagrożeń, a w sytuacji kryzysowej, dostarcza niezbędnych danych, prowadzi analizy i symulacje w zakresie reagowania na zaistniałą sytuację kryzysową.

Prezydent określił w 2016 r. organizację, siedzibę oraz tryb pracy Centrum Zarządzania Kryzysowego, w tym sposób całodobowego alarmowania członków zespołu zarządzania kryzysowego oraz zapewnienia całodobowego obiegu informacji w sytuacjach kryzysowych. Opracowano charakterystykę zagrożeń dla miasta Poznania wraz z oceną ryzyka ich wystąpienia oraz zaznaczoną rolą poszczególnych podmiotów w ich zwalczaniu.

Istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa, zapobieganiu przestępczości i zapewnieniu porządku publicznego pełnią programy zwiększające poczucie bezpieczeństwa, informacyjne i profilaktyczne. W 2016 r. kontynuowany był Miejski Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego przyjęty przez Radę Miasta Poznania w 2004 r. W ramach tego programu realizowano programy kierunkowe, takie jak m.in.:

- Seniorzy – bezpieczeństwo osobiste (36 spotkań z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji i Straży Miejskiej Miasta Poznania)
- Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniec (w 60 spotkaniach zebrano informacje od mieszkańców dotyczące analizy bezpieczeństwa i porządku, problemów i obaw społeczności lokalnych, oczekiwanych przez rady osiedli zadań wykonania)

Zrealizowano liczne działania profilaktyczne i informacyjne skierowane do dzieci. Nad bezpieczeństwem najmłodszych czuwali przedstawiciele wszystkich służb: Straży Miejskiej Miasta Poznania, Komendy Miejskiej Policji i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu. Podejmowane działania miały na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym,

a także propagowanie wśród dzieci i młodzieży zasad bezpiecznego zachowania. Na spotkaniach z najmłodszymi przekazano im najistotniejsze informacje na temat m.in. dlaczego warto stosować elementy odblaskowe, jakie podstawowe wyposażenie powinien posiadać każdy rower oraz jak zachowywać się w kontakcie z nieznanymi osobami lub agresywnym zwierzęciem. W ramach programu „Szkoła wolna od narkotyków” przekazano wiedzę na temat skutków eksperymentowania z narkotykami, promowano zdrowy tryb życia, wskazywano alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, informowano o odpowiedzialności prawnej.

W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa osób będących uczestnikami interwencji w miejscu zamieszkania, w szczególności małych dzieci poprzez system „przyjaznych patroli” reagujących w sytuacjach zagrożenia dobra małych dzieci podjęto wspólne działania Komendy Miejskiej Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy w Rodzinie. W 2016 r. Miasto Poznań dofinansowało zakupy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu sprzętu i wyposażenia dla zwiększenia skuteczności działań prewencyjnych i kontrolnych oraz ratowniczych.

Na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście duży wpływ ma funkcjonowanie i rozbudowa monitoringu wizyjnego. Obserwacja newralgicznych rejonów miasta zwiększyła szanse na wykrycie przestępstw i wykroczeń już w momencie popełnienia, przeciwdziałała aktom wandalizmów w miejscach obserwowanych przez kamery oraz działała prewencyjnie.

Obraz z większości kamer był oglądany całodobowo przez pracowników cywilnych Straży Miejskiej

Miasta Poznania w 6 centrach oglądu utworzonych na terenie komisariatów Komendy Miejskiej Policji. Całodobowy ogląd obrazu z kamer umożliwił w niektórych przypadkach złapanie sprawców przestępstw i wykroczeń na tzw. „gorącym uczynku”.

Pozostałe kamery miejskiego systemu monitoringu, w szczególności zainstalowane wzdłuż trasy tramwajowej Franowo i pętli Górczyn, nadzorowane są m.in. przez MPK i Zarząd Dróg Miejskich w Poznaniu.

Ponadto, obraz z kamer monitoringu wizyjnego jest archiwizowany (przez 30 dni) na dedykowanych macierzach dyskowych w celach dowodowych na potrzeby prowadzonych przez służby postępowań karnych.

W 2016 r. w ramach projektu „Infrastruktura Technicznych Systemów Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego oraz Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania” zainstalowano i uruchomiono 39 nowych punktów kamerowych. Łączny koszt ich budowy wyniósł ponad 1,6 mln zł. W ramach pozostałych projektów realizowanych przez Miasto Poznań System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania rozbudowano o 57 nowych punktów kamerowych.

Na koniec grudnia 2016 r. w Systemie Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania funkcjonowało 606 kamer.

W 2016 r. w ramach projektu „Infrastruktura Technicznych Systemów Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego oraz Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania” rozbudowano monitoring wizyjny miasta Poznania m.in. w następujących rejonach:

- skrzyżowanie ul. Libelta i al. Niepodległości, park Wieniawskiego (Pomnik Polskiego Państwa Podziemnego), teren przed budynkiem Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego od strony al. Niepodległości, park im. F. Chopina
- park Stare Koryto Warty, most. św. Rocha i Stary Rynek
- osiedla ratajskie, gdzie zmodernizowano istniejący system monitoringu wizyjnego w rejonie ronda Rataje i ulic przyległych, wybudowano niezbędną infrastrukturę teletechniczną oraz zainstalowano i uruchomiono 8 kamer szybkoobrotowych

Punkty kamerowe uruchomione w ramach innych projektów miejskich zainstalowano w rejonie:

- ronda Kaponiera – 45 punktów kamerowych
- przejścia podziemnego pod ul. B. Krzywoustego zmodernizowanego w ramach budowy Galerii Poznania – 6 punktów kamerowych
- pętli Ogrody – 6 punktów kamerowych

Policja

Przestępczość

W ubiegłym roku odnotowano spadek liczby przestępstw. W 2016 r. w Poznaniu Komenda Miejska Policji stwierdziła 15,5 tys. przestępstw (o 1,6 tys. mniej niż rok wcześniej), które stanowiły 25,1% wszystkich przestępstw stwierdzonych w województwie wielkopolskim.

Mniejszą liczbę przestępstw odnotowano w następujących kategoriach: kradzież, w tym kradzież z włamaniem i kradzież samochodów, bójki i pobicia

.....

„W ubiegłym roku rozpoczęto remont i modernizację Komisariatu Policji Poznań Stare Miasto. Zakończenie prac zaowocuje oddaniem do użytku budynku, który będzie ozdobą poznańskiego Starego Miasta. Klienci będą przyjmowani w komfortowych warunkach, a policjanci będą pełnili służbę w nowoczesnych pomieszczeniach. Budynek będzie przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych.”

Maciej Nestoruk
Komendant Miejski Policji

.....

oraz uszkodzenia ciała. Ponadto zmniejszyła się o 17,1% liczba przestępstw gospodarczych.

Wzrost przestępczości odnotowano w takich kategoriach przestępstw, jak: przestępstwa rozbójnicze, zabójstwa oraz przestępstwa narkotykowe.

Ogólna wykrywalność przestępstw poprawiła się o 1%, wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw wyniósł 42,2%. Miało to znaczący wpływ na spadek liczby wszczętych śledztw i dochodzeń o 2 tys. tj. 10%.

Średni czas oczekiwania w 2016 r. na pilne zgłoszenie dla Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu (brak możliwości wygenerowania tylko dla samego miasta) wyniósł 14.58 minut (pilne) oraz 25.58 minut (zwykłe).

Prewencja i profilaktyka

Służby dyżurne na terenie Poznania odnotowały 82,9 tys. zgłoszeń interwencyjnych, tj. 6,2% więcej niż w 2015 r.

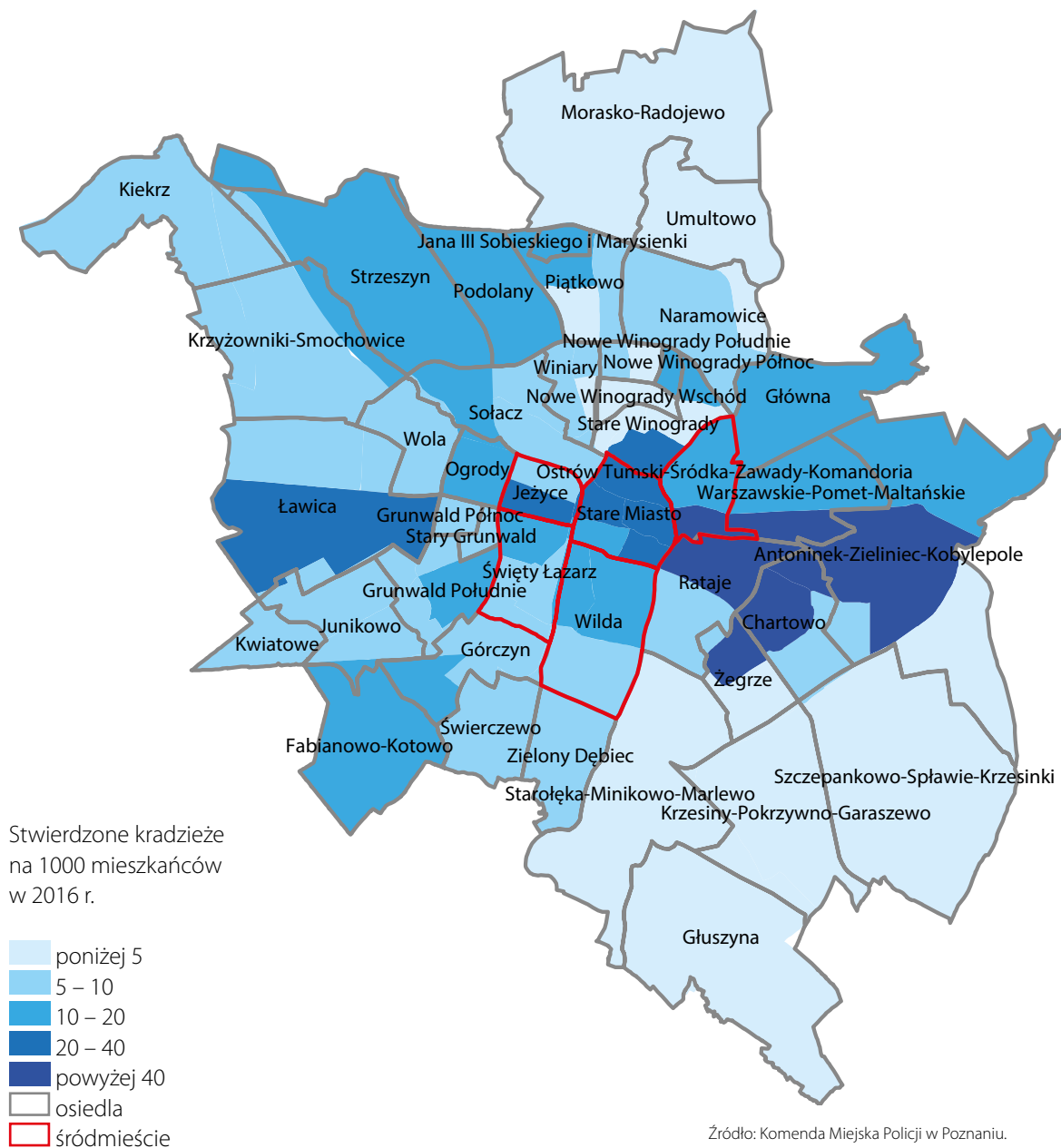
Komenda Miejska Policji na terenie Poznania realizowała projekty i programy skierowane do różnych grup społecznych. Do kontynuowanych należały m.in.: programy prewencyjne: „Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniec”, „Poznańska Akademia Bezpieczeństwa” i program „Poznański rower – bezpieczny rower”.

Od września 2016 r. na obszarze działania Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu funkcjonuje Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Jest to narzędzie komunikacyjne między policją a społeczeństwem mające na celu poprawę bezpieczeństwa bezpośrednio w miejscu zamieszkania. W okresie od 20 września 2016 r. do 10 lutego 2017 r. naniesiono 4,6 tys. zagrożeń, w tym na terenie miasta Poznania 2,9 tys. zagrożeń.

W ramach realizowanego programu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji „Dzielnicy bliżej Nas” od września 2016 r. wdrożono w Komendzie Miejskiej Policji w Poznaniu aplikację mobilną „Moja Komenda”. Jej uruchomienie usprawniło komunikację pomiędzy mieszkańcami a funkcjonariuszami policji, w szczególności dzielnicowymi. Aplikacja „Moja Komenda” jest usługą bezpłatną z wyjątkiem transferu danych w sieci Internet przy nawigacji do danej jednostki, dostępna jest na urządzeniach mobilnych z systemem Android i iOS.

W listopadzie 2016 r. w UMP odbyła się debata społeczna dla mieszkańców miasta Poznania

Przestępczość w Poznaniu

85,9%

ogółu przestępstw stwierdzonych w Poznaniu stanowiły przestępstwa kryminalne, których udział w skali województwa wielkopolskiego wyniósł 34,8%. Przestępstwa o charakterze gospodarczym stanowiły 8,7% wszystkich przestępstw stwierdzonych w Poznaniu oraz 9,6% przestępstw gospodarczych województwa. Najmniejszy odsetek, tj. 2,6%, stanowiły przestępstwa drogowe, a ich udział w liczbie przestępstw drogowych województwa wyniósł 6,1%.

Aplikacja „Moja Komenda”

umożliwia wyszukanie każdego dzielnicowego w Polsce poprzez wpisanie w wyszukiwarkę swojego adresu zamieszkania lub imienia i nazwiska dzielnicowego. Aplikacja pokazuje informacje o numerze telefonu lub adresie e-mail konkretnego dzielnicowego, bez konieczności połączenia z siecią Internet.

na temat stanu bezpieczeństwa w Poznaniu, w szczególności w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom zarówno wobec przestępczości pospolitej, jak i zagrożeń w ruchu drogowym. Podczas debaty najczęściej zgłaszanymi problemami były zagrożenia w ruchu drogowym (tj. nadmierne natężenie ruchu, nieprawidłowe parkowanie pojazdów, niewłaściwe oznakowanie dróg, nieprawidłowo ustawiona sygnalizacja świetlna), a także zagrożenia takie jak problem dzikich zwierząt na terenie Poznania, nadmiernego hałasu, spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych, przestępczość przeciwko mieniu oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców podczas przejazdów kibiców na mecze Lecha Poznań.

Wsparcie finansowe i rzeczowe policji

W 2016 r. ze środków budżetu Miasta Poznania w kwocie 2,2 mln zł dofinansowano patrole płatne, nagrody dla policjantów oraz realizację programów „Dziecko pod parasolem prawa” oraz „Żebractwo to wybór nie konieczność”, wydatki majątkowe obejmujące m.in. dofinansowanie 6 pojazdów nieoznakowanych, 4 rowerów i umundurowania rowerowego, zakup drona (z opłatą za szkolenia), zakup 7 samoobsługowych alkomatów stacjonarnych oraz zakup sprzętu techniki policyjnej, biurowej, łączności i informatyki.

Ponadto ze środków budżetu Miasta została rozpoczęta modernizacja budynku Komendy Policji Poznań Stare Miasto.

Straż miejska

W 2016 r. przeprowadzono zmiany organizacyjne określone uchwałą nr XVII/205/VII/2015 Rady Miasta Poznania z dnia 29 września 2015 r. w sprawie nadania regulaminu Straży Miejskiej Miasta Poznania, które weszły w życie z początkiem 2016 r.

Zmiany objęły przede wszystkim utworzenie Referatu Drogowego i Referatu Interwencyjnego, w ramach którego funkcjonuje Eko-patrol specjalizujący się w podejmowaniu działań związanych z ochroną środowiska i przyrody. Powstał także Zespół Profilaktyki, którego działania w zajęciach edukacyjnych dostosowywane są do danej grupy docelowej (dzieci, młodzieży, seniorów). W referatach pionu prewencji do współpracy z radami osiedli delegowano łącznie 42 strażników.

Główne działania strażników miejskich dotyczyły m.in. dbałości o czystość i porządek. Efektem podjętych starań jest likwidacja 833 dzikich wysypisk odpadów komunalnych i budowlanych oraz 1,5 tys. miejsc publicznych zaśmieconych i zanieczyszczonych.

Działając w zakresie poprawy porządku i spokoju publicznego, strażnicy pomagali osobom bezdomnym, likwidowali uciążliwości związane z obecnością osób spożywających alkohol, interweniowali 3,2 tys. razy wobec pijących alkohol w miejscach zabronionych. W 2016 r. obserwując obraz z kamer monitoringu wizyjnego, strażnicy ujawnili 8,4 tys. zdarzeń, w tym 7 tys. wymagających podjęcia działania przez strażników oraz 1,4 tys. przez policjantów. Ponad połowa wszystkich interwencji przekazanych strażnikom dotyczyła wykroczeń w transporcie publicznym. Straż Miejska Miasta Poznania podejmowała zarówno działania

.....

„Rok 2016, w którym obchodziliśmy jubileusz XXV-lecia istnienia, to okres wyjątkowej pracy na rzecz utrzymania ładu i porządku w mieście. Zmiany w Straży Miejskiej Miasta Poznania, zarówno strukturalne, jak i jakościowe, podniosły efektywność pracy dla dobra mieszkańców. Wyniki działań nowo powstałych referatów, specjalizujących się w ochronie środowiska i przyrody, profilaktyce, czy ruchu drogowym oraz współpraca strażników rejonowych z radami osiedli, pozwalają wnioskować o właściwym kierunku reorganizacji”.

Waldemar Matuszewski
Komendant Straży Miejskiej
Miasta Poznania

.....

restrykcyjne (np. mandaty, upomnienia), jak również inicjowała zmiany w infrastrukturze drogowej poprawiające bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego oraz czytelność oznakowania.

Straż Miejska Miasta Poznania współpracowała z Komendą Miejską Policji w zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście. Współpraca tych służb przebiegała w oparciu o porozumienie zawarte pomiędzy Komendantem Miejskim Policji i Prezydentem Miasta Poznania. Efektem tej współpracy było ujęcie przez strażników i przekazanie policji 17 sprawców przestępstw, zabezpieczenie 121 miejsc, głównie drogowych, pożarów, włamań do czasu przybycia właściwych służb oraz przekazanie prawie 1,5 tys. informacji

W 2016 r. strażnicy miejscy w trakcie rutynowych działań kontrolno-patrolowych i interwencyjnych:

przyjęli 51,9 tys. zgłoszeń
wylegitymowali 51,6 tys. osób popełniających wykroczenie
ukarali mandatami 33,1 tys. osób na kwotę 3,1 mln zł
skierowali 1,2 tys. wniosków o ukaranie do sądu
udzielili 12,7 tys. upomnień/pouczeń
założyli 12 tys. blokad na koła pojazdów
zaobserwowali 8,4 tys. zdarzeń w monitoringu
skierowali do przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych 9,8 tys. zaleceń i uwag porządkowych

---

92 zł

tyle wyniosła średnia wysokość mandatu wystawionego przez Straż Miejską Miasta Poznania

i interwencji w sprawach właściwych dla policyjnych kompetencji.

Ważnym ogniwem współpracy byli funkcjonariusze działający w ramach programu „Strażnik rejonowy” na obszarze 42 jednostek pomocniczych – osiedli. Strażnicy zapewniali bezpośredni kontakt z mieszkańcami, rozpoznawanie ich potrzeb oraz rozwiązanie bieżących problemów społeczności lokalnych, przy zwiększeniu odpowiedzialności strażników za powierzone rejony.

Istotnym zakresem działalności strażników były zadania profilaktyczne prowadzone głównie przez Zespół Profilaktyki, którego działania edukacyjne dostosowywano do danej grupy docelowej. Udział w nich odbywał się najczęściej w ramach zaproszeń ze strony placówek oświatowych, specjalnych i środowiskowych, świetlic, klubów dla dorosłych oraz osiedlowych domów kultury. Formy działań były zróżnicowane (pogadanki, prelekcje, prezentacje, zabawy i konkursy) i uzależnione od odbiorcy. Strażnicy prowadzili lub współuczestniczyli w 1,8 tys. przedsięwzięciach, w których udział wzięło prawie 39 tys. osób. Najliczniejszą grupą wiekową byli uczniowie szkół podstawowych, a także dzieci przedszkolne, co umożliwiło wzrost wiedzy i świadomości dotyczącej bezpieczeństwa oraz kształtowanie pozytywnych zachowań. Pozostałe działania przeprowadzane były podczas festynów, imprez, spotkań oraz patroli przy wykorzystaniu materiałów informacyjnych (m. in. stoiska na targach, cykl spotkań w sieci kin Cinema City, spotkania z seniorami, miejsca o zwiększonym czynnikiem zagrożenia – przystanki komunikacji miejskiej, targowiska, główne ciągi komunikacyjne), a także podczas konkursów i turniejów tematycznych oraz autorskiego cyklicznego projektu Straży Miejskiej Miasta Poznania „Eko-Rajd

Drogami Rowerowymi Poznania” skierowanego do uczniów szkół podstawowych i promującego ruch rowerowy i ekologię.

Straż pożarna

Zdarzenia i interwencje

W 2016 r. na terenie miasta Państwowa Straż Pożarna w Poznaniu interweniowała łącznie 4,2 tys. razy, w tym do pożarów 1,1 tys. razy, miejscowych zagrożeń – 2,2 tys. razy oraz 868 razy do fałszywych alarmów. Najwięcej interwencji było w obiektach mieszkalnych oraz do zdarzeń, w których uczestniczyły środki transportu. Najczęstszą przyczyną pożarów była nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym, a w przypadku miejscowych zagrożeń – silne wiatry. Wartość strat powstałych na skutek pożarów w 2016 r. oszacowano na kwotę 44,2 mln zł.

Przeciętna wartość straty przypadająca na 1 pożar wyniosła 38,4 tys. i była ponad sześciokrotnie wyższa niż w 2015 r.

W wyniku pożarów w Poznaniu poszkodowanych zostało 57 osób, a 5 osób poniosło śmierć.

Zabezpieczenie operacyjne na terenie miasta zapewniało 7 jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz 2 na terenie powiatu poznańskiego, jednostka Szkoły Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, a także 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie miasta (OSP Mistral, Krzesiny, os. Kwiatowe, Głuszyna i Grupa Ratownictwa Specjalistycznego). Do dyspozycji strażaków w 2016 r. były 52 pojazdy, w tym 17 gaśniczych i 35 specjalnych.

.....

„Ubiegły rok obfitował w wydarzenia i inwestycje przyczyniające się do wzrostu rozwoju ochrony przeciwpożarowej na terenie Poznania. Do najważniejszych inwestycji należy zaliczyć przygotowania pod budowę nowej strażnicy oraz zakup sprzętu i samochodów pożarniczych. Najbardziej dumny jestem z tego, że poznański garnizon realizuje swoje zadania profesjonalnie, uzyskując pierwsze miejsce w rankingu komend powiatowych i miejskich województwa wielkopolskiego. Dla nas strażaków jest to największe wyróżnienie, jakie może nas spotkać, za poświęcenie jakie wkładamy w codzienną służbę społeczeństwu”.

Jacek Michalak
Komendant Miejski Państwowej
Straży Pożarnej

.....

Zakupy i przedsięwzięcia inwestycyjne oraz zakres pomocy ze środków budżetu Miasta

Wartość udzielonej w 2016 r. pomocy finansowej Miasta Poznania na rzecz Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu wyniosła 2 mln zł i była ponad sześciokrotnie wyższa od kwoty przekazanej w 2015 r.

W 2016 r. rzeczowy zakres obejmował dofinansowanie w całości lub w części następujących zadań:

- budowę nowej strażnicy Państwowej Straży Pożarnej wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zagospodarowanie terenu na potrzeby Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 4 (środki w wysokości 1,5 mln zł). Niewykorzystane środki w 2016 r. uwzględniono w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Poznania do wykorzystania w 2017 r.
- modernizację jednostek ratowniczo-gaśniczych (100 tys. zł)
- zakup pojazdów i sprzętu ratowniczo-gaśniczego, specjalistycznego, informatycznego z oprogramowaniem oraz łączności bezprzewodowej i przewodowej (300 tys. zł)
- zakup materiałów edukacyjnych, organizację festynu, remont pomieszczeń, zakup sprzętu i poduszek wysokociśnieniowych dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 7 (50,5 tys. zł)
- naprawy pojazdów i sprzętu (30 tys. zł)

Edukacja i profilaktyka przeciwpożarowa

W celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz ich wiedzy na różne tematy z zakresu zagrożenia życia organizowano liczne przedsięwzięcia i akcje edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne. Celem akcji Bezpieczne lodowiska, Bezpieczne ferie i Bezpieczne wakacje było podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w czasie wolnym. Zmniejszenie liczby zagrożeń i propagowanie profilaktyki przeciwpożarowej związanej z tlenkiem węgla (czadem) były celem cyklicznych spotkań, na których zwracano uwagę na zagrożenia czadem i ogniem. Uświadomieniu zagrożeń związanych z bezpieczeństwem pożarowym służyły również cykliczne spotkania w ramach akcji Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkaniac.

USŁUGI I ZAKUPY W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Poznań należy do miast o najlepiej rozwiniętej sieci handlowej w kraju zarówno w zakresie handlu tradycyjnego, jak i wielkopowierzchniowego. W 2016 r. w mieście funkcjonowało 21 galerii handlowych o łącznej powierzchni handlowej 714 tys. m².

Raport firmy Colliers International¹⁹ wskazuje, że w aglomeracji poznańskiej łączna powierzchnia GLA (najmu brutto) wynosi 714 tys. m² ulokowanych w 21 obiektach handlowych. Nasycenie powierzchnią handlową wynosi 850 m² na 1000 mieszkańców. W poznańskich centrach handlowych znajduje się ok. 1,9 tys. lokali a największą grupę najemców stanowią sieci z sektorów: moda, usługi oraz zdrowie i uroda. Poznański rynek jest dobrze rozwinięty i zapewnia dużą różnorodność obiektów handlowych. Istnieją tu różne formaty obiektów handlowych: śródmiejskie centra handlowo-rozrywkowe, duże parki handlowe, wolnostojące hipermarkety oraz centra wyprzedażowe. Duże nasycenie powierzchnią handlową powoduje, iż wśród 8 największych aglomeracji najwyższy poziom wskaźnika pustostanów odnotowano w Poznaniu (5,2%) oraz Łodzi (4%)²⁰.

W 2016 r. roku otwarto nowe centrum handlowe Poznania o powierzchni sklepowej 99 tys. m². Jednym z ważniejszych centrów handlowych Poznania (215 lokali) jest Centrum Handlu, Sztuki i Biznesu Stary Browar, zlokalizowane w ścisłym centrum miasta, na terenie dawnego Browaru Huggera. Popularnymi miejscami zakupów są również Galeria Malta i Avenida.

W Poznaniu działa nowoczesny, spełniający europejskie standardy, hurtowy rynek owoców, warzyw, kwiatów żywych i sztucznych oraz artykułów spożywczych – Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza, która jest przykładem modelowego rozwiązania organizacji obrotu produktami spożywczymi, ogrodniczymi i rolniczymi w dużej aglomeracji miejskiej. Mimo intensywnego rozwoju bazy materialnej stałego handlu, dużym zainteresowaniem społeczeństwa nadal cieszą się targowiska miejskie. Sprawująca nadzór nad 10 poznańskimi rynkami (w tym 1 sezonowe) spółka Targowiska sp. z o.o., realizuje działania administracyjne oraz porządkowe. W 2016 r. na targowiskach miejskich o powierzchni 33,5 tys. m² sprzedawcy prowadzili działalność handlową w 2,1 tys. punktów stałych. W okresie świątecznym i wakacyjnym spółka organizowała kiermasze i jarmarki na płycie Starego Rynku, takie jak Jarmark Świętojański, urządzony w 2016 r. po raz 40., a także jedno- lub dwudniowe imprezy plenerowe integrujące poznańskie społeczności lokalne.

W ostatnich latach handel staje się coraz bardziej popularnym narzędziem promowania kultury i przedsiębiorczości lokalnej. W 2016 r. Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa wydawał rolnikom zaświadczenia o wyprodukowaniu nadwyżek płodów rolnych, które umożliwiają sprzedaż produktów rolnych na targowiskach. Dzięki temu umożliwiono mieszkańcom Poznania zakup świeżych produktów od producentów po atrakcyjnych cenach, a także ograniczono straty w produkcji rolnej.

OCHRONA ZDROWIA I PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Lecznictwo ambulatoryjne i stacjonarne

Sieć poznańskich placówek ochrony zdrowia zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej zarówno ambulatoryjnej, jak i stacjonarnej. W celu podniesienia jakości opieki medycznej w 2016 r. rozpoczęto m.in. realizację projektu zmierzającego do wprowadzenia Elektronicznej Dokumentacji Medycznej w poznańskich szpitalach.

Lecznictwo ambulatoryjne

Ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, na mocy kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ), dla mieszkańców Poznania w 2016 r. udzielały łącznie 574 podmioty opieki zdrowotnej (wobec 552 podmiotów w 2015 r.). W ubiegłym roku wzrosła liczba placówek zatrudniających lekarzy rodzinnych (ze 114 do 117) oraz pielęgniarki i położne środowiskowo-rodzinne (ze 102 do 108), jak również liczba podmiotów świadczących usługi stomatologiczne (ze 135 do 150). Nie zmieniła się natomiast liczba podmiotów świadczących specjalistyczną opiekę lekarską (181), zmniejszyła się natomiast liczba podmiotów świadczących usługi pielęgniarki w środowisku nauczania (do 18).

Usługi w zakresie lecznictwa ambulatoryjnego, diagnostyki, rehabilitacji, profilaktyki oraz medycyny pracy świadczył Poznański Ośrodek Specjalistycznych Usług Medycznych (POSUM) przy Al. Solidarności, dla którego podmiotem tworzącym było Miasto Poznań. W celu poprawy infrastruktury placówki w 2016 r. wykonano prace budowlane m.in.

Elektroniczna Dokumentacja Medyczna

projekt „Wyposażenie środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa” został rozpoczęty w 2016 r. wspólnie przez Miasto Poznań, Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i Województwo Wielkopolskie; przedsięwzięcie spowoduje, iż wszystkie podmioty lecznicze dysponować będą infrastrukturą techniczną, umożliwiającą bezpieczne wytwarzanie, przetwarzanie, przechowywanie i wymianę elektronicznych dokumentów medycznych

---

II Europejska Sesja Internetowa „Chirurgia Laryngologiczna Live”

została zorganizowana w 2016 r. przez Klinikę Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej Katedry Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu we współpracy z Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym; sesja odbierana była na całym świecie, a w transmisji na żywo udział wzięło 10 klinik europejskich oraz 5 moderatorów w poznańskim studiu

związane z planowanym utworzeniem Chirurgii Jednego Dnia i Pracowni Badań Endoskopowych, modernizację dachu oraz termomodernizację i zagospodarowanie terenu wokół budynku „C”. Łącznie na poprawę stanu infrastruktury obiektów POSUM wydatkowano w 2016 r. ponad 8 mln zł.

Wśród wybranych grup chorób pacjenci poznańskich placówek korzystający z leczenia w warunkach ambulatoryjnych najczęściej chorowali z powodu niedomagań układu krążenia, układu trawiennego, układu nerwowego, cukrzycy.

Lecznictwo stacjonarne

Do samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, udzielających świadczeń z zakresu opieki stacjonarnej, dla których Miasto Poznań jest podmiotem tworzącym należą: Szpital Miejski im. F. Raszei przy ul. A. Mickiewicza, Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia z Zakładem Opiekuńczo-Lecznicznym Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ul. Szwajcarskiej oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczny i Rehabilitacji Medycznej przy ul. Mogileńskiej. Placówki te świadczyły usługi zdrowotne w ramach kontraktów podpisanych z NFZ. W 2016 r. zapewniały one, podobnie jak w 2015 r., łącznie 1,1 tys. łóżek oraz hospitalizowały 43,4 tys. pacjentów (o 9% mniej niż w 2015 r.). Szpitale miejskie zatrudniały nieco ponad 2 tys. osób.

Oprócz placówek lecznictwa stacjonarnego należących do Miasta Poznania, w Poznaniu w 2016 r. funkcjonowało 20 szpitali, z tego 5 szpitali, dla których podmiotem tworzącym jest Sejmik Województwa Wielkopolskiego (przy ulicach: Juraszów, Garbary, Szamarzewskiego, Krysiewicza, Sanatoryjnej), 5 szpitali klinicznych Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego (przy ulicach: Długiej,

Przybyszewskiego, Polnej, 28 Czerwca 1956 r., Szpitalnej) oraz 10 szpitali prywatnych (Centrum Medyczne HCP przy ul. 28 Czerwca 1956 r., Prywatna Lecznica Certus Szpital Nr 1 przy ul. Grunwaldzkiej, Szpital i Przychodnia Medica Celsus przy ul. Unii Lubelskiej, Klinika Grunwaldzka przy ul. Grunwaldzkiej, Klinika Promienista przy ul. Promienistej, Med-Polonia przy ul. Obornickiej, Klinika Pro Bono przy ul. Leszczyńskiej, Rehasport Clinic przy ul. Góreckiej, Szpital św. Wojciecha przy ul. B. Krzywoustego oraz Centrum Okulistyczne Św. Jerzego przy ul. Jasielskiej). W 2015 r. szpitale te miały do dyspozycji łącznie ok. 5 tys. łóżek. Hospitalizowano w nich 293,5 tys. osób, którymi opiekowało się ok. 3 tys. lekarzy, 3,3 tys. pielęgniarek oraz 0,8 tys. położnych²¹. Najwięcej łóżek oraz pacjentów zarejestrowano w szpitalach klinicznych Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego (po 56%).

W szpitalach miejskich w 2016 r. przeprowadzono wiele działań wpływających na poprawę dostępności i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych. Był to rok zarówno realizacji dużych inwestycji w placówkach ochrony zdrowia, jak również doposażenia obiektów i dostosowania ich do wymaganych standardów. Miasto Poznań sfinansowało m.in. następujące zadania zapewniające właściwą infrastrukturę techniczną w poniższych obiektach:

Szpital Miejski im. F. Raszei:

- przebudowano Oddział Otolaryngologii, który wyposażono w m.in. kardiomonitory, chirurgię nawigowaną obrazem
- zmodernizowano Oddział Gastroenterologiczny z Pracownią Endoskopową i Poradnią Gastroenterologiczną, który wyposażono w m.in.: aparat RTG, wieżę endoskopową, wideogastroskopy, wideoendoskopy, aparaty do znieczuleń

W „Rankingu Szpitali Publicznych 2016”

obrazującym efektywność zarządzania, w kategorii „Szpitale z kontraktem NFZ powyżej 70 mln zł”, ujęto na miejscach:

2.

Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego

6.

Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital im. W. Degi

21.

Szpital Kliniczny im. K. Jonschera Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego

31.

Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem

W „Rankingu Szpitali Zabiegowych, Monospecjalistycznych bez Onkologicznych”

biorącym pod uwagę m.in. zarządzanie, jakość opieki, opiekę medyczną, jakość usług, komfort pobytu pacjenta: 6. miejsce zajął Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego

Certyfikat WHO

otrzymany w 2016 r. przez Miasto Poznań certyfikat potwierdza przystąpienie Miasta do Sieci Zdrowych Miast Fazy VI (2014-2018); Miasto uczestniczy w Sieci od 1991 r., tj. od czasu trwania jej pierwszej fazy, z wyjątkiem Fazy III

.....

Beneficjenci Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poznaniu w 2016 r. oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Poznaniu na lata 2015-2017:

50 tys.

osób objęto działaniami w zakresie profilaktyki uzależnienia od alkoholu i narkotyków

22,7 tys.

osób objęto działaniami pomocowymi w zakresie ograniczenia skutków uzależnienia od alkoholu i narkotyków

- zmodernizowano i wyposażono Ośrodek Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz utworzono Poradnię Leczenia Uzależnień
- zmodernizowano i wyposażono Oddział Diabetologii i Chorób Wewnętrznych

Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. J. Strusia:

- wymieniono instalację ciepłej i zimnej wody w bloku „B”
- doposażono szpital w aparaturę medyczną, taką jak m.in.: kolumna laparoskopowa, nóż hybrydowy, urządzenie do zabiegów artroskopowych, tomograf komputerowy, laser YAG, aparat USG, mikroskop do pomiaru komórek śródbłonna, aparat do biometrii optycznej oraz wyposażono blok operacyjny
- zmodernizowano Oddział Kardiologii, który wyposażono w m.in. kardiomonitor, kriokonsole, system elektrofizjologiczny, głowicę przezprzełykową 4D do echokardiografu
- opracowano koncepcję architektoniczną na budowę nowego skrzydła szpitala

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacji Medycznej:

- zakupiono myjkodezynfekatory oraz łóżka rehabilitacyjne
- przeprowadzono roboty budowlane i wyposażono filię zakładu w Owińskach

Hospicjum Palium:

- opracowano dokumentację na rozbudowę obiektu

Szpital Kliniczny im. K. Jonschera:

- rozbudowano budynek w ramach budowy pomieszczeń angiograficznych

Profilaktyka zdrowotna

Profilaktyka zdrowotna odgrywa znaczącą rolę w leczeniu chorób i ma nieoceniony wpływ na sukces tego procesu. Kluczową rolę w profilaktyce odgrywa aspekt edukacyjny.

Miasto Poznań organizowało lub współorganizowało szereg programów i kampanii informacyjnych, popularyzujących zdrowy tryb życia i regularne badania kontrolne. Programy z zakresu profilaktyki chorób realizowane dotychczas jako jednoroczne, od 2016 r. uzyskały charakter wieloletni i dotyczą różnorodnej tematyki oraz skierowane są do zróżnicowanych grup wiekowych.

Wśród najmłodszych poznaniaków w 2016 r. kontynuowano rozpoczęte w 2015 r. szczepienia przeciwko pneumokokom, a także rozpoczęto realizację dwuletniego programu w ramach profilaktyki zakażeń wywołanych tymi bakteriami. Szczepieniami przeciw pneumokokom objęto w latach 2015-2016 łącznie ok. 2,1 tys. dzieci. Młode osoby, głównie w wieku 13 lat, objęte były „Programem profilaktyki zakażeń wywołanych wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV), w tym raka szyjki macicy”, w ramach którego szczepionkę podano 273 osobom, a na liście oczekujących na koniec 2016 r. było 321 osób. Program ten potrwa do końca 2018 r. i będzie skierowany w każdym roku jego trwania do 13-letnich poznanierek i poznaniaków. Do mieszkańców Poznania od 60. roku życia oraz podopiecznych i personelu wybranych miejskich jednostek organizacyjnych skierowany był „Program profilaktyki zachorowań na grypę sezonową”(z terminem realizacji w latach 2016-2018), w ramach którego ze szczepień skorzystało ok. 3,7 tys. osób.

Działania związane z profilaktyką i promocją zdrowia w imieniu Miasta Poznania realizowały także organizacje pozarządowe, które otrzymały na ten cel dotacje. Prowadzone przez te podmioty projekty dotyczyły m.in. profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób nowotworowych, w tym onkologii dziecięcej, chorób układu krążenia, promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym czy promocji zdrowego odżywiania. Dzięki dotacjom udzielonym z budżetu Miasta poznaniacy mogli uczestniczyć w warsztatach edukacyjnych, bezpłatnych badaniach czy zasięgnąć konsultacji u specjalistów. Ponadto popularyzowano wiedzę na temat zachowań prozdrowotnych oraz ryzyka wystąpienia zachorowań poprzez wydawane ulotki, publikacje, spoty radiowe i telewizyjne. Szacuje się, iż łącznie tego rodzaju działaniami objęto ponad 30 tys. osób.

Dużą uwagę w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia realizowanej przez podmioty poświęcono seniorom (ok. 3,5 tys. osób), do których skierowane były działania ukierunkowane na poprawę jakości ich życia i poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego poprzez takie projekty, jak „Senior Fit”, „Sprawne dla zdrowia”, „Retinopatia cukrzycowa – wiem i zapobiegam”. Osobom chorym przewlekle i nieuleczalnie zapewniono domową, kompleksową opiekę medyczną, pielęgniarstwa, rehabilitacyjną oraz wsparcie informacyjne i psychologiczne.

Okazją dla poznaniaków do skorzystania m.in. z bezpłatnych porad lekarskich i badań profilaktycznych były cykliczne wydarzenia realizowane we współpracy z Caritas Archidiecezji Poznańskiej, takie jak „Biała Sobota” (udzielono ok. 1 tys. różnych świadczeń) organizowana z okazji obchodów Światowego Dnia Chorego, czy Festyn Zdrowotny (udzielono ok. 2 tys. różnych świadczeń) połączony

z Ogólnopolskim Festynem Rodzinnym z okazji Dnia Dziecka oraz festyn „Bezpieczne wakacje” zorganizowany podczas „Lata na Targach”.

Miasto Poznań w 2016 r. kontynuowało, rozpoczęty w 2009 r., projekt pt. „Poznań stawia na zdrowie – profilaktyka wad postawy wśród dzieci uczęszczających do klas I-IV szkół podstawowych w Poznaniu”. W ramach projektu m.in. odbywały się zajęcia mające na celu profilaktykę wad postawy wśród dzieci w 27 szkołach. Ponadto dla 21 szkół zakupiono 35 radioodtworaczy do wykorzystania m.in. w czasie zajęć aktywizujących dzieci, dla 52 szkół zakupiono sprzęt sportowy i elementy wyposażenia sal gimnastycznych.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień Miasto Poznań od lat realizuje miejskie programy obejmujące pomocą osoby uzależnione oraz ich rodziny. W ramach tych programów podejmowane są również liczne działania profilaktyczne.

Działania skierowane do mieszkańców Poznania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2016 r. realizowało wiele instytucji oraz organizacji pozarządowych takich, jak Centra Integracji Społecznej, Ośrodek dla Bezdomnych nr 1, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenie Monar, Szpital Miejski im. F. Raszei, Komenda Miejska Policji, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz niektóre wydziały UMP.

Jednostki te w 2016 r. kierowały do dzieci i młodzieży (dla ok. 14,2 tys. osób) profilaktyczne działania rozwijające umiejętności społeczne czy programy terapeutyczne. Ponadto młodzież gimnazjalną oraz 3 szkoły ponadgimnazjalne objęto programem „Szkoła wolna od narkotyków i przemocy”. Dorosłym osobom pomocy udzielały całodobowy Ośrodek dla Osób Nietrzeźwych (pomocy udzielono 7,7 tys. osobom) oraz umożliwiający podjęcie leczenia Ośrodek Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (leczenie rozpoczęło ok. 600 osób) i Poradnia Leczenia Uzależnień (leczenie rozpoczęło ponad 250 osób). Poszukując wsparcia, osoby uzależnione oraz ich rodziny mogły skorzystać z czynnego przez całą dobę we wszystkie dni tygodnia Telefonu Zaufania (udzielono ponad 900 porad) oraz z możliwości oferowanych w ramach „Programu Wsparcia Rodziny” (pomocą objęto ok. 750 osób) czy „Programu pomocy osobom bezdomnym” (pomocą objęto ok. 455 osób).

POZNAŃ DLA TURYSTÓW

Oferta turystyczna Poznania

Wielowiekowa historia, dobrze zagospodarowane i utrzymane tereny zieleni, jak również atrakcyjna oferta turystyczna uwzględniająca potrzeby różnych grup turystów krajowych i zagranicznych oraz wpisująca się w aktualne trendy rozwoju turystyki sprawiają, iż Poznań rokrocznie staje się bardziej atrakcyjny turystycznie i przyciąga coraz liczniejsze grono zwiedzających.

Śladem wielowiekowej historii są liczne zabytki architektury świeckiej i sakralnej. Do najcenniejszych

z nich należy unikatowy w Europie zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem czy architektoniczno-urbanistyczny kompleks położony na Ostrowie Tumskim. Atrakcyjne turystycznie są także tereny zieleni, zwłaszcza wokół Jeziora Maltańskiego, rezerwat przyrody Meteoryt Morasko – jedno z dwóch takich miejsc w Europie, ogród zoologiczny z nowoczesną słoniarnią i azylem dla niedźwiedzi, Palmiarnia Poznańska otoczona zabytkowym parkiem Wilsona oraz największy obszarowo położony w centrum miasta park Cytadela.

Turyści odwiedzający Poznań, jak również sami jego mieszkańcy, mogą poznać najciekawsze zakątki i historię stolicy Wielkopolski, korzystając z oferty, w tym również bezpłatnej, przygotowanej przez przewodników miejskich (np. wycieczki z grupą przewodników Visit Poznań, PoPoznaniu.pl czy w ramach przechadzek Traktem Królewsko-Cesarskim). Pomocą dla osób preferujących indywidualne zwiedzanie miasta są tematyczne trasy turystyczne. Obecnie dostępnych jest 7 takich tras, tj.: „Najstarszy Poznań”, „Stare Miasto”, „Poznań XIX-wieczny”, „Śladami fortyfikacji miejskich”, „Szlakiem modernizmu”, „Zielony Poznań”, „Szlakiem poznańskiej secesji”, z których 4 udostępniono również w formie bezpłatnych audioprzewodników. Turyści mogą korzystać z usług Centrum Informacji Miejskiej (wraz z filiami), którego szeroka działalność obejmuje także m.in. pomoc w rezerwacji pokoi hotelowych czy możliwość zakupu biletów na imprezy kulturalne. Można także samemu zaplanować wycieczkę poprzez dostępny na stronie www.poznan.travel planer turystyczny umożliwiający opracowanie osobistego miniprzewodnika. Nowością od 2016 r. jest mapa murali, neonów, graffiti czy starych szyldów, która powstała ze środków programu „Centrum Warte Poznania”. Mapę można pobrać na stronie internetowej

www.zbliskazdaleka.wordpress.com lub w punktach Centrum Informacji Miejskiej, w centrach kultury, bibliotekach, klubach, galeriach i kinach studyjnych. W 2016 r. uruchomiono Poznański Szlak Forteczny, przebiegający przez kilkadziesiąt obiektów XIX-wiecznej Twierdzy Poznań i w sposób kompleksowy prezentujący jej historię. Przy fortach ustawiono 40 tablic informacyjnych, przy użyciu kodów QR można uzyskać dodatkowe informacje. Atrakcyjną formą zwiedzania jest przejażdżka historycznym autobusem nr 100 lub tramwajem nr 0 połączona z informacjami na temat atrakcji turystycznych miasta. W Poznaniu od 2003 r. funkcjonuje Poznańska Karta Turystyczna. Od tego czasu wydano już 6 edycji tejże karty, poszerzając jej ofertę o dodatkowe atrakcje i zniżki. W planie jest wydanie 7. edycji karty.

Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT

Miejską instytucją kultury, która od lat buduje i wzbogaca ofertę turystyczną Poznania, łącząc turystykę, kulturę, edukację i historię w szereg niepowtarzalnych przedsięwzięć jest Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT (CTK TRAKT). W 2016 r. instytucja ta kontynuowała rozwój produktów turystycznych miasta, takich jak Trakt Królewsko-Cesarski, Brama Poznania ICHOT czy oferty edukacyjnej.

Trakt Królewsko-Cesarski

W 2016 r. dokonano redefinicji Traktu Królewsko-Cesarskiego i nadano mu nową narrację, w efekcie której zmodyfikowano lub opracowano na nowo założenia trasy. Przygotowano „Przewodnik po Trakcie Królewsko-Cesarskim”, serię bezpłatnych folderów, nową stronę internetową oraz nowe oznakowanie tego szlaku w przestrzeni miasta.

„Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT w 2016 roku było głównym operatorem działań związanych z 1050. rocznicą Powstania Państwa Polskiego. Odbywały się zarówno uroczystości oficjalne z udziałem prezydenta, przedstawicieli rządu i władz lokalnych, a także szereg działań edukacyjnych i popularyzatorskich skierowanych do turystów, mieszkańców Poznania, zwłaszcza dzieci, rodzin i seniorów”.

Robert Mirzyński
Dyrektor Centrum Turystyki Kulturowej
TRAKT

Ważnym wydarzeniem, w które włączyło się CTK TRAKT była także popularyzacja wiedzy na temat rocznicy powstania Państwa Polskiego dzięki zrealizowanemu projektowi „Dziedzictwo 966”, wpisującego się w przypadające w ubiegłym roku obchody jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski. W organizowanych w ramach projektu warsztatach, koncertach, prelekcjach, spotkaniach, wystawach i wycieczkach uczestniczyło ok. 10 tys. osób.

W ubiegłym roku zorganizowano kolejne edycje wydarzeń, takich jak: „XI Weekend z Historią na Trakcie Królewsko-Cesarskim” – impreza o charakterze kulturalno-edukacyjno-turystycznym, której motywem przewodnim była postać Flâneura – artysty, spacerowicza, obserwatora miasta i jego mieszkańców, w której wzięło udział ok. 2,3 tys. osób. Innym cyklicznym wydarzeniem, w którym uczestniczyło tyle osób, była „Wielka Majówka w Bramie Poznania” – z pokazami, widowiskami

multimedialnymi, warsztatami, kuchnią plenerową, wycieczkami oraz targiem książki. W maju odbyła się również „Noc Muzeów na Trakcie Królewsko-Cesarskim” – podczas której z wszystkich atrakcji, w tym m.in. z mobilnej wystawy oraz nowych wycieczek, skorzystało ok. 1,2 tys. uczestników. W 60. rocznicę Poznańskiego Czerwca '56. otwarto wystawę „Za kurtyną milczenia”. Wystawa prezentowała niepublikowane dotąd zdjęcia, pamiątki i dokumenty – świadectwa oddolnych inicjatyw upamiętniających te wydarzenia. Wystawie, którą obejrzało 6,5 tys. osób, towarzyszył specjalny program wydarzeń m.in. warsztaty, spotkania, dyskusje. Stałym elementem działalności CTK TRAKT były także tzw. przechadzki po Trakcie, które w 2016 r. objęły cykl 8 wycieczek z przewodnikiem wg specjalnie opracowanego scenariusza zgodnego z nową ideą Traktu. We wszystkich wycieczkach uczestniczyło łącznie ok. 400 osób. Ponadto od maja do września zorganizowano 46 bezpłatnych wycieczek, odbywających się w każdy weekend, umożliwiających poznanie Ostrowa Tumskiego.

Brama Poznania ICHOT

Trakt otwiera Brama Poznania ICHOT, będąca centrum interpretacji dziedzictwa, wykorzystująca do ekspozycji interaktywne technologie. Brama Poznania ICHOT łączy opowieść o dziejach katedralnej wyspy (na której się znajduje) i rozwoju Poznania z narracją o początkach państwa polskiego – wspólnoty, której kolebką jest Ostrów Tumski. Oferta Bramy Poznania ICHOT składa się z całorocznej ekspozycji głównej z 4 salami tematycznymi: Gród, Woda, Złoto i Witraż oraz wystaw czasowych. W 2016 r. zorganizowano następujące wystawy czasowe: „Między wschodem a Zachodem – fotografie z Góry Athos” (otwierającej rok jubileuszowy 1050-lecia

Chrztu Polski), „Mosty – wystawa prac Filipa T.A.K” (nawiązująca do roku jubileuszowego międzynarodowa wystawa malarstwa i grafik ze szczególnym uwzględnieniem wpływów polsko-czeskich w dziedzictwie kulturowym Ostrowa Tumskiego), „Kto może przejść po czerwonym dywanie?” (ukazująca osiągnięcia wybranych osób z 40 pokoleń ludzi, którzy żyli i działali w Poznaniu), „Transmisja 966-2016” (mobilna wystawa inspirowana lokalnymi historiami, wplecionymi w historię państwa i Europy). Wszystkie wystawy czasowe odwiedziło łącznie 18,8 tys. osób, a Bramę Poznania ICHOT w 2016 r. odwiedziło 105,9 tys. osób (o 8,9% więcej niż w 2015 r.).

Oferta edukacyjna CTK TRAKT

Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT tradycyjną ofertę turystyczną uzupełnia o interaktywne formy edukacyjne, z których w 2016 r. skorzystało łącznie ok. 27,1 tys. osób. Działania edukacyjne obejmowały m.in. zajęcia znajdujące się w stałej ofercie dla grup szkolnych i przedszkolnych, które w 2016 r. rozszerzono do 66 tematów. Ponadto przedsięwzięcia edukacyjne obejmowały szerokie spektrum działań:

- „Szkoła dziedzictwa. Projekt 966” (program edukacyjny dla nauczycieli i uczniów)
- „Niewidzialne dziedzictwo. Warsztaty sensoryczne dla młodzieży niewidomej i słabowidzącej”
- „Stwory w grodzie” (warsztaty dla grup półkolonijnych w czasie ferii)
- „Wehikuł czasu” (zajęcia warsztatowe w czasie wakacji)
- „Letnia baza” (zajęcia terenowe w czasie wakacji)
- „Sprzedawcy wspomnień” (zajęcia dla babć i dziadków z wnuczętami)

- „Magiczny dywan’ (spotkania dla najmłodszych dzieci w wieku 3-5 lat oraz ich opiekunów)
- „Biwak nad rzeką” (wieczorne spotkania dla rodzin z dziećmi powyżej 6 lat odbywające się podczas wakacji)
- „Senior-Ekspert” (zajęcia współtworzone przez osoby starsze adresowane do rodzin z dziećmi w wieku 6-12 lat)
- „Spotkania dla podopiecznych Stowarzyszenia Na Tak” (zajęcia dla podopiecznych stowarzyszenia oraz ich rodzin)
- „Z pamiętnika Ryksy i Dobrawy” (zajęcia dla dzieci)
- „Przygody pszczół” (zajęcia dla dzieci w wieku 8-12 lat)
- „Architektoniczne zmagania” (zajęcia dla młodzieży od 13 lat)
- „Średniowieczny survival” (zajęcia dla dzieci w wieku 8-11 lat)
- „Między Wschodem a Zachodem – pocztówka z Góry Athos” (animacje dla rodzin z dziećmi w czasie ferii)
- „Kreska opowiada” (otwarte animacje dla rodzin z dziećmi)

Turystyczna aktywizacja Ostrowa Tumskiego, do której przyczyniają się nie tylko działania CTK TRAKT, ale również innych podmiotów zaangażowanych w rozwój turystyki na wyspie i w jej otoczeniu takich, jak Rezerwatu Archeologicznego Genius Loci czy Muzeum Archidiecezjalnego ma na celu do przekształcenie tego obszaru w tzw. ekomuzeum. Ponadto dzięki nieustannemu wprowadzaniu do oferty CTK TRAKT propozycji dla różnych grup zwiedzających np. rodzin z dziećmi, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, uczniów z wymian międzynarodowych, turystów zagranicznych zwiększa się atrakcyjność przestrzeni miejskiej dla coraz szerszego grona.

Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna

Działania z zakresu turystyki z ramienia Miasta Poznania wykonuje m.in. stowarzyszenie Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT), która jest platformą współpracy pomiędzy administracją a branżą turystyczną, instytucjami kulturalnymi oraz podmiotami gospodarczymi działającymi na lokalnym rynku turystycznym. PLOT obok promowania Poznania i aglomeracji poznańskiej jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, wspiera także rozwój rynku turystycznego w Poznaniu i jego otoczeniu.

Poznań za pół ceny

Do najważniejszych wydarzeń zorganizowanych lub współorganizowanych przez PLOT w 2016 r. należała 9. edycja akcji „Poznań za pół ceny”. W czasie jej trwania ceny usług hoteli i restauracji, biletów wstępu do muzeów oraz innych biletowanych atrakcji turystycznych i rekreacyjnych zostały obniżone o połowę. Uczestnicy mogli skorzystać ze 164 atrakcji w Poznaniu i jego otoczeniu (najmniej od 4 lat). W ciągu 2 dni trwania akcji obsłużono prawie 69 tys. osób²² (o 21% mniej niż w roku wcześniejszym i najmniej od 5 lat), które wydały łącznie ok. 2,35 mln zł (przeciętna deklarowana kwota wydatku na osobę wyniosła 94,68 zł). Według raportu „Ocena skuteczności akcji Poznań za pół ceny 2016”²³ spadek liczby osób obsłużonych w ramach akcji wynika przede wszystkim z mniejszej liczby oferowanych atrakcji. Podobnie jak w latach poprzednich największą grupę uczestników „Poznania za pół ceny” stanowili mieszkańcy Poznania i okolic oraz osoby studiujące w mieście (58,7%). Wśród przyjezdnych uczestników akcji ok. 3,7% stanowili turyści zagraniczni pochodzący

.....

„Rok 2016 to najlepszy rok w historii poznańskiej turystyki. Nigdy wcześniej w poznańskich hotelach nie nocowało tylu gości, a poznańskie hotele nie zarobiły tak dużo, co wskazuje wzrost kluczowego dla branży hoteli wskaźnika RevPar o 16 procent. Miasto skutecznie zabiega o międzynarodowe kongresy, w tym w 2016 roku udało się przyciągnąć między innymi Światowy Kongres Dentystyczny FDI z blisko 16 tysiącami delegatów i Światowy Kongres Nauk Politycznych IPSA z 4 tysiącami delegatów”.

Jan Mazurczak
Prezes Zarządu Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej

.....

z Niemiec, Hiszpanii, Białorusi, a nawet USA i Meksyku. Krajowi turyści najliczniej przyjechali z województw wielkopolskiego, mazowieckiego oraz kujawsko-pomorskiego.

Dni Twierdzy Poznań

Ważnym wydarzeniem współorganizowanym przez PLOT wraz ze stowarzyszeniami i instytucjami sprawującymi pieczę nad poznańskimi obiektami militarnymi była IV edycja Dni Twierdzy Poznań.

Twierdza Poznań składa się z fortyfikacji poligonalnych pierścienia wewnętrznego budowanych w latach 1828-1869 oraz z późniejszego pierścienia zewnętrznego 18 fortów, które powstały w latach 1876-1890. Podczas Dni Twierdzy Poznań uczestnicy mogli korzystać z usług przewodników w mundurach oraz innych atrakcji, jak obozy wojskowe, pokazy sprzętu wojskowego czy widowiskowe rekonstrukcje walk. Przemieszczanie się pomiędzy obiektami ułatwiała specjalna, forteczna linia autobusowa. Ostatnia IV edycja Dni Twierdzy Poznań przyciągnęła 10 tys. uczestników (ok. 17% mniej niż III edycja), którzy najchętniej odwiedzali Fort VI, Fort Va i podziemia klasztoru Karmelitów Bosych (udostępnione dla zwiedzających po raz pierwszy, podobnie jak schron przeciwlotniczy w parku Sołackim). Łącznie poznańskie fortyfikacje w 2016 r. odwiedziło 20 tys. osób (ok. 22% mniej niż w 2015 r.).

Weekend na Szlaku Piastowskim

Nowym wydarzeniem zorganizowanym w 2016 r. był Weekend na Szlaku Piastowskim promujący turystyczne walory Poznania oraz obiekty w 26 miejscowościach Szlaku Piastowskiego w Wielkopolsce i na Kujawach. Na imprezę składało się prawie 100 atrakcji, w tym w Poznaniu były to marsze z wojem, gra miejska, spotkania, wykłady oraz inscenizacje. Za zorganizowanie i koordynowanie Weekendu na Szlaku Piastowskim w Poznaniu odpowiedzialny był PLOT, który został jednym z założycieli powołanego w 2016 r. Klastra Turystycznego „Szlak Piastowski w Wielkopolsce”²⁴. W 2016 r. uruchomiono stronę internetową www.szlakpiastowski.pl oraz aplikację mobilną, wydano folder i wprowadzono Kartę Piasta, uprawniającą do skorzystania ze zniżek w obiektach Szlaku Piastowskiego.

17. miejsce

zajął Poznań pod względem elementów kulturowych, przyrodniczych oraz biznesowych wśród powiatów o najwyższej atrakcyjności turystycznej (wg „Turystyka w 2015 r.”, GUS)

---

8. miejsce

zajął Poznań pod względem atrakcyjności kulturowej wśród powiatów w Polsce (wg „Turystyka w 2015 r.”, GUS)

105,9 tys. osób

odwiedziło Bramę Poznania ICHOT w 2016 r., czyli o 8,7 tys. więcej niż rok wcześniej; Brama Poznania ICHOT została wyróżniona przez portal TripAdvisor Certyfikatem Jakości 2016

Dni Twierdzy Poznań

wyróżniono w kategorii najlepszy produkt turystyczny w regionalnej edycji XIV Konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny – Certyfikat POT organizowanego przez Polską Organizację Turystyczną

Promocja i rozwój turystyki

Poza organizowanymi wydarzeniami, ofertę turystyczną Poznania za pośrednictwem PLOT promowano na zagranicznych i krajowych targach, giełdach i imprezach turystycznych w Berlinie (ITB Międzynarodowa Giełda Turystyczna), Londynie (ETOA London City Fair), Poznaniu (Targi Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon) oraz w ramach promocji Poznania jako destynacji biznesowej ofertę przedstawiono w Barcelonie (EIBTM) i we Frankfurcie (IMEX).

Rozwojowi turystyki sprzyjają organizowane przez PLOT wizyty studyjne i prasowe dla dziennikarzy, blogerów i przedstawicieli branży turystycznej z wielu krajów europejskich (Niemiec, Holandii, Wielkiej Brytanii, Czech, Finlandii, Belgii, Węgier), a także z USA, Kanady, Indii, Australii, Chin, Japonii czy Brazylii. Efektem tych wizyt są liczne relacje, artykuły, foto-reportaże, a także filmy i audycje radiowe ukazujące w zagranicznych mediach atrakcyjność Poznania.

Ponadto w 2016 r. po raz pierwszy zorganizowana została na przełomie listopada i grudnia „Kampania Weekend w Poznaniu”, polegająca na przygotowaniu „insertu” dołączonego do Gazety Wyborczej prezentującego zimowe wydarzenia i atrakcje w Poznaniu. Dzięki współpracy PLOT z różnymi podmiotami branży turystycznej podjęto m.in. inicjatywę (tzw. „Kampanię skandynawską”) aktywizującą nowe rynki turystyczne (Norwegię, Szwecję, Danię). W ramach tej inicjatywy przygotowano dedykowane dla tych krajów strony internetowe prezentujące atrakcje Poznania i oferty noclegowe. Nową formą prezentacji oferty turystycznej gmin Stowarzyszenia Metropolia Poznań była „Gra memo” skierowana do mieszkańców aglomeracji poznańskiej oraz turystów.

Ofertę turystyczną Poznania promowano także poprzez wydane przez PLOT foldery, ulotki i mapy również w wersjach obcojęzycznych (niemieckiej, włoskiej, rosyjskiej, hiszpańskiej, norweskiej, francuskiej, szwedzkiej, holenderskiej) takie, jak: „Poznań najkrócej”, „Muzea i ekspozycje”, „Poznań i okolice dla dzieci”, „Atrakcje turystyczne – okolice Poznania”, „Legenda o poznańskich koziołkach”, „Wizytówki atrakcji turystycznych”, „Przewodnik po fortyfikacjach Poznania”, „Restauracje, bary i kawiarnie w Poznaniu i okolicach” oraz mapy Poznania (składana i wydzierana). Nakład wszystkich wydawnictw wydanych przez PLOT w 2016 r. wyniósł 549,9 tys. egzemplarzy.

Wiele ciekawych wydawnictw, których łączny nakład wyniósł 40,5 tys. egzemplarzy, również w różnych wersjach językowych, przybliżających największe atrakcje turystyczne Poznania opracowało i opublikowało Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT. Wśród nich był „Przewodnik po Trakcie Królewsko-Cesarskim”, seria folderów turystycznych (Ostrów Tumski, Trakt Królewsko-Cesarski, Śródka i Chwaliszewo, Stare Miasto, Wzgórze św. Wojciecha oraz Grobla i Piaski, Śródmieście), książka „Trzeba by jeszcze powiedzieć. Z Archiwum Społecznego Śródki” oraz publikacja edukacyjna „Szkoła dziedzictwa. Projekt 966”.

Turystyka biznesowa

Poznań jest jednym z bardziej rozpoznawalnych ośrodków turystyki biznesowej w tej części Europy. W 2016 r. zorganizowano blisko 5,2 tys. wydarzeń i spotkań o charakterze konferencyjno-kongresowym, liczba miejsc w obiektach konferencyjnych wzrosła o 1/4.

W mieście sukcesywnie rośnie liczba obiektów z zapleczem konferencyjnym. W 2016 r. było ich 324.

Liczba miejsc konferencyjnych w ubiegłym roku wyniosła 65,4 tys., czyli o 1/4 więcej niż w 2015 r.

Wsparcia organizatorom konferencji udzielało Poznań Convention Bureau (PCB)²⁵, które dostarczało praktycznych informacji z zakresie dostępnych usług. Biuro pełniło ponadto funkcję oficjalnego koordynatora i współorganizatora turystyki biznesowej. W ramach tej funkcji PCB współpracowało z podmiotami branży spotkań oraz przyczyniało się do rozwoju turystyki biznesowej w Poznaniu. Za swoją pracę Poznań Convention Bureau otrzymało nagrodę w kategorii Convention Bureau w konkursie MP Power Awards. Konkurs poprzez przyznane wyróżnienia promuje profesjonalizm branży eventowej.

Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o.

Spółka Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o., w której od 2015 r. Miasto Poznań posiada 100% udziałów, od kilku lat plasuje się na 1. miejscu w rankingach udziału w rynku targowym organizatorów targów wg całkowitej sprzedanej powierzchni targowej. W 2016 r. MTP dysponowały 441,2 tys. m² powierzchni sprzedanej, co dało im ponad 52% udziału w rynku targowym organizatorów targów wg całkowitej sprzedanej powierzchni targowej.

W 2016 r. zorganizowane zostały 63 międzynarodowe imprezy targowe, w których udział wzięło ponad 10,6 tys. wystawców. Targi odwiedziło 698,3 tys. osób. Powierzchnia sprzedana w 2016 r. wyniosła 441,2 tys. m² i była o 7,4% mniejsza niż w 2014 r. Wzrosła natomiast liczba zwiedzających o 7,2% (w porównaniu do 2014 r.).

Dzięki inwestycjom w infrastrukturę i rozwiązania technologiczne, usytuowany na terenach MTP kompleks, jakim dysponuje PCC, to jedno z największych

Wśród największych targów zorganizowanych w 2016 r. wg wielkości sprzedanej powierzchni wystawowej należy wymienić:

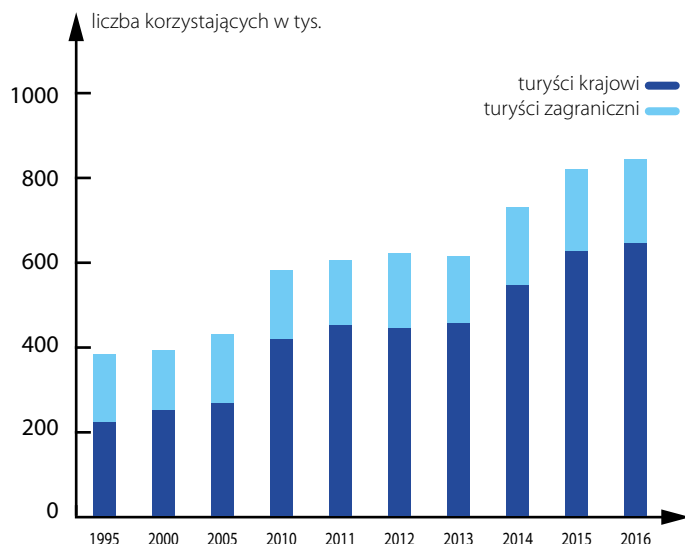
Eko-Las	57 236 m ²
Motor Show	38 984 m ²
Polagra Premiery	30 934 m ²
Drema	21 959 m ²
Meble	21 811 m ²
Budma	21 669 m ²
ITM	21 275 m ²

Targami najliczniej odwiedzanymi były:

Motor Show/TTM	127 460 zwiedzających
PGA/Hobby/Happy Baby	59 372 zwiedzających
Aerofestival	39 000 zwiedzających
Budma	32 797 zwiedzających
Rybomania, Tour Salon	32 587 zwiedzających
Polagra Premiery	32 432 zwiedzających

Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu

Źródło: GUS, Urząd Statystyczny w Poznaniu.

i najnowocześniejszych w Polsce centrów kongresowych. Poznań Congress Center posiada nowoczesną, wielofunkcyjną salę plenarną – Salę Ziemi oraz 69 dobrze wyposażonych sal konferencyjnych o wysokim standardzie, z różnorodnymi możliwościami ich aranżacji. PCC w 2016 r. zorganizowało 244 wydarzenia, w których uczestniczyło ponad 200 tys. osób z całego świata. Do największych i najbardziej prestiżowych imprez należały: jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski, FDI, Kongres Badań Systemów Operacyjnych EURO, 24. Międzynarodowy Kongres Nauk Politycznych, Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Kongres Instytutu Logistyki i Magazynowania, Targi Bricomarche, Pyrkon, Targi Mieszkań, Top Medical Trends.

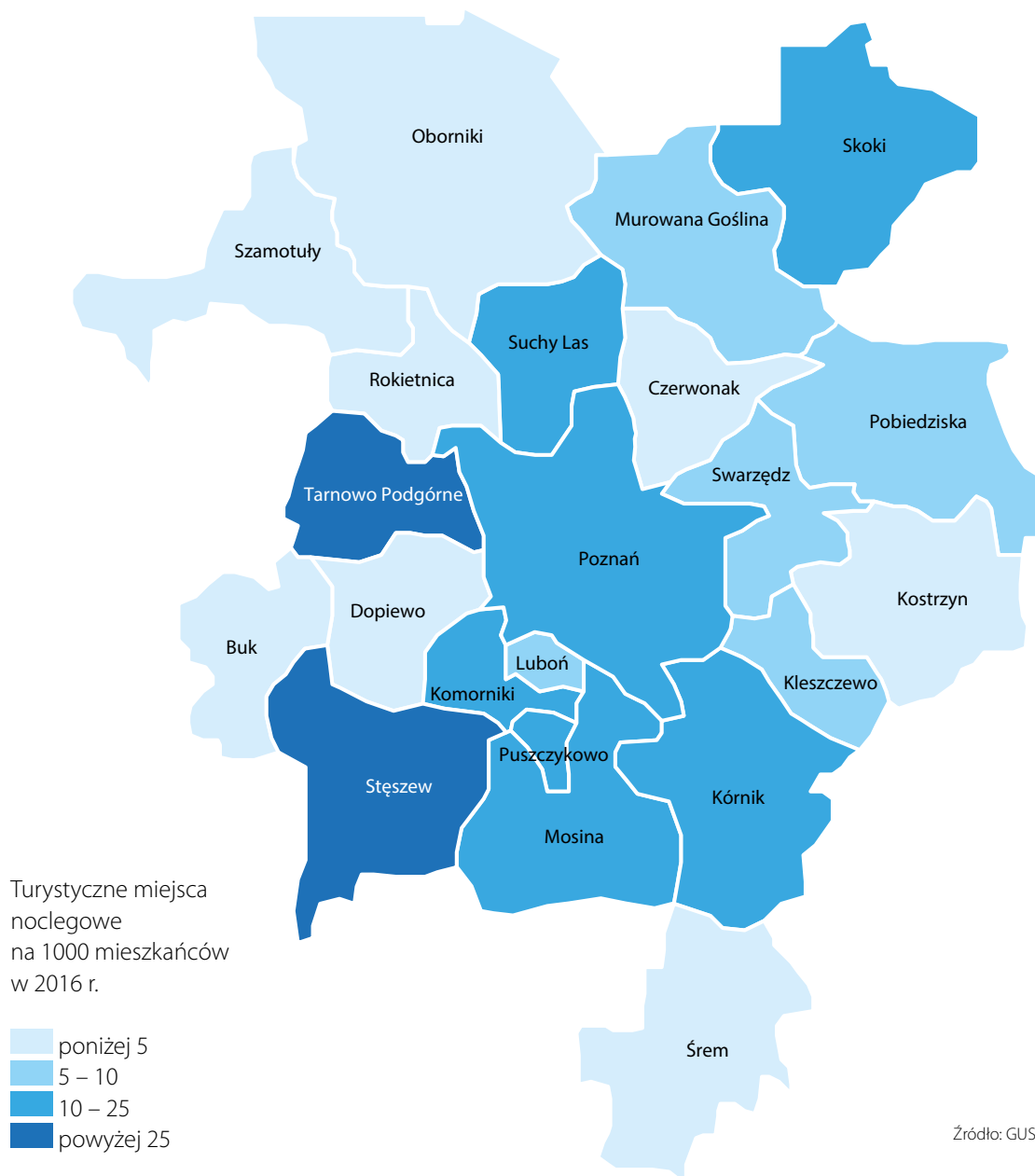
Baza noclegowa

Poznań dysponuje rozbudowaną i zróżnicowaną bazą noclegową, która systematycznie się poszerza. Oferta zakwaterowania, która dostępna jest w Poznaniu, wskazuje na silnie rozwiniętą bazę noclegową stolicy Wielkopolski, co przekłada się na rozwój branży turystycznej oraz biznesowej metropolii.

W Poznaniu systematycznie zwiększa się liczba obiektów noclegowych, a także liczba miejsc noclegowych oraz osób korzystających z noclegów. Według GUS w 2016 r. w Poznaniu było ok. 9,1 tys. miejsc noclegowych, czyli o 213 miejsc więcej niż w 2015 r. Skorzystało z nich 846,7 tys. turystów, w tym 198,6 tys. gości z zagranicy, czyli odpowiednio o 3,3% i 4% więcej niż w 2015 r. Wśród poznańskich obiektów noclegowych znajdowały się hotele o charakterze konferencyjnym, butikowym z ekstrawaganckim wystrojem, rodzinnym – ze szczególną ofertą dla rodzin z dziećmi oraz tzw. zielone hotele położone w pobliżu terenów zieleni. Ponadto oferta noclegowa obejmowała m.in. apartamenty (komfortowo wyposażone mieszkania), hostele, pensjonaty, kwatery prywatne oraz schroniska młodzieżowe czy kemping.

W 2016 r. oddano do użytku Ilonn Boutique Limanowskiego (przy ul. Limanowskiego), którego unikalny, kamieniczny charakter modułowych apartamentów z funkcją konferencyjną odzwierciedla najnowsze trendy w hotelarstwie. Kameralne przestrzenie w nowoczesnym budynku udostępnił również nowo otwarty 2-gwiazdkowy Meet Poznań Hotel (przy ul. Wągrowskiej), dysponujący 60 miejscami noclegowymi. Na początku 2017 r. baza noclegowa poszerzyła się także o Hotel DeSilva Premium Poznań (przy ul. Piekary). W hotelu do

Turystyczna baza noclegowa w metropolii Poznań

dyspozycji gości znajduje się 60 pokoi, 4 sale konferencyjno-bankietowe, restauracja i Lobby Bar oraz studio fitness. Powstaje hotel Hampton by Hilton, który jest budowany między ul. Św. Marcin a Podgórną, a jego otwarcie przewidziane jest w 2018 r. Projekt hotelu zakłada powstanie 117 pokoi rozlokowanych na 6 piętrach, części gastronomicznej, sal konferencyjnych, centrum fitness oraz parkingu podziemnego.

Według GUS wykorzystanie miejsc w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu w 2016 r. wahało się od 35,4% (styczeń-marzec) do 49% (lipiec-sierpień), czyli podobnie jak w 2015 r. kiedy wynosiło od 36,3% (styczeń-marzec) do 45,6% (kwiecień-czerwiec). W 2016 r., w porównaniu z 2015 r., wzrosło z kolei wykorzystanie pokoi, które wahało się od 47,9% (styczeń-marzec) do 61,8% (lipiec-sierpień).

SPORT I REKREACJA

Baza sportowa

Poznań dysponuje rozbudowaną bazą sportową systematycznie modernizowaną i dostosowywaną do potrzeb zarówno zawodowych sportowców, jak również mieszkańców dbających o formę fizyczną.

Poznańska baza sportowa w 2016 r. obejmowała 933 obiekty, w tym m.in.: 4 stadiony i 6 boisk sportowych z widownią, 503 boiska, 193 hale i sale, 14 pływalni krytych, 6 kąpielisk i pływalni odkrytych, 4 lodowiska, 5 kręgielni, 7 strzelnic, 13 przystani wodnych, 138 kortów tenisowych, 23 korty do

.....

„W ostatnich latach rośnie liczba mieszkańców Poznania uczestniczących w maratonie czy imprezach kolarskich. W Poznaniu obecnie około 5 500 młodych sportowców uczestniczy w cotygodniowych zajęciach odbywających się w 119 młodzieżowych centrach sportu zorganizowanych przez 71 klubów sportowych, które trenują młodzież w 47 dyscyplinach. Dużą popularnością cieszą się zajęcia sportowo-rekreacyjne organizowane w ramach projektu Trener Osiedlowy i Senioralny. Programy te wyróżniają nas w kraju, podobnie jak liczba imprez sportowych organizowanych corocznie, a która w 2016 roku wyniosła aż 520”.

Ewa Bąk
Dyrektor Wydziału Sportu

.....

squasha, 4 ściany wspinaczkowe, 3 skateparki, hippodrom oraz tory regatowy i samochodowy.

W 2016 r. baza sportowo-rekreacyjna poszerzyła się o nowe obiekty, m.in. boiska do siatkówki plażowej, plac zabaw i skwer zieleni na INEA Stadionie, Parki Trampolin Jump Areny zlokalizowane przy ul. Obornickiej oraz B. Krzywoustego, hangar dla Wielkopolskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego usytuowany nad Jeziorem Kierskim czy siłownię zewnętrzną z urządzeniami dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami nad Jeziorem Maltańskim. Rozpoczęto budowę 3 zadaszonych

kortów tenisowych oraz prace w zakresie przebudowy basenu²⁶ na terenie Ośrodka Przywodnego Rataje. W 2017 r. w pobliżu kąpieliska nad Jeziorem Maltańskim wybudowana zostanie konstrukcja do ćwiczeń (projekt ten został wybrany przez mieszkańców w ramach PBO), na północnym brzegu Jeziora Maltańskiego zaplanowano budowę rodzinnej przystani, czyli ogólnodostępnego miejsca do aktywnego spędzania czasu wraz z placem zabaw.

Wśród pozostałych inwestycji w infrastrukturę sportową i rekreacyjną zrealizowanych w 2016 r. znalazła się gruntowna modernizacja hali sportów walki znajdującej się nieopodal hali widowiskowo-sportowej „Arena”. Obiekt wzbogacił się m.in. o nowy ring bokserski, maty i worki treningowe oraz drabinki. Z hali korzystają zawodnicy Poznańskiego Klubu Bokserskiego, KKS Sporty Walki, Bagdasarian Boxing Club, Klubu Surma, a także sekcji taekwondo Organizacji Środowiskowej AZS oraz uczniowie okolicznych szkół. Zakończono także ostatni etap modernizacji stadionu żużlowego na Golęcinie, który dzięki wykonanym pracom będzie mógł podczas zawodów pomieścić 8 tys. kibiców. Efektem prac modernizacyjnych podjętych na Golęcinie jest m.in. wymieniona murawa na boisku do futbolu amerykańskiego, odtworzony tor żużlowy wraz z wyremontowanymi bandami i zamontowanymi siedziskami na trybunach, odnowione kasy i bramki. Na stadionie Młodzieżowego Ośrodka Sportowego wymieniono nawierzchnię bieżni, przygotowano nowe tartanowe boisko do koszykówki ulicznej i odnowiono kort tenisowy. Z wyremontowanej bieżni najczęściej korzystają uczniowie poznańskich szkół podstawowych, a ośrodek ten jest organizatorem wielu imprez sportowych dla dzieci i młodzieży. Ponadto pracami modernizacyjnymi objęto także Camping Malta, kompleks sportowy „Chwiałka”, halę widowiskowo-sportową „Arena” oraz Tor Regatowy Malta.

Młodzieżowy Ośrodek Sportowy

systematycznie rozwija się i poszerza działalność o nowe dyscypliny sportowe, m.in. o siatkówkę plażową; obiekt, poza terminami zarezerwowanymi dla klubów sportowych i grup zorganizowanych, jest ogólnodostępny dla wszystkich mieszkańców

---

Koszt godziny pływania w ramach biletów normalnego i ulgowego (od poniedziałku do piątku):

10 zł/8 zł – Basen Posnania

12 zł/8 zł – Pływalnia „Chwiałka”

12 zł/10 zł – Pływalnia Miejska Atlantis

12 zł/10 zł – Baseny sportowe na Termach Maltańskich

15 zł/10 zł – Pływalnia Cityzen

Wydarzenia i imprezy sportowe

Organizacja imprez sportowych, przede wszystkim dużych o randze międzynarodowej, jest niewątpliwie najefektywniejszą formą wzmacniania wizerunku miasta jako ważnego ośrodka sportu w Polsce.

W Poznaniu w 2016 r. odbyło się 520 imprez sportowych, w tym 32 międzynarodowe. Szczególnie znaczenie miały 72 imprezy masowe. Wiele z nich to imprezy biegowe o różnorodnym charakterze, celach, łączące wszystkie pokolenia i ludzi o różnych poglądach, wśród których znalazły się tak znane, jak 17. PKO Poznań Maraton im. M. Frankiewicza oraz 9. PKO Poznań Półmaraton. Cieszą się one z roku na rok coraz większą popularnością. W mieście organizowane są także od niedawna takie wydarzenia, jak dla Enea Challenge Poznań Triathlon 2016 oraz Škoda Poznań Bike Challenge 2016. W 2016 r. odbyły się pierwsze w Polsce, I Zawody w Formule Krav Maga. Wzięli w nich udział zawodnicy i sędziowie z kilku międzynarodowych organizacji, w tym m.in.: Krav Maga International Federation, International Combat Shooting & Krav Maga Association w Polsce.

Poznań jest także organizatorem wielu imprez sportów wodnych – pływania, wioślarstwa, kajakarstwa, regat żeglarskich. W ubiegłym roku stolica Wielkopolski gościła m.in. zawodników IV Międzynarodowych Zawodów Pływackich Poznań Swimming Cup, XIX Międzynarodowego Mityngu Pływackiego Niesłyszących, Pucharu Świata w Wioślarstwie, Akademickich Mistrzostw Świata w Wioślarstwie. Ponadto w 2016 r. Poznań był areną rywalizacji sportowców m.in. w piłce nożnej, piłce wodnej, jeździectwie, siatkówce

plażowej, tenisie ziemnym, wyścigach samochodowych i motocyklowych, boksie, judo, szermierce, boccie czy zmaganiach szachistów i amatorów brydża.

Obok aspektu rywalizacji wielu imprezom sportowym przyświecały idee charytatywne lub upamiętniające ważne wydarzenia lub osoby. W 2016 r. należały do nich: 3. Wings for Life, 64. Piłkarski Turniej Charytatywny „Cracovia Pasy Cup” im. św. Jana Pawła II odbywający się w ramach cyklu „Gramy by pomóc”, 2. The Color Run z kampanią „Kilometry Dobra”, 1. Poznański Bieg Niepodległości, mecz piłki wodnej pomiędzy Waterpolo Poznań a węgierskim zespołem Racionet Honvéd Budapeszt, oddający hołd bohaterom Poznańskiego Czerwca '56 i rewolucji węgierskiej z 1956 r., 5. Turniej Piłkarski w 60. Rocznicę Poznańskiego Czerwca '56, 5. Turniej z Okazji Dnia Solidarności i Wolności, XV Memoriał im. W. Gąsiorka, Regaty Sprinterskie W. Skrzypczyńskiego, Festiwal Szermierki – IX Memoriał Fichtmistrza J. Nowaka, III Puchar Polski Seniorów we Florecie Kobiet i Mężczyzn – XXXVIII Memoriał Fichtmistrza J. Pieczyńskiego, X Memoriał J. Moczyńskiego, Turniej Piłki Ręcznej im. J. Kuleczki, Poznańskie i Powiatowe Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Biegach Przełajowych – XV Memoriał B. Szwarca, III Memoriał im. W. Ludwiczaka w Hokeju na Lodzie, Zawody Jeździeckie w Skokach przez Przeszkody CSI4* – VII Memoriał M. Frankiewicza czy 17. Poznań Maraton również im. M. Frankiewicza.

W 2016 r. miastu została przyznana organizacja m.in. Pucharu Świata w Wioślarstwie (2017 r.), Mistrzostw Świata Amatorów w Kolarstwie (w 2019 r.), zaś w trakcie rozstrzygnięcia są procesy aplikacyjne o organizację Mistrzostw Europy w Triathlonie (w 2019 r.) i Mistrzostw Europy w Siedmiu Dyscyplinach (w 2020 r.).

W ubiegłym roku z okazji Igrzysk Olimpijskich w Rio de Janeiro w Poznaniu zorganizowano specjalną grę miejską „Olimpijski Poznań” zapewniającą rywalizację umysłową i sprawnościową. Nad rzeką Wartą odbył się II Piknik Poznańskich Olimpijczyków zorganizowany przez Poznańskie Stowarzyszenie Olimpijczyków i Uczniowski Klub Sportowy „Szpaki”, obejmujący spotkanie mieszkańców z trenerami medalistów olimpijskich oraz olimpijczykami z Rio de Janeiro, rejestrację dawców szpiku kostnego, była to również okazja do wypróbowania własnych sił w konkurencjach sportowych pod okiem mistrzów.

Upowszechnianie kultury fizycznej

Oferta sportowa Poznania, obok licznych wydarzeń sportowych, obejmuje także różnorodne zajęcia sportowe oraz propozycje aktywnego spędzania czasu skierowane do dzieci, młodzieży, osób niepełnosprawnych czy seniorów.

Miasto Poznań wspiera i upowszechniania kulturę fizyczną m.in. dofinansowując projekty zgłoszone w otwartym konkursie dla organizacji pozarządowych.

W 2016 r. Miasto Poznań dofinansowało szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo, która uczestniczyła we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez okręgowe lub polskie związki sportowe. Około 5,5 tys. osób w cotygodniowych zajęciach rozwijało swoje umiejętności w 47 dyscyplinach, trenując w 119 Młodzieżowych Centrach Sportu.

Organizowano liczne turnieje i zawody dla dzieci i młodzieży. Były to m.in.

Liczba uczestników imprez sportowych odbywających się w 2016 r. w Poznaniu:

- 38 tys.** – towarzyski mecz piłki nożnej Polska – Serbia
- 11,4 tys.** – 9. PKO Poznań Półmaraton
- 8 tys.** – The Color Run
- 6 tys.** – Škoda Poznań Bike Challenge 2016
- 5,9 tys.** – 17. PKO Poznań Maraton
- 5 tys.** – 1. Poznański Bieg Niepodległości
- 5 tys.** – Lotto Maniacka Dziesiątka
- 4,5 tys.** – Enea Challenge Poznań Triathlon 2016
- 4,5 tys.** – Men Expert Survival Race 2016
- 4 tys.** – 3. Wings for Life
- 2 tys.** – Runmageddon
- 2 tys.** – XV Memoriał B. Szwarca
- 1,3 tys.** – Bieg na Tak – Run of Sprint
- 1,2 tys.** – City Trail (liczba biegaczy w jednym biegu w sezonie 2015/2016)
- 1 tys.** – IV Międzynarodowe Zawody Pływackie Poznań Swimming Cup
- 1 tys.** – Puchar Świata w Wioślarstwie
- 1 tys.** – VIII Memoriał Jigoro Kano w Judo
- 1 tys.** – Akademickie Mistrzostwa Polski w Pływaniu
- 800** – XXXIII Międzynarodowy Bieg Sylwestrowy

Korzystający z oferty wakacyjnej Poznańskich Ośrodków Sportu i Rekreacji:

36 tys.

osób na pływalniach letnich

800

uczestników „Akcji Lato 2016” (półkolonie i wydarzenia
jednodniowe)

9

bezpłatnych koncertów na pływającej Maltańskiej
Scenie Muzycznej

niezliczone tłumy

nad jeziorami i miejskimi kąpieliskami
– Rusałką, Strzeszynkiem, Małtą
i Krzyżownikami

- 14. Sportowy Zajęczek – ok. 1,2 tys. przedszkolaków
- XXXVII Pływackie Zawody „Gwiazdka 2016” na Chwiańce, będące podsumowaniem semestru zajęć nauki i doskonalenia pływania prowadzonych przez Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji – ok. 500 dzieci i młodzieży
- „Puchar 5 milionów” – ok. 200 uczniów szkół podstawowych
- 27. Halowy Turniej Piłki Nożnej Szkół Podstawowych o Puchar Prezydenta Miasta Poznania, Wielkopolskiego Kuratora Oświaty i Prezesa Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej w Szkole Podstawowej nr 34 – 10 zespołów
- Mikołajkowy Turniej Mini Siatkówki Dziewcząt rozegrany w Szkole Podstawowej nr 85 – 12 drużyn
- 9. Zawody „Ergometr dla wszystkich” w Szkole Podstawowej nr 35 – ok. 300 uczniów szkół podstawowych
- 3. Poznańska Liga Orliczek, której organizatorami były UMP, Akademia Piłkarska „Uniwersytet Futbolu”, Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu im. A. Mickiewicza – 150 zawodniczek (najliczniejsza liga w Polsce)
- III Ratajskie Igrzyska Olimpijskie RIO 2016 organizowane przez Szkołę Podstawową nr 20 – 13 szkół i 8 grup przedszkolnych
- Poznańskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej 2015/2016 organizowane przez Poznański Szkolny Związek Sportowy oraz Młodzieżowy Ośrodek Sportowy – 65 szkół podstawowych, 43 szkoły gimnazjalne, 44 szkoły ponadgimnazjalne

Dużą popularnością cieszył się realizowany od lat w Poznaniu początkowo dla dzieci i młodzieży, a w 2016 r. rozszerzony o zajęcia dla seniorów projekt „Trener Osiedlowy i senioralny – darmowe zajęcia rekreacyjne dla mieszkańców

Poznania”, największy w Europie program aktywizacji ruchowej dla dzieci, młodzieży i Senioralny. Każdego dnia przez ok. 5-6 godzin prowadzone były bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży na 30 poznańskich boiskach oraz organizowano zajęcia dodatkowe np. nad miejskim kąpieliskiem, na wycieczce rowerowej czy w parku linowym. Dla seniorów (ok. 50 grup tygodniowo) organizowano takie zajęcia, jak aquafitness, ball-shape, spinning, taneczno-gimnastyczne, nordic walking, na siłowniach zewnętrznych, gimnastykę na matach czy rehabilitacyjną. Łącznie w 2016 r. w cyklicznych zajęciach udział wzięło 6,3 tys. osób. W ramach programu odbyły się także Spartakiada Trenera Osiedlowego oraz Spartakiada Trenera Senioralnego. Program zrealizowała Fundacja na rzecz Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego.

Systematycznie poszerza się oferta działań aktywizujących ruchowo najstarszych mieszkańców Poznania. Do najważniejszych imprez sportowych dla seniorów należy Spartakiada Seniorów, która w 2016 r. odbyła się po raz 11. Uczestniczyło w niej 160 osób, które zmierzyły się w tenisie stołowym, warcabach, szachach, bowlingu oraz wzięły udział w podsumowującym rywalizację festynie. Najstarsza uczestniczka miała 84 lata, a uczestnik 90 lat.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami obejmowały dofinansowanie przez Miasto Poznań, dla 1,4 tys. osób stałych zajęć sportowych, zakupu sprzętu sportowego, organizację imprez sportowych, udziału w obozach czy zawodach. Było ono jednocześnie formą przygotowań do uczestnictwa w paraolimpiadach oraz innego rodzaju rywalizacji sportowej osób z niepełnosprawnościami, w której poznańscy sportowcy osiągają duże sukcesy

Podsumowanie, trwającej w ferie zimowe, „Akcji Zima 2016”:

15 tys.

osób skorzystało z półkolonii, bezpłatnych zajęć w „Arenie” oraz promocyjnych biletów na baseny, lodowiska i kręgielnie

8 tys.

łyżwiarzy na lodowisku „Chwiałka”

3 tys.

łyżwiarzy na lodowisku nad Maltą

1,5 tys.

osób na basenie „Chwiałka” i Pływalni Rataje

50-60

osób codziennie brało udział w zajęciach sportowych w „Arenie”

pełne obłożenie

torów bowlingowych w Ośrodku Przywodnym Rataje

w zawodach najwyższej światowej i europejskiej rangi. Ponadto osoby z niepełnosprawnościami miały możliwość uczestniczenia w imprezach krajoznawczych, w tym np. w specjalnie dedykowanych osobom niewidomym i słabowidzącym spacerach z elementami nordic walking.

W 2016 r. Miasto Poznań dofinansowało organizację przez oddziały Poznańskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, stowarzyszenia i kluby sportowe imprez krajoznawczych w formie rajdów pieszych i rowerowych, wycieczek, spływów kajakowych. Uczestniczyło w nich 9,7 tys. osób.

Formą upowszechniania kultury fizycznej jest wsparcie zespołów w zawodach ekstraklasy i pierwszej ligi. Miasto Poznań w 2016 r. wsparło finansowo udział drużyny Biofarm Basket Poznań w rozgrywkach pierwszej ligi mężczyzn. Biofarm Basket Poznań występuje w pierwszej lidze koszykarskiej od sezonu 2015/2016, w którym uplasował się na 12. miejscu. Udzielone przez Miasto wsparcie finansowe ma pomóc w osiągnięciu lepszych wyników.

Inicjatywy związane z aktywnością ruchową

Poznaniacy mogą korzystać z oferowanych przez firmy i stowarzyszenia propozycji aktywności ruchowej, w tym programów o zasięgu ogólnopolskim promujących różne dyscypliny sportowe.

Młodzi sportowcy z Poznania oraz 4 innych polskich miast (w wieku 14-18 lat) trenujący dyscyplinę olimpijską zostali objęci edukacyjno-stypendialnym programem 8. edycji Sportowej Akademii Veolii. Sportowa Akademia Veolii od wielu lat wspiera

utalentowanych młodych zawodników, którzy łączą imponujące osiągnięcia sportowe z dobrymi wynikami w nauce. Uczestnicy otrzymują stypendia, biorą udział w cyklu rocznych warsztatów, które wspierają kształtowanie i rozwój ich sportowej kariery. W ostatniej edycji Akademia wspierała 140 sportowców.

Poznań był jednym z 10 polskich miast, w których realizowany był największy w Polsce Program Edukacji Żeglarskiej Energa Saling, oferujący dzieciom bezpłatną naukę żeglarstwa, oraz uświadomienie zasad bezpiecznego zachowania nad wodą i zdrowego stylu życia. W ramach projektu młodzieńcy (w wieku 7-9 lat) mogli uczyć się żeglowania na łódkach klasy Optimist. Podsumowaniem programu w Poznaniu był piknik zorganizowany na terenie Żeglarskiego Ludowego Klubu Sportowego. Głównymi organizatorami programu byli Grupa Energa oraz Polski Związek Żeglarski. Partnerem wspierającym ubiegłoroczną edycję w Poznaniu był, już po raz kolejny, Wielkopolski Okręgowy Związek Żeglarski.

Aktywne spędzanie wolnego czasu, kształtowanie umiejętności pracy w grupie oraz promocja idei prozdrowotnych wśród dzieci jest ideą programu obejmującego cykl szkoleń w piłce ręcznej organizowanego przez Volkswagen Poznań we współpracy z Akademickim Związkiem Sportowym Akademii Wychowania Fizycznego (AZS AWF). Na program składa się m.in. Akademia Szczypiorniaka umożliwiająca dzieciom trenowanie przy udziale zawodniczek AZS AWF Volkswagen Poznań aż do zakończenia szkoły podstawowej.

W Poznaniu odbywał się największy w Polsce cykl turniejów piłkarskich dla dzieci „ReissCup”

organizowany przez Klub Sportowy Akademia Piłkarska Reissa oraz Fundację Piotra Reissa. W 2016 r. w turniejach zmierzyło się 6,6 tys. uczestników. Zawody promują grę wg zasad fair play.

Bezpłatne treningi piłkarskie dla dziewczynek i chłopców w wieku 6-11 lat oferowała Akademia Młodych Orłów. Kwalifikacja dzieci do treningów odbyła się podczas Dni Talentu. Inicjatywę współtworzył Polski Związek Piłki Nożnej wraz z jego wojewódzkimi oddziałami wspólnie z siecią handlową „Biedronka”.

Zdrowy tryb życia, poprzez aktywność ruchową, promowały II Mikołajki z Olimpijczykami połączone z profilaktyką prozdrowotną. W imprezie udział wzięło ponad 300 dzieci i młodzieży oraz towarzyszący im opiekunowie. W trakcie zabaw i turniejów sportowo-rekreacyjnych uczestnicy mogli też poznać przepisy i zasady konkurencji olimpijskich, paraolimpijskich, spróbować swoich sił w różnych dyscyplinach pod okiem ekspertów, obejrzeć z bliska strój startowy czy usiąść na prawdziwym motorze zawodowego żużlowca, obejrzeć wystawę trofeów olimpijskich, wykonać bezpłatne badania, zasięgnąć porad kosmetycznych i fizjoterapeutycznych. Poznań był jednym z 12 polskich miast, w których zorganizowano akcję społeczną „Ruszamy Polskę z Kanapy”. Jej celem było zachęcenie do podjęcia aktywności fizycznej. Przez 2 tygodnie w plenerze odbywały się bezpłatne treningi ogólnorozwojowe, dostosowane do potrzeb osób, które chcą zacząć się ruszać, ale podjęcie aktywności utrudnia im brak kondycji czy nadwaga. Zajęcia prowadzone były przez licencjonowanych trenerów Boot Camp Polska. Prozdrowotny aspekt – poprzez zachęcanie podczas biegów do badań profilaktycznych, codziennej aktywności fizycznej czy zmiany

nawyków żywieniowych – miał też cykl jesienno-zimowych przełajowych biegów City Trail.

Na terenie Akademii Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego (AWF) zorganizowano III Otwarte Darmowe Szkolenia Samoobrony Krav Maga dla poznaniaków. Zajęcia przeprowadził obecny Mistrz Świata Krav Maga. Celem szkolenia było popularyzowanie systemu Krav Maga wśród mieszkańców Poznania oraz zapoznanie uczestników z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa i technikami samoobrony niezbędnymi w sytuacjach zagrożenia. Szkolenie zostało zorganizowane przez Wielkopolskie Stowarzyszenie Sztuk Walki oraz AWF.

Aktywność sportowa sprzyja także integracji. Przykładem był TRIM 2016 Poznań Move Week – projekt współfinansowany przez Miasto Poznań, Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży i Poznańską Akademię Rozwoju. Jego celem była przede wszystkim integracja dzieci i młodzieży podczas międzynarodowych imprez sportowych np. Międzynarodowego Turnieju Piłkarskiego czy też zawodów tanecznych, pływackich i bowlingowych. W projekcie wzięło udział ok. 300 osób m.in. z Polski, Niemiec, Francji, Hiszpanii czy Syrii.

Konferencje i spotkania

W 2016 r. w Poznaniu odbywały się konferencje oraz spotkania na temat sportu.

W auli AWF odbyła się XXI Konferencja Trenerów Tenisa PZT, na temat nowoczesnych technologii w treningu tenisistów oraz praktycznych aspektów treningów. Były też gry i zabawy dla początkujących zawodników. Wśród zaproszonych wykładowców znaleźli się

m.in. szkoleniowcy z Francji i Niemiec oraz wybitni trenerzy czołowych polskich zawodników. Oprócz sesji wykładowych uczestnicy mogli zobaczyć pokaz gry w tenisa na lodzie oraz szkołę jazdy na łyżwach.

Poznańska AWF była także gospodarzem konferencji metodyczno-szkoleniowej „Droga do sukcesu olimpijskiego. Etapizacja szkolenia sportowego z perspektywy trenerów i zawodniczek kadr olimpijskich”. Odbędzie się ona w ramach cyklu warsztatów, które Zakład Teorii Sportu AWF organizuje we współpracy z Wielkopolskim Stowarzyszeniem Sportowym. Szkoleniowcy opowiedzieli o tym, jak z ich perspektywy wyglądają przygotowania do sezonu olimpijskiego oraz jak projektować kariery zawodników. Nie brakowało praktycznych rad i wskazówek dla młodych trenerów. Podczas spotkania o początkach swojej kariery oraz o współpracy w kadrze narodowej opowiedziały złote mistrzyni olimpijskie w wioślarstwie. Celem cyklu spotkań było optymalizowanie i racjonalizowanie procesu szkoleniowego utalentowanej młodzieży z terenu Wielkopolski.

W ramach ogólnoświatowego projektu „Handball at School” skierowanego do nauczycieli sportu, trenerów, studentów AWF oraz pasjonatów piłki ręcznej w Poznaniu odbyła się konferencja szkoleniowa. Poznańska konferencja, w której uczestniczyło niemal 100 trenerów, zamknęła cykl szkoleń, których gospodarzami obok Poznania były w Polsce także Łódź i Bydgoszcz.

Jednym z punktów programu IX Europejskiego Festiwalu Sermierki, organizowanego przez Klub Sportowy „Warta”, była konferencja naukowo-metodyczna „Sermierka w ujęciu naukowym i szkoleniowym”. Wzięło w niej udział środowisko naukowe i trenerskie związane z szermierką z wiodących ośrodków w Polsce.

Poznaniacy mieli także możliwość spotkania ze znanymi sportowcami, wśród których znalazły się: legenda freediverów – Umberto Pelizzari, kajakarka wszechczasów – Birgit Fischer, pierwszy w historii kajakarz, który samotnie przepłynął Ocean Atlantycki z kontynentu na kontynent – Aleksander Doba.

KULTURA

Podmioty tworzące ofertę kulturalną

W Poznaniu corocznie organizowanych jest wiele imprez kulturalnych o krajowym i międzynarodowym zasięgu.

Miasto Poznań wspiera rozwoju kultury miejskiej zarówno poprzez inicjowanie inwestycji w zakresie infrastruktury kultury, jak i dbałość o wysoką jakość i różnorodność dostępnej oferty kulturalnej.

Działalność miejskich instytucji kultury

Miasto Poznań jest organizatorem dla 15 instytucji kultury współtworzących ofertę kulturalną miasta. Wysoka aktywność i duże zróżnicowanie ich działalności przyczyniają się do oferowania mieszkańcom szerokiej gamy możliwości uczestnictwa w życiu kulturalnym miasta.

Do miejskich jednostek kultury należą:

- Teatr Muzyczny
- Teatr Polski
- Teatr Animacji

- Teatr Ósmego Dnia
- Poznański Chór Chłopięcy
- Galeria Miejska Arsenał
- Centrum Sztuki Dziecka
- Estrada Poznańska
- Dom Kultury Stokrotka
- Centrum Kultury ZAMEK
- Wydawnictwo Miejskie Posnania
- Wielkopolskie Muzeum Niepodległości
- Muzeum Archeologiczne
- Biblioteka Raczyńskich
- Centrum Turystyki Kulturowej TRAKT

W 2016 r. w wielu poznańskich instytucjach obchodzono jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski. To wydarzenie miało kluczowe znaczenie dla historii naszego kraju, a miasto Poznań szczególnie w nim udział. W związku z tym w ubiegłym roku kwota finansowania miejskich jednostek kultury wzrosła średnio o 12,6% w porównaniu do 2015 r.

Centralne obchody jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski odbyły się w Poznaniu i Gnieźnie 14-16 kwietnia ubiegłego roku. Miejskie instytucje kultury włączyły się w organizację tych wydarzeń. W Poznaniu odbyło się, po raz pierwszy poza Warszawą, uroczyste posiedzenie Zgromadzenia Narodowego, podczas którego orędzie wygłosił Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. W Bazylice Archikatedralnej odprawiono uroczystą mszę św. Uroczystości odbyły się również na poznańskim stadionie INEA. Teatr Muzyczny zorganizował tam specjalne widowisko – koncertowe wykonanie musicalu „Jesus Christ Superstar” A. L. Webera, wieńczące centralne obchody tego jubileuszu.

Wiele instytucji miejskich w związku z jubileuszem 1050-lecia Chrztu Polski prowadziło projekty całoroczne, m.in. zorganizowane przez Muzeum

.....

„W 2016 roku mieszkańcy mogli uczestniczyć w setkach najróżniejszych wydarzeń kulturalnych, organizowanych zarówno przez miejskie instytucje kultury, jak i prężnie działające organizacje pozarządowe. Oprócz spektakularnych przedsięwzięć, takich jak 15. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego, Enea Spring Break czy Malta Festival Poznań istotne dla nas były także lokalne imprezy osiedlowe, których głównym celem jest tworzenie więzi społecznych i niezwykle istotna akupunktura kultury poza ścisłym centrum Poznania.

Rok 2016 to także czas ważnych jubileuszy: 1050-lecia Chrztu Polski oraz 60. rocznica Poznańskiego Czerwca '56 roku, w których upamiętnienie zaangażowały się wszystkie podmioty działające w obszarze kultury”.

Justyna Makowska
Dyrektor Wydziału Kultury

.....

Archeologiczne wystawy „Nubia około 966” oraz „Navis 966” (w Rezerwacie Archeologicznym Genius Loci). Obie wystawy były finansowane z budżetu

Miasta Poznania. W rezerwacie Archeologicznym Genius Loci zwiedzający mogli również obejrzeć wystawę „Pokolenie 966 – świt wielkich przemian”. Projekt ten był także współfinansowany przez Miasto.

Centrum Kultury ZAMEK zrealizowało Projekt #1050 – interdyscyplinarny program o charakterze artystycznym i edukacyjnym. Jego celem było uświadomienie odbiorcom jak wszechstronny wpływ na naszą tożsamość i kulturę miała podjęta 1050 lat temu decyzja Mieszka I o przyjęciu chrześcijaństwa. W ramach projektu zorganizowano wystawę „50 zdań polskich” – wizualną prezentacją najczęściej przywoływanych w różnych okolicznościach polskich zdań.

Wydawnictwo Miejskie Poznania w związku z jubileuszem 1050-lecia Chrztu Polski opublikowało, w nakładzie 3 tys. egzemplarzy, książkę dla dzieci w wieku 5-9 lat E. Piotrowskiej „Chrzt Polski i woja Mściwoja”. Jej celem była popularyzacja Poznania, jako miejsca początków państwowości Polski i jej wejścia do wspólnoty narodów chrześcijańskich.

W Poznaniu w 2016 r. obchodzono także ważny jubileusz 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56. Na pl. A. Mickiewicza pod pomnikiem Poznańskiego Czerwca przez cały miesiąc pełniono warty honorowe. W dniu 28 czerwca odbyły się uroczystości upamiętniające to wydarzenie m.in. na pl. A. Mickiewicza, zakończone rekonstrukcją historyczną przygotowaną przez Związek Harcerstwa Polskiego oraz koncertem – multimedialnym widowiskiem „Ksenofonia. Symfonia dla innego” w reżyserii J. Komasy.

W obchody 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56 włączyły się także poznańskie instytucje kultury. Teatr Ósmego Dnia m.in. wystawił spektakl

„Gniew” przygotowany specjalnie z tą rocznicę. Teatr Ósmego Dnia oraz Wydawnictwo Miejskie Poznania byli współorganizatorami widowiska plenerowo-medialnego „Stukot 1956”, które odbyło się na bruku ul. Młyńskiej. Widowisko otrzymało wsparcie finansowe z budżetu Miasta Poznania.

Biblioteka Raczyńskich zorganizowała wystawę czasową „Ślady Czerwca '56. Ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich” oraz spotkanie promocyjne książki P. Grzelczaka „Poznański Czerwiec 1956. Walka o pamięć w latach 1965 – 1989”. Ponadto przy współudziale Instytutu Pamięi Narodowej Biblioteka Raczyńskich zorganizowała panel dyskusyjny „Wydarzenia 1956 r. w Europie Środkowo-Wschodniej. Próba spojrzenia transnarodowego”.

Wydawnictwo Miejskie Poznania wydało gazetę „Stukot Czerwcowy” we współpracy z Teatrem Ósmego Dnia i Stowarzyszeniem Teatralnym Antrakt (nakład 10 tys. egz.) oraz wznowiło książkę „Poznański Czerwiec 1956” autorstwa J. Maciejewskiego i Z. Trojanowiczowej (nakład 500 egz.). Galeria Miejska Arsenał natomiast wydała pierwszą profesjonalną grę planszową „Poznański Czerwiec 1956 r.”, która została pozytywnie zaopiniowana przez Instytut Pamięi Narodowej. Galeria Miejska Arsenał organizowała również warsztaty artystyczne KO-MIKS dotyczące wydarzeń czerwca 1956 r.

W Sali Wielkiej Centrum Kultury ZAMEK odbyło się spotkanie uczestników i kombatantów Poznańskiego Czerwca z przedstawicielami miejskich i wojewódzkich jednostek samorządowych. Podczas tego spotkania wręczono odznaczenia państwowe i regionalne. W Centrum Kultury ZAMEK odbył się również koncert multimedialny „Romek” wyreżyserowany przez J. F. Wojciechowskiego. W 2016 r.

Wydarzenia kulturalne współfinansowane z budżetu Miasta i realizowane przez miejskie jednostki kultury w 2016 r.

Nazwa imprezy	Zasięg imprezy	Jednostka organizująca/ koordynująca wydarzenie	Koszt oraz % dofinansowania z budżetu Miasta	Data/Czas trwania	Frekwencja
Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych Animator ANIMATOR	Międzynarodowy	Estrada Poznańska	Koszt 1 383 251 zł – 83,4% z dotacji Miasta	5-16.07.2016 główna część festiwalu, wydarzenia około festiwalowe trwały cały rok	15 000 osób
POZNAŃ BAROQUE	Międzynarodowy	Estrada Poznańska	Koszt 849 869 zł – 63,5% z dotacji Miasta	4-12.11.2016	5 000 osób
Rok Henryka Sienkiewicza	Ogólnopolski/ międzynarodowy	Biblioteka Raczyńskich	Koszt 23 492,87 zł – 100% z dotacji Miasta	cały rok 2016	13 402 osoby
Megamusical „Jesus Christ Superstar” na INEA Stadionie	Ogólnopolski/ międzynarodowy	Teatr Muzyczny w Poznaniu	Koszt 530 006 zł – 38% z dotacji Miasta	16.04.2016	24 000 osób
Festiwal słowa w piosence Frazy	Ogólnopolski	Biblioteka Raczyńskich	Koszt 618 807 zł – 6,21% z dotacji Miasta	3-8.11.2016	3 400 osób
Imieniny ulicy Św. Marcin	Ogólnopolski	Centrum Kultury ZAMEK	Koszt 250 tys. zł finansowane z przychodów własnych instytucji	11.11.2016	50 000 osób
Wystawa „Malarze Normandii...”	Ogólnopolski	Centrum Kultury ZAMEK	Koszt 100 000 zł finansowane z przychodów własnych instytucji	24.10.2015- -14.02.2016	35 000 osób
Koncert Bożonarodzeniowy „Wigilijna Tytka” we współpracy z TVP	Ogólnopolski	Teatr Muzyczny w Poznaniu	Koszt 359 015 zł – 89% z dotacji Miasta	22.12.2016 r. wraz z transmisją na antenie TVP 2 i TVP 3 Poznań 25 i 26.12.2016	240 osób w poznańskiej Farze oraz 1,4 mln widzów transmisji telewizyjnej
Ethno Port	Ogólnopolski	Centrum Kultury ZAMEK	Koszt 800 000 zł – 50% z dotacji Miasta	17-19.06.2016	21 450 osób
Projekt Pokolenie 966 – świt wielkich przemian	Ogólnopolski	Muzeum Archeologiczne w Poznaniu	Koszt 183 000 zł – 43% z dotacji Miasta	29.04-31.12.2016	Brak danych

Źródło: Wydział Kultury UMP.

Poznańska Nagroda Literacka – II edycja 2016

Po raz drugi Prezydent Miasta Poznania oraz rektor Uniwersytetu im. A. Mickiewicza przyznali Poznańską Nagrodę Literacką, która przyznawana jest corocznie w 2 kategoriach:

za wybitne zasługi dla polskiej literatury i kultury (Nagroda im. A. Mickiewicza w wysokości 60 tys. zł) – laureatem został pisarz i poeta Erwin Kruk

za znaczący i innowacyjny dorobek w dziedzinie literatury, humanistyki, popularyzacji kultury literackiej dla twórcy, który nie ukończył 35 roku życia (Nagroda im. S. Barańczaka w wysokości 40 tys. zł) – laureatką została reporterka i pisarka Magdalena Kicińska

Centrum Kultury ZAMEK było organizatorem wielu znaczących wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim oraz międzynarodowym. Przykładem imprezy międzynarodowej organizowanej przez Centrum Kultury ZAMEK jest festiwal Etno Port, którego ubiegłoroczna 9. edycja zgromadziła 21,5 tys. uczestników. Natomiast w corocznych obchodach Imienin Ulicy Św. Marcin uczestniczyło 50 tys. osób. Kolejne wydarzenia to Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych OFF CINEMA oraz wystawa Word Press Photo.

Estrada Poznańska była organizatorem odbywających się w Poznaniu międzynarodowych wydarzeń takich jak Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych ANIMATOR, Festiwal Jazzowy MADE IN CHICAGO oraz Festiwal Poznań Baroque.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prywatnymi w tworzeniu oferty kulturalnej

Ofertę kulturową tworzą także organizacje pozarządowe i podmioty prywatne. Miasto Poznań wspiera finansowo organizację wydarzeń kulturalnych na terenie miasta.

W 2016 r. Miasto Poznań wsparło w konkursach dotacyjnych 291 wydarzeń kulturalnych, w tym 65 wydarzeń wsparto w trybie małych grantów. Większość dotacji uzyskały mniejsze wydarzenia, inicjowane i współtworzone przez mieszkańców. Dofinansowano przede wszystkim działania w przestrzeni publicznej oraz projekty edukacyjne, adresowane do dzieci, seniorów i innych grup społecznych. Dofinansowanie działalności kulturalnej organizacji pozarządowych wyniosło 10,5 mln zł.

Następujące wydarzenia uzyskały najwyższe kwoty dotacji:

- 26. Malta Festival Poznań 2016 – Fundacja Malta – 2,9 mln zł
- 5. Mediations Biennale Poznań 2016 – Fundacja Czapski Art Foundation – 544,2 tys. zł
- Aktywator – kultura dla przestrzeni, przestrzeń dla kultury – 175 tys. zł
- 9. Festiwal Akademia Gitary – Bona Fide Stowarzyszenie Wielkopolan – 170 tys. zł

W celu usprawnienia współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi w 2016 r. wdrożono program Witkac.pl – system elektronicznego składania ofert w otwartych konkursach ogłaszanych przez UMP. Pod koniec ubiegłego roku Wydział Kultury jako pierwszy ogłosił w tym systemie konkurs. Dotyczył on wsparcia zadań w obszarze „Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego”, w którym łączna pula środków do rozdysponowania wynosiła nieco ponad 21 mln zł.

Nowe przestrzenie dla kultury życia codziennego

Miasto Poznań każdego roku podejmuje liczne działania mające na celu utworzenie nowych przestrzeni dla kultury, w tym kultury życia codziennego.

W 2016 r. w ramach rewitalizacji i aktywizacji terenów nadwarciańskich powstała kolejna Plaża Miejska. Plaża ta została zorganizowana na Wildzie, gdzie znajdują się dawne Łazienki Rzeczne. Każda z istniejących plaż miejskich w czasie sezonu letniego oferowała swój indywidualny charakterystyczny do miejsca program kulturalno-rozrywkowy i warsztatowy, skierowany do różnych grup odbiorców.

Z początkiem ubiegłego roku swą działalność rozpoczął Inkubator Kultury Pireus. Jest to lokal otwarty dla różnych inicjatyw kulturalno-społecznych, które nie mają swoich stałych siedzib i mogą wnioskować o darmowe udostępnienie przestrzeni na organizację czasowych wydarzeń. Odbywały się tam takie wydarzenia jak np.: zajęcia z rzeźby i rysunku, wystawy rękodzieła, nocne Teatralia, zajęcia fotograficzne, zbiórka charytatywna połączona z kiermaszem, zajęcia umuzykalniające dla dzieci niepełnosprawnych, czy wystawa książek fotograficznych. Inkubator Kultury Pireus powstał w wyremontowanym i wynajmowanym przez Miasto lokalu przy ul. Głogowskiej 35 (dawna restauracja Pireus). Jego otwarcie jest efektem współpracy Miasta Poznań z Otwartą Strefą Kultury Łazarz i Radą Osiedla Św. Łazarz. We współpracę włączony został także Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o.

W roku 2016 odbyła się kolejna 5 już edycja konkursu Centrum Warte Poznania. Do realizacji wyłoniono 18 prac konkursowych. Zainicjowane zostało rozszerzenie obszaru konkursu na tereny nadwarciańskie położone po obu stronach rzeki. Doszło do realizacji istotnych przedsięwzięć związanych między innymi z reaktywacją Parady Sobótkowej na Warcie, ożywienie pustostanów w śródmieściu poprzez prowadzenie w nich działalności artystycznej, zaadaptowanie dawnych skwerów w centrum miasta na miejsca przyjazne mieszkańcom, w których mogą ciekawie spędzić czas (dawne Kino Olimpia, Łazarz).

W 2016 r. kontynuowano rewitalizację Wolnego Dziedzińca UMP w celu przekształcania tej przestrzeni z funkcji parkingu w miejsce wydarzeń kulturalnych i spotkań mieszkańców. Na Wolnym Dziedzińcu UMP zamontowano drewniane ławki

Wydarzenia kulturalne w 2016 r. w liczbach:

417 309

liczba uczestników kulturalnych imprez masowych

1 148 630

liczba uczestników wszystkich wydarzeń zrealizowanych
przez miejskie instytucje kultury

.....

Muzeum Archeologiczne

w konkursie na wydarzenie muzealne
roku w Wielkopolsce „Izabella” uzyskało
3 nagrody:

nagrodę oraz statuetkę „Izabella”
za badania archeologiczne
na Starym Rynku

nagrodę za wystawę czasową „Verba volant, scripta
manent – Dawne formy zapisu”

nagrodę za publikację dla dzieci „Historia Poznana” –
projekt edukacyjny, autorstwa M. Sprenger

i donice, w których posadzono drzewa, krzewy, byliny. Dodatkową atrakcją stanowiło źródółko oraz mgiełka wodna uruchamiana w upalne dni. Ustawiono również stację samodzielnej naprawy rowerów. Dziedziniec stanowi dogodną lokalizację dla organizacji pikników, wystaw fotografii, debat, jak również jest przyjaznym miejscem dla mieszkańców i turystów. W wyniku ustaleń Miasta Poznań z Fundacją Krystyny Jandy, prowadzone przez nią instytucje Teatr Polonia oraz Och-Teatr w sierpniu ubiegłego roku wystawiły na Dziedzińcu bezpłatne spektakle teatralne dla dorosłych i dzieci. Na Dziedzińcu ustawiono tymczasową scenę, widownia pomieściła ok. 800 osób. Spektakle będą odbywać się corocznie. Na Dziedzińcu zorganizowano także m.in. imprezę Warkocz Magdaleny, piknik z okazji Dnia Dziecka, spektakle festiwalu MALTA, warsztaty tańca współczesnego Dancing Poznań.

Edukacja kulturalna

Edukacja kulturalna przygotowuje do aktywnego, świadomego, a także krytycznego uczestnictwa w kulturze.

Poznańskie instytucje kultury w 2016 r. oprócz organizacji wydarzeń kulturalnych podjęły wiele dodatkowych inicjatyw, które miały na celu poszerzenie kompetencji mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, w odbiorze treści kultury, a tym samym zwiększyć ich skłonność do uczestniczenia w życiu kulturalnym.

Dużą aktywność w edukacji młodych poznaniaków prowadziła Biblioteka Raczyńskich, która zorganizowała 2,3 tys. spotkań edukacyjnych w zakresie promocji czytelnictwa i wyrabiania nawyków czytelniczych w oparciu o wartościową literaturę. W spotkaniach tych uczestniczyło ok. 30 tys. dzieci

przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ponadto w związku z 60. rocznicą Poznańskiego Czerwca '56, Biblioteka Raczyńskich przeprowadziła grę miejską „Śladami robotników Poznańskiego Czerwca '56” popularyzującą wiedzę na ten temat wśród młodzieży szkolnej.

Działania edukacyjne podjęło także Muzeum Archeologiczne, które swymi projektami objęło 7,9 tys. dzieci i młodzieży szkolnej. Wprowadzały one uczestników w zagadnienia dziedzictwa kulturowego, a także w tematykę obchodów jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski.

W edukację kulturalną angażował się także Teatr Animacji. Jego działania miały na celu rozwijanie świadomości związanej z szeroko rozumianym teatrem lalek – teatrem formy.

Centrum Sztuki Dziecka było organizatorem corocznego Międzynarodowego Festiwalu Filmów Młodego Widza „Ale Kino!” oraz Biennale Sztuki dla Dziecka. Wydarzenia te przyczyniły się do promocji wartościowego kina dla dzieci i młodzieży oraz upowszechniania najciekawszych zjawisk w sztuce wśród najmłodszych odbiorców.

Teatr Muzyczny zrealizował ciekawy projekt obejmujący cykl wykładów otwartych organizowanych przez poznański Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Wykłady adresowane były do licealistów oraz studentów planujących pracę w instytucjach kultury.

Działania Wydawnictwa Miejskiego Poznania również ukierunkowane były na edukację kulturalną, a także krzewienie lokalnej kultury. W ubiegłym roku Wydawnictwo Miejskie Poznania prowadziło m.in. takie projekty całoroczne:

- Wydawanie miesięcznika „Informator Kulturalny, Turystyczny i Sportowy IKS” – wydawany jest w celu zwiększenia dostępności informacji o kulturze dla mieszkańców miasta. W magazynie publikowane są recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, artykuły na temat ważnych rocznic, zapowiedzi ważnych wydarzeń kulturalnych, rekomendacje. Nakład łączny IKS-a w 2016 r. wyniósł ponad 26 tys. egzemplarzy.
- Realizacja projektu „Afisz – kulturalny wybór”, który zakładał comiesięczne przygotowywanie nieodpłatnego kalendarium wydarzeń kulturalnych. Kalendarium to ukazało się w łącznym nakładzie 72 tys. egzemplarzy. Celem kalendarium jest dotarcie do maksymalnej liczby mieszkańców Poznania z informacjami na temat wydarzeń kulturalnych.
- Prowadzenie portalu kulturapoznan.pl, którego celem jest popularyzacja życia kulturalnego miasta, promocja kultury poznańskiej oraz upowszechnienie dostępu informacji o kulturze Poznania. Liczba unikatowych użytkowników tej strony to ok. 30 tys. miesięcznie.
- Prowadzenie kalendarium kulturalnego i kulturalnej strony Informatora Samorządowego Metropolii Poznań na temat wydarzeń kulturalnych w Poznaniu. Nakład łączny w skali roku to 360 tys. egzemplarzy.
- Realizacja projektu CYRYL – Cyfrowe Repozytorium Lokalne – projekt polegał na digitalizacji kilkudziesięciu tysięcy obiektów archiwalnych związanych z Poznaniem. Materiał opublikowano na portalu www.cyryl.poznan.pl. Celem działania jest zachowanie, przechowywanie i udostępnianie bezcennych archiwaliów dokumentujących historię i życie kulturalne Poznania. Liczba unikatowych użytkowników CYRYLA wynosi 5 tys. osób miesięcznie.

„Zabytek zadbany”

to wyróżnienie uzyskane przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe w konkursie organizowanym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego za prowadzony pod nadzorem Miejskiego Konserwatora Zabytków remont secesyjnej kamienicy przy ul. Zwierzynieckiej 20, podczas którego udało się pogodzić zachowanie cennej substancji zabytkowej z wprowadzeniem nowoczesnych technologii

---

Nagroda Stowarzyszenia Architektów Polskich

dla CDF Architekci w kategorii „Obiekt realizowany na obszarze objętym ochroną konserwatorską” za remont zespołu budynków biurowo-usługowych UBIQ 34 przy ul. Grunwaldzkiej 34, prowadzony pod nadzorem Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków

- Prowadzenie Centrum Informacji Miejskiej w Poznaniu (z Salonem Posnania), której siedziba główna znajduje się przy ul. Ratajczaka 44. Centrum jest znanym miejskim punktem informacji kulturalnej.
- Prowadzenie programów edukacyjnych dla dzieci, w szczególności projekt „Rok Małego Poznaniaka”, którego celem było promowanie poznańskości i dotarcie z wiedzą na temat historii miasta, jego tradycji i współczesności do młodych najmłodszych mieszkańców miasta. W ubiegłym roku w programach edukacyjnych Wydawnictwa Miejskiego Posnania wzięło udział 3,5 tys. dzieci.

Ochrona zabytków

Na koniec ubiegłego roku poznański rejestr zabytków obejmował 694 zabytki.

Rejestr zabytków

W 2016 r. do listy zabytków ruchomych i nieruchomości znajdujących się na terenie Poznania dołączyły 3 obiekty o szczególnych wartościach dla dziedzictwa kulturowego.

Działania miasta na rzecz ochrony zabytków

Miasto Poznań sukcesywnie realizuje projekty w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Największą inwestycją konserwatorską rozpoczętą w 2016 r. był remont konserwatorski zabytkowych kamienic przy ul. F. Ratajczaka 45 i ul. K. Kantaka 8/9. Inwestycja ta finansowana jest z budżetu Miasta Poznania, a jej koszt przekracza 2 mln zł. Ponadto Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków dokonało kompleksowej konserwacji 2 kapliczek na os. Winiary oraz Pręgierza na Starym Rynku.

.....

„W ubiegłym roku, dzięki dużej aktywności służb konserwatorskich, widoczne są zmiany dotyczące poprawy jakości przestrzeni publicznej oraz stanu zachowania obiektów zabytkowych między innymi w ramach programu odnowy kamienic komunalnych oraz corocznych dotacji z budżetu Miasta. Istotne było rozpoczęcie prac adaptacyjnych obiektów zaniedbanych – Pałacu Mielżyńskich i kompleksu budynków Szkolna–Kozia–Wrocławska. Ponadto zainicjowano utworzenie Parku Kulturowego na terenie Starego Miasta. Dzięki badaniom archeologicznym prowadzonym na placu Kolegiackim udało się poszerzyć wiedzę o pierwotnej kolegiacie farnej”.

Joanna Bielawska-Pałczyńska
Miejski Konserwator Zabytków

.....

Nadzorowano również prace konserwatorskie realizowane przez inne miejskie jednostki budżetowe, m.in. remonty zabytkowych szkół i miejskich instytucji kultury.

Istotnym wsparciem dla właścicieli obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Poznania są dotacje konserwatorskie. W 2016 r. przeznaczono na nie kwotę 1,5 mln zł, w ramach której wyremontowano m.in. zabytki secesyjne z zespołu przy ul. F. Roosevelta, ul. J.H. Dąbrowskiego i ul. B. Limanowskiego. Dofinansowane zostały również remonty cennych obiektów sakralnych,

m.in. remont konserwatorski dachu Psalterii przy ul. Ostrów Tumski 9 oraz kościoła pw. Wszystkich Świętych przy ul. Grobla 1. Przeprowadzone remonty w dużym stopniu przyczyniły się do poprawy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego miasta Poznania. Remontem objęto także kilkadziesiąt elewacji zabytkowych kamienic realizowanym przez właścicieli prywatnych i instytucjonalnych.

Rada Miasta Poznania podjęła decyzję o zamiarze utworzenia Parku Kulturowego Stare Miasto. Park kulturowy to jedna z form ochrony zabytków. Tworzony na terenie Starego Miasta park ma przede wszystkim na celu ochronę jego krajobrazu kulturowego wraz z zabytkami charakterystycznymi dla układu lokacyjnego. Podjęte działania mają również przyczynić się do zwiększenia estetyki przestrzeni miejskiej.

Wykaz zabytków dodanych do rejestru w 2016 r.

Wykaz zabytków dodanych do rejestru w 2016 r.	Uzasadnienie
Zespół budynków Poznańskiej Kolei Elektrycznej z otoczeniem przy ul. Słowackiego 19/21, ul. Reja 5, ul. Kochanowskiego	przykład zespołu zabudowy znakomicie łączącej funkcję mieszkalną z funkcją socjalną o zachowanej do dziś jednolitej architekturze i kompozycji
Zegar kościoła parafialnego pw. Ścięcia św. J. Chrzcziciela przy ul. Sióstr Misjonarek 8	uzupełnienie wpisu do rejestru pierwotnego wystroju wnętrza protestanckiej świątyni
Organy w kościele oo. Franciszkanów konwentualnych pw. św. A. Padewskiego przy ul. Franciszkańskiej 2	uzupełnienie wpisu do rejestru cennego wyposażenia kościoła

Źródło: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków.

W związku z planowaną rewaloryzacją płyty pl. Kolegiackiego przeprowadzono badania archeologiczne. W ich wyniku odsłonięto pozostałości murów pierwotnej kolegiaty farnej oraz znaleziono liczne zabytki ruchome datowane od średniowiecza po czasy nowożytne. Badania będą kontynuowane w 2017 r.

W 2016 r. Miejski Konserwator Zabytków wziął udział w Europejskim Kongresie Informacji Renowacyjnej w Krakowie, gdzie przedstawił działania rewitalizacyjne na Śródcie.

ŚRODOWISKO I JEGO OCHRONA

Stan środowiska naturalnego oraz dbałość o jego zasoby mają istotny wpływ na jakość życia.

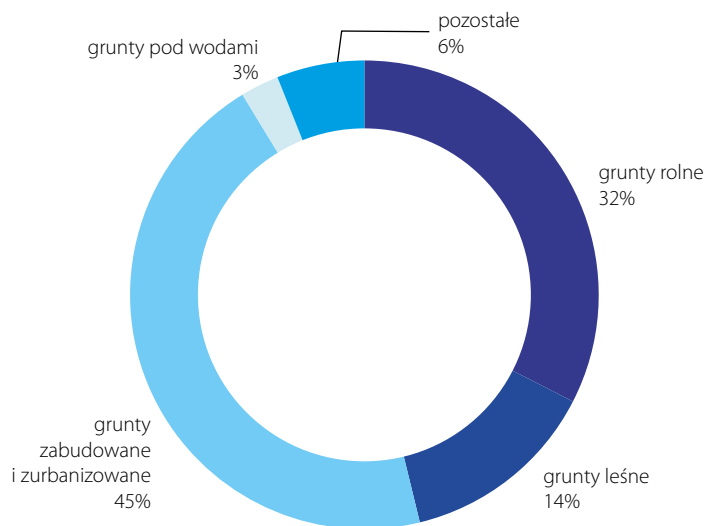
Miasto Poznań sukcesywnie planuje i podejmuje działania, których celem jest ochrona i zachowanie środowiska oraz zwiększenie komfortu życia w dużym mieście.

Powierzchnia

Poznań usytuowany jest w przełomie doliny Warty. Powierzchnię miasta cechuje dość urozmaicone ukształtowanie terenu. Najniżej położonym obszarem miasta jest dno Warty znajdujące się na wysokości 45 m n.p.m., a najwyższym punktem – Góra Moraska wznosząca się na wysokość 154 m n.p.m.

Powierzchnia miasta wynosi 262 km². Rozpiętość granic administracyjnych Poznania na osi północ – południe wynosi ok. 23 km, a na osi wschód – zachód ok. 24 km. Poznań stanowi centralną część

Struktura zagospodarowania powierzchni Poznania wg przeznaczenia w 2016 r.

Źródło: Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.

aglomeracji poznańskiej. Miasto graniczy z 11 gminami powiatu poznańskiego, w tym z 2 miastami – Luboniem i Swarzędzem.

Obszar Poznania jest w stosunkowo dużym stopniu zurbanizowany. Tereny zabudowane oraz komunikacyjne stanowią 45,1% całkowitej powierzchni. Struktura funkcjonalno-przestrzenna nawiązuje do naturalnych warunków środowiska. Dolina Warty rozdziela miasto na część lewobrzeżną i prawobrzeżną. W lewobrzeżnej części centrum powstały ośrodki usługowo-handlowe, administracji i instytucji biznesu, a na obrzeżach miasta – nowoczesne obiekty handlowo-usługowe. W śródmieściu skoncentrowane są przede wszystkim ośrodki akademickie, naukowe

i kulturalne. W prawobrzeżnej części, w obrębie Nowego Miasta znajdują się najstarsze części Poznania: Ostrów Tumski i Śródka. Obszar ten jest bardzo zróżnicowany funkcjonalnie. Przeważają na nim tereny jednolitej zabudowy wielorodzinnej.

Tereny przemysłowe obejmują mniej niż 5% powierzchni miasta i zlokalizowane są głównie w północno-wschodniej części miasta (Główna, Karolin), na Podolanach, Junikowie, Wildzie oraz na południe od ul. Hetmańskiej. Najdynamiczniej rozwijającymi się rejonami z funkcją przemysłową są: Antoninek, Starołęka, Podolany.

Tereny mieszkaniowe stanowią 13% powierzchni miasta, w tym w tradycyjnej zabudowie śródmiejskiej (kamienice) stanowią poniżej 5% terenów mieszkaniowych i występują przede wszystkim na terenie Śródmieścia, w zabudowie blokowej i kwartałowej (około 25% terenów mieszkaniowych) są zlokalizowane głównie na obszarze osiedli mieszkaniowych w północnej części miasta (Piątkowo i Winogrody), wschodniej (Rataje), południowej i południowo-zachodniej (Dębiec, Grunwald). Koncentracja terenów mieszkaniowych w zabudowie jednorodzinnej występuje: w zachodniej oraz południowo-wschodniej części miasta. Największa dynamika rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej występuje na Strzeszynie i Szczepankowie. Tereny usługowe obejmują ok.10% powierzchni miasta. Strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta Poznania wyróżnia układ klinowo-pierścieniowy zieleni, ramowy system komunikacyjny oraz obszar śródmieścia z wyodrębnionym centrum.

W strukturze własnościowej Poznania grunty komunalne wraz z przekazanymi w użytkowanie wieczyste stanowiły 35,2%, a grunty osób fizycznych 28,7% powierzchni miasta. Do Skarbu Państwa

.....

„Zarząd Zieleni Miejskiej przy współudziale Wydziału Transportu i Zieleni po wielu latach starań uzyskał środki unijne na realizację dużego projektu jakim jest „Park Rataje w Poznaniu”. Celem głównym projektu jest zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni na terenie osiedla mieszkaniowego Rataje oraz wzrost atrakcyjności Poznania jako miasta zielonego. Dzięki podjętym działaniom rewaloryzacyjnym powstanie ponad 76 procent dodatkowej powierzchni biologicznie czynnej”.

Tomasz Lisiecki
Dyrektor Zarządu Zieleni Miejskiej

.....

należało 27,4%, a do różnych związków, organizacji i osób prawnych 8,7% powierzchni miasta.

Kierunki rozwoju przestrzennego, zagospodarowania i zabudowy Poznania wyznacza „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania” uchwalone w dniu 23 września 2014 r., na podstawie którego opracowywane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Tereny zieleni

Udział terenów zieleni w powierzchni miasta wynosi 26% i jest korzystny w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce. Poznań ma ukształtowaną na przestrzeni ostatnich 100 lat strukturę zieleni

10 m²

tyle powierzchni terenów zieleni zarządzanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Poznaniu przypadało średnio na 1 mieszkańca

---

7,4 mln zł

taką kwotę zaplanowano w budżecie Miasta Poznania na budowę parku w starym korycie Warty

---

8,8 mln zł

taką kwotę wydano na utrzymanie miejskich terenów zieleni, na których rozbudowano infrastrukturę obiektów zieleni, wzbogacono szatę roślinną o nowe nasadzenia drzew, krzewów i kwiatów oraz utrzymywano w dobrym stanie obiekty zieleni

opartą o układ klinowo-pierścieniowy, w którym kliny zieleni, wykorzystując naturalne ukształtowanie dolin, „wdzierają się” do wnętrza miasta, z kolei pierścienie związane są z przedpolami fortów.

Mieszkańcy Poznania mogli korzystać w 2016 r. z 46 ogólnodostępnych parków (o 2 więcej niż rok wcześniej) o powierzchni 345 ha oraz 123 zieleńców (o 3 więcej niż w 2015 r.), o powierzchni 96 ha, a także z zieleni osiedlowej, zagospodarowanych rekreacyjnie terenów leśnych, ogrodów zoologicznych i dydaktycznych oraz Palmiarni Poznańskiej. Do ogólnodostępnych terenów zieleni należą także trawniki o powierzchni 318 ha, 22 cmentarze, 86 rodzinnych ogrodów działkowych (coraz częściej otwartych dla wszystkich mieszkańców w sezonie wegetacyjnym) oraz zielen przyuliczną.

Ważnymi zadaniami zrealizowanymi w 2016 r. była rewitalizacja parku Górczyńskiego, parku Starego Koryta Warty oraz zagospodarowanie innych terenów w sąsiedztwie rzeki. W starym korycie Warty dokończony został III etap budowy parku (alejki, amfiteatr, wiata widokowa, fontanna, mała architektura), jednocześnie rozpoczęto I etap budowy placu zabaw (prace ziemne i konstrukcyjne). W parku Górczyńskim wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową oraz wykonano remont nawierzchni alejek asfaltowych o powierzchni 1,2 tys. m². W ramach modernizacji parku na os. Czecha/os. Rusa wykonano układ komunikacyjny, park rowerowy, posadzono drzewa wraz z inną roślinnością, schody zastąpiono oświetlonymi pochylniami, wybudowano plac zabaw, ustawiono ławki, kosze i tablice informacyjne oraz oświetlono park.

W 2016 r. oczyszczono brzegi Stawu Parkowego i Małego na terenie Glinianek, przeświecono 544 drzewa oraz 3 tys. m² krzewów. Wykonano opracowanie graficzne 12 tablic ścieżki edukacyjnej oraz

dokumentację budowlano-wykonawczą wieży widokowej, a także wybudowano pomost, alejki i miejsca na ognisko. W parku przy ul. Heweliusza wykonano m.in. cięcia pielęgnacyjne drzew, nawierzchnie żwirowe wraz z podbudową, budowę urządzenia do street workout, sadzenie drzew, nawierzchnię z kostki granitowej (układ planet), nawierzchnię z kostki betonowej (ciąg pieszo-rowerowy), budowę placu zabaw oraz oświetlenia.

Powierzchnia lasów komunalnych zwiększyła się o 16 ha i wyniosła 2,5 tys. ha. W lasach komunalnych znajduje się 17 parkingów leśnych oraz 85 obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych. Infrastruktura rekreacyjna jest wykorzystywana przy organizowaniu imprez plenerowych – w ubiegłym roku odbyło się 125 takich imprez, czyli 2 razy więcej niż w 2015 r.

Miasto kontynuowało zagospodarowanie terenów położonych na terenie parku Rataje. Celem programu, finansowanego z funduszy unijnych, poprzez rewaloryzację nieuporządkowanego obszaru będącego częściowo nieużytkiem, jest zwiększenie do 2019 r. powierzchni terenów zieleni objętych pracami do 13,8 ha oraz dodatkowej powierzchni biologicznie czynnej do 10,5 ha. W ramach zadania opracowano projekt, 450 m² wykonano nawierzchni gumowo-kauczukowej, zamontowano urządzenia do street workout oraz wykonano ścianki parkour.

W ramach „Programu ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej” opracowano dokumentację monitoringu rozwoju owada szrotówka kasztanowcowiaczka oraz prowadzono prace pielęgnacyjne przy drzewach, poprzez nawożenie i mulczowanie poprawiono warunki siedliskowe drzew na obiektach przy Al. Wielkopolskiej oraz przy ul. Hetmańskiej (na

o 2 nowe obiekty

powiększyła się w 2016 r. sieć automatycznych toalet, które zlokalizowano w zrewitalizowanym parku Stare Koryto Warty; w celu nawiązania do charakteru parku, przyjęto założenie architektoniczne „zielonych toalet”, zakładające, że po rozwinięciu się nasadzonych roślin toalety będą zaopatrzone w „żywe”, zielone ściany

4,6 mln zł

taką kwotę przeznaczono na poprawę stanu terenów rekreacyjnych poprzez dofinansowanie 37 zadań z zakresu bieżącego utrzymania zieleni oraz 49 zadań inwestycyjnych realizowanych przez rady osiedli; Miasto uczestniczyło także w realizacji 10 projektów w ramach PBO

Park Historii Ziemi

pierwszym krokiem do jego powstania stało się podpisane w 2016 r. porozumienie między Miastem a Uniwersytetem im. A. Mickiewicza, w sprawie ochrony środowiska na terenie Rezerwatu Żurawiniec oraz Lasu Piątkowskiego; park ma powstać w ciągu kilku najbliższych lat, a na jego terenie zakłada się budowę m.in. planetarium

odcinku od ul. W. Reymonta do ul. S. Przybyszewskiego). Realizując program „Bezpieczne przestrzenie” uporządkowano tereny zieleni przy ulicach Lotniczej, Żmudzkiej, Piątkowskiej/Szydłowskiej oraz Juraszów. W ramach zadania „Rewaloryzacja Parku Sołackiego” wykonano cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie oraz posadzono 926 m² roślin okrywowych. Zgodnie z programem „Rewaloryzacja zieleni parkowej w śródmieściu” wykonano pierwszy etap modernizacji alejek roszarium w parku Cytadela oraz remont schodów na Górze Przemysła.

W celu utrzymania równowagi pomiędzy istniejącymi zasobami przyrodniczymi a powiększającą się powierzchnią terenów zurbanizowanych, konieczne jest zachowanie i objęcie ochroną terenów szczególnie cennych przyrodniczo, zwłaszcza tych pokrywających się z istniejącym układem klimowo-pięścieniowym. W Poznaniu systematycznie zwiększa się liczba i powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo, objętych ochroną prawną. W grudniu 2016 r. Utworzono nowy użytek ekologiczny „Łęgi Potoku Różanego”, o powierzchni ponad 37 ha, położony nad Wartą na wschód od Naradowic, w północnym klinie zieleni Poznania, przy ujściu Potoku Różanego. Obecnie na terenie miasta znajduje się: 9 użytków ekologicznych, 2 rezerваты przyrody, 1 obszar chronionego krajobrazu, 34 pomniki przyrody oraz 3 obszary Natura 2000.

W ramach realizacji programu ochrony gatunkowej zwierząt, kontynuowano odtwarzanie utraconych miejsc lęgowych na budynkach nowobudowanych i modernizowanych. W efekcie termomodernizacji budynku ZGiKM GEOPOZ, odtworzono ok. 60 miejsc lęgowych dla jerzyka i wróbla, poprzez montaż budek lęgowych dla tych ptaków na elewacji budynku. Miasto Poznań we współpracy z ogrodem zoologicznym i strażą miejską kontynuowało

także działalność Ptasiego Azylu tj. centrum kwarentanny i rehabilitacji dzikich ptaków.

W ubiegłym roku kontynuowano rozpoczętą w 2011 r. budowę ciągu pieszo-rowerowego Wartystrada, której celem jest zwiększenie atrakcyjności terenów nadwarciańskich i ich dostępności dla mieszkańców przy jednoczesnej rewitalizacji zieleni. Docelowo powstanie ok. 10 km dróg rowerowych. Dotąd zrealizowano m.in. odcinki: wzdłuż parku Szelągowskiego, wzdłuż ul. Nadbrzeże, wzdłuż ul. Ewangelickiej. W 2016 r. zakończyły się prace przy odcinku w okolicach Bramy Poznania ICHOT, między rzekami Główną i Cybiną.

Czas wolny i rekreacja na terenach zieleni

Na koniec 2016 r. w ogrodach zoologicznych (Nowe ZOO przy ul. Krańcowej oraz Stare ZOO przy ul. Zwierzynieckiej) znajdowało się 2,3 tys. zwierząt, o 48 więcej niż w 2015 r. Frekwencja wynosiła 396,1 tys. i wzrosła o 10% w porównaniu do 2015 r. Liczba imprez organizowanych w ogrodach w ciągu roku podwoiła się (z 265 do 531). Zorganizowano m.in. ekspozycje tematyczne związane z lokalnymi i globalnymi kampaniami ochrony przyrody, np. „Co w trawie piszczy”, „Nie pozwólmy im spłonąć”, czy też eventy sezonowe – zwiedzanie kontynentów, światowe dni gatunków zagrożonych, konkursy zoologiczne, wycieczki interaktywne, spotkania trzeciego stopnia ze zwierzętami utrzymywanymi „w rękach”.

Ogród Zoologiczny od wielu lat uczestniczy w międzynarodowych projektach ochrony gatunkowej, np. pandy rudej, warana z Komodo, jelenia bawońskiego. Uczestniczy też projektach reintrodukcji, np. orła przedniego, czy susła moręgowanego. W ubiegłym roku pozyskano nowe zwierzęta, m.in. kajmany czarne, gnu brunatne, lamparty perskie.

Do najważniejszych projektów inwestycyjno-rentowych należała budowa wybiegu dla niedźwiedzi na terenie Nowego Zoo oraz modernizacja ptaszarni na terenie Starego Zoo. Nastąpiła także rozbudowa azylu niedźwiedziego, w którym godne warunki życia znajdują kolejne niedźwiedzie. Na koniec 2016 r. przebywało tam 7 osobników.

Frekwencja w Palmiarni Poznańskiej wyniosła 182,8 tys. osób, czyli o 16% więcej niż rok wcześniej. Palmiarnia prowadziła liczne działania w celu uatrakcyjnienia swoich ofert. W ramach akcji „Palmiarnia nocą” poszerzono ofertę dla zwiedzających poprzez dodatkowe otwarcie obiektu w godzinach nocnych (4 razy) z czego skorzystało łącznie 4,2 tys. osób. Odbywały się także wystawy roślin owadożernych, kwiatów ozdobnych, sukulentów, zwierząt egzotycznych czy kotów rasowych. W palmiarni oraz w parku Wilsona zorganizowano 39 imprez wystawienniczych i artystycznych. Zmodernizowano także 11 basenów wystawowych oraz wykonano terrarium dla gadów.

W 2016 r. w Poznaniu funkcjonowało 86 rodzinnych ogrodów działkowych (ROD), tj. o 1 mniej niż rok wcześniej. Ogrody działkowe stanowią popularne strefy rekreacyjne dostępne dla mieszkańców, umożliwiając spędzanie tam wolnego czasu i prowadzenie upraw ogrodniczych. Tereny te służą m.in. poprawie ekosystemu miasta oraz jakości życia mieszkańców. W 2016 r. liczba działek ROD wyniosła 18,5 tys., a ich ogólna powierzchnia objęła 802 ha (rok wcześniej 807,5 ha).

Ogólnodostępne tereny zieleni obejmują także trawniki o powierzchni 318 ha, zielen przyuliczną oraz 22 cmentarze o łącznej powierzchni 252 ha. Największą powierzchnię (191 ha) mają cmentarze komunalne Junikowo i Miłostowo, na których w 2016 r. pochowano 3,5 tys. zmarłych, w tym 1,4 tys. w urnach.

Na koniec 2016 r. liczba wolnych miejsc grzebalnych wynosiła 4,3 tys. W ubiegłym roku trwały przygotowania do reorganizacji funkcjonowania cmentarzy komunalnych. Prowadzone były prace nad wypracowaniem optymalnego modelu zarządzania cmentarzami komunalnymi, który będzie funkcjonował od lipca 2017 r.

Stan środowiska

W Poznaniu obowiązuje uchwalony przez Radę Miasta Poznania Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.

Miasto Poznań wraz z partnerami tj. podmiotami odpowiedzialnymi za realizację Programu ochrony

.....

„W 2016 roku żaden z komponentów ochrony środowiska nie stanowił zagrożenia dla jakości życia mieszkańców. Jakość powietrza stale się poprawia, spełniane są normy dla wszystkich rodzajów zanieczyszczeń poza liczbą dni w roku, podczas których odnotowywane są ponadnormatywne wartości stężeń średniodobowych dla pyłu PM10. Miasto realizuje programy, zwiększa poziom świadomości mieszkańców, informuje poznaniaków o aktualnej i prognozowanej jakości powietrza”.

Leszek Kurek
Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska

.....

środowiska dla miasta Poznania, w 2016 r., na bieżąco realizowało zadania uwzględnione w harmonogramie prac. Program obejmował różnorodne działania mające na celu poprawę stanu środowiska, w tym monitoring, projekty systemowe obejmujące np. modernizację taboru transportu publicznego, wymianę pieców w mieszkaniach i domach jednorodzinnych oraz edukację ekologiczną. Priorytetem objęto realizację zadań w zakresie ochrony powietrza. Do najważniejszych zadań zrealizowanych w 2016 r. należały:

- działania mające na celu likwidację indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi w budynkach (realizacja programu KAWKA)
- prowadzenie działań edukacyjnych w aspekcie działań energooszczędnych (badania termowizyjne, ulotki informacyjne, programy TV)
- przeprowadzenie kolejnej edycji akcji „Trzymaj ciepło” – programu bezpłatnych badań budynków kamerą termowizyjną
- termomodernizacje budynków

Ochrona wód

Poznań zajmuje 9. miejsce wśród 198 miast w skali kraju, pod względem zagrożenia środowiska ściekami przemysłowymi oraz komunalnymi. Stan wody Warty w Poznaniu z roku na rok ulega poprawie. Obecnie klasa elementów chemicznych wykazuje stan dobry, jednakże klasa elementów fizykochemicznych wykazuje potencjał poniżej dobrego.

Najważniejsze przedsięwzięcia związane z ochroną wód powierzchniowych (w tym jezior) i wód podziemnych na terenie Poznania w 2016 r. dotyczyły:

- biologicznej odnowy wód rzeki Bogdanki – przeprowadzono renowację Stawów Sołackich

nr 3 i 4, wydobyto i zagospodarowano namuły (885 m³), naprawiono i uzupełniono umocnienia brzegów stawów, zebrano odpady z czaszy, dna i brzegu stawów, w efekcie czego nastąpiła poprawa jakości wody w stawach i w rzece Bogdance oraz zwiększono retencję zbiorników.

- systemu stałego doczyszczania wód ciągu rzeki Cybiny – wykonano m.in. remont jazu, naprawę umocnień dna, identyfikację wycieku – wylotu do odprowadzania wód z terenu pobliskich ogródków działkowych (ścieki bytowe i wody drenarskie) do rzeki Cybiny, w rezultacie doprowadzono do wyeliminowania źródła ścieków bytowych oraz wykonano zabezpieczenie wylotu z sieci drenarskiej.
- rekultywacji, poprawy i stabilizacji jakości wód Jeziora Strzeszyńskiego i Rusałka – zrealizowano zabiegi mobilnej inaktywacji związkami fosforu w wodach jezior oraz na ich dopływach, zabiegi solą żelazową za pomocą urządzenia mobilnego, dalszą eksploatację aeracji pulweryzacyjnej z napędem wietrznym i systemem inaktywacji fosforu w strefie naddennej, wykoszenie byliny rdestnicy kędzierzawej. Efektem tych działań było zmniejszenie zawartości fosforu w wodzie, ograniczenie zakwitów glonów planktonowych i sinic, utrzymanie w warstwie naddennej zawartości tlenu powyżej 3 mg/l.
- konserwacji rowów, cieków, zbiorników wodnych oraz małej retencji i budowli hydrotechnicznych – realizując ten projekt wykonano konserwację 14 odcinków cieków wodnych (odmulono łącznie 28,4 km cieków), odbudowę przegród dolomitowych na Rowie Żłotnickim oraz konserwację cieków Darzynka i Struga Cybińska. Dodatkowo trzykrotnie wykonano badania jakości wody Rowu Żłotnickiego na zawartość azotu ogólnego, fosforu ogólnego, fosforanów, liczbę bakterii E. coli, a także pięciokrotne sprzątanie

brzegów jezior: Strzeszyńskiego, Kierskiego i Rusałka (zebrano 9 ton zmieszanych odpadów komunalnych). Efektem działań był prawidłowy spływ wód, ochrona przed lokalnymi powodziąmi, utrzymanie lub poprawa czystości wód oraz brzegów cieków i zbiorników, wiązanie jonów fosforanowych do postaci nieprzyswajalnych dla organizmów żywych.

Ponadto prowadzono regularne przeglądy instalacji w zlewni rzeki Bogdanki, w ramach których przeprowadzono kontrolę bezpośredniego dopływu Rowu Złotnickiego do Jeziora Strzeszyńskiego. Na terenie wokół Jeziora Kierskiego wszczęto 22 postępowania, w tym 3 w zakresie legalizacji urządzeń wodnych.

Prowadzono stały nadzór administracyjny nad udokumentowaniem zasobów eksploatacyjnych dla ujęć wód podziemnych i jakością tych wód na terenach inwestycyjnych. Monitorowano także badania jakości środowiska gruntowo-wodnego, którego stan (wg wyników raportów) nie uległ pogorszeniu. W 2016 r. przeprowadzono przeglądy jakości wód gruntowych na terenie 27 różnych obiektów mogących zanieczyścić wody podziemne. W 6 przypadkach prowadzone są działania zmierzające do przywrócenia środowiska do stanu właściwego, a na terenie 4 obiektów planowane jest wdrożenie monitoringu jakości wód gruntowych. Wykonano i udokumentowano 28 otworów wiertniczych, a planowana jest realizacja 148 kolejnych otworów, w celu wykorzystania energii odnawialnej do ogrzewania 17 obiektów. W wyniku przeglądu eksploatacji 26 ujęć wód podziemnych, 1 ujęcie przeznaczono do likwidacji, dla 4 ujęć wydano nowe pozwolenie na pobór wód, dla 4 ujęć zmieniono warunki, a dla 4 ujęć cofnięto lub wygaszono pozwolenia.

W 2016 r. ukończono budowę kolektora deszczowego w ul. Królowej Jadwigi, a w zakresie ochrony wód rozpoczęto m.in. prace rekultywacyjne po zrzucie wody na zbiorniku Jezioro Maltańskie (działania te kontynuowane są w 2017 r.). Ponadto kontynuowano systematyczny monitoring wód na terenie kąpielisk, a także stanu Warty (informacje te na bieżąco umieszczane były na Miejskim Informatorze Multimedialnym). W 2016 r. przygotowano waloryzację przyrodniczą ze wskazaniem działań ochronnych i analizą terenowo-finansową terenów zieleni wzdłuż Strumienia Junikowskiego, czyli terenów dawnych użytków ekologicznych „Strumień Junikowski” oraz „Kopanina I” i „Kopanina II”.

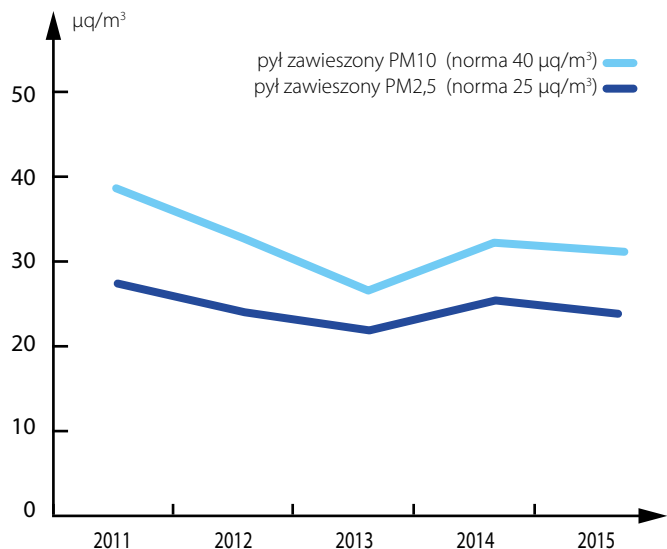
Ochrona powietrza

W 2015 r.²⁷ odnotowano w Poznaniu wzrost emisji substancji gazowych (o 4,4%) oraz spadek emisji pyłu (o 1/4) z poznańskich zakładów przemysłowych. Zmniejszenie emisji odnotowano w przypadku wielu ważnych zanieczyszczeń gazowych, m.in. dwutlenku siarki i tlenku węgla. Poznań znalazł się na 23. miejscu wśród 150 miast o dużej skali zagrożenia emisją zanieczyszczeń powietrza. Dzięki zastosowanym w Poznaniu urządzeniom do redukcji wytworzonych substancji, znaczna ich część nie dostaje się do powietrza. W 2015 r. zatrzymano 99,7% pyłów i blisko 40% substancji gazowych (bez CO₂).

Jakość powietrza w aglomeracji poznańskiej w 2015 r. w badaniach średniorocznych, pogorszyła się pod względem stężenia dwutlenku azotu, benzenu oraz tlenku węgla, ale poziom tych substancji mieścił się w dopuszczalnych normach. Poprawiły się natomiast pozostałe najważniejsze wskaźniki, dotyczące stężenia głównych zanieczyszczeń powietrza. Normę przekroczyło stężenie benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego – pył

Średnioroczne stężenie pyłów w Poznaniu

Źródło: GUS.

---

drobny PM10 (w badaniu 24-godzinnym)²⁸ oraz stężenie ozonu (w badaniu 8-godzinnym). W badaniu 24-godzinnym stężenie pyłu PM10 wynosiło przeciętnie 59,8 µg/m³ (przy normie 50 µg/m³), stężenie benzo(a)pirenu – 1,95 ng/m³ (przy normie 1 ng/m³), a stężenie ozonu – 170 µg/m³ (przy normie 120 µg/m³). W latach 2014-2015 odnotowano w Poznaniu zmniejszenie poziomu średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego PM2,5, które w 2015 r. mieściło się w granicach normy. Wyniki te stały się podstawą sporządzania przez Wielkopolski Inspektorat Ochrony Środowiska corocznych ocen czystości powietrza niezbędnych do dokonania klasyfikacji stref zamieszkania wg kryteriów ochrony zdrowia. Strefę obejmującą

Poznań we wszystkich klasach wynikowych (z wyjątkiem wskaźnika PM10 oraz stężenia benzo(a)pirenu) zakwalifikowano do najwyższej kategorii A. Poziom benzo(a)pirenu oraz dobowego PM10 kwalifikował Poznań (podobnie jak całe województwo wielkopolskie) do najniższej klasy C. Uzasadniono to przede wszystkim częstym występowaniem ponadnormatywnych stężeń dobowych pyłu PM10 w sezonie grzewczym, związanym ze stosowaniem indywidualnych systemów grzewczych, opartych na spalaniu paliwa stałego w warunkach tzw. niskiej emisji oraz występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych (szczególnie przy braku wiatru).

W Elektrociepłowni Karolin zakończono prace modernizacyjne, polegające m.in. na uruchomieniu nowej instalacji odsiarczania spalin, dzięki którym zakłada się trzykrotnie mniejszą emisję tlenków siarki oraz dwukrotnie mniejszą emisję pyłów. Nowoczesna instalacja odsiarczania i odpylenia spalin dla 2 kotłów parowych oraz modernizacja kolejnego została wykonana w oparciu o technologię odsiarczania metodą pól suchą NID.

W 2016 r. została udostępniona usługa internetowa „Atmosfera dla Poznania” pozwalająca na bieżąco śledzić poziom zanieczyszczeń w Poznaniu (zawierająca dobową prognozę i rzeczywisty stan powietrza w Poznaniu). Funkcjonariusze Eko Patrolu Straży Miejskiej Miasta Poznania przeprowadzili blisko 700 kontroli legalności opału używanego w domowych paleniskach. Ponadto Miasto wdrażało działania mające na celu ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych przez środki transportu poprzez wprowadzenie organizacji ruchu sprzyjającej jego maksymalnej płynności (np. poprzez wdrażanie systemu ITS, przebudowę dróg, tworzenie strefy Tempo 30),

eliminowanie z ruchu pojazdów transportu publicznego niespełniających norm emisji pyłów i gazów. Rozbudowano system PRM; w 2016 r. powstało 29 nowych stacji (system powiększył się do 66 stacji i ponad 700 rowerów), a co spowodowało duży wzrost liczby użytkowników.

W 2016 r. opracowano Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) obejmujący wszystkie gminy Metropolii Poznań. PGN dla Poznania został przyjęty przez Radę Miasta Poznania. Program zakłada zmniejszenie o 30% emisji gazów cieplarnianych w perspektywie do 2040 r. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez ograniczenie zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych, a także zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym.

Klimat akustyczny

Mimo iż hałas komunikacyjny obejmuje coraz większe obszary miasta, maksymalne rejestrowane wartości równoważnego poziomu hałasu ulegają stopniowemu obniżeniu. Do zmniejszenia hałasu przyczyniło się szereg działań, m.in.: rozszerzanie strefy uspokojonego ruchu „Tempo 30”, poprawa stanu technicznego pojazdów i nawierzchni drogowych (m.in. przez zastosowanie cichych nawierzchni typu „colsoft”), modernizacja torowisk tramwajowych w technologii tzw. „cichego toru”, toczenie kół tramwajowych, zmniejszenie liczby pojazdów ciężkich w centrum miasta, unowocześnienie taboru miejskiego oraz budowa ekranów akustycznych. Coraz większą popularnością cieszy się PRM. Do użytkowania oddawane są kolejne odcinki dróg rowerowych, w tym ciągu pieszo-rowerowego Wartostrada (w ubiegłym roku zakończono prace przy odcinku w okolicach Brama Poznania ICHOT, między rzekami Główną i Cybiną).

Poznań zdecydowanie stawia na rozwój komunikacji miejskiej i alternatywnych środków transportu. Program Rowerowy 2016-2022 zakłada, że w 2022 r. na terenie miasta będzie funkcjonować kompletna i spójna sieć tras rowerowych, a co oznacza podróż będzie odbywała się rowerem.

Przedłużenie autostrady A2 do Warszawy wpłynęło na zwiększenie natężenia ruchu na poznańskim odcinku autostrady, co spowodowało przekroczenie dopuszczających norm poziomu hałasu w porze nocnej, a sporadycznie także w porze dziennej.

W 2016 r. Rada Miasta Poznania przyjęła uchwałę w sprawie ograniczenia dobowego czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko. Policji w Poznaniu i Straży Miejskiej Miasta Poznania umożliwia to bardziej skuteczne interwencje w przypadku organizowania imprez w przestrzeni publicznej bez odpowiednich zabezpieczeń oraz zgód w porze nocnej.

Mieszkańcy rejonów ulic: Bukowskiej, Bułgarskiej, Polskiej (rejon portu lotniczego na Poznań-Ławica) oraz okolic Marlewa, Minikowa i Świerczewa (rejon lotniska wojskowego w Krzeszynie) odczuwają hałas lotniczy. W 2012 r. zaczęła obowiązywać uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, określająca zasięg obszaru ograniczonego użytkowania wokół portu lotniczego na Ławicy. Mieszkańcy tej strefy występują z roszczeniami wobec portu lotniczego za utratę wartości swoich nieruchomości oraz uciążliwość związaną z nadmiernym hałasem. W związku z oddziaływaniem akustycznym ruchu lotniczego w otoczeniu lotniska (w tym na terenach zabudowy mieszkaniowej), od 2011 r. prowadzony jest monitoring hałasów lotniczych.

W 2015 r. przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu odnotowano w 2 punktach położonych na zachód od lotniska (w Przeźmierowie). Równoważny długookresowy poziom hałasu w otoczeniu lotniska na ławicy większości punktów pomiarowych uległ zmniejszeniu w stosunku do stanu z roku wcześniejszego. Hałas ograniczono m.in. poprzez ograniczenie lotów w nocy. Samoloty po starcie nie mogą obecnie od razu skręcać i nie wlatują nad obszar gęsto zabudowany.

Odpady komunalne i przemysłowe

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi do zadań własnych gmin należy gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Poznań wraz z 8 gminami ościennymi (Buk, Czerwonak, Kostrzyn Wlkp., Kleszczewo, Murowana Goślina, Oborniki, Pobiedziska i Swarzędz) tworzy Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (ZM GOAP), którego zadaniem jest przejęcie obowiązku gospodarowania odpadami od swoich członków.

Odpady zmieszane

W 2016 r. 20 podmiotów, które podpisały z ZM GOAP umowy na wywóz odpadów z Poznania, odebrały łącznie 162,1 tys. ton odpadów zmieszanych oraz 35,2 tys. ton odpadów segregowanych.

W ubiegłym roku, w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego Miasto Poznań oraz SITA Zielona Energia ukończyły budowę Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), która jest jednym z kluczowych elementów systemu

.....

„Rok 2016 zwińczył wieloletnie przygotowania do rozpoczęcia eksploatacji Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych, czyli poznańskiej spalarni odpadów – w kwietniu rozpoczęła się faza gorącego rozruchu, a właściwą eksploatację uruchomiono 30 grudnia 2016 roku. Miło mi, że czas mojej pracy w Urzędzie Miasta Poznania przypadł właśnie na okres, kiedy ta nowoczesna instalacja uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego uzyskała status instalacji regionalnej”.

Ziemowit Borowczak
Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej

.....

gospodarowania odpadami zmieszany, zapewniając miastu zrównoważony system przetwarzania odpadów. Projekt był realizowany przy zastosowaniu hybrydowego modelu finansowania, łączącego wykorzystanie krajowych środków publicznych, środków unijnych i kapitału prywatnego. Wartość inwestycji wyniosła 854,7 mln zł. Do grudnia 2016 r. trwała faza tzw. gorących rozruchów, podczas której wszystkie podzespoły technologiczne instalacji były sprawdzane w normalnej pracy, tzn. następowało spalanie odpadów oraz produkcja energii elektrycznej i ciepłej. W fazie pełnej eksploatacji spalarnia znajduje się od dnia 30 grudnia 2016 r. Jej nominalna wydajność przetwarzania odpadów komunalnych wyniesie 210 tys. Mg na rok. Spalarnia pozwala na ograniczenie składowania odpadów,

ograniczając przy tym znacznie zapotrzebowanie na nowe tereny składowania.

Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o., jednoosobowa spółka Miasta Poznania, prowadzi eksploatację składowiska odpadów miasta Poznania w Suchym Lesie. Składowisko zajmuje teren o powierzchni ok. 56 ha. Przeznaczone jest do gromadzenia odpadów powstających w gospodarstwach domowych oraz od innych wytwórców, nie zawierających substancji niebezpiecznych. W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2017 składowisko to uzyskało w regionie II status RIPOK – regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Wypełnienie składowiska w Suchym Lesie wynosi obecnie 82,7%.

Selektywna zbiórka odpadów

Podstawowym elementem systemu gospodarki odpadami jest zbieranie ich w sposób selektywny. Selektywna zbiórka odpadów ułatwia i przyspiesza proces ich obróbki oraz ponownego wykorzystania (np. w przypadku papieru czy szkła), naprawy lub adekwatnej utylizacji (np. elektrośmieci, baterii, leków) czy efektywnego sposobu ich zagospodarowywania (odpady wielkogabarytowe). Odpady są odbierane albo przez firmy posiadające umowę ze ZM GOAP lub są zbierane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o.. W 2016 r. zebrano z terenu miasta 12,9 tys. ton makulatury, 13,8 tys. ton stłuczki szklanej oraz 8,9 tys. ton tworzyw sztucznych. W Poznaniu funkcjonują 3 stacjonarne Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)²⁹ oraz tzw. gratowóz odbierający od mieszkańców zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Do stacjonarnych punktów można dostarczać także odpady

wielkogabarytowe (np. meble), sprzęt elektroniczny, odpady budowlane, biodegradowalne, baterie i akumulatory, olej i inne odpady problemowe powstające w gospodarstwie domowym. W 2016 r. zebrano łącznie 7,3 tys. ton odpadów problemowych, w tym 6,4 tys. ton odpadów wielkogabarytowych, 13 ton zużytych baterii i akumulatorów, 31 ton przeterminowanych leków i 860 ton zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zebrane odpady kierowane są do specjalistycznych instalacji na terenie kraju, w których zostają poddawane odzyskowi lub unieszkodliwieniu.

Miasto wdraża i stosuje nowoczesne metody utylizacji i przetwarzania odpadów biodegradowalnych. W 2016 r. nastąpił rozruch technologiczny instalacji biologicznego przetwarzania zebranych selektywnie odpadów ulegających biodegradacji – biokompostowni. Jest to drugi, obok ITPOK, kluczowy element systemu, który pozwoli m.in. na wywiązanie się z obowiązku recyklingu odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie. Instalacja będzie docelowo rocznie przerabiała 30 tys. Mg selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji, w tym np. odpady zielone pochodzące z pielęgnacji terenów zieleni, ogrodów i parków. Zastosowanie w instalacji nowoczesnej technologii przyczyni się do dotrzymania standardów ochrony środowiska. Proces fermentacji i kompostowania odbywa się w zamkniętych, szczelnych komorach. Selektywnie zbierane przez mieszkańców aglomeracji poznańskiej odpady biodegradowalne są przetwarzane w wysokiej jakości kompost oraz zostaną przetworzone w energię elektryczną i ciepłą. Funkcjonowanie instalacji wpłynie na ograniczenie ilości składowanych odpadów biodegradowalnych powstających na obszarze aglomeracji poznańskiej.

Na składowisku eksploatowana jest także elektrociepłownia biogazowa, z 4 zespołami prądotwórczymi o mocy 200 kW, 2x260 kW i 504 kW, w których unieszkodliwiany jest biogaz. Obecnie moc zainstalowana elektrociepłowni biogazowej wynosi 1,2 MWe. Zespoły prądotwórcze wyposażone są w instalację odzysku energii cieplnej. Odzyskana energia cieplna wykorzystywana jest do ogrzewania pomieszczeń biurowo-magazynowo-socjalnych oraz wody. W 2016 r. unieszkodliwiono 2,3 mln m³ biogazu, z którego wyprodukowano 6,3 tys. MWh energii elektrycznej, z tego do odbiorców zewnętrznych sprzedano 5,6 tys. MWh, a na potrzeby własne zużyto 640,9 MWh.

Na terenie składowiska znajduje się oczyszczalnia wód odciekowych z kwater składowania odpadów. Część wód oczyszczonych wykorzystywana jest do celów technologicznych m.in. do zraszania dróg i podlewania zieleni.

Odpady przemysłowe

W 2015 r. poznańskie zakłady przemysłowe wytworzyły 513,5 tys. ton szkodliwych dla środowiska odpadów z sektora gospodarczego (o 28,5% więcej niż w 2014 r.). Oznacza to, że na 1 km² powierzchni miasta przypadało 2 tys. ton odpadów. Mimo iż Poznań zajmuje 2. miejsce (po Koninie), wśród powiatów województwa wielkopolskiego pod względem ilości wytworzonych odpadów przemysłowych, odpady te nie stanowią obecnie poważniejszego zagrożenia dla środowiska. Około 95% z odpadów przemysłowych jest wywożona i przetwarzana poza Poznaniem, gdzie są poddawane procesom odzysku (materiałowego lub energetycznego) lub unieszkodliwieniu (3,5% poddawanych jest odzyskowi lub

unieszkodliwieniu na miejscu, w tym zaledwie 0,5% – składowaniu).

Programy i inicjatywy proekologiczne

Z punktu widzenia życia miasta i komfortu jego mieszkańców istotny jest nie tylko sposób gospodarowania odpadami (tj. ich zbierania i najbardziej efektywnego wykorzystania), ale także edukacja ekologiczna.

Efektywne programy gospodarowania odpadami przewidują realizację programów edukacyjnych i akcji proekologicznych, wzmacniających pozytywne i proekologiczne zachowanie mieszkańców. W 2016 r. realizowano wiele działań i inicjatyw mających na celu wzmacnianie postaw proekologicznych poznaniaków.

Wybrane działania proekologiczne zrealizowane w 2016 r. w Poznaniu obejmowały:

- Poznańskie choinki wracają do środowiska – celem akcji było zapobieganie wyrzucaniu choinek do śmietników oraz zwrócenie uwagi mieszkańców na recycling materiałowy odpadów biodegradowalnych. W trakcie akcji zebrano łącznie 81,7 Mg odpadów. Organizatorem akcji był Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o.
- Wielkopolski Dzień Ochrony Środowiska – w czerwcu 2016 r. w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu A. Mickiewicza, już po raz trzeci na tak dużą skalę, odbyły się Wielkopolskie Dni Ochrony Środowiska. Głównymi organizatorami wydarzenia były Stowarzyszenie Centrum Promocji Ekorozwoju, Ogród Botaniczny UAM i Zespół Parków Krajobrazowych Województwa

GOSPODARKA ODPADAMI ZMIESZANYMI W POZNANIU

makulatura, szkło i tworzywa sztuczne zbierane są w pojemnikach oraz w workach

sprzęt elektroniczny oraz elektryczny zbierany jest w **3 Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)**, gdzie mieszkańcy mogą dostarczyć tego typu odpady osobiście lub za pomocą tzw. gratowozu – specjalnego pojazdu, dzięki któremu odpady problemowe mogą być odbierane bezpośrednio z lokalizacji wskazanej przez mieszkańców

odpady wielkogabarytowe i odpady problemowe zbierane są w **3 PSZOK**

3. miejsce

w 2016 r. poznański Zakład Zagospodarowania Odpadów uzyskał 3. miejsce w Rankingu Najlepszych Przedsiębiorstw Komunalnych, organizowanym przez „Dziennik Gazetę Prawną”; ranking miał na celu przedstawienie czołówki branży komunalnej, wyróżnienie najlepszych w niej przedsiębiorstw, ale przede wszystkim pokazanie opinii publicznej podstawowych informacji związanych z branżą usług komunalnych w naszym kraju

42 927 ton

to łączna ilość odpadów przyjętych do unieszkodliwienia i odzysku na poznańskie składowisko; zmniejszenie ilości odpadów składowanych spowodowane było m.in. wykorzystaniem innych metod zagospodarowania odpadów niż składowanie

6 428 ton

taką ilość odpadów wielkogabarytowych przyjął w 2016 r. Zakład Zagospodarowania Odpadów, czyli aż o **2 333 tony** więcej niż w 2015 r.; przyczyną był wzrost zainteresowania mieszkańców możliwością bezpłatnego i przyjaznego dla środowiska oddania odpadów wielkogabarytowych do PSZOK

25 tys.

to liczba pojazdów, które dostarczyły odpady na składowisko

Wielkopolskiego. W trakcie imprezy odbyły się prelekcje na temat zagadnień ochrony środowiska, warsztaty, projekcje filmów przyrodniczych oraz kiermasze.

- Akcja „Sprzątanie Warty” – w październiku 2016 r. po zakończeniu sezonu aktywności plaż miejskich zorganizowana została akcja „Spływaj śmieci tej!”. Akcja obejmowała odcinek nadbrzeża między Plażą Miejską a Cyplem. Przygotowano specjalne punkty wzdłuż Warty, w których uczestnicy mogli pobrać niezbędne akcesoria do sprzątania, między innymi worki na śmieci, rękawice oraz chwytaki. Aktywnie w akcję włączyli się Zakład Zagospodarowania Odpadów sp. z o.o., Straż Miejska Miasta Poznania, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej a także uczniowie z Zespołu Szkół Ekonomicznych.
- Punkt „Drugie życie przez powtórne użycie” – projekt prowadzony przez Zakład Zagospodarowania Odpadów sp. z o.o., którego celem było promowanie wśród mieszkańców przekazywania niepotrzebnego sprzętu domowego do punktu zbiorczego. Sprawny sprzęt przekazywany był nowym użytkownikom za drobną opłatą. Zaplanowano promocję i rozwój oferty punktów, które utworzą sieć lokalizacji świadczących usługi naprawcze i przygotowanie do ponownego użycia.
- Ecodriving bezpiecznego Poznania – po raz czwarty przeprowadzono dla poznaniaków bezpłatne szkolenia z zakresu ecodrivingu, czyli stylu jazdy pozwalającego na ekonomiczną, płynną i bezpieczniejszą jazdę, dającą oszczędność paliwa i zmniejszenie emisji spalin przeciętnie o 20%. W 2016 r. ze szkolenia skorzystało ok. 200 osób.
- Trzymaj ciepło – zrealizowano 7. edycję projektu, w ramach którego prowadzono bezpłatne badania kamerą termowizyjną 500 domów jednorodzinnych i 40 kamienic. Celem projektu było zwrócenie uwagi na straty ciepła w budynkach powodujące niepotrzebną emisję zanieczyszczeń do środowiska oraz generujące koszty dla mieszkańców.
- Ekoprogniza – Miasto informowało na bieżąco o stanie jakości powietrza, przedstawiając trzydniową ekoprognozę zanieczyszczeń pyłu zawieszonego PM10, w postaci map dla Poznania oraz dla Poznania na tle województwa wielkopolskiego, z prognozą przekroczeń wartości stężeń pyłu PM10. Ekoprognozy prezentowane były w wortalu Środowisko w ramach Miejskiego Informatora Multimedialnego (zakładka Ekoprognozy), a także okresowo na antenie TVP Poznań oraz WTK Poznań.
- Poznański Dzień Energii – w 2016 r. po raz pierwszy został zorganizowany Poznański Dzień Energii. Wydarzenie miało charakter pikniku rodzinnego z pakietem interaktywnych atrakcji, którego celem było kształtowanie świadomości energetycznej mieszkańców Poznania. W trakcie pikniku mieszkańcy mogli skorzystać z praktycznych porad z zakresu świadomego, oszczędnego i efektywnego korzystania z energii.
- „Wiosenne porządki” oraz „Sprzątanie świata” – to 2 akcje proekologiczne, podczas których zebrano łącznie ponad 200 ton odpadów, które zanieczyszczały przestrzeń miasta. W akcje włączyło się łącznie blisko 200 podmiotów: poznańskie szkoły, rady osiedli, lokalni przedsiębiorcy, działkowicze, stowarzyszenia itp. Każda z akcji co roku obejmuje sprzątnięciem ponad 300 różnych obszarów.
- Program KAWKA – w ramach kampanii promocyjnej przygotowano i wyemitowano programy telewizyjne na temat wymiany źródła

ogrzewania na bardziej energooszczędne. Były to m.in. programy telewizyjne w TVP Poznań, w WTK Poznań, a także spoty radiowe na antenie Radia Merkury, Radia Emaus, Radia Złote Przeboje, Rock Radio, Radia Pogoda, i Radia RMF Maxxx, gdzie poruszano problem niskiej emisji.

- WWF „Godzina dla ziemi” – po raz dziewiąty Poznań przyłączył się do akcji, w której dzięki współpracy z zarządcami nieruchomości, wygaszono oświetlenie elewacji m. in.: ratusza, Biblioteki Raczyńskich, Teatru Nowego, Teatru Wielkiego, Centrum Kultury ZAMEK, iglicy MTP, na płycie Starego Rynku, na budynkach poznańskich uczelni (Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Uniwersytetu Ekonomicznego, Politechniki Poznańskiej), centrów handlowych (Centrum Handlowo-Rozrywkowe Poznań Plaza, Stary Browar, Galeria Malta, dworzec PKP z galerią handlową Avenida).

W 2016 r. Miasto Poznań wzięło udział w inicjatywie Sekretarza Generalnego ONZ Global Compact o nazwie „SDG 11 – Zrównoważone miasta”. Przygotowano raport, w którym m.in. Poznań przedstawił podjęte działania, projekty, akcje i inicjatywy proekologiczne oraz dane dotyczące transportu i transportu publicznego. Ponadto w Poznaniu realizowane były liczne działania edukacyjne o charakterze ciągłym. W placówkach oświatowych organizowane były spotkania, pogadanki, warsztaty ekologiczne i konkursy na temat segregacji odpadów, zasad postępowania z odpadami komunalnymi, oszczędnego gospodarowania wodą. Dla uczniów organizowane były również wycieczki edukacyjne na składowiska odpadów. Miasto wydawało także biuletyn „Ekologiczny Poznań”, prezentujący różne zagadnienia dotyczące ochrony środowiska w mieście.

Promocja działań i zachowań proekologicznych odbywała się przede wszystkim za pośrednictwem mediów. W 2016 r. zrealizowano kolejne cykle programów telewizyjnych „Zielonym do góry” w telewizji TVP Poznań oraz „Zielony Serwis Poznania” w telewizji WTK Poznań na temat działań Miasta Poznania w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody.

ZARZĄDZANIE MIASTEM

„Rok 2016 był dobry dla budżetu, jego wykonanie nie przyniosło większych niespodzianek.

Dynamika najważniejszych źródeł dochodów budżetu nie odbiegała od wykonania w największych polskich miastach. Na pewno zwraca uwagę dobre wykonanie dochodów bieżących (102,1 procent planu) w tym z PIT i CIT – czyli tych bezpośrednio związanych z sytuacją gospodarczą. Co ważne, wykonanie dochodów w pozycji CIT było po Warszawie najwyższe w kraju.

Niewątpliwie na uwagę zasługuje wykonanie takich pozycji budżetu jak:

- nadwyżka operacyjna – wykonanie prawie 142 procent planu, która wraz z dochodami ze sprzedaży majątku wykonanymi na poziomie prawie 96 procent (najlepszy wynik od kilku lat), wpłynęła pozytywnie na zdolność obsługi zadłużenia*
- wynik budżetu – planowany niedobór budżetu (-183 milionów złotych) ostatecznie został zastąpiony nadwyżką w wysokości ponad 31 milionów złotych*
- zadłużenie na koniec roku – płynność bieżąca budżetu pozwoliła na obniżenie zadłużenia Miasta o prawie 9 procent, do kwoty 1 376 milionów złotych*
- wykonanie wydatków majątkowych w wysokości ponad 86 procent planu rocznego (lepsze niż w ostatnich latach)“.*

Barbara Sajnaj
Skarbnik Miasta Poznania

Miasto Poznań rozwija się dynamicznie, a jego ekosystem staje się coraz bardziej złożony. W 2016 r. UMP oraz miejskie jednostki organizacyjne wydały blisko 570 tys. decyzji administracyjnych – o 6,4% mniej niż w roku ubiegłym, w tym 680 było uchylonych lub zmienionych, a 32 uznano za nieważne. Rada Miasta Poznania obradowała 18 razy, przeprowadziła 269 posiedzeń komisji i podjęła 392 uchwały. Prezydent Miasta Poznania wydał 1 009 zarządzeń, średnio 84 miesięcznie. W 2016 r. w UMP pracowało 1,7 tys. osób (około 6,8% więcej niż w roku poprzednim), funkcjonowały 322 miejskie jednostki organizacyjne (o 1 mniej niż przed rokiem) oraz 20 spółek z udziałem Miasta Poznania.

Miasto Poznań stosuje nowoczesne procedury przejrzystości i efektywności administrowania w ramach międzynarodowych systemów zarządzania jakością ISO 9001:2009 i 14001:2005 promujących zorientowanie na klienta, podejście procesowe zwiększające skuteczność podejmowania decyzji oraz informatyczne technologie e-administracji. W 2016 r. przeznaczono ponad 3,75 mln zł na inwestycje związane z systemem informatycznym. Rozwijany jest również system SMS, który obejmuje serwis informujący mieszkańców o zagrożeniach i sytuacjach kryzysowych.

Poznań wyróżnia się wysokim kapitałem społecznym i otwartą administracją. W 2016 r. do UMP zgłoszono 966 wniosków o dostęp do informacji publicznej. Większość zgłoszonych wniosków (blisko 98%) została rozpatrzona pozytywnie, a informacje udostępnione. Intensywnie wdrażany jest system otwartej administracji API, którego celem jest udostępnienie mieszkańcom i firmom publicznych zasobów treści i danych Miasta. Blisko 5,3 mln wyniosła liczba użytkowników (unique users) Miejskiego Informatora Multimedialnego i Biuletynu

Informacji Publicznej w 2016 r. Liczba mieszkańców głoszących w ramach PBO wynosiła w 2016 r. 38,9 tys. osób. Ponadto 9 organizacji pozarządowych wzięło udział w konsultacjach społecznych, zrealizowano 521 inicjatyw aktywizujących mieszkańców w ramach rad osiedli oraz przeprowadzono 24 inwestycje z udziałem mieszkańców.

W 2016 r. najwięcej środków z funduszy europejskich pozyskano na infrastrukturę drogową i transportową – 130 mln zł z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Miasto Poznań i spółki z udziałem Miasta z okresu programowania 2014-2020 uzyskały 213 mln zł pomocy unijnej. Najwięcej środków, tj. 84,8% pochodziło z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pochodziło 6,1%, z EOG i Funduszu Norweskiego – 3,5%, z Inicjatyw Wspólnotowych – 3,1%, z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – 2,4%, z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – 0,1% uzyskanego dofinansowania.

W 2016 r. Miasto Poznań prowadziło prace związane z aktualizacją strategii rozwoju. Przy tworzeniu strategii przyjęto założenie „miasto dla ludzi” oznaczające, że miasto jest tworzone przez mieszkańców i dla mieszkańców. Konsekwencją takiego podejścia był oddolny proces tworzenia strategii, czyli przyjęcie perspektywy mieszkańca. W trakcie prac nad strategią odbyło się kilkadziesiąt spotkań i otwartych warsztatów, podczas których każdy zainteresowany rozwojem miasta mógł przekazać swoją opinię czy zgłosić problemy występujące w mieście. W procesie wykorzystano metodę design thinking, stosowaną do tworzenia innowacyjnych produktów i usług w oparciu o głębokie zrozumienie problemów i potrzeb użytkowników.

.....

„W wydziałach Urzędu Miasta Poznania, świadczących usługi dla największej liczby klientów, w roku 2016 skupiliśmy się na poprawie warunków i jakości obsługi. Zwiększyliśmy liczbę miejsc obsługi mieszkańców i przedsiębiorców oraz zmodernizowaliśmy systemy kolejkowe. Ponadto urządziliśmy dziedziniec główny Urzędu Miasta Poznania na placu Kolegiackim, czyniąc go miejscem ważnych wydarzeń kulturalnych i społecznych oraz spotkań mieszkańców i turystów”.

Stanisław Tamm
Sekretarz Miasta Poznania

.....

To pozwoliło na wypracowanie wizji i priorytetów rozwoju miasta w oparciu o zdefiniowane problemy i oczekiwania mieszkańców, przedsiębiorców oraz wszystkich korzystających z przestrzeni i usług miejskich.

„Wolne Tory” to atrakcyjny rejon w centrum Poznania. W 2016 r. opracowano analizę przestrzenną poprzedzającą przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wolne Tory” – kluczowego obszaru rozwoju w tym regionie. Podejmowane działania zmierzały do uzyskania najlepszego rozwiązania programowo-przestrzennego dla tego obszaru miasta.

Miasto Poznań prowadzi pozaustawowe konsultacje społeczne oraz dyskusje publiczne przeprowadzone podczas wykładania projektów miejscowych

planów zagospodarowania przestrzennego do publicznego wglądu. W 2016 r. odbyło się 39 spotkań konsultacyjnych dotyczących 45 projektów miejscowych planów zagospodarowania oraz 29 dyskusji publicznych.

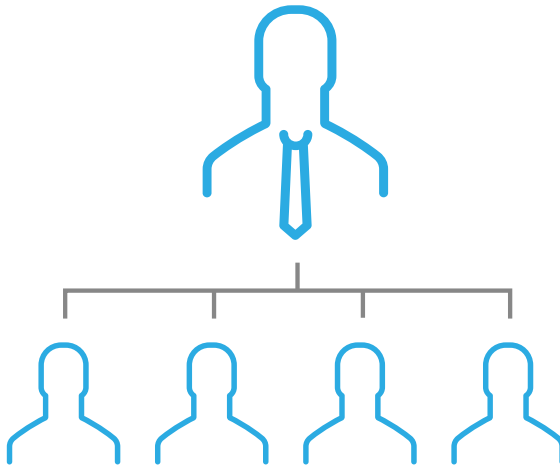
Łączna kwota wydatków na promocję miasta w 2016 r. wyniosła 4,1 mln zł i była niższa o 26% w stosunku do 2015 r. Działania promocyjne obejmowały kampanie promocyjne, organizację lub współorganizację wydarzeń kulturalnych, sportowych i eventów oraz działalność marketingową na portalach społecznościowych i tematycznych stronach internetowych Miasta. Następuje rozwój obecności Marki Miasta Poznania w nowych mediach. Od kwietnia do końca grudnia 2016 r. nastąpił wzrost społeczności na portalu Facebook do 178,5 tys. użytkowników. Trwały prace nad przygotowaniem Strategii Komunikacji i Promocji Miasta Poznania.

W 2016 r. Stowarzyszenie Metropolita Poznań organizowało konkursy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Przeprowadzono 11 naborów wniosków w trybie konkursowym, na łączną kwotę alokacji w wysokości 469,5 mln zł. Nabory dotyczyły projektów przedsięwzięć z zakresu: termomodernizacji budynków publicznych; transportu niskoemisyjnego; kultury; opieki nad dziećmi do lat 3; integracji społecznej; kształcenia ogólnego i zawodowego.

Poznań utrzymuje stałą współpracę, w zakresie wymiany doświadczeń między samorządami, kultury, oświaty, kultury fizycznej, gospodarki komunalnej i pomocy społecznej z 12 miastami partnerskimi i hrabstwem, m.in.: Assen w Holandii, Győr na Węgrzech, Hanower w Niemczech, Pozuelo de Alarcón w Hiszpanii, Rennes we Francji, Shenzhen w Chinach, Toledo w USA oraz z hrabstwem Nottinghamshire w Wielkiej Brytanii.

Prezydent Miasta Poznania:

posiadał **4 Zastępców**

1 009

liczba zarządzeń wydanych przez Prezydenta Miasta Poznania w 2016 r., średnio **84** miesięcznie

420

liczba przedsięwzięć i inicjatyw objętych Patronatem Honorowym Prezydenta Poznania w 2016 r.

Rada Miasta Poznania

18

obrad

269

posiedzeń

392

uchwały

2 miesiące

to średni czas odpowiedzi

Rady Miasta Poznania na zgłaszane skargi w 2016 r.

Urząd Miasta Poznania

570 tys.

liczba decyzji administracyjnych wydanych w 2016 r. przez UMP i miejskie jednostki organizacyjne

966

liczba wniosków o dostęp do informacji publicznej zgłoszonych do UMP w 2016 r.

3,3 mld zł dochody Miasta Poznania

3,2 mld zł wydatki Miasta Poznania, w tym:

966 mln zł edukacja

946 mln zł drogi oraz komunikacja zbiorowa

590 mln zł polityka społeczna i zdrowotna

698 mln zł pozostałe wydatki

1,4 mld zł łączna kwota zobowiązań

Miasta Poznania w 2016 r.

NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE MIASTEM

Struktura organizacyjna Miasta

Sposób funkcjonowania instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej oraz służb porządkowych buduje kapitał instytucjonalno-demokratyczny miasta. Ma wpływ na aktywność obywatelską oraz sprawność funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

Poznań jest miastem na prawach powiatu oraz gminą miejską. Zgodnie ze Statutem Miasta organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta Poznania, a organem wykonawczym – Prezydent Miasta Poznania. Informacje na temat Rady Miasta Poznania i Prezydenta Miasta Poznania znajdują się na stronie internetowej www.bip.poznan.pl.

W 2016 r. funkcję Prezydenta Miasta Poznania pełnił Jacek Jaśkowiak, przy pomocy 4 Zastępców, Skarbnika Miasta i Sekretarza Miasta. Realizując swoje funkcje, Prezydent wydał w 2016 r. 1 009 zarządzeń, średnio 84 miesięcznie.

Organem stanowiącym i kontrolnym Miasta Poznania jest 37 osobowa Rada Miasta Poznania, będąca przedstawicielem interesów mieszkańców Poznania. Głównym zadaniem rady jest określanie planu rozwoju miasta oraz bieżących kierunków jego funkcjonowania. W 2016 r. Rada Miasta Poznania obradowała 18 razy – tyle samo co w 2015 r., przeprowadziła 269 posiedzeń komisji i podjęła 392 uchwały, czyli więcej niż w 2015 r.

Instytucją wspierającą realizację zarządzeń Prezydenta Miasta Poznania i uchwał Rady Miasta Poznania oraz przede wszystkim odpowiadającą za realizację większości spraw publicznych o znaczeniu lokalnym jest UMP. Zadania własne i zlecone, które prowadzi dotyczą przede wszystkim ładu przestrzennego, budżetu, kultury, edukacji, zdrowia, oświaty, zieleni, utrzymania dróg, zarządzania odpadami komunalnymi. Liczba decyzji administracyjnych w 2016 r. zmalała o 6,4% w stosunku do roku wcześniejszego. W 2016 r. dokonano zmian w strukturze organizacyjnej UMP – połączono Wydział Spraw Obywatelskich z Wydziałem Komunikacji tworząc Wydział Spraw Obywatelskich i Upoważnień Komunikacyjnych a także przekształcono Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli oraz Wydział Budżetu i Analiz odpowiednio w Biuro Kontroli oraz Wydział Budżetu i Kontrolingu. Na koniec 2016 r. obsługę administracyjną obywateli prowadziło 31 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych UMP, w których łącznie było zatrudnionych 1,7 tys. osób (6,8% więcej niż w 2015 r.). Komórki organizacyjne UMP działają w oparciu o Regulamin Organizacyjny nadany UMP zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania Nr 43/2016/K z 6 października 2016 r. W Poznaniu funkcjonowały ponadto 322 jednostki organizacyjne (o 1 mniej niż w 2015 r.), 20 spółek z udziałem Miasta. Dodatkowo Miasto Poznań posiadało udziały w spółdzielniach mieszkaniowych: „Grunwald”, „Wielkopolanka”, „Winogrady”, „Swarzędz” i socjalnej „Poznanianka” oraz należało do 16 stowarzyszeń, fundacji i związków międzygminnych.

W Poznaniu działają 42 osiedla, jednostki pomocnicze obejmujące obszar całego miasta. Osiedla posiadają inicjatywę uchwałodawczą w sprawach przekazanych dotyczących obszaru ich funkcjonowania.

Nowoczesne standardy i e-procedury

Urząd Miasta Poznania planuje i wykonuje swoje zadania, stosując podejście procesowe w ramach systemu zarządzania zgodnego z normami PN-EN ISO 9001:2009 i PN-EN ISO 14001:2005.

Wprowadzają one usprawniony monitoring nad dokumentacją i zapisami, włączenie kadry kierowniczej w budowanie systemu zarządzania jakością, czy dokonywanie systematycznych pomiarów np. zadowolenia klienta (9001) oraz identyfikację aspektów środowiskowych przy funkcjonowaniu instytucji (14001).

Prawidłowość przebiegu zidentyfikowanych procesów, opisanych procedur i instrukcji, spójność celów szczegółowych z ustanowioną Polityką Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów, występujące zagrożenia i stosowane środki zapobiegawcze podlegają cyklicznym przeglądom i ocenom dokonywanym przez Prezydenta Miasta Poznania, Zastępców Prezydenta Miasta Poznania, Sekretarza Miasta Poznania i Skarbnika Miasta Poznania w ramach okresowych przeglądów systemu zarządzania. Zasady zarządzania zasobami ludzkimi oparte są na międzynarodowym standardzie Investors in People (IIP), gwarantującym jakość i rozwój kadry urzędniczej.

Urząd Miasta Poznania funkcjonuje w oparciu o następujące metody i narzędzia wspierające zarządzanie:

- zarządzanie ryzykiem, którego celem jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń i nieprawidłowości, co ma docelowo zapobiec m.in. niezadowoleniu klienta, jak również wyeliminować lub zminimalizować błędy w organizacji
- przeprowadzanie samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej, która ma na celu poprawę

jakości wykonywanej pracy przez pracowników UMP i miejskich jednostek organizacyjnych, co ma wpływ na jakość obsługi mieszkańców oraz pozwala zidentyfikować nieprawidłowości systemu zarządzania oraz wskazuje działania usprawniające lub korygujące

- system bezpieczeństwa informacji, mający zapewnić realizację zadań gminy zgodnie z prawem i zaleceniami technicznymi z obszaru bezpieczeństwa informacji, zapewniając tym samym ochronę danych osobowych mieszkańców i klientów, których dane są przetwarzane w UMP
- badanie satysfakcji klienta, mające na celu pozyskanie informacji od klientów na temat jakości pracy UMP i miejskich jednostek organizacyjnych oraz jego oczekiwań w zakresie usług świadczonych przez Miasto
- audyty UMP i miejskich jednostek organizacyjnych, z wymaganiami prawnymi i przyjętymi normami; audyty wspierają standaryzację działań i zapobieganie wystąpienia nieprawidłowości; audyt zewnętrzny certyfikujący, który potwierdza zgodność systemu zarządzania z wymaganiami norm ISO, zwiększa też poziom zaufania do instytucji publicznej; w 2016 r. audyt nadzoru certyfikacji systemu zarządzania zgodnego z normami PN-EN ISO 9001:2009 oraz PN-EN ISO 14001:2005 przeprowadziła jednostka certyfikacyjna TÜV Rheinland Polska sp. z o.o.
- przeglądy systemu zarządzania, których celem jest ocena przydatności, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania oraz dostarczenie informacji na temat funkcjonowania systemu zarządzania, a poprzez monitorowanie procesów – efektywne wykorzystanie zasobów
- okresowa ocena pracy, mająca na celu zwiększanie zaangażowania pracowników w realizację celów UMP, kształtowanie właściwych

- postaw i zachowań, motywowanie do rozwoju celem polepszania jakości pracy
- kodeks etyki wraz ze standardem obsługi klienta, przyczyniający się do kształtowania i utrwalania zachowań zgodnych z zasadami porządku prawnego i dobrych obyczajów budujących zaufanie mieszkańców do władz publicznych
  - szkolenia, kursy, konferencje, warsztaty itp., zapewniające warunki do rozwijania kompetencji zawodowych pracowników, w celu sprostania zmieniającym się wymaganiom otoczenia, realizacji nowych zadań, utrzymania wysokiego poziomu profesjonalizmu i zwiększenia efektywności wykonywanych zadań
  - jawny, otwarty i konkurencyjny nabór kandydatów do pracy, mający na celu pozyskanie pracowników o odpowiednich kompetencjach i postawie, a przez to zapewnienie wysokiej jakości świadczonych przez nich usług i profesjonalizmu działania
  - komunikacja wewnętrzna, która ma się przyczynić do konsekwentnego i spójnego działania organizacji jako całości, zgodnie ze Strategią Rozwoju Miasta Poznania i celami przyjętymi na wszystkich poziomach zarządzania oraz budowania zaangażowania i motywacji pracowników, ich aktywnej postawy oraz umiejscowienia i zrozumienia własnej pracy

Integracja administracji i informacji

Miasto inwestuje w integrację administracji, zarządzania i informacji. W 2016 r. przeznaczono ponad 3,75 mln zł na inwestycje związane z systemem informatycznym.

Systematycznie podejmuje się działania związane z rozwojem informatycznego systemu integracji

.....

„Wydział Informatyki pełni rolę usługową w stosunku do miejskich jednostek organizacyjnych. Oznacza to, że jedynie pośrednio, poprzez pomoc wspomnianym jednostkom, wpływa na rozwój miasta i jakość życia mieszkańców. W tym kontekście w 2016 roku naszym najważniejszym zadaniem było zapewnienie wsparcia informatycznego dla Poznańskiego Centrum Świadczeń przy realizacji programu Rodzina 500+”.

Andrzej Piechowiak
Dyrektor Wydziału Informatyki

.....

informacji, zarządzania i administrowania miastem. W 2016 r. przygotowano rozwiązania informatyczne dla obsługi programu Rodzina 500+, na potrzeby PCS, oraz Jednolitych Plików Kontrolnych (JPK), pozyskiwanych z ponad 300 miejskich jednostek organizacyjnych. Opracowano i wdrożono mechanizm „chmury prywatnej”, służący do przekazywania danych z miejskich jednostek organizacyjnych do UMP oraz rozbudowano Zintegrowany System Informatyczny Wspomagający Zarządzanie Miastem o moduł scalający i przekazujący pliki JPK do Ministerstwa Finansów.

W 2016 r. Miasto Poznań przeznaczyło ponad 3,75 mln zł na inwestycje związane z systemem informatycznym, a do najważniejszych z nich należały: realizacja II etapu wdrożenia Systemu Gospodarowania Nieruchomościami; rozbudowa platform serwerowych wykorzystywanych przez

Zintegrowany System Informatyczny Wspomagający Zarządzanie Miastem oraz jego rozbudowa o nowe funkcje w modułach: budżet, podatki, kadry; modernizacja systemów informacyjno-przywoławczych; rozbudowa sieci komputerowej i środowiska wirtualizacyjnego; zakup urządzeń aktywnych niezbędnych dla wydajnego i bezpiecznego funkcjonowania sieci komputerowej, licencji MS Office oraz laptopów. W 2016 r. pracownicy UMP mieli do dyspozycji 2,6 tys. komputerów stacjonarnych oraz laptopów.

Otwarta administracja

Od 1 stycznia 2016 r. w strukturze organizacyjnej UMP funkcjonuje nowy wydział – Biuro Poznań Kontakt, które prowadzi usługi call center oraz contact center oparte na miejskich serwisach teleinformatycznych.

W zakresie realizowanych usług Biuro Poznań Kontakt zapewnia dostęp do informacji o administracji i sposobie realizacji usług publicznych, oferuje mieszkańcom, wydziałom urzędu oraz dostawcom usług publicznych Miasta wysokowydajny, wielokanałowy punkt pierwszego kontaktu z Miastem.

Biuro wspiera wdrażanie standardu stosowania prostego języka w kontaktach urzędu z mieszkańcami – pierwsze efekty prac Brokerów Informacji można było zaobserwować po zmianach, jakie zażyły w części Biuletynu Informacji Publicznej, która dotyczy spraw Wydziału Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych.

Wśród zapytań telefonicznych, kierowanych do Biura, najczęściej dotyczyło spraw związanych

.....

„Priorytetem było zapewnienie odpowiednich warunków dla zaoferowania mieszkańcom punktu pierwszego kontaktu z administracją miasta. Służyć temu miały:

- złożenie wniosku o dofinansowanie z funduszy unijnych (WRPO 2014-2020) projektu „Poznań_19115_Kontakt_Mieszkańca”, który ma na celu rozszerzenie oferty e-usług,*
- zawarcie umowy z PFRON o refundację wyposażenia kolejnych stanowisk pracy Brokerów Informacji Merytorycznej rekrutujących się spośród osób niepełnosprawnych. Ponadto uruchomiono usługę „Informacja 500+”, wydłużono czas pracy Biura do godziny 20:00 oraz obsługano około pół miliona rozmów”.*

Konrad Zawadzki
Dyrektor Biura Poznań Kontakt

.....

z następującymi dziedzinami funkcjonowania Miasta: zgłaszanie urodzeń, ślubów, zgonów, a także odpisów ww. aktów; meldunki, dowody osobiste, zaświadczenia z zakresu ewidencji ludności; rejestracje/wyrejestrowania pojazdów, prawa jazdy; zasiłki: rodzinne, „becikowe”, alimentacyjne, mieszkaniowe; dodatki pielęgnacyjne, stypendia szkolne, „Rodzina 500+” i inne świadczenia PCS; pomoc społeczna (Miejski

.....

„Ponad 20 tysięcy mieszkańców Poznania skorzystało z pomocy prawnej Miejskiego Rzecznika Konsumentów w sprawach związanych z reklamacją towarów, usług budowlanych, telekomunikacyjnych, bankowych, ubezpieczeniowych, energetycznych, umów zawieranych przez Internet i poza lokalem przedsiębiorcy. Rzecznik udzielał porad prawnych, występował do przedsiębiorców, wytaczał powództwa przed sądem powszechnym, przygotowywał konsumentom pisma reklamacyjne, procesowe i egzekucyjne. Dla młodzieży szkolnej zorganizował olimpiadę wiedzy konsumenckiej”.

Marek Janczyk
Miejski Rzecznik Konsumentów

.....

Ośrodek Pomocy Rodzinie); podatki od nieruchomości; sprawy związane z ewidencją działalności gospodarczej; opłaty skarbowe; strefa parkowania; reklamy; imprezy masowe; Związek Metropolitalny Gospodarki Odpadami Aglomeracji Poznańskiej – deklaracje, segregacja, harmonogramy odbioru, punkty odbioru odpadów problemowych, płatności; informacja pasażerska dla klientów transportu publicznego; PEKA – informacje ogólne, taryfy opłat, ulgi, t-Portmonetka, ePortmonetka, doładowania,

bilety jednorazowe, reklamacje; awarie urządzeń miejskich (parkomaty i biletomaty); pozwolenia na budowę, zgłoszenia robót budowlanych, warunki zabudowy, szyldy i reklamy na ulicach oraz sprawy wymagające interwencji służb miasta (poza zagrożeniem życia).

W 2016 r. Biuro uruchomiło usługi: „Serwis Informacji Pasażerskiej”; „Rezerwacja medyczna w POSUM dla posiadaczy Karty Rodziny Dużej”; „Informacja 500+”; informacja na rzecz Wydziału Urbanistyki i Architektury UMP oraz PCS.

Biuro Poznań Kontakt podejmuje również działania na rzecz popularyzacji idei zatrudnienia w administracji osób z orzeczoną niepełnosprawnością, m.in. poprzez:

- wdrożenie projektu „Inkubator kadr”, który zakłada wykorzystanie doświadczeń Biura Poznań Kontakt na rzecz wsparcia procesu awansu zawodowego i budowy systemu zatrudnienia osób z orzeczoną niepełnosprawnością w wydziałach UMP – Biuro zostało ustanowione jednostką przygotowującą kadry dla wydziałów merytorycznych
- realizację projektu „Broker Informacji Merytorycznej w służbie pozyskania należności pieniężnych Miasta”, zakładającego intensyfikację pozyskania należności pieniężnych Miasta dzięki utworzeniu w Biurze Informacji Teleinformatycznej rezerwy kadrowej gotowej świadczyć biurowe prace pomocnicze
- organizację lekcji integracyjnych dla uczniów poznańskich szkół podstawowych

W 2016 r. do UMP zgłoszono 966 wniosków o dostęp do informacji publicznej. Najwięcej wniosków dotyczyło obszaru rewitalizacji (261), urbanistyki

i architektury (207), gospodarowania gruntami (97), finansów (47) oraz zamówień publicznych (42). Większość zgłoszonych wniosków (blisko 98%) została rozpatrzona pozytywnie, a informacje udostępnione.

Czas odpowiedzi na wnioski w trybie dostępu do informacji publicznej w 2016 r.

Tryb dostępu do informacji publicznej	Średni czas na uzyskanie odpowiedzi (liczba dni)
Informacja prosta (do 14 dni)	9,53
Informacja do ponownego wykorzystywania (do 20 dni)	20,8
Informacja przekształcona (do 2 miesięcy)	41,08
Informacja przetworzona (do 2 miesięcy)	32,43

Źródło: Wydział Organizacyjny UMP.

Miasto Poznań wdraża również system otwartej administracji API, którego celem jest udostępnienie mieszkańcom i firmom zasobów treści i danych Miasta. Działania te realizowane są m.in. poprzez transformację Miejskiego Informatora Multimedialnego i Biuletynu Informacji Publicznej w system brokera informacji (5,3 mln osób, które skorzystały w 2016 r.), rozwój systemu informacji przestrzennej (SIP) w celu wykorzystywania do analiz przestrzennych i inwestycji oraz optymalizacji przepływu informacji pomiędzy bazami źródłowymi, administracją państwową oraz przedsiębiorcami.

Mając na celu zwiększenie transparentności dysponowania środkami publicznymi i dostępności

informacji publicznej dla mieszkańców, w Biuletynie Informacji Publicznej dostępne są rejestry umów oraz wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

Od początku 2016 r. Miasto wprowadziło system darmowej pomocy prawnej, udzielanej przez adwokatów i radców prawnych. Ponadto w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielają także doradcy podatkowi oraz absolwenci wyższych studiów prawniczych. Punkty ułatwiają dostęp do profesjonalnej pomocy prawnej tym mieszkańcom, którzy wcześniej nie mogli skorzystać z takiego wsparcia.

Konsultacje społeczne i partycypacja obywateli

W 2016 r. kwota przeznaczona na realizację projektów w ramach PBO uległa zwiększeniu o 2,5 mln zł, w porównaniu z rokiem wcześniejszym. Konsultacje społeczne przeprowadzono 99 razy.

W ramach działalności polegającej na szeroko rozumianej aktywizacji mieszkańców Miasto Poznań prowadziło następujące działania:

- wspieranie procesu partycypacji społecznej
- organizacja konsultacji społecznych
- współpraca z miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz podmiotami zewnętrznymi przy opracowaniu i realizacji 99 projektów konsultacyjnych
- prowadzenie badań i sondaży na terenie miasta
- koordynacja działań mediacyjnych zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych oraz konfliktów lokalnych

---

„Gabinet Prezydenta w 2016 roku podjął wiele inicjatyw skierowanych do poznaniaków. Zorganizowaliśmy między innymi obchody jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski i 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56. Zainicjowaliśmy szereg przedsięwzięć angażujących mieszkańców, takich jak na przykład Centra Inicjatyw Lokalnych, cały czas rozwijamy też projekt Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, bo tylko współdziałając, możemy skutecznie wpływać na rozwój miasta i podnosić jakość życia poznaniaków”.

Andrzej Białas
Dyrektor Gabinetu Prezydenta

Realizując powyższe działania każdorazowo uzgadniano koncepcję przeprowadzenia konsultacji społecznych przy współpracy z wydziałami UMP oraz miejskimi jednostkami organizacyjnymi. Prowadzone były również działania komunikacyjno-promocyjne. Każdorazowo informowano mieszkańców o prowadzonych konsultacjach m.in. za pośrednictwem komunikacji elektronicznej czy poprzez przygotowywanie plakatów informacyjnych.

W ramach działań konsultacyjnych i zwiększenia partycypacji społecznej Miasto wdrożyło regranting, dotyczący powołania Centrów Inicjatyw Lokalnych, a także rozpoczęło działania zmierzające do stworzenia nowej platformy konsultacji społecznych, mającej się przyczynić do wzrostu zaangażowania mieszkańców w konsultacje społeczne

(w tym w kształtowanie PBO) oraz wsparcia realizacji inicjatyw lokalnych.

Zorganizowano i przeprowadzono m.in.:

- spotkania konsultacyjne dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy udziale jednostek pomocniczych miasta, właściwych dla danego terenu
- spotkania Prezydenta Miasta Poznania z radami osiedli i mieszkańcami celem pozyskania wiedzy o potrzebach i problemach mieszkańców osiedli, zapoznania z postulatami, wnioskami i inicjatywami mieszkańców dotyczących funkcjonowania osiedli, a także wzmocnienia kontaktu Prezydenta Miasta Poznania z mieszkańcami osiedli
- spotkania konsultacyjne w sprawie projektów przebudowy dróg
- debatę dotyczącą rewitalizacji budynku dworca PKP

W 2016 r. przeprowadzono badanie ewaluacyjne PBO 2016, którego celem było m.in.: zdefiniowanie głównych celów i określenie skutków realizacji PBO; określenie wpływu budżetu na rozwój społeczności lokalnej i procesów partycypacyjnych; badanie i ocena celów, zasad, modelu i procesu PBO; wypracowanie uwag i rekomendacji odnoszących się szczegółowo do zasad oraz procesu realizacji kolejnych edycji PBO, sposobu głosowania, podziału terytorialnego z uwzględnieniem projektów lokalnych. W procesie ewaluacji zostały uwzględnione opinie wszystkich istotnych grup interesariuszy PBO: wnioskodawców, mieszkańców Poznania, Zespołu ds. PBO, pracowników UMP odpowiedzialnych za realizację PBO oraz zaangażowanych w prace i proces opiniowania projektów, radnych Miasta Poznania, radnych osiedlowych, lokalnych organizacji pozarządowych,

Projekty zgłoszone do PBO na 2017 r.

Nazwa projektu	Kwota na realizację w zł
Trener Osiedlowy i Trener Senioralny – darmowe zajęcia ruchowe dla mieszkańców Poznania	1,4 mln
Sport, woda i rodzina nad jeziorem Rusałka	540 tys.
Stara Lwiarnia jako Muzeum Historii ZOO	1,5 mln
Rowerowe Winogrody, Słowiańska Trasa Rowerowa	400 tys.
Fontanna w ogrodzie kwiatowym na Cytadeli	350 tys.
Pracownia gospodarstwa domowego dla niepełnosprawnych w Zespole Szkół Zawodowych nr 2	195 tys.
Ogólnodostępny pomost na Jeziorze Kierskim – plaża Krzyżowniki	200 tys.
Rekreacja na Strzeszynie 2	370 tys.
Podolany – nowa, bezpieczna droga dzieci do Szkoły Podstawowej nr 62 /uporządkowanie chaosu komunikacyjnego	400 tys.
Jeżyckie kino plenerowe. Letnie wieczory filmowe dla mieszkańców Krzyżownik – Smochowic, Kiekrza, Strzeszyna, Podolan	65 tys.
Hydrofor Kultury – letnie spotkania z kulturą na terenie zachodnich osiedli miasta Poznania	105 tys.
Wygodna trasa rowerowa i chodnik na Szymanowskiego	500 tys.
Promenada Piątkowsko-Winogradzka; bezpieczna droga na przystanek	480 tys.
Budowa chodnika z dopuszczeniem ruchu rowerowego w ciągu ul. Ostrowskiej	500 tys.
Przedłużenie chodnika i drogi rowerowej od ul. Spławie do ul. Ustrzyckiej	450 tys.
Rewitalizacja Fortu Ia – otwarcie ruchu turystycznego	440 tys.
Kasztelański Fitness	227 tys.
Przebudowa placu zabaw wraz z chodnikiem i mini boiskiem przy Przedszkolu nr 110	373 tys.
Naprawa chodnika oraz krawężników	250 tys.
Muzyka nad Grunwaldem	25 tys.
Grunwaldzkie Parkingi Rowerowe	55 tys.
Park Sołacki – rozbudowa placu zabaw	500 tys.
Renowacja stadionu lekkoatletycznego na Gołęczynie – kontynuacja	290 tys.
Naramowicki Park na Osiedlu Łokietka za Netto	500 tys.
Montaż oświetlenia na ul. Jasna Rola	300 tys.
Naramowicka bezpieczna dla pieszych	200 tys.

Nazwa projektu	Kwota na realizację w zł
Ścieżka rowerowo-piesza łącząca Polanę Harcerza z promenadą nad Jeziorem Maltańskim dla pozytywnie sKOŁOwanych	190 tys.
Odbudowa południowych klinów zieleni na Chartowie	50 tys.
Sportowe Żegrze. Wielofunkcyjne boisko dla mieszkańców z otoczeniem do rekreacji	450 tys.
Budowa konstrukcji do ćwiczeń z masą własnego ciała nad Jeziorem Maltańskim	120 tys.
Bezpieczna droga do szkoły – Urbanator dla Rataj	480 tys.
Aktywna Mama i Szczęśliwe Dziecko – bezpłatny fitness dla mam z zajęciami dla ich dzieci	119 tys.
Siłownia przy przystanku MPK	98 tys.
Poznańskie legendy – szlak kulturowy	239 tys.
Modernizacja boiska sportowego wraz z małą architekturą na terenie Ogrodu Jordanowskiego nr 1	331 tys.
Zieleniec przy ul. Dolna Wilda	500 tys.
Piesza Wilda – więcej lepszych chodników	460 tys.
Rowerowa Wilda	360 tys.
Rowerowy pakiet dla Górczyna, Junikowa i Ławicy	500 tys.
Park Górczyński miejscem relaksu w cieniu drzew i aktywności fizycznej	490 tys.
Park rekreacyjno-sportowy przy Szkole Podstawowej nr 58	49 tys.
Poznański Rejon Wspinaczkowy	355 tys.
Dzieci dzieciom – Park Tysiąclecia parkiem 1000 zabaw	460 tys.
Skatepark Rampa Mały – nowoczesna atrakcja wokół Jeziora Maltańskiego	335 tys.
Sportowe Jeżyce: Remont ogólnodostępnych boisk w szkołach nr 23 (ul. Norwida) i 71 (ul. Bukowska)	500 tys.
Centrum Amarant – Dom Kultury Tramwajarza – całoroczne wydarzenia kulturalne dla Jeżyc i Łazarza	500 tys.
Rowerowy Łazarz i Jeżyce: Obwodnica Rowerowa – zielona Jarochońskiego oraz Samoobsługowe Stacje Naprawcze – Jeżyce	190 tys.

Źródło: Gabinet Prezydenta UMP.

liderów i ekspertów zajmujących się tematyką budżetu partycypacyjnego, Miejskiej Rady Seniorów oraz Centrum Inicjatyw Senioralnych.

W efekcie przeprowadzonej ewaluacji zmianie uległy zasady PBO: zwiększono kwotę budżetu

o 2,5 mln zł, tj. do 17,5 mln zł, podzielono środki przeznaczone na projekty ogólnomiejskie (łącznie 3 mln zł) i rejonowe (łącznie 14,5 mln zł) oraz zrezygnowano z głosowania za pomocą kart papierowych, dopuszczając tylko głosowanie elektroniczne za pomocą serwisu PBO.

W 2016 r. mieszkańcy Poznania zgłosili do PBO 234 projekty związane z wydatkami budżetu miejskiego na działania społeczno-gospodarcze (o 33 projekty mniej niż w 2015 r.). Po weryfikacji do głosowania dopuszczono 128 propozycji, z których mieszkańcy wybrali 47. W głosowaniu wzięło udział 38,9 tys. osób.

W 2016 r. przeprowadzono 521 inicjatyw aktywizujących mieszkańców w ramach rad osiedli oraz zrealizowano 24 inwestycje z udziałem mieszkańców. Liczba organizacji pozarządowych składających oferty na realizację zadań publicznych systematycznie wzrasta i w 2016 r. wyniosła 752 (o 140 więcej niż w 2015 r.), a środki przyznane organizacjom pozarządowym w otwartych konkursach ofert oraz w trybie tzw. małych grantów wyniosły ponad 60 mln zł.

Działania na rzecz poprawy obsługi mieszkańców

W 2016 r. połączono Wydziały Spraw Obywatelskich i Komunikacji w jeden Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych, dzięki czemu mieszkańcy mogą załatwić sprawy dotyczące dowodów osobistych, meldunków, praw jazdy, rejestracji pojazdów w jednym wydziale, a nie jak dotychczas w 2 różnych, mieszczących się dodatkowo w różnych lokalizacjach.

Ułatwienie mieszkańcom kontaktu z UMP i skrócenie czasu obsługi miało na celu również uruchomienie stanowisk obsługi klienta (sprawy dotyczące podatku od nieruchomości, dowodów osobistych, meldunków, praw jazdy, rejestracji pojazdów) w dodatkowych lokalizacjach (ul. Libelta 16/20, ul. Gronowa 22a, ul. 28 czerwca 1956 r. nr 404).

„Wydział koordynował wprowadzenie nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie miasta Poznania. W 2016 roku w 22 punktach udzielono mieszkańcom ponad 8 tysięcy porad prawnych. Ponadto uruchomiliśmy nowe usługi informacyjne w Biuletynie Informacji Publicznej, które zwiększają transparentność dysponowania środkami publicznymi – rejestr umów oraz rejestr wniosków o udostępnienie informacji publicznej”

Wojciech Kasprzak
Dyrektor Wydziału Organizacyjnego

„Rok 2016 był dla Wydziału Zamówień i Obsługi Urzędu rokiem działań na rzecz mieszkańców Miasta. W ramach wykonanych zadań udało się poprawić szeroko rozumianą obsługę i bezpieczeństwo klientów Urzędu w budynkach i ich otoczeniu, a także otworzyć dla mieszkańców i turystów przestrzeń publiczną na dziedzińcu na placu Kolegiackim 17. Środki na te działania uzyskano dzięki dalszej racjonalizacji wydatków bieżących, administracyjnych Urzędu”

Wojciech Czyżewski
Dyrektor Wydziału Zamówień
i Obsługi Urzędu

„W 2016 roku połączone zostały Wydział Spraw Obywatelskich i Wydział Komunikacji w jeden Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych. Pozwoliło to zaoferować mieszkańcom realizację spraw dotyczących dowodów osobistych, meldunków, praw jazdy, rejestracji pojazdów odwiedzając tylko jedno miejsce. Ponadto uruchomiliśmy dodatkową lokalizację, w której można załatwić powyższe sprawy. Zmiany te spowodowały, że jesteśmy o wiele bliżej mieszkańców, niż było to dotychczas”.

Bartosz Pelczarski
Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich
i Uprawnień Komunikacyjnych

„Zorganizowanie trzech nowych punktów obsługi klienta Wydziału Finansowego w zakresie podatków i opłat, zwiększenie liczby punktów dokonywania bez prowizji za pomocą kart płatniczych opłat należności na rzecz Miasta Poznania”.

Hanna Koszczyńska-Karaś
Dyrektor Wydziału Finansowego

Urząd Miasta Poznania wypracował i wdrożył liczne praktyki i rozwiązania powodujące usprawnienie realizacji wykonywanych zadań, podniesienie jakości obsługi i życia mieszkańców, m.in.:

- prowadzono akcję mającą na celu przypomnienie klientom, przed wystawieniem upomnienia, o obowiązku uiszczenia podatku, dzięki czemu zmniejszeniu uległa liczba wystawionych upomnień
- scentralizowano w jednej lokalizacji obsługę wnioskujących (w tym przedsiębiorców) o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym
- wprowadzono przejrzyste procedury rozpatrywania wniosków o ulgi w spłacie należności z tytułu grzywny nałożonej w drodze mandatu przez Straż Miejską Miasta Poznania pozwalające na szybsze wydawanie decyzji
- opracowano wzory wniosków o udzielenie ulgi w spłacie niepodatkowych należności budżetowych, dzięki czemu zmniejszyła się liczba odwołań od decyzji w sprawie ulg
- uruchomiono w siedzibie Wydziału Działalności Gospodarczej i Rolnictwa przy ul. 28 Czerwca 1956 r. urzędowy punkt potwierdzania profilu zaufanego e-PUAP
- wyposażono taksówki w naklejki z QR kodem, które umożliwiają dostęp do danych o usługodawcach TAXI poprzez sieć internetową za pomocą urządzenia typu smartphome
- uruchomiono Przestrzeń Pracy Wspólnej „Plus Jeden” (w budynku przy ul. Za Bramką 1) dla poznańskich inicjatyw typu startup, będącą pierwszą publiczną i bezpłatną przestrzenią pracy w Polsce
- klientom stworzono możliwość dokonywania płatności kartą płatniczą przy każdym

stanowisku rejestrującym pojazdy lub wydającym prawo jazdy, a także za pomocą Info-car, dzięki czemu bez wypełniania druków można dokonać płatności z domu za pomocą bankowości elektronicznej

- uruchomiono usługę polegającą na możliwości sprawdzenia liczby zarejestrowanych pojazdów w wybranym rejonie miasta, co m.in. może ułatwiać podejmowanie decyzji przez przedsiębiorców planujących inwestycje z branży motoryzacyjnej
- przeprowadzono akcję dostarczania korespondencji do mieszkańców Poznania z wymiarem podatku od nieruchomości za pośrednictwem gońców, dzięki czemu uzyskano oszczędności w wysokości ponad 266 tys. zł

W celu poprawy obsługi i bezpieczeństwa mieszkańców realizowano:

- modernizację, remonty pomieszczeń i budynków oraz rozbudowy systemów p.poż w budynku UMP, a także niezbędne zakupy inwestycyjne – w 2016 r. przeznaczono na nie blisko 4,2 mln zł
- utworzenie w budynkach UMP pomieszczeń dla rodzica z małym dzieckiem (znajdują się one w budynkach przy pl. Kolegiackim 17, ul. Matejki 50, ul. Libelta 16/20 i ul. Gronowej 22 a)

Ponadto prowadzono prace związane z dostosowaniem dziedzińca UMP przy pl. Kolegiackim 17 do organizacji różnego rodzaju spotkań i wydarzeń, a także udostępnieniem go mieszkańcom i turystom – postawiono mobilne siedziska, donice z zasadzoną w nich roślinnością odporną na warunki panujące na dziedzińcu, stację samodzielnej naprawy rowerów. W 2016 r. na dziedzińcu zorganizowano m.in. letnie spektakle Teatru Polonia,

ponad 423 tys.

połączeń obsłużyło
Biuro Poznań Kontakt w 2016 r.

3,9 tys.

pism wpłynęło do UMP w 2016 r.
za pośrednictwem ePUAP

5,3 mln

to liczba użytkowników (unique users)
Miejskiego Informatora Multimedialnego
i Biuletynu Informacji Publicznej w 2016 r.

---

191 tys.

tylko osób skorzystało z e-usług
udostępnionych przez Miasto Poznań w 2016 r.

impreszę Warkocz Magdaleny, piknik z okazji Dnia Dziecka, spektakle festiwalu MALTA, warsztaty tańca współczesnego Dancing Poznań, debatę „Ile mamy Poznaniów w Poznaniu”, piknik dla mieszkańców „Bezpieczne drogi Poznania”, aukcję rowerów z depozytu Biura Rzeczy Znalezionych, akcję znakowania rowerów, konsultacje społeczne.

BUDŻET I FINANSE MIASTA

Dochody, przychody i wydatki Miasta

W 2016 r. wydatki Miasta wynosiły ponad 3,2 mld zł i były o 3,7% wyższe niż w roku wcześniejszym.

Największe nakłady przeznaczono na oświatę (966 mln zł, łącznie z wydatkami na placówki nie-samorządowe) oraz drogi i transport publiczny (946 mln zł), co stanowiło 59% wszystkich wydatków Miasta. Znaczne wydatki poniesiono na politykę społeczną i zdrowotną (blisko 591 mln zł), administrację (ponad 157 mln zł) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (ponad 129 mln zł). Na inwestycje przeznaczono mniej środków niż w 2015 r. – 586 mln zł, a nakłady bieżące związane z funkcjonowaniem miasta wyniosły 2,6 mld zł, wzrastając o 2,9%.

Główne źródła dochodów Miasta stanowią dotacje i subwencje z budżetu państwa oraz podatki, w tym w szczególności udział w podatkach dochodowych oraz od nieruchomości.

Dochody Miasta z udziału w podatkach PIT i CIT wyniosły ponad 1 mld zł, w tym z podatku CIT

.....

„Wyodrębnione pod koniec 2016 roku ze struktur Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli, Biuro Kontroli poza bieżącą działalnością regulaminową, w oparciu o dotychczasowe wyniki kontroli w poznańskich jednostkach oświatowych, przeprowadziło pięć szkoleń o charakterze prewencyjnym dla ich kierowników. Szczególną uwagę kładziemy na rzetelność rozliczeń finansowych placówek oświatowych i innych miejskich jednostek organizacyjnych obsługujących mieszkańców, w tym prowadzony nadzór nad tymi jednostkami w Urzędzie Miasta Poznania”.

Maciej Marcinkowski
Dyrektor Biura Kontroli

.....

124 mln zł, co stanowiło wzrost o 7,9%. Dochody z podatków PIT i CIT stanowiły 32% dochodów ogółem. Największa alokacja z lokalnych obciążeń fiskalnych pochodziła z podatku od nieruchomości – 388,2 mln zł. Istotny wzrost dochodów w porównaniu z 2015 r. nastąpił w dochodach z majątku i komunalnych jednostek budżetowych. W 2016 r. wypracowano nadwyżkę budżetową w wysokości 31 mln zł.

Główne źródła dochodów budżetu Miasta w 2016 r.

Źródło	Wartość w zł
Dotacje i subwencje z budżetu państwa	1 mld
Udziały w podatku dochodowym (PIT)	916,9 mln
Udziały w podatku dochodowym (CIT)	124 mln
Podatki i opłaty lokalne	627 mln
Dochody z majątku i komunalnych jednostek budżetowych	450,8 mln
Pozostałe dochody	131,2 mln

Źródło: Wydział Budżetu i Kontrolingu UMP.

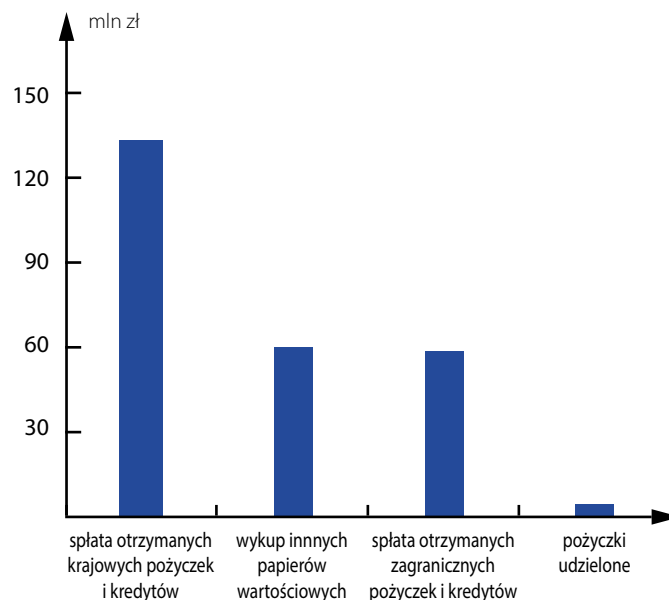
Zobowiązania i rozchody Miasta

Łączna kwota kredytów, pożyczek oraz zobowiązań z tytułu obligacji na koniec 2016 r. wyniosła ponad 1,3 mld zł.

Zobowiązania Miasta z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku krajowym pod koniec ubiegłego roku wyniosły 375,1 mln zł. Środki te zostały przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz z tytułu emisji papierów wartościowych. Kredyty zaciągnięte na rynku zagranicznym w Europejskim Banku Inwestycyjnym wynosiły na koniec ubiegłego roku 660,6 mln zł. Kapitał ten przeznaczono na sfinansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, transportowej, ochrony zdrowia, gospodarki komunalnej, polityki społecznej i oświaty. Zobowiązania z tytułu pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – głównie

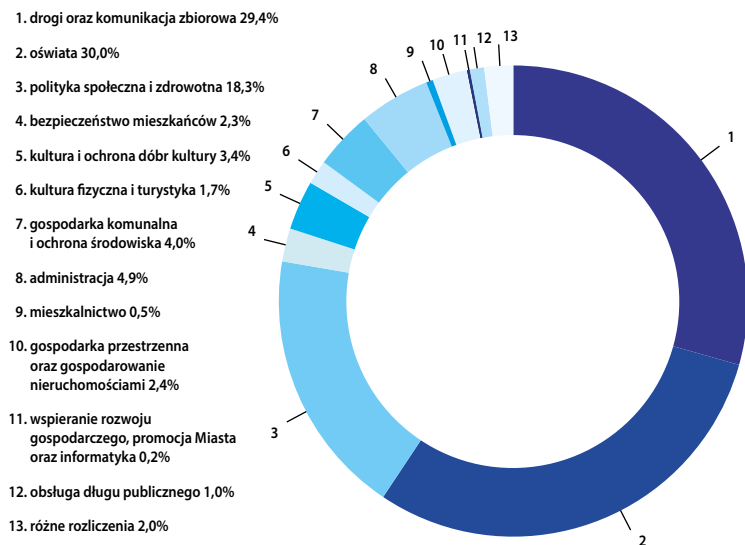
na realizację zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska, które realizowane były przez jednostki organizacyjne Miasta, na koniec 2016 r. stanowiły kwotę ponad 805 tys. zł. Ponadto zobowiązania wynikające z obligacji wyniosły 340 mln zł. Środki z emisji przeznaczono na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz zadania inwestycyjne. Łączna kwota kredytów, pożyczek oraz zobowiązań z tytułu obligacji na koniec 2016 r. wyniosła ponad 1,3 mld zł.

Główne rozchody Miasta Poznania w 2016 r.

Źródło: Wydział Finansowy UMP.

Wydatki Miasta Poznania w 2016 r.

Źródło: Wydział Budżetu i Kontrolingu UMP.

Majątek Miasta

Wartość mienia Miasta Poznania w ubiegłym roku wynosiła 20,3 mld zł. W zakresie aktywów trwałych nastąpił wzrost w porównaniu z 2015 r. o 2,4%, a w zakresie aktywów obrotowych o 10,2%.

Udział w wartości aktywów trwałych i obrotowych Miasta ulokowany jest w 4 kategoriach miejskich jednostek organizacyjnych, do których zaliczają się: jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz instytucje kultury. Jednostki budżetowe planowania przestrzennego, ewidencji nieruchomości, gospodarki

komunalnej, porządku publicznego i bezpieczeństwa, oświaty oraz pomocy społecznej, posiadały 76,2% udziałów w aktywach trwałych i obrotowych majątku Miasta. Najwyższy udział w wartości netto majątku tych jednostek posiadają obiekty inżynierii lądowej i wodnej (42,5%), grunty (27,6%), inwestycje – środki trwałe w budowie np. budowane bądź remontowane obiekty (18,1%) oraz budynki i lokale (8,6%). Zakłady budżetowe gospodarki komunalnej i kultury fizycznej posiadały 15,7% udziałów w aktywach trwałych i obrotowych majątku Miasta, z czego 65,2% obejmowało budynki i lokale, 15,5% grunty, 12,9% dotyczyło obiektów inżynierii lądowej i wodnej, a 3% wartości majątku zakładów budżetowych stanowiły maszyny i urządzenia techniczne. Publiczne zakłady opieki zdrowotnej posiadały 5,3% udziałów w aktywach trwałych i obrotowych majątku Miasta. Większość wartości majątku publicznych zakładów opieki zdrowotnej ulokowana była w budynkach i lokalach – 55,8%. Równocześnie jednak instytucje te, w przeciwieństwie do innych jednostek organizacyjnych Miasta w większym zakresie opierały się na majątku obrotowym. Grunty stanowiły 13% majątku, a należności krótkoterminowe – jako majątek obrotowy 9,1%. Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie stanowiły około 6,5% wartości majątku publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Najmniejszy udział w wartości aktywów trwałych i obrotowych w 2016 r. – 2,8% ogółu mienia posiadały instytucje kultury. W strukturze majątku budynki i lokale stanowiły aż 59,6% ogólnej wartości, grunty 18,1%, maszyny i urządzenia techniczne 6,9%, a środki pieniężne 5%.

Grunty Miasta

Według ewidencji księgowej powierzchnia gruntów stanowiących własność i współwłasność Miasta Poznania w jego granicach administracyjnych wynosi 97 km², a ich wartość księgowa to ponad 12 mld zł. Całkowita wartość księgowa gruntów w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 0,2%.

Największy odsetek w strukturze własności gruntów stanowią tereny będące własnością Miasta Poznania nieobciążone prawem użytkowania wieczystego, użytkowania i trwałego zarządu, które zajmują powierzchnię blisko 71 km² o łącznej wartości księgowej 9 mld zł.

Ponadto duży udział mają również grunty Miasta oddane w użytkowanie wieczyste mające powierzchnię ponad 12,7 km² i wartość przekraczającą 644 mln zł oraz grunty Miasta oddane w trwały zarząd – o powierzchni blisko 7 km² i wartości 1,6 mld zł. Grunty oddane w użytkowanie i zwykły zarząd zajmują powierzchnię 6,1 km² i opiewają na wartość 574 mln zł.

Odsetek gruntów w ewidencji bilansowej Miasta Poznania (największe wartości) w 2016 r.

Według wartości księgowej	Według zajmowanej powierzchni
Tereny komunikacyjne 46,1%	Lasy 26,6%
Grunty orne 12,5%	Tereny komunikacyjne 26,3%
Tereny mieszkaniowe 10,8%	Grunty orne 18%

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

20 mln zł

to suma przychodów Miasta Poznania, które pochodziły z kredytów krótkoterminowych

388,2 mln zł

to suma przychodów Miasta Poznania, które pochodziły z podatku od nieruchomości

39,8 mln zł

to suma przychodów z odzyskanego podatku VAT w 2016 r.

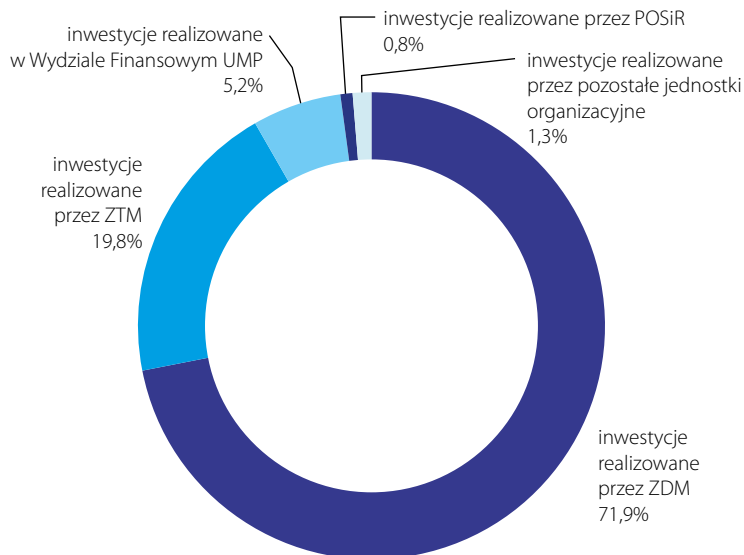
6,2 mln zł

tyle wynosiła wysokość dywidend wypłaconych przez spółki Miastu Poznań w 2016 r., co stanowiło wzrost o 57,4% w odniesieniu do 2015 r.

Ocena ratingowa „A-” dla Miasta Poznania

W 2016 r. niezależnie działająca agencja Fitch Ratings dwukrotnie (15 kwietnia i 14 października) potwierdziła międzynarodowe długoterminowe ratingi dla Miasta Poznania dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-”. Jest to najwyższa możliwa do uzyskania przez polski samorząd ocena ratingowa tej agencji, równa ocenie wiarygodności kredytowej kraju. Oznacza to, że Miasto Poznań posiada bardzo wysoką zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Udział inwestycji prowadzonych przez Urząd Miasta Poznania i jednostki organizacyjne wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

Inwestycje prowadzone przez Urząd Miasta Poznania i jednostki organizacyjne

Nakłady inwestycyjne w infrastrukturę inżynierii lądowej stanowiły w 2016 r. ponad 91% wszystkich inwestycji UMP i jednostek organizacyjnych.

Wartość nakładów inwestycyjnych Miasta Poznania i jednostek organizacyjnych wyniosła 978,9 mln zł i wzrosła o 73,2 mln zł (8,1%) w stosunku do 2015 r. Największe wydatki inwestycyjne realizował Zarząd Dróg Miejskich, bo blisko 704 mln zł. Drugim największym dysponentem środków finansowych ponoszonych na inwestycje był Zarząd Transportu

Miejskiego, który wydatkował ponad 193 mln zł. Miasto inwestuje najwięcej w inżynierię lądową związaną z infrastrukturą drogową oraz taborem transportu publicznego. Do najważniejszych inwestycji z tego zakresu należały przebudowy: węzła komunikacyjnego ronda Kaponiera (187,2 mln zł), układu komunikacyjnego DK 92 – drogi dojazdowe do spalarni (132,6 mln zł) i obiektów inżynierskich – program „Poznań Rataje-Franowo” (101,2 mln zł); budowa węzła drogowego „Dębiec” (70,4 mln zł), a także system ITS Poznań (65,6 mln zł). Największe wydatki Miasta Poznania związane były z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej (14 mln zł), inwestycjami związanymi z Systemem Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania (11,2 mln zł) oraz przedsięwzięciami z udziałem innych inwestorów (11,1 mln zł).

Akcje i udziały Miasta w spółkach i spółdzielniach

Miasto Poznań posiada akcje i udziały w 20 spółkach prawa handlowego, 4 spółdzielniach mieszkaniowych i 1 spółdzielni socjalnej.

Wartość nominalna udziałów/akcji Miasta Poznania w spółkach z udziałem Miasta na koniec 2016 r. wynosiła ponad 1,7 mld zł, z tego udziały Miasta w spółkach jednoosobowych osiągnęły wartość 587,9 mln zł (34% całkowitej wartości nominalnej udziałów), a w pozostałych spółkach 1,1 mld zł (66% całkowitej wartości nominalnej udziałów). Największe udziały w jednoosobowych spółkach Miasto posiadało w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym w Poznaniu sp. z o.o. (347,6 mln zł) oraz Zarządzie Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. (87,7 mln zł) i Wielkopolskim Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. (78,4 mln zł). W grupie pozostałych spółek z udziałem Miasta, największa

.....

„W ubiegłym roku pomiędzy Miastem Poznań i Veolia Energia Polska S.A. zawarte zostało porozumienie potwierdzające między innymi realizację gwarantowanych inwestycji – w latach 2002-2013 Spółka zrealizowała określone w umowie sprzedaży akcji Poznańskiej Energetyki Ciepłej S.A. inwestycje o łącznej wysokości 531 milionów złotych, w tym:

- rzeczowy majątek trwały
– 216,6 milionów złotych*
- związane z wytwarzaniem
– 205 milionów złotych*
- rozwojowe – 109,6 milionów złotych”.*

Beata Kocięcka
Dyrektor Biura Nadzoru Właścicielskiego

.....

wartość nominalna w udziałach dotyczyła spółek Aquanet SA (867,7 mln zł) oraz Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o.o. (107,4 mln zł).

W 2016 r. Rada Miasta Poznania wyraziła zgodę na rozwiązanie spółki Zakład Naprawy Autobusów sp. z o.o. co związane było z prowadzeniem działalności w bardzo ograniczonym zakresie i brakiem uzasadnienia dla dalszego istnienia Spółki. Wartość nominalna udziału Miasta Poznania w spółdzielniach w nie uległa zmianie w porównaniu do 2015 r. i wynosiła jedynie 13,7 tys. zł.

Ponadto podjęte zostały uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w następujących spółkach:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. – 14 mln zł
- Targowiska sp. z o.o. – 300 tys. zł
- Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. – 17 mln zł
- Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o. – 1,3 mln zł
- Aquanet SA – 3,9 mln zł

Najważniejsze dochody majątkowe związane z gospodarką nieruchomościami oraz wierzytelności Miasta

Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami przez Miasto Poznań w zakresie zadań własnych gminy oraz zadań zleconych powiatu wzrosły w porównaniu z 2015 r. o 28,2%.

Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami przez Miasto Poznań w zakresie zadań własnych gminy i zadań zleconych powiatu wyniosły ponad 186 mln zł.

Innym znaczącym źródłem wpływów netto były zyski ze zbytych nieruchomości, które w 2016 r. osiągnęły wartość blisko 71,5 mln zł. Wpływy te w większości dotyczyły sprzedaży oraz użytkowania wieczystego zbytych nieruchomości w trybie przetargowym oraz bezprzetargowym.

Miasto Poznań posiada również znaczące źródła wierzytelności, które dotyczyły podatków i opłat lokalnych i gospodarki nieruchomościami.

Dochody z tytułu wierzytelności opłat w zakresie podatków i opłat lokalnych

Rodzaje wierzytelności		Kwota wierzytelności Stan na 31.12.2016 r. (zł)	Kwoty zaległości Stan na 31.12.2016 r. (zł)
Podatek od nieruchomości	Osoby fizyczne	18 144 985	12 611 800
	Osoby prawne	50 534 032	35 408 804
	Razem	68 679 017	48 020 604
Podatek rolny	Osoby fizyczne	89 783	71 432
	Osoby prawne	16 193	12 049
	Razem	105 976	83 482
Podatek leśny	Razem	3 992	3 428
Podatek od środków transportu	Osoby fizyczne	1 586 037	1 583 335
	Osoby prawne	1 468 248	1 365 225
	Razem	3 054 285	2 948 560
Opłata targowa	Razem	4 547	2 225
Suma ogółem		71 847 818	51 058 298

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

Dochody z tytułu wierzytelności opłat w zakresie gospodarki nieruchomościami

Rodzaje wierzytelności	Stan na 31.12.2015 r. (zł)	Stan na 31.12.2016 r. (zł)	Zmiana	Dynamika
Z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych	11 374 343	13 427 195	2 052 852	118%
Z tytułu sprzedaży składników majątkowych	3 494 770	3 036 116	-458 654	87%
Z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie należności	14 075 594	13 137 417	-938 177	93%
Z tytułu opłat za przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności	263 039	561 543	298 504	213%
Z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, zarząd i użytkowanie	13 868 298	16 888 974	3 020 676	122%
Z tytułu kosztów wyceny nieruchomości, kar umownych za nieterminowe wykonanie mowy i pozostałych opłat	637 486	500 881	-136 605	79%
Razem	43 713 530	47 552 126	3 838 596	109%

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

Pozyskiwanie i wydatkowanie środków unijnych

W 2016 r. najwięcej środków z funduszy europejskich pozyskano na infrastrukturę drogową i transportową – 130 mln zł z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Główne źródła i kierunki wydatkowania środków europejskich

Duży wpływ na rozwój Poznania ma możliwość korzystania z funduszy unijnych. Miasto Poznań i spółki z udziałem Miasta z okresu programowania 2014-2020 uzyskały 213 mln zł pomocy unijnej. Najwięcej środków, tj. 84,8% pochodziło z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Beneficjenci przeznaczili pozyskane fundusze głównie na przedsięwzięcia z zakresu transportu publicznego (31,5%) oraz infrastruktury drogowej (29,3%). Z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pochodziło 6,1%, z EOG i Funduszu Norweskiego – 3,5%, z Inicjatyw Wspólnotowych – 3,1%, z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – 2,4%, z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna – 0,1% uzyskanego dofinansowania.

Wśród projektów, na które Miasto Poznań zamierza uzyskać dofinansowanie, przeważają inwestycje w transport publiczny w ramach Działania 6.1 „Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Miasto stara się również o dofinansowanie projektów edukacyjnych i oświatowych, kulturalnych, a także w obszarze zdrowia i polityki społecznej, czy e-usług. Łączna wartość dotacji, o które ubiega się Miasto Poznań przekracza 320 mln zł.

Największe inwestycje związane są z poprawą jakości zbiorowego transportu publicznego, co jest zgodne z aktualnymi priorytetami.

Największą dotacją, ponad 109 mln zł, Miasto Poznań planuje uzyskać na realizację projektu budowy trasy tramwajowej na Naramowice od pętli Wilczak do Naramowic. Kolejny duży projekt to „Program Centrum”, który ma być realizowany w 2 etapach. W pierwszym planowana jest przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach: Św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, pl. Wolności i Towarowej; etap drugi obejmuje budowę trasy tramwajowej i uspokojenie ruchu w ul. Ratajczaka. Łącznie, na realizację „Programu Centrum” Miasto Poznań ubiega się o 104 mln zł dofinansowania unijnego. Kolejne planowane inwestycje, finansowane ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, są również związane z trasami tramwajowymi. Jest to przebudowa trasy tramwajowej Kórnicka-os. Lecha-Żegrze wraz z budową odcinka od ronda Żegrze do Unii Lubleskiej, gdzie Miasto Poznań aplikuje o dotację w wysokości 57 mln zł, a także przebudowa trasy w ul. Dąbrowskiego oraz remont torowisk na ulicach: Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r., na które planuje się pozyskanie łącznie 54 mln zł.

W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, Miasto zamierza zrealizować liczne inwestycje w obszarze oświaty. Obejmują one wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt technologiczny, wsparcie dla szkolnictwa zawodowego, czy termomodernizację szkół. Miasto Poznań planuje pozyskać także dofinansowanie projektów kulturalnych. Są one związane w dużym stopniu z rewitalizacją i ochroną dziedzictwa kulturowego. Należą do nich

Wykaz projektów, których realizację kontynuowano lub zakończono w 2016 r.

Program/działanie	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Dofinansowanie dla projektu (zł)	Okres realizacji
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Park Rataje w Poznaniu	21 370 212	12 920 151	2015-2019
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Poprawa efektywności transportu publicznego i usprawnienie integracji różnych form transportu miejskiego w Poznaniu i gminie Suchy Las	96 874 800	67 202 105	2015-2017
	Cyfryzacja i modernizacja zasobu geodezyjnego i kartograficznego miasta Poznania oraz uruchomienie e-usług	6 833 451	5 808 433	2016-2018
	Budowa systemu parkingów P&R w Poznaniu – etap I – parking „Szymanowskiego”	4 444 664	3 003 516	2016-2017
	Przebudowa ul. Gdyńskiej (DW 196) od skrzyżowania z ul. Bałtycką do granicy miasta	85 276 562	40 999 146	2014-2016
	Żłobek Fundacji Familijny Poznań na MTP	795 424	676 110	2016-2017
	Program mieszkalnictwa wspomaganego osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu miasta Poznania	395 895	269 896	2016-2019
	Usługi społeczne dla mieszkańców Poznania	1 088 076	471 830	2016-2018
Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020	Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	250 000	225 000	2016-2017
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	Zagraniczna mobilność kadry edukacji szkolnej	241 032	241 032	2014-2016
	Staż zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego	1 480 236	1 480 236	2015-2017
	Zagraniczna mobilność kadry edukacji szkolnej	252 975	252 975	2016-2019
	Staż zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego	2 881 168	2 881 168	2016-2020
	Zagraniczna mobilność kadry edukacji szkolnej	202 927	198 391	2016-2019
Mechanizmy Finansowe EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy 2009-2014	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	14 543 075	7 359 059	2015-2016

Program/działanie	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Dofinansowanie dla projektu (zł)	Okres realizacji
Erasmus +	Young Goes Euro	55 324	55 324	2016-2018
	Mobilność edukacyjna – edycja 2014	176 659 €	176 659 €	2014-2016
	Partnerstwa strategiczne – edycja 2014	210 611 €	210 611 €	2014-2017
	Mobilność edukacyjna – edycja 2015	325 364 €	325 364 €	2015-2017
	Partnerstwa strategiczne – edycja 2015	170 000 €	170 000 €	2015-2018
	Mobilność edukacyjna – edycja 2016 1. Magnolia – languages and shares and education space 2. Aktywni i skuteczni w Europie wolnej od uprzedzeń na europejskim rynku pracy	121 677 €	121 677 €	2016-2018
	Partnerstwa strategiczne – edycja 2016 1. Europeans for Fair Trade 2. Home alone 3. European rainbow – a guide to teach European citizenship 4. Lets help	99 900 €	99 900 €	2016-2019
URBACT	REFILL-REuse of vacant spaces as driving Force for Innovation on Local Level	dla całego partnerstwa: 99 921 € dla Miasta Poznania: 11 263 €	85%	2016-2018
	Get into the swing of the City! – faza rozwoju	617 053	85%	2015-2018
Interreg VB	Planowanie zrównoważonej logistyki miejskiej dla wzmocnienia regionalnego transportu (CE 222 SULPITER)	625 100	85%	2016-2019

Źródło: Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta UMP.

Wykaz projektów, na realizację których w 2016 r. złożono wnioski o dofinansowanie

Program/działanie	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Dofinansowanie dla projektu (zł)	Okres realizacji
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	Przebudowa ul. Gdyńskiej (DW 196) od skrzyżowania z ul. Bałtycką do granicy miasta	85 276 562	40 999 146	2014-2016
	Budowa systemu parkingów P&R w Poznaniu – etap I – parking „Szymanowskiego”	4 444 664	3 003 516	2016-2017

Program/ działanie	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Dofinansowanie dla projektu (zł)	Okres realizacji
Wielkopolski Regionalny Pro- gram Operacyjny na lata 2014-2020	Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodziny i rodzinną pieczę zastępczą na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania	13 379 545 dla Miasta Poznania: 7 064 815	12 710 307 dla Miasta Poznania: 6 707 815	2017-2020
	Poprawa dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie miasta Poznania	3 097 981	2 633 275	2017-2018
	Gimnazjalista z pasją – kompleksowe wsparcie uczniów gimnazjów Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania w wyborze optymalnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych	14 040 316 dla Miasta Poznania: 4 464 800	13 317 292 dla Miasta Poznania: 4 464 800	2017-2019
	Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu – wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania	10 783 369 dla Miasta Poznania: 6 840 641	9 696 161 dla Miasta Poznania: 6 541 663	2017-2019
	Stawiam na rozwój – podniesienie wiedzy i kompetencji uczniów i nauczycieli poznańskich szkół podstawowych	4 955 776	4 696 576	2017-2019
	Inteligentne kwalifikacje zawodowe – szkolenia w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Poznaniu	1 903 795	1 713 416	2018-2020
	Nowe szanse dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – wdrożenie działań zwiększających efektywność kształcenia w Szkole Podstawowej nr 48 w Poznaniu	75 682	71 898	2019-2020
	Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania	18 285 529 dla Miasta Poznania: 15 279 476	15 170 318 dla Miasta Poznania: 12 615 173	2017-2018
	Rozwój infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Poznaniu	20 317 509	16 834 428	2017-2018
	Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie miasta Poznania	24 261 165	12 820 017	2017-2018
	Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegu rzeki Warty od km 246,00 do km 241,760 (miasto Poznań)	42 860 994	36 431 845	2017-2018
	Cyfryzacja i modernizacja zasobu geodezyjnego i kartograficznego miasta Poznania oraz uruchomienie e-usług	6 833 451	5 808 433	2016-2018

Program/ działanie	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (zł)	Dofinansowanie dla projektu (zł)	Okres realizacji
Wielkopolski Regionalny Pro- gram Operacyjny na lata 2014-2020	Rewitalizacja i ochrona dziedzictwa kulturowego kompleksu Dzieciniec pod Słońcem w Poznaniu	10 473 241	8 539 986	2017-2018
	„Tu się wszystko zaczęło” – ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim w Poznaniu	9 850 000 dla Miasta Poznania: 3 900 000 dla Muzeum Archeologicznego: 1 000 000	3 315 000	2016-2018
	Rozbudowa i modernizacja Szkoły Podstawowej nr 48 w Poznaniu	6 984 432	3 823 879	2017-2018
	Poznań 19115 – Kontakt Mieszkańca	3 813 200	3 241 220	2017-2018
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Park Rataje w Poznaniu	21 370 212	12 920 151	2015-2019
	Program Centrum – etap I – przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach: Św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 grudnia, pl. Wolności, Towarowa	100 000 000	45 422 764	2016-2020
	Program „Centrum” – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka	130 000 000	59 049 593	2016-2022
	Poprawa warunków komunikacyjnych w ciągu drogi Krajowej nr 92 w Poznaniu	244 443 501	121 668 705	2017-2018
	Przebudowa torowisk w ul. Wierzbicęce i ul. 28 czerwca 1956 r.	62 805 288	27 253 606	2017-2018
	Przebudowa trasy tramwajowej w ul. Dąbrowskiego	64 330 072	27 250 942	2017-2018
	Przebudowa trasy tramwajowej ul. Kórnicka-os. Lecha-rondo Żegrze wraz z budową odcinka nowej trasy od ronda Żegrze do ul. Unii Lubelskiej	171 043 845	56 999 377	2017-2019
	Budowa trasy tramwajowej na Naramowice	320 939 184	109 008 387	2017-2020
	Konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego zamku cesarskiego w Poznaniu i ich adaptacja celem efektywnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego	21 608 750	6 675 874	2017-2018
	Modernizacja budynku Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu oraz konserwacja i digitalizacja cennych zbiorów bibliotecznych	21 608 750	7 100 874	2017-2018

Źródło: Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta UMP.

m.in.: konserwacja reprezentacyjnych wnętrz zachodniej części dawnego zamku cesarskiego w Poznaniu, modernizacja Biblioteki Raczyńskich i digitalizacja zbiorów bibliotecznych, rewitalizacja Dziecińca pod Słońcem, czyli kompleksu obejmującego Młodzieżowy Dom Kultury nr 1 i park, czy ekspozycja świadectw początków polskiej państwowości na Ostrowie Tumskim. Planowane są również inwestycje w ochronę zdrowia i opiekę społeczną, m.in. doposażenie szpitala przy ul. Szwajcarskiej oraz realizacja projektów służących poprawie dostępu do usług społecznych dla rodzin i wspierających rodzinną pieczę zastępczą.

Od 2004 r. Miasto Poznań oraz spółki miejskie pozyskały dofinansowanie z funduszy UE w kwocie ok. 4 mld zł. W perspektywie 2004-2006 było to ok. 400 mln zł, a w perspektywie 2007-2013 – 3,6 mld zł. Znaczna ich część przypada na spółki miejskie, takie jak np. Aquanet SA, który realizował duże inwestycje współfinansowane z funduszy UE.

PLANOWANIE ROZWOJU MIASTA

Strategia Rozwoju Miasta Poznania

W 2016 r. Miasto Poznań prowadziło prace związane z aktualizacją strategii rozwoju. Przy tworzeniu strategii przyjęto założenie „miasto dla ludzi” oznaczające, że miasto jest tworzone przez mieszkańców i dla mieszkańców. Konsekwencją takiego podejścia był oddolny proces tworzenia strategii, czyli przyjęcie perspektywy mieszkańca.

Opracowany dokument „Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+” zapewnia kontynuację

.....

„Podstawą zarządzania miastem jest dobra strategia rozwoju, którą należy traktować również jako szczególne narzędzie osiągnięcia określonych celów w perspektywie wieloletniej. Kluczową wartością, która przyświeca funkcjonowaniu samorządów, jest pełnienie roli służebnej wobec mieszkańców. Współczesność wymaga, by na każdym etapie rozwoju społeczności lokalnych poszukiwać elastyczności i współpracy między firmami, instytucjami i jednostkami opartych na wzajemnym uczeniu się i zrozumieniu, które umożliwią wypracowanie nowych, skutecznych form współdziałania. Właśnie takie umiejętności miast będą decydować o ich dynamicznym rozwoju w przyszłości”.

Iwona Matuszczak-Szulc
Dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta

.....

kierunków rozwojowych Poznania zdefiniowanych w poprzednich dokumentach strategicznych i jest odpowiedzią władz Miasta na konieczność stałej poprawy jakości przyjmowanych dokumentów tej rangi w oparciu o wnioski z monitoringu wdrażania strategii oraz analizę dynamicznie zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego.

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ powstała w kilkuetapowym uspołecznionym procesie, w którym uczestniczyli mieszkańcy, przedstawiciele wielu grup zawodowych i społecznych, Rady Miasta Poznania, administracji, a także członkowie Rady Mentorów – gremium doradczego powołanego przez Prezydenta Miasta Poznania oraz naukowcy eksperci zewnętrzni – interpretatorzy. W trakcie prac nad dokumentem odbyło się kilkadziesiąt spotkań i otwartych warsztatów, podczas których każdy zainteresowany rozwojem miasta mógł przekazać swoją opinię czy zgłosić problemy występujące w mieście. W procesie wykorzystano metodę design thinking stosowaną do tworzenia innowacyjnych produktów i usług w oparciu o głębokie zrozumienie problemów i potrzeb użytkowników. To pozwoliło na wypracowanie wizji i priorytetów rozwoju miasta w oparciu o zdefiniowane problemy i oczekiwania mieszkańców, przedsiębiorców oraz wszystkich korzystających z przestrzeni i usług miejskich.

Dokument znacznie różni się w założeniach i strukturze od poprzedniej strategii uchwalonej w grudniu 2013 r. Przy tworzeniu nowej strategii uznano, że miasto jest tworzone przez mieszkańców i dla mieszkańców, a ich potrzeby i spostrzeżenia na równi z wiedzą ekspercką są wykorzystywane do przygotowania kluczowych zapisów. Znalazło to odzwierciedlenie w wizji strategicznej ukierunkowanej na mieszkańców i wypracowanych priorytetach rozwoju, koncentrujących się na ludziach. W poprzednim dokumencie wizja strategiczna była skoncentrowana na szeroko rozumianym organizmie miejskim. Założenie „miasto dla ludzi” spowodowało także istotną zmianę jakościową, polegającą na wskazaniu 1 głównego celu strategicznego koncentrującego się na mieszkańcach zamiast 4 celów ukierunkowanych w poprzednim dokumencie bardziej na rozwój gospodarczy.

W poprzedniej strategii zastosowano podejście sektorowe, obejmujące konkretne sektory rozwoju miasta. Natomiast w procesie tworzenia nowej strategii zastosowano podejście problemowe (crossowe), czyli uwzględniające powiązania i charakter relacji między priorytetami. Zmienione podejście oraz przyjęty proces oddolny tworzenia strategii spowodowały, że Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta, zarówno przez mieszkańców, jak i ekspertów.

Dla zachowania crossowego charakteru strategii odstąpiono od wyznaczania strategicznych szczegółowych programów sektorowych. Poprzedni dokument obejmował kilkanaście takich programów dla poszczególnych obszarów działania Miasta. Nie zachowywały one pełnej spójności z celami strategicznymi. W nowej strategii jej crossowy charakter wpływa na kształt wyznaczonych priorytetów strategicznych. Zawierają się w nich poprzednie cele strategiczne, jednak obecne priorytety są szersze i wskazują na inne kierunki rozwoju miasta. Podporządkowane są celowi głównemu, skoncentrowanemu na mieszkańcach. Mają one za zadanie polepszenie sytuacji w zakresie mobilności miejskiej, środowiska, lokalnych warunków życia i przedsiębiorczości, innowacyjności, partycypacji publicznej oraz zwiększenia znaczenia Poznania w skali globalnej opierając się na lokalnych, unikalnych zasobach. W poprzednim dokumencie poprawa ogólnej rozumianej jakości życia była jednym z 4 celów strategicznych, pozostałe były ukierunkowane na rozwój gospodarczy i metropolizację.

Dokument nowej strategii ma także skróconą formę oraz przystępny język wypowiedzi, aby był łatwy do przeczytania dla każdego, kto chciałby poznać jego zapisy.

Wizja przedstawia pożądaną obraz miasta we wszystkich istotnych wymiarach jego rozwoju. Brzmi ona następująco: „Poznań w 2030 r. jest wielopokoleniową wspólnotą ludzi zamieszkujących zielone, przyjazne i dobrze skomunikowane osiedla. Jego mieszkańcy – przedsiębiorczy i zaangażowani społecznie, realizujący swoje marzenia i aspiracje – są zadowoleni z warunków życia, jakie stwarza im miasto, oraz dumni z tego, że jest ono rozpoznawane w kraju i za granicą dzięki swojemu dziedzictwu historycznemu, kulturowemu i akademickości oraz współczesnym, wyjątkowym osiągnięciom. Sprzyjający klimat biznesowy oraz polityka społecznej spójności umożliwiają wszystkim mieszkańcom pełne włączenie się w życie miasta”.

Misja opisuje zasady i wartości przyjmowane przez realizujących strategię oraz określa podstawowy sposób jej urzeczywistnienia. Misja przyjęta w nowej strategii brzmi: „Kształtowanie warunków do współtworzenia miasta przez wszystkich mieszkańców”.

Cel główny strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Efektywna realizacja celu głównego wymaga zdefiniowania większej liczby celów szczegółowych, które na potrzeby strategii określono mianem priorytetów. Wskazano 5 priorytetów rozwoju oraz pożądaną obraz miasta, jaki może się urzeczywistnić dzięki ich realizacji.

Priorytet: Silna Metropolia

Poznań w 2030 r. jest znaczącym ośrodkiem metropolitalnym w skali kraju i Europy,

rozpoznawalnym na świecie. Rozwój miasta, będącego centralnym ośrodkiem Metropolii Poznań, pozytywnie oddziałuje na rozwój całego obszaru metropolitalnego. Miasto aktywnie działa w międzynarodowych sieciach współpracy oraz współpracuje z miastami zagranicznymi, zapewniając możliwość takiej współpracy lokalnym przedsiębiorcom, naukowcom oraz środowiskom społecznym. Z dokonań środowiska naukowo-akademickiego korzystają jednostki miejskie, lokalni przedsiębiorcy oraz różne grupy społeczne. Poznańskie szkoły wyższe zapewniają wysoką jakość edukacji oraz praktyczne przygotowanie do rozwiązywania problemów technicznych, gospodarczych i społecznych. Poznań stanowi silny, rozpoznawalny na świecie ośrodek konferencyjny, z nowoczesną infrastrukturą targowo-kongresową przystosowaną do organizacji dużych spotkań biznesowych i naukowych, a także najlepsze miejsce organizacji spotkań poświęconych tematyce innowacyjności. W mieście bujnie rozwija się życie kulturalne, któremu towarzyszy rozwój przedsiębiorczości opartej na kreatywności i wykorzystaniu aktywności kulturalnych wpływających na rozwój sektorów kreatywnych. Dzięki temu powstają stabilne, dobrze płatne miejsca pracy oraz wysokomarżowe produkty i usługi rozpoznawalne w Polsce i na świecie. Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne, kultura oraz sport wyróżniają Poznań na arenie międzynarodowej i zwiększają jego atrakcyjność turystyczną. Miasto przyciąga inwestorów zewnętrznych, szczególnie duże korporacje globalne, powiązane z rynkami światowymi, tworzące w mieście swoje centra rozwoju. Poznań jest atrakcyjnym miejscem do życia, pracy, zakładania własnych firm i osiedlania się dla dobrze wykształconych i kreatywnych osób z zewnątrz, a także dla turystów z kraju i za granicą.

Priorytet: Nowoczesna przedsiębiorczość

Poznań w 2030 r. jest miastem o zróżnicowanej, silnej, nowoczesnej i konkurencyjnej gospodarce, z dużą liczbą firm z sektorów kreatywnych. W mieście lokują swoje centrale ogólnopolskie i europejskie spółki giełdowe i międzynarodowe korporacje. Nowoczesna oferta dla zwiedzających oraz dziedzictwo historyczne i kulturowe Poznania są wykorzystywane do tworzenia innowacyjnych produktów i usług. Przyczyniają się one do budowy pozytywnego wizerunku miasta w kraju i za granicą oraz zwiększają atrakcyjność Poznania dla biznesu i turystów. Innowacyjne firmy, tworząc dobrze płatne miejsca i nowoczesne środowisko pracy, przyciągają utalentowanych pracowników i zachęcają kreatywne osoby do pozostania w mieście. Miasto wspiera rozwój innowacyjności lokalnych firm i środowisko początkujących przedsiębiorców poszukujących nowych modeli prowadzenia biznesu oraz firmy kreatywne. Rozwój lokalnego biznesu oraz środowiska naukowo-akademickiego wspierany jest przez dynamicznie rozwijające się MTP będące miejscem wymiany myśli i nawiązywania relacji społecznych i biznesowych. Poznańskie szkoły i uczelnie przyciągają uczniów i studentów z kraju i ze świata. Dzięki miejskim programom wsparcia absolwentów i przedsiębiorców, bogatej ofercie kształcenia ustawicznego, zaawansowanemu wdrażaniu rozwiązań miasta inteligentnego oraz wysokiej jakości przestrzeni i usług publicznych, w Poznaniu powstaje i pozostaje coraz więcej firm. Poznański samorząd współpracuje z biznesem w realizacji inicjatyw, które zarówno przynoszą dochód, jak i rozwiązują konkretne problemy społeczności miejskiej oraz promują zbiorową odpowiedzialność za wspólną przestrzeń publiczną. Wspierając działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu i aktywizujące osoby

Wartości związane z misją Poznania, zdefiniowane podczas prac warsztatowych z mieszkańcami Poznania to:

otwartość

wolność myśli i działań, zaczynająca się od samopoznania i prawdy, a dążąca do tworzenia uczciwej wspólnoty

współodpowiedzialność

wspólne zobowiązanie i zgodność dążeń, a także odpowiedzialność za słabszych i wykluczonych

współtworzenie

wspólne tworzenie miasta musi być oparte na wzajemnym zaufaniu, dialogu, kreatywności i ciągłym dążeniu do poprawy

wykluczone z konkurowania o miejsca pracy, Miasto przyczynia się do budowy wspólnotowości we współpracy z biznesem.

Priorytet: Zielone, mobilne miasto

Poznań w 2030 r. jest miastem z dobrze zagospodarowanymi i równomiernie rozłożonymi w przestrzeni miejskiej terenami zieleni dostępnymi dla wszystkich mieszkańców. Zielone przestrzenie są atrakcyjnością i dostępnością zachęcają do rekreacji, aktywnego wypoczynku i spotkań na świeżym powietrzu, organizowania lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz służą budowaniu wspólnotowości wśród mieszkańców. Zagospodarowane tereny nadbrzeżne i bogata oferta turystyki wodnej zachęcają do spędzania wolnego czasu nad Wartą i jeziorami. Miejska infrastruktura jest dostosowana do potrzeb przechodniów i rowerzystów, a sieć wzajemnie powiązanych dróg pieszych i rowerowych obejmuje wraz z nowoczesnym zapleczem rowerowym cały obszar miasta. Dobrze utrzymane ciągi piesze pozwalają na komfortowe i bezpieczne przemieszczanie się osób starszych, dzieci oraz osób z niepełnosprawnościami i zachęcają całe rodziny do wspólnych spacerów. Spójna sieć dróg rowerowych zapewnia sprawny dojazd do centrum niezależnie od ruchu samochodowego. Osoby wybierające transport samochodowy coraz chętniej dzielą koszty wspólnego użytkowania samochodów (carsharing) oraz dojeżdżają do pracy lub szkoły razem z osobami codziennie pokonującymi tę samą trasę (carpooling). Działający na obszarze całego miasta inteligentny system sterowania ruchem i parkingami, z którym powiązane są inteligentne aplikacje, pozwala na łatwe przemieszczanie się wszystkim uczestniczącym w ruchu. Miasto sukcesywnie wdraża

nowoczesne technologie bezemisyjne wspierające mobilność miejską. Transport publiczny obsługują w większości pojazdy ekologiczne, ciche, nowoczesne i o wysokim standardzie, zapewniające wraz z wydzieloną infrastrukturą, wysoki komfort i szybkość przemieszczania się pasażerów. Jest on zintegrowany z siecią kolei metropolitalnej oraz wielkopolską koleją regionalną. W Poznaniu jest w pełni wdrożony program ochrony klimatu, miasto konsekwentnie dąży do uzyskania dobrej jakości powietrza atmosferycznego i wód. Funkcjonuje system inteligentnych sieci energetycznych, a budynki użyteczności publicznej oraz coraz liczniejsze budynki prywatne stosują systemy zapewniające efektywność energetyczną ogrzewania oraz inteligentną gospodarkę wodą pitną i opadową. Efektywnie działa system odzyskiwania energii elektrycznej i ciepłej z odpadów. Estetyka przestrzeni miejskiej i wyższa jakość środowiska budują pozytywny wizerunek miasta w kraju i za granicą.

Priorytet: Przyjazne osiedla

Poznań w 2030 r. jest miastem zapewniającym wysoką jakość życia dla wszystkich osób w nim mieszkających. Odnowioną, dobrze zagospodarowaną, estetyczną przestrzeń publiczną wypełnia zróżnicowana, zarówno nowoczesna, jak i zabytkowa, architektura oraz założenia urbanistyczne. W każdej części miasta dostępna jest wykorzystująca inteligentne technologie lokalna oferta handlowo-usługowa, rekreacyjna, sportowa, kulturalna i oświatowa. Oferta mieszkaniowa w Poznaniu jest dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych oraz warunków lokalnych. Charakteryzują ją dostępność, wysoka jakość oraz wykorzystanie ekologicznych i inteligentnych rozwiązań technologicznych.

Konsekwentnie realizowany jest program renowacji już istniejących zasobów mieszkaniowych. Na różnorodnych, przyjaznych do życia, bezpiecznych obszarach osiedli odbywają się liczne wydarzenia kulturalne i sportowe aktywizujące mieszkańców i budujące wśród nich kapitał społeczny. Miasto dba o dobry stan zdrowia mieszkańców poprzez liczne działania ukierunkowane na umacnianie, zachowanie i przywracanie sprawności fizycznej i psychicznej. Przyjazny charakter osiedli jest tworzony m.in. dzięki rozwojowi silnych, lokalnych społeczności, rewitalizacji przestrzeni i rozwojowi łatwo dostępnych oraz zadbanych terenów zieleni. Lokalne imprezy odwołujące się do tożsamości i historii miasta oraz osiedli cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców i turystów. Specjalną funkcję w krajobrazie Poznania pełni odnowione i dobrze zagospodarowane śródmieście, które jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, działalności kulturalnej i lokowania biznesu. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego oraz dostępność lokalnej przestrzeni i świadczonych usług sprawiają, że jest ono przyjazne dla wszystkich grup mieszkańców i turystów. Infrastruktura miejska jest zagospodarowana w sposób wielofunkcyjny, przyjazny mieszkańcom i odpowiadający ich potrzebom. Wysoka jakość życia i przyjazny charakter obszarów osiedli zwiększa poczucie dumy z miasta wśród jego mieszkańców, czyni Poznań atrakcyjnym miejscem do osiedlania się i zniechęca do opuszczania miasta.

Priorytet: Wspólnotowość i dialog społeczny

Poznań w 2030 r. jest miastem, o którym realnie współdecydują wszyscy jego mieszkańcy. Miasto korzysta z nowoczesnych form dialogu

społecznego i współzrządzenia oraz inteligentnego systemu wsparcia inicjatyw lokalnych. Priorytetem jest integracja lokalnych społeczności, opierająca się na bezpośrednich relacjach międzyludzkich, międzykulturowych i międzyśrodowiskowych oraz konsekwentnej społecznej polityce solidarności i tolerancji. Równie ważna jest polityka społecznej spójności ukierunkowana na wyrównywanie szans i zaspokajanie potrzeb życiowych wszystkich osób mieszkających w Poznaniu. Partycypacja w kulturze i sporcie powoduje wzrost poziomu tolerancji i otwartości – rośnie kapitał społeczny. W Poznaniu powstają innowacje społeczne, które – tam, gdzie jest to możliwe – są wykorzystywane do promocji pozytywnego wizerunku miasta oraz komercjalizacji przez poznańskie firmy z sektorów kreatywnych. Poczucie wspólnotowości ma pozytywny wpływ na estetykę osiedli oraz – dzięki współpracy mieszkańców ze służbami miejskimi – czystość najbliższego otoczenia. Inteligentne rozwiązania są stosowane we wszystkich dziedzinach życia, a także w biznesie i zarządzaniu miastem. Cały obszar miasta jest objęty szerokopasmowym Internetem. Mieszkańcy korzystają z szerokiej gamy elektronicznych usług publicznych w administracji lokalnej oraz e-narzędzi konsultacyjnych, a przedsiębiorcy z e-platformy zamówień publicznych, w których Miasto stosuje klauzule społeczne i środowiskowe. Wprowadzona możliwość całodobowej interaktywnej komunikacji administracji z klientami pozwala na łatwiejszy dostęp do informacji i skrócenie czasu załatwienia spraw. Otwarte dane są bazą do tworzenia aplikacji ułatwiających życie w mieście. W Poznaniu działa bezpłatna platforma wykorzystująca szerokie możliwości Internetu, pozwalającego na komunikację nie tylko między ludźmi, ale także między różnymi urządzeniami (Internet Rzeczy).

Planowanie przestrzenne

W Poznaniu jednostką przygotowującą i opracowującą projekty miejscowych planów zagospodarowania jest Miejska Pracownia Urbanistyczna. W 2016 r. Miejska Pracownia Urbanistyczna w obecnej formule organizacyjnej obchodziła 25-lecie działalności.

W 2016 r. ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i procedurą ich przygotowania objętych było 18,4 tys. ha, tj. 70% powierzchni miasta.

Uchwalono 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o powierzchni 395,3 ha, tj. ok. 2% powierzchni miasta. Przystąpiono do opracowania 25 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o powierzchni 768,5 ha tj. ok. 3% powierzchni Poznania.

Odbyło się 39 spotkań konsultacyjnych dotyczących 45 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto przeprowadzono 29 dyskusji publicznych w ramach wyłożenia projektów do publicznego wglądu.

„Wydział Urbanistyki i Architektury w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej na ponad 3 700 wydanych decyzji w 2016 roku, tylko mniej niż 1 procent z nich, po odwołaniu, został skierowany do ponownego rozpatrzenia. Udało się stworzyć strukturę organizacyjną odpowiedzialną za poszukiwanie, przechowywanie i udostępnianie informacji archiwalnych związanych z zagospodarowaniem miasta. W ten sposób, Wydział zabezpiecza interesy Poznania, jako miasta i mieszkańców w zakresie dostępu do informacji przede wszystkim dotyczących obrotu cywilno-prawnego”.

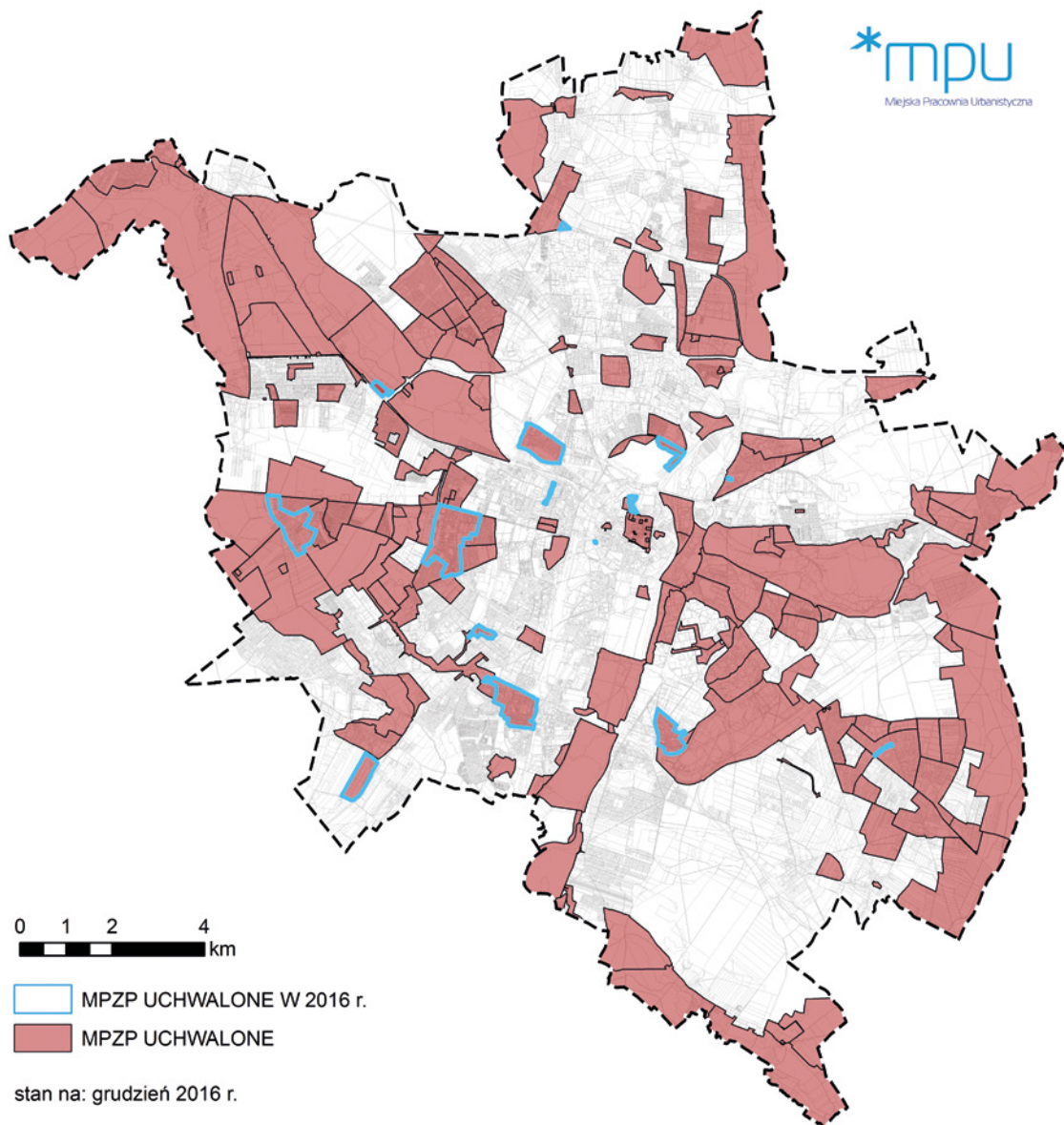
Piotr Sobczak
Dyrektor Wydziału
Urbanistyki i Architektury

„W 2016 roku uchwalono 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a kolejne 25 projektów zostało wywołanych. Niezwykle istotna dla rozwoju miasta, była przygotowana w ubiegłym roku analiza przestrzenna poprzedzająca przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Wolne Tory”. Bardzo ważnym aspektem naszej działalności jest współpraca z mieszkańcami. W ubiegłym roku zorganizowano 39 spotkań z mieszkańcami w ramach pierwszego i drugiego etapu konsultacji społecznych dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”.

Elżbieta Janus
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

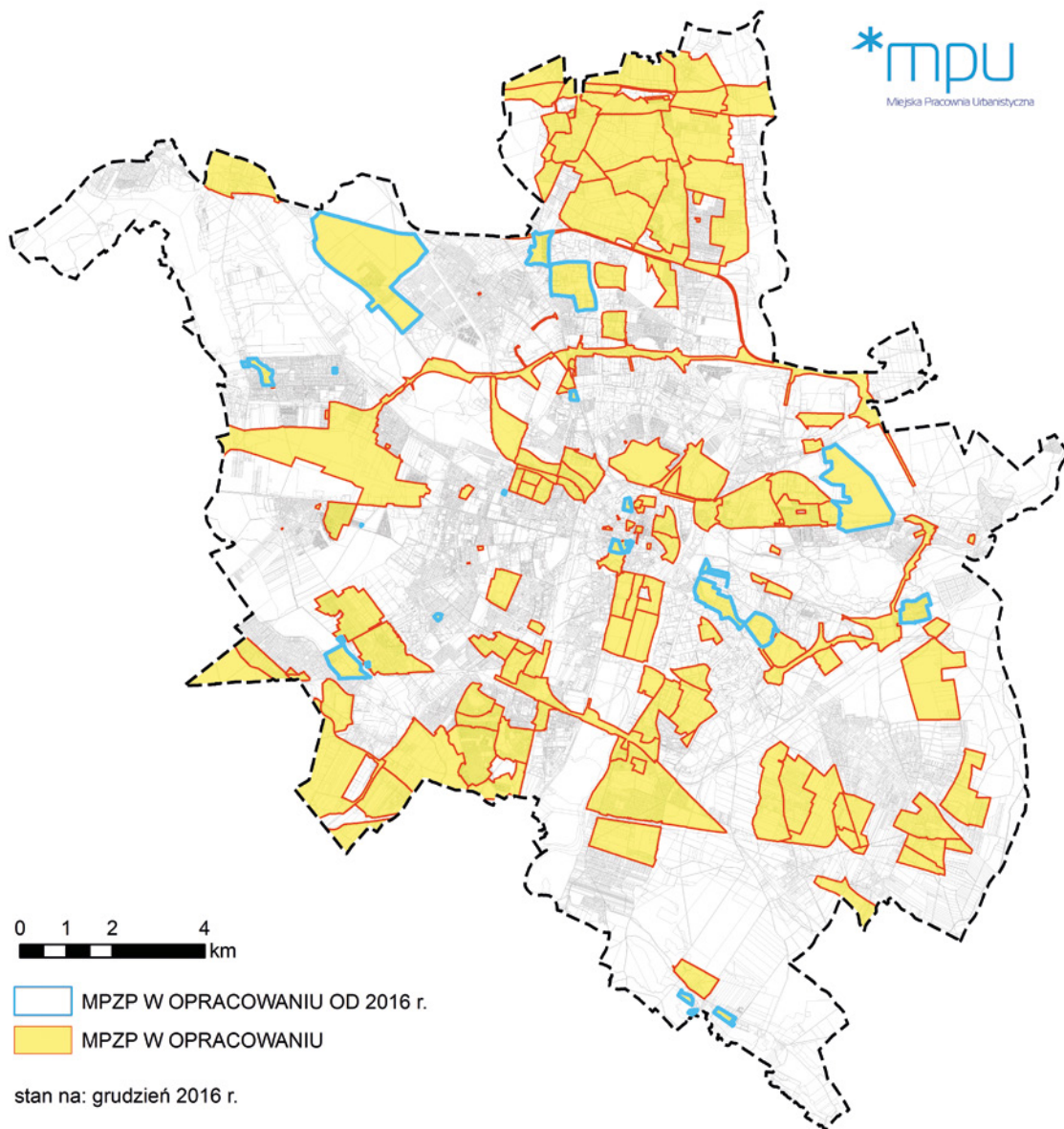

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – uchwalone

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – w opracowaniu

Rozwijano i na bieżąco aktualizowano Geobazę Miasta Poznania, tj. komputerowy system wspomagania planowania przestrzennego funkcjonujący od 2012 r.

W ubiegłym roku wpłynęły 73 wnioski o sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 19 wniosków o sporządzenie i 54 o zmianę. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2016 r. były opracowywane przez średnio 4 lata 8 miesięcy (najkrótszy okres to 2 lata 5 miesięcy).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2016 r.

Nazwa	Powierzchnia w ha
„Jeżyce – Północ” – część D	2,2
„Świerczewo” – część A	66,5
„W rejonie ulicy Deszczowej”	1,8
„Rejon ulic Taylora i Kościuszki”	0,1
„W rejonie Starołęki Małej” – część A	38,3
„Rejon ulic: Bukowskiej, Złotowskiej i Perzyckiej”	61,1
„Rejon Górczyna” – część A	8,4
„Dla części ul. Skibowej”	1,5
„W rejonie ulic Bóźnicznej i Północnej” – część A	3,7
„Rejon ulicy Na Szańcach”	14,2
„W rejonie ulic Głównej i Zawady”	0,3
„Sołacz” – część A	50,3
„Tereny przyautostradowe w rejonie Fabianowa i Kotowa” – część A	34,3
„W rejonie ulicy Bieszczady, Beskidzkiej i Karpackiej”	6,7
„Dla obszaru Grunwald” – część C	105,9

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu.

Rewitalizacja

W Poznaniu realizowany jest uchwalony przez Radę Miasta Poznania Miejski Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania (MPR) – 3. edycja, opracowany w celu kontynuowania przedsięwzięć rozpoczętych w latach wcześniejszych.

Program umożliwił połączenie dokumentów dotyczących działań na obszarach miejskich, przemysłowych i powojkowych w jedną spójną całość. Zwraca także uwagę na podniesienie roli drobnych usprawnień dla poprawy jakości życia lokalnych społeczności oraz na kontynuację rozpoczętych wcześniej przeobrażeń obszarów objętych programem rewitalizacji, z dostosowaniem zasięgu tych obszarów do realiów prawno-organizacyjnych i finansowych. Istotnym elementem planowania i wdrażania programu rewitalizacji jest partnerstwo i współdziałanie samorządu terytorialnego, społeczności lokalnej oraz innych partnerów (m.in. organizacji społecznych, gospodarczych i pozarządowych) zaangażowanych w działania rewitalizacyjne na danym obszarze. Zakończenie realizacji projektów przewidywane jest w okresie 20-25 lat.

Jako dokument wykonawczy Miejskiego Programu Rewitalizacji powstał Zintegrowany Program Odnowy i Rozwoju Śródmieścia Poznania na lata 2014-2030. Śródmieście obejmuje obszar 5 jednostek pomocniczych – osiedli, tj. Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródkę-Zawady-Komandorię, Stare Miasto, Św. Łazarz oraz Wildę. Program dla Śródmieścia ma na celu integrację działań prowadzonych w centrum Poznania, na rzecz ochrony i rozwoju najważniejszych jego wartości. Efektem podejmowanych działań ma być takie osiągnięcie równowagi w funkcjonowaniu tej części miasta, by w 2030 r. jej struktura funkcjonalno-przestrzenna,

---

„Jednym z najważniejszych wyzwań rewitalizacyjnych są działania związane z ożywieniem centrum. Mamy na to wiele pomysłów, w tym Program Centrum etap I, uwzględniający przebudowę tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu między innymi na ulicach Święty Marcin, Fredry, 27 Grudnia czy placu Wolności”

Piotr Wiśniewski
Dyrektor Biura Koordynacji Projektów
i Rewitalizacji Miasta

---

prezentowała wysokiej jakości system przestrzeni publicznych, dobrze zachowanych i atrakcyjnie eksponowanych obiektów dziedzictwa kulturowego, a także by była miejscem przyjaznym do mieszkania, inwestowania i spędzania wolnego czasu.

W ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji zrealizowano szereg przedsięwzięć. Należał do nich projekt „Odmień swoje podwórko”, którego celem było znalezienie pomysłów na ożywienie podwórek tak, aby stały się przyjaznymi i atrakcyjnymi miejscami integrującymi mieszkańców wokół wspólnego dobra. Akcja, w ramach której zakupiono elementy małej architektury, prowadzona była wspólnie z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej.

Kolejna inicjatywa polegała na wsparciu lokalnych społeczności i ich liderów poprzez pomoc organizacyjną i materialną. W organizowanych wydarzeniach licznie uczestniczyli mieszkańcy ul. Św. Marcin i Śródki. Efektem współpracy były wydarzenia,

takie jak: EKS-PRESJA – cykl koncertów, Kamienica 69 – synergiczne środowisko, zwiedzanie balkonów ul. Św. Marcin z przewodnikiem (współorganizowane z Centrum Kultury ZAMEK), warsztaty ze studentami Mood for Wood, w celu stworzenia mebli miejskich, imieniny ulicy – występ taneczny i iluzjonistyczny (współorganizowane z Centrum Kultury ZAMEK), Ślady polskie w Paryżu – wspieranie działalności Fundacji TRES, Św. Marcin (z Gwiazdorem przy ul. Św. Marcin – spotkanie kolędowe, spotkanie wigilijne na Śródce, przechadzki z cyklu kino, kawiarnia i spacer na obszarach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji. W ramach projektu „Św. Marcin – Re-Animacja!” finansowanego z PBO, przy współpracy z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej, zorganizowano takie wydarzenia integrujące społeczność lokalną jak: „Kobiety na Św. Marcinie”, „Przedsiębiorcy Św. Marcina”, koncert Zielone Świątki na Marcinie, „Pamiętajmy o ogrodach”, „Hobby na Św. Marcinie”, „Dzień Sąsiada”, „Pocztówki z Marcina”, „Przepisy z babcinej kuchni”, „Podróże z Marcina” oraz „Poznański Pub Obywatelski”. Razem z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej przy współpracy z Fundacją Jak Malowana, zorganizowane zostało również spotkanie wigilijne.

W ramach ożywiania i poprawy jakości przestrzeni publicznej na obszarach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji i Programem dla Śródmieścia tymczasowo zagospodarowano skwer zieleni przy ul. Ostrówek na Śródce oraz skwer przy rondzie Śródka, pojawiły się dodatkowe iluminacje świąteczne na ulicach Głównej, Św. Marcin oraz Chwaliszewie oraz dostarczono 180 choinek opatrzonych logiem Miejskiego Programu Rewitalizacji do lokalnych liderów, którzy wystawiali je przed lokalami usługowymi na śródmiejskich obszarach, tj. ulicach Gołębia, Wrocławska, Św. Marcin, pl. Wolności, Śródka i Chwaliszewo.

W 2016 r. rozstrzygnięto „Konkurs na koncepcję rewitalizacji pl. Kolegiackiego w Poznaniu”. Podpisana została umowa ze zwycięzcą konkursu – pracownią projektową „Urbantech”. Dotychczas przeprowadzono badania archeologiczne w formie wykopaliskowej, których celem była identyfikacja położenia relikwów pierwszej miejskiej kolegiaty pw. św. Marii Magdaleny. Rozpoczęcie prac budowlanych planowane jest na drugą połowę 2017 r.

Dodatkowo w ramach Programu dla Śródmieścia m.in. podjęto poniższe działania:

- Przystąpiono do odnowy ścisłego centrum Poznania, poprzez realizację projektów Program Centrum – etap I oraz etap II – nastąpił wybór koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej centrum w konkursie POZNAŃ-CENTRUM OD NOWA, a także przygotowano, m.in. opracowanie koncepcji wielobranżowej, projekt budowlany, inwentaryzację infrastruktury podziemnej oraz rozpoczęto procedurę prekwalfikacji wykonawców robót budowlanych prac na ul. Św. Marcin.
- Rozpoczęty został dwuetapowy konkurs na urbanistyczno-architektoniczną koncepcję rewitalizacji Rynku Łazarskiego. Forma konkursu oparta jest o flamandzką procedurę Otwarte Zaproszenia – „Open Call”.
- Kontynuowano działania związane z przywróceniem mieszkańcom dawnej zajezdni tramwajowej na Madalińskiego, poprzez działania społeczno-kulturalne pod hasłem „Lato na Madalinie”. We wrześniu 2016 r. zakończyło się opracowanie koncepcji muzeologicznej dla przyszłego Muzeum Komunikacji Miejskiej na Madalinie.
- Przeprowadzono badania społeczne dotyczące placów targowych w Śródmieściu, których

celem było pozyskanie wiedzy na temat oczekiwań i preferencji mieszkańców i użytkowników placów: Bernardyńskiego i Wielkopolskiego wobec projektów modernizacji targowisk i kompleksowej rehabilitacji przestrzeni.

- Zrealizowano pilotażową edycję projektu Lokalnych Inicjatyw Osiedlowych – „Łazarskie, Staromiejskie i Wildeckie Inicjatywy Osiedlowe”, to projekt zainicjowany przez radnych osiedlowych. W sumie na terenie 3 rad osiedli, zrealizowane zostały inicjatywy na kwotę 199 tys. zł.
- Zamontowano małą architekturę na ul. Wrocławskiej – zakupiono 14 lip w donicach i siedziska ze stali oraz drewna akacjowego.

Miasto kontynuowało działania na Łazarzu w ramach Otwartej Strefy Kultury Łazarz. W 2016 r. współpraca rozwijała się w ramach 2 obszarów działań. Pierwszym działaniem było utworzenie i koordynacja Inkubatora Kultury Pireus – lokalu otwartego dla różnych inicjatyw kulturalno-społecznych, które nie mają swoich stałych siedzib i mogą wnioskować o darmowe udostępnienie przestrzeni, na organizację czasowych wydarzeń. Drugim działaniem realizowanym na Łazarzu, był Program Najmu Lokali Otwarta Strefa Kultury. Program ten oferował preferencyjne warunki najmu dla puli wybranych lokali Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o., obejmujące zwolnienie z czynszu na 3 do 5 lat w zamian za remont i pokrycie kosztów bieżącego utrzymania.

Rewitalizacja Śródmieścia objęła także działania remontowo-modernizacyjne, w efekcie których m.in.: rozpoczęto modernizację trasy tramwajowej na ul. Kraszewskiego, przeprowadzono rewitalizację parku Górczyńskiego, parku Stare Koryto Warty oraz zagospodarowano inne tereny w sąsiedztwie

REFILL

W maju 2016 r. Miasto Poznań rozpoczęło fazę wdrażania międzynarodowego projektu „REFILL – REUse of vacant space as driving Force for Innovation on Local Level” (Ponowne wykorzystanie niezagospodarowanych przestrzeni siłą napędową innowacji wdrażanych na poziomie lokalnym). Projekt otrzymał dofinansowanie z unijnego Programu URBACT III, który w latach 2014-2020 wspiera sieci europejskich miast, współpracujące nad rozwiązaniem wspólnych wyzwań i problemów. Projekt promuje i pogłębia doświadczenia poznańskie związane z rewitalizacją społeczną brzegów Warty (plaże miejskie), ośrodkami lokalnej aktywności i współpracy międzysektorowej (np. Inkubator Kultury Pireus). Jest to działanie wspierające i systematyzujące prowadzone prace, pozwoli na szybszy transfer dobrych praktyk od partnerów zagranicznych i dopasowanie ich do warunków lokalnych.

Nagroda za rewitalizację

Rewitalizacja ul. Taczaka w Poznaniu została uznana przez portal bryła.pl za godną wyróżnienia z uwagi na metamorfozę, zainicjowaną przez jej mieszkańców i użytkowników.

Gminny Program Rewitalizacji

Rada Miasta Poznania podjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Poznania. Umożliwiło to podjęcie prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji, w oparciu o ustawę o rewitalizacji. Do obszarów rewitalizacji – śródmieścia (Stare Miasto, Wilda, Jeżyce, Św. Łazarz, Ostrów Tumski-Śródka-Zawady-Komandoria), zostały dołączone – na bazie analizy wyników stanów kryzysowych – fragmenty osiedli Główna, Starołęka i Górczyn oraz teren nadwarciański po stronie Rataj i kompleks sportowo-rekreacyjny Gołęczin.

rzeki, kontynuowano także zagospodarowanie terenów położonych na terenie parku Rataje. Zgodnie z programem „Rewaloryzacja zieleni parkowej w Śródmieściu” wykonano I etap modernizacji alejek na rosarium w parku Cytadela oraz remont schodów na Górze Przemysła.

Począwszy od 2011 r., realizowana jest inwestycja – ciąg pieszo-rowerowy „Wartostrada”, który zwiększa atrakcyjność terenów nadwarciańskich i dostępność dla mieszkańców przy jednoczesnej rewitalizacji zieleni przy nadwarciańskich brzegach. W ubiegłym roku zakończyły się prace przy odcinku w okolicach Bramy Poznania ICHOT, między rzekami Główną i Cybiną.

W 2016 r. zakupiono 10 pomostów pływających na potrzeby funkcjonowania przystanków dla tramwaju wodnego oraz przystani na potrzeby wypożyczalni łódek oraz klubów wioślarskich i splywów kajakowych organizowanych na Warcie. Powstała także kolejna – już czwarta Plaża Miejska, tym razem na Wildzie, gdzie znajdują się dawne Łazienki Rieczne.

Przeprowadzono także kolejną edycję Programu „Przyjazne podwórko” – zagospodarowanie podwórek komunalnych. Celem programu jest polepszenie warunków techniczno-funkcjonalnych otoczenia budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych w strefie śródmiejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia trwałych elementów infrastruktury, miejsc wypoczynku, placów gier i zabaw. Program realizowany był dzięki współfinansowaniu Miasta Poznania i wspólnot mieszkaniowych. W 2016 r. dofinansowano zagospodarowanie 3 podwórek, przy ulicach: M. Jackowskiego, Wierzbicice oraz M. Reja.

W związku z zamiarem kompleksowej rewaloryzacji i rewitalizacji Starego Rynku w Poznaniu, zorganizowano cykl dyskusji i konsultacji społecznych na temat przyszłego charakteru, funkcji i sposobu zagospodarowania tego obszaru. Zakończono również badania hydrogeologiczne płyty. Trwają prace nad możliwymi wariantami postępowania w kwestii dalszych prac projektowych dotyczących odwodnienia oraz zagospodarowania płyty Starego Rynku i urządzenia pasażu kultury wewnątrz bloku śródrynkowego. Otwarty został także nowy poznański taras widokowy – w Zamku Przemysła.

W fazę realizacji wszedł Poznański Szlak Forteczny. W ostatnim okresie przy kilkudziesięciu obiektach XIX-wiecznej Twierdzy Poznań ustawiono tablice informacyjne, na których zawarto podstawowe informacje o historii tych miejsc wraz z QR-kodami. Cały szlak powstaje na podstawie koncepcji członków Porozumienia dla Twierdzy Poznań i pracowników zespołu ds. fortyfikacji UMP.

WIZERUNEK I PROMOCJA MIASTA

Działania promocyjne

Łączna kwota wydatków przeznaczona na promocję miasta w 2016 r. wyniosła 4,1 mln zł i była niższa o 26% w stosunku do 2015 r.

Działania promocyjne prowadzone w 2016 r. przez Miasto Poznań skupiały się przede wszystkim na działaniach skierowanych do mieszkańców. Ich treść definiowały rocznice historyczne, kampanie wynikające z potrzeb mieszkańców i zadań samorządu. Ważnym elementem wpływającym na

kształt działań promocyjnych Poznania był wzrost znaczenia mediów społecznościowych.

Media społecznościowe

Pod koniec grudnia 2016 r. na portalu Facebook liczba zainteresowanych profilem Poznania wyniosła 178,5 tys. użytkowników, co stanowi wzrost o blisko 10 tys. w porównaniu do liczby zainteresowanych na koniec 2015 r.

Kanał miasta na YouTube pod koniec 2016 r. miał 1,7 tys. subskrybentów. Łączna liczba wyświetleń wszystkich treści na nim zawartych wyniosła ponad 2,9 mln odsłon.

Aktualna liczba obserwujących profil Miasta na Instagramie wynosi ponad 18 tys. Fani Poznania na Instagramie, co najmniej 7 razy w tygodniu otrzymują najciekawsze zdjęcia, ukazujące różne oblicza miasta.

W 2016 r. trwały prace nad przygotowaniem Strategii Komunikacji i Promocji Miasta Poznania, w ramach których zlecono przeprowadzenie badań i analiz niezbędnych do określenia wartości Marki Miasta Poznania, a także zbudowania zasad komunikacji Miasta z mieszkańcami oraz grupami zewnętrznymi. Wykonano analizę tożsamości oraz strategii promocji miast konkurencyjnych (wybranych polskich i zagranicznych), analizę znaczenia i konsekwencji założeń nowej Strategii Rozwoju Poznania dla promocji miasta, analizę wyników innych badań i projektów miejskich, analizę trendów w promocji miast, a także opracowanie wytycznych do storytellingu miasta. Dzięki wsparciu ekspertów zewnętrznych opracowano wytyczne dla nowej Strategii Komunikacji i Promocji Miasta zawierające:

- definicje grup docelowych w kluczowych obszarach działań promocyjnych oraz sposobów dotarcia do nich
- określenie tożsamości Marki Miasta Poznania wraz z kluczowymi wartościami, cechami unikatowymi oraz sposobem ich ekspozycji w działaniu promocyjnym
- określenie głównych celów dla strategii promocji, działań strategicznych, mierników oraz systemu zarządzania promocją miasta

Kampanie promocyjne

Kampania promocyjna „Wskocz do Poznania” (#wskoczdo Poznania) – działania wspierające promocję miasta jako destynację na weekend. Celem kampanii był wzrost rozpoznawalności Poznania jako atrakcyjnego miejsca turystycznego (miasto na weekend) wśród mieszkańców dużych miast Polski: Bydgoszczy, Gdańska, Szczecina, Krakowa, Warszawy, Wrocławia.

CZYTAJ PL – odbyła się już druga edycja inicjatywy mającej na celu promocję czytelnictwa pośród poznaniaków, organizowana wspólnie z Krakowskim Biurem Festiwalowym. Projekt polegał na umieszczeniu na przystankowych citylightach plakatów z okładkami książek (z QR kodami), które można było bezpłatnie pobrać na urządzenie mobilne w postaci e-booka lub audiobooka. W 2016 r. pobrano dwukrotnie więcej e-booków niż w 2015 r. – książki wypożyczono ponad 56 tys. razy.

Nie takie PITu PITu – Płać podatki w Poznaniu – kampania miała na celu przekonanie osób zameldowanych poza Poznaniem, a na co dzień korzystających z usług oferowanych w Poznaniu, tj. komunikacja miejska, żłobki, itp., do złożenia

deklaracji PIT w Poznaniu oraz przedstawienie im wymiernych korzyści z takiego działania. Uświadomienie mieszkańcom/osobom pracującym w Poznaniu, że mają realny wpływ na miasto, w którym żyją/pracują.

Promocja szkolnictwa zawodowego i rynku pracy – kampania informacyjna: „Szacun dla zawodowców” oraz wydarzenie główne w poznańskiej Arenie „Arena Zawodów”. W ramach wydarzenia szkoły zawodowe z Poznania i powiatu poznańskiego przygotowały wspólne stoiska, na których były prezentowane różne profesje oraz oferta edukacyjna szkół. Przeprowadzone działania przyczyniły się do wzmocnienia wizerunku miasta oferującego dobre warunki do zdobywania wykształcenia zapewniającego sukces zawodowy.

Jubileusz 1050-lecia Chrztu Polski – kompleksowa, ogólnopolska kampania promująca miasto Poznań w kontekście jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski, ze szczególnie podkreśloną rolą Bramy Poznania ICHOT, jako obiektu kluczowego dla tematyki wydarzenia oraz wskazaniem na ofertę wydarzeń towarzyszących jubileuszowi.

Poznański Budżet Obywatelski (PBO) – przeprowadzono kampanię komunikacyjną mającą na celu zwiększenie liczby poprawnie składanych wniosków do PBO 2017, zwiększenie liczby głosujących, a także wzbudzenie zaangażowania emocjonalnego, inspiracji i motywacji do angażowania się w procesy partycypacyjne.

„Kejter też poznaniak” – celem kampanii było zwiększenie świadomości mieszkańców Poznania będących właścicielami psów lub planujących nabycie psa poprzez podkreślenie obowiązków należących do odpowiedzialnego właściciela,

promocję odpowiedzialnej adopcji zwierząt, powstawanie nowych wybiegów dla psów i psiej infrastruktury oraz promowanie założeń programu podczas imprezy społeczno-edukacyjnej „Kejtrówka”.

Tworzenie i wspieranie centrów inicjatyw lokalnych (CIL) – kampania promocyjno-informacyjna objęła wykonanie folderów reklamujących CIL, wykonanie ulotek, przygotowanie i emisję informacji w prasie i telewizji. W ramach kampanii, założono i prowadzono fanpage CIL na portalu społecznościowym Facebook. Kampania CIL komunikowała, że Poznań jest miastem otwartym na swoich mieszkańców oraz że istnieje dla mieszkańców, a nie w oderwaniu od nich. Realizacja programu CIL (jak i jego promocja) wyróżnia Poznań jako jednego z liderów działań prospołecznych w skali kraju.

Wydarzenia i działania

Piknik „Otwieramy Dziedziniec” – uroczyste zaprezentowanie Wolnego Dziedzińca UMP w nowej odsłonie – z wygodnymi ławkami otoczonymi zielenią – i symboliczne przekazanie go do dyspozycji mieszkańców miasta oraz zachęcenie ich do czynnego korzystania z tego terenu.

Teatr na Wolnym – cykl spektakli teatralnych odbywających się na Wolnym Dziedzińcu UMP w ramach projektu „Kultura na Wolnym”. Do udziału w projekcie zostały zaproszone jedne z najlepszych polskich teatrów – „Teatr Polonia” i „Och Teatr” – założone i prowadzone przez Krystynę Jandę. Odbyło się 10 spektakli teatralnych – wystawiono 5 tytułów: „Biała Bluzka”, „Lament na Placu Konstytucji”, „Związek otwarty”, „Flamenco namiętne” oraz przygotowane z myślą o najmłodszych przedstawienie

„Jaś i Małgosia”. Łącznie spektakle zobaczyło ponad 8 tys. poznaniaków.

Festiwal Kryminału Granda – trzydniowy konwent miłośników kryminału po raz drugi zagościł w Poznaniu. W festiwalu udział wzięło 25 pisarzy. Ogółem liczba uczestników biorących udział w tegorocznym festiwalu wyniosła blisko 4,5 tys. osób.

Stihl Poznań Ice Festival – w grudniu 2016 r. na Starym Rynku odbyła się 11. edycja Międzynarodowego Festiwalu Rzeźby Lodowej. W zawodach udział wzięli reprezentanci Polski, Litwy, Węgier, Hiszpanii, Niemiec, Holandii, Francji, Rosji, a także Meksyku, Kanady i Filipin. Festiwal urozmaiciła bogata oferta kulturalna – na jego inauguracji wystąpiła Reni Jusis. W trakcie konkursu głównego na scenie występowały najlepsze poznańskie chóry i zespoły wokalne, prezentując polskie i zagraniczne kolędy, zaś zakończenie uświetnił laserowy pokaz światła i dźwięku.

Film świąteczny – ze względu na wielość imprez odbywających się w okresie świątecznym w Poznaniu, zdecydowano o stworzeniu filmu, który ukazywałby wyjątkową atmosferę tych dni oraz dokumentował wszystkie wydarzenia dziejące się w grudniu w trakcie Betlejem Poznańskiego. W filmie zobaczyć można zarówno uroczyste rozświetlenie choinki na Starym Rynku przez Prezydenta Miasta Poznania, jarmarki bożonarodzeniowe na pl. Wolności oraz Starym Rynku, iluminacje świetlne na ul. Paderewskiego, a także występy kolędników oraz zmagania rzeźbiarzy podczas Stihl Poznań Ice Festival – 11. edycji Międzynarodowego Festiwalu Rzeźby Lodowej. Film ma ogromny potencjał promocyjny i będzie wykorzystywany do zachęcania turystów do odwiedzania Poznania w okresie świątecznym.

WSPÓŁPRACA KRAJOWA I MIĘDZYNARODOWA

Metropolia Poznań

Miasto Poznań jest członkiem działającego od 2011 r. Stowarzyszenia Metropolia Poznań. W skład stowarzyszenia wchodzi ponadto pozostałe gminy powiatu poznańskiego, on sam oraz gminy sąsiednich powiatów, tj. Oborniki, Szamotuły, Śrem i Skoki.

Wspólne działania wymagają określenia kierunków rozwojowych istotnych dla całej wspólnoty metropolitalnej. Wśród dokumentów strategicznych i dokumentów planistycznych określających te kierunki przygotowano bądź uchwalono w 2016 r. następujące dokumenty:

- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania na lata 2016-2025. Realizacja planu ma ułatwić zintegrowane podejście do rozwiązywania problemów transportowych oraz spójne planowanie inwestycji. Posiadanie takiego dokumentu umożliwi również aplikowanie o środki unijne na inwestycje w zakresie transportu i poprawy mobilności, w tym z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań. To strategiczny dokument, który wyznacza kierunki dla gmin na lata 2014-2020 w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w takich obszarach jak transport publiczny i prywatny, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, zaopatrzenie w ciepło i energię, gospodarka odpadami.

.....

„Najważniejszym zadaniem realizowanym przez Stowarzyszenie Metropolita Poznań w 2016 roku była organizacja konkursów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W tym czasie przeprowadzono 11 naborów wniosków w trybie konkursowym, na łączną kwotę alokacji w wysokości 469,5 miliona złotych, co stanowi 59 procent całej alokacji przewidzianej dla ZIT w Poznaniu”.

Maciej Musiał
Dyrektor Biura Stowarzyszenia
Metropolia Poznań

.....

Dokument wyznacza cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Od gmin, które w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 zamierzają pozyskiwać pieniądze m.in. na działania w wymienionych obszarach, wymagać się będzie przedstawienia planów gospodarki niskoemisyjnej. Projekt „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań” realizowany był na terenie wszystkich gmin wchodzących w skład stowarzyszenia.

- Koncepcja kierunków rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań. Opracowanie powstało jako element realizowanego przez Stowarzyszenie Metropolia Poznań projektu „Koncepcja kierunków rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań – podejście zintegrowane”. Jest to

pierwsze tego typu opracowanie w Polsce. Pracowali nad nim specjaliści z różnych dziedzin, m.in. urbaniści, eksperci od transportu i terenów zieleni. Celem opracowania jest próba uporządkowania przestrzeni na terenie metropolii. Dokument nie będzie wiążący dla gmin, jednak zawiera sugestie dotyczące przeznaczenia terenów. Pozwoli unikać sytuacji, kiedy prywatny właściciel wydziela i sprzedaje działki budowlane na terenie, który nie jest przygotowany pod mieszkalnictwo ze względu na brak infrastruktury.

- Inwentaryzacja, w ramach projektu „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”, istniejących obiektów stacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem obiektów objętych ochroną konserwatorską oraz opracowanie w uzgodnieniu z gminami koncepcji rewitalizacji, ze zmianą sposobu ich użytkowania, w kierunku świadczenia usług publicznych komplementarnych do komunikacji.
- Opracowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenach objętych projektem „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”.
- Koncepcja architektoniczna wyglądu węzłów przesiadkowych w ramach Poznańskiej Kolei Metropolitalnej.

Działania realizowane w ramach stowarzyszenia oraz potencjał metropolii są promowane przy użyciu różnych narzędzi i form. W 2016 r. na zlecenie Stowarzyszenia Metropolia Poznań zrealizowany został film promujący „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”. Film porusza zagadnienia związane z problemami komunikacyjnymi na terenie objętym działalnością stowarzyszenia oraz

zasadami funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Materiał dwukrotnie został wyemitowany na antenie telewizji regionalnej TVP SA Oddział w Poznaniu.

Ponadto, wydawany co miesiąc Biuletyn Metropolia Poznań w wersji elektronicznej rozsyłany był samorządom oraz publikowany na stronie www.metropoliapoznan.pl. Wśród mieszkańców wszystkich gmin Metropolii dystrybuowano wkładkę do Biuletynu w wersji papierowej.

Spyw kajakowy był kolejną inicjatywą promującą metropolię. Akcja zapoczątkowana w 2011 r. powtarzana jest rokrocznie a uczestniczyć w spływie mogą wszyscy zainteresowani. Spływ kajakowy cieszy się zawsze dużym zainteresowaniem i pozwala upowszechniać sport i rekreację na akwenach metropolii.

Stowarzyszenie było organizatorem Metropolitalnego Forum Planowania Przestrzennego poświęconego przedstawieniu Koncepcji Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań i zasad wdrażania jej ustaleń oraz X edycji Forum Gospodarczego Metropolii Poznań poświęconej w głównej mierze kwestiom związanym z turystyką na terenie oddziaływania Stowarzyszenia Metropolia Poznań.

Ważnym wydarzeniem ubiegłego roku była także konferencja „Zintegrowane węzły przesiadkowe – zrównoważona mobilność miejska w metropoliach” dotycząca praktycznych aspektów realizacji budowy centrów przesiadkowych w kraju i za granicą. Ekspertsi krajowi i zagraniczni przedstawili przykłady dobrych praktyk w zakresie takich zagadnień, jak funkcjonalność węzłów przesiadkowych, integracja różnych środków transportu,

zastosowanie systemów informacji pasażerskiej, synchronizacja rozkładów jazdy czy wdrożenie zasad uniwersalnego projektowania.

Promocja metropolii była realizowana także poza granicami kraju. W 2016 r. Stowarzyszenie Metropolia Poznań zorganizowało promocję na targach inwestycyjnych w Cannes, które są największym tego typu wydarzeniem na świecie skupiającym wszystkich zainteresowanych rynkiem nieruchomości: miasta, firmy, instytucje, inwestorów, deweloperów oraz przedstawicieli i dziennikarzy pism branżowych.

Działalność Stowarzyszenia Metropolia Poznań została doceniona przez kapitułę konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2015 – Razem dla rozwoju”, którego Stowarzyszenie zostało kolejnym laureatem. Nagroda przyznana została za realizację projektu „Koncepcja kierunków rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań – podejście zintegrowane”.

W 2016 r. zintensyfikowane zostały działania związane z wdrażaniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). To forma współpracy samorządów współfinansowana ze środków unijnych. Celem ZIT dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania³⁰ jest m.in.: sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na obszarze funkcjonalnym miasta, promowanie partnerskiego modelu współpracy różnych jednostek administracyjnych oraz realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy Poznania i samorządów tworzących jego obszar funkcjonalny.

Współpraca z miastami partnerskimi

W 2016 r. Poznań kontynuował współpracę z partnerami zagranicznymi, tj. miastami partnerskimi oraz hrabstwem, w ramach 13 umów partnerskich.

Poznań podtrzymuje od wielu lat kontakty z zagranicznymi metropoliami oraz realizuje z nimi liczne projekty i inicjatywy kulturalne, sportowe, gospodarcze czy też naukowo-badawcze. Sieć miast partnerskich służy również wzajemnej promocji turystycznej. Ważnym elementem relacji Poznania z zagranicznymi partnerami jest też możliwość wymiany dobrych praktyk i doświadczeń na temat funkcjonowania miasta i jego jednostek (przykładem mogą być obrady Samorządowego Trójkąta Weimarskiego na temat polityki senioralnej i wspierania młodych przedsiębiorców). Odnotowano znaczny wzrost aktywności i inicjatyw pozarządowych w zakresie współpracy z miastami partnerskimi, m.in. dzięki systemowi tzw. „małych grantów”, czyli dotacji przyznawanych przez Prezydenta Miasta Poznania w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W 2016 r. udzielono 12 dotacji na realizację przedsięwzięć naukowych, artystycznych i edukacyjnych, zorganizowanych we współpracy z miastami partnerskimi Poznania – Assen, Brnem, Hanowerem i Rennes.

Najbardziej intensywna współpraca dotyczyła 8 miast:

- Assen (Holandia) – Delegacja Miasta Assen uczestniczyła w obchodach 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56. W programie, oprócz udziału w uroczystościach upamiętniających tamte wydarzenia, znalazło się także spotkanie

- z Prezydentem Miasta Poznania oraz udział w uroczystej sesji Rady Miasta Poznania w Ratuszu. We wrześniu 2016 r. miała miejsce wizyta przedstawicieli miasta Assen w Poznaniu. Najważniejsze tematy, które zostały omówione podczas wizyty przedstawicieli miasta Assen to rewitalizacja miasta, polityka senioralna, polityka mieszkaniowa oraz promocja turystyki. Burmistrz Assen Marco Out wraz z delegacją wzięli udział w spotkaniach z Prezydentem Miasta Poznania Jackiem Jaśkowiakiem, Przewodniczącym Rady Miasta Poznania Grzegorzem Ganowiczem oraz Zastępcami Prezydenta Miasta Poznania Mariuszem Wiśniewskim i Tomaszem Lewandowskim. Również we wrześniu 2016 r., Zastępca Prezydenta Miasta Poznania Mariusz Wiśniewski i inni przedstawiciele Miasta Poznania wzięli udział w wizycie studyjnej w Assen. Gospodarze przedstawili swoje doświadczenia w zakresie organizacji i zabezpieczania imprez masowych oraz praktyczne i teoretyczne aspekty funkcjonowania policyjnych patroli rowerowych.
- Brno (Czechy) – Oprócz samorządów obu miast, regularnie współpracują ze sobą także lokalne instytucje, takie jak biblioteki, uczelnie, szkoły, stowarzyszenia i instytucje kultury. Poznańsko-brneńskie inicjatywy wspiera od ponad 20 lat Konsulat Honorowy Republiki Czeskiej w Poznaniu. Od 2011 r. wiosną w Brnie odbywają się Dni Kultury Polskiej, natomiast poznańskie Dni Kultury Czeskiej organizowane są jesienią. W związku z jubileuszem 50-lecia współpracy Dni Kultury w Brnie i Poznaniu miały w 2016 r. szczególnie uroczysty charakter. Odbyły się liczne polsko-czeskie spotkania, wystawy, koncerty, konferencje, a jednej z poznańskich ulic nadano nazwę „Brneńska”. Na zaproszenie władz miasta Brna przedstawiciele Poznania wzięli po raz kolejny udział w międzynarodowych targach turystyki regionalnej Regiontour, odwiedzanych przez kilkadziesiąt tysięcy osób. Oferta turystyczna Poznania prezentowana była na wspólnym stoisku miast partnerskich Brna, obok Charkowa, Debreczyna, Kowna, Lipska, St. Pölten, Stuttgartu i Utrechtu. Grupa przedstawicieli Brna uczestniczyła w Poznańskich Spotkaniach Targowych Książka dla Dzieci i Młodzieży, prezentując czeskie książki dla dzieci i młodzieży oraz wystawę najlepszych prac czeskich ilustratorów nagrodzonych Złotą Wstążką. Zespół 1FLFSOAP z Brna wystąpił w ramach festiwalu Spring Break w Poznaniu, służącym promocji młodych zespołów z Poznania, Wielkopolski i zagranicy. Młodzież z Gymnázium Matyáše Lercha z Brna wzięła udział w Poznańskich Dragonach 2016, czyli mistrzostwach szkół w wyścigach smoczych łodzi.
  - Charków (Ukraina) – Przedstawiciele Charkowa wzięli udział w Targach Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon 2016. Poznań odwiedzili: Przedstawiciel Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej Charkowa i Administrator miejskiej jednostki komunalnej „Centrum rozwoju współpracy międzynarodowej”, a także przedstawicielki Oddziału Turystyki Wydziału Rozwoju Gospodarczego i Zarządzania Nieruchomościami Samorządowymi. Przedstawiciel Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej Charkowa spotkał się z Sekretarzem Miasta Poznania. Delegacja z Charkowa uczestniczyła też w obchodach 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56.
  - Győr (Węgry) – Delegacja Miasta Győr uczestniczyła w obchodach 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56. Oprócz udziału we wspólnym programie z delegacjami z Assen, Charkowa, Kutaisi i Ra'anana, przedstawiciele Győr złożyli również

okolicznościowe wiązanki kwiatów w wielu miejscach upamiętniających bohaterów i ofiary Poznańskiego Czerwca '56. Przedstawiciel Miasta Poznania wziął udział w II Konferencji Polskich i Węgierskich Miast Partnerskich w Budapeszcie. W konferencji tej brała również udział przedstawicielka miasta partnerskiego Győr. Spotkanie było okazją do przedstawienia dobrych praktyk miast partnerskich oraz omówienia wspólnych przedsięwzięć. W Győr odbyły się międzynarodowe Targi Książki, w których uczestniczyli przedstawiciele Wydziału Rozwoju Miasta i Wydawnictwa Miejskiego Poznania, którzy zaprezentowali ofertę poznańskich wydawnictw oraz ofertę turystyczną miasta. Oprócz przedstawicieli Poznania w targach uczestniczyły też delegacje innych miast partnerskich Győr: Braszowa, Colmar, Kuopio i Sindelfingen.

- Hanower (Niemcy) – W ramach współpracy zorganizowano wizytę studyjną radnych Miasta Poznania w Hanowerze, połączoną z wizytą w Kopenhadze. Najważniejszymi zagadnieniami, które poruszono była polityka rowerowa i mieszkaniowa. Poznań odwiedziła grupa architektów z Hanoweru, z którymi spotkał się Zastępca Prezydenta Miasta Poznania Mariusz Wiśniewski. Zaprezentowano Zintegrowany Program Odnowy i Rozwoju Śródmieścia Poznania na lata 2014-2030, założenia polityki mieszkaniowej (przedstawionej przez Zastępcę Prezydenta Miasta Poznania Tomasza Lewandowskiego) oraz zagospodarowanie brzegów Warty. Ponadto niemiecki zespół Consolers z Hanoweru wystąpił w ramach festiwalu Spring Break w Poznaniu.
- Kutaisi (Gruzja) – Delegacja Miasta Kutaisi prezentowała ofertę turystyczną na Targach Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon 2016. Goście z Kutaisi wzięli udział w obchodach 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56. Przedstawiciele

Miasta Poznania uczestniczyli w Dniach Miasta Kutaisi. Celem wyjazdu było wzmocnienie kontaktów pomiędzy miastami partnerskimi oraz omówienie kolejnych, wspólnych projektów. Następnie odbyła się rewizyta w Poznaniu delegacji urzędników z Kutaisi. W związku z przygotowaniem Miasta Kutaisi do opracowania strategii rozwoju, spotkanie Zastępcy Prezydenta Miasta Mariusza Wiśniewskiego z gośćmi z Kutaisi poświęcone było problematyce przygotowania, wdrażania, monitoringu i aktualizacji strategii rozwoju miasta. Dodatkowo spotkania dotyczyły rozwoju sektora turystycznego i strategicznego podejścia do tej gałęzi gospodarki, która w Gruzji rozwija się w bardzo dynamiczny sposób. Goście zapoznali się także z metodami wspierania przedsiębiorców w Poznaniu i działaniami na rzecz pozyskiwania inwestorów.

- Ra'anana (Izrael) – W 2016 r. Radna Miasta Ra'anana uczestniczyła w obchodach Poznańskiego Czerwca '56 oraz wzięła udział w spotkaniu z Prezydentem Miasta Poznania i uroczystej sesji Rady Miasta Poznania, jak również w rozmowach poświęconych możliwościom nawiązania współpracy między szkołami oraz polityce ochrony zabytków.
- Rennes (Francja) – W Rennes odbyło się Forum „Społeczeństwo Oparte na Wiedzy” z udziałem delegacji Poznania. Spotkanie poświęcone było m.in. zarządzaniu informacją publiczną i jej wiarygodności, bezpieczeństwu cybernetycznemu, wpływowi strategii, polityki smart cities na rozwój miast, roli miast w gospodarce cyfrowej. Celem Forum było wspieranie miast w działaniach na rzecz zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do technologii teleinformatycznych i umożliwienia im pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa informacyjnego i opartego na wiedzy.

Współpraca Poznania z miastami partnerskimi przybiera coraz częściej formę kontaktów wielostronnych. Takie podejście służy lepszej wzajemnej promocji oraz szerszej i efektywniejszej wymianie doświadczeń, wiedzy i innowacji pomiędzy Poznaniem a jego europejskimi i poza europejskimi partnerami. W Targach Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon 2016 uczestniczyli przedstawiciele Charkowa i Kutaisi, a w obchodach 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56 delegacje Assen, Charkowa, Győr, Kutaisi i Ra'anana. Ważnym trójstronnym spotkaniem były obrady Samorządowego Trójkąta Weimarskiego w Poznaniu.

Z okazji 25-lecia utworzenia Trójkąta Weimarskiego, czyli mechanizmu polsko-francusko-niemieckich konsultacji międzyrządowych UMP z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego zorganizowały w Poznaniu zjazd samorządowego Trójkąta Weimarskiego. W spotkaniu wzięli udział goście z miast partnerskich Poznania, Rennes i Hanoweru oraz Regionu Bretania współpracującego z Wielkopolską, a także przedstawiciele samorządu, środowisk naukowych, biznesowych i społecznych z Poznania i Wielkopolski. Debata poświęcona była wyzwaniom demograficznym. W polsko-francusko-niemieckim gronie dyskutowano o sposobach wspierania przedsiębiorczości ludzi młodych i kreatywnych oraz o działaniach na rzecz osób starszych, ich aktywizacji i poprawy jakości ich życia.

Inne wydarzenia:

- Sieć Rozwoju Miast

W Sewilli (Hiszpania) odbyło się spotkanie Sieci Rozwoju Miast pod hasłem „Strategie zintegrowanego i zrównoważonego miejskiego rozwoju”, w którym uczestniczyła przedstawicielka Miasta Poznania.

Sieć Rozwoju Miast jest inicjatywą Komisji Europejskiej, podjętą w celu wymiany dobrych praktyk między władzami miejskimi w dziedzinie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju miejskiego. Sieć stanowi uzupełnienie istniejących europejskich i narodowych sieci. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele Komisji Europejskiej, sieci URBACT, Mer Sewilli, przedstawiciele europejskich miast – czeskiego Brna, włoskiego Reggio Emilia i holenderskiego Rotterdamu oraz eksperci.

- Wizyta studyjna w Płowdiwie (Bułgaria)

Poznańska delegacja odwiedziła bułgarskie miasto Płowdiw na zaproszenie mera tego miasta. Przedstawiciele Płowdiwu zaprezentowali szeroko zakrojony program wydarzeń przygotowywanych w związku z przyznaniem Płowdiwowi tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2019. Przedstawiciele Poznania przedstawili kulturalny potencjał Poznania, ze szczególnym uwzględnieniem silnych środowisk kreatywnych. Wymieniono się także doświadczeniami i najlepszymi praktykami w zakresie przyciągania i obsługi inwestorów. Delegacja Poznania zwiedziła Maritza Commercial and Industrial Zone, jedną z 6 specjalnych stref ekonomicznych utworzonych w regionie płowdiwskim w ramach Trackiej Strefy Ekonomicznej, czyli jednego z największych projektów gospodarczych w Bułgarii, realizowanego w ramach partnerstwa publiczno--prywatnego. Oba miasta stoją przed podobnymi wyzwaniami, takimi jak konieczność zwiększania atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacja architektoniczna i społeczna stref zaniedbanych.

Projekt międzynarodowy „Gen-Y City”

Kraje europejskie, jak i poszczególne regiony poszukują nowych metod zwiększenia swojej

konkurencyjności i innowacyjności w ramach koncepcji inteligentnej specjalizacji oraz sposobów na wsparcie nowych modeli biznesowych. W Poznaniu koncentruje się działalność w sektorach innowacyjnym i kreatywnym, co oznacza, iż wiele przedsiębiorstw skupia swoją działalność na wysokiej wartości dodanej. Coraz większą popularnością wśród młodych ludzi cieszą się startupy. Mając to na względzie i biorąc pod uwagę trendy migracyjne w Poznaniu, poszukuje się sposobów na stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju życia osobistego i zawodowego tych młodych osób. By to osiągnąć, konieczne jest w pierwszej kolejności zdiagnozowanie potrzeb pokolenia Y, wypracowanie nowych kanałów skutecznego komunikowania się z nim i wypracowanie narzędzi, których wdrożenie w polityce Miasta uczyni je atrakcyjnym miejscem do życia i pracy zawodowej.

W odpowiedzi na te zdiagnozowane problemy Miasto Poznań jako lider, wspólnie z partnerami zagranicznymi, w celu ich rozwiązania od września 2015 r. realizuje międzynarodowy projekt „Gen-Y City – Get into the swing of the City!” w ramach programu unijnego URBACT III.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z 11 innymi miastami, którymi są: Granada (Hiszpania), Wolverhampton (Wielka Brytania), Kłajpeda (Litwa), Dyneburg (Łotwa), Genua (Włochy), Kristiansand (Norwegia), Bolonia (Włochy), Coimbra (Portugalia), Nantes (Francja), Agencja Rozwoju Gospodarczego Sabadell (Hiszpania) i Toruń (Polska).

Ekspertem projektu „Gen-Y City” został Jamie Sims pochodzący z Wielkiej Brytanii. Jest on wysoko wykwalifikowanym menadżerem specjalizującym się

w strategiach biznesowych, rozwoju usług oraz zarządzaniu projektami zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym.

Realizacji założeń projektu służy stworzenie w Poznaniu międzysektorowych sieci. Połączenie młodych przedsiębiorców, sektora publicznego i organizacji społecznych przyczyni się do opracowania i wdrażania polityki wspierania branży innowacyjnej i kreatywnej. Ponadto w Poznaniu powołana została Lokalna Grupa URBACT, w skład której wchodzi przedstawiciele władz samorządowych, środowisk naukowych, kręgów biznesowych oraz przedstawiciele pokolenia Y. Lokalna Grupa URBACT zajmuje się opracowaniem katalogu propozycji rozwiązań lokalnych problemów, tzw. Zintegrowanego Planu Działania (ZPD). Realizacja założeń ZPD ma na celu stworzenie atrakcyjnych warunków do życia i rozwoju zawodowego talentów z pokolenia Y w Poznaniu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- poprawę jakości i estetyki przestrzeni miejskiej, m.in. dzięki udostępnianiu terenów zielonych utworzonych kosztem dotychczasowych miejsc parkingowych
- zwiększenie dostępności mieszkań dzięki odpowiedniej polityce mieszkaniowej uwzględniającej budowę mieszkań dla młodych
- politykę prorodzinną
- zwiększenie dostępności i atrakcyjności oferty kulturalnej oraz zachęcanie do realizowania działań kulturalnych na terenie osiedli
- zwiększenie liczby miejsc pracy wymagających zaawansowanej wiedzy w sektorach kreatywnych i opartych na wiedzy, umożliwiających dalszy rozwój
- stworzenie warunków do zaangażowania pokolenia Y w rozwój miasta i współdecydowanie

o tym, co w mieście się dzieje (zachęcenie do prac w radach osiedli, tworzenie gremiów doradczych i dyskusyjnych z udziałem przedstawicieli pokolenia Y)

- umożliwienie rozwoju przedsiębiorczości młodych ludzi (zapewnienie usług prawnych, tworzenie stref co-workingowych, mentoring, szkolenia rozwijające wiedzę i umiejętności z zakresu przedsiębiorczości)

Projekt Gen-Y City będzie realizowany do maja 2018 r. i zostanie zakończony międzynarodową konferencją.

Aktywność w organizacjach międzynarodowych

Poznań jest członkiem najważniejszych organizacji międzynarodowych zrzeszających miasta. EUROCITIES, ECM, ICCA oraz Klub Strasburski – to organizacje międzynarodowe, w których aktywność Miasta w 2016 r. była najintensywniejsza. Poznań przystąpił także do inicjatywy Open & Agile Smart Cities oraz do sieci Miast Przyjaznych Starzeniu.

Nawiązanie kontaktów projektowych, wymiana doświadczeń, informacji dotyczących najważniejszych trendów w rozwoju miast, edukacja urzędników i utrzymanie współpracy międzynarodowej – to główne atuty uczestnictwa Miasta Poznania w organizacjach międzynarodowych. Ubiegły rok był okresem szczególnej aktywności przedstawicieli Miasta w organizacjach międzynarodowych.

EUROCITIES – to sieć zrzeszająca przedstawicieli ponad 130 największych europejskich miast z 35

krajów. Jest ona przede wszystkim platformą wymiany doświadczeń i wspólnego rozwiązywania problemów, poprzez pracę w 6 forach tematycznych. Jest także organizacją, która wpływa na instytucje UE, podkreślając znaczenie miast i działając tak, by samorządy lokalne mogły w najlepszy sposób sprostać strategicznym wyzwaniom stawianym przez unijne instytucje. EUROCITIES cooperation platform – to coroczne spotkanie przedstawicieli miast w celu wymiany kontaktów, wiedzy i nawiązania partnerstw. W 2016 r. spotkanie sieci odbyło się w Porto, a najważniejsze zagadnienia poruszane podczas spotkania dotyczyły m.in. doświadczeń w zakresie przyjmowania migrantów i uchodźców, zmian klimatycznych i polityki związanej z ochroną środowiska oraz ekonomii współdzielenia, a dokładniej konkretnych przykładów działań realizowanych przez europejskie miasta.

W Mediolanie odbyła się konferencja „Sharing Cities” oraz Doroczne Walne Zgromadzenie EUROCITIES. Uczestnicy spotkania poszukiwali nowych rozwiązań umacniających relacje między gospodarką a społeczeństwem. W ramach koncepcji „Sharing cities” (obejmującej także collaborative consumption, peer economy, collaborative economy, on-demand economy), to właśnie więzi społeczne stają się podstawą wymiany gospodarczej.

Doroczne spotkanie to także możliwość udziału w zorganizowanych przez gospodarzy wizytach studyjnych, okazja do nawiązania kontaktów i pozyskania partnerów do wspólnych projektów. W trakcie Walnego Zgromadzenia wybranych zostało 4 członków Komitetu Wykonawczego organizacji (Gandawa, Sztokholm, Warszawa, Lipsk), a także, jak co roku, poznaliśmy laureatów EURO-CITIES Award – nagrody dla miast prezentujących

najlepsze praktyki w kategoriach: współpraca, innowacje, partycypacja.

European Cities Marketing (ECM) – to profesjonalna sieć skupiająca ponad 100 miast z ponad 30 krajów Europy, promująca i łącząca ich interesy dotyczące turystyki miejskiej. Celem ECM jest wzmocnienie i rozwój turystyki miejskiej poprzez wymianę informacji, dzielenie się wiedzą i doświadczeniami, a także współpracę pomiędzy poszczególnymi członkami. Miasto Poznań poprzez Poznańską Lokalną Organizację Turystyczną (PLOT), która reprezentuje Miasto w ECM, pozostaje w stałym kontakcie z członkami organizacji poprzez intranet ECM, a także drogę elektroniczną. Pozwala to na bieżąco uzyskać odpowiedzi i porady na najbardziej nurtujące problemy związane z turystyką.

Dzięki członkostwu w ECM, udziałem w spotkaniach, konferencjach i warsztatach, Poznań jest na bieżąco z wszelkimi informacjami i działaniami związanymi z komunikacją marketingową dotyczącą turystyki na świecie, trendami i nowymi zjawiskami w turystyce oraz monitorowaniem i zarządzaniem informacją turystyczną.

Wiedza ta jest przekazywana branży turystycznej, punktom informacji turystycznej, gminom Metropolii Poznań oraz polskim miastom, które zgłaszają się do PLOT po rady, podpowiedzi i konsultacje w ww. zakresie.

ECM to dla Poznania i PLOT nieocenione źródło wiedzy i unikalna możliwość korzystania z wiedzy ekspertów oraz wymiany doświadczeń dotyczących rozwoju turystyki. Dzięki wsparciu merytorycznemu i wiedzy przedstawicieli miast ECM znacznie łatwiej było Poznaniowi m.in. opracować i wdrożyć projekt Poznańska Karta Turystyczna,

system infokiosków czy usprawnić i rozwinąć Poznański Barometr Turystyczny.

Poznań bierze udział w badaniach dotyczących rynku turystycznego przeprowadzanych przez ECM, a dzięki temu ma również bezpłatny dostęp do wszelkich raportów i statystyk dotyczących turystyki w Europie i na świecie.

Na dorocznej już 29. Konferencji i Walnym Zebraniu ECM, które odbyło się na Maderze, starano się poznać i określić wpływ tzw. ekonomii dzielenia się na turystykę miejską, natomiast w Oslo odbyło się spotkanie eksperckie i warsztaty grupy roboczej „Karty Turystyczne”. Podczas tego spotkania eksperci i zarządzający kartami w poszczególnych miastach europejskich wymieniali się szczegółowymi uwagami, spostrzeżeniami i doświadczeniami. Omawiano między innymi możliwości wprowadzenia aplikacji mobilnych związanych z Kartami oraz ich wady i zalety, sposoby dystrybucji Kart, dyskutowano nad rozwiązaniami systemowymi związanymi z działaniem Kart. Do grupy miast angażujących się w powyższe działania dotyczące Kart Miejskich należą m.in.: Amsterdam, Barcelona, Belfast, Bratysława, Bruksela, Budapeszt, Kopenhaga, Dublin, Goeteborg, Lizbona, Londyn, Sztokholm, Wiedeń, Berlin, Talin, Paryż i Lion.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Konferencji i Kongresów (ICCA) – jest działającym od 1963 r. stowarzyszeniem, skupiającym instytucje publiczne i prywatne związane z organizowaniem kongresów na świecie – ponad 700 podmiotów z 80 krajów.

Miasto Poznań w sposób ciągły wykorzystuje kanały komunikacyjne ICCA (International Congress and Convention Association) w swojej działalności

na polu rozwoju i promocji turystyki biznesowej. Jest to kluczowy element współpracy z ICCA, który daje Miastu narzędzie w pozyskiwaniu najważniejszych wydarzeń na rynku spotkań w Europie. Niezmiennie pozwala to na bieżąco otrzymywać informacje na temat aktywności branży oraz na jej bieżący monitoring. Miasto jako członek ICCA ma dostęp do zapytań ofertowych dostępnych w bazie internetowej oraz prawo składania ofert na ww. zapytania. Współpraca z ICCA daje również możliwość publikacji danych statystycznych z lokalnego rynku w ogólnosięciowych zestawieniach prowadzonych i publikowanych przez organizację. Publikacja przedmiotowych danych w kanałach ICCA buduje pozycję Poznania jako destynacji MICE i uwiarygodnia jego ofertę.

Poznań Convention Bureau (PCB) wzięło udział w Targach IMEX we Frankfurcie, gdzie przedstawiło swoją ofertę w ramach stoiska narodowego. Reprezentant PCB wziął udział w szeregu spotkań, szkoleń i prezentacji, których uczestnikami, gośćmi i prowadzącymi byli przedstawiciele branży zrzeszeni w ICCA. Była to okazja do wymiany doświadczeń z przedstawicielami branży oraz pretekst do nawiązania kolejnych kontaktów branżowych (networking). ICCA jako partner wspierający IMEX umożliwił członkom organizacji spotkanie w kilkusetosobowej grupie profesjonalistów z całego świata. Tematem przewodnim spotkania (zgodnie ze stałym kierunkiem prac ICCA) były kluczowe warunki organizacji spotkań i najważniejsze problemy organizacyjne, decydujące o konkurencyjności ofert.

Podobny charakter przyjęło wystąpienie w ramach IBTM Barcelona 2016. Targi te to jedna z najważniejszych, obok wspomnianego powyżej IMEX Frankfurt, imprez dedykowanych sektorowi przemysłu

spotkań w Europie. Warto zaznaczyć, że obie imprezy mają charakter międzynarodowy i skupiają zarówno wystawców, jak i kupców z całego świata.

Członkostwo w ICCA to również dostęp do baz danych i narzędzi elektronicznych, takich jak np. szkolenia, podczas których na pytania członków odpowiadają najwybitniejsi przedstawiciele branży MICE.

Klub Strasburski – to działająca od 2003 r. organizacja, której celem jest wzmacnianie więzi pomiędzy głównymi metropoliami nowych oraz przyszłych państw członkowskich UE a parlamentarną stolicą UE – Strasburgiem poprzez rozwijanie współpracy kulturalnej, ekonomicznej oraz akademickiej. W 2016 r. odbyło się spotkanie reprezentantów miast Klubu, które zbiegło się z terminem organizowanego w siedzibie Rady Europy Światowego Forum Na rzecz Demokracji, którego przewodnim tematem były kwestie związane z edukacją, dostępem do szkolnictwa i wpływem edukacji na proces przemian demokratycznych na świecie. Podczas sesji plenarnych poruszono m.in. problemy: co zrobić, by szkolna klasa była miejscem swobodnej ekspresji własnego zdania i jak włączyć uczniów w procesy decyzyjne? Potwierdzono, że edukacja jest niezbędnym elementem rozwoju gospodarczego wpływającym także na budowanie odpowiedzialnego i wrażliwego społeczeństwa.

Przedstawiciele miast wymieniali się doświadczeniami w integracji i pomocy „nowym mieszkańcom”, jak określono uchodźców. Zaprezentowano przygotowaną w ramach Klubu publikację – *Vademecum praktyk*.

Spotkania i dyskusje członków Klubu Strasburskiego doskonale wpisują się w politykę Prezydenta

Miasta Poznania, którego celem jest tworzenie m.in. obywatelskiego i otwartego miasta. Przykłady przytoczone przez uczestników mogą być inspiracją dla pracowników UMP.

Open & Agile Smart Cities to najnowsza inicjatywa współpracy między miastami, do której dołączył Poznań. Dzięki niej, uczestniczymy w głównym nurcie przemian technologiczno-cywilizacyjnych kształtujących i definiujących rozwój środowisk miejskich w najbliższej dekadzie. Sieć współpracy zapewnia wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wykorzystywania otwartych danych i budowy innowacyjnych rozwiązań dla Inteligentnego Miasta (smart city), służących m.in. do lepszego zarządzania organizmem miejskim. Potencjalne korzyści takie jak udział w projektach, prototypowaniu usług i wdrożeń, odniosą zarówno miejskie jednostki organizacyjne, jak też podmioty zewnętrzne (firmy, usługodawcy) oraz mieszkańcy.

Sieć Miast Przyjaznych Starzeniu (WHO Global Network for Age-friendly Cities) – w 2016 r. Poznań został drugim miastem w Polsce, obok Gdyni, przynależącym do znaczącej w świecie sieci Miast Przyjaznych Starzeniu WHO. Przynależność do tej organizacji daje możliwość wymiany informacji i kadry pomiędzy miastami należącymi do sieci oraz wizyt zewnętrznych ekspertów w Poznaniu. Członkostwo daje także możliwość zdobycia nowych kompetencji i wiedzy do dalszego rozwoju miasta przygotowanego na nadchodzące zmiany demograficzne.

Miasto Poznań jest członkiem 10 organizacji i platform współpracy międzynarodowej zrzeszającej miasta i regiony: EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace,

Oder Partnerschaft, Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation, Sieć Zdrowych Miast (WHO Healthy Cities Network – VI Phase) Sieć Miast Przyjaznych Starzeniu (WHO Global Network for Age-friendly Cities) oraz Open & Agile Smart Cities.

ZAŁĄCZNIKI

Poznań w 2016 r. Wskaźniki statystyczne

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
DEMOGRAFIA			
Ludność w tys.	542,3	Brak danych	x
Ludność na 1 km²	2 071	Brak danych	x
Ludność wg grup wiekowych w tys.:			
0-4 lata	27,8	Brak danych	x
5-9 lat	26,1	Brak danych	x
10-14 lat	20,1	Brak danych	x
15-19 lat	20,8	Brak danych	x
20-24 lata	26,3	Brak danych	x
25-29 lat	44,1	Brak danych	x
30-34 lata	54,5	Brak danych	x
35-39 lat	47,9	Brak danych	x
40-44 lata	38,1	Brak danych	x
45-49 lat	29,0	Brak danych	x
50-54 lata	29,1	Brak danych	x
55-59 lat	37,5	Brak danych	x
60-64 lata	40,9	Brak danych	x
65-69 lat	38,0	Brak danych	x
70-74 lata	18,1	Brak danych	x
75-79 lat	17,7	Brak danych	x
80-84 lata	14,2	Brak danych	x
85 lat i więcej	11,9	Brak danych	x
Z ogólnej liczby ludności udział osób w % w wieku:			
przedprodukcyjnym	15,9	Brak danych	x
produkcyjnym	61,3	Brak danych	x
poprodukcyjnym	22,8	Brak danych	x
Obciążenie ekonomiczne ludności w %	63,0	Brak danych	x
Liczba zawartych małżeństw	2 608	Brak danych	x
Liczba urodzeń żywych	5 669	Brak danych	x
Liczba zgonów	5 817	Brak danych	x
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-0,3	Brak danych	x

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-3,5	Brak danych	x
MIESZKALNICTWO			
ZASOBY MIESZKANIOWE			
Liczba mieszkań ogółem w tys., w tym:	251,3	254,2	101,2
spółdzielczych	70,4	69,9	99,3
zakładów pracy	1,1	1,1	100,0
osób fizycznych	161,6	165,1	102,2
społeczno-czynszowych	3,0	3,0	100,0
EFEKTY BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO			
Efekty budownictwa mieszkaniowego ogółem, w tym:	3 619	2 918	80,6
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3 094	2 454	79,3
indywidualne	381	402	105,5
Komunalne zasoby mieszkaniowe			
Liczba lokali mieszkalnych ogółem w tys., w tym:	12,6	12,4	98,4
w samodzielnych budynkach należących do Miasta Poznania	5,5	5,4	98,2
SPRZEDAŻ MIESZKAŃ KOMUNALNYCH			
Liczba złożonych wniosków o wykup mieszkania komunalnego	205	159	77,6
Liczba sprzedanych mieszkań ogółem, z tego:	131	122	93,1
dotychczasowym najemcom	125	113	90,4
w trybie przetargowym	6	8	133,3
Przeciętna cena 1 m² powierzchni mieszkania wg wyceny biegłego w zł	3 999	4 085	102,1
Przeciętna cena 1 m² powierzchni mieszkania po zastosowaniu ulg w zł	490	490	100,0
Wpływy ze sprzedaży mieszkań ogółem w mln zł, w tym:	7,1	7,1	100,0
ze sprzedaży mieszkań z bonifikatą	6,2	5,1	82,3
REALIZACJA ZOBOWIĄZAŃ MIESZKANIOWYCH GMINY			
Liczba przydzielonych lokali ogółem, z tego:	93	88	94,6
mieszkalnych w ramach listy	62	58	93,5
socjalnych w ramach listy	31	30	96,8
Liczba zawartych umów najmu lokali socjalnych	435	528	121,4
Liczba lokali zamiennych (z budynków przeznaczonych do rozbioru, renowacji)	10	34	340,0

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Liczba lokali mieszkalnych wskazanych w drodze zamiany na wnioski najemcy	72	69	95,8
DODATKI MIESZKANIOWE			
Wartość wypłaconych ustawowych dodatków mieszkaniowych ogółem w mln zł, z tego dla lokatorów mieszkań:	18,3	17,1	93,4
spółdzielczych	3,9	3,7	94,9
komunalnych	5,2	4,9	94,2
prywatno-czynszowych	9,1	8,4	92,3
zakładowych	0,1	0,1	100,0
Liczba gospodarstw domowych, którym wypłacono ustawowe dodatki mieszkaniowe ogółem w tys., z tego:	10,3	9,8	95,1
1-osobowych	3,5	3,4	97,1
2-osobowych	2,0	1,9	95,0
3-osobowych	1,8	1,7	94,4
4-osobowych	1,6	1,5	93,8
5-osobowych	0,9	0,8	88,9
6- i więcej osobowych	0,5	0,5	100,0
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I DROGOWA			
WODOCIĄGI			
Długość sieci wodociągowej w km	1 881	1 896	100,8
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w tys.	42,8	43,1	100,7
Woda dostarczona ogółem w tys. m ³ /dobę	86,3	86,3	100,0
W tym woda dostarczona gospodarstwom domowym w tys. m ³ /dobę	59,7	59,4	99,5
KANALIZACJA			
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w km	1 336	1 344	100,6
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w tys.	37,8	37,9	100,3
Ścieki odprowadzone kanalizacją miejską w tys. dam ³ /rok	81,7	82,3	100,7
SIEĆ GAZOWA			
Liczba odbiorców gazu w gospodarstwach domowych w tys.	180,3	179,9	99,8
Zużycie gazu w gospodarstwach domowych w mln m ³ /rok	93,2	93,2	100,1

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA			
Liczba odbiorców energii elektrycznej w tys.	292,7	291,4	99,6
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w GWh/rok	438,6	Brak danych	x
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w kWh/rok	805,4	Brak danych	x
CIEPŁOWNICTWO			
Zapotrzebowanie na ciepło w MW	1 160	1 183	102,0
Zużycie ciepła ogółem w tys. GJ, w tym w:	5 706	6 286	110,2
gospodarstwach domowych	3 679	4 035	109,7
Długość sieci ciepłej w km	516	525	101,7
INFRASTRUKTURA DROGOWA			
Długość dróg w Poznaniu ogółem w km ³¹ , z tego:	1 043	1 053	101,0
krajowych	20	20	100,0
wojewódzkich	44	44	100,0
powiatowych	271	270	99,6
gminnych	739	719	97,3
Długość dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni utwardzonej w km	909	918	101,0
Liczba sygnalizacji świetlnych	304	309	101,6
Liczba punktów świetlnych na ulicach w tys.	46	46,0	100,0
Zużycie energii elektrycznej na oświetlenie dróg w MWh	26 900	28 300	105,2
Długość kanalizacji deszczowej w km	589,3	598,7	101,6
Liczba miejsc postojowych w Strefie Płatnego Parkowania	9 019	8 880	98,5
Liczba miejsc postojowych strzeżonych (buforowych)	817	817	100,0
TRANSPORT ZBIOROWY			
Liczba przewiezionych pasażerów w mln	226,6	245,1	108,2
Długość tras ogółem w km, z tego:	406	408	100,5
tramwajowych	67	67	100,0
autobusowych	339	341	100,6
Długość linii ogółem w km, z tego:	1 137	1 143	100,5
tramwajowych	257	263	102,3
autobusowych	880	880	100,0
Stan liczbowy taboru ogółem, z tego:	630	623	98,9

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
tramwaje	314	302	96,2
autobusy	316	321	101,6
Miejsca w pojazdach ogółem w tys. wg stanu na 31.12., z tego:	88,3	88,8	100,6
w tramwajach	49,1	48,6	99,0
w autobusach	39,2	40,2	102,6
Współczynnik gotowości technicznej pojazdów ogółem w %, z tego:	87,1	84,8	x
tramwajów	83,4	82,4	x
autobusów	89,8	87,1	x
Współczynnik wykorzystania taboru ogółem w %, z tego:	83,6	80,3	x
tramwajów	76,9	72,4	x
autobusów	88,3	87,9	x
Współczynnik punktualności pojazdów ogółem w %, z tego:	78,9	76,7	x
tramwajów	85,8	85,0	x
autobusów	76,4	73,4	x
Cena jednorazowego normalnego biletu transportu zbiorowego w zł			
10-minutowego	3,0	3,0	100,0
40-minutowego	4,6	4,6	100,0
MOTORYZACJA			
Liczba pojazdów samochodowych ogółem w tys., w tym:	443,6	470,3	106,0
osobowych	339,0	356,8	105,3
ciężarowych	61,5	62,5	101,6
motocykli	14,0	15,0	107,1
Liczba taksówek osobowych	2 811	2 798	99,5
RUCH LOTNICZY			
Port Lotniczy Poznań – Ławica			
Liczba regularnych połączeń lotniczych ogółem, z tego:	25	27	108,0
krajowych	1	1	100,0
międzynarodowych	24	26	108,3
Liczba operacji lotniczych w tys.	21,8	24,8	113,8
Liczba odprawionych pasażerów ogółem w tys., z tego w ramach:	1 501,0	1 710,2	113,9

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
lotów krajowych	93,6	123,4	131,8
lotów zagranicznych	1 407,3	1 586,9	112,8
Przewozy cargo w tys. t	3,0	3,0	100,0
DZIECI			
WIEK ŻŁOBKOWY			
Liczba placówek, w tym żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie	146	192	131,5
Liczba miejsc rzeczywistych (łącznie z oddziałami) w tys.	3 731	4 712	126,3
Udział dzieci objętych opieką żłobkową w ogólnej liczbie dzieci do lat 3 w %	16,9	17	x
Przeciętny koszt utrzymania 1 miejsca w żłobku publicznym w zł	1 269	1 304	102,7
Udział odpłatności rodziców w opłacie za miesięczny pobyt dziecka w żłobku publicznym w %	29,5	29,5	x
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE			
Liczba placówek ogółem, z tego:	290	313	107,9
przedszkoli ogólnodostępnych	226	232	102,7
Liczba dzieci ogółem, z tego:	18 178	20 060	110,4
w przedszkolach ogólnodostępnych	16 603	18 048	108,7
EDUKACJA			
SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY³²			
Liczba szkół ogółem, z tego:	93	96	103,2
prowadzonych przez Miasto Poznań	68	68	100,0
prowadzonych przez inne podmioty	25	28	112,0
Liczba uczniów ogółem, z tego:	33 362	31 009	92,9
w szkołach prowadzonych przez Miasto Poznań	28 568	26 004	91,0
w szkołach prowadzonych przez inne podmioty	4 794	5 005	104,4
GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY³³			
Liczba szkół ogółem, z tego:	68	69	101,5
prowadzonych przez Miasto Poznań	44	44	100,0
prowadzonych przez inne podmioty	24	25	104,2
Liczba uczniów ogółem, z tego:	12 825	13 693	106,8
w szkołach prowadzonych przez Miasto Poznań	10 533	11 143	105,8
w szkołach prowadzonych przez inne podmioty	2 292	2 550	111,3

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
SPECJALNE SZKOŁY PODSTAWOWE I GIMNAZJA			
Liczba szkół ogółem, z tego:	33	34	103,0
szkół podstawowych specjalnych	16	16	100,0
gimnazjów specjalnych	17	18	105,9
Liczba uczniów ogółem, z tego:	1 138	1 077	94,6
w szkołach podstawowych specjalnych	663	634	95,6
w gimnazjach specjalnych	475	443	93,3
SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH³⁴			
Liczba szkół ogółem, z tego:	150	169	112,7
ogólnokształcących	71	72	101,4
zawodowych ³⁵	79	97	122,8
Liczba uczniów ogółem, z tego:	34 264	34 104	99,5
w szkołach ogólnokształcących	16 665	16 320	97,9
w szkołach zawodowych ³⁶	17 599	17 784	101,1
Z ogółem szkolnictwo ponadgimnazjalne dla młodzieży:			
Liczba szkół, z tego:	81	82	101,2
zasadniczych szkół zawodowych	12	15	125,0
liceów ogólnokształcących	41	40	97,6
techników	21	21	100,0
szkół policealnych	7	6	85,7
Liczba uczniów, z tego:	22 151	22 249	100,4
w zasadniczych szkołach zawodowych	1 720	1 303	75,8
w liceach ogólnokształcących	11 920	11 769	98,7
w technicach	7 830	8 358	106,7
w szkołach policealnych	681	819	120,3
Z ogółem szkolnictwo ponadgimnazjalne dla dorosłych:			
Liczba szkół, z tego:	69	85	123,2
liceów ogólnokształcących	30	30	100,0
szkół policealnych	39	55	141,0
Liczba uczniów, z tego:	12 113	11 774	97,2
w liceach ogólnokształcących	4 745	4 470	94,2
w szkołach policealnych	7 368	7 304	99,1

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
PONAGIMNAZJALNE SZKOŁY SPECJALNE DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH			
Liczba szkół ogółem, z tego:	17	16	94,1
szkół przysposabiających do pracy	6	6	100,0
zasadniczych szkół zawodowych specjalnych	4	5	125,0
techników specjalnych	1	1	100,0
liceów ogólnokształcących specjalnych	4	2	50,0
szkół policealnych specjalnych	2	2	100,0
Liczba uczniów ogółem, z tego:	471	416	88,3
w szkołach przysposabiających do pracy	146	151	103,4
w zasadniczych szkołach zawodowych specjalnych	154	142	92,2
w technicach specjalnych	14	18	128,6
w liceach ogólnokształcących specjalnych	133	81	60,9
w szkołach policealnych specjalnych	24	24	100,0
SZKOLNICTWO WYŻSZE³⁷			
Liczba szkół wyższych ogółem, z tego:	25	24	96,0
publicznych	8	8	100,0
niepublicznych	17	16	94,1
Liczba studentów szkół wyższych ogółem w tys., z tego:	116 969	116 450	99,6
na studiach stacjonarnych	73 209	74 424	101,7
na studiach niestacjonarnych	43 760	42 026	96,0
Z ogólnej liczby studentów osoby studiujące:			
na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza	36 449	37 645	103,3
w wyższych szkołach technicznych	20 668	20 052	97,0
w wyższych szkołach rolniczych	10 729	10 111	94,2
w wyższych szkołach ekonomicznych	18 818	19 104	101,5
w wyższych szkołach medycznych	6 620	6 629	100,1
w Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego	3 182	3 205	100,7
w wyższych szkołach artystycznych	2 158	2 064	95,6
w pozostałych szkołach wyższych	18 345	17 640	96,2
Liczba absolwentów szkół wyższych ogółem w tys., z tego:	32 505	32 031	98,5
studiów stacjonarnych	19 364	19 801	102,3
studiów niestacjonarnych	13 141	12 230	93,1

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Z ogólnej liczby absolwentów osoby, które ukończyły:			
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza	8 850	8 568	96,8
wyższe szkoły techniczne	5 409	5 889	108,9
wyższe szkoły rolnicze	2 979	3 108	104,3
wyższe szkoły ekonomiczne	5 674	5 935	104,6
wyższe szkoły medyczne	1 770	1 582	89,4
Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego	1 039	885	85,2
wyższe szkoły artystyczne	748	721	96,4
pozostałe szkoły wyższe	6 036	5 343	88,5
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA			
SZPITALA I APTEKI			
Liczba łóżek w szpitalach ogólnych	6 140	Brak danych	x
Liczba aptek	282	Brak danych	x
POMOC SPOŁECZNA			
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej ogółem, w tym z powodu:	26 149	24 635	94,2
długotrwałej lub ciężkiej choroby	12 089	11 497	95,1
ubóstwa	10 692	9 540	89,2
bezrobocia	7 658	5 983	78,1
niepełnosprawności	6 058	5 894	97,3
bezradności w sprawach życiowych	6 318	5 497	87,0
potrzeby ochrony macierzyństwa	3 348	2 963	88,5
bezdomności	1 245	1 324	106,3
przemocy w rodzinie	578	957	165,6
alkoholizmu	833	701	84,2
Liczba pensjonariuszy domów pomocy społecznej ogółem (łącznie z filiami, wg stanu na 31.12), z tego w domach dla:	685	664	96,9
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	60	59	98,3
osób w podeszłym wieku oraz niepełnosprawnych fizycznie	283	134	47,3
przewlekłe somatycznie chorych	342	343	100,3
KULTURA, SPORT I TURYSTYKA			
BIBLIOTEKI PUBLICZNE³⁸			
Liczba bibliotek i filii	44	43	97,7

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Księgozbiór w woluminach	1 587 206	1 609 637	101,4
Czytelnicy zarejestrowani w ciągu roku	86 435	86 838	100,5
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz w woluminach	1 616 382	1 573 907	97,4
PUBLICZNE MUZEA³⁹			
Liczba muzeów	18	19	105,6
Liczba zwiedzających	285 780	321 313	112,4
PUBLICZNE TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE⁴⁰			
Liczba instytucji artystycznych	9	9	100,0
Liczba miejsc na widowni stałej	3 436	3 444	100,2
Liczba przedstawień i koncertów	2 943	2 673	90,8
Liczba widzów i słuchaczy	569 637	493 149	86,6
KINA STAŁE⁴¹			
Liczba kin stałych	11	11	100,0
Liczba miejsc na widowni	16 454	16 467	100,1
Liczba seansów	99 514	98 368	98,8
Liczba widzów	2 273 736	2 562 987	112,7
IMPREZY SPORTOWE			
Liczba imprez sportowych ogółem, z tego:	519	520	100,2
międzynarodowych	40	32	80,0
TURYSTYKA			
Liczba korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych ogółem, w tym:	819 695	846 701	103,3
turystów zagranicznych	190 911	198 557	104,0
OCHRONA ŚRODOWISKA			
O CZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH			
Ścieki oczyszczone w ciągu roku w mln m ³ /rok	47,6	49,9	104,9
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu w CO ₂ w g O ₂ /m ³			
BZT ₅	3,9	4,2	107,7
zawiesina	7,5	8,1	108,0
O CZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH			
Ścieki przemysłowe odprowadzone ogółem w tys. dm ³ /rok, z tego:	3,6	Brak danych	x
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	1,7	Brak danych	x

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi	2,0	Brak danych	x
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi w t/rok:			
BZT ₅	2,9	Brak danych	x
ChZT	31,1	Brak danych	x
zawiesina ogólna	9,3	Brak danych	x
suma jonów chlorków i siarczanów	633,7	Brak danych	x
azot ogólny	3,8	Brak danych	x
fosfor ogólny	0,3	Brak danych	x
Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków w tys. t, w tym:	4,1	Brak danych	x
przekształcone termicznie	0,2	Brak danych	x
EMISJE ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH			
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem w t/rok, w tym:	301	Brak danych	x
ze spalania paliw	171,0	Brak danych	x
Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w tys. t/rok, z tego:	1 556,1	Brak danych	x
dwutlenek węgla	1 550,3	Brak danych	x
bez dwutlenku węgla, w tym:	5,7	Brak danych	x
dwutlenek siarki	1,9	Brak danych	x
tlenki azotu	2,5	Brak danych	x
tlenek węgla	0,37	Brak danych	x
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji w tys. t/rok:			
pyłowe	99,7	Brak danych	x
gazowe	38,4	Brak danych	x
ODPADY WYTWORZONE I NAGROMADZONE			
Odpady wytworzone ogółem w tys. t/rok, w tym:	513,5	Brak danych	x
poddane odzyskowi	18,0	Brak danych	x
składowane	2,4	Brak danych	
magazynowane czasowo	3,6	Brak danych	x
Odpady składowane w % odpadów wytworzonych	0,5	Brak danych	x
Powierzchnia składowiska odpadów komunalnych w Suchym Lesie w ha	56,8	56,8	100,0
Wypełnienie składowiska w %	82,7	82,7	x
Ilość odpadów stałych przyjętych na składowisko w tys. t/rok	118,4	42,9	36,3

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
TERENY ZIELENI			
Liczba parków	44	46	104,5
Powierzchnia parków w ha	336	345	102,7
Liczba zieleńców	120	123	102,5
Powierzchnia zieleńców w ha	94	96	102,1
Powierzchnia trawników w ha	308	318	103,3
Liczba rodzinnych ogrodów działkowych (ROD)	87	86	98,9
Liczba działek w ROD w tys.	18,5	18,4	99,5
Powierzchnia ROD w ha	807,5	802,0	99,3
Liczba cmentarzy	22	22	100,0
Powierzchnia cmentarzy w ha	252	252	100,0
Powierzchnia lasów komunalnych w ha	2 545	2 561	100,6
Liczba zwiedzających ogrody zoologiczne w tys.	360,1	396,1	110,0
Powierzchnia ogrodów zoologicznych w ha	120,7	120,7	100,0
Liczba zwierząt w ogrodach zoologicznych	2 254	2 302	102,1
Liczba zwiedzających Palmiarnię Poznańską w tys.	157,7	182,9	116,0
CMENTARZE KOMUNALNE			
Liczba miejsc grzebalnych w tys.	139,9	132,5	94,7
Liczba pochowanych zmarłych	3 533	3 460	97,9
Liczba miejsc do wykorzystania	4 217	4 320	102,4
Liczba kremacji mieszkańców Poznania	1 792	1 738	97,0
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE			
PRZESTĘPCZOŚĆ			
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w tys., z tego:	17,1	15,5	90,6
kryminalnych	14,8	13,3	89,9
gospodarczych	1,6	1,3	81,3
drogowych	0,4	0,4	100,0
innych	0,3	0,5	166,7
Liczba wypadków drogowych	307	429	139,7
Liczba ofiar wypadków drogowych ogółem, w tym:	345	533	154,5
zabitych na miejscu	4	8	200,0
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w %	41,2	42,2	x

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY POŻARNEJ			
Liczba zdarzeń ogółem, z tego:	5 299	4 235	79,9
pożarów	1 503	1 153	76,7
miejscowych zagrożeń	2 887	2 214	76,7
falszywych alarmów	909	868	95,5
DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY MIEJSKIEJ MIASTA POZNANIA			
Wnioski złożone do sądu w tys.	2,7	1,2	44,4
Liczba ukaranych mandatami karnymi w tys.	27,2	33,1	121,7
Łączna kwota, na którą wystawiono mandaty karne w mln zł	3,0	3,1	103,3
Liczba udzielonych upomnień/pouczeń w tys.	9,6	12,7	132,3
Liczba wylegitymowanych osób w tys.	40,6	51,6	127,1
Liczba zatrzymanych osób	23	17	73,9
Liczba usuniętych wraków samochodowych	661	652	98,6
Liczba osób skierowanych do Izby Wyrzeźwień	928	1 660	178,9
Uwagi przekazane przedsiębiorstwom i innym jednostkom organizacyjnym w tys.	11,3	9,8	86,7
Liczba założonych blokad na koła niewłaściwie zaparkowanych pojazdów w tys.	16,1	12	74,5
GOSPODARKA			
WSKAŹNIKI OGÓLNEGO ROZWOJU			
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w zł⁴²	86 422	88 983	103,0
Wartość dodana brutto ogółem w mld zł⁴³, z tego w:	42,1	43,1	102,4
przemysłu	8,6	9,0	104,7
budownictwie	2,9	2,8	96,6
handlu i naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji	15,1	14,8	98,0
działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości	3,8	4,1	107,9
pozostałych usługach	11,8	12,4	105,1
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w mld zł	3,6	Brak danych	x
RUCH BUDOWLANY			
Liczba podmiotów, dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy ogółem, z tego dotyczące obiektów:	1 266	1 243	98,2

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
mieszkalnych, w tym:	709	757	106,8
jednorodzinnych	479	531	110,9
przemysłowych	48	38	79,2
handlowych i usługowych	216	188	87,0
służby zdrowia	9	13	144,4
oświatowych	7	13	185,7
kultury i sztuki	6	5	83,3
kultury fizycznej	11	17	154,5
pozostałych	260	212	81,5
Liczba wydanych decyzji o lokalizacji celu publicznego ogółem, z tego dotyczące obiektów:	299	296	99,0
służby zdrowia	9	9	100,0
oświatowych	9	17	188,9
kultury i sztuki	1	2	200,0
kultury fizycznej	0	1	100
infrastruktury technicznej	280	268	95,7
Liczba podmiotów, dla których wydano pozwolenia na budowę ogółem, z tego dotyczące obiektów:	3 227	3 250	100,7
mieszkalnych, w tym:	489	629	128,6
jednorodzinnych	308	315	102,3
przemysłowych	72	62	86,1
handlowych i usługowych	61	85	139,3
służby zdrowia	11	19	172,7
oświatowych	29	29	100,0
kultury i sztuki	20	25	125,0
kultury fizycznej	11	24	218,2
pozostałych, w tym:	2 534	2 377	93,8
urządzeń inżynierskich	1 457	1 378	94,6
OTOCZENIE BIZNESU			
Liczba banków prowadzących działalność w Poznaniu ogółem, w tym:	36	36	100,0
centrale	3	3	100,0
placówki	289	342	118,3

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
MIĘDZYKRAJOWE TARGI POZNAŃSKIE			
Liczba imprez	57	63	110,5
Liczba wystawców ogółem w tys., w tym:	9,7	10,6	109,3
zagranicznych	2,0	2,0	100,0
Powierzchnia wystawiennicza ogółem w tys. m², w tym:	404,6	462,7	114,4
kryta	301,0	366,4	121,7
Liczba zwiedzających w tys.	634,4	698,3	110,1
PODMIOTY GOSPODARCZE			
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, z tego w sektorze:	108 821	110 531	101,6
rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, rybactwa	469	495	105,5
przemysłu i budownictwa	17 962	17 998	100,2
usługowym	90 390	92 038	101,8
Z ogólnej liczby podmiotów:			
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	67 473	66 539	98,6
spółki handlowe, w tym:	23 196	25 464	109,8
z udziałem kapitału zagranicznego	3 644	3 822	104,9
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w ciągu roku w tys.	9,4	8,8	93,6
Liczba podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych w ciągu roku w tys.	6,9	6,5	94,2
Z ogólnej liczby podmiotów udział firm wg wielkości zatrudnienia w %:			
mikro (do 9 osób)	95,5	95,7	x
małych (od 10 do 49 osób)	3,7	3,7	x
średnich (od 50 do 249 osób)	0,7	0,6	x
dużych (od 250 do 999 osób)	0,1	0,1	x
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO			
Produkcja sprzedana w przemyśle w mld zł	36,9	40,6	110,0
Produkcja sprzedana w budownictwie ogółem w mld zł, w tym:	5,7	4,7	82,5
budowlano-montażowa	2,8	2,1	75,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto sektora przedsiębiorstw w %	5,2	Brak danych	x
Wskaźnik rentowności obrotu netto sektora przedsiębiorstw w %	4,4	Brak danych	x

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Wskaźnik poziomu kosztów w %	94,8	Brak danych	x
HANDEL			
Targowiska			
Liczba targowisk miejskich	18	18	100,0
Liczba miejsc sprzedaży	2 103	2 090	99,4
Powierzchnia targowisk w tys. m ²	33,5	33,5	100,0
ROLNICTWO			
Powierzchnia użytków rolnych ogółem w ha ⁴⁴ , w tym:	8 203	8 519	103,9
gruntów ornych	6 692	6 594	98,5
sadów	267	257	96,3
łąk	725	691	95,3
pastwisk	391	378	96,7
PLONY PODSTAWOWYCH UPRAW W Q/HA			
zbożowych	45	37	82,2
ziemniaków	220	250	113,6
rzepaku	40	40	100,0
Stan pogłowia zwierząt gospodarskich w szt.			
bydło	490	530	108,2
trzoda chlewna	1 410	1 320	93,6
konie	530	490	92,5
RYNEK PRACY			
PRACUJĄCY			
Liczba pracujących w gospodarce narodowej w tys.	326,2	Brak danych	x
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem w tys., w tym w:	150,9	156,5	103,7
przemysłu	49,8	51,7	103,8
budownictwie	7,8	7,7	98,7
handlu i naprawie pojazdów samochodowych	41,3	43,6	105,6
transportu i gospodarce magazynowej	6,9	7,4	107,2
obsłudze rynku nieruchomości	3,4	3,3	97,1
BEZROBOCIE			
Stopa bezrobocia w %	2,4	1,9	x

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w tys., w tym:	8,0	6,6	82,9
kobiet	4,2	3,6	85,2
Z ogólnej liczby bezrobotnych liczba osób w tys., wg:			
czasu pozostawania bez pracy:			
do 1 miesiąca	0,9	0,6	70,7
1 do 3 miesięcy	1,8	1,5	79,5
3 do 6 miesięcy	1,3	1,2	93,7
6 do 12 miesięcy	1,4	1,1	77,9
12 do 24 miesięcy	1,2	1,0	86,3
pow. 24 miesięcy	1,3	1,1	85,8
wieku:			
18-24 lata	0,6	0,4	70,6
25-34 lata	2,2	1,8	82,2
35-44 lata	1,8	1,6	87,5
45-54 lata	1,5	1,2	80,8
55-59 lat	1,2	0,9	75,2
60-64 lata	0,7	0,7	97,2
wykształcenia:			
wyższe	2,0	1,8	89,5
policealne i średnie zawodowe	1,5	1,2	80,6
średnie ogólnokształcące	1,0	0,8	79,4
zasadnicze zawodowe	1,4	1,1	78,9
gimnazjalne i poniżej	2,0	1,6	81,3
stażu pracy:			
do 1 roku	1,5	1,3	85,2
1 do 5 lat	1,4	1,2	86,2
5 do 10 lat	1,2	1,0	82,9
10 do 20 lat	1,3	1,0	82,2
20 do 30 lat	1,2	0,9	79,5
30 i więcej lat	0,6	0,5	72,8
bez stażu	0,7	0,6	83,9
Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	610	517	84,8
Liczba ofert pracy na koniec roku	604	716	118,5

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
Liczba osób bezrobotnych nowo zarejestrowanych w tys.	14,6	13,3	90,9
Liczba osób wykreślonych z rejestru bezrobotnych w tys.	17,0	14,7	86,4
Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mężczyzn	113	124	x
Udział osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w %	20,2	19,2	x
Liczba osób bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy	13	9	69,2
WYNAGRODZENIA			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w zł, w tym:	4 525	4 818	106,5
w informacji i komunikacji	6 638	6 995	105,4
w przemyśle	5 491	5 714	104,1
w budownictwie	5 038	5 336	105,9
w handlu i naprawie pojazdów samochodowych	3 711	4 068	109,6
BUDŻET MIASTA POZNANIA			
DOCHODY			
Dochody ogółem w mln zł, z tego:	3 322	3 253	97,9
dotacje i subwencje z budżetu państwa	765	1 003	131,1
udziały w podatku dochodowym, z tego:	964	1 041	108,0
PIT	848	917	108,1
CIT	116	124	106,9
podatki i opłaty lokalne, w tym:	606	627	103,5
podatek od nieruchomości	388	388	100,1
podatek od środków transportowych	24	28	117,1
podatek od spadków i darowizn	6	2	31,7
podatek od czynności cywilnoprawnych	41	51	123,9
opłata skarbową	15	18	118,7
pozostałe dochody	987	582	59,0
WYDATKI			
Wydatki ogółem w mln zł, z tego:	3 106	3 222	103,7
bieżące	2 335	2 636	112,9
inwestycyjne	771	586	76,0
Wynik budżetu w mln zł	216	31	14,4
MAJĄTEK MIASTA			
Wartość netto aktywów trwałych i obrotowych ogółem w mln zł, w tym:	20 150,3	20 347,9	101,0

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
wartość gruntów Miasta Poznania (wartość ewidencyjna)	12 068,9	12 091,9	100,2
wartość netto majątku trwałego miejskich jednostek organizacyjnych	6 436,2	6 604,2	102,6
ADMINISTRACJA			
RADA MIASTA POZNANIA			
Liczba radnych ogółem, z tego:	37	36	97,3
kobiet	14	13	92,9
mężczyzn	23	23	100,0
Radni wg wieku			
25-29 lat	4	4	100,0
30-39 lat	15	10	107,1
40-59 lat	15	18	150,0
60 lat i więcej	3	4	150,0
Radni wg wykształcenia			
wyższe	37	36	97,3
DECYZJE ADMINISTRACYJNE			
Liczba decyzji administracyjnych wydanych przez Urząd Miasta Poznania ogółem w tys., w tym przez:	459,5	389,2	84,7
Wydział Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych	269,3	204	75,8
Wydział Finansowy	171,4	165	96,3
Wydział Działalności Gospodarczej i Rolnictwa	6,2	7,2	116,1
Wydział Urbanistyki i Architektury	6,4	6,6	103,1
Liczba decyzji administracyjnych wydanych przez miejskie jednostki organizacyjne ogółem w tys., w tym przez:	149,8	180,3	120,4
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	95,6	88,3	92,4
Poznańskie Centrum Świadczeń	43,9	82,8	188,6
ZATRUDNIENIE I KOMPUTERYZACJA W URZĘDZIE MIASTA POZNANIA			
Liczba pracowników administracyjnych ogółem, w tym z wykształceniem:	1 646	1 709	103,8
wyższym	1 385	1 461	105,5
Liczba stanowisk komputerowych	2 265	2 646	116,8
MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE (MJO)			
Liczba mjo ogółem, z tego:	323	322	99,7
jednostek budżetowych	296	295	99,7

Wyszczególnienie	2015	2016	2015=100
zakładów budżetowych	4	4	100,0
instytucji kultury	15	15	100,0
samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej	4	4	100,0
jednostek administracji zespolonej	4	4	100,0

Źródło: Aquanet SA, Enea Operator sp. z o.o., Główny Urząd Statystyczny, Komenda Miejska Policji w Poznaniu, Komenda Miejska Straży Pożarnej w Poznaniu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Poznaniu, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o., Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o., Polski Związek Działkowców, Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, Port Lotniczy Poznań–Ławica sp. z o.o., Poznańskie Centrum Świadczeń, Urząd Miasta Poznania, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Straż Miejska Miasta Poznania, Veolia Energia Poznań S.A., Wielkopolski Urząd Wojewódzki, Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o. w Poznaniu, Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu, Zarząd Zieleni Miejskiej w Poznaniu.

Liczba i dynamika bezrobotnych

Bezrobotni	Poznań					Poznań i powiat poznański				
	31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		2015 =100	31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		2015 =100
	liczba	w %	liczba	w %		liczba	w %	liczba	w %	
Razem, w tym:	7 964	100,0	6 578	100,0	82,6	12 684	100,0	10 636	100,0	83,9
mężczyźni	3 740	47,0	2 936	44,6	78,5	5 691	44,9	4 516	42,5	79,4
kobiety	4 224	53,0	3 642	55,4	86,2	6 993	55,1	6 120	57,5	87,5
według czasu pozostawania bez pracy										
do 1 miesiąca	898	11,3	635	9,7	70,7	1 416	11,2	1 017	9,6	71,8
od 1 do 3 miesięcy	1 840	23,1	1 462	22,2	79,5	2 837	22,4	2 300	21,6	81,1
od 3 do 6 miesięcy	1 323	16,6	1 240	18,9	93,7	2 152	17,0	1 935	18,2	89,9
od 6 do 12 miesięcy	1 437	18,0	1 119	17,0	77,9	2 350	18,5	1 827	17,2	77,7
od 12 do 24 miesięcy	1 168	14,7	1 008	15,3	86,3	1 879	14,8	1 714	16,1	91,2
powyżej 24 miesięcy	1 298	16,3	1 114	16,9	85,8	2 050	16,2	1 843	17,3	89,9
według wieku										
18-24 lata	555	7,0	392	6,0	70,6	1 025	8,1	778	7,3	75,9
25-34 lata	2 176	27,3	1 788	27,2	82,2	3 514	27,7	2 921	27,5	83,1
35-44 lata	1 834	23,0	1 605	24,4	87,5	2 837	22,4	2 518	23,7	88,8
45-54 lata	1 512	19,0	1 222	18,6	80,8	2 384	18,8	1 921	18,1	80,6
55-59 lat	1 197	15,0	900	13,7	75,2	1 895	14,9	1 472	13,8	77,7

Bezrobotni	Poznań					Poznań i powiat poznański				
	31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		2015 =100	31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		2015 =100
	liczba	w %	liczba	w %		liczba	w %	liczba	w %	
Razem, w tym:	7 964	100,0	6 578	100,0	82,6	12 684	100,0	10 636	100,0	83,9
60-64 lata	690	8,7	671	10,2	97,2	1 029	8,1	1 026	9,6	99,7
według wykształcenia										
wyższe	2 043	25,7	1 829	27,8	89,5	2 982	23,5	2 664	25,0	89,3
policealne i średnie zawodowe	1 488	18,7	1 199	18,2	80,6	2 414	19,0	1 941	18,2	80,4
średnie ogólnokształcące	965	12,1	766	11,6	79,4	1 472	11,6	1 205	11,3	81,9
zasadnicze zawodowe	1 440	18,1	1 136	17,3	78,9	2 538	20,0	2 098	19,7	82,7
gimnazjalne i poniżej	2 028	25,5	1 648	25,1	81,3	3 278	25,8	2 728	25,6	83,2
według stażu pracy										
do 1 roku	1 526	19,2	1 300	19,8	85,2	2 223	17,5	1 968	18,5	88,5
od 1 do 5 lat	1 408	17,7	1 214	18,5	86,2	2 206	17,4	1 929	18,1	87,4
od 5 do 10 lat	1 209	15,2	1 002	15,2	82,9	2 000	15,8	1 677	15,8	83,9
od 10 do 20 lat	1 270	15,9	1 044	15,9	82,2	2 140	16,9	1 779	16,7	83,1
od 20 do 30 lat	1 178	14,8	936	14,2	79,5	1 930	15,2	1 526	14,3	79,1
30 i więcej	628	7,9	457	6,9	72,8	1 016	8,0	782	7,4	77,0
bez stażu	745	9,4	625	9,5	83,9	1 169	9,2	975	9,2	83,4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, obliczenia UMP.

Więksi inwestorzy zagraniczni w Poznaniu wg stanu na marzec 2017 r.

Inwestor	Kraj	Działalność
A.P. Møller-Mærsk Gruppen i F. Salling	Dania	handel
Accor	Francja	hotele
Adeo Groupe	Francja	handel
ADM	USA	BSS
AFP Group	Austria	handel
ASE	USA	ITO

Inwestor	Kraj	Działalność
APS	Niemcy	BSS
AKMMK Development	Izrael	nieruchomości
Albrecht Discount	Niemcy	handel
Alimentation Couche-Tard	Kanada	handel
Aluplast	Niemcy	przemysł materiałów budowlanych
AmRest	Holandia	gastronomia
Alphanumeric Systems	USA	ITO
Apollo Real Estate Advisors	USA	nieruchomości
Apsys	Francja	nieruchomości
Aris	międzynarodowy	usługi dla transportu
Asahi Group Holdings	Japonia	przemysł spożywczy
Auchan Group	Francja	handel
BAE Systems	Wielka Brytania	ITO
Bartels	Szwajcaria	usługi projektowe
Bauer Media Group	Niemcy	ITO
Beiersdorf	Niemcy	przemysł kosmetyczny
Bertelsmann	Niemcy	BSS
Best Eastern Plaza Hotels International	Luksemburg	hotele
Blackstone	USA	nieruchomości
Bluehouse Capital Advisor	Cypr	nieruchomości
Bodo Meller Chemie	Niemcy	handel
BP International	Wielka Brytania	handel
Bridgestone Corporation	Japonia	przemysł motoryzacyjny, BSS
BSC Packaging Group	międzynarodowy	przemysł opakowań
BTC Group	Niemcy	ITO
Bupa	międzynarodowy	usługi medyczne
Capgemini	Francja	ITO
Carl Zeiss	Niemcy	BSS
Carlsberg	Dania	BSS
Carrefour	Francja	handel
CEDC	międzynarodowy	BSS
CenturyLink	USA	ITO
Chamartin Proyectos International	Hiszpania	nieruchomości
Ciber	USA	BSS

Inwestor	Kraj	Działalność
Cinven	Wielka Brytania	fundusz inwestycyjny
ContentForces	Holandia	ITO
Coop Group	Szwajcaria	handel
CVC Capital Partners	Luksemburg	fundusz inwestycyjny
Decathlon	Francja	handel
DEKA Immobilien	międzynarodowy	nieruchomości
Deloitte	międzynarodowy	BSS
Detica BAE Systems	Wielka Brytania	ITO
Deutsche Bank	Niemcy	nieruchomości
Deville	Francja	przemysł motoryzacyjny
Deyle	Niemcy	nieruchomości
DFDS	Dania	BSS
Donau Chemie	Austria	handel
Duni	Szwecja	przemysł drobny, BSS
E.Leclerc	Francja	handel
ECE Prime European Shopping Centre	Niemcy	nieruchomości
Echterhoff Holding	Niemcy	budownictwo
Egnyte	USA	B+R
Eiffage	Francja	nieruchomości
Eltel Networks	międzynarodowy	budownictwo
EM & F Group	międzynarodowy	handel
EnerSys	USA	przemysł elektromaszynowy
Enterprise Investors	USA	usługi finansowe
Ernst & Young	USA	usługi doradcze
Etteplan	Finlandia	B+R
Exide Technologies	USA	przemysł motoryzacyjny, BSS
Ferrovial	Hiszpania	budownictwo
Finnchat	Finlandia	BSS
FIXIT Trockenmoertel Holding	międzynarodowy	przemysł materiałów budowlanych
Fonciere Eris	Francja	nieruchomości
Franklin Templeton Investments	USA	BSS
Fresenius Nephrocare	Niemcy	usługi medyczne
Garvest Real Estate	Holandia	nieruchomości
Genpact	Indie	BSS
GE Power Controls	Belgia	handel

Inwestor	Kraj	Działalność
Gerdes Kunststoff-Technik	Niemcy	przemysł tworzyw sztucznych
Gerium Promoção e Construção Imobiliária	Portugalia	nieruchomości
GFT Group	Niemcy	ITO
GlaxoSmithKline	Wielka Brytania	przemysł farmaceutyczny, BSS
Global City Holdings	międzynarodowy	rozrywka
Globe Trade Centre	międzynarodowy	nieruchomości
GoodMills	Austria	przemysł spożywczy
Grace	USA	BSS
Grant Thornton	międzynarodowy	BSS
Griffin Holdings Group	międzynarodowy	nieruchomości
Groupe Monnoyeur International	Francja	handel
HCP	Dania	nieruchomości
Heye	Niemcy	przemysł maszynowy
Heitman	USA	nieruchomości
Hilton	USA	hotele
HK Food	Niemcy	przemysł spożywczy
HMG International Development	Izrael	nieruchomości
Hobas Rohre	Niemcy	handel
Hochtief	Niemcy	budownictwo
Hoffmann Group	Niemcy	handel
HolidayCheck	Szwajcaria	ITO
Homann Feinkost	Niemcy	przemysł spożywczy
Howard Holdings	Irlandia	nieruchomości
Huawei	ChRL	ITO
Hutchison Whampoa Limited	ChRL	handel
Icopal	Dania	przemysł materiałów budowlanych
IFS Industrial and Financial Systems	Szwecja	technologie komputerowe
Intermarche	Francja	handel
Intitek	Francja	BSS
Jeronimo Martins Holding	Portugalia	handel, BSS
John Deere	USA	BSS
Jula	Szwecja	handel
Kennametal	USA	BSS
King Cross Group	Włochy	handel

Inwestor	Kraj	Działalność
Kingfisher	Wielka Brytania	handel
Kipi	Holandia	handel
Kleffmann	Niemcy	BSS
Klepierre	międzynarodowy	nieruchomości
Klockner & Co-Gruppe	Niemcy	handel
KPMG	międzynarodowy	BSS
Kronospan Holdings	Niemcy	przemysł drzewny
Lantmännen Axa	Szwecja	przemysł spożywczy
Leroy-Somer	Francja	przemysł elektromaszynowy
Lidl & Schwarz	Niemcy	handel
Linde Group	Niemcy	gazy techniczne
Lohmann	Niemcy	handel
Longbridge	Izrael	nieruchomości
Lukoil	Rosja	handel
Malteries Soufflet	Francja	przemysł spożywczy
MAN	Niemcy	BSS
Mars	USA	przemysł spożywczy, BSS
Mc Donald's	USA	gastronomia
McKinsey & Company	USA	BSS
Medi-system	Francja	usługi medyczne
Meermann Bau	Niemcy	budownictwo
Mentor Graphics	USA	B+R
Merrild Cafe	USA	przemysł spożywczy
Mesera	Finlandia	przemysł maszyn i urządzeń
Messer Griesheim	Niemcy	przemysł chemiczny
Metro	Niemcy	handel
Microsoft	USA	B+R
Mid Europa	Wielka Brytania	fundusz inwestycyjny
Mobica	Wielka Brytania	ITO
Mono Group	Izrael	nieruchomości
Monti	Irlandia	nieruchomości
NCC	Szwecja	budownictwo
Neinver	Hiszpania	nieruchomości
Newell Rubbermaid	USA	BSS

Inwestor	Kraj	Działalność
NH Hoteles	Hiszpania	hotele
Novaform	Holandia	nieruchomości
Novator Partners	Wielka Brytania	BSS
OpenText	Kanada	ITO
OpusCapita	Finlandia	BSS
Orange	Francja	BSS
Origin	Irlandia	przemysł rolniczy
Osram	Niemcy	BSS
Owens Illinois	USA	przemysł szklarski, BSS
P & T Technology	Niemcy	usługi komunalne
Passauer Neue Presse	Niemcy	media
PaymentWall	USA	ITO
Peaksid Capital Group	międzynarodowy	nieruchomości
Penta Investments	Czechy	fundusz inwestycyjny
Pepkor	RPA	handel, BSS
Permira	Wielka Brytania	fundusz inwestycyjny
Pernod Ricard	Francja	przemysł spożywczy
Pfeifer & Langen	Niemcy	przemysł spożywczy
PineBridge Investments	USA	nieruchomości, usługi HR
Pneuhage Management	Niemcy	handel
Polaris Laboratories	USA	R&D
Politra	Holandia	handel
Polonia Property Fund	międzynarodowy	nieruchomości
Polychem Isolierhandel	Niemcy	przemysł chemiczny
Praxair	USA	przemysł chemiczny
Propex Global Company	USA	BSS
Provident Financial	Wielka Brytania	pośrednictwo finansowe
Puro Hotels	Norwegia	hotele
PwC	międzynarodowy	BSS
Raben	Holandia	BSS
Randstad Holding	Holandia	BSS
Red Real Estate Development	USA	nieruchomości
Remondis	Niemcy	usługi komunalne
Resolution Property	Wielka Brytania	fundusz inwestycyjny

Inwestor	Kraj	Działalność
Restaura	Hiszpania	nieruchomości
Rida Development Corporation	USA	nieruchomości
Rob. Leunis & Chapman	Niemcy	przemysł opakowań
Rockwool	Dania	BSS
Roche	Szwajcaria	BSS
Ronson Development	międzynarodowy	nieruchomości
Royal Dutch Shell	Wielka Brytania	handel
RPC Group	Wielka Brytania	przemysł opakowań
Saint-Gobain Group	Francja	przemysł drobny
Sakr	Liban	przemysł elektromaszynowy
Sap Property	Austria	nieruchomości
Schiever	Francja	handel
Schraeder	Niemcy	logistyka
Schulman	USA	BSS
Schulte	Niemcy	przemysł metalowy
SFS Intec Holding	Szwajcaria	przemysł budowlany
Siemens	Niemcy	B+R
Sii	Francja	ITO
Sika Finaz	Szwajcaria	przemysł drobny
Skanska Group	Szwecja	budownictwo, nieruchomości
SKF	Szwecja	przemysł metalowy
Smithfield Foods	USA	rolnictwo
Société du Louvre–Groupe du Louvre	Francja	hotele
Starbucks	USA	gastronomia
Starter	Niemcy	BSS
Stenwood Hotels and Resorts	międzynarodowy	hotele
Stichting Ingka Foundation	Holandia	handel, BSS, nieruchomości
Strabag	Austria	budownictwo
Sulzer	Szwajcaria	przemysł maszynowy
SwedeCenter	Szwecja	nieruchomości
SGS	USA	ITO
Szwajcarski Fundusz Rządowy	Szwajcaria	handel
TBWA	USA	marketing
Telcordia Technologies	USA	B+R

Inwestor	Kraj	Działalność
TelePizza	Hiszpania	gastrologia
Terravita Holding Establishment	Lichtenstein	przemysł spożywczy
Tesco	Wielka Brytania	handel
Thyssen Krupp	Niemcy	handel
Tollerton Investments	Grecja	BSS
TriGranit	Węgry	nieruchomości
Torpol	Norwegia	budownictwo
Unilever	międzynarodowy	przemysł spożywczy, B+R
Union Asset Management Holding	Niemcy	fundusz inwestycyjny
Union Investment Real Estate	Niemcy	fundusz inwestycyjny
Value 4 Capital Eastern Europe LP	międzynarodowy	fundusz inwestycyjny
Veolia	Francja	energetyka
Verax Systems	USA	ITO
Volkswagen	Niemcy	przemysł motoryzacyjny, BSS
Von der Heyden Group	międzynarodowy	nieruchomości, hotele
Vue Entertainment	Wielka Brytania	rozrywka
Warburg Pincus	USA	fundusz inwestycyjny
Wavin	Holandia	BSS
Wikia	USA	B+R
Wirtgen Group	Niemcy	handel
WizzAir	Węgry	transport

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMP.

Majątek trwałe miejskich jednostek organizacyjnych

Wyszczególnienie	Aktywa trwałe netto i aktywa obrotowe w mln zł	
	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
Instytucje kultury	187,9	183,8
Jednostki budżetowe (bez UMP)	4 861,2	5 031,1
Publiczne zakłady opieki zdrowotnej	338,0	350,5
Zakłady budżetowe	1 049,1	1 038,7
Razem	6 436,2	6 604,2

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

Mienie komunalne Miasta Poznania

Wyszczególnienie		Wartość aktywów trwałych ⁴⁵ i obrotowych w mln zł	
		31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
Miejskie jednostki i zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, instytucje kultury	brutto	10 658,5	11 177,8
	umorzenia	3 522,1	3 796,9
	netto	7 136,4	7 380,9
	aktywa obrotowe	945,0	875,1
w tym: inwestycje – środki trwale w budowie	wartość nakładów w miejskich jednostkach organizacyjnych	793,3	918,5
	wartość nakładów w Wydziale Finansowym UMP	112,5	60,4
w tym: akcje, udziały i dopłaty Miasta Poznania	wartość nominalna	1 762,2	1 788,1
w tym: drogi administrowane przez Zarząd Dróg Miejskich	brutto	4 063,2	4 152,6
	umorzenia	1 968,4	2 121,6
	netto	2 094,8	2 031,0
Wartość gruntów Miasta Poznania	wartość ewidencyjna	12 068,9	12 091,9
Razem majątek netto		20 150,3	20 347,9

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UMP.

Spółki prawa handlowego z udziałem Miasta Poznania

Nazwa spółki	Liczba akcji/ udziałów ogółem	Wartość akcji/ udziałów (kapitał zakładowy) w zł	Udział Miasta Poznania	
			w zł	w kapitale zakładowym w %
31.12.2016 r.				
Aquanet SA	867 663 723	1,00	867 663 723,00	77,89
Centrum Obsługi Biznesu sp. z o.o.	11 049	500,00	5 524 500,00	13,09
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej S.A.	660 000	10,00	6 600 000,00	100,00
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o.	695 303	500,00	347 651 500,00	100,00
Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o.	141 034	300,00	42 310 200,00	100,00
Port Lotniczy Poznań – Ławica sp. z o.o.	107 439	1 000,00	107 439 000,00	37,00

Nazwa spółki	Liczba akcji/ udziałów ogółem	Wartość akcji/ udziałów (kapitał zakładowy) w zł	Udział Miasta Poznania	
			w zł	w kapitale zakładowym w %
31.12.2016 r.				
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o.	2 000	500,00	1 000 000,00	22,22
Poznańskie Inwestycje Miejskie sp. z o.o.	8 200	500,00	4 100 000,00	100,00
Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	168 599	500,00	84 299 500,00	99,9887
PKS Poznań S.A.	1 000 000	10,00	10 000 000,00	100,00
Przedsiębiorstwo Handlowe „Medom” sp. z o.o. w likwidacji	4	100,00	400,00	3,10
Remondis Sanitech Poznań sp. z o.o.	727	10 000,00	7 270 000,00	49,66
Targowiska sp. z o.o.	3 924	500,00	1 962 000,00	100,00
Termy Maltańskie sp. z o.o.	831 682	50,00	41 584 100,00	99,94
Veolia Energia Poznań S.A.	1	10,00	10,00	0,0000044
Wielkopolski Rynek Hurtowy MRS sp. z o.o.	50 000	500,00	25 000 000,00	84,32
Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji sp. z o.o.	97 938	800,00	78 350 400,00	100,00
Zakład Naprawy Autobusów sp. z o.o.	4 864	500,00	2 432 000,00	100,00
Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu sp. z o.o.	13 470	500,00	6 735 000,00	100,00
Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych sp. z o.o.	175 604	500,00	87 802 000,00	100,00
Razem			1 727 724 333,00	x

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego UMP.

Jednostki pomocnicze – osiedla

Nazwa osiedla	Powierzchnia w km ²	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 r.	Gęstość zaludnienia (liczba osób/ km ²)
Antoninek–Zieliniec–Kobylepole	20,54	9 624	469
Chartowo	4,49	22 684	5 052
Fabianowo–Kotowo	7,10	1 720	242
Główna	6,82	4 189	614
Głuszyna	14,43	3 962	275

Nazwa osiedla	Powierzchnia w km ²	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 r.	Gęstość zaludnienia (liczba osób/ km ²)
Górczyn	4,33	12 308	2 842
Grunwald Południe	3,83	24 141	6 303
Grunwald Północ	0,76	13 411	17 646
Jana III Sobieskiego i Marysieńki	0,79	9 492	12 015
Jeżyce	1,98	20 865	10 538
Junikowo	5,29	9 197	1 739
Kiekrz	10,25	1 783	174
Krzesiny–Pokrzywno–Garaszewo	9,99	2 121	212
Krzyżowniki–Smochowice	10,71	7 927	740
Kwiatowe	2,31	4 436	1 920
Ławica	13,94	7 184	515
Morasko–Radojewo	18,03	2 418	134
Naramowice	7,21	16 779	2 327
Nowe Winogrody Południe	1,14	13 922	12 212
Nowe Winogrody Północ	1,14	15 955	13 996
Nowe Winogrody Wschód	0,47	5 962	12 685
Ogrody	1,95	5 888	3 019
Ostrów Tumski–Śródka–Zawady–Komandoria	3,36	5 942	1 768
Piątkowo	3,84	34 441	8 969
Podolany	5,30	7 903	1 491
Rataje	5,20	34 204	6 578
Sołacz	5,54	4 688	846
Stare Miasto	3,91	23 858	6 102
Stare Winogrody	3,48	7 441	2 138
Starołęka–Minikowo–Marlewo	13,48	9 518	706
Stary Grunwald	0,63	3 111	4 938
Strzeszyn	12,00	7 391	616
Szczepankowo–Splawie–Krzesinki	18,44	6 724	365
Św. Łazarz	3,70	31 352	8 474
Świerczewo	3,94	13 421	3 406
Umultowo	6,12	4 312	705
Warszawskie–Pomet–Maltańskie	5,85	6 724	1 149
Wilda	6,90	26 116	3 785
Winiary	2,17	13 390	6 171

Nazwa osiedla	Powierzchnia w km ²	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2016 r.	Gęstość zaludnienia (liczba osób/ km ²)
Wola	3,27	5 136	1 571
Zielony Dębiec	4,12	12 349	2 997
Żegrze	3,15	16 879	5 358

Źródło: Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta UMP.

Miasta partnerskie Poznania

Miasto, kraj	Dokument, data podpisania	Zakres współpracy
Brno, Czechy	Umowa o współpracy, 16.09.1966 r.	Kultura, sport, administracja, gospodarka
Jyväskylä, Finlandia	Umowa o współpracy, 30.06.1979 r.	Gospodarka komunalna, budownictwo, urbanistyka i architektura, kultura, sport, turystyka, nauka i oświata
Hanower, Niemcy	Ramowe porozumienie o współpracy, 29.10.1979 r.	Kultura, sport, opieka nad dziećmi i młodzieżą, opieka i pomoc społeczna, komunikacja, transport, ochrona środowiska
Toledo, USA	Wspólna Deklaracja Siostrzanych Miast, 6.04.1991 r.	Edukacja, nauka, wymiana młodzieży w ramach International Youth Academy
Pozuelo de Alarcón, Hiszpania	Umowa o przyjaźni i współpracy, 9.10.1992 r.	Kultura, nauka i szkolnictwo, działalność samorządowa, środowisko
Assen, Holandia	Deklaracja intencji współpracy, 22.10.1992 r.	Edukacja, nauka, sport, opieka zdrowotna, kultura, współpraca gospodarcza, bezpieczeństwo publiczne
Shenzhen, Chiny	Porozumienie o nawiązaniu stosunków miast zaprzyjaźnionych, 30.07.1993 r.	Gospodarka, handel, nauka i technika, kultura, oświata, ochrona zdrowia i leczenie
Nottinghamshire, Wielka Brytania	Karta o partnerstwie, 23.09.1994 r.	Popieranie związków między uczelniami, edukacja gospodarcza i szkolenia, promocja turystyki, urbanistyka, doinwestowanie i ochrona istniejącego przemysłu, rozwój więzi gospodarczych, usługi socjalne, zagadnienia transportowe, ochrona energii
Nablus, Palestyna	Umowa o współpracy, 22.05.1997 r.	Kultura, nauka i technika, edukacja, sport i turystyka, opieka zdrowotna, gospodarka, przemysł, handel, ochrona środowiska, infrastruktura i urbanistyka
Rennes, Francja	Umowa o współpracy, 4.04.1998 r.	Sektor zdrowia i socjalny, gospodarka komunalna, współpraca międzyszkolna, uniwersytecka, kulturalna, gospodarcza oraz między mieszkańcami
Charków, Ukraina	Porozumienie o współpracy, 24.09.1998 r.	Gospodarka komunalna, międzynarodowe targi, zdrowie i opieka społeczna, sport, nauka, kultura

Miasto, kraj	Dokument, data podpisania	Zakres współpracy
Győr, Węgry	Umowa o partnerstwie, 31.01.2008 r.	Kultura, sport, edukacja, działalność samorządowa
Kutaisi, Gruzja	Porozumienie o współpracy, 6.07.2009 r.	Nauka, kultura, sport, realizacja wspólnych projektów wspieranych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Unię Europejską, korzystanie z doświadczeń w pozyskiwaniu środków pomocowych, zarządzanie miastem
Ra'anana, Izrael	Umowa o współpracy, 21.06.2010 r.	Zarządzanie miastem, kultura, oświata, nauka, gospodarka, turystyka, sport, ochrona zdrowia mieszkańców, ochrona środowiska, współpraca organizacji pozarządowych, kontakty między społecznościami miast

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMP.

Wybrane nagrody, rankingi i konkursy, w których Miasto Poznań wzięło udział w latach 2016-2017 (do 6 kwietnia włącznie)

Wyszczególnienie	Organizator	Rok
I miejsce		
Outsourcing Stars	Fundacja Pro Progressio	2017
Ranking Otwartych Miast	Dziennik Gazeta Prawna	2016
Samorząd od Serca	Polpharma SA	2016
Srebrny Laur	Związek Miast Polskich	2016
II miejsce		
Ranking miast atrakcyjnych dla biznesu	Miesięcznik „Forbes”	2016
Ranking miast najlepszych do życia i pracy dla cudzoziemców	Foreigners in Poland	2016
Ranking Samorządów	Dziennik Rzeczpospolita	2016
III miejsce		
Ranking Reputacji Miast Wojewódzkich	Fundacja na rzecz Reputacji Marki „Premium Brand”	2016
System Sportu Młodzieżowego	Instytut Sportu	2016
Wyróżnienia		
Best Value City Index 2017	Trivago	2017
FDI European Cities & Regions of the Future	Financial Times Business	2016
FDI Polish Cities & Regions of the Future	Financial Times Business	2017

Źródło: Wydział Rozwoju Miasta UMP.

Honorowe Obywatelstwo Miasta Poznania oraz Zasłużeni dla Miasta Poznania w 2016 r.

Honorowe Obywatelstwo Miasta Poznania

- Prof. dr hab. Jan Węglarz

Tytuł „Zasłużony dla Miasta Poznania”

- Gerard Cofta
- Robert Gamble
- Gen. Jan Podhorski
- Barbara i Tomasz Sadowski – założyciele Fundacji Pomocy Wzajemnej „Barka”

Laureaci Nagród Miasta Poznania w 2016 r.

Nagroda Naukowa

- Prof. dr hab. Piotr Tryjanowski – za wybitne osiągnięcia naukowe i publikacje badań dotyczące procesów urbanizacji zwierząt

Nagroda Artystyczna

- Miklosz Deki Czureja – za wybitne osiągnięcia w grze na skrzypcach oraz działalność na rzecz upowszechniania dziedzictwa kulturowego Romów w Polsce

Nagroda Sportowa dla trenera

- Tomasz Kryk (kajakarstwo) – trener Kadry Narodowej Kobiet

Laureaci konkursów: „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” i „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską” w roku akademickim 2016/2017

Nagrodzone prace doktorskie

- Karol Czubak

Tytuł: „Analiza somatycznych zmian liczby kopii w genomie nowotworowym w celu identyfikacji nowych genów/biomarkerów odgrywających ważną rolę w raku płuca”

Uczelnia: Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu

Promotor: prof. IChB PAN dr hab. Piotr Kozłowski

- Magdalena Filipiak

Tytuł: „Identyfikacja pigmentów zastosowanych do wykonania zabytkowych polichromii we wnętrzach kamienic nr 41 i 43 na Starym Rynku w Poznaniu”

Uczelnia: Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Promotor: prof. UAM dr hab. Jacek Michniewicz

- Łukasz Rymaniak

Tytuł: „Analiza wpływu rodzaju napędowego i parametrów ruchu autobusów miejskich na ekologiczne wskaźniki pracy”

Uczelnia: Politechnika Poznańska

Promotor: prof. dr hab. inż. Jerzy Merkisz

Wyróżnione prace doktorskie

- Przemysław Kowalczewski

Tytuł: „Charakterystyka soku z ziemniaka jako składnika żywności prozdrowotnej”

Uczelnia: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. inż. Grażyna Lewandowicz oraz dr hab inż. Anna Olejnik

- Dominik Lewandowski

Tytuł: „Strukturalne i funkcjonalne uwarunkowania oddziaływań pomiędzy kleszczem a patogenną bakterią na przykładzie białek TROSPA z *Ixodes ricinus* i OspA z *Borrelia burgdorferi*”

Uczelnia: Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. Marek Figlerowicz oraz dr Anna Urbanowicz

- Adam Pleskaczyński

Tytuł: „Bezpowrotne straty osobowe Armii Czerwonej w walkach o Poznań w styczniu i lutym 1945 roku”

Uczelnia: Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Promotor: śp. prof. dr hab. Wiesław Olszewski

- Nadia Sawicka-Gutaj

Tytuł: „Wisfatyna w chorobach tarczycy”

Uczelnia: Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. Jerzy Sowiński

- Kamila Sikorska-Podyma

Tytuł: „Bezpieczeństwo pożarowe zabytkowych obiektów użyteczności publicznej na wybranych przykładach miasta Poznania”

Uczelnia: Politechnika Poznańska

Promotor: dr hab. inż. Adam Nadolny oraz dr inż. arch. Barbara Świt-Jankowska

Nagrodzone prace magisterskie

- Karolina Borak (Majcherek)

Tytuł: „Struktura i funkcja mózgowego cytoplazmatycznego RNA 200-nukleotydowego (BC200)”

Uczelnia: Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. Maria Rybczyńska oraz dr Agnieszka Belter

- Monika Drobna

Tytuł: „Ocena efektywności biofunkcjonalizowanych nanocząstek in vitro”

Uczelnia: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Promotor: dr inż. Anna Woźniak

- Mateusz Majtler

Tytuł: „Sterowanie i wizualizacja systemu zarządzania wybranego budynku inteligentnego”

Uczelnia: Politechnika Poznańska

Promotor: dr inż. Grzegorz Trzmiel

Wyróżnione prace magisterskie

- Dawid Abramowicz

Tytuł: „Świadczenia ekosystemowe jako przesłanka do zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Przykład Szacht w Poznaniu”

Uczelnia: Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Mizgajski

- Aleksandra Bartkowiak

Tytuł: „Synteza i właściwości fizykochemiczne nanokrystalicznych fluorków lutetu domieszkowanych jonami lantanowców, wykazujących zjawisko konwersji energii w górę”

Uczelnia: Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Promotor: dr Tomasz Grzyb

- Marcin Basiński

Tytuł: „Wdrożenie wersji pilotażowej katalogu „Urzędy 24”, na przykładzie e-Usług związanych z działalnością gospodarczą i biznesem”

Uczelnia: Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Promotor: prof. dr hab. Witold Abramowicz

- Marek Trączyński

Tytuł: „Proprioceptive hand rehabilitation system with progress measurement”

(System proprioceptywnej rehabilitacji dłoni z pomiarem postępów leczenia)

Uczelnia: Politechnika Poznańska

Promotor: prof. dr hab. inż. Krzysztof Kozłowski

- Wojciech Wachowiak

Tytuł: „Integracja podsystemów transportowych aglomeracji poznańskiej w oparciu o węzły przesiadkowe przy dworcach miejskich”

Uczelnia: Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Promotor: dr Łukasz Mikuła

Stypendyści Miasta Poznania – laureaci i finaliści ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych podejmujący studia w Poznaniu w roku akademickim 2016/2017

- Przemysław Brzuszcak – laureat XLIV Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, absolwent II Liceum Ogólnokształcącego im. K.K. Baczyńskiego w Koninie, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Krzysztof Dwiecki – laureat XLII Olimpiady Historycznej, absolwent IV Liceum Ogólnokształcącego im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Mikołaj Grzesik – finalistka XLI Olimpiady Geograficznej, absolwent II Liceum Ogólnokształcącego im. Gen. Zamoyskiej i H. Modrzejewskiej w Poznaniu, student Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
- Adrianna Janas – laureatka XLI i finalistka XL Olimpiady Geograficznej, absolwentka I Liceum Ogólnokształcącego im. K. Jagiellończyka w Sieradzu, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Michalina Kowala – laureatka XXXVIII Olimpiady Języka Francuskiego, absolwentka II Liceum Ogólnokształcącego im. Gen. Zamoyskiej i H. Modrzejewskiej w Poznaniu, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Michał Kubisiak – laureat IV i V Olimpiady Języka Hiszpańskiego, absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Gen. J. Wybickiego w Śremie, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Sebastian Kuipers – laureat XXXIX Olimpiady Języka Niemieckiego, absolwent V Liceum Ogólnokształcącego im. A. Witkowskiego w Krakowie, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Anna Lipka – finalistka LXI Olimpiady Chemicznej, absolwentka Zespołu Szkół Uniwersytetu M. Kopernika Gimnazjum i Liceum Akademickiego w Toruniu, studentka Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Łukasz Młynarczyk – finalistka XLIV Olimpiady Biologicznej, absolwent I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Dąbrowskiego w Tomaszowie Mazowieckim, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Piotr Krasieński – finalistka XLII Olimpiady Geograficznej, absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Bydgoszczy, student Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu
- Paulina Pacura – laureatka XL Olimpiady Artystycznej, absolwentka Zespołu Szkół Plastycznych – Państwowego Liceum Plastycznego w Bydgoszczy, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

- Katarzyna Piskorska – laureatka XXXVIII Olimpiady Języka Francuskiego, absolwentka I Liceum Ogólnokształcącego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Damian Pyrc – finalista XLII Olimpiady Geograficznej, absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Bydgoszczy, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Paulina Ratajska – finalistka XLV Olimpiady Biologicznej, absolwentka VIII Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Poznaniu, studentka Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Marcin Sarnacki – laureat XLVII Olimpiady Języka Rosyjskiego, absolwent I Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki w Łomży, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Miłosz Siwak – laureat LXII oraz finalista LX i LXI Olimpiady Chemicznej, a także finalista XLV Olimpiady Biologicznej, absolwent VIII Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Poznaniu, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Julia Sobusiak – laureatka XLVI Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, absolwentka Liceum Ogólnokształcącego św. Marii Magdaleny w Poznaniu, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Kacper Sołtys – laureat XXXIX Olimpiady Języka Francuskiego, absolwent I Liceum Ogólnokształcącego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Mateusz Spieszny – finalista LXII Olimpiady Chemicznej, absolwent Społecznego Liceum STO im. J. Nowaka-Jeziorańskiego w Człuchowie, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Natalia Surmiak – laureatka III, IV i V Olimpiady Języka Hiszpańskiego, absolwentka XVII Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 w Poznaniu, studentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Mikołaj Szoszkiewicz – laureat XLV Olimpiady Biologicznej, absolwent VIII Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Poznaniu, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Wojciech Wawrów – laureat LXVI i LXVII Olimpiady Matematycznej, absolwent Liceum Ogólnokształcącego św. Marii Magdaleny w Poznaniu, student Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Marzena Wiśniewska – finalistka XLV Olimpiady Biologicznej, absolwentka Zespołu Szkół Uniwersytetu M. Kopernika Gimnazjum i Liceum Akademickiego w Toruniu, studentka Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
- Jakub Zakrzewski – finalista XLV Olimpiady Biologicznej, absolwent VIII Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Poznaniu, student Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu

Stypendia artystyczne, naukowe i sportowe przyznane przez Miasto Poznań w 2016 r.

Stypendia artystyczne dla młodych twórców

- Radosław Mateja (muzyka) – za wybitne osiągnięcia artystyczne oraz bogatą działalność na rzecz rozwoju kultury w Poznaniu

- Szymon Krzywosz (muzyka) – za indywidualną działalność artystyczną i wspieranie niezależnej sceny muzycznej w Poznaniu
- Daniel Jacek Stachuła (reżyseria) – za wkład w rozwój sztuki, kształtującej się na przecięciu trójstronnych relacji: słowo-muzyka-teatr, w szczególności za realizacje reżyserskie w Teatrze Muzycznym i działalność recytatorską
- Klaudia Zawada (malarstwo) – za wybitne osiągnięcia w postaci międzynarodowych konkursów i wystaw, a także wysoką motywację i pracowitość
- Wojciech Jeliński (muzyka) – za szczególne osiągnięcia artystyczne, aktywną promocję twórczości współczesnych kompozytorów i działalność na rzecz propagowania instrumentów dętych blaszanych w Poznaniu
- Jakub Borkowicz (sztuki wizualne) – za działalność w obszarze sztuki multimedialnej, udział w Biennale Sztuki Mediów, za oprawę video dla polskiego pawilonu na Targach w Mediolanie, a także aktywne prowadzenie alternatywnej galerii Oficyna oraz integrację młodych artystów wokół galerii
- Zofia Grażyńska (muzyka) – za wyróżniającą się działalność w dziedzinie twórczości artystycznej oraz znakomite występy w ostatnich premierach realizowanych przez Teatr Muzyczny m.in.: „Jekyll&Hyde”, „Nie ma jak lata 20., lata 30.”, „Hello, Dolly!”, „Evita”, „Opowieści zimowe” oraz „Jezus Christ Superstar”
- Natalia Teresa Chudzicka (muzyka) – za wybitne osiągnięcia artystyczne w dziedzinie muzyki oraz godne reprezentowanie miasta Poznania na arenie międzynarodowej
- Małgorzata Myślińska (malarstwo) – za wybitne osiągnięcia w malarstwie, potwierdzone licznymi nagrodami i wyróżnieniami w konkursach oraz udział w wystawach i stypendiach zagranicznych
- Zofia Kuligowska (sztuka) – za niezwykłą aktywność w promowaniu sztuki i kultury oraz osiągnięcia w dziedzinie performance i rzeźby

Stypendia naukowe dla młodych badaczy

- Marcin Łukaszewski (Uniwersytet im. A. Mickiewicza/Politologia) – za wybitną działalność naukową i dydaktyczną oraz pracę na rzecz społeczności akademickiej i młodzieży szkolnej w trakcie odbywania stacjonarnych studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Ewa Patyk (Uniwersytet A. Mickiewicza/Chemia) – za dotychczasowy dorobek naukowy w temacie badań wpływu wysokiego ciśnienia na struktury krystaliczne ważnych związków organicznych
- Jakub Flotyński (Uniwersytet Ekonomiczny/Informatyka) – za ponadprzeciętne osiągnięcia naukowe potwierdzone wyróżnioną rozprawą doktorską, licznymi wysoko punktowanymi publikacjami oraz wdrożeniem opracowanego rozwiązania w praktyce gospodarczej
- Paulina Gałka-Marciniak (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN/Biologia) – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie biologii molekularnej pozwalające na dogłębne poznanie mechanizmów rządzących procesem biogenezy ludzkich cząsteczek mikrona oraz opracowanie nowych zasad konstrukcji terapeutycznych cząsteczek technologii interferencji RNA opartych na naturalnych prekursorach mikroRNA

- Katarzyna Klonowska (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN/Genetyka) – za wybitne osiągnięcia badawcze w dziedzinie genetyki molekularnej, w tym m.in. genetyki nowotworów
- Adam Paweł Gorczyński (Uniwersytet im. A. Mickiewicza/Chemia) – za wyróżniające się osiągnięcia naukowe-badawcze związane z syntezą nowych sieci supramolekularnych jonów metali d- i f-elektronowych z ligandami N-heterocyklicznymi oraz badaniu ich właściwości magnetycznych, biochemicznych, elektrochemicznych i katalitycznych, mające odzwierciedlenie w licznych publikacjach i komunikatach naukowych
- Krzysztof Zawierucha (Uniwersytet im. A. Mickiewicza/Biologia) – za osiągnięcia naukowe w zakresie badań bezkręgowców w Arktyce oraz za popularyzację nauki
- Tomasz Żok (Politechnika Poznańska/Bioinformatyka) – za wybitne osiągnięcia badawcze w dziedzinie bioinformatyki strukturalnej cząstek RNA
- Marcin Wysokowski (Politechnika Poznańska/Technologia chemiczna) – za opracowanie w ramach pracy doktorskiej nowatorskiej biomimetycznej metody zaawansowanych nieorganiczno-organicznych materiałów chitynowych oraz ich wszechstronną charakterystykę fizykochemiczną i dyspersyjno-morfologiczną z uwzględnieniem potencjału aplikacyjnego
- Tomasz Rębiś (Politechnika Poznańska/Technologia chemiczna) – za wyróżniające się osiągnięcia w pracy badawczej, dotyczącej syntezy i charakterystyki elektrochemicznej nowych bioorganicznych materiałów elektrodowych
- Adriana Zybek-Kocik (Uniwersytet Medyczny/Endokrynologia) – za wyróżniające się osiągnięcia badawcze dotyczące chorób i zaburzeń czynności tarczycy
- Paweł Kołodziejcki (Uniwersytet Przyrodniczy/Weterynaria) – za wybitne osiągnięcia w dziedzinie weterynarii oraz osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne

Stypendia sportowe dla seniorów

- Łukasz Wieteci (WKKFSiTNiS „Razem”) – paratriathlon
- Tomasz Domagała (WKKFSiTNiS „Razem”) – paratriathlon
- Damian Kubiak (Organizacja Środowiskowa AZS) – parataekwondo
- Marcin Grzybowski (KS Posnania) – kajakarstwo
- Michał Kudła (KS Posnania) – kajakarstwo
- Wiktor Chabel (KS Posnania) – wioślarstwo
- Vincent Słomiński (KS Stomil) – kajakarstwo
- Ewelina Wojnarowska (KS Warta) – kajakarstwo
- Tomasz Kaczor (KS Warta) – kajakarstwo
- Kacper Majchrzak (KS Warta) – pływanie
- Patrycja Wyciszkwicz (Organizacja Środowiskowa AZS) – lekka atletyka

- Karol Robak (Organizacja Środowiskowa AZS) – taekwondo
- Henryk Szost (WKS Grunwald) – lekka atletyka
- Monika Stefanowicz (WKS Grunwald) – lekka atletyka
- Iwona Matkowska (WKS Grunwald) – zapasy

Stypendia sportowe dla młodzieży

- Lidia Augustyniak (WZLA) – lekka atletyka
- Kinga Banach (Organizacja Środowiskowa AZS) – koszykówka
- Jakub Bródka (KS Warta) – kajakarstwo
- Bartosz Cegielski (KS AZS AWF) – szermierka
- Marika Chrzanowska (KU AZS UAM) – szermierka
- Kamil Ciba (WZLA) – lekka atletyka
- Zuzanna Czuryło (Organizacja Środowiskowa AZS) – żeglarstwo
- Krystian Ćwikła (SKB Hades) – bilard
- Martyna Długosz (KU AZS UAM) – szermierka
- Patryk Gluza (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Anna Godek (KS Posenia) – kajakarstwo
- Dawid Gruszczyński (Biofarm Basket Poznań) – koszykówka
- Patryk Grzelka (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Jakub Jaskot (Organizacja Środowiskowa AZS) – szermierka
- Patrycja Klatt (MUKS) – koszykówka
- Malwina Kopron (WZLA) – lekka atletyka
- Maja Kozłowska (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Szymon Kozłowski (KS AZS AWF) – szermierka
- Mikołaj Kurpisz (Biofarm Basket Poznań) – koszykówka
- Julia Lis (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Michał Łubniewski (KS Stomil) – kajakarstwo
- Marcin Maćkowiak (KKS Lech Poznań) – piłka nożna
- Michalina Manikowska (JKW) – żeglarstwo
- Jakub Michalski (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Jakub Miller (KS Warta) – szermierka

- Albert Millert (Organizacja Środowiskowa AZS) – taekwondo
- Dominik Nowacki (KS Warta) – kajakarstwo
- Grzegorz Nowak (UMKSN) – tenis stołowy
- Marta Nowicka (Organizacja Środowiskowa AZS) – koszykówka
- Weronika Nowicka (UMKSN) – tenis stołowy
- Karolina Olszewska (MUKS) – koszykówka
- Dawid Pieniak (KW z roku 1904) – wioślarstwo
- Łukasz Piochacz (KS Warta) – kajakarstwo
- Mateusz Popiołkowski (WKS Grunwald) – hokej na trawie
- Daniel Pospiech (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Kuba Jędrzej Powęzowski (KK Damashi) – karate
- Weronika Prentka (UKS Cityzen) – pływanie w płetwach
- Jakub Rutkowski (KS Warta) – kajakarstwo
- Szymon Ryżek (Biofarm Basket Poznań) – koszykówka
- Vincent Słomiński (KS Stomil) – kajakarstwo
- Patryk Stankowski (MKK „Pyra”) – koszykówka
- Patryk Stankowski (Biofarm Basket Poznań) – koszykówka
- Maria Stenzel (UKS ZSMS) – siatkówka
- Paweł Tomczyk (KKS Lech Poznań) – piłka nożna
- Kamil Tomyślak (KS AZS AWF) – kajakarstwo
- Wojciech Tracz (KS Posnania) – kajakarstwo
- Sławomir Witczak (KS Energetyk) – kajakarstwo
- Patrycja Wyciszkievicz (WZSL) – lekka atletyka
- Artur Zakrzewski (KS AZS AWF) – gimnastyka sportowa
- Emilia Zygarkowska (JKW) – żeglarstwo

Naukowcy i artyści wygłaszający wykłady otwarte na poznańskich uczelniach w ramach programu „Akademicki i naukowy Poznań” w 2016 r.

- Prof. dr Hasan Al-Saedy (Anglia) – wykład otwarty w Europejskiej Wyższej Szkole Biznesu w Poznaniu pt. „Cyber Crimes: Types, Sizes, Defence Mechanism and Risk Mitigation”

- Prof. Naiming Xie (Chiny) – wykład otwarty na Politechnice Poznańskiej pt. „Grey information, grey models and grey world?”
- Prof. Michel Beine (Luksemburg) – wykład otwarty na Uniwersytecie Ekonomicznym pt. „The Economics of Immigration. New Developments” oraz otwarte seminarium naukowe na Uniwersytecie Ekonomicznym pt. „Immigration and Internal Mobility in Canada”
- Prof. Luca Vignali (Włochy) – wykład otwarty połączony z koncertem w Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu pt. „Verdi e la trilogia popolare”
- Prof. dr hab. Hubertus Fischer (Niemcy) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Bliski i daleki sąsiad Berlina – Fundacja Zukunft Berlin i Polska”
- Prof. Pavol Prokop (Słowacja) – wykład otwarty na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu pt. „Understanding the colours – evolutionary, psychological and ecological perspective”
- Prof. Edward I. Altman (USA) – wykład otwarty na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu pt. „Credit Market Bubbles and the Benign Credit Cycle”
- Prof. Matthew Kroenig (USA) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „NATO Strategy for the New Russia Threat”
- Gil (Guillermo) Penalosa (Kanada) – wykład otwarty na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu pt. „Miasto 8 80: Miasta tętniące życiem, zdrowe społeczności, szczęśliwsi ludzie”
- Erik Wolf (USA) – wykład otwarty w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu pt. „The latest trends & opportunities in food & drink travel”
- Prof. Vona Groarke (Irlandia) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Sealed with an X”
- Sir John Dermot Turing (Wielka Brytania) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Alan Turing and the Enigma” oraz wykład otwarty w Centrum Kultury ZAMEK pt. „The unknow Alan Turing”
- Prof. Jouni Taskinen (Finlandia) – wykład otwarty na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu pt. „Valuable freshwater mussels – the diversity and function of freshwater mussels, their threatened status and their amazing life cycles”
- Jaroslav Rudiš (Czechy) – wykład otwarty w Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu oraz na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu
- Prof. Robert J. Aumann (Izrael) – wykład otwarty na Politechnice Poznańskiej pt. „Why Optimize? An Evolutionary Perspective”
- Prof. Edward Glaeser (USA) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Cities and Economic Development”
- Lt. Col. (Res.) Uri Ben Yaakov (Izrael) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Global Terrorism”
- Prof. Irina Adelgejm (Rosja) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „Ocalą nas słowa... Powieść jako autoterapia”

- Prof. Andrzej Jakubowiak (USA) – wykłady otwarte na Uniwersytecie Medycznym im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu pt. „Multiple Myeloma – Is it Now Curable?” oraz pt. „Making career in medicine”
- Devin Fidler (USA) – wykład otwarty na Politechnice Poznańskiej pt. „Five Forces Shaping the Future”
- Prof. Richard Demarco (Szkocja) – wykład otwarty na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu pt. „The Future of the European Culture Heritage. The Anglo-Polish Cultural Dialogue”
- Prof. Jeffrey Jerome Cohen (USA) – wykład otwarty na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu pt. „The Middle Ages as a site of possibility: Thinking with Noah”
- Prof. Hans-Christian Jabusch (Niemcy) – wykłady otwarte na Akademii Muzycznej w Poznaniu pt. „Neurobiologiczne podstawy działań muzycznych i ich konsekwencje dla strategii ćwiczeń i pracy” oraz pt. „Zespoły bólowe u muzyków: tło, leczenie i zapobieganie”

Nagrodzeni i wyróżnieni w konkursie „Poznański Wolontariusz Roku” w 2016 r.

Nagrody

- Kategoria młodzieżowa – Agnieszka Rabiza
- Kategoria 50+ – Maria Witak, Julita Gemza
- Kategoria indywidualna – Marzena Nowaczyk
- Kategoria zespołowa – Fundacja Pomocna Mama
- Wolontariat pracowniczy – pracownicy MediaExpert Poznań Galeria Malta

Wyróżnienia

- Kategoria 50+ – Violetta Nowak, Bogumiła Okupniak
- Kategoria indywidualna – Agnieszka Kubicka, Małgorzata Chełkowska-Dorna
- Kategoria zespołowa – Stowarzyszenie Ambitio, Zespół Szkół Nr 1
- Wolontariat pracowniczy – Kompania Piwowarska

Nagrodzeni odznakami Złotej i Srebrnej Róży w 2016 r.

Nagrodzona odznaką Złotej Róży

- Czesława Wasielewska

Nagrodzeni odznaką Srebrnej Róży

- Anna Wołęjszo – Stowarzyszenie Parandowskiego
- Karol Andrzejczak – Stowarzyszenie Parandowskiego
- Karolina Schultek – Stowarzyszenie Gajcego
- Joanna Spychała – Stowarzyszenie Gajcego
- Stanisław Dylak – Stowarzyszenie Gajcego
- Bożena Kaczmarek – Stowarzyszenie Fabianowo
- Andrzej Biegański – Stowarzyszenie Fabianowo
- Paulina Polowczyk – Stowarzyszenie Roztworowskiego
- Dariusz Kaczmarek – Stowarzyszenie Szmaragdowa
- Michał Skrzypczyński – Stowarzyszenie Mrożna

Laureaci konkursu „Zielony Poznań 2016”

Ogrody przydomowe

- I miejsce – ex aequo: Teresa Dryl-Rydzińska (osiedle Krzyżownicy-Smochowice), Barbara Durowicz (osiedle Winiary)
- II miejsce – ex aequo: Anna Kryszak (osiedle Jeżyce), Anna Nowacka (osiedle Antoninek-Zieliniec-Kobylepole)
- III miejsce – Ewa Olejniczak (osiedle Podolany)

Balkony

- I miejsce – Janina Jurdzińska (osiedle Warszawskie-Pomet-Maltańskie)
- II miejsce – Grażyna Błońska (osiedle Antoninek-Zieliniec-Kobylepole)
- III miejsce – Dorota i Maciej Majewscy (osiedle Św. Łazarz)

Rodzinne ogrody działkowe

- I miejsce – Mariola i Dariusz Sitz-Nogaj ROD „Urodzaj”
- II miejsce – Krzysztof Dziamski ROD „Wiepofama”
- III miejsce – Jadwiga i Waław Kosmowscy ROD im. Karola Marcinkowskiego

Zieleńce

- I miejsce – Restauracja „Umberto” przy ul. Za Cytadelą (osiedle Stare Winogrody)
- II miejsce – Dom Readaptacji Społecznej Dla Osób Bezdomnych wraz z Noclegownią Stowarzyszenia Monar WCPB (osiedle Antoninek-Zieliniec-Kobylepole)
- III miejsce – Przedszkole nr 174 „Królewna Śnieżka” (osiedle Jana III Sobieskiego i Marysieńki)

Wyróżnienia

- Marianna Kubicka z ROD im. 2 Armii Wojska Polskiego – za nadanie nazw urokliwym zakątkom w ogrodzie
- Paweł Dąbkowski z ROD im. Ks. Przyłuskiego – za trud i wkład pracy przy zagospodarowaniu pozostałości fortyfikacyjnych
- Wspólnota Mieszkaniowa z ul. Włodkowica 37-45 – za inicjatywę społeczną na rzecz mieszkańców
- Alina Kasprzak (osiedle Nowe Winogrody Północ) – za niekonwencjonalny dobór roślin i ciekawą aranżację
- Dyrektor Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu za „ogród przyjazny pszczołom” dla Barbary Cegielskiej (osiedle Rataje) i Restauracji „Umberto” (osiedle Stare Winogrody)
- za największą ilość zgłoszonych obiektów i wyjątkowo sprawny przebieg pierwszego etapu XXIII edycji konkursu „Zielony Poznań” dla: Rady Osiedla Nowe Winogrody Północ, Rady Osiedla J. III Sobieskiego i Marysieńki, Rady Osiedla Św. Łazarz, Rady Osiedla Jeżyce, Rady Osiedla Starołęka–Minikowo–Marleno, Rady Osiedla Górczyn, Rady Osiedla Wola, Rady Osiedla Warszawskie–Pomet–Maltańskie, Rady Osiedla Junikowo, Rady Osiedla Stare Miasto, Rady Osiedla Antoninek–Zieliniec–Kobylepole, Rady Osiedla Rataje, Rady Osiedla Ogrody, Rady Osiedla Stary Grunwald, Zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego Sypniewo, Zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego Minikowo, Zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Żwirki i Wigury II, Zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego 2 Armii Wojska Polskiego, Zarządu Rodzinnego Ogrodu Działkowego im.1000-lecia Państwa Polskiego

Laureaci nagród: Najlepszy Dzielnicy Miasta Poznania, Poznański Strażak Roku oraz Najlepszy Strażnik Straży Miejskiej Miasta Poznania w 2016 r.

Najlepszy Dzielnicy Miasta Poznania

- I miejsce – sierżant Szymon Rembowicz, Komisariat Policji Poznań–Stare Miasto
- II miejsce – sierżant Sławomir Matuszak, Komisariat Policji Poznań–Grunwald
- III miejsce – sierżant Bartosz Lewandowski, Komisariat Policji Poznań–Wilda

Poznański Strażak Roku

- I miejsce – aspirant Piotr Heliasz, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 5
- II miejsce – młodszy kapitan Jakub Szymański, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 7
- III miejsce – starszy sekcyjny Łukasz Spurtacz, Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 4

Najlepszy Strażak OSP

- druh Kamil Skarżyński, Ochotnicza Straż Pożarna Poznań–Głuszyna

Najlepszy Strażnik Straży Miejskiej Miasta Poznania

- I miejsce – starszy inspektor Piotr Draniczarek
- II miejsce – inspektor Maciej Józefowicz
- III miejsce – starszy inspektor Jacek Wilcząb

Kalendarium 2016

Styczeń

5.01	XXIV Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
9–19.01	XIX Dzień Judaizmu
11.01	Poznańska Gala Sportu 2017
23.01	Puchar Europy Kadetek we Florecie – Adam Mickiewicz University Cup
23–24.01	I Puchar Świata w Pływaniu w Płetwach

Luty

12–14.02	27. Targi Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon
19–21.02	Poznań International Swimming Cup
24–26.02	Targi Mody Poznań Fashion Fair

Marzec

2–14.03	XXVI Dni Kultury Francuskiej i Frankofobii
6.03	XXIII Kaziuk Wileński
8–11.03	VIII Targi Arena Design
14–21.03	45. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Poznańska Wiosna Muzyczna”
15–20.03	VIII Short Waves Festival
18–20.03	XV Poznańskie Spotkania Targowe „Książka dla dzieci i młodzieży”
19.03	XII Bieg „Maniacka Dziesiątka”
19.03	Misterium Męki Pańskiej
19.03	Lotto Maniacka Dziesiątka
19–21.03	XIII Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Georga Philippa Telemana
23.03	Towarzyski Mecz Piłki Nożnej Polska – Serbia

Kwiecień

1–3.04	Targi Motor Show
2.04–20.06	XVI Festiwal Muzyki Pasyjnej i Paschalnej
8–10.04	Festiwal Fantastyki Pyrkon 2016
13–18.04	Era Jazzu 2016
14–16.04	Centralne obchody jubileuszu 1050-lecia Chrztu Polski
16–23.04	VII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Kameralnej „Q’arto Mondii”
17.04	9. PKO Poznań Półmaraton
18–20.04	XIX Poznański Festiwal Nauki i Sztuki
19.04	IX Forum Gospodarcze Metropolii Poznań
21–23.04	Spring Break Showcase Festival&Conference
22–23.04	VII Targi VIVA SENIORZY
22–24.04	XXXI Dni Ułana – Święto 15. Pułku Ułanów Poznańskich
25–19.04	3. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Uniwersyteckich w Języku Francuskim
27.04–21.05	World Press Photo 2016
29.04–25.09	IX KontenerART
30.04	Międzynarodowy Turniej Piłkarski U9 Pomartech Cup
30.04–1.05	9. Poznań za pół ceny
30.04–3.05	Wielka Majówka w Bramie Poznania

Maj

- 6–14.05 Poznań Design Days
- 6–15.05 XIII Tydzień Bibliotek
- 8.05 Wings for Life World Run
- 9–12.05 15. Międzynarodowe Warsztaty Niepokoju Twórczego „Biennialowa Kieszeń Vincenta”
- 13–24.05 IX Spotkania Teatralne „Bliscy Nieznajomi”
- 14–23.05 IX Festiwal Kultury Ukraińskiej „Ukraińska Wiosna”
- 16–20.05 XIII Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat 2016”
- 20–22.05 Targi Fit Expo
- 20–22.05 XI Jazz Festival Made in Chicago
- 21.05 Noc Muzeów 2016
- 21–22.05 Ogólnopolskie Konfrontacje Kapel Dudziarskich
- 21–22.05 Racketlon Fairplayce Cup 2016
- 26.05 Międzynarodowe Bańki Mydlane 2016
- 26–27.05 Mistrzostwa Polski Seniorów oraz Ogólnopolskie Zawody do lat 15 w Pływaniu Synchronicznym
- 26.05–1.06 VIII Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich
- 29.05 Festyn Zdrowotny i Ogólnopolski Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka

Czerwiec

- 2–5.06 Międzynarodowe Zawody Konne w Skokach przez Przeszkody CSI4*
– VII Memoriał Macieja Frankiewicza
- 4.06 2. Poznań Canoe Challenge, 8. Mistrzostwa Szkół w Smoczach Łodziach,
3. Akademicki Puchar w Smoczach Łodziach
- 4–5.06 IX Europejski Festiwal Sermierki
- 5.06 The Color Run
- 9–12.06 Juwenalia
- 10–12.06 III Festiwal Kultur Indiańskich w Poznaniu „Made in Native America”
- 11–26.06 41. Jarmark Świętojański
- 15–21.06 21. Biennale Sztuki dla Dziecka
- 17–19.06 IX Ethno Port Poznań 2016

17–19.06	Puchar Świata w Wioślarstwie
17–28.06	26. Malta Festival Poznań
20–24.06	XI Poznańska Spartakiada Seniorów
21–26.06	VII Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Folkloru „Kids Fun Folk”
24–25.06	Enter Music Festiwal
28.06	Obchody 60. rocznicy Poznańskiego Czerwca '56
28.06–3.07	10. Międzynarodowy Festiwal Sztuki dla Najmłodszych „Sztuka Szuka Malucha”
29.06	Święto Patronów Miasta oraz uroczysta sesja Rady Stołecznego Miasta Poznania
30.06–2.07	Gran Turismo Polonia

Lipiec

2–3.07	IV Międzynarodowe Mistrzostwa Masters w Wioślarstwie
3–5.07	Międzynarodowy Festiwal Kultury Komiksowej Ligatura 2016
5–16.07	9. Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych „Animator 2016”
9.07	49. Międzynarodowy Maraton Pływacki „Wpław przez Kiekrz”
9–17.07	Międzynarodowy Turniej Tenisowy ATP Challenger „Poznań Open”
17.07	XVIII Festyn farny Warkocz Magdaleny
22–24.07	Enea Challenge Poznań Triathlon 2016
30–31.07	Międzynarodowe Regaty Wioślarskie Coupe de la Jeunesse

Sierpień

12–15.08	X Ogólnopolski Festiwal Dobrego Smaku
18–21.08	XVI Światowy Przegląd Folkloru „Integracje 2016”
18–21.08	X Festiwal Sztuki Ludowej
19–21.08	Lotto Plaża Wolności 2016
19.08–11.09	9. Festiwal Polska Akademia Gitary
20–27.08	XIII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Tańca „Dancing Poznań 2016”
27–28.08	IV Dni Twierdzy Poznań
27–28.08	Beach Volley Festival 2016

Wrzesień

2–4.09	Akademickie Mistrzostwa Świata w Wioślarstwie
4.09	Poznań Business Run
9–10.09	43. Poznański Międzynarodowy Rajd Pojazdów Zabytkowych
11.09	Škoda Poznań Bike Challenge 2016
12–13.09	Poznański Salon Maturzystów „Perspektywy 2016”
23–25.09	5. Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej „W łagodnym powiewie”
23–25.09	XI Weekend z Historią na Trakcie Królewsko-Cesarskim
23–25.09	IX Nostalgia Festival Poznań
23–25.09	Poznański Festiwal Kryminału Granda
24–29.09	Targi Smaki Regionów
30.09	X Noc Naukowców
30.09–2.10	Weekend na Szlaku Piastowskim

Październik

1.10	5. Festiwal LuxFest 2016
1–31.10	6. edycja „Senioralni. Poznań”
2–30.10	5. Mediations Biennale
6.10	Samorządowy Trójkąt Weimarski
8–9.10	Halowe Derby Poznania
8–23.10	15. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego
9.10	17. Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza
10–16.10	Festiwal Literatury Europy Środkowo-Wschodniej „Endemity”
21–23.10	Targi Poznań Game Arena
22–23.10	Targi Hobby, Aqua&Zoo, Happy Baby

Listopad

3–8.11	II Festiwal Słowa w Piosence „Frazy”
4–12.11	VI Festiwal Poznań Baroque
7–12.11	XXXIX Międzynarodowy Listopad Poetycki
11.11	Imieniny Ulicy Św. Marcin
13.11–18.12	XVI Festiwal Sztuki Słowa „Verba Sacra”
15–17.11	XX Poznańskie Dni Książki nie tylko Naukowej
16–20.11	20. Międzynarodowy Festiwal Filmów Dokumentalnych „Off Cinema”
19–20.11	Grand Prix Polski w Pływaniu
26.11–16.12	XIV Poznański Festiwal Mozartowski
27.11–4.12	XXXIV Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Ale Kino!”

Grudzień

1–4.12	Międzynarodowe Halowe Zawody w Skokach przez Przeszkody „Cavaliada”
2–4.12	VII Festiwal Sztuki i Przedmiotów Artystycznych
2–22.12	XVII Betlejem Poznańskie
3–4.12	Lech Cup U-12
9–11.12	XI STIHL Poznań Ice Festival
27.12	98. rocznica wybuchu powstania wielkopolskiego 1918–1919
31.12	Sylwester miejski

**POZNAŃ 2016.
SOCIAL AND ECONOMIC
SITUATION**

POZNAŃ 2016. SOCIAL AND ECONOMIC SITUATION

Introduction

poznań, one of the oldest and largest cities in Poland, is a historical capital of the Wielkopolska region where Polish state was born 1 000 years ago. Today Poznań is an important business, culture, higher education, and science centre. It is also one of the leading cities in Poland in terms of economy.

Poznań, as the only Polish city aside from Warsaw, is located at the crossing of 2 core corridors of the trans-European transport network TEN-T: Northern Sea – Baltic Sea and Baltic Sea – Adriatic Sea serving as an urban node. It is located halfway between Berlin and Warsaw, 160 km from the Polish-German border. It is an important crossing of 7 roads of interregional and international significance. Poznań is crossed by a section of A2 motorway from Konotopa near Warsaw to Świecko (with 26 km motorway beltway in the southern part of the city). Ultimately, it will lead from the Polish-German border, through Poznań and Warsaw, to the border with Belarus in Terespol. In the city there is the Poznań – Ławica international airport with 2 modern passenger terminals, a cargo terminal and one for general aviation traffic. The airport provides regular connection with European cities, including the largest metropolises, such as: London, Madrid, Paris, Rome, Barcelona, Munich, Stockholm, and Frankfurt am Main. It is used by more than 1.7 million passengers per year. Within the city area, there is also the Krzesiny military airport with a base of F-16 multitask aircrafts.

Poznań is classified as urbanised city. Almost 44% of its area, amounting to 262 km², is covered with

built-up areas. Poznań is inhabited by 542 thousand people, and the population density amounts to 2 thousand inhabitants per km². Poznań is a city with a high level of technical infrastructure. More than 90% of inhabitants use water supply and sewerage networks, while a gas network is used by more than 80%. There are 254 thousand apartments in the city. Average apartment area covers nearly 65 m² and is occupied by less than 2.5 people.

Poznań, just like the whole Wielkopolska, is well-known in Poland for tradition of good management, high work discipline and thriftiness. It effectively uses favourable conditions created after the institutional and economic transition in Poland. The city has a dynamically developed institutional business environment system, which includes: a network of financial institutions, consultancy companies, organizations associating entrepreneurs, universities and business schools. Increasing attention of entrepreneurs is drawn to the cluster initiatives and the offer of subzones of Kostrzyn-Słubice Special Economic Zone. Good economic development of the city, which is proven by the highest in Poland (after Warsaw) level of gross domestic product, is the result of restructuring of large industrial plants and, to a significant extent, the growing role of SME sector. Similarly as in the developed European cities, the services sector dominates in the economy. The production sector is also strong, especially the automotive, pharmaceutical, electromechanical, chemical and food industry. In their respective industries, top nationwide manufacturers include: Aparator Powogaz SA, Bridgestone Poznań sp. z o.o., ExideTechnologies SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, H. Cegielski-Poznań SA, Nivea Polska sp. z o.o., Polska Kompania Piwowarska SA,

Unilever Polska SA, Volkswagen Poznań sp. z o.o., Wrigley Poland sp. z o.o. More than 110 thousand business entities operate in Poznań, while the number of foreign capital entities is one of the largest in Poland. The level of unemployment in Poznań for years has been the lowest in Poland, not exceeding 2%.

In the Poznań economy, an increasing role is played by innovativeness and creative sectors, including strong group of start-ups. The city is a seat of Concordia Design - the first design and creativity centre for business in Poland and a modern design university - School of Form. New cooperation platforms and networks are created, supporting the development of clustering and modern technologies.

Despite growing competition, Poznań provides an unquestionable Polish commercial capital. Every year, on the area of 150 thousand m², nearly 100 thematically diversified national and international commercial events and exhibitions are organized, attended by 11 thousand exhibitors from 70 countries. International Poznań Fairs are an undeniable leader among Polish exhibitors; they have more than a half of the national market of exhibition area and more than 1/3 market of exhibitors. They are also the largest organizer of fairs in Central-Eastern Europe, they rank the 25th in terms of the size of available infrastructure in Europe. As the only centre in Poland, Poznań is included in the AUMA world ranking of fair organizers.

Poznań is one of the major centres for location of the foreign investment projects. Key strengths of Poznań, which determine its high investment attractiveness include: human capital potential,

high qualifications and knowledge level of foreign languages among the inhabitants, high quality of life, developed network of national and international transport connections, availability of modern top class office surface. Since 1990 more than USD 9 billion have been invested in the city. The greatest interest of foreign investors is drawn to industrial production, especially automotive, food and pharmaceutical as well as trade and services. Particularly dynamic development is observed on the real estate rental market and in external business services, mainly ITO and F&A. Approximately 2/3 of foreign capital originates from Germany, Great Britain, France, Japan and the USA and largest investors include: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Veolia Group, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Volkswagen, Unilever and Von der Heyden Group. Poznań houses also nearly 80 centres of IT, design and financial and accounting as well as R&D services of such well-known companies as, among others: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnyte, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, Genpact, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, IKEA, Itella, Jeronimo Martins, Kennametal, Kleffmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Rockwool, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

The development of Poznań is also largely influenced by a possibility to use the European Union funds. After Polish accession to the European Union (EU) the City of Poznań and the companies and organizations operating in Poznań obtained

more than PLN 4 billion from the EU. The majority of funds was allocated for expansion of transport and technical infrastructure, scientific and academic base and implementation of the scientific-research and teaching programmes.

Poznań is a significant conference centre. A few thousand conferences, congresses and meetings are held in the city every year. New office and conference centres are created, and the buildings of the Poznań Financial Centre, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Malta Office Park, Malta House, Skalar Office Center, Globis Center, PGK Centre, Delta Center, Omega Center, Marathon Business Center, Nowe Garbary Office Center, Business Garden Poznań have become symbols of the city.

Poznań is also a strong academic and scientific centre, belonging to the top leading centres in the country. The city houses 25 universities, including 8 public universities, educating more than 115 thousand students. The largest university of the city is the A. Mickiewicz University, which provides education for every third student in Poznań. Student candidates can choose between more than 250 education fields. Academic activity of the universities is supplemented by 40 scientific-research and development institutions. Scientific and academic community actively participates in building the knowledge-based economy in Poznań. Interdisciplinary inter-university scientific-research centres operate there, such as, among others: Team of Incubators of High Technology, Wielkopolska Centre of Advanced Technologies, Interuniversity Nano-Bio-Medical Centre, Mechatronics, Biomechanics and Nanoengineering Centre, BioCentrum, National Centre for Innovation in Logistics and e-Economy, Centre of Medical

Biology, Research Centre of the Polish Optical Internet PCSS-Huawei Innovation Centre, as well as the Poznań Supercomputing and Networking Centre - one of the largest centre of high-power computers in Poland. Cooperation of economy and science increases also as a result of operations of the technology parks of Poznań - Poznań Park of Science and Technology, Poznań Technological and Industrial Park, Nobel Tower Centre of Advanced Technology and Business and Science Incubator.

National and foreign surveys of life quality in Poznań confirm that the city offers good conditions for living. The inhabitants also have a high opinion about the opportunities offered by the city. The growing importance in the development of the city is attributed to the leisure and culture trades, which contribute to stimulation of the socio-economic development and improvement of the quality of living. The city houses 21 theatres, theatrical groups and music institutions (including a concert hall), 29 museums with the "Genius Loci" archaeological reserve and the reconstructed Royal Castle, over 40 galleries and showrooms, 13 cinemas, also with the 3D technology, Raczyński Library with a modern main hall, the ZAMEK Culture Centre and Porta Posnania - interactive history centre of the Cathedral Island. Poznań hosts important music festivals and competitions. The most important of them include the H. Wieniawski International Competition (violin and violin-making), International University Choir Festival "Universitas Cantat," as well as early music festivals "Early Music - persona grata" and Poznań Baroque Festival. In the city other festivals and events are held, such as "Malta Festival", Enter Music Festival and "Made in Chicago" Jazz Festival.

Poznań is a large tourist traffic centre. The city has more than 9 thousand accommodation places in 94 tourist facilities, including 55 hotels. It attracts

tourists with many monuments of secular and sacral architecture, representing all styles and historical eras. The most valuable monuments include the Europe-wide unique complex of a Renaissance buildings of the Old Market Square with the city hall, located on the area of the historical complex of the City of Poznań, in 2008 recognized as a Historic Monument.

Tourists are attracted by the green areas of the city with the Morasko meteorite reserve and the Palm House of Poznań one of the largest in Europe, surrounded by a historical Wilson park. The area of the city also includes 4 lakes, enabling practising water sports and leisure. On the Maltańskie Lake there is one of the most advanced regatta tracks in Europe, and in its neighbourhood, there are among others, all-year-round artificial ski slope, toboggan track, sports and recreational complex "Termy Maltańskie" and the rollercoaster track "Adrenaline". Poznań is crossed by Warta route, a section of nearly 700 km waterway running from Konin to Santok, called the "Great Waterway Loop of Wielkopolska" with a commonly available harbour for canoes and motor boats. The established tourist routes, recreational route and bicycle paths encourage hiking and cycling; there is a growing infrastructure for water sports and cycling enthusiasts, while rich sports infrastructure enables practising different sport disciplines and organisation of large events.

The City of Poznań actively cooperates on the international level. It is a member of 10 cooperation organisation and platforms associating cities and regions: EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasburg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznań - Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Global Network for Age-friendly

Cities and Communities, WHO Healthy Cities Network - VI Phase and Open & Agile Smart Cities. Poznań is involved in permanent cooperation, including exchange of experience with regard to self-governance, culture, school system, physical culture, municipal management and social aid, with 12 partner cities and a county, including, among others: Assen in the Netherlands, Győr in Hungary, Hannover in Germany, Pozuelo de Alarcón in Spain, Rennes in France, Shenzhen in China, Toledo in the US and with Nottinghamshire county in the UK.

Poznań - as the administrative centre of Wielkopolska Voivodship - is a seat of the Governor of Wielkopolska Voivodship and the Marshal of the Wielkopolska Voivodship. There are offices of authorities of the powiat of Poznań. Poznań is also a seat of the Association of Polish Cities and Association of Wielkopolska Gminas and Poviats. In addition, Poznań is a member of the Poznań Metropolis Association, the goal of which is to support the socio-economic development of the area of the Poznań agglomeration with 1 million of inhabitants.

Poznań has the highest possible to obtain, by a local government in Poland, credit rating A - with a stable forecast, assigned by international rating agency Fitch Ratings.

Society

Poznań is, in terms of population the 5th largest voivodship city in Poland. In mid-2016, it was inhabited by 541.6 thousand people - 3 thousand less than in the same period of 2015. According to the forecast of the Central Statistical Office, the capital city of Wielkopolska is in the group of Polish

cities in which by 2050, the decrease in population will be compensated by growth in the number of inhabitants in the neighbouring gminas where inhabitants of Poznań emigrate. It is expected that the total number of inhabitants of the Poznań agglomeration (i.e. the city and the surrounding gminas) will increase.

Poznań is a city of dynamic non-governmental organizations whose role is, among others, to solve crucial social problems, suggesting solutions aimed at improvement in living conditions or activation of the inhabitants of the city and stimulation of their involvement in public matters. In 2016, within the city of Poznań operated 9 centres of Local Initiatives, and the number of non-governmental organizations, associations and other social organizations per 1 thousand inhabitants amounted to 8.7. 234 projects were submitted to the Poznań Civic Budget.

Poznań undertakes activities for increasing the number of solutions which are friendly towards the youngest inhabitants of the city. Due to the continued "Poznań programme for childcare for children up to 3 years old for 2016-2020", each year there is a growing offer of places in the nursery institutions, and improvement of quality of the exercised care. The City subsidises care in non-public nurseries and acquires additional funds from departmental or the EU programmes for establishment of subsequent new places in nurseries. Although the ratio of coverage of children with nurseries increases every year (last year it amounted to 17%), it has not yet reached 30%, i.e. the optimal level designated by the European Union. The improvement was also observed in availability of places in Poznań kindergartens. In subsequent years, the situation should be further improved, as the City of Poznań continues the activities concerning

construction of new kindergartens. 2 investment projects are underway, namely construction of the School-Kindergarten Complex in the area of Naramowice, Umultowo, Morasko and Radojewo and 10-branch kindergarten on Strzeszyn.

The City of Poznań is, according to the Commune Local Government Act, responsible for providing public education. Its tasks also include adaptation of the school offers to meet the educational needs of students belonging to various age groups. More than a half of all Poznań students attended primary and secondary schools. At municipal schools the education was provided for 85.5% of students at the age of primary and secondary school and 59.8% at the level of high school. Apart from providing appropriate conditions for effective education, consisting not only in transfer of knowledge, it is important, especially in the case of high schools students, to also provide the young, educated people with workplaces corresponding to their expectations. In recent years, greater attention was drawn to promotion of vocational education. It results in the growing interest of young people in acquisition of professional skills. However, general education high schools are still greatly popular among the teenagers continuing learning.

Good availability and accordingly high standard of school facilities and sports base contribute to ensure optimum conditions for education. In 2016 new educational institutions and school sports facilities were built and modernization and repair works were carried out. In Poznań the results achieved by students during final examinations, summing up every stage of education, are not the highest comparing to the whole country and to other cities. Regardless of the formula of the conducted examinations at all levels of education,

the students have better results of tests in the humanities, including foreign languages than in sciences. Despite not the highest results of final examinations, the Poznań schools provide education for many highly talented people, which is demonstrated by ranking lists.

Improvement in conditions of functioning and development of families is one of the priorities of the City. Among the new municipal proposals supporting the Poznań families it is necessary to mention the Family Initiatives Centre launched in 2016 – the first entity of this kind in Poland. The idea behind it is to promote family, support its development and build space for dialogue and integration of local communities. Pro-family Policy 2016-2020 for the City of Poznań was adopted last year. Its implementation, through building an optimal support system for Poznań families in all phases of their development, will contribute to improvement in their stabilisation and social security as well as stopping unfavourable demographic trends. The programme assumes undertaking specific actions related to: health protection and promotion, housing conditions, free selection of forms of aid and access to the high quality educational cultural and sport services.

Support for all social groups facing all kinds of life difficulties was provided in Poznań through an expanded system of social assistance institutions. Such aid was provided by municipal entities and numerous associations or order congregations, whose activities was funded or subsidised by the City of Poznań. The share of the inhabitants using social aid and requiring support for years has remained unchanged and amounts to 4.5%. Aid in the form of benefits and various kinds of programmes helping to improve their own situation was addressed to those

people. The support groups included people with disabilities who needed need help in both social and professional integration. The aid was also addressed to the homeless and people who make their living begging. Primarily, it consisted in satisfying their basic life needs, namely ensuring immediate shelter, meal, clothes or medical assistance. Many people regardless of age and life situation are affected by the social exclusion problem. It is strictly connected with exclusion on the labour market. The City of Poznań tried to counteract it, particularly among parents of small children or elderly people. Also, a lot of attention was devoted to counteracting social exclusion due to origin and racial prejudices. Implementation of the municipal policy with regard to equal treatment, including counteracting discrimination, is the responsibility of the Representative of the President of the City Poznań for Counteracting Exclusions, appointed in 2016.

For 10 years already, the City of Poznań has been undertaking various initiatives supporting senior policy, becoming one of the leaders and precursors of this type of policy in Poland.

In 2016 Poznań joined the Network for Age-Friendly Cities of the World Health Organization (WHO), becoming its second Polish city beside Gdynia. The Mayor of the City of Poznań appointed a Team for senior policy, aimed at development of complex assumptions of the senior policy of the City of Poznań for 2017-2021.

Economy

Poznań is one of the most dynamically developing centres in Poland. The city is among the leaders of voivodship cities in creating favourable conditions

for establishing and conducting business activities, has a complex system of supporting and promotion of entrepreneurship. Its potential encourages foreign companies to locate and conduct business activities. In 2016, a record number of 178 new commercial companies with foreign capital registered in Poznań was recorded. Forbes placed Poznań on the 2nd place in its annual ranking of large cities attractive for business. There were 204 companies per 1 thousand inhabitants. It is one of the highest indices in Poland and each year, it shows an upward trend. Poznań is highly located among voivodship cities in terms of ratios – economic relations achieved by companies of the enterprises sector.

In December 2016, the inhabitants of Poznań gained access to the Shared Workspace “Plus One” at Za Bramką Street. This is a joint venture of the City of Poznań and the municipal company Wielkopolska Investment Supporting Centre. As a part of the zone there is the so-called “Hot desk”, namely free of charge, publicly available shared workspace for ca. 30 people. The mission of the “Plus One” Space is to create a commonly available meeting place in Poznań for work and knowledge and experience exchange. The “Plus One” Space will focus on support of the people planning to undertake business activity, entrepreneurs, freelancers, people working in remote work model. Furthermore, the space will be available to organisers and beneficiaries of social initiatives implemented in the city. Team of the “Plus One” Space, together with the Poznań start-up community and selected partners will create day-to-day activities of the zone and organise special events in the form of contests, hackathons, mentoring meetings and other. In 2016, consulting, information and training services

for people planning establishment of business operations and small entrepreneurs financed from the budget of the City of Poznań were used by in total 10.2 thousand people. Consultations and trainings concerning conducting business activities in Poland, conducted by employees of the Poznań City Hall were used by a total of approx. 100 foreigners, mainly citizens of Ukraine, but also from Belarus, Russia, the European Union, as well as countries of the Middle East and Latin America.

The capital city of Wielkopolska also gains great interest of foreign companies. Poznań was chosen by 3.8 thousand foreign capital companies for their seat, which positions the city on the 4th place in Poland, only preceded by Warsaw, Cracow and Wrocław. More than 1/3 of the capital invested in Poznań originates from Germany. The countries being significant source of capital origin are also: the USA, France, Great Britain and Japan. The city is an attractive business centre for businesses providing modern business services, including the largest global corporations. Poznań invests in intelligent support for business via e-services. The city has one of the most extensive internet information and service systems supporting business, ensuring, among others, posting offers of services and products and searching for partners for business projects.

For years Poznań has been a leader in the lowest unemployment in comparison with the rest of Poland. Unemployment rate is the lowest in Poland, and by the end of the previous year it amounted to only 1.9%. Within the structure of the inhabitants of Poznań by age, the majority are people in working age (18-59/64 years old), including 61% of the city population. 239.1 thousand people were employed in Poznań in 2015. It means, that there were 441

working people per 1 thousand inhabitants, which places Poznań on the 2nd place among the largest cities in Poland (behind Warsaw). After the period of structural changes, the share of private sector stabilised at the level of ca. 65%. The service sector employs, similarly as in cities of Western Europe, nearly 80% of the inhabitants of Poznań, the majority in market services. The industry and construction sectors employ 21% of all working people, and the agricultural sector almost 1% of the working people.

In order to increase the investment attractiveness the City of Poznań annually invests in the infrastructure, modernisation and expansion of roads network and public transportation and informational and promotional activities. The capital city of Wielkopolska is a metropolis with particularly strong concentration of business services centres, mainly IT, as well as research and development centres. Simultaneously, the city was classified among the top agglomerations of Central and Eastern Europe, which have the best perspectives for investors looking for larger profits in new geographical locations and are business-friendly. Poznań is also the best place in the country for locating outsourcing companies and one of the leading Polish cities which are friendly for foreign investors. It has a great potential to become the leading business services centre in Poland and in Central - Eastern Europe.

Poznań has an expanded system of intelligent solutions, implementation of which resulted from both the initiative of authorities and grass-roots undertakings of the business community and the society. More than 80 e-services have been offered due to the intelligent information systems.

Poznań belongs to the strongest centres with significant scientific and research potential in

Poland. In terms of the number of universities, the capital city of Wielkopolska occupies the 3rd place in Poland. The city is a home to 25 universities, including 8 public universities, educating 116.5 thousand students. 40 scientific-research institutions conduct R&D activities in the city, including 18 institutions of the Polish Academy of Sciences, schools universities, as well as private entities. The R&D entities employ more than 5 thousand people, including 1.1 thousand professors. Annual expenses for research and development amount to nearly PLN 800 million.

Quality of living

In the last year in total 2.9 thousand dwellings were built in the city, which places Poznań on the 5th place in terms of the number of completed dwellings among other voivodship cities. Average space of an apartment put into service amounted to 65.5 m². According to the data of the Poviast Buildings Inspector, commencement of construction was reported for 388 residential detached buildings and 56 multi-family housing buildings (by 14 more than in the previous year). In 2016, the City of Poznań (Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalnych sp. z o. o.) received a subsidy as a part of the government financial support programme for social and municipal housing. The municipal company entered the group of over 100 beneficiaries of the Payments Fund, whose projects received a positive recommendation of Bank of Domestic Economy. The Bank will fund construction of municipal apartments at streets: Bolka, Dymka and Zawady, in the amount of 35% of the investment costs.

In 2016 nearly 98% of the inhabitants used municipal water supply system, 95% used the

sewage system, and 80% used gas network. The inhabitants of Poznań used 59.4 thousand m³ of water per day for living purposes. After treatment, quality of the water provided by the water supply system of the company Aquanet SA was good and complied with binding standards. All sewage was mechanically and biologically treated in two basic treatment plants for Poznań: the Central Sewage Treatment Plant in Kozięgłowy and the Left-bank Sewage Treatment Plant at Serbska Street in Poznań. Total quantity of sewage treated by Poznań treatment plants amounted to 137 thousand m³ per day.

The length of the Poznań heat distribution network amounts to 524.7 km and, as compared to 2015, it increased by 8.5 km. The recipients with the total power of 34.7 MW were connected to the municipal heat distribution network in Poznań over the last year. In the districts of Łazarz, Wilda and in the centre of Poznań, the Veolia Company, together with the City of Poznań implemented the KAWKA programme, used to improve conditions of the natural environment and reduce air pollution in Poznań through connecting coal-fired buildings to the heating network. In 2016, Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. provided 73 new gas connections in Poznań, and new sections of the gas pipeline were created, among others, at streets: Orzeszkowa, Krańcowa, Żupańskiego, Skorupki and Staszowska.

Poznań offers wireless free access to the internet created by 120 access points located in the urban space. Access to the network is possible within the area of the city centre along the streets: Głogowska, Roosevelta, Dąbrowskiego, Grunwaldzka and the Cathedral Island, bus stations and within the area of the New ZOO. The free of charge internet access can

also be used by passengers of Municipal Transport Company in Poznań. Mobile hotspots function in all Poznań public means of transport (where a suitable technical infrastructure is available).

The Poznań road network consists of 918 km of paved streets, more than a half of which (56%) is in good or satisfactory condition. Substantially, the length of Poznań roads did not significantly change in 2016, however the works aiming at improvement of existing infrastructure were implemented. High quality of roads is reflected in minimization of inconveniences of life, and it positively influences the image of the city.

Road safety is affected to a large extent by infrastructure and the behaviour of the road users. The most important causes of the accidents include forcing right of way, speeding and incorrect overtaking. In 2016, the police recorded 429 accidents, i.e. by 122 more than in 2015. Additionally, in 2016, 8.1 thousand collisions were recorded, which implies a 19% growth as compared to 2015.

At the end of 2016, the net of bicycle paths in Poznań consisted of 157 km of routes. There were 66 bicycle rental points in the city, being part of the Poznań Municipal Bicycle. The inhabitants of Poznań and tourists could use 703 bicycles. Currently, Poznań Municipal Bicycle is the 2nd largest bicycle system in Poland after Warsaw⁴⁶. In 2016 the municipal bicycle was used more than 388 thousand times, which means more than threefold increase in the number of rentals as compared to 2015, and the group of users registered in the system increased by 25 thousand people, which generates almost twice as good result as compared to the 2015 season.

In 2016, the inhabitants of Poznań could commute within the city using 321 buses and 224 trams under 96 lines, including 21 night-time lines. In the capital of Wielkopolska, there is a convenient and modern system of settlement of passengers for transportation services (tPortmonetka), which is used for paying for one-time travels by public transport and parking within the Paid Parking Zone (currently at Jeżyce and in the selected parking meters in the centre of Poznań). In 2016, the tram rolling stock was supplemented with 8 low-floor trams of Moderus Beta type. In September 2016, the Municipal Transport Company announced a tender for purchase of 50 new trams which was won by the Poznań Modertrans company. The first Moderus Gamma trams will be delivered in the summer of 2018 and the last ones – a year later. Procurement of new rolling stock will be financed from the Infrastructure and Environment Operational Programme and the budget of the municipal company. The total value of the contract exceeds gross PLN 462 million.

Poznań parking system consists of Paid Parking Zone, with 8.9 thousand parking places and 7 buffer car parks located on the edges of the paid parking zone which offer 817 parking places. In total, 9.7 thousand parking places were available in Poznań. In August 2016, the Terms and Conditions of the Paid Parking Zone were amended. The amendments apply to, among others: introduction of subscription cards for ecological cars, introduction of reliefs for vehicles owned by combatants of the Poznań June 1956, enabling reservation of parking place, the so-called envelope for deliveries, they also included the point concerning vehicles used by employees of centres for terminally ill patients for whom the zero parking rate was determined. The amendment concerned

also the breakdown into sectors where inhabitant Paid Parking Zone identity cards apply.

In Poznań the number of recorded crimes decreased by 9.4% comparing to the 2015. In 2016, within the area of Poznań there was recorded 15.5 thousand crimes were recorded, which constituted 25% of all crimes confirmed in Wielkopolska Voivodship. Increasing safety of the inhabitants of Poznań was influenced by an increase in the level of crime detectability, general ratio of detectability increased to the level of 42.2%. Successive decrease in the number of crimes results from intensified actions undertaken by authorities of the City of Poznań, the Municipal Police Department in Poznań and the inhabitants of the city. In 2016, the City of Poznań provided the police with financial support amounting to PLN 2.2 million - 14% more than in 2015. Due to financing the Municipal Police Department from the budget of the city in 2016, there was an increase in the number of patrols in the area of Poznań. The subsidy enabled procurement of, among others: 6 vehicles, a drone, special task force equipment and technique equipment for the police, office, communication and IT.

The growing network of Poznań health care institutions provides the inhabitants with access to the basic and specialist medical care in both outpatient (i.e. 574 entities providing National Health Fund benefits in 2016) and stationary institutions (i.e. 23 hospitals, providing treatment for more than 300 thousand patients annually). 2016 was the period of implementation of large investments in health care institutions, as well as providing additional equipment for facilities and adopting them to the required standards. In 2016, in the Poznań municipal hospitals were conducted many activities affecting the improvement of availability and quality of

the provided health services, including for the purpose of raising the medical care quality, among others, implementation of the project aiming at introduction of Electronic Medical Documentation in the Poznań hospitals as commenced. Health prevention plays a significant role in the illnesses treatment process, while educational aspect is crucial for the prophylactic processes. Therefore, in 2016, the City of Poznań continued a long-term programs concerning prevention of various illnesses, especially infections caused by pneumococcal bacteria, human mamilla virus, posture defects in children, influenza or cancerous and cardiovascular diseases. Attention was also drawn to promotion of mental health and dissemination of benefits of healthy nutrition. Thanks to the prophylactic activities the inhabitants of Poznań could participate in educational workshops, free examinations or seek consultations with specialists.

Many centuries of the history, well-developed and maintained greenery and broad and continuously increasing tourist offer taking account of the needs of different groups of national and foreign tourists and matching up-to-date trends of the tourism development result in Poznań becoming more attractive in terms of tourism every year and attracting a growing group of visitors. Tourists visiting Poznań may explore the capital of Wielkopolska in many ways adapted to their own needs. They include, among others: city guides offer, independent sightseeing using 7 thematic tourist routes, 4 of which were made available also in the form of free audio-guides, the possibility of developing personal mini-guide using tourist planner. In 2016, free of charge Walks along the Royal and Imperial Route and sightseeing tours in the Cathedral Island were continued. Another year in a row, the Porta Posnania was very popular,

which is proven by the increasing number of visitors in 2016, by ca. 8.7 thousand people (i.e. by 8.9%). As in the previous years, the "Poznań for half-price" initiatives were very popular – an event, during which, in the previous edition, the discount offer was used by 69 thousand people, or a windfall for enthusiasts of fortifications – "Poznań Fortress Days", which in 2016 attracted 10 thousand visitors. There is an annual increase in use of Poznań tourist accommodation services. In 2016, in Poznań, accommodation services were used by 3% more domestic tourists and by 4% more foreign tourists.

Poznań is one of the more recognizable business tourism centres in Central and Eastern Europe. For years, business tourism axis of Poznań has been identified with the activities of the International Fairs in Poznań. For several years, the company has ranked first in market share rankings of the trade fair organisers according to the total sold fair surface. In 2016, International Poznań Fairs could boast of almost 441.2 thousand m² of the sold area, which gave them more than 52% of the market share of the trade fair organisers according to the total sold fair surface. Therefore, the Poznań Fairs have overtaken the Kielce Fairs with almost 27% share in the fair surface sold last year and other companies classified on further ranking positions with the digit single results. Due to investments in infrastructure and technological solutions, the complex located within the International Poznań Fairs areas, which is owned by the Poznań Congress Centre (PCC), is the largest and the most advanced congress centre in Poland. PCC has modern, multi-purpose plenary hall – Earth Hall and 69 professionally equipped high standard conference halls, with various possibilities of arrangement. In 2016, PCC organised 244 events attended by more than 200 thousand people from around the world.

In 2016, many Poznań culture institutions celebrated jubilee of the 1050th anniversary of baptism of Poland. That event was of crucial importance for the history of our country, and the City of Poznań played a very important role. Due to the above, the amount of financing of municipal culture entities in 2016, increased on average by 12.6% as compared to the previous year. Additionally, last year, Poznań celebrated another important jubilee, which was the 60th anniversary the Uprising of the Poznań June 1956. Many previous-year events held in the city referred to this event.

The Department of Culture of the Poznań City Hall was the first to announce a competition in the electronic offers submission system Witkac.pl. The competition concerned support for tasks in the area of "Culture, art protection of cultural goods and national heritage" and the total pool of funds to be allocated amounted to more than 21 million.

Last year, the list of mobile and immobile monuments located within Poznań was supplemented with 3 facilities of special values for the cultural heritage. At the end of the previous year, the register of monuments in Poznań included 694 monuments.

City management

Each year Poznań observes more dynamic growth, and its ecosystem becomes increasingly complex. In 2016, the Poznań City Hall and municipal organizational units issued almost 570 thousand administrative decisions – by 6.4% less as compared to the previous year, of which only 680 were repealed or amended, and 32 were regarded invalid. The Poznań City Hall met 18 times, held 269 committee meetings and adopted 392 resolutions.

The Mayor of the City issued 1009 resolutions, on average 84 per month. In 2016, the Poznań City Hall employed 1.7 thousand people (approximately 6.8% more than in the previous year), there operated 322 municipal organisational units (1 less than in the previous year) and 20 companies with capital share of the City of Poznań.

The City of Poznań operates on the basis of modern administration transparency and effectiveness procedures under international quality management systems ISO 9001: 2009 and 14001: 2005, promoting customer orientation, process approach increasing the effectiveness of decision-making processes and e-administration IT technologies. In 2016, over PLN 3.75 million were allocated for investment related to IT system. SMS system is also developed, which includes the service informing the inhabitants about hazards and emergencies.

Poznań is characterised by a high social capital and open administration. In 2016, The Poznań City Hall received 966 applications for access to public information – the vast majority of the filed applications (nearly 98%) received a positive opinion, and the information was provided. API open administration system is being intensively implemented, the purpose of which is to provide inhabitants and companies with resources of the content and data of the city, created and collected for public funds – the number of users (unique users) of the Municipal Multimedia Bulletin and of the Public Information Bulletin amounted to nearly 5.3 million in 2016. The number of inhabitants participating in voting under the Poznań Civic Budget amounted to 38.9 thousand people in 2016. Furthermore, 9 non-governmental organisations participated in social consultations, 521 initiatives were implemented activating the

inhabitants under housing estate councils and 24 inhabitants involving investment projects were conducted.

In 2016, the majority of funds from the European funds was obtained for road and transport infrastructure - PLN 130 million from the Regional Operational Programme of Wielkopolska Voivodship for 2014-2020. From the period of programming 2014-2020, the City of Poznań and the companies with the city share, obtained PLN 213 million of the EU support. The majority of funds, i.e. 84.8% came from the Regional Operational Programme of Wielkopolska Voivodship for 2014-2020. The Operational Programme Infrastructure and Environment provided 6.1%, EOG and the Norwegian Fund - 3.5%, Community Initiatives - 3.1%, the Operational Programme Knowledge Education Development - 2.4%, the Operational Programme Technical Assistance - 0.1% of the obtained funds.

In 2016, the City of Poznań conducted the works related to updating the development strategy. During development, the strategy adopted an assumption "the city for people", meaning that the city is created by the inhabitants and for the inhabitants. The consequence of such approach was a bottom-up strategy creation process, namely assuming the perspective of an inhabitant. A few dozen of meetings and open workshops were organised in the course of works on the strategy, during which every person interested in the development of a city could submit their opinion or report problems occurring in the city. The design thinking method was used in the process, applied to create innovative products and services based on a deep understanding the users' problems

and needs. It enabled developing vision and priorities for the development of the city on the basis of defined problems and expectations of inhabitants, entrepreneurs and all people using the municipal space and services.

"Wolne Tory" is an attractive area in the centre of Poznań. In 2016 the spatial analysis preceding commencement of preparation of the local spatial development plan "Wolne Tory" was prepared and it was extremely important for the development of this area. The undertaken actions aimed at obtaining the best programme and spatial solution for this area.

Non-statutory social consultations and public discussions conducted during presentation of projects of local development plans for public inspection were significant in the context of public interest. In 2016, 39 consultation meetings were organised, concerning 45 projects of local development plans. During this period 29 public discussions were conducted.

The total amount of expenses intended for promotion of the city in 2016 amounted to PLN 4.1 million and was lower by 26% as compared to the previous year. Promotional activities were organised through promotional campaigns, organisation or co-organisation of cultural, sports events and activities as well as the internet marketing on social networking websites and thematic websites of the City. Each year the presence of the Brand of the City of Poznań increases in new media. The period from April to the end of December 2016 brought the City increase in community on Facebook to 178.5 thousand users. The works on preparation of Strategy for Communication and Promotion of the City of Poznań were underway.

In 2016 the Poznań Metropolis Association organised of contests under the Integrated Territorial Investment Projects. During that time, 11 calls for applications were conducted, following the contest procedure, for the total sum of allocation amounting to PLN 469.5 million. The calls concerned the projects of undertakings related to: thermal modernization of public buildings; low-emission transportation; culture; childcare for children aged up to 3; social integration; general and vocational education.

Przypisy

- ¹ Z uwagi na brak danych dotyczących liczby miejsc opieki dla dzieci, którymi opiekują się nianie do obliczenia szacunkowej liczby miejsc przyjęto, iż jedna niania opiekuje się jednym dzieckiem.
- ² Dane Urzędu Statystycznego w Poznaniu, wg stanu na 30.06.2016 r.
- ³ Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w maju 2017 r.
- ⁴ Tj. Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Łodzi i Gdańska.
- ⁵ Informacje o ośrodkach dla bezdomnych zawiera rozdział „Wspieranie osób bezdomnych i żebrzących”.
- ⁶ Informacje o placówkach opiekuńczo-wychowawczych zawiera rozdział „Placówki pomocy społecznej i wspierania rodziny”.
- ⁷ Bez wypadkowych.
- ⁸ Liczba obejmuje następujące zasiłki celowe: na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, w formie biletu kredytowanego, inne zasiłki celowe i w naturze.
- ⁹ Dane dotyczą okresu styczeń-wrzesień 2016 r.
- ¹⁰ W Polsce poziom bezrobocia na koniec 2016 r. wyniósł 8,3%, a w województwie wielkopolskim 5%.
- ¹¹ Ponadto w centrach obsługujących klientów w języku polskim pracowało ponad 2 tys. osób.
- ¹² W 2016 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw wyniosły 3 mld zł.
- ¹³ Spółka jest w 90% własnością francuskiej spółki ORPEA.
- ¹⁴ Business Process Outsourcing (BPO) to centra outsourcingu procesów biznesowych, z kolei Shared Services Centers (SSC) to centra usług wspólnych.
- ¹⁵ Dane z okresu styczeń-wrzesień 2016 r. Biuletyn Statystyczny dla Miasta Poznania.
- ¹⁶ Dotychczas uruchomiono funkcje: Karty Bibliotecznej dla czytelników miejskiej Biblioteki Raczyńskich oraz aplikację dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, płatności za postój w Strefie Płatnego Parkowania (SPP), rabat przy korzystaniu z systemu Poznańskiego Roweru Miejskiego (PRM).
- ¹⁷ Dane na 31.03.2017 r.
- ¹⁸ Źródło: www.nextbike.pl (dostęp 16.03.2017 r.).
- ¹⁹ Źródło: Centra handlowe w aglomeracjach. II kwartał 2016 Colliers International.
- ²⁰ Źródło: Rynek handlowy w Polsce I półrocze 2016 r. Polish Retail Research Forum.
- ²¹ Dane Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- ²² Podana liczba dotyczy „osobousług”, co oznacza, że jedna osoba mogła skorzystać z kilku usług lub kilkakrotnie z tej samej usługi. Stąd szacuje się, iż w rzeczywistości z oferty skorzystało 24,6 tys. osób.
- ²³ Raport z badań przeprowadzonych na zlecenie Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Poznań, maj/czerwiec 2016.
- ²⁴ Liderem procesu przebudowy Szlaku Piastowskiego jest samorząd Powiatu Gnieźnieńskiego. Pierwsze działania w tym kierunku podjęto w 2009 r.
- ²⁵ Poznań Convention Bureau działa od 2005 r. Początkowo funkcjonowało w strukturach Urzędu Miasta Poznania, a od 2013 r. realizację tego zadania przejęła Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna.
- ²⁶ Zakończenie prac zaplanowano na 2017 r.
- ²⁷ Dane za 2016 r. zostaną opublikowane pod koniec 2017 r.

- ²⁸ Najnowsze dane dot. 2014 r.
- ²⁹ Punkty znajdują się na składowisku odpadów w Suchym Lesie oraz przy ulicach Wrzesińskiej i 28 Czerwca 1956 r.
- ³⁰ Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Poznania mieści się w ramach przestrzennych Stowarzyszenia Metropolia Poznań i obejmuje terytorium 22 gmin, w tym miasta Poznania, 17 gmin powiatu poznańskiego oraz 4 gmin z powiatów ościennych. MOF Poznania został wyznaczony uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 4013/2013 z dnia 7.11.2013 r., zgodnie z obszarem działalności Stowarzyszenia Metropolia Poznań.
- ³¹ Bez dróg wewnętrznych posiadających nazwę.
- ³² Bez szkół specjalnych i artystycznych.
- ³³ Bez szkół specjalnych i artystycznych.
- ³⁴ Bez szkół specjalnych i artystycznych.
- ³⁵ Łącznie szkoły zasadnicze zawodowe, technika, szkoły policealne.
- ³⁶ Łącznie szkoły zasadnicze zawodowe, technika, szkoły policealne.
- ³⁷ Dane za lata 2014 i 2015.
- ³⁸ Dane za lata 2014 i 2015.
- ³⁹ Dane za lata 2014 i 2015.
- ⁴⁰ Dane za lata 2014 i 2015.
- ⁴¹ Dane za lata 2014 i 2015.
- ⁴² Dane za lata 2013 i 2014.
- ⁴³ Dane za lata 2013 i 2014.
- ⁴⁴ Według siedziby użytkownika.
- ⁴⁵ Uwzględnia wartość mienia w dyspozycji innych podmiotów.
- ⁴⁶ Source: www.nextbike.pl (access 16.03.2017).

Wydział Rozwoju Miasta dziękuje instytucjom i firmom, a także wydziałom i biurom Urzędu Miasta Poznania oraz miejskim jednostkom organizacyjnym, które – udostępniając dane – przyczyniły się do powstania tej publikacji

Opracowanie merytoryczne:

Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania
pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań
tel. 61 878 56 95
e-mail: rom@um.poznan.pl
www.poznan.pl/fakty_liczby

Autorzy zdjęć:

Shutterstock (strony: okładka – ludzie oraz strony: 15, 61, 193, 302), Przemysław Dudziński (okładka – ratusz, str. 9), Izabela Iza (str. 103), Marek Kaczmarczyk (str. 249)

Wydawca:

Wydawnictwo Miejskie Poznania
ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań
tel. 61 851 86 01
www.wmposnania.pl

Opracowanie graficzne:

Studio Graficzne Wydawnictwa Miejskiego Poznania

Druk:

Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak sp.j.
ul. Piwna 1, 61-065 Poznań

Copyright by Miasto Poznań, Poznań 2017

Copyright for this edition by Wydawnictwo Miejskie Poznania, Poznań 2017

ISBN 978-83-7768-169-5

ISBN 978-83-7768-169-5

Miasto Poznań
pl. Kolegiacki 17
61-841 Poznań
www.poznan.pl